

DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK BAŞVURU METNİ: ÖĞRENME, ÖĞRETME VE DEĞERLENDİRME

Tamamlayıcı Cilt

DİLLER İÇİN
AVRUPA ORTAK
BAŞVURU METNİ:
ÖĞRENME, ÖĞRETME VE
DEĞERLENDİRME

Tamamlayıcı Cilt

Bu kitap, kavramsal çerçevesi geçerliliğini koruyan
D-AOBM 2001 yaynını güncellemektedir.

www.coe.int/lang-cefr

Dil Politikaları Programı
Eğitim Politikaları Birimi
Eğitim Şubesi
Avrupa Konseyi

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme'yi (D-AOBM) güncellemeye yönelik olan bu tamamlayıcı cildin hazırlık niteliğindeki ön sürümü 2018'de çevrim içi olarak İngilizcede "Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment: Companion Volume with New Descriptors" adıyla ve Fransızca'da "Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer: Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs" adıyla yayımlanmıştır.

Bu cilt, D-AOBM'nin temel mesajlarını kullanıcı dostu bir biçimde sunmakta ve D-AOBM örnek tanımlayıcılarını içermektedir. D-AOBM'nin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme'ye yönelik pedagojik kullanımı için öğretmenler ve öğretmen eğitimcileri güncellenmiş metin olarak D-AOBM: Tamamlayıcı Cilt'e erişimi daha kolay bulacaklardır. Tamamlayıcı Cilt, 2001 baskısının bölümlerine gerektiğinde başvurmak için bağlantılar ve atıflar içermektedir. D-AOBM bölümlerindeki belirli alanlara ilişkin temel kavramları ve yapılan yönlendirmeyi sorgulamak isteyen araştırmacılar, geçerliliğini koruyan 2001 baskısına erişmelidir.

İngilizce baskı: *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment - Companion Volume*

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yazılı olarak önceden Directorate of Communication'dan [İletişim Başkanlığı] (F-67075 Strasbourg Cedex veya publishing@coe.int) izin alınmaksızın fotokopi, kayıt veya herhangi bir bilgi depolama veya erişim sistemi dâhil olmak üzere elektronik (CD-Rom, internet vb.) veya mekanik herhangi bir biçimde veya herhangi bir yolla tercüme edilemez, çoğaltılamaz veya aktarılamaz.

Kapak tasarımı ve düzeni:
Documents and Publications
Production Department
[Belge ve Yayın Üretim Birimi]
(SPDP), Avrupa Konseyi

© Avrupa Konseyi, Nisan 2020

Metin, Avrupa Konseyi'nin izniyle oluşturulmuş ve kullanılmıştır. Bu belge, Avrupa Konseyi ile yapılan anlaşma ile yayınlanmıştır, ancak tek sorumluluk çevirmenlerdedir.

© Millî Eğitim Bakanlığı, Kasım 2021

ÇEVİRİ KOMİSYONU

Doç. Dr. Servet ÇELİK (Başkan) - Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ - Çukurova Üniversitesi
Dr. Deniz ÇOPUR - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Dr. Pelin İRGİN - TED Üniversitesi
Dr. Şakire ERBAY ÇETİNKAYA - Karadeniz Teknik Üniversitesi

TÜRKÇE DİL UZMANI

Prof. Dr. Mustafa KURT - Gazi Üniversitesi

İŞARET DİLİ UZMANI

Doç. Dr. Bahtiyar MAKAROĞLU - Ankara Üniversitesi

ÇEVİRİ DÜZENLEME KOMİSYONU

Dr. Hasan KAVGACI - Komisyon Başkanı
Dr. Ayhan ÖZTÜRK - Millî Eğitim Uzmanı
Dr. Nazlınur GÖKTÜRK - Millî Eğitim Uzmanı
Abdullah SAĞDIÇ - Öğretmen
Elif TERTEMİZ ARAT - Öğretmen
Ezgi ÇELİK UZUN - Öğretmen
Murat YILMAZ - Öğretmen
Seda AYTUĞ - Öğretmen

DİZGİ

Banu EREN - Öğretmen

DESTEK VEREN KİŞİ VE KURUMLAR

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Avrupa Konseyi
Dr. Bilal KARACA - Trabzon Üniversitesi
Dr. Elif KANTARCIOĞLU - Bilkent Üniversitesi

Orijinal yayının alıntılar için referans bilgisi:

Council of Europe (2020), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, www.coe.int/lang-cefr.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	11
TAKDİM	13
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR	15
ÇEVİRİ ÖN SÖZÜ	23
BÖLÜM1: GİRİŞ	25
1.1. ÖRNEK TANIMLAYICILARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÖZETİ	28
BÖLÜM 2 : ÖĞRETME VE ÖĞRENMEYE YÖNELİK D-AOBM’NİN ANAHTAR BOYUTLARI	31
2.1. D-AOBM’NİN AMAÇLARI	32
2.2. EYLEM-ODAKLI YAKLAŞIM UYGULAMASI	33
2.3 ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİK	34
2.4. D-AOBM TANIMLAYICI ŞEMASI	35
2.5. ARACILIK	39
2.6. D-AOBM ORTAK BAŞVURU SEVİYELERİ	40
2.7. D-AOBM PROFİLLERİ	42
2.8. D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICILARI	45
2.9. D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICILARININ KULLANILMASI	47
2.10. D-AOBM UYGULAMASINA YÖNELİK BAZI YARARLI KAYNAKLAR	49
2.10.1. İNTERNET KAYNAKLARI	49
2.10.2. KİTAPLAR	49
BÖLÜM 3: D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İLETİŞİM ODAKLI DİL ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ	51
3.1. ALIMLAMA	51
3.1.1. ALIMLAMA ETKİNLİKLERİ	52
3.1.1.1. SÖZLÜ KAVRAMA	52
GENEL SÖZLÜ KAVRAMA	52
BAŞKA İNSANLAR ARASINDAKİ KARŞILIKLI KONUŞMAYI ANLAMA	53
CANLI BİR İZLEYİCİ KİTLESİNİN PARÇASI OLARAK ANLAMA	54
DUYURU VE YÖNERGELERİ ANLAMA	55
İŞİTSEL (VEYA İŞARET DİLİNDE) MEDYA İÇERİĞİNİ VE KAYITLARI ANLAMA	55
3.1.1.2. İŞİTSEL-GÖRSEL KAVRAMA	56
TV, FİLM VE VİDEO İZLEME	56
3.1.1.3. OKUDUĞUNU KAVRAMA	57
GENEL OKUDUĞUNU KAVRAMA	58
YAZIŞMALARI OKUMA	58
FİKİR SAHİBİ OLMAK İÇİN OKUMA	59
BİLGİ VE SAV İÇİN OKUMA	60
YÖNERGELERİ OKUMA	62
SERBEST ZAMAN ETKİNLİĞİ OLARAK OKUMA	62
3.1.2. ALIMLAMA STRATEJİLERİ	63

İPUÇLARINI BELİRLEME VE ÇIKARIM YAPMA (SÖZLÜ, İŞARET DİLİNDE VE YAZILI)	64
3.2. ÜRETİM	64
3.2.1. ÜRETİM ETKİNLİKLERİ	65
3.2.1.1. SÖZLÜ ÜRETİM	65
GENEL SÖZLÜ ÜRETİM	66
KESİNTİSİZ MONOLOG: DENEYİMİ BETİMLEME	66
KESİNTİSİZ MONOLOG: BİLGİ VERME	67
KESİNTİSİZ MONOLOG: BİR SAV ORTAYA KOYMA (ÖR. TARTIŞMADA)	68
KAMUSAL DUYURULAR	69
İZLEYİCİLERE HİTAP ETME	69
3.2.1.2. YAZILI ÜRETİM	70
GENEL YAZILI ÜRETİM	70
YARATICI YAZMA	71
RAPORLAR VE DENEMELER [KOMPOZİSYONLAR]	72
3.2.2. ÜRETİM STRATEJİLERİ	73
PLANLAMA	73
TELAFİ ETME	74
İZLEME VE ONARMA	75
3.3 ETKİLEŞİM	75
3.3.1. ETKİLEŞİM ETKİNLİKLERİ	76
3.3.1.1. SÖZLÜ ETKİLEŞİM	76
GENEL SÖZLÜ ETKİLEŞİM	77
MUHATABI ANLAMA	77
KARŞILIKLI KONUŞMA	78
RESMÎ OLMAYAN TARTIŞMA (ARKADAŞLARLA)	79
RESMÎ TARTIŞMA (TOPLANTILAR)	80
HEDEF ODAKLI İŞ BİRLİĞİ	81
MAL VE HİZMET ALIMI	82
BİLGİ ALIŞVERİŞİ	83
MÜLAKAT YAPMA VE MÜLAKATA GİRME	85
İLETİŞİM/HABERLEŞME ARAÇLARINI KULLANMA	86
3.3.1.2. YAZILI ETKİLEŞİM	86
GENEL YAZILI ETKİLEŞİM	87
YAZIŞMA	87
NOTLAR, MESAJLAR VE FORMLAR	88
3.3.1.3. ÇEVİRİM İÇİ ETKİLEŞİM	89
ÇEVİRİM İÇİ KARŞILIKLI KONUŞMA VE TARTIŞMA	89
HEDEF ODAKLI ÇEVİRİM İÇİ İŞLEMLER VE İŞ BİRLİĞİ	91
3.3.2. ETKİLEŞİM STRATEJİLERİ	92
SÖZ SIRASI ALMA	92
İŞ BİRLİĞİ YAPMA	93
AÇIKLAMA İSTEME	94

3.4 ARACILIK	95
3.4.1 ARACILIK ETKİNLİKLERİ	96
GENEL ARACILIK	96
3.4.1.1. BİR METNE ARACILIK ETME	97
BELİRLİ BİLGİLERİ AKTARMA	98
VERİ AÇIKLAMA	101
METİN İŞLEMLEME	103
YAZILI BİR METNİ ÇEVİRME	107
NOT ALMA (DERSLER, SEMİNERLER, TOPLANTILAR VB.)	110
YARATICI METİNLERE (EDEBİYAT DÂHİL) YÖNELİK KİŞİSEL GÖRÜŞLERİ İFADE ETME	111
YARATICI METİNLERİ (EDEBİYAT DÂHİL) ÇÖZÜMLEME VE ELEŞTİRME	112
3.4.1.2. KAVRAMLARA ARACILIK ETME	113
AKRANLARLA OLAN İŞ BİRLİĞİNE DAYALI ETKİLEŞİMİ KOLAYLAŞTIRMA	114
ANLAMI YAPILANDIRMAK İÇİN İŞ BİRLİĞİ YAPMA	114
ETKİLEŞİMİ YÖNETME	117
KAVRAMSAL KONUŞMAYI TEŞVİK ETME	117
3.4.1.3. İLETİŞİME ARACILIK ETME	119
ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ BİR ORTAM SAĞLAMA	119
RESMİ OLMAYAN DURUMLARDA (ARKADAŞLAR VE MESLEKTAŞLARLA) ARACI GÖREVİ ÜSTLENME	120
HASSAS DURUMLARDA VE ANLAŞMAZLIKLARDA İLETİŞİMİ KOLAYLAŞTIRMA	121
3. 4. 2. ARACILIK STRATEJİLERİ	122
3.4.2.1. YENİ BİR KAVRAM AÇIKLAMA STRATEJİLERİ	123
VAR OLAN BİLGİ BİRİKİMİYLE İLİŞKİLENDİRME	123
DİLİ UYARLAMA	123
KARMAŞIK BİLGİYİ PARÇALARA BÖLME	123
3.4.2.2. BİR METNİ BASİTLEŞTİRME STRATEJİLERİ	125
YOĞUN BİR METNİ DETAYLANDIRARAK AÇMA	125
METNİN ANLAŞILIRLIĞINI KOLAYLAŞTIRMA	125
BÖLÜM 4: D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİK	127
ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ BİRİKİMİ TEMEL ALIP GELİŞTİRME	128
ÇOĞUL DİLLİ KAVRAMA	130
ÇOĞUL DİLLİ BİRİKİMİ TEMEL ALIP GELİŞTİRME	131
BÖLÜM 5: D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İLETİŞİMSSEL DİL YETKİNLİKLERİ	133
5.1. DİLSEL YETKİNLİK	134
GENEL DİL VARLIĞI	134
SÖZ VARLIĞI	135
DİL BİLGİSEL DOĞRULUK	136
SÖZCÜK DENETİMİ	136
SES BİLİMSEL DENETİM	137
YAZIM DENETİMİ	140
5.2. TOPLUMDİLBİLİMSEL YETKİNLİK	140

TOPLUMDİLBİLİMSEL UYGUNLUK	140
5.3. EDİMSSEL YETKİNLİK	141
ESNEKLİK	142
SÖZ SIRASI ALMA	143
TEMATİK GELİŞİM	143
TUTARLILIK VE BAĞDAŞIKLIK	144
ÖNERMESEL NETLİK	145
AKICILIK	146
BÖLÜM 6: D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İŞARETLEŞME YETKİNLİKLERİ	147
6.1. DİLSEL YETKİNLİK	148
İŞARET DİLİ VARLIĞI	148
ŞEMATİK DOĞRULUK	153
6.2. TOPLUMDİLBİLİMSEL YETKİNLİK	157
TOPLUMDİLBİLİMSEL UYGUNLUK VE KÜLTÜREL BİRİKİM	157
6.3. EDİMSSEL YETKİNLİKLER	161
İŞARET METNİ YAPISI	161
ORTAM VE BAKIŞ AÇILARI	165
DİLSEL FARKINDALIK VE YORUMLAMA	168
HAZIR BULUNUŞLUK VE ETKİ	170
İŞLEME HIZI	171
İŞARETLEME AKICILIĞI	172
EKLER	175
EK 1: D-AOBM SEVİYELERİNİN ÖNE ÇIKAN ÖZELLİKLERİ	177
EK 2: ÖZ DEĞERLENDİRME TABLOSU (ÇEVİRİM İÇİ İLETİŞİM VE ARACILIK AÇISINDAN GELİŞTİRİLMİŞ HÂLİYLE)	181
EK 3: KONUŞMA DİLİNİN NİTEL ÖZELLİKLERİ (SESBİLİM İLE GENİŞLETİLMİŞ)	187
EK 4: YAZILI DEĞERLENDİRME TABLOSU (GRID)	191
EK 5: ÇEVİRİM İÇİ ETKİLEŞİM VE ARACILIK ETKİNLİKLERİNİN TANIMLAYICILARI İÇİN FARKLI ALANLARDA KULLANIM ÖRNEKLERİ	195
EK 6: GENİŞLETİLMİŞ ÖRNEK TANIMLAYICILARIN GELİŞTİRİLMESİ VE GEÇERLENMESİ	247
2001 ÖLÇEKLERİNİN GÜNCELLENMESİ	247
YENİ ÖLÇEKLER	247
A1 ÖNCESİ SEVİYE	247
SESBİLİM	247
ÇOCUK ÖĞRENCİLER	247
ARACILIK	249
ARACILIĞA KAVRAMSAL YAKLAŞIM	249
BENİMSENEN YÖNTEM	250
HAZIRLIK ÇALIŞMASI	250
GELİŞTİRME	250
NİTEL GEÇERLEME	251
NİCEL GEÇERLEME	251

ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİĞİN DAHA İLERİ GEÇERLENMESİ	252
SORUNLAR VE YANITLAR	254
ARACILIK ÖLÇEKLERİNİN D-AOBM 2001 ÖLÇEKLERİ İLE İLİŞKİSİ	254
DİLLER ARASI ARACILIK	254
GENEL VE İLETİŞİMSEL DİL YETKİNLİKLERİ	255
ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ BİRİKİMİ TEMEL ALIP GELİŞTİRMEDE GENEL VE İLETİŞİMSEL DİL YETKİNLİKLERİ	255
DANIŞMA VE PİLOT ÇALIŞMA	255
İŞARET DİLLERİ İÇİN TANIMLAYICILARIN OLUŞTURULMASI	256
SONUÇLANDIRMA	259
EK 7: 2001 YILINDA YAYIMLANAN BELİRLİ TANIMLAYICILARDA YAPILAN ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER	261
EK 8: EK TANIMLAYICILAR	263
ÖLÇEKLER	263
BİREYSEL TANIMLAYICILAR	264
İŞARET DİLİ YETKİNLİKLERİ	269
EK 9 : YENİ TANIMLAYICILAR İÇİN KAYNAKLAR (BK. ÇEVİRİ NOTU 8)	275
EK 10 : ÇEVİRİM İÇİ KAYNAKLAR (BK. ÇEVİRİ NOTU 8)	281
TERİMLER SÖZLÜĞÜ (BK. ÇEVİRİ NOTU 9)	286
İŞARET DİLİ YETERLİLİKLERİ ÜZERİNE TERİMLER SÖZLÜĞÜ (BK. ÇEVİRİ NOTU 10)	290
ÇEVİRİ NOTLARI	292

ŞEKİLLER VE TABLOLAR LİSTESİ

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 1 – D-AOBM TANIMLAYICI ŞEMASININ YAPISI	36
ŞEKİL 2- ALIMLAMA, ÜRETİM, ETKİLEŞİM VE ARACILIK ARASINDAKİ İLİŞKİ	38
ŞEKİL 3 – D-AOBM ORTAK BAŞVURU SEVİYELERİ	40
ŞEKİL 4 – GÖKKUŞAĞI	40
ŞEKİL 5 –ALTI GELENEKSEL RENK	40
ŞEKİL 6 – EK BİR DİLDEKİ İHTİYAÇLARA İLİŞKİN KURGUSAL BİR PROFİL -ORTAOKUL İÇERİK TEMELLİ YABANCI DİL ÖĞRETİMİ	43
ŞEKİL 7. EK BİR DİLDEKİ İHTİYAÇLARA İLİŞKİN BİR PROFİL - LİSANSÜSTÜ DOĞA BİLİMLERİ (KURGUSAL)	43
ŞEKİL 8 - DAHA AZ KATEGORİ İÇEREN ÇOĞUL DİLLİ BİR YETERLİK PROFİLİ	44
ŞEKİL 9 - BİR YETERLİK PROFİLİ - BİR DİLDEKİ GENEL YETERLİK	44
ŞEKİL 10 - ÇOĞUL DİLLİ BİR YETERLİK PROFİLİ - DİLLER ARASI SÖZLÜ KAVRAMA	45
ŞEKİL 11- ALIMLAMA ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ	51
ŞEKİL 12 - ÜRETİM ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ	65
ŞEKİL 13 – ETKİLEŞİM ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ	76
ŞEKİL 14 - ARACILIK ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ	95
ŞEKİL 15. ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİK	127
ŞEKİL 16. İLETİŞİMSEL DİL YETKİNLİKLERİ	133
ŞEKİL 17. İŞARETLEŞME YETKİNLİKLERİ	148
ŞEKİL 18 – ÇOCUK ÖĞRENCİLER PROJESİNİN GELİŞTİRME TASARIMI	248
ŞEKİL 19 – ÇOK YÖNTEMLİ GELİŞİMSEL ARAŞTIRMA DESENİ	253
ŞEKİL 20 – İŞARET DİLİ PROJESİNİN AŞAMALARI	258

TABLolar LİSTESİ

TABLO 1 - D-AOBM TANIMLAYICI ŞEMASI VE ÖRNEK TANIMLAYICILARI: GÜNCELLEMELER VE EKLEMELER	27
TABLO 2 – ÖRNEK TANIMLAYICILARDA YAPILAN DEĞİŞİKLERİN ÖZETİ	28
TABLO 3- İLETİŞİMSEL DİL ETKİNLİKLERİ İÇİN D-AOBM KATEGORİLERİNİN BÜYÜK ÖLÇEKLİ İŞLEVSEL TEMELİ	37
TABLO 4- D-AOBM'DEKİ İLETİŞİMSEL DİL STRATEJİLERİ	39
TABLO 5- TANIMLAYICILARIN FARKLI AMAÇLARI	48

SUNUŞ

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme (D-AOBM)¹, en iyi bilinen ve en çok kullanılan Avrupa Konseyi politika araçlarından biridir. Avrupa Kültür Anlaşması (European Cultural Convention) aracılığıyla, 50 Avrupa ülkesinin her biri, diğer Avrupa ülkelerinin “vatandaşlarının dilleri, tarihi ve medeniyeti üzerine araştırma yapmayı” teşvik edeceğini taahhüt etmektedir. D-AOBM, bu vizyonunu gerçeğe dönüştürmede önemli bir rol oynamıştır ve oynamaya da devam etmektedir.

Kullanıma başlandığı 2001 yılından bu yana D-AOBM, öğrenenler için ilgili aracı *Avrupa Dil Portfolyosu* (ADP)² ile Avrupa Konseyinin herkes için kaliteli eğitim hakkı girişimini de içeren eğitim alanındaki hükümetler arası programların merkezinde olmuştur. Dil eğitimi, Avrupa Konseyinin “üyeleri arasında tam bir bütünlük sağlama” temel hedefine katkıda bulunmaktadır, eğitim hakkı ve diğer bireysel insan hakları ile azınlık hakları için olduğu kadar kalkınmanın ve demokrasi kültürünün daha geniş anlamda geliştirilmesi ve sürdürülebilmesi için de esas oluşturmaktadır.

D-AOBM, kaliteli çoğul dilli eğitimi teşvik etmeyi, daha fazla sosyal hareketliliği kolaylaştırmayı ve öğretim programı geliştirme ve öğretmen eğitimi için dil uzmanları arasında derinlemesine düşünmeyi ve alışverişi teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca D-AOBM, çok dilli ve kültürlerarası bir Avrupa’da tüm vatandaşlar için dil yeterliğinin karmaşıklığını tartışmak ve eğitim politikalarını tasarlayanların tutarlı ve şeffaf olması gereken öğrenme hedefleri ve çıktıları üzerinde derin düşünceleri için bir üstdil sağlamaktadır. Değerlendirme araçlarının sahip olduğu eşik bekçiliği işlevini haklı çıkarmak hiçbir zaman D-AOBM’nin amaçlarından biri olmamıştır.

Avrupa Konseyi, bu yayında geliştirilmiş olan aracılık, çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik ve işaret dili yetkinlikleri gibi alanların, herkes için kaliteli ve kucaklayıcı bir eğitime ve ayrıca çoğul dilliliğin ve çoğul kültürlülüğün desteklenmesine katkıda bulunmasını ummaktadır.

Snežana Samardžić-Marković

Avrupa Konseyi

Demokrasi Genel Müdürü

1. www.coe.int/lang-cefr.

2. www.coe.int/en/web/portfolio.

TAKDİM

Toplumlar ve kadim kùltürler arasındaki etkileşimin sürekli ve yoğun biçimde devam ettiğı günümüzde, fertlerin ana dillerine hâkim olmalarının yanında farklı dilleri de etkili şekilde kullanmaları önemli bir yeterlilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yeterliliğe sahip kişiler, küresel ve millî unsurları önemsemekle birlikte farklı kùltür ve değerlere duyarlı toplumların inşasına da katkı sağlamaktadır. Dil çalışmalarındaki gelişmeler Türkçe ve yabancı dil öğretiminin uluslararası dil öğretimi standartlarına göre yapılandırılmasını önemli kılmaktadır. Bu doğrultuda Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı koordinesinde Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Tamamlayıcı Cildinin Türkçe çevirisi hazırlanmıştır. Dil öğretimi alanına önemli bir katkı sağlayacağı düşünölen bu çalışmanın hazırlanmasında emeğı geçen kişi ve kurumlara teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme (D-AOBM), kapsamlı bir taslak oluşturma, pilot uygulama ve danışma sürecinden sonra 2001'de (Avrupa Diller Yılı) yayımlanmıştır. D-AOBM, yansıtıcı öğrenme ve öğrenci özerkliğinin teşviki dâhil olmak üzere Avrupa Konseyinin dil eğitimi ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmuştur.

Uygulamayı desteklemek için metnin yayımlanmasından bu yana D-AOBM etrafında kapsamlı bir dizi kaynak geliştirilmiştir. D-AOBM'nin kendisi gibi bu kaynaklar Avrupa Konseyinin [D-AOBM internet sayfasında](#)³ sunulmaktadır. D-AOBM'nin ve diğer projelerin başarısına dayalı olarak D-AOBM'nin altında yatan eğitim ilkelerini ve hedeflerini temel alıp onları geliştiren bir dizi politika belgesine ve kaynağına da D-AOBM internet sitesinden erişilebilir. Bunun amacı, sadece yabancı/ikinci diller için değil, aynı zamanda eğitim dili ile çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimi teşvik etmek için öğretim programları geliştirmektir. Bunların çoğu, [Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim için kaynaklar ve referanslar platformu'nda](#)⁴ mevcuttur, örneğin:

- [Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim için öğretim programı geliştirme ve uygulama kılavuzu](#),⁵
- [Öğretim programları geliştirme ve öğretmen eğitimi için bir el kitabı: tüm derslerde dil boyutu](#),⁶
- ["Dil çeşitliliğinden çoğul dilli eğitime: Avrupa'da dil eğitimi gelişim politikaları için rehber"](#),⁷

Diğer kaynaklara da ayrı ayrı erişilebilir:

- [Yetişkin göçmenlerin dilsel uyumu için politika yönergeleri ve kaynakları](#)⁸;
- [Kültürlerarası eğitim için kılavuz ilkeler ve kültürlerarası karşılaşmaların bir otobiyografisi](#)⁹;
- [Demokratik kültür yetkinlikleri için başvuru metni](#)¹⁰.

Bununla birlikte, sağlanan tüm bu ilave materyallere bakılmaksızın Avrupa Konseyi, özellikle ikinci/yabancı dil yeterliğinin örnek tanımlayıcıları olmak üzere D-AOBM'nin farklı boyutlarını geliştirmeye devam etmesi için yoğun taleple karşılaşmıştır. Avrupa Konseyine gelen talepler şunlardır: [i] aracılık, edebiyat [eserleri] üzerine görüş belirtme ve çevrim içi etkileşim becerileri üzerine olan örnek tanımlayıcıları tamamlaması, [ii] çocuk öğrenciler ve işaret dili yetkinliğini kapsayan tanımlayıcılar üretmesi ve [iii] A1 ve C seviyeleri için daha kapsamlı tanımlayıcılar geliştirmesi.

D-AOBM'nin yayımlanmasından bu yana diğer kurumlar ve meslek kuruluşları tarafından yapılan birçok çalışma, İsviçre Ulusal Bilim Vakfının (SNSF) bir araştırma projesi kapsamında Brian North ve Günther Schneider tarafından yürütülen ilk araştırmanın geçerliğini onaylamıştır. Alınan taleplere yanıt vermek ve D-AOBM'nin açık, dinamik karakteri ile uyumlu olmak için Eğitim Politikası Birimi (Dil Politikaları Programı) D-AOBM 2001 metninin gövdesinde yer alan örnek tanımlayıcıların yerini alacak genişletilmiş bir sürümü üretmek amacıyla D-AOBM'nin yaygın olarak benimsenmesini ve kullanılmasını temel alarak bunları geliştirmeye karar vermiştir. Bu amaçla, dil eğitimi alanında bazı kurumlar tarafından Avrupa Konseyine geçerlenmiş ve ölçünleştirilmiş tanımlayıcılar sunulmuştur.

Ancak D-AOBM'de tanıtılan ve toplumlarımızın artan dilsel ve kültürel çeşitliliği ile daha da büyük önem kazanan bir kavram olan aracılık boyutu için geçerlenmiş ve ölçünleştirilmiş tanımlayıcılar mevcut değildi. Aracılığa yönelik tanımlayıcıların geliştirilmesi, bu nedenle projenin en uzun ve en karmaşık kısmıydı. Bu ciltte bir metne, kavrama ve iletişime aracılık etme becerilerine olduğu kadar ilgili aracılık stratejileri ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlikler için de tanımlayıcı ölçekler sağlanmıştır.

3. www.coe.int/lang-cefr.

4. www.coe.int/lang-platform.

5. Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, <https://rm.coe.int/16806ae621>.

6. Beacco J.-C. et al. (2016b), *A handbook for curriculum development and teacher education: the language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, <https://rm.coe.int/16806af387>.

7. Beacco J.-C. and Byram M. (2007), "From linguistic diversity to plurilingual education: guide for the development of language education policies in Europe", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/16802fc1c4>.

8. www.coe.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines.

9. www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp.

10. Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, <https://go.coe.int/mWYUH>.

Tanımlayıcıların daha da geliştirmesi sürecinin bir parçası olarak onları farklı iletişim kanallarını kapsayıcı hâle getirmek için çaba gösterilmiştir. Tanımlayıcıların bu şekilde uyarlanması, Avrupa Modern Diller Merkezinin (ECML) öncü [PRO-Sign projesi](#) temelidir. Ek olarak özellikle işaretleşme yetkinlikleri için örnek tanımlayıcı ölçekler yine SNSF'nin 100015_156592 numaralı araştırma projesi temel alınarak geliştirilmiştir.

İlk olarak 2018'de "CEFR Companion Volume with New Descriptors" [Yeni Tanımlayıcılarla D-AOBM Tamamlayıcı Cilt] adıyla çevrim içi yayımlanan bu güncelleme, 1964'ten beri Avrupa Konseyi tarafından takip edilen süreçte bir başka adımı temsil etmektedir. Özellikle yeni alanlar için tanımlayıcılar, orijinal tanımlayıcı aparatın zenginleştirilmiş hâlini yansıtmaktadır. Yabancı dil ve eğitim dili öğretim programlarının planlamasından sorumlu olanlar, yukarıda bahsedilen kılavuzlarda çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimin teşvik edilmesi konusunda daha fazla yönlendirme bulacaklardır. Genişletilmiş örnek tanımlayıcılara ek olarak bu yayın, D-AOBM'nin amaçlarının ve temel ilkelerinin kullanıcı dostu bir açıklamasını içermektedir. Avrupa Konseyi bu yayının özellikle öğretmen eğitiminde D-AOBM'nin mesajlarına ilişkin farkındalığı artırmaya yardımcı olacağını ummaktadır. Kullanırken kolaylık sağlaması için bu yayında, ayrıntılı bölümlerinden dolayı hâlâ geçerli bir kaynak olmaya devam eden 2001 baskısına bağlantılar ve atıflar yer almaktadır.

D-AOBM tanımlayıcılarının bu baskısının öğretim programlarındaki dil eğitimi ile ilgili yönleri kapsayarak tanımlayıcıları modern dil öğrenimi alanının ötesine taşıdığı gerçeği 2016-17'de gerçekleştirilen kapsamlı fikir alışverişi sürecinde büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu durum, öğretim programları üzerinden dil eğitiminde bütünlük bir yaklaşıma duyulan ihtiyaca karşı artan farkındalığı yansıtmaktadır. Dil eğitimi uygulayıcıları, özellikle çevrim içi etkileşim, iş birliğine dayalı öğrenme ve bir metne aracılık etme ile ilgili tanımlayıcıları memnuniyetle karşılamışlardır. Fikir danışma aynı zamanda karar alıcıların çoğul dillilik/çoğul kültürülük için tanımlayıcılar hazırlanmasına verdiği önemi doğrulamıştır. Bu, Avrupa Konseyinin kültürel çeşitliliğe değer verme ve kültürel ötekiliğe ve diğer inançlara, farklı dünya görüşlerine ve uygulamalara açık olma gibi [demokratik kültür için yetkinlikler](#)¹¹ geliştirmeye yönelik son girişiminde yansıtılmaktadır.

Bu yayın, Avrupa ve ötesindeki dil eğitimi mesleği üyelerinin katkılarına çok şey borçludur. Kitap Brian North, Tim Goodier (Eurocentres Vakfı) ve Enrica Piccardo (Toronto Üniversitesi/Université Grenoble-Alpes) tarafından yazılmıştır. İşaretleşme yetkinlikleri ile ilgili bölüm ise Jörg Keller (Zürich Uygulamalı Bilimler Üniversitesi) tarafından hazırlanmıştır.

Yayın, aşağıdakilerden oluşan bir proje takip danışma grubu tarafından desteklenmiştir: Marisa Cavalli, Mirjam Egli Cuenat, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, David Little, Günther Schneider ve Joseph Sheils.

2001'de yayımlanan D-AOBM ölçekleriyle tam bir tutarlılık ve süreklilik sağlamak için Avrupa Konseyi, D-AOBM tanımlayıcılarının daha da geliştirilmesi işini Eurocentres Vakfının Brian North koordinatörlüğünde yürütme sorumluluğunu bir kez daha üstlenmesini istemiştir. Avrupa Konseyi, çalışmaların profesyonellik ve güvenilirlik içinde yürütülmesinden dolayı Eurocentres'a şükranlarını sunar.

Örnek tanımlayıcıların güncellenmesi ve genişletilmesi sürecinin tamamı beş aşamada veya alt projelerde gerçekleşmiştir:

Aşama 1: 2001'de yayımlanan örnek tanımlayıcı ölçeklerdeki boşlukları o sırada mevcut olan materyallerle doldurma (2014-15)

Yazar Grubu: Brian North, Tunde Szabo, Tim Goodier (Eurocentres Vakfı)

Deneme Ekibi: Gilles Breton, Hanan Khalifa, Christine Tagliante, Sauli Takala

Danışmanlar: Coreen Docherty, Daniela Fasoglio, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Enrica Piccardo, Günther Schneider, Barbara Spinelli, Maria Stathopoulou, Bertrand Vittecoq

Aşama 2: Özellikle aracılık boyutu için 2001 setinde eksik olan alanlara yönelik tanımlayıcı ölçekler geliştirmek (2014-16)

Yazar Grubu: Brian North, Tim Goodier, Enrica Piccardo, Maria Stathopoulou

Deneme Ekibi: Gilles Breton, Coreen Docherty, Hanan Khalifa, Ángeles Ortega, Christine Tagliante, Sauli Takala

Danışmanlar (*Haziran 2014, Haziran 2015 ve/veya Haziran 2016'daki toplantılarda*): Marisa Cavalli, Daniel Coste, Mirjam Egli Ceunat, Gudrun Erickson, Daniela Fasoglio, Vincent Folny, Manuela Ferreira Pinto, Glyn Jones, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Gerda Piribauer, Günther Schneider, Joseph Sheils, Belinda Steinhuber, Barbara Spinelli, Bertrand Vittecoq

11. <https://go.coe.int/mWYUH>.

Danışmanlar (*Sadece Haziran 2016'daki toplantıda*): Sarah Breslin, Mike Byram, Michel Candelier, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, Hanna Komorowska, Terry Lamb, Nick Saville, Maria Stoicheva, Luca Tomasi

Aşama 3: Sesbilimsel denetim için yeni bir ölçek geliştirme (2015-16)

Yazar Grubu: Enrica Piccardo, Tim Goodier

Deneme Ekibi: Brian North, Coreen Docherty

Danışmanlar: Sophie Deabreu, Dan Frost, David Horner, Thalia Isaacs, Murray Munro

Aşama 4: İşaret dili yetkinlikleri için tanımlayıcıların geliştirilmesi (2015-19)

Yazar Grubu: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili, Dawei Ni

Deneme Ekibi: Brian North, Curtis Gautschi, Jean-Louis Brugeille, Kristin Snoddon

Danışmanlar: Patty Shores, Tobias Haug, Lorraine Leeson, Christian Rathmann, Beppie van den Bogaerde

Aşama 5: Çocuk öğrenciler için tanımlayıcıları düzenleme (2014-16)

Yazar Grubu: Tunde Szabo (Eurocentres Vakfı)

Deneme Ekibi: Coreen Docherty, Tim Goodier, Brian North

Danışmanlar: Angela Hasselgreen, Eli Moe

Avrupa Konseyi, aşağıdaki kurumlara ve projelere, geçerlenmiş tanımlayıcılarını paylaştıkları için teşekkür eder.

▶ ALTE (Avrupa Dil Sınavları Uygulayıcıları Derneği)	Yapabilirlik İfadeleri
▶ AMKKIA Projesi (Finlandiya)	Dil bilgisi ve kelime bilgisi için tanımlayıcılar
▶ Cambridge Assessment English	BULATS Tipik Aday Yeteneklerinin Özeti
	Konuşma ve Yazma için Ortak Ölçekler
	Konuşma ve Yazma için Değerlendirme Ölçekleri
▶ CEFR-J projesi	Ortaokul öğrencileri için tanımlayıcılar
▶ EQUALS	CEFR ile ilgili tanımlayıcı EAQUALS bankası
▶ English Profile	C Seviyesi için tanımlayıcılar
▶ Lingualevel/IEF (İsviçre) Projesi	Ortaokul öğrencileri için tanımlayıcılar
▶ Pearson Education	Küresel İngilizce Ölçeği (Global Scale of English)

Avrupa Konseyi ayrıca şu kişi ve kuruluşlara da teşekkür eder:

Ölçünleştirilmemiş kaynaklardan (özellikle EQUALS bankasından ve merhum John Trim'in Profile Deutsch'daki C seviyeleri için tanımlayıcı çevirilerinden) dâhil edilen yaklaşık 50 tanımlayıcıyı geçerlediği için Pearson Education'a,

Yunan Entegre Yabancı Diller Öğretim Programları'ndan tanımlayıcılar sağladıkları için Dil Öğretimi, Test ve Değerlendirme Araştırma Merkezi, Atina Ulusal ve Kapodistrian Üniversitesine (RCeL),

Lojistik desteği olmasa projeye altı aylık bir süre boyunca sunulan büyük ölçekli veri toplama ve inceleme sürecinin mümkün olmayacağı, Assessment English'e, özellikle Coreen Docherty'e, Avrupa Konseyi, ayrıca yeni tanımlayıcıların onaylanmasının üç aşamasında yer alan, bu bölümün sonunda sıralanan kurumların desteğine, özellikle de bunların pilot uygulamasına yardımcı olan herkese minnetle teşekkür eder.

Tanımlayıcılarını, çocuk öğrenciler için tanımlayıcıların harmanlanması amacıyla kullanılabilir hâle getirdiklerinden dolayı Cambridge Assessment English ve Avrupa Dil Portfolyo yazarlarına,

İşaret dili yetkinlikleri için tanımlayıcılarının araştırma ve geliştirilmesine fon sağladıkları için İsviçre Ulusal Bilim Vakfı ve Max Bircher Stiftung'e¹²,

12. SNSF araştırma projesi 100015_156592: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Gebärdensprachen: Empirie-basierte Grundlagen für grammatische, pragmatische und soziolinguistische Deskriptoren in Deutschschweizer Gebärdensprache, Zürich Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Bölümünde yürütülmüştür (ZHAW, Winterthur). SNSF bu araştırma için 385 000 avro kaynak sağlamıştır.

İşaret dili yetkinlikleri tanımlayıcılarının son hâline getirilmesindeki ve diğer tanımlayıcıların farklı iletişim kanallarını kapsayıcı şekilde uyarlanmasıdaki yardımlarından dolayı, PRO-Sign proje ekibine¹³ (Avrupa Modern Diller Merkezi, ECML),

Tüm örnek tanımlayıcılar dâhil olmak üzere tüm belgenin Uluslararası İşaret'e çevirisini üstlendiği için Humboldt-Universität zu Berlin'deki Sağır Çalışmaları ve İşaret Dili Tercümanlığı Bölümüne,

D-AOBM'nin öğrenme, öğretme ve değerlendirmeye yönelik temel yönleriyle ilgili metnin daha önceki bir sürümüne ilişkin yorumları ile, D-AOBM'ye farklı aşinalık derecesine sahip okuyucular için uygun şekilde yapılandırılmasına büyük ölçüde yardımcı olan aşağıdaki okuyuculara: Sezen Arslan, Danielle Freitas, Angelica Galante, İsmail Hakkı Mirici, Nurdan Kavaklı, Jean-Claude Lasnier, Laura Muresan, Funda Ölmez.

Aracılık, çevrim içi etkileşim, edebiyat [eserleri] üzerine görüş belirtme ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik tanımlayıcılarının geçerlemesi için kurum/kuruluşların işe alınmasını kolaylaştıran kuruluşlar (alfabetik sırayla):

- Cambridge Assessment English
- CERCLES: Avrupa Yüksek Öğrenim Dil Merkezleri Konfederasyonu
- Cervantes Enstitüsü
- CIEP: Uluslararası Pedagojik Araştırmalar Merkezi
- EALTA: Avrupa Dil Becerileri Ölçme ve Değerlendirme Derneği
- EQUALS: Dil Hizmetlerinde Kalitenin Değerlendirilmesi ve Akreditasyonu Derneği
- FIPLV: Uluslararası Dil Öğretimi Dernekleri Federasyonu
- NILE (Norwich Dil Eğitimi Enstitüsü)
- UNICert

Şubat ve Kasım 2015 arasında aracılık, çevrim içi etkileşim, edebiyat [eserleri] üzerine görüş belirtme ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik tanımlayıcılarının geçerlenmesine katılan ve/veya ilk pilot uygulamasında yardımcı olan kurum ve kuruluşlar (ülkelere göre alfabetik sırayla düzenlenmiştir).

Avrupa Konseyi, tüm kurum ve kuruluşları buraya dâhil edilemeyen birçok bireysel katılımcıya da teşekkür eder. [bk. Çeviri Notu 1].

Almanya

Bundesarbeitsgemeinschaft Englisch an Gesamtschulen elc-European Language Competence, Frankfurt	Technische Hochschule Wildau Technische Universität Carolo-Wilhelmina zu Braunschweig (Sprachenzentrum) Technische Universität Darmstadt Technische Universität München (Sprachenzentrum)
Frankfurt School of Finance & Management Fremdsprachenzentrum der Hochschulen im Land Bremen, Bremen University	telc gGmbH Frankfurt
Georg-August-Universität Göttingen (Zentrale Einrichtung für Sprachen und Schlüsselqualifikationen)	Universität Freiburg (Sprachlehrinstitut) Universität Hohenheim (Sprachenzentrum) Universität Leipzig (Sprachenzentrum)
Goethe-Institut München Institut français d'Allemagne Language Centre, Neu-Ulm University of Applied Sciences (HNU)	Universität Passau (Sprachenzentrum) Universität Regensburg (Zentrum für Sprache und Kommunikation) Universität Rostock (Sprachenzentrum)
Instituto Cervantes de Munich Institut für Qualitätsentwicklung Mecklenburg-Vorpommern Justus-Liebig Universität Gießen (Zentrum für fremdsprachliche und berufsfeldorientierte Kompetenzen)	Universität des Saarlandes (Sprachenzentrum) University Language Centers in Berlin and Brandenburg VHS Siegburg
Padagogische Hochschule Heidelberg Padagogische Hochschule Karlsruhe Ruhr-Universität Bochum, ZFA (Zentrum für Fremdsprachenausbildung) Sprachenzentrum, Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)	

Amerika Birleşik Devletleri

13. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx Proje ekibi: Tobias Haug, Lorraine Leeson, Christian Rathmann, Bepie van den Bogaerde.

Alliance Francaise de Porto Rico
Cambridge Michigan Language Assessments
Columbia University, New York
Eastern Michigan University

Arjantin

Academia Arguello, Cordoba
La Asociacion de Ex Alumnos del Profesorado en Lenguas
Vivas Juan R. Fernandez
National University of Cordoba

Avusturya

BBS (Berufsbildende Schule), Rohrbach
BG/BRG (Bundesgymnasium/Bundesrealgymnasium),
Hallein
CEBS (Center fur berufsbezogene Sprachen des bmbf),
Vienna
Federal Institute for Education Research (BIFIE), Vienna
HBLW Linz-Landwiedstrase
HLW (Hohere Lehranstalt fur wirtschaftliche Berufe)
Ferrarischool, Innsbruck

Birleşik Arap Emirlikleri

Higher Colleges of Technology

Birleşik Krallıklar

Anglia Examinations, Chichester College
Cambridge Assessment English

Eurocentres, Bournemouth
Eurocentres, Brighton
Eurocentres, London
Experience English
Instituto Cervantes de Manchester
International Study and Language Institute, University of
Reading
Kaplan International College, London
NILE (Norwich Institute for Language Education)

Bolivya

Alliance Francaise de La Paz

BosnaHersek

Anglia V Language School, Bijeljina

Brezilya

Alliance Francaise
Alliance Francaise de Curitiba

Bulgaristan

AVO Language and Examination Centre,

Cezayir

Institut Francais d'Alger

Çekya

Charles University, Prague (Institute for Language and
Preparatory Studies)
Masaryk University Language Centre, Brno

Çin

Alliance Francaise de Chine
China Language Assessment, Beijing Foreign Studies
University
Guangdong University of Foreign Studies, School of
Interpreting and Translation Studies

Estonya

Foundation Innove, Tallinn

Fas

ETS (Educational Testing Service)
Purdue University
University of Michigan

St Patrick's School, Cordoba
Universidad Nacional de La Plata, La Plata

Institut Francais d'Autriche-Vienne
International Language Centre of the University of Innsbruck
LTRGI (Language Testing Research Group Innsbruck), School
of Education, University of Innsbruck
Language Centre of the University of Salzburg
Padagogische Hochschule Niederosterreich

Pearson Education
School of Modern Languages and Culture, University of
Warwick
Southampton Solent University, School of Business and Law
St Giles International London Central
Trinity College London
University of Exeter
University of Hull
University of Liverpool
University of Westminster
Westminster Professional Language Centre

Institut Francais de Bosnie-Herzegovine

Instituto Cervantes do Recife

Sofia Sofia University St. Kliment Ohridski

National Institute of Education

University of South Bohemia

Heilongjiang University
The Language Training and Testing Center, Taipei

Tianjin Nankai University

Institut Francais de Maroc

Finlandiya

Aalto University
Hame University of Applied Sciences
Language Centre, University of Tampere
Matriculation Examination Board
National Board of Education

Fransa

Alliance Francaise
Alliance Francaise de Nice
Alliance francaise Paris Ile-de-France
British Council, Lyon
CAVILAM (Centre d'Approches Vivantes des Langues et des Medias) – Alliance Francaise
CIDEF (Centre international d'etudes francaises), Universite catholique de l'Ouest
CIEP (Centre international d'etudes pedagogiques)
CLV (Centre de langues vivantes), Universite Grenoble-Alpes
College International de Cannes

Hirvatistan

University of Split
Croatian Defence Academy, Zagreb

Hindistan

ELT Consultants

Hollanda

Institut Francais des Pays-Bas
Cito

İrlanda

Alpha College, Dublin
Galway Cultural Institute

İspanya

Alliance Francaise en Espagne
British Council, Madrid
British Institute of Seville
Centro de Lenguas, Universitat Politecnica de Valencia
Consejeria de Educacion de la Junta de Andalucia

Departament d'Ensenyament- Generalitat de Catalunya
EOI de Albacete
EOI de Badajoz, Extremadura
EOI de Catalunya
EOI de Granada
EOI de La Coruna, Galicia
EOI de Malaga, Malaga
EOI de Santa Cruz de Tenerife
EOI de Santander
EOI de Santiago de Compostela, Galicia
EOI (Escola Oficial de Idiomas) de Vigo

İsveç

Instituto Cervantes Stockholm

İsviçre

Bell Switzerland

Eurocentres Lausanne
Sprachenzentrum der Universitat Basel

Tampere University of Applied Sciences
Turku University
University of Eastern Finland
University of Helsinki Language Centre
University of Jyvaskyla

Crea-langues, France
Eurocentres Paris
France Langue
French in Normandy
ILCF (Institut de Langue et de Culture Francaises), Lyon
INFREP (Institute National Formation Recherche Education Permanente)
International House Nice
ISEFE (Institut Savoisien d'Etudes Francaises pour Etrangers)
Universite de Franche-Comte

X. Gimnazija "Ivan Supek"
Ministry of Science, Education and Sports

Fluency Center, Coimbatore

SLO (Netherlands Institute for curriculum development)
University of Groningen, Language Centre

NUI Galway
Trinity College Dublin

EOI de Villanueva-Don Benito, Extremadura
ILM (Instituto de Lenguas Modernas), Caceres
Institut Francais d'Espagne
Instituto Britanico de Sevilla S.A.
Instituto de Lenguas Modernas de la Universidad de Extremadura
Lacunza International House, San Sebastian
Net Languages, Barcelona
Universidad Antonio de Nebrija
Universidad Europea de Madrid
Universidad Internacional de La Rioja
Universidad Catolica de Valencia
Universidad de Cantabria
Universidad de Jaen
Universidad Pablo de Olavide, Sevilla
Universidad Ramon Llull, Barcelona
Universitat Autonoma de Barcelona

University of Gothenburg

UNIL (Universite de Lausanne), EPFL (Ecole polytechnique federale de Lausanne)
Universitat Fribourg
ZHAW (Zurcher Hochschule fur Angewandte Wissenschaften), Winterthu

TLC (The Language Company) International House
Zurich-Baden

İtalya

Accento, Martina Franca, Apulia
AISLi (Associazione Italiana Scuola di Lingue)
Alliance Francaise
Bennett Languages, Civitavecchia
British School of Trieste
British School of Udine
Centro Lingue Estere Arma dei Carabinieri

Centro Linguistico di Ateneo – Università di Bologna
Centro Linguistico di Ateneo di Trieste

Centro Linguistico di Ateneo, Università della Calabria
CVCL (Centro per la Valutazione e le Certificazioni linguistiche) – Università per Stranieri di Perugia
Free University of Bolzano, Language Study Unit
Globally Speaking, Rome
Institut Français de Milan
Institute for Educational Research/LUMSA University, Rome

Japonya

Alliance Francaise du Japon
Institut Français du Japon

Kamerun

Alliance Francaise de Bamenda

Kanada

OISE (Ontario Institute for Studies in Education), University of Toronto

Kıbrıs Rum Kesimi

Cyprus University of Technology

Kuzey Makedonya

AAB University
Elokvanta Language Centre

Kolombiya

Alliance Francaise de Bogota

Letonya

Baltic International Academy, Department of Translation and Interpreting

Litvanya

Lithuanian University of Educational Sciences
Ministry of Education and Science

Lübnan

Institut Français du Liban

Lüksemburg

Ministry of Education, Children and Youth

Macaristan

Budapest Business School
Budapest University of Technology and Economics
ECL Examinations, University of Pecs
ELTE ONYC
Eotvos Lorand University

Meksika

University of Guadalajara

Mısır

Institut Français d’Egypt

International House, Palermo
Istituto Comprensivo di Campli
Istituto Monti, Asti
Liceo Scientifico “Giorgio Spezia”, Domodossola
Padova University Language Centre
Pisa University Language Centre
Servizio Linguistico di Ateneo, Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano
Università degli Studi Roma Tre
Università degli Studi di Napoli “Parthenope”/I.C. “Nino Cortese”, Casoria, Naples
Università degli Studi di Parma
University of Bologna
University of Brescia
Università per Stranieri di Siena

Japan School of Foreign Studies, Osaka University
Tokyo University of Foreign Studies, Japan

Institut Français du Cameroun, Yaounde

University of Cyprus

Language Center, South East European University
MAQS (Macedonian Association for Quality Language Services), Queen Language School

Universidad Surcolombiana

University of Latvia

Vilnius University

University of Luxembourg

Euroexam
Tanarok Europai Egyesulete, AEDE
University of Debrecen
University of Pannonia

Instituto Cervantes de El Cairo

Norveç

Department of Teacher Education and School Research, University of Oslo
 University of Bergen

Peru

Alliance Francaise au Peru

USIL (Universidad San Ignacio de Loyola)

Polonya

British Council, Warsaw
 Educational Research Institute, Warsaw
 Gama College, Krakow
 Instituto Cervantes, Krakow

Jagiellonian Language Center, Jagiellonian University, Krakow
 LANG LTC Teacher Training Centre, Warsaw
 Poznan University of Technology, Poland
 SWPS University of Social Sciences and Humanities, Poland

Portekiz

British Council, Lisbon
 Camoes, Instituto da Cooperacao e da Lingua

IPG (Instituto Politecnico da Guarda)
 ISCAP – Instituto Superior de Contabilidade e Administracao do Porto, Instituto Politecnico do Porto
 University of Aveiro

FCSH, NOVA University of Lisbon

Romanya

ASE (Academia de Studii Economice din Bucuresti)
 Institut Francais de Roumanie
 LINGUA Language Centre of Babeş-Bolyai, University Cluj-Napoca

Petroleum-Gas University of Ploiesti
 Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Senegal

Institut Francais de Dakar

Sırbistan

Centre Jules Verne
 Institut Francais de Belgrade

University of Belgrade

Slovakya

Trnava University

SuudiArabistan

ELC (English Language Center), Taibah University, Madinah

National Center for Assessment in Higher Education, Riyadh

Şili

Alliance Francaise de La Serena

Taylan

Alliance Francaise Bangkok

Türkiye

Çağ Üniversitesi, Mersin
 Ege Üniversitesi, İzmir
 Hacettepe Üniversitesi, Ankara

ID Bilkent Üniversitesi, Ankara
 Orta Doğu Teknik Üniversitesi
 Sabancı Üniversitesi, İstanbul

Uganda

Alliance Francaise de Kampala

Ukrayna

Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv
 Odessa National Mechnikov University

Sumy State University, Institute for Business Technologies

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Uruguay

Centro Educativo Rowan, Montevideo

Yeni Zelanda

LSI (Language Studies International)

Worldwide School of English

Yunanistan

Bourtsoukli Language Centre
 Hellenic American University in Athens

RCeL: National and Kapodistrian University of Athens
 Vagionia Junior High School, Crete

ÇEVİRİ ÖN SÖZÜ

Bu çeviri D-AOBM'nin 2020'de yayımlanan Tamamlayıcı Cilt'inin İngilizce kaynak metinden Türkçeye çevirisi olduğu için başlık konusunda farklı öneriler gelse de CEFR 2001 sürümünün Türkçeye daha önce çevrilmesi ve alan yazına o çeviride kullanılan başlığın girmiş olması nedeniyle başlık çevirisi (Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme) aynı şekilde kullanılmıştır.

Daha önceki çeviride farklı şekilde çevrilmiş olan kimi önemli kavramlar, bu çeviride farklı bir Türkçe karşılık ile kullanılmaktadır. Örneğin "mediation" kavramı önceki çeviride "arabuluculuk" olarak çevrilse bile bu çeviride "aracılık" sözcüğü tercih edilmiştir. Bunun nedeni, D-AOBM 2020 sürümünün 2001 yılındakine göre en büyük farkının çok kapsamlı bir bölümle "mediation/aracılık" üzerine hazırlanan tanımlayıcı ölçekler içermesidir. Bu ölçeklerin "arabuluculuk" sözcüğü ile karşılanmasının yanlış anlamalara sebebiyet vereceği düşünülmektedir.

Altı ana bölüm ve detaylı bir ekler bölümüne sahip olan 2020 sürümü, altı kişilik çeviri ekibi tarafından şu adımlar takip edilerek çevrilmiştir:

Çevirmenler 2001 yılında basılan sürümünün çevirisini incelemiş ve bölümlerin ve alt bölümlerin Türkçeye çevrilirken tutarlı olması amacıyla tekrar eden terimlerin olduğu bir liste hazırlamışlardır.

Çevirmenler 2020 sürümünün ilk 2 bölümünü paylaşıp çevirmiş ve sonrasında terimler listesinde düzenlemeler yapmışlardır.

1. ve 2. Bölümün çevirileri Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Türkçe ve Dil Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Merkezi (TDE-ARGEM) ile paylaşılmış ve 24 Mayıs 2021'de Ankara'da yapılan bir çalıştayla terimler listesi yeniden düzenlenmiştir.

Bu çalıştay sonrasında aşağıda örnekleme amacıyla 10 tanesi kaynak dil alfabetik sıraya göre listelenen her bölümde sıkça tekrar eden terimlere karar verilmiştir:

Competence (yetkinlik), *descriptor* (tanımlayıcı), *illustrative scale* (örnek ölçek), *mediation* (aracılık), *pluriculturalism* (çoğul kültürlülük), *plurilingualism* (çoğul dillilik), *proficiency* (yeterlik), *reception* (alımlama), *repertoire* (birikim)

Çalıştay sonrasında 1. ve 2. bölüm çevirilerine yapılan yorumlar çeviri ekibi ile paylaşılmış, bu bölümler yeniden düzenlenerek diğer bölümlerin çevirisine başlanmıştır

Çalıştay sonrasında çevirmenler grubu önce 3. bölümü, sonra 4. 5. ve 6. bölümleri çevirmişlerdir.

Tamamlanan çeviri 30 Haziran 2021 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında yer alan ilgili ekip ile paylaşılmıştır.

Paylaşılan tüm bölüm çevirileri ardından 8-9 Temmuz 2021 tarihinde Balıkesir'de bir çalıştay daha düzenlenerek terim listesi üzerine nihai karar verilmiştir.

13 Temmuz 2021 tarihinde Çalıştay notları çeviri ekibine gönderilmiş ve çeviri ekibi bu notlarda listelenen terimlerin karşılığına göre gerekli düzenlemeyi yapmıştır.

Ekler bölümünün de tamamlanması ile 19 Temmuz 2021 tarihinde çeviri ekibi tarafından tüm metnin çapraz okuma ve düzenlenmesi işlemine başlanmıştır.

Metnin tamamı son kontroller yapıldıktan sonra 2 Ağustos 2021 tarihinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile paylaşılmıştır.

24 Ağustos 2021 tarihinde gelen iç ve dış değerlendirici raporları çerçevesinde revize edilen doküman 3 Eylül 2021 tarihinde tekrar MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile paylaşılmıştır.

7 Eylül 2021 tarihinde gelen son okuma yorumları çerçevesinde gerekli düzenlemeler yapılarak çeviri metninin son hâli 10 Eylül 2021 tarihinde tekrar MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile paylaşılmıştır.

10 Eylül-22 Eylül tarihleri arasında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca doküman üzerinde son okuma ve düzenleme çalışmaları yapılmıştır.

Çeviri sürecinde aşağıdaki sözlüklere (alfabetik sıra ile) başvurulmuştur:

Cambridge Dictionary: <https://dictionary.cambridge.org/>

İmer, K., Kocaman, A., ve Özsoy, S. (2011). *Dilbilim sözlüğü* (3. baskı). Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

Kocaman, A. (1990). Dilbilim terimleri sözlüğü. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 1, 155-190.

<http://dad.boun.edu.tr/tr/pub/issue/29234/312979>

Korkmaz, Z. (1992). *Gramer terimleri sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Macmillan Dictionary: <https://www.macmillandictionary.com/>

Merriam-Webster: <https://www.merriam-webster.com/>

Oxford Learner's Dictionaries: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

Tureng Multilingual Dictionary: <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce>

Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/>

Vardar, B. (2007). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. Multilingual.

Son olarak asıl mesleği İngilizce öğretmenleri yetiştirmek olan biz çevirmenler ekibi, bu çevirinin tüm sürecinde ana dilimize bir kaynak kazandırıyor olmanın bilinci ve heyecanı ile yol aldığımızı not düşmek isteriz. Ülkemizdeki dil öğrenim, öğretim ve değerlendirme alanları ile öğretmen yetiştirme alanındaki tüm paydaşların yararlandığı bir ürün olmasını umarak çeviri sürecinde bizlere yorumları ile yol gösteren Sayın Prof. Dr. Mustafa KURT'a, Sayın Dr. Bahtiyar MAKAROĞLU'na, Sayın Dr. Öğretim Üyesi Bilal KARACA'ya ve bu proje süresince ve gerçekleştirilen iki çalıştayda bizlere destek verip katkı sunan Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında görev yapan eski Kurul Üyesi Sayın Dr. Hasan KAVGACI başta olmak üzere tüm yetkililere ve uzmanlara teşekkür ederiz.

Çeviri Komisyonu

Bölüm1

GİRİŞ

*Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme (D-AOBM)*¹⁴ Avrupa Konseyinin tüm vatandaşların nitelikli ve kapsayıcı bir eğitim alma hakkını sağlamaya yönelik devam eden çalışmalarının bir parçasıdır. İlk olarak 2018 yılında “Yeni Tanımlayıcılar İçeren D-AOBM Tamamlayıcı Cilt” adıyla çevrim içi İngilizce ve Fransızca olarak yayımlanan D-AOBM’nin bu sürümü, 2001 yılında kitap olarak yayımlanan ve hâlihazırda 40 dilde mevcut D-AOBM’i güncellemekte ve kapsamını genişletmektedir. Birçok dil uzmanının D-AOBM-2001 baskısının çok karmaşık ve zor anlaşılır olduğu yönündeki eleştirileri üzerine Avrupa Konseyi bu yeni, kullanıcı dostu sürümü sunmaktadır. Bu nedenle hem ikinci/yabancı dil öğretim ve öğreniminde hem de çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimde kaliteyi artırmak için D-AOBM’nin anahtar kavramlarını ayrıntılı bir şekilde ele alan 2. Bölüm’de D-AOBM vizyonunun temel öğeleri açıklanmaktadır. Bu yayında yer alan D-AOBM örnek tanımlayıcılarının güncellenmiş ve genişletilmiş bir hâli, 2001 sürümündekilerinin yerini almaktadır.

Öğretmen yetiştiricileri ve araştırmacılar, bu yayının “Öğretim ve Öğrenim için D-AOBM’nin Temel Yönleri» başlıklı 2. Bölümünde verilen bağlantılarını ve/veya gönderimlerini, mesela tanımlayıcı şemanın tüm ayrıntılarına yönelik 2001 baskısının ilgili bölümlerine (D-AOBM 2001, 4. ve 5. Bölüm) başvurmak için faydalı bulacaklardır. Güncellenmiş ve genişletilmiş örnek tanımlayıcılar, D-AOBM 2001’dekilerin tümünü içermektedir. Tanımlayıcı ölçekler, D-AOBM tanımlayıcı şemasının kategorilerine göre düzenlenmiştir. Bu yayında yer alan değişikliklerin ve eklemelerin, D-AOBM’de tanımlanan teorik yapıyı ve D-AOBM’nin Ortak Başvuru Seviyelerini etkilemediğini belirtmek önemlidir.

Aslında D-AOBM bir dizi ortak başvuru seviyesinden çok daha fazlasını içermektedir. 2. Bölüm’de açıklandığı gibi D-AOBM özellikle, etkileşim içinde anlamı ortaklaşa yapılandıran kullanıcıyı/öğreneni *sosyal bir aktör* olarak gördüğü vizyonuyla birlikte aracılık [mediation] ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik [plurilingual/pluricultural competence] kavramlarıyla dil eğitimine birçok farklı bakış açısı kazandırmaktadır. Bir bütün olarak eğitimsel değerleri, dille ilgili yetkinlik ve dil kullanımının belirgin bir modelini ve örnek tanımlayıcılar şeklinde sunulan kullanışlı araçları (program geliştirme, öğretme ve öğrenme arasındaki uyumu sağlamayı kolaylaştırmak amacıyla) içerdiği için D-AOBM’in başarısı kanıtlanmıştır.

Bu yayın, Avrupa Konseyi Eğitim Politikaları Birimi’nin projesinin ürünüdür. Bu projenin odak noktası, D-AOBM’nin örnek tanımlayıcılarını:

2001’de yayımlanan tanımlayıcı setinde ölçek sunulmayan ancak son 20 yılda daha çok önem kazanan (aracılık ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik gibi) D-AOBM’nin yenilikçi bazı alanlarına dikkat çekerek,

D-AOBM’nin başarılı bir şekilde uygulanması ve daha da geliştirilmesi temeline dayandırarak (Örneğin “artı” seviyeleri ve yeni “A1 öncesi” seviyesini tüm yönleriyle tanımlama yoluyla),

Mevcut ölçeklerde yer alan dinleme ve okuma tanımlamalarına yönelik daha ayrıntılı tanımlayıcı talebine ve çevrim içi etkileşim, iletişim/haberleşme araçları kullanımı ve yaratıcı (edebiyat dâhil) metinlere yönelik kişisel görüşleri ifade etme gibi diğer iletişimsel etkinlikler için tanımlayıcı talebine yanıt vererek,

A1’deki ve her iki C seviyesindeki (özellikle de C2 seviyesindeki) tanımlamaları zenginleştirerek ve

Bazen fiilleri değiştirerek ve bazen de “konuşmacı/işaret dili kullanıcısı” seçeneklerini sunarak cinsiyetten bağımsız ve “farklı iletişim kanallarını kapsayıcı” (ve dolayısıyla işaret dilleri için de geçerli) hâle gelecek şekilde tanımlayıcıları uyarlayarak güncellemekti.

Yukarıdaki son noktayla ilgili olarak, “sözel” terimi sağırılar için işaretleşme olarak anlaşılmaktadır. Ancak birçok durumda işaretleşmenin sözlü metinden daha çok yazılı metne yakın bir metin olarak görüldüğünü kabul etmek gerekir. Bu nedenle D-AOBM kullanıcıları, işaret dilleri için de yazılı alımlama [reception], üretim [production] ve etkileşim [interaction] tanımlayıcılarından amacına uygun olarak faydalanmaya davet edilmektedir. Bu nedenle tüm örnek tanımlayıcılar farklı iletişim kanalları açısından kapsayıcı niteliğe sahip olacak şekilde uyarlanmıştır.

14. *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, öğretme, değerlendirme* (2001), Cambridge University Press, Cambridge, <https://rm.coe.int/1680459f97>.

Örnek tanımlayıcıların tümünün Uluslararası İşaret'te de sunulmasına yönelik planlar mevcuttur. Bu arada Avrupa Modern Diller Merkezinin (AMDM) PRO-Sign projesi¹⁵ 2001 yılında yayımlanan tanımlayıcıların birçoğunun Uluslararası İşaret'teki videolarını kullanıma açmaktadır.

Bu D-AOBM Tamamlayıcı Cilt, örnek tanımlayıcıların genişletilmiş bir hâlini sunmaktadır:

Geliştirilen yeni örnek tanımlayıcı ölçekler mevcut olanların yanında sunulmaktadır.

Aynı kategoriye ait ölçekleri bir araya getiren şematik tablolar verilmektedir (iletişimsel dil etkinlikleri veya yetkinlik boyutları).

Her ölçek için, sınıflandırmanın arkasındaki amacı açıklayan kısa bir gerekçe sunulmaktadır.

Projede geliştirilen ve geçerlenen ancak devam eden süreçte örnek tanımlayıcılar arasına eklenmeyen tanımlayıcılar, Ek 8'de sunulmaktadır.

Cinsiyetten bağımsız ve farklı iletişim kanallarını kapsayıcı olmalarını sağlamak için tanımlayıcılar küçük değişikliklerle yeniden yapılandırılmıştır. 2001 yılında yayımlanan tanımlayıcılarda yapılan önemli değişiklikler Ek 7'de listelenmiştir. 2001'deki ölçekler, ön sözde listelenen kurumlar tarafından geçerlenmiş ve ölçünleştirilmesi yapılmış tanımlayıcılar ile 2014-2017 yılları arasında aracılığa yönelik tanımlayıcı geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen proje kapsamında geliştirilen, geçerlenen, ölçünleştirilen ve pilot çalışması yapılan tanımlayıcılardan oluşan bir seçki ile genişletilmiştir. Hem 2001'de yayımlanan hem de aracılık projesinde yer alan tanımlayıcılara yönelik takip edilen yaklaşım Ek 6'da açıklanmaktadır. Çevrim içi etkileşim ve aracılık etkinliklerine yönelik yeni örnek tanımlayıcıların kamusal, kişisel, mesleki ve eğitimsel alanlarda kullanımına yönelik örnekler Ek 5'te verilmektedir.

Bu yayındaki tanımlayıcılara ek olarak ders planlamaya ve öz değerlendirmeye yardımcı olmak için Eurocentres Vakfı tarafından oluşturulan [çocuk öğrencilere uygun bir dizi yeni tanımlayıcı seçkisi](#)¹⁶ mevcuttur. Burada farklı bir yaklaşım benimsenmiştir: Genişletilmiş örnek tanımlayıcılarda yer alan ifadelerden iki yaş grubu için (7-10¹⁷ ve 11-15¹⁸) uygun olanlar belirlenmiştir. Daha sonra bu tanımlayıcıların çocuk öğrencilerle ilgili uyarlamalarından, Avrupa Dil Portfolyosu'nda (ADP) görünen tanımlayıcılardan ve Cambridge Assessment English [Cambridge İngilizce Dil Sınavı] tarafından paylaşımcı şekilde sunulan çocuk öğrenciler için değerlendirme tanımlayıcılarından oluşan bir harmanlama yapılmıştır.

D-AOBM 2001 tanımlayıcı şeması, 2001'de yayımlanan örnek tanımlayıcılar ile bu yayında sunulan güncelleme ve eklemeler arasındaki ilişki Tablo 1'de gösterilmektedir. Görüldüğü gibi alımlamaya yönelik tanımlayıcı ölçekler, 2001 D-AOBM metnindekinin aksine, üretime yönelik olanlardan daha önce sunulmaktadır.

15. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx

D-AOBM tanımlayıcılarının PRO-Sign uyarlamaları, Çekçe, İngilizce, Estonca, Almanca, İzlandaca ve Slovencede mevcuttur.

16. Bank of supplementary descriptors, [Yardımcı tanımlayıcılar bankası]: www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors.

17. Goodier T. (ed.) (2018), "Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 1: Ages 7-10" [Çocuk öğrenciler için geliştirilen dil yetkinliğine dair örnek tanımlayıcılar seçkisi- Öğretmen yetiştiricileri için bir kaynak. Cilt 1: 7-10 yaş], Education Policy Division, Council of Europe, <https://rm.coe.int/16808b1688>.

18. Goodier T. (ed.) (2018), "Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 2: Ages 11-15" [Çocuk öğrenciler için geliştirilen dil yetkinliğine dair örnek tanımlayıcılar seçkisi- Öğretmen yetiştiricileri için bir kaynak. Cilt 2: 11-15 yaş], Education Policy Division, Council of Europe, <https://rm.coe.int/16808b1689>.

Tablo 1 - D-AOBM tanımlayıcı şeması ve örnek tanımlayıcıları: Güncellemeler ve eklemeler

	2001'deki tanımlayıcı şemada	2001'deki tanımlayıcı ölçeklerde	Bu yayında güncellenen tanımlayıcı ölçekler	Bu yayında eklenen tanımlayıcı ölçekler
İletişimsel dil etkinlikleri				
Alımlama				
Sözlü kavrama	√	√	√	
Okuduğunu kavrama	√	√	√	
Üretim				
Sözlü üretim	√	√	√	
Yazılı üretim	√	√	√	
Etkileşim				
Sözlü etkileşim	√	√	√	
Yazılı etkileşim	√	√	√	
Çevrim içi etkileşim				√
Aracılık				
Bir metne aracılık etme	√			√
Kavramlara aracılık etme	√			√
İletişime aracılık etme	√			√
İletişimsel dil stratejileri				
Alımlama	√	√	√	
Üretim	√	√	√	
Etkileşim	√	√	√	
Aracılık				√
Çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik				
Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme	√			√
Çoğul dilli kavrama	√			√
Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme	√			√
İletişimsel dil yetkinlikleri				
Dilsel yetkinlik	√	√	√	√ (Ses bilim)
Toplumdilbilimsel yetkinlik	√	√	√	
Edimsel yetkinlik	√	√	√	
İşaret (dili) yetkinlikleri				
Dilsel yetkinlik				√
Toplumdilbilimsel yetkinlik				√
Edimsel yetkinlik				√

1.1. ÖRNEK TANIMLAYICILARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÖZETİ

Tablo 2, D-AOBM örnek tanımlayıcılardaki değişiklikleri ve ayrıca bu değişikliklerin gerekçelerini özetlemektedir. Geliştirme projesinin kısa bir açıklaması Ek 6'da verilmiş olup daha ayrıntılı bir sürümü Brian North ve Enrica Piccardo'nun "D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi"¹⁹ başlıklı makalesinde bulunmaktadır.

Tablo 2 – Örnek tanımlayıcılarda yapılan değişikliklerin özeti

Bu yayında yapılan değişiklikler	Açıklamalar
A-1 Öncesi	D-AOBM 2001 3.5. Bölümünün başlangıcında değinilen, A1 seviyesine giden yolun yarısında olmak olan bu yeterli seviyesine yönelik birçok ölçek için (çevrim içi etkileşim de dâhil olmak üzere) tanımlayıcılar hazırlanmıştır.
2001'de yayımlanan tanımlayıcılarda yapılan değişiklikler	İletişimsel dil etkinlikleri ve stratejileri için D-AOBM 2001 4. Bölümde ve iletişimsel dilin boyutları için CEFR 2001 5. Bölümde görünen mevcut tanımlayıcılarda yapılan önemli değişikliklerin bir listesi Ek 7'de verilmiştir. Tanımlayıcıların cinsiyetten bağımsız ve farklı iletişim kanallarını kapsayıcı olmasını sağlamak için tanımlayıcılar küçük değişikliklerle yeniden yapılandırılmıştır.
C2 tanımlayıcılarındaki değişiklikler	Ek 7'deki listede önerilen değişikliklerin çoğu, 2001 setindeki C2 seviyesi tanımlayıcıları ile ilişkilidir. Bazı kesin ifadeler C2 seviyesindeki kullanıcıların/öğrenenlerin yetkinliklerini daha iyi yansıtacak şekilde düzenlenmiştir.
A1-C1 tanımlayıcılarındaki değişiklikler	Diğer tanımlayıcılar için birkaç değişiklik önerilmiştir. Tanımlayıcıların, yalnızca teknolojiye ilişkin değişiklikler (ör. kartpostallara veya halka açık telefonlara yapılan göndermeler) nedeniyle "güncellenmesine" karar verilmemiştir. "Ses bilimsel denetim" ölçeği değiştirilmiştir (aşağıya bakınız). Temel değişiklikler tanımlayıcıları farklı iletişim kanalları yönünden kapsayıcı hâle getirme ve onları işaret dilleri için de eşit derecede uygulanabilir kılma çabasıyla kaynaklanmaktadır. "Bir dili ana dili olarak konuşanlar" tarafından yapılan (veya yapılmayan) dilsel konaklamaya atıfta bulunan bazı tanımlayıcılar için de değişiklikler önerilmektedir zira bu kavramla ilgili olarak D-AOBM'in ilk yayımlanmasından bu yana bir fikir birliğine varılamamıştır.
Artı seviyeler	Artı seviyelerin (ör. =B1 +, B1.2) açıklamaları iyileştirilmiştir. Artı seviyelerle ilgili bilgi için lütfen Ek 1'e ve D-AOBM 2001 Bölüm 3.5 ve 3.6'ya bakınız.
Ses bilim (Phonology)	"Ses bilimsel denetim" ölçeği, "Sesletim" [bk. Çeviri Notu 2] ve "Bürünsel özellikler" üzerine odaklanılarak yeniden geliştirilmiştir.
Aracılık	Aracılık'a yönelik yaklaşım, D-AOBM 2001'de sunulandan daha geniş kapsamlı özelliktedir. Bir metne aracılık etme etkinliklerine odaklanmaya ek olarak kavramlara ve iletişime aracılık etmeye yönelik ölçekler sağlanarak aracılık etkinlikleri için toplamda 19 ölçek sunulmaktadır. Aracılık stratejileri (5 ölçek) aracılığa hazırlık yaparken kullanılan stratejilerden ziyade aracılık sürecinde kullanılan stratejilerle ilgilidir.
Çoğul kültürlü	"Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme" ölçeği, iletişimsel bir durumda çoğul kültürlü yetkinliklerin kullanımını tanımlamaktadır. Bu nedenle odak noktası bilgi veya tutumların aksine becerilerdir. Bu ölçek, bağımsız olarak geliştirilmiş olmasına rağmen mevcut D-AOBM 2001 "toplumdilbilimsel uygunluk" ölçeği ile yüksek derecede tutarlılık göstermektedir.
Çoğul dilli	"Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme" ölçeğindeki her bir tanımlayıcının seviyesi, bileşimde daha zayıf olan dilin işlevsel seviyesine eşittir. Kullanıcılar hangi dillerin dâhil edildiğini açıkça belirtmek isteyebilirler.
Dâhil edilen dillerin tanımlanması (kendine has özellikleri)	Tanımlayıcıların, belirli bir bağlamda pratik kullanım için uyarlanması kapsamında, ilgili dillerin aşağıdaki ölçeklerde açıkça belirtilmesi önerilmektedir: - Diller arası (farklı dillere ait) aracılık (özellikle bir metne aracılık etmeye yönelik ölçekler), - Çoğul dilli kavrama, - Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme.

19. North B. ve Piccardo E (2016), "Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR" [D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi] Education Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/168073ff31>.

Bu yayında yapılan değişiklikler	Açıklamalar
Edebiyat	Yaratıcı metinler ve edebiyatla ilgili üç yeni ölçek eklenmiştir: - Serbest zaman etkinliği olarak okuma (Tamamen kavrayıcı bir süreçtir, tanımlayıcılar D-AOBM-tabanlı diğer tanımlayıcı setlerinden alınmıştır), - Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme (daha az düşünsel, daha düşük seviyeler), - Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme (daha düşünsel, daha yüksek seviyeler).
Çevrim içi	Aşağıdaki kategorilere yönelik iki yeni ölçek mevcuttur: - Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma, - Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği. Bu ölçeklerin her ikisi de tipik internet kullanımına özgü çok biçimli etkinliklerle ilgilidir ve şunları içerir: Yanıtların, sözlü etkileşimin ve canlı bağlantılarda daha uzun üretimin kontrol edilmesi ya da bunların karşılıklı alışverişi; sohbet (yazıya dökülmüş sözlü dil), daha uzun bloglar veya tartışmaya yazılı katkılarının kullanılması ve bunların dışındaki medyanın da dâhil edilmesi.
Diğer yeni tanımlayıcı ölçekler	2001 setinde eksik olan aşağıdaki kategoriler için yeni ölçekler D-AOBM tabanlı tanımlayıcıların diğer setlerinden alınan tanımlayıcılar ile verilmektedir: - İletişim/haberleşme araçlarının kullanımı, - Bilgi verme.
Yeni tanımlayıcılar D-AOBM seviyelerine göre ölçünleştirilmiştir	D-AOBM seviye ve tanımlayıcı ölçeklerinin temelini oluşturan kaynak araştırmadaki matematiksel ölçeğe göre resmi olarak yeni tanımlayıcı ölçekler geçerlenmiş ve bu ölçekler ölçünleştirilmiştir.
İşaret dilleri	Tanımlayıcılar farklı iletişim kanallarını kapsayıcı hâle getirilmiştir. Ek olarak özellikle işaret dili yetkinlikleri için 14 ölçek eklenmiştir. Bunlar, İsviçre’de yürütülen bir araştırma projesinde geliştirilmiştir.
Paralel Proje	
Çocuk Öğrenenler	Avrupa Dil Portfolyolarından (ADP’ler) sırasıyla 7-10 yaş ve yine 11-15 yaş gruplarındaki öğrenenler için iki tanımlayıcı derlemesi hazırlanmıştır. Şu anda çocuk öğrencilerle ilgili tanımlayıcılardan hiçbirisi yeni ölçeklerdeki tanımlayıcılarla ilişkilendirilmiş durumda değildir ancak bunların çocuk öğrencilere uygunluğu belirtilmiştir.

Kullanıcılar, 2. Bölüm’e ve bu yayına dâhil edilen genişletilmiş örnek tanımlayıcılara ek olarak çoğul dilli, kültürlerarası ve kapsayıcı eğitim ile alakalı aşağıdaki iki temel ilke belgesine göz atmak isteyebilirler:

- Dil çeşitliliği ve öğretim programı konusunu işleyen D-AOBM 2001 8. Bölüm’ün işlevsel hâle getirilmesini ve daha da geliştirilmesini sağlayan *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education [Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim için öğretim programları geliştirme ve uygulama rehberi]* (Beacco ve diğerleri 2016),
- Bu yayında yer alan aracılık ile ilgili bazı tanımlayıcılara esin kaynağı olan bilgileri içeren *Reference framework of competences for democratic culture [Demokratik kültür için yetkinlik çerçeve metni]* (Avrupa Konseyi 2018).

Okul eğitimiyle ilgilenen kullanıcılar ayrıca tanımlayıcı geliştirmede aracılığın kavramsallaştırılması projesine katkı sunan “Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools”²⁰ [Eğitim, hareketlilik, ötekilik – Okulların aracılık işlevleri] adlı makaleyi inceleyebilirler.

20. Coste D. ve Cavalli M. (2015) “Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools” [Eğitim, hareketlilik, ötekilik – Okulların aracılık işlevleri], Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/16807367ee>.

Bölüm 2

ÖĞRETME VE ÖĞRENMEYE YÖNELİK D-AOBM'NİN ANAHTAR BOYUTLARI

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM), kapsamlı bir tanımlayıcı dil yeterliği şeması ve örnek tanımlayıcı ölçekleriyle tanımlanan bir dizi (A1 seviyesinden C2 seviyesine) Ortak Başvuru Seviyesi sunar. Buna ek olarak *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* [Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim için öğretim programları geliştirme ve uygulama rehberi] adlı yayının (Beacco ve diğerleri 2016) daha ayrıntılı olarak açıkladığı gibi D-AOBM çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimi teşvik eden öğretim programı tasarımı seçenekleri sunar.

D-AOBM'nin ana ilkelerinden biri, tüm seviyeler için eğitim amaç ve sonuçlarının olumlu ifade edilmesini teşvik etmektir. D-AOBM'nin dil yeterliğinin farklı boyutlarına ait "yapabilirlik" tanımı, hem öğrenim için açık, müşterek bir yol haritası sunar hem de test/sınav sonuçlarına odaklanmadan ilerlemeyi daha hassas ölçebilen bir araç sağlar. Bu ilke, D-AOBM'nin sosyal, eğitimsel ve mesleki alanlarda dilin fırsat ve başarı için bir araç olarak kullanılması görüşüne dayanmaktadır. Bu temel özellik, Avrupa Konseyinin tüm vatandaşların hakkı olarak görülen kaliteli kapsayıcı eğitim hedefine katkıda bulunur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi "demokratik vatandaşlık, sosyal uyum ve kültürlerarası diyalogu teşvik etme amacıyla tutarlı, şeffaf ve etkili çoğul dilli eğitim için bir araç olarak D-AOBM'nin kullanımını" önerir²¹.

D-AOBM hem Avrupa Konseyi hem de Avrupa Birliği'nin hemen hemen tüm üye devletleri tarafından bir başvuru aracı olarak kullanıldığı gibi Avrupa kıtasının ötesinde de önemli bir etkiye sahip olmuştur ve sahip olmaya da devam etmektedir. Aslında D-AOBM sadece şeffaflık ve değerlendirme amaçları için belirli başvuru noktaları sağlamak için değil, aynı zamanda öğretim programı reformunu ve pedagojiyi bilgilendirmek için de giderek daha çok kullanılmaktadır. Bu gelişme D-AOBM'nin ileriye yönelik kavramsal temelini yansıtmaktadır ve bu baskıda yayımlanan örnek tanımlayıcıları genişleterek D-AOBM etrafında yeni bir çalışma evresinin önünü açmıştır. Ancak örnek tanımlayıcıları sunmadan önce, D-AOBM'nin amacı ve doğası ile ilgili bir hatırlatma özetlenmiştir. İlk olarak D-AOBM'nin amaçları, D-AOBM tanımlayıcı şeması ve eylem odaklı yaklaşımı, ardından Ortak Başvuru Seviyeleri ve bu düzeylerle ilişkili profillerin oluşumu, ek olarak örnek tanımlayıcılar ve son olarak da D-AOBM tarafından dil eğitimine sunulan çoğul dillilik/çoğul kültürlülük ve aracılık kavramları ele alınmaktadır.

D-AOBM 'nin Geçmişi

D-AOBM, Avrupa Konseyinin 1970'ler ve 1980'ler boyunca dil eğitimi alanındaki çalışmalarının devamı olarak geliştirilmiştir. 1970'lerin ortalarında dil ihtiyaçlarının ilk işlevsel/kavramsal açıklaması olan "Eşik Düzeyi" adlı yayında iletişimsel yaklaşım önerilmiştir. D-AOBM'nin "eylem odaklı" yaklaşımı, iletişimsel yaklaşımın üzerine yapılandırıp onun ötesine geçer.

D-AOBM ve ona eşlik eden ilgili Avrupa Dil Portfolyosu (ADP), 1991 yılında İsviçre'de düzenlenen hükümetler arası bir sempozyum tarafından tavsiye edilmiştir. Alt başlığında önerildiği gibi D-AOBM esas olarak öğrenme ve öğretmeyle ilgilenir. Kurumlar, eğitim sektörleri, bölgeler ve ülkeler arasındaki şeffaflığı ve tutarlılığı ve bir kurum içinde program, öğretim ve değerlendirme arasında şeffaflık ve tutarlılığı kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

İngilizce olarak yayımlanmadan önce, D-AOBM 1996 ve 1998 yıllarında basılan geçici sürümlerde denenmiştir (Cambridge University Press).

21. Recommendation CM/Rec (2008) 7 of the Committee of Ministers on the use of the Council of Europe's Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and the promotion of plurilingualism, [Avrupa Konseyinin OBM kullanımına ve çoğul dilliliğin teşvik edilmesine ilişkin Bakanlar Komitesi CM/REC(2008)7 numaralı önerisi] https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1.

2.1. D-AOBM'NİN AMAÇLARI

D-AOBM, Avrupa Konseyi projelerinin eğitim reformuna verdiği ivmeyi sürdürmeyi hedeflemektedir. D-AOBM, dil öğreniminin ve öğretiminin kalitesini ve etkililiğini daha da iyileştirilmeleri için dil uzmanlarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. D-AOBM, alt başlığındaki öğrenme, öğretme, değerlendirme sözcük sıralamasından da anlaşılacağı üzere değerlendirmeye odaklanmamıştır.

D-AOBM, iletişim aracı olarak dillerin öğretilmesini ve öğrenilmesini teşvik etmenin yanı sıra öğrenen için yeni, güçlendirici bir vizyon getirmektedir. D-AOBM, dil kullanıcısını/öğrenenini sosyal dünyada etkin olan ve öğrenme sürecine çaba sarf eden bir "sosyal aktör" olarak sunmaktadır. Bu, öğrenen katılımını ve özerkliğini teşvik ederek hem ders planlamasında hem de öğretimde gerçek bir paradigma değişikliği anlamına gelmektedir.

D-AOBM'nin eylem odaklı yaklaşımı, dil yapıları veya önceden belirlenmiş kavramlar ve işlevler aracılığıyla doğrusal ilerlemeye dayalı izlencelerden uzaklaşmakta; ihtiyaç çözümlemesine dayalı, gerçek yaşam görevlerine odaklanan ve amaca göre seçilen kavramlar ve işlevler etrafında kurulan izlencelere doğru bir geçişi temsil etmektedir. Bu, öğrenenlerin henüz dilde neleri edinmediklerine odaklanan "eksiklik" bakış açısından "yapabilirlik" tanımlayıcıları tarafından yönlendirilen bir "yeterlik" bakış açısını teşvik eder. Buradaki fikir, gerçek hayatı yansıtan görevler etrafında düzenlenen ve öğrenenlere hedefleri ileten "yapabilirlik" tanımlayıcıları eşliğinde, gerçek hayatın içindeki iletişim ihtiyaçlarına dayalı, öğretim programları ve dersler tasarlamaktır. Temel olarak D-AOBM, kullanıcıların/öğrenenlerin dile yönelik neleri yapmaya ihtiyaç duyduklarından yola çıkarak program, dersler ve sınavların planlanmasına yardımcı olan bir araçtır. Böyle bir planlama için şunların temel olması amaçlanmıştır: Uygulanabilir olduğu kanıtlanan örnek "yapabilirlik" tanımlayıcı ölçeklerini içeren kapsamlı bir tanımlayıcı şemanın sağlanması (D-AOBM 2001 4. ve 5. Bölüm), ve ayrıca farklı diller için ayrı ayrı yayımlanan ilgili içerik özellikleri (*Başvuru Düzeyi Tanımlayıcıları- BDT'ler*)²².

Bu amaçlar D-AOBM 2001'de aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir (D-AOBM 2001 Bölüm 1.4):

D-AOBM'nin belirtilen amaçları şunlardır:

- ▶ Farklı ülkelerdeki eğitim kurumları arasında iş birliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak,
- ▶ Dil niteliklerinin karşılıklı olarak tanınması için sağlam bir temel oluşturmak,
- ▶ Öğrenenlerin, öğretmenlerin, ders tasarlayanların, sınav kurumlarının ve eğitim yöneticilerinin konumlanmalarına ve çalışmalarını koordine etmelerine yardımcı olmaktır.

D-AOBM'in Öncelikleri

Ortak başvuru noktalarının sağlanması, D-AOBM'nin dil eğitiminde kaliteye olanak sağlamayı ve açık fikirli çoğul dilli vatandaşlardan oluşan bir Avrupa'yı teşvik etmeyi içeren ana amacının bir parçasıdır. Bu, Bakanlar Komitesi'nin birkaç tavsiyesinde olduğu gibi 2007'de D-AOBM ile kaydedilen ilerlemeyi değerlendiren Hükümetler Arası Dil Politikası Forum'unda açıkça onaylanmıştır. Bu ana odak nokta, *Çoğul Dilli ve Kültürler Arası Eğitim için Öğretim Programları Geliştirme ve Uygulama Rehberi*'nde bir kez daha vurgulanmaktadır (Beacco ve diğerleri 2016a). Ancak Dil Politikası Forumu, sorumlu bir şekilde D-AOBM seviyelerinin kullanılması, sınav geliştirilmesi için sunulan yöntem ve kaynaklardan faydalanılması ve bunların D-AOBM ile ilişkilendirmesi ihtiyacının altını çizmiştir.

"Öğrenme, öğretme, değerlendirme" alt başlığından da anlaşılacağı gibi D-AOBM sadece bir değerlendirme projesi değildir. D-AOBM 2001 9. Bölüm çoğu standart sınavlara alternatif olan birçok farklı değerlendirme yaklaşımını özetlemektedir. D-AOBM, genel anlamda D-AOBM'nin ve özelde örnek tanımlayıcıların değerlendirme sürecinde öğretmene yardımcı olabileceği yolları açıklar ancak dil sınavlarına odaklanılmaz ve sınav öğelerinden hiç bahsedilmez.

Genel olarak Dil Politikası Forumu, aşağıdaki kuruluşlar aracılığıyla D-AOBM ile ilgili uzmanlık değişimi ve uluslararası ağ oluşturma ihtiyacını vurgulamıştır:

Avrupa Dil Sınavları Uygulayıcıları Derneği [Association of Language Testers in Europe] (ALTE) (www.alte.org), Avrupa Dil Becerileri Ölçme ve Değerlendirme Derneği [European Association for Language Testing and Assessment] (EALTA) (www.ealta.eu.org), Dil Hizmetlerinde Kalitenin Değerlendirilmesi ve Akreditasyonu Derneği [Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services] (Eaquals) (www.eaquals.org).

22. www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions.

İş birliğini daha da ilerletmek ve kolaylaştırmak için D-AOBM ayrıca örnek tanımlayıcılar tarafından tanımlanan A1'den C2'ye Ortak Başvuru Seviyeleri sağlamaktadır. Ortak Başvuru Seviyeleri, D-AOBM 2001 3. Bölüm'de tanıtılmış ve D-AOBM 2001 4. ve 5. bölümlere yayılan tanımlayıcı ölçekler için kullanılmıştır. Ortak bir tanımlayıcı şema, Ortak Başvuru Seviyeleri ve farklı düzeylerde şemanın boyutlarını tanımlayan örnek tanımlayıcıların sağlanması ile amaçlanan, dil eğitimi mesleği için ortak bir üstdil sağlamak ve böylece iletişimi, iletişim ağı kurmayı, hareketliliği ve alınan derslerin ve geçilen sınavların tanınmasını kolaylaştırmaktır. Sınavlarla ilgili olarak Avrupa Konseyinin Dil Politikası Bürosu, dil sınavlarını [D-AOBM ile ilişkilendirmek için bir kılavuz](#)²³, ek materyallerden oluşan bir araç seti ve Cambridge University Press tarafından yayımlanan bir vaka çalışması ile bir [dil testi geliştirme ve inceleme kılavuzu](#)²⁴ yayımlamıştır. Avrupa Konseyinin Avrupa Modern Diller Merkezi de [Dil Sınavlarının Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'ndeki \(D-AOBM\) ile ilişkilendirilmesi: Kılavuzdan Önemli Noktalar](#)²⁵ adlı bir yayın yapmış ve [RELING girişimi](#)²⁶ aracılığıyla üye devletlerin kapasite artırımı için destek sağlamıştır.

Ancak, D-AOBM'nin bir standartlaştırma aracı değil, eğitim reformu projelerini kolaylaştırmak için bir araç olduğunun bir kez daha altını çizmek önemlidir. Aynı şekilde D-AOBM'nin kullanımını izleyen ve hatta koordine eden bir merci de yoktur. D-AOBM'nin kendisi en başında şöyle ifade eder:

Bir şeyin hemen açıklığa kavuşturulması gerekiyor. Uygulayıcılara ne yapacaklarını veya nasıl yapacaklarını söylemek için yola çıkmadık. Soru yanıtlamıyor, aksine soru soruyoruz. Kullanıcıların takip etmesi gereken hedefleri veya kullanmaları gereken yöntemleri belirlemek Avrupa Ortak Metninin işlevi değildir. (D-AOBM 2001, Kullanıcıya Not)

2.2. EYLEM-ODAKLI YAKLAŞIM UYGULAMASI

D-AOBM, içinde dil eğitime yönelik başlıca yaklaşımların bulunmasından dolayı kapsamlı, soruları cevaplamaktan ziyade onları gündeme getirmesinden ve herhangi bir pedagojik yaklaşımı tavsiye etmemesinden ötürü de tarafsız olmayı hedeflemektedir. Örneğin, dil bilgisi veya edebiyat öğretmeyi bırakmanız gerektiği yönünde bir öneri getirmemektedir. Bir öğrenenin ilerlemesinin en iyi nasıl değerlendirileceği sorusuna yönelik "doğru" yanıtı da içermemektedir. D-AOBM, yenilikçi bir duruş sergileyerek öğrenenleri dil kullanıcıları ve sosyal aktörler olarak görmekte ve dolayısıyla dili bir çalışma konusu olmaktan çok bir iletişim aracı olarak benimsemektedir. Bunu yaparken öğrenenlerin ihtiyaçlarının incelenmesini ve "yapabilirlik" tanımlayıcılarının ve iletişimsel görevlerin kullanımını önermektedir: D-AOBM 2001 7. Bölüm'ün tamamı bu konu üzerinedir.

D-AOBM'nin vermek istediği yönetsel mesaj şudur: Dil öğrenimi, öğrenenlerin gerçek hayatlarında hareket edebilmelerini, kendilerini ifade edebilmelerini ve farklı nitelikteki görevleri yerine getirebilmelerini hedeflemelidir. Bu nedenle beceri sürekliliğine bağlı olarak (A1-C2 arası seviyeler), değerlendirme için önerilen ölçüt gerçek hayatın içindeki iletişim becerisi üzerinedir. Burada "ölçüt", "ölçüt temelli değerlendirme" ifadesindeki orijinal ve temel anlamında kullanılmaktadır. D-AOBM 2001 4. Bölüm'de etkinliklere [activities] ve 5. Bölüm'de yetkinliklere [competences] odaklanan tanımlayıcılar, öğretim programlarının amaçlarının belirlenmesi ve değerlendirme ölçüt ve standartlarının şeffaf bir şekilde tanımlanması için temel oluşturmaktadır. Bu durum, eğitim açısından bir tarafsızlık göstermemektedir. Öğretme ve öğrenme sürecinin eylem tarafından yönlendirildiğini, yani eylem odaklı olduğunu işaret etmektedir. D-AOBM ayrıca, öğretim programı, öğretim ve değerlendirme arasında uyum sağlayarak öğrenenlerin gerçek hayatlarından hareket ederek iletişim ihtiyaçlarını göz önünde bulundurup planlama yapılmasını açık bir biçimde önermektedir.

Hatırlatma: D-AOBM 2001'in Bölümleri

Bölüm 1: Siyasi bağlamda ve eğitim bağlamında Avrupa Ortak Metni

Bölüm 2: Benimsenen yaklaşım

Bölüm 3: Ortak Başvuru Seviyeleri

Bölüm 4: Dil kullanımı ve dil kullanıcısı/öğreneni

Bölüm 5: Dil kullanıcısı/ öğreneni yetkinlikleri

Bölüm 6: Dil öğrenimi ve öğretimi

Bölüm 7: Görevler ve görevlerin dil öğretimindeki yeri

Bölüm 8: Dilsel çeşitlilik ve öğretim programı

Bölüm 9: Değerlendirme

23. Council of Europe (2009), "Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – A Manual" [Dil sınavlarını Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ile ilişkilendirme], Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/1680667a2d>.
24. ALTE (2011), "Manual for language test development and examining – For use with the CEFR" [OBM ile kullanım için dil testi geliştirme ve inceleme kılavuzu] Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/1680667a2b>.
25. Noijons J., Bérešová J., Breton G. ve Diğerleri (2011), Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual, [Dil sınavlarını Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ile ilişkilendirme: Kılavuzdan önemli noktalar] Council of Europe Publishing, Strasbourg: www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx.
26. Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference [Dil öğretim programları, testler ve sınavları OBM ile ilişkilendirme] (RELING): <https://relang.ecml.at/>.

Sınıf düzeyinde, eylem odaklı bir yaklaşım uygulamanın çeşitli yansımaları bulunmaktadır. Öğrenenleri sosyal birer aktör olarak görmek, öğrenme sürecine tanımlayıcıları iletişim aracı olarak kullanarak dâhil etmeyi gerektirmektedir. Aynı zamanda, dil öğreniminin ve dil kullanımının sosyal niteliğini yani öğrenme sürecinde toplum ve birey arasındaki etkileşimin varlığını kabul etmeyi ifade etmektedir. Öğrenenleri dil kullanıcıları olarak görmek, hedef dilin yoğun bir şekilde sınıfta kullanılması yani “bir konu olarak dil öğrenmek yerine dili kullanmayı öğrenmeleri” anlamına gelmektedir. Öğrenenleri çoğul dilli ve çoğul kültürlü varlıklar olarak görmek, gerektiğinde onların tüm dil kaynaklarını kullanmalarına izin vermek ve diller ve kültürler arasındaki farklılıkların yanı sıra benzerlikleri ve uyumu görmeleri için de teşvik etme anlamına gelmektedir. Her şeyin ötesinde eylem odaklı yaklaşım; başlıca hedef noktası dil olmayan, amaca yönelik, iş birliğine dayalı görevlerin kullanımını işaret etmektedir. Bir görevin başlıca hedefi dil olmadığında -bir gezi planlama, poster yapma, blog oluşturma, festival tasarlama, aday seçme ve benzeri gibi- farklı bir ürün veya sonuç ortaya çıkmaktadır. Tanımlayıcılar, söz konusu görevlerin tasarlanmasında ve görev esnasında öğrenenlerin dil kullanımının gözlemlenmesi ile arzu edildiği takdirde (öz) değerlendirmelerinin yapılmasında da kullanılabilmektedirler.

Hem D-AOBM tanımlayıcı şeması hem de eylem odaklı yaklaşım, anlamın (etkileşim yoluyla) ortaklaşa yapılandırılmasını öğrenme ve öğretme sürecinin merkezine koymaktadır. Bunun sınıf uygulamalarına yönelik açık yansımaları görülmektedir. Etkileşim kimi zaman öğretmen ile öğrenen(ler) arasında gerçekleşirken kimi zaman da öğrenenlerin kendi aralarında iş birliğine dayalı bir hâl alacaktır. Öğretmen merkezli öğretim ile küçük gruplardaki bu tür iş birliğine dayalı etkileşim arasında net bir denge vardır. Bu dengenin eğitim bağlamını, bu bağlamdaki pedagojik geleneği ve bu bağlamda yer alan öğrenenlerin dil yeterlik düzeylerini yansıtmaları beklenmektedir. Toplumların hızlı bir şekilde çeşitlendiği günümüz gerçeğinde, diller arasında “anlam yapılandırması” gerçekleşebilmekte ve bu yapılanma kullanıcıların/ öğrenenlerin çoğul dilli ve çoğul kültürlü birikimden faydalanabilmektedir.

2.3 ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİK

D-AOBM, çok dillilik (farklı dillerin sosyal veya bireysel düzeyde bir arada bulunması) ve çoğul dilliliği (bireysel bir kullanıcının/öğrenenin değişen ve gelişen dil birikimi) birbirinden ayırmaktadır. Çoğul dillilik D-AOBM’de bir kullanıcının/öğrenenin bir dildeki becerilerinin başka bir dile göre farklılık gösterebildiği, eşit olmayan ve değişken bir yetkinlik olarak açıklanmaktadır. Ancak esas nokta şudur ki çoğul dilliler görevleri tamamlamak için sahip oldukları genel yetkinlikler ve çeşitli stratejilerle birleştirdikleri tek ve kendi içinde ilişkili bir birikime sahiptirler (D-AOBM 2001 6.1.3.2. Bölüm)

- D-AOBM 2001 1.3 Bölümünde açıklandığı gibi çoğul dillilik yetkinliği aşağıda listelenen amaçlar için birbiriyle ilişkili, eşit olmayan, çoğul dilli birikimi esnek bir şekilde kullanabilme becerisi içermektedir:
- Bir dil/lehçe/ağızdan diğerine geçmek,
- Bir dil/lehçe/ağızda kendini ifade edebilmek ve başka bir dil/lehçe/ağızda konuşan Birini anlamak,
- Bir metni anlamlandırmak için bir kaç dil/lehçe/ağızdaki bilgisine başvurmak,
- Uluslararası ortak kullanılan sözcükleri farklı bir biçimde kullanıldığında tanımak,
- Çok az bilgiye sahip olsa da ortak dili/lehçeyi/ağızı olmayan bireyler arasında aracılık etmek,
- Kişinin dilsel donanımının tamamını, farklı ifade yapılarını denemek için kullanmak,
- Dil ötesi [paralinguistic] özelliklerden (mimik, jest, yüz ifadesi vb.) faydalanmak.

Birbirine bağlı çoğul dillilik ve çoğul kültürlülük kavramları ile kısmi yetkinlikler D-AOBM’nin 1996’daki ikinci geçici sürümünde ilk kez dil eğitimi dünyasına sunulmuştur.

Bu iki kavram, bir yöntem ve dil politikası hedefi olarak dil çeşitliliğinin sınırlarını aşan dinamik ve yaratıcı bir “dilselleştirme” [linguaging] biçiminde geliştirildi. Bu gelişmenin arka planını, 1990’ların başında Paris’teki Fransızca Yaygınlaştırma Araştırma ve Çalışma Merkezinde iki dillilik üzerine yapılan bir dizi çalışma oluşturmuştur.

D-AOBM 2001 8. Bölüm’de verilen öğretim programları örnekleri çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik kavramlarını planlı olarak desteklemiştir.

Bu iki kavram 1997’de yazılan “Çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik” adlı bildiride daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

1996 aynı zamanda “Diller arası geçişlilik” (Translanguaging) teriminin (iki dilli öğretim ile ilgili olarak Galler’de) tesadüfen ilk kayda geçtiği yıl olmuştur. Diller arası geçişlilik çoğul dilli kişiler tarafından yapılan ve birden fazla dili kapsayabilen bir davranıştır. Aynı kavramı karşılayan farklı çok sayıda ifade mevcut olsa da çoğul dillilik terimi hepsini kapsamaktadır.

Aslında çoğul dillilik çeşitli yönlerden değerlendirilebilir. Örneğin sosyolojik veya tarihsel bir olgu, kişisel bir özellik veya bir amaç, bir eğitim felsefesi veya yaklaşımı ya da- temelde- dilsel çeşitliliği korumanın sosyopolitik amacı olarak değerlendirilebilir. Bütün bu bakış açıları Avrupa genelinde giderek yaygınlaşmaktadır.

Ortak bir dil paylaşmayan bireyler arasında aracılık yukarıdaki listede yer alan etkinliklerden biridir. Bu etkinliğin çok dilli doğası gereği, 2014-2017 projesi sırasında yukarıdaki listede yer alan diğer etkinlikler için “aracılık” başlığı altında tanımlayıcılar geliştirilmiş ve geçerlenmiştir. Bu çalışmalar, yukarıda listelenen son etkinlik olan dil ötesi haricinde başarılı olmuştur. Ne yazık ki tanımlayıcı çalışmasının katılımcıları dil ötesinin bağlantısı konusunda hemfikir olamamış veya tanımlayıcıları tutarlı bir biçimde yorumlayamamıştır.

D-AOBM 2001 yayımlandığında bu başlıkta tartışılan kavramlar (özellikle de bütüncül, birbiriyle ilişkili, çoğul dilli bir birikim fikri) oldukça yenilikçi görülmekteydi. Öte yandan bu görüş hem hayatının erken dönemlerinde hem de ileriki yaşlarında fazladan bir dil öğrenenler üzerine yapılan ruhdilbilimsel ve sinirdilbilimsel araştırmalarla desteklenmiştir. Çoğul dilliliğin beyindeki gelişmiş bir yönetim kontrol sistemi (yani herhangi bir görev sırasında düşünceyi dikkat dağıtıcılardan uzaklaştırma becerisi) nedeniyle bir dizi bilişsel avantaj sağladığı da ortaya konmuştur.

D-AOBM’de çoğul dilliliğe gönderimlerin çoğu “çoğul dilli ve “çoğul kültürlü” yetkinliktir. Bunun nedeni, genellikle bu iki yetkinliğin birlikte ilerlemesidir. Bazen bu iki yetkinlik eşit olmayıp biri (örneğin, çoğul kültürlü yetkinlik) diğerinden (çoğul dilli yetkinlik) daha güçlü de olabilmektedir (bk. D-AOBM 2001 6.1.3.1. Bölüm).

- Çoğul dilliliğin ve çoğul kültürlülüğün teşvik edilme nedenlerinden biri de bu iki yetkinlik tecrübesinin;
- Mevcut toplumdilbilimsel ve edimsel yetkinlikleri kullanması ve onları daha da geliştirebilir olması;
- Farklı dillerin dil düzeniyle ilgili neyin genel ve özel olduğuna yönelik daha iyi bir algıya -üstdilsel, diller arası veya bir nevi “aşırı dilsel” [hyperlinguistic] farkındalık yapısına- yol açabilir olması,
- Dilin nasıl öğrenileceği bilgisini, ve başkalarıyla ve yeni durumlarla ilişki kurma yeteneğini doğası gereği geliştirebilir olmasıdır.

Bu nedenle bu deneyim dilsel ve kültürel alanlarda öğrenmeyi bir dereceye kadar hızlandırabilir.» (D-AOBM 2001 Bölüm 6.1.3.3)

D-AOBM 2001 5.1.1.3 ve 5.1.2.2 bölümlerinde kısaca bahsedilen ne çoğul kültürlülük ve ne de kültürlerarası yetkinlik kavramı D-AOBM kitabında geliştirilmektedir. Çoğul dilli ve kültürlerarası yetkinliğin D-AOBM ile ilgili olarak öğretim programı tasarımına yönelik önerileri, *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education [Çoğul dilli ve kültürlerarası eğitim için öğretim programları geliştirme ve uygulama rehberi]* adlı yayında özetlenmiştir (Beacco ve diğerleri 2016a). Bununla birlikte çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinliğin tüm boyutlarının yer aldığı çoğulcu yaklaşımlarla uyumlu ayrıntılı bir sınıflandırma, Avrupa Modern Diller Merkezi’nin *Framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures (FREPA/ CARAP)*²⁷ [Dillere ve kültürlere çoğulcu yaklaşımlar için başvuru metni] adlı yayınında mevcuttur.

2.4. D-AOBM TANIMLAYICI ŞEMASI

Bu bölümde D-AOBM’nin tanımlayıcı şemasını ana hatlarıyla çiziyor ve 2014-2017 projesinde hangi öğelerin daha da geliştirildiğini açıklıyoruz. Yukarıda bahsedildiği gibi D-AOBM’nin temel amacı, dil yeterliğinden söz etmek için ortak bir tanımlayıcı üstdil ortaya koymaktır. Şekil 1, D-AOBM tanımlayıcı şemasının yapısını grafik şeklinde göstermektedir.

İlgili anahtar kavramlar tanılandıktan sonra (D-AOBM 2001, 1. Bölüm), D-AOBM 2001’de yer alan çok kısa 2. Bölüm’de D-AOBM yaklaşımından bahsedilmiştir. Herhangi iletişimsel bir durumda, bir görevi tamamlamaya yönelik (D-AOBM 2001, 7. Bölüm) genel yetkinlikler (ör. dünya bilgisi, sosyokültürel yetkinlik, kültürlerarası yetkinlik, varsa mesleki deneyim: D-AOBM 2001, 5.1. Bölüm) ile, iletişimsel dil yetkinlikleri (dil bilimsel, toplumdilbilimsel ve edimsel yetkinlikler: D-AOBM 2001, Bölüm 5.2) ve stratejileri (kimi genel kimi iletişimsel dil stratejileri) birleştirilmiştir.

27. <https://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>.

Görevler genellikle başkalarıyla belirli bir ölçüde iş birliğini ve dolayısıyla dil ihtiyacını gerektirmektedir. Bu fikri tanıtmak için D-AOBM 2001, 2. Bölüm'de seçilen "gardırop taşıma" örneği dil kullanımının yalnızca göreve bağlı olduğunu gösterir bir örnektir. Bir gardırop taşıırken, bir miktar iletişim, tercihen dil kullanarak, şüphesiz tavsiye edilebilir ancak burada dil kullanımı görevin odak noktası değildir. Benzer şekilde, etik bir sorunla ilgili seçilen çözüm üzerinde anlaşmaya varmak veya bir proje toplantısı düzenlemek gibi daha karmaşık iletişim gerektiren görevler, bu görevleri başarmak için kullanılan dile değil, görevlerin sonuçlarına odaklanmaktadır.

D-AOBM'in genel yaklaşımı tek bir paragrafta özetlenmiştir:

Dil öğrenmeyi de içine alan dil kullanımı, kişiler tarafından gerçekleştirilen eylemleri kapsar. Bireyler ve sosyal aktörler olarak bu kişiler çeşitli **yetkinlikler** (hem **genelde** hem de **iletişimsel dil yetkinlikleri** özelinde) geliştirirler. Bu kişiler, **görevleri** gerçekleştirmek için en uygun görünen **stratejileri** harekete geçirerek, belirli **alanlardaki temalarla** ilgili **metin** üretme ve/veya alımlamaya yönelik **dil süreçlerini** içeren **dil etkinliklerine** katılmak amacıyla çeşitli bağlamlarda ve **şartlarda** ve çeşitli **sınırlamalar** altında mevcut yetkinliklerine başvururlar. Bu eylemlerin katılımcılar tarafından izlenmesi, yetkinliklerinin pekiştirilmesini veya değiştirilmesini sağlar. (D-AOBM 2001, 2.1. Bölüm)

Böylece görevler gerçekleştirilirken yetkinlikler ve stratejiler harekete geçirilir ve deneyimle daha da geliştirilir. Bu nedenle D-AOBM tanımlayıcı şemasını uygulamaya dönüştüren "eylem odaklı" yaklaşıma göre, dil eğitimi sınıfında bazı iş birliğine dayalı görevler gereklidir. D-AOBM 2001'in görevler üzerine bir bölüm içermesinin nedeni de budur. D-AOBM 2001, 7. Bölüm, gerçek yaşam görevleri ve pedagojik görevleri, ikisi arasındaki uzlaşma olanaklarını ve dil açısından görevleri basit veya karmaşık hâle getiren etmenleri, koşulları ve kısıtlamaları tartışmaktadır. Görevlerin sınıfta alacağı net şekle ve programda sahip olmaları gereken ağırlığa D-AOBM kullanıcıları karar vermektedir. D-AOBM 2001 6. Bölüm'ü farklı yaklaşımların çeşitli bağlamlar için uygun olabileceğine işaret ederek dil öğretim yöntemlerini inceler. Nitekim D-AOBM programı, görev odaklı yaklaşım, ekolojik yaklaşım ve genel anlamda sosyokültürel ve sosyal-yapılandırmacı teorilere dayanan tüm yaklaşımlar dâhil olmak üzere ikinci dil öğrenimine yönelik birçok yeni yaklaşımla son derece uyumludur. D-AOBM 2001, 8. Bölüm, çoğul dilliliğin dil eğitimindeki yeri tartışmasından başlayarak *Çoğul Dilli ve Kültürler Arası Eğitim için Öğretim Programları Geliştirme ve Uygulama Rehberi*'nde daha ileriye taşıyan bir süreç olan öğretim programı tasarımı için farklı seçenekleri ana hatlarıyla belirtir (Beacco ve diğerleri 2016a). Hangi yaklaşım benimsenmiş olursa olsun, dil sınıfındaki görevlerin D-AOBM tanımlayıcı şemasında listelenenler gibi gerçek hayatın içinde de meydana gelen iletişimsel dil etkinlikleri ve stratejilerini (D-AOBM 2001, 4.4. Bölüm) içermesi gerekmektedir.

Şekil 1 – D-AOBM tanımlayıcı şemasının yapısı²⁸

28. ECEP proje yayınından: Piccardo E. ve diğerleri. (2011), Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR [D-AOBM'de değerlendirme, öğretim ve öğrenimin yolunda] Council of Europe Publishing, Strasbourg, http://ecep.ecml.at/Portals/26/training-kit/files/2011_08_29_ECEP_EN.pdf.

D-AOBM iletişimsel dil etkinlikleri ve stratejileriyle iletişimin karmaşık gerçekliğini açıklamada giderek yetersiz kalan geleneksel dört beceri modelini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) değiştirmektedir. Buna ek olarak dört beceriye dayalı düzenleme, herhangi bir amaç veya makro işlev değerlendirmesine de uygun değildir. D-AOBM tarafından önerilen düzenleme ise anlamın ortaklaşa yapılandırıldığı, etkileşime dayanan gerçek hayattaki dil kullanımına daha yakındır. Etkinlikler dört iletişim biçimi altında sunulur: alımlama, üretim, etkileşim ve aracılık.

İletişimsel etkinlikler için D-AOBM kategorilerinin geliştirilmesi, işlemsel ve kişiler arası dil kullanımlarıyla kişiler arası ve düşünsel (fikir geliştirme) dil kullanımları arasındaki ayırmalardan önemli ölçüde etkilenmiştir. Bu Tablo 3'te görülebilir.

Tablo 3 - İletişimsel dil etkinlikleri için D-AOBM kategorilerinin büyük ölçekli işlevsel temeli

	Alımlama	Üretim	Etkileşim	Aracılık
Yaratıcı, kişiler arası dil kullanımı	ör. Serbest zaman etkinliği olarak okuma	ör. Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme	ör. Karşılıklı konuşma	İletişime aracılık etme
İşlemsel dil kullanımı	ör. Bilgi ve sav için okuma	ör. Kesintisiz monolog: bilgi verme	ör. Mal ve hizmet alımı Bilgi alışverişi	Bir metne aracılık etme
Değerlendirme ve problem çözmeye yönelik dil kullanımı	(Bilgi ve sav için okuma ile birleştirildi)	ör. Kesintisiz monolog: bir sav ortaya koyma (ör. bir tartışmada)	ör. Tartışma	Kavramlara aracılık etme

Tablo 3'te belirtilen dil etkinliklerine yönelik yaklaşımla ilgili olarak dört becerinin ötesinde böyle bir gelişmenin avantajlarıyla ilgili aşağıda verilen liste, D-AOBM'nin geliştirilme sürecinin ilk aşamalarında yazılan hazırlık çalışmalarının birinden alınmıştır:²⁹

- Önerilen kategoriler (alımlama, üretim, etkileşim, aracılık) sadece hazırlayanlar (insiders) için değil, aynı zamanda kullanıcılar için de anlamlıdır. Bu tür kategoriler, insanların günlük hayattaki dil kullanma şeklini dört becerinin ortaya koyduğundan daha iyi yansıtır.
- Bu kategoriler iş dünyası için dil eğitiminde kullanılan kategori türleri olduğu için genel amaçlı dil ile özel amaçlı dil (ÖAD) arasında kurulacak bir bağlantıyı kolaylaştıracaktır.
- Bu modelle, iş birliğine dayalı küçük grup etkileşimini içeren pedagojik görevleri, proje çalışmasını, mektup arkadaşı yazışmalarını ve dil sınavı olarak mülakatları derslere yerleştirmek daha kolay olacaktır.
- Belirli kullanım bağlamlarındaki şeffaf etkinliklerle ilgili organizasyon, dil öğrenenlerin deneyimini oluşturan "Hayat kesitlerinin" kaydedilmesini ve bu kesitlerin profilinin oluşturulmasını kolaylaştıracaktır.
- Metin türüne dayalı bu şekildeki bir yaklaşım, içerik şemalarının etkinleştirilmesini ve metin türüne uygun biçimsel şemaların (söylem organizasyonu) edinimini teşvik eder.
- Kişiler arası ve kesintisiz biçimde kendini ifade etmeyi vurgulayan kategoriler A2 seviyesinin merkezinde yer alır ve "dili bilgi aktarımı olarak gören" yaygın aktarım metaforunu karşılıklı olarak dengelemeye yardımcı olabilirler.
- Dört beceri ve üç öğeden (dil bilgisel yapı, sözcük bilgisi, ses bilim/yazı bilimi) oluşan matrizen uzaklaşma performans kalitesine yönelik iletişimsel ölçütleri destekleyebilir.
- "Alımlama, etkileşim, üretim" ayrımı, öğrenme ve performans stratejileri için kullanılan sınıflandırmaları kabul eder ve daha geniş bir stratejik yetkinlik kavramını destekleyebilir;
- "Alımlama, etkileşim, üretim, aracılık" ayrımı aslında bir zorluk derecesinde ilerlemeye işaret eder ve bu nedenle kısmi nitelikler kavramının gelişimine yardımcı olabilir.

Bu tür nispeten somut kullanım bağlamları (soyut beceriler veya işlevlerdense üst türlere/konuşma olaylarına yönelme), sınavlarda gerçekçi değerlendirme görevleriyle bağlantı kurmayı kolaylaştırır ve bu bağlamlar daha somut tanımlayıcıların ortaya konulmasına yardımcı olmalıdır.

29. North B. (1994) "Perspectives on language proficiency and aspects of competence: a reference paper defining categories and levels", CC-LANG Vol. 94, No. 20, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

Ders amaçları ve sözlü sınavların yapısı üzerinde, D-AOBM'nin en etkili olduğu alanlardan biri, üretim (=Kesintisiz monolog; uzun süreli konuşma sırası alma) ve etkileşim (= karşılıklı konuşma diyalogu; kısa süreli konuşma sırası) arasında yaptığı temel ayrımın tanınırlığının ortaya çıkarılmasıdır. D-AOBM 2001 yayımlandığında yazılı üretimle yazılı etkileşimi birbirinden ayrı tutarak aynı şekilde “yazma”yı ayırmak kamuoyunda pek benimsenmemiştir. Aslında D-AOBM Tablo 2'nin (öz değerlendirme tablosu) orijinal sürümünde, yazılı etkileşim ile yazılı üretimi “yazma” olarak birleştirilmek için yeniden düzenlenmiştir ancak bu D-AOBM'nin beş beceriden oluşan bir modeli desteklediğine yönelik yaygın ama yanlış bir fikre yol açmıştır.

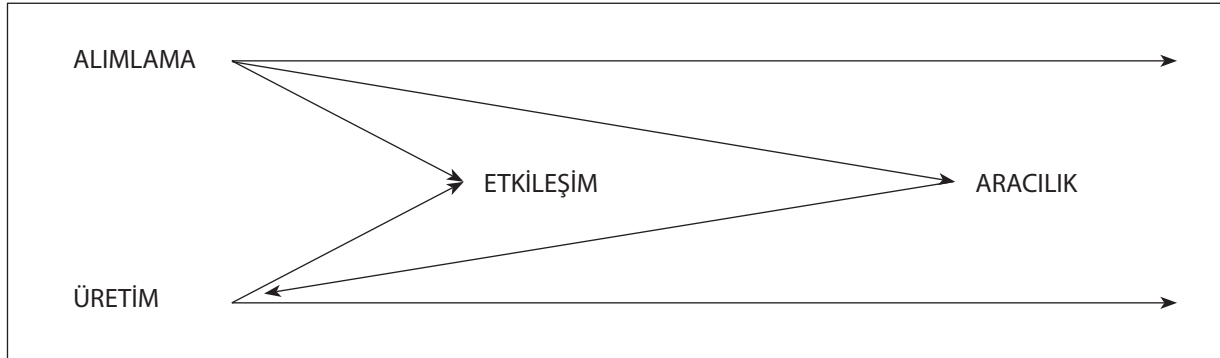
E-posta, mesajlaşma ve sosyal medyanın süre gelen gelişimi, diğer birçok alanda olduğu gibi D-AOBM'nin kendi zamanın ötesinde ileri görüşlü olduğunu göstermektedir. Dördüncü biçim olan aracılık, ilk D-AOBM Uzman Grubu tarafından gerçekleştirilen çalışmalar sırasında geliştirilmiştir.³⁰

D-AOBM'nin 1996 ve 1998 geçici sürümlerinde ortaya koyulan Şekil 2, dört biçim arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Sözlü ve yazılı olmak üzere iki alt dala ayrılan alımlama ve üretim, geleneksel dört beceriyi temsil eder. Etkileşim hem alımlamayı hem de üretimi içerir ancak bu parçaların toplamından daha fazlasıdır. Aracılık hem alımlamayı hem üretimi, ek olarak da sıkça etkileşimi içerir.

D-AOBM, aracılık kavramını şu şekilde tanıtmaktadır:

Hem alıcı hem de üretici biçimlerde yazılı ve/veya sözlü **aracılık** etkinlikleri, herhangi bir sebeple birbirleriyle doğrudan doğruya iletişim kuramayan insanlar arasında iletişimi mümkün kılar. Yazılı veya sözlü çeviri, açıklama, özet veya kayıt, üçüncü kişilere doğrudan ulaşamadıkları bir kaynak metne ulaşma fırsatı verir. Aracılık yapılan dil etkinlikleri -mevcut metni (yeniden) işleme- toplumlarımızın normal dilsel işleyişlerinde önemli bir yer tutar (D-AOBM 2001, 2.1.3. Bölüm).

Şekil 2- Alımlama, üretim, etkileşim ve aracılık arasındaki ilişki

D-AOBM'de bahsi geçen diğer birçok ögede olduğu gibi etkileşim ve aracılık kavramları metinde büyük oranda geliştirilmemiştir. 250 sayfada çok fazla mevzuca yer verilmesinin bir dezavantajı da budur. Sonuç olarak D-AOBM'de aracılığın yorumlanması, yazılı ve sözlü tercümeyle indirgenme eğiliminde gerçekleşmiştir. Bu nedenle 2014-2017 projesinde aracılığa yönelik tanımlayıcılar geliştirilmiştir. Ek 6'da ana hatlarıyla belirtildiği ve “D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi” adlı yayında ise detaylı biçimde açıklandığı üzere bu 2014-2017 projesinde daha geniş bir aracılık görüşü vurgulanmıştır (North ve Piccardo 2016).

D-AOBM, uygulamalı dil biliminde Chomsky'nin (gizli) “edinç” [competence] ve (görünür) “edim” [performance] kavramları arasında yaptığı geleneksel ayrımdan bir sapmayı temsil eder [bk. Çeviri Notu 3]. “Yeterlik” ile belirli bir performanstan türetilen, kişinin gizli yetkinliğinin görünümü tanımlanır. D-AOBM'de “yeterlik”, hem genel hem de iletişimsel dil yetkinliklerini (dil bilimsel, toplumdilbilimsel ve edimsel) içerirken iletişimsel dil etkinliklerini gerçekleştirme (“yapabilirlik” ifadeleri) ile uygun iletişim stratejilerini etkinleştirmeyi de kapsar.

Yeterlik edinimi aslında döngüsel bir süreç olarak görülür, kullanıcı/öğrenen etkinlikler gerçekleştirerek gelişir, yetkinlikler ve stratejiler kazanır. Bu yaklaşım, dil kullanımı ile alakalı bir yetkinliğin yalnızca şu durumlarda var olduğu görüşünü benimser: (a) özellikle iş dünyası ve mesleki eğitim ile ilgili olarak uygulamalı psikolojinin eylemi olan yetkinlikle alakalı daha geniş bir bakış açısını yansıtan görüş ve (b) öğrenmeye yönelik sosyokültürel yaklaşımda günümüzde kabul gören görüş. D-AOBM “yapabilirlik” tanımlayıcıları bu felsefeyi özetlemektedir.

30. The original CEFR Authoring Group was John Trim, Daniel Coste, Brian North and Joseph Sheils.

Yetkinlik olarak “yapabilirlik” tanımlayıcıları

“Yapabilirlik” tanımlayıcılarını bir düzey ölçeğinde bilimsel olarak ölçünleştirme fikri, aslen hemşirelere yönelik mesleki eğitim alanındaki uygulamalara dayanmaktadır. Testler stajyer hemşirelerin yetkinliğini değerlendirmede yeterli olmamıştır; ihtiyaç duyulan şey uzman bir hemşire tarafından, sistematik ve bilgilendirici bir şekilde, farklı başarı seviyelerine özgü kısa tanımlayıcılar rehberliğinde hemşirelik yetkinliklerini gözlemlemek olmuştur.

Bu “yapabilirlik” yaklaşımı, 1970’lerin sonlarında Avrupa Konseyinin çalışmalarında dil öğretimi ve öğrenimine aktarılmıştır. Bu, üç kanal yoluyla gerçekleşmiştir: (a) iş dünyası için ihtiyaç temelli dil eğitimi; (b) belirli iletişimsel ölçütlere göre öğretmen değerlendirmesine yönelik ilgi ve (c) öğrenenlerde derin düşünmeyi ve motivasyonu artırmanın bir yolu olarak “yapabilirlik” tanımlayıcılarını kullanarak edinilen öz değerlendirme deneyimi. Bugün “yapabilirlik” tanımlayıcıları gitgide artan sayıda disiplinde pek çok ülkede yetkinlik temelli yaklaşım olarak uyarlanmaktadır.

Bu nedenle iletişimsel dil stratejileri, D-AOBM’de iletişimsel dil yetkinlikleri ile iletişimsel dil etkinlikleri arasında bir tür dayanak olarak görülmektedir ve bu stratejiler D-AOBM 2001’de ikinci bölüme dâhil edilmiştir. Stratejik yetkinlik için tanımlayıcıların geliştirilmesinde “planlama, uygulama, izleme ve onarım” modelinden etkilenmiştir. Ancak Tablo 4’ten de görülebileceği gibi tüm kategoriler için tanımlayıcı ölçekler geliştirilmemiştir. İtalik olarak yazılmış kategoriler, 2001’de yayımlanan D-AOBM tanımlayıcıları geliştirilirken de dikkate alınmış ancak hiçbir tanımlayıcı üretilmemiştir. Aracılığa yönelik 2014-2017 projesinde sadece uygulama stratejileri için tanımlayıcılar geliştirilmesine karar verilmiştir.

Tablo 4 - D-AOBM’deki iletişimsel dil stratejileri

	Alımlama	Üretim	Etkileşim	Aracılık
Planlama	Çerçeveleme	Planlama		
Yürütme	Anlam çıkarma	Telafi etme	Söz sırası alma İş birliği yapma	Var olan bilgi birikimiyle ilişkilendirme Dili uyarlama Karmaşık bilgiyi parçalara bölme Yoğun bir metni detaylandırarak açıklama Metnin anlaşılabilirliğini kolaylaştırma
Değerlendirme ve Onarma	İzleme	İzleme ve kendini düzeltme	Açıklama isteme İletişim onarımı	

2.5. ARACILIK

Önceki bölümde D-AOBM tanımlayıcı şeması ele alınırken belirtildiği gibi aracılık, “alımlama, üretim, etkileşim ve aracılık” olarak adlandırılan dört iletişim biçiminden biri olarak D-AOBM bünyesinde dört temel becerinin [dinleme, konuşma, okuma ve yazma] dışına çıkma yolunda, dil öğretimi ve öğrenimine sunulmuştur (bk. Şekil 2). Bir dilin kullanımında pek çok zaman çeşitli etkinlikler bir arada gerçekleşir ve bu süreçte aracılık da diğer üç iletişim biçimi olan alımlama, üretim ve etkileşimi birleştirir. Ayrıca pek çok durumda, dili kullanırken sadece bir mesaj iletme amacından öte, sıklıkla “dilselleştirme” (bir fikir üzerinde konuşmak ve bu sayede düşünceleri ifade etme) yoluyla bir fikir geliştirilir veya anlaşılma ve iletişim kolaylaştırılır.

D-AOBM 2001’de aracılığın ele alınması, aşağıdaki alıntılarda da görülebileceği gibi, diller arasında aracılık yapmakla (bir bilgiyi başka bir dile aktarmak) sınırlı değildir:

- Madde 2.1.3: “Herhangi bir nedenle birbiriyle doğrudan doğruya iletişim kurma olanağına sahip olmayan kişiler arasında iletişimi mümkün kılmak”
- Madde 4.4.4: “Birbirini doğrudan doğruya anlamayan muhataplar -genellikle (özelde olmasa da) farklı dillerin konuşanları arasında- aracı görevi üstlenmek”
- Madde 4.6.4: “Hem girdi hem de çıktı metinler, ana dilinde/birinci dilinde veya hedef yabancı dilde konuşuluyor veya yazılıyor olabilir” (Not: Burada ifade edilen, bunlardan birinin birinci, diğerinin hedef dilde olması değil, her ikisinin de birinci veya hedef dilde ifade ediliyor olabileceğidir.)

D-AOBM 2001, aracılık kavramını tüm yönleriyle ortaya koymasa da etkileşim sırasında anlamın ortaklaşa yapılandırılması ve dil öğreniminde bireysel ve toplumsal düzlemler arasında sürekli bir hareketin meydana gelmesi şeklinde ifade edilen iki temel boyutu, asıl olarak kullanıcının/öğrenenin sosyal bir aktör olarak görülmesi yoluyla vurgulamıştır. Ek olarak iletişim tarafları arasında aracılık rolüne yapılan vurgu da D-AOBM'nin toplumsal bakışına dikkat çekmektedir. Böylece 2001 metninde açıkça ifade edilmemiş olsa da D-AOBM tanımlayıcı şeması, eylem odaklı yaklaşımda *filili* aracılığa anahtar bir rol biçmektedir. Bu rol, dil öğrenme süreçleri hakkında bugün çeşitli bilim insanları tarafından aracılığa atfedilen rolle benzerlik taşımaktadır.

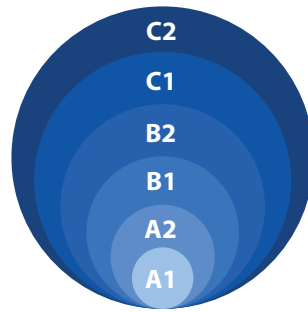
Dolayısıyla 2014-2017 projesinde D-AOBM örnek tanımlayıcılarını genişletme yönünde benimsenen aracılık yaklaşımı, diller arası aracılıkla yetinmeyen daha geniş bir çerçeve sunmaktadır. Diller arası aracılığa ek olarak iletişim ve öğrenmeye ilişkin aracılık, ayrıca toplumsal ve kültürel aracılığı da kapsamaktadır. Bu daha kapsamlı yaklaşım, (i) Dil ve İçeriği Bütünleştiren Öğrenim'in (CLIL [Content and Language Integrated Learning]) yaygınlaşmasına bağlı olarak çeşitliliğin giderek arttığı sınıf ortamlarına uygunluğu ve (ii) özellikle dil öğreniminde olmak üzere aracılığın tüm öğrenme süreçlerinde giderek daha çok görülmesi nedeniyle benimsenmiştir:

Aracılığa ilişkin tanımlayıcılar, küçük gruplara dayalı iş birliği görevleri için özellikle sınıf ortamına uygundur. Etkinlikler, öğrenenlerin farklı girdileri paylaşmalarını, sahip oldukları bilgileri açıklamalarını ve bir hedefe ulaşma yolunda birlikte çalışmalarını sağlayacak biçimde düzenlenebilecektir. Bu görevler, dil ve içeriği bütünleştiren öğrenim bağlamı içinde gerçekleştirildiğinde, söz konusu tanımlayıcılar daha da anlamlı hâle gelmektedir.

2.6. D-AOBM ORTAK BAŞVURU SEVİYELERİ

D-AOBM, iki ayrı eksene sahiptir: Yatay ekseninde yer alan kategoriler, yukarıda ana hatları verilmiş olan farklı etkinlikleri ve yetkinlik boyutlarını açıklarken dikey eksen ise bu kategorilerdeki yeterlik gelişimini ifade etmektedir. Kursların/derslerin organizasyonunu kolaylaştırmak ve gelişimini tanımlayabilmek için, D-AOBM, Şekil 3'te görülen altı Ortak Başvuru Seviyesini sunmuştur. Bu düzenleniş, aşamalı sürece sahip tanımlayıcı şemaların ilgili görünümleriyle kullanıcıların/öğrenenlerin ilişki kurmasını sağlayan bir yol haritası sağlamaktadır. Bununla birlikte söz konusu altı seviyenin değişmez olması amaçlanmamıştır. İlk olarak bu seviyeler üç ana kategoriye ayrılabilir: Temel kullanıcı (A1 ve A2), Bağımsız kullanıcı (B1 ve B2), ve Yetkin kullanıcı (C1 ve C2). İkinci olarak dil yeterlikleri alanında geniş bir sınıflandırma sunan altı başvuru seviyesi, pek çok zaman daha alt seviyelere de ayrılmaktadır.

Şekil 3 – D-AOBM Ortak Başvuru Seviyeleri

Beşerî ve temel bilimler [liberal arts] alanındaki tüm kategoriler her durumda sosyal olarak yapılandırılmış geleneksel kavramlardır. Gökkuşağının renklerinde olduğu gibi farklı dil yeterlik seviyeleri arasında da keskin çizgiler yerine bir geçişlilik mevcuttur. Yine de gökkuşağındaki gibi renkler arasındaki sınırların belirsizliğine karşın Şekil 4'te de görüldüğü üzere bazı renklerin diğerlerinden daha belirgin şekilde ayırt edilebildiği görülmektedir. Yine de iletişim kurmak amacıyla söz konusu kategorileri Şekil 5'te gösterilen altı ana renkte sunmak mümkündür.

Şekil 4 – Gökkuşağı

Şekil 5 –Altı geleneksel renk

Ortak Başvuru Seviyeleri, D-AOBM 2001 Bölüm 4 ve 5'te yer alan örnek tanımlayıcılarda ayrıntılı olarak açıklanmış olmakla birlikte seviyelerin temel özellikleri, D-AOBM 2001 Bölüm 3.6'da ve seviyeleri tanıtmak için D-AOBM 2001 Bölüm 3'te kullanılan üç tabloda kısaca özetlenmiştir (bk. Ek 1):

- ▶ D-AOBM Tablo 1: Ek 1'de her seviye için kısa bir özet paragrafın yer aldığı küresel ölçek gösterilmektedir.
- ▶ D-AOBM Tablo 2: D-AOBM 2001 Bölüm 4'te yer alan iletişim dil etkinliklerine yönelik basitleştirilmiş D-AOBM tanımlayıcılarını özetleyen bir öz değerlendirme tablosu. ... Bu tablo, aynı zamanda ADP'nin pek çok sürümündeki Dil Pasaportunda ve AB Europass uygulamasında da kullanılmaktadır. Tablonun "Yazılı ve çevrim içi etkileşim" ile "Aracılık" boyutlarını da içeren genişletilmiş bir sürümü bu yayının Ek 2 Bölümü'nde yer almaktadır.
- ▶ D-AOBM Tablo 3: D-AOBM 2001 Bölüm 5'te yer alan iletişim dil yetkinliklerinin boyutlarına yönelik D-AOBM tanımlayıcılarının bir özeti. Tablonun "Ses bilim" boyutunu da içeren genişletilmiş bir sürümü bu yayının Ek 3 Bölümü'nde yer almaktadır.

D-AOBM planındaki en üst seviye olan C2'nin kimi zaman "bir dili ana dili olarak konuşan", "iyi eğitilmiş ana dili konuşanı" veya "ana diline yakın konuşanı" şeklinde idealleştirilen dil kullanım performansı ile herhangi bir bağlantısının bulunmadığını vurgulamak gerekir. Bu tür kavramlar, seviyelerin veya tanımlayıcıların ortaya koyulmasında bir başvuru noktası olarak alınmamıştır. C2, D-AOBM planındaki en üst seviye olarak aşağıdaki şekilde tanımlanmaktadır:

C2 seviyesi, "Ustalık" şeklinde terimleştirilmesine rağmen bir dili ana dili olarak veya ana diline yakın konuşan birinin yetkinliğine işaret etmeyi amaçlamamaktadır. Burada üstün başarılı öğrenenlerin konuşma şeklini ifade eden dil kullanım netliği, uygunluğu ve kolaylık düzeyi tanımlanmak istenmektedir (D-AOBM 2001 Bölüm 3.6).

Ustalık (Trim: "Kapsamlı ustalık"; Wilkins: "Kapsamlı İşlemsel Yeterlik"), ALTE (Avrupa Dil Sınavları Uygulayıcıları Derneği) tarafından benimsenmiş plandaki en üst seviye sınav hedeflerine denk gelmektedir. Pek çok dil uzmanının ulaşabildiği seviyenin üzerindeki daha gelişmiş kültürlerarası yetkinlikleri de kapsayacak şekilde genişletilebilir. (D-AOBM 2001 Bölüm 3.2)

Benzer şekilde, D-AOBM2001 şemasının en altında yer alan A1 seviyesi de bir yabancı dilde akla gelebilecek en düşük dil yeterlik seviyesini ifade etmemektedir. D-AOBM aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

Seviye A1 (Başlangıç) –Üretici dil kullanımının en düşük düzeyi olarak görülür.

Öğrenen, bu seviyede, sınırlı, prova edilmiş, sözlüsel olarak düzenlenmiş, duruma özgü öbeklerden oluşan bir birikime bağlı kalmaktansa *basit bir şekilde etkileşim kurabilir; kendisi, yaşadıkları yer, tanıdığı insanlar ve sahip olduğu nesneler hakkında basit sorular sorup bu sorulara yanıt verebilir; öncelikli ihtiyaçlar veya çok aşına olduğu konulara ilişkin basit ifadeler ortaya koyup bunlara karşılık verebilir.* (D-AOBM 2001 Bölüm 3.6)

Seviye A1 (*Başlangıç*) muhtemelen üretici dil yeterlikleri açısından tanımlanabilecek en düşük "seviye"dir. Ancak bu seviyeye ulaşmadan önce, çok sınırlı birdil varlığı kullanarak etkin biçimde yerine getirebilecekleri, ilgili öğrenenlerin özgün ihtiyaçlarına yanıt veren çeşitli özel görevler bulunabilecektir. Örnek tanımlayıcıların geliştirilmiş ve ölçeklendirilmiş olduğu 1994-95 İsviçre Ulusal Bilimsel Araştırmalar Konseyi Araştırması, birbirinden bağımsız görevlerin yürütülmesi ile sınırlanan ve A1 Seviyesinin tanımında varsayılabilecek bir dil kullanım aralığı belirlemiştir. Belli durumlarda, örneğin çocuk öğrenciler [7-15 yaş] için, bu tür "kilometre taşları" belirlemek uygun olabilecektir.

D-AOBM seviyelerinin gelişimi

Yeni bir dil öğreniminde düşünülebilir en yüksek dil yeterlik seviyesi C2 ile sınırlı kalmadığı için altı seviyeden oluşan şema tam olarak A'dan C'ye doğru ilerleyecek şekilde düzenlenmiştir. Aslına bakıldığında 1977 yılında olası bir Avrupa ortak kredi şemasını görüşmek amacıyla düzenlenen hükümetler arası bir sempozyumda David Wilkins tarafından yedinci bir seviyeyi daha içeren bir şema önerilmiştir. D-AOBM Çalışma Grubu ise Wilkins'in ortaya koyduğu ilk altı seviyeyi benimsemiş, yedinci seviyenin ise normal eğitim ölçeği dışına çıktığını düşünmüştür.

Seviyelerin deneysel olarak doğrulandığı ve 2001 yılında yayımlanan D-AOBM örnek tanımlayıcılarının geliştirildiği SNSF [İsviçre Ulusal Bilim Vakfı] araştırma projesinde söz konusu yedinci seviyenin varlığı da onaylanmıştır. Lozan Üniversitesinde çeviri bilim eğitimi alan kullanıcıların/ öğrenenlerin C2 seviyesinden daha yukarıda bulunduğu açıkça görülmüştür. Gerçekten de Avrupa kurumlarında eşzamanlı çeviri görevlerini üstlenen kişiler ve simultane çevirmenlerin C2'den oldukça yukarıdaki bir seviyede dil kullanımı sergiledikleri bilinmektedir. Örneğin, C2 seviyesi, yakın dönemde PETRA [Avrupa Edebiyat Çeviri Platformu] projesi kapsamında oluşturulan beş ölçekli edebiyat çevirisi seviyelerinin üçüncü basamağı olarak tanımlanmıştır. Ek olarak, çok dilli yazarların birçoğu, doğuştan iki dilli olmadıkları hâlde, Wilkins'in "dengeli iki dilli [ambilingual] yeterlik" şeklinde tanımladığı yedinci seviyede dil kullanımı sergilemektedirler.

Aşağıda belirtilen tanımlayıcılar, A1 seviyesinin altında yer alan ancak dil öğrenimine yeni başlayanlar için faydalı hedefler olabilecek basit ve genel görevlerle ilgilidir:

- Sözlü gönderimleri, yer yer parmakla/elle göstererek ve başka jestlerle de destekleyerek basit alışverişler yapabilir.

- Gün, günün saatleri ve tarihi sorup buna yanıt verebilir.
- Temel selamlaşma ifadelerini kullanabilir.
- “Evet”, “hayır”, “affedersiniz”, “lütfen” ve “teşekkürler” ifadelerini kullanabilir.
- İsim, adres, uyruk ve medeni hâl gibi kişisel bilgilerin yer aldığı basit formları doldurabilir.
- Basit ve kısa kartpostallar yazabilir (D-AOBM 2001 Bölüm 3.5).

Bu belgede yer alan güncellenmiş ve genişletilmiş tanımlayıcılar dizisinde yukarıda açıklanan seviye “A1 Öncesi” [Pre-A1] şeklinde tanımlanmış ve her ikisi de ilkokullar ile ortaokullar için yürütülmüş olan İsviçre Dil Seviyeleri projesi ile Japon CEFR-J projesinde oluşturulan tanımlayıcılar temelinde geliştirilmiştir.

D-AOBM, sözü edilen seviyelerin “başvuru seviyeleri” olduğunu ve her bağlamda, kullanıcıların bunları kendi içinde alt seviyelere ayırmak isteyebileceğini vurgulamakta, farklı bağlamlar için bunun nasıl yapılabileceğine yönelik yollar betimlemektedir (D-AOBM 2001 Bölüm 3.5). Aynı bölümde, “artı” seviyeler önerisi D-AOBM tarafından ortaya konulmaktadır.

Örnek tanımlayıcılarda “ölçüt seviyeler” (örneğin A2 veya A2.1) ile “artı seviyeler” (örneğin A2+ veya A2.2) arasında bir ayrım yapılmıştır. “Artı seviyeler”, aşağıdaki “Genel sözlü kavrama” örneğinde olduğu gibi yatay bir çizgi ile ayrılmaktadır.

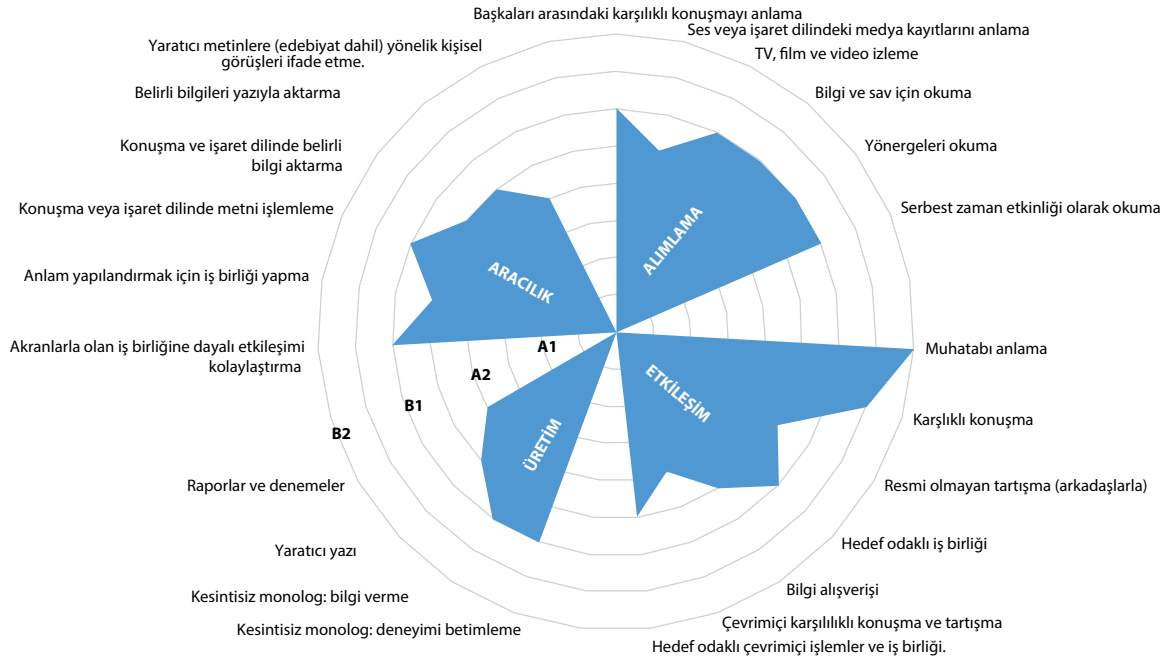
A2	Açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla somut türden ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar anlayabilir.
	Açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla en öncelikli alanlar (ör. çok temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam) ile ilgili öbekleri ve ifadeleri anlayabilir.

Artı seviyeler, belli bir seviye içinde çok güçlü bir yeterliğe ulaşıldığı ancak yine de bir üst standart seviyesine ulaşamadığı anlamına gelmektedir. Genel olarak bir üst seviyeye ait özellikler bu aşamada kendini göstermeye başlar. “Artı seviyelere” ait tanımlayıcılar, D-AOBM 2001 Bölüm 3’te yer alan ve D-AOBM seviyelerini ortaya koyan üç tabloda (Tablo 1, 2 ve 3) yer almamaktadır.

2.7. D-AOBM PROFİLLERİ

Seviyeler gerekli bir basitleştirmedir. Öğrenmeyi düzenlemek, gelişimi takip etmek ve “Fransızcan ne seviyede?” veya “Adaylardan hangi yeterliği talep etmeliyiz?” gibi soruları cevaplamak için seviyelere ihtiyaç duyulmaktadır. Fakat bu sorulara verilen herhangi bir seviyeyi belirten basit bir cevap [örneğin “Fransızcam B2 seviyesinde.”, hatta “Fransızcam B2 alımlayıcı seviyesinde, B1 üretici seviyesinde.” gibi] karmaşık dil profilini resmetmekten uzaktır. D-AOBM’in bu kadar çok tanımlayıcı ölçek sunmasının sebebi, kullanıcıları birbirinden farklı dil profili geliştirmeye teşvik etmektir. Tanımlayıcı ölçekler, ilk önce belirli bir grup öğrenen için hangi dil etkinliklerinin uygun olduğunu belirlemek, daha sonra da bu öğrenenlerin hedeflerine ulaşmak için bu etkinliklerde hangi seviyeye çıkmaya ihtiyaç duyduklarını belirlemek için kullanılabilir. Bu durum, Şekil 6 ve 7’de gösterilen iki kurgusal dil profili örneğiyle somutlaştırılabilir. Her iki durumda da Şekil 6 ve 7’deki dört model sırasıyla hedeflenen alımlama, etkileşim, üretim ve aracılık profillerini göstermektedir. Dairenin etrafındaki nitelendirici ifadeler, uygun olduğu düşünülen tanımlayıcı ölçeklerdir ve her bir tanımlayıcı ölçekteki istenen yeterlik düzeyi gölgelendirme ile gösterilmektedir. Her iki şekilde gösterilen tanımlayıcı ölçeklerin aynı olmadığına dikkat etmek gerekir. Sadece ilgili olduğu düşünülen etkinlikler dâhil edilmiştir. Şekil 6 ve 7’deki gibi profiller çok yoğun özel amaçlı dil eğitimi bağlamındaki bireyler için geliştirilebilir fakat bu teknik, belirli öğrenen gruplarına yönelik ihtiyaç analizinde de çok kullanışlıdır.

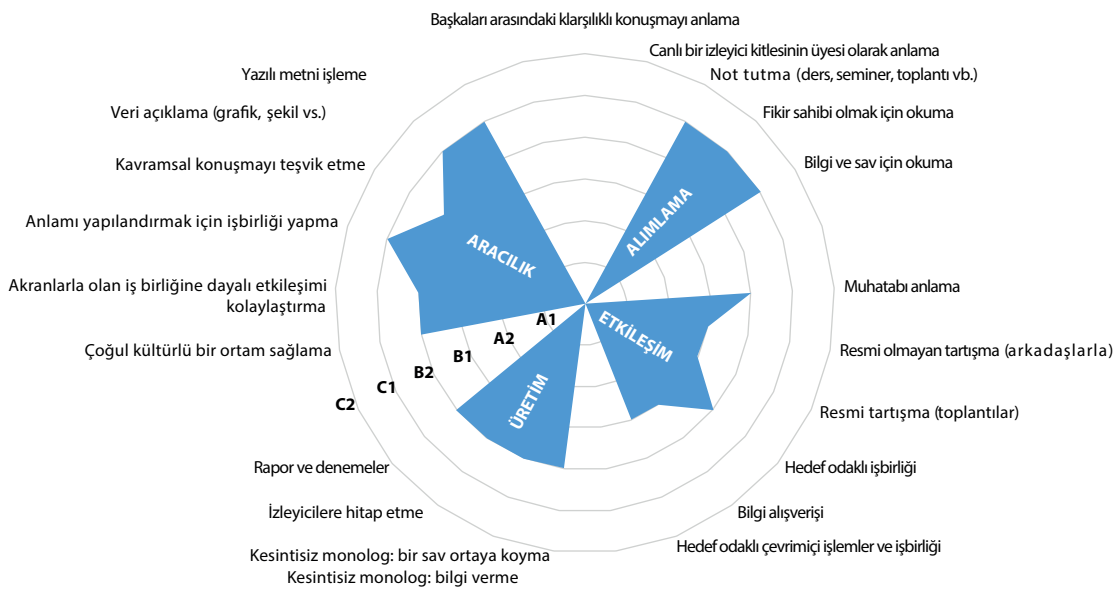
Şekil 6 – Ek bir dildeki ihtiyaçlara ilişkin kurgusal bir profil -Ortaokul İçerik Temelli Yabancı Dil Öğretimi

Şekil 6'da verilen profil, Ortak Başvuru Seviyeleri arasında "artı seviyelere" sahiptir. Alımlama -"Serbest zaman etkinliği olarak okuma" dâhil- hedef odaklı iş birliği, iş birliğine dayalı iletişimi kolaylaştırma ve sözlü üretime oldukça yüksek öncelik (B1) tanır. Ancak en büyük öncelik, iletişim taraflarını (B2), ki İçerik Temelli Yabancı Dil Öğretimi durumunda muhtemelen öğretmeni, anlamaktır. Şekil 7'de gösterilen profil (lisansüstü fen öğreneni), alımlama becerileri (C1) ve anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma, veri açıklama ve metin işleme gibi aracılığın belli başlı yönlerini de vurgular. Profiller, özellikle mesleki alanlardan veya uzmanlaşmış eğitim alanlarından çeşitli gruplar için oluşturulabilir. Paydaşlara iki aşamalı bir süreçle danışılabilir: İlk aşama ilgili tanımlayıcı ölçekleri oluşturma ve ikinci aşama ise her bir ölçek için gerçekçi hedefler belirlemedir.

Şekil 6 ve 7'de gösterilenler gibi grafik profilleri, kullanıcının/öğrenenin mevcut dil yeterliliğini tanımlamak için de kullanılabilir. Bireysel yeterlik gelişimi, zamana karşı ilgili etkinlik alanı kazanımı olarak görülebilir³¹. Bir bireyin gerçekçi yeterlik profili, Şekil 3'te eş merkezli daireler olarak gösterilen daha soyut mükemmellik seviyelerinden Şekil 6 ve 7'deki eşit olmayan profil gibidir.

Şekil 7 - Ek bir dildeki ihtiyaçlara ilişkin bir profil - lisansüstü doğa bilimleri (kurgusal)

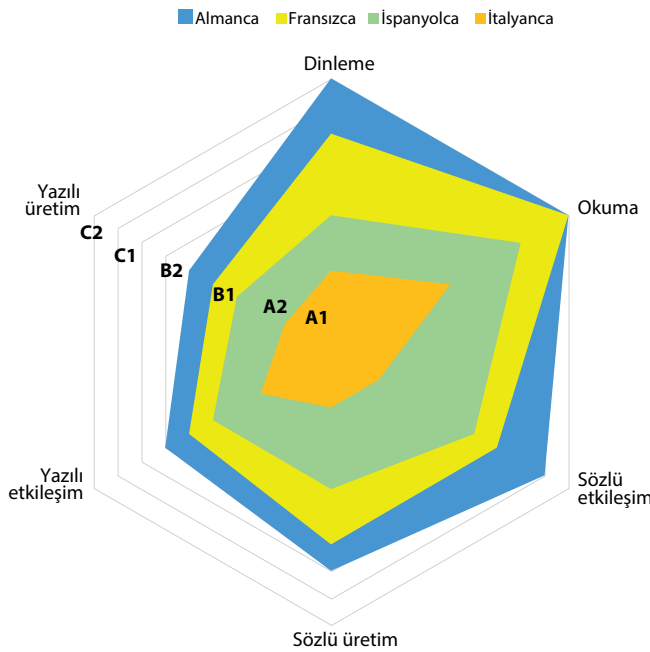
31. D-AOBM'nin 1996 ve 1998 geçici sürümleri, bu mekânsal ve bölgesel dil yeterlik profilleri örneklemesini göstermek için Şekil 6 ve 7'deki gibi bir grafik içermektedir; çalışma grubunda bu grafiğe şekilden dolayı "Antarktika" denildi. O zamanlar çok karmaşık bir terim olarak görülmüyordu ve bu yüzden basılan sürümden çıkartıldı.

Fakat kişisel bir dil yeterlik profili için daha az sayıda kategori ile çalışmak muhtemelen çoğu durumda daha tercih edilebilir. Şekil 6 ve 7, farklı ve detaylı etkinlik türleri için geliştirilen tanımlayıcı ölçeklerle uyumludur. Daha basit bir alternatif ise sadece yedi genel ölçeği kullanmaktır ("Genel sözlü kavrama"³² gibi). Öte yandan, profilin tek bir dille sınırlandırılması için hiçbir neden yoktur.

Bir adım daha öteye gidip bireysel kullanıcılar/öğrenenler için çoğul dilli grafik profilleri de oluşturulabilir. Şekil 8'de, bir Kanada projesinde³³ geliştirilen bir modelden esinlenilen çoğul dilli bir profil gösterilmektedir. Farklı diller için profiller aynı grafikte birbiri üstüne yerleştirilmiştir. Şekil, bir yetişkin kullanıcının/öğrenenin tipik bir "sınırlı yetkinlikler" profilini göstermektedir. Bu kullanıcı/öğrenen tüm dillerde çok daha yüksek seviye bir okuma becerisine sahiptir.

Böyle bir profil, herhangi bir kullanıcı/öğrenen dil yeterliğinin neredeyse her zaman eşit olmayacağını ve sınırlı olacağını göstermektedir. Kişinin dil profili, (i) aile altyapısından, (ii) içinde bulunduğu durumun gereksinimlerinden ve (iii) genel eğitimde, başka dil kullanımlarında, mesleki yaşamda kazandığı [başka alanlara] aktarılabilir yetkinlikleri içeren tecrübelerinden etkilenenektir. Bu nedenle D-AOBM 2001 5.2. bölümünün "genel yetkinlikler" olarak tarif ettiği doğuştan gelen yetenekler ve yaşam deneyimleri ilgili kişiler doğrultusunda şekillendiği için aynı seviyedeki herhangi iki kullanıcı/öğrenen profilinin tamamen aynı olma olasılığı düşüktür.

Şekil 8 - Daha az kategori içeren çoğul dilli bir yeterlik profili

Uygulamada bir bireyin D-AOBM dil yeterlik profilini çıkarmak için daha doğrusal diyagramların kullanılması eğilimi vardır. Şekil 9, D-AOBM "genel" tanımlayıcı ölçekleriyle ilgili olarak bir dildeki yeterliği ve Şekil 10 ise sözlü kavrama için diller arası profili göstermektedir. Bunlara benzer grafikler ADP sürümlerinde görülmektedir. Önceki ADP'ler, bir dilde yetenek profilini birbiri ardına çıkarırken (Şekil 9'daki örnekte olduğu gibi) sonraki birkaç portfolyo her iletişimsel dil etkinliğinde çoğul dilli genel yeterlik profilini göstermektedir (Şekil 10'da olduğu gibi).

Şekil 9 - Bir yeterlik profili - bir dildeki genel yeterlik

İspanyolca	A1 öncesi	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1
Sözlü kavrama									
Okuduğunu kavrama									
Sözlü etkileşim									
Yazılı etkileşim									
Sözlü üretim									
Yazılı üretim									
Aracılık									

32. Hem sözlü hem de işaret dili gibi farklı iletişim kanallarını kapsaması amacıyla sözlü kavrama, sözlü üretim ve sözlü etkileşimin her biri bağlama uyumlu olarak alınır.

33. LINCIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented, [Dilsel ve Kültürel Çeşitlilik: Yeniden Keşif] www.lincireproject.org/.

Grafik profilleri, 1990'ların sonlarındaki en eski sürümlerinden beri D-AOBM ve ADP ile ilişkilendirilmektedir. Günümüzde bunları bir elektronik tablodan (örneğin Excel) ve mevcut pek çok web aracı ile yapmak tabii ki çok daha kolaydır. Fakat bu tür grafik profilleri ancak kişi, okuyucu ile ilgili seviye ve kategorilere aşına ise bir anlam ifade edebilir. D-AOBM örnek tanımlayıcıları bu aşinalığı kazandırabilir.

Şekil 10 - Çoğul dilli bir yeterlik profili - diller arası sözlü kavrama

	A1 öncesi	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1	C2	C2 üstü
İngilizce											
Almanca											
Fransızca											
İspanyolca											
İtalyanca											

2.8. D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICILARI

Örnek tanımlayıcılar, tanımlayıcı ölçekler içinde sunulmaktadır. Her bir tanımlayıcı ölçek, farklı seviyelerde ölçünleştirilmiş belirli bir alana özgü tipik dil kullanım örneklerini göstermektedir. Her bir tanımlayıcı, ölçekteki diğer tanımlayıcılardan ayrı olarak geliştirilmiş ve ölçünleştirilmiş olduğundan ölçek bağlamı olmadan kendi başına kullanılabilen bir ölçüt ifadesi sunmaktadır. Aslında tanımlayıcılar çoğunlukla ilgili ölçekten bağımsız bir şekilde kullanılmaktadır. Tanımlayıcıların amacı, program geliştirme için girdi sağlamaktır.

Tanımlayıcılar, kullanım kolaylığı açısından seviyeler hâlinde sunulmaktadır. Aynı düzey için çeşitli ölçeklerden alınan tanımlayıcılar, öğretim programı/modülü hedefleri ve öz değerlendirme (ADP'lerdeki gibi) amacıyla tanımlayıcı kontrol listelerinde uyarlanmış biçimde kullanılabilir. Fakat bir tanımlayıcının belli bir düzeyle ilişkilendirilmesi gerekmemektedir. Tanımlayıcılar, kullanıcının/öğrenenin tanımlanan görevi gerçekleştirebilme olasılığının en yüksek olduğu ilk seviyede bulunmaktadır. Bu seviye, tanımlayıcının öğretim programı hedefi olarak en uygun olduğu seviyedir. yani tanımlanan şeyi yapabilme yeteneğini geliştirmek için uygun olan seviyedir. Bu tanımlayıcı, alt seviyedeki kullanıcılar/öğrenenler için zorlayıcı fakat asla "başarısız" bir hedef değildir. Aslında tanımlanan alanda belli bir yeteneğe, tecrübeye ve motivasyona sahip bazı öğrenenler için oldukça uygun bir hedef de olabilir. Bu durum, seviyeler kadar profiller açısından da düşünmenin önemini vurgular (bk. Şekil 6-10). Kullanıcılar, **D-AOBM 2001 3.7. Bölüm** "Örnek tanımlayıcı ölçekleri nasıl yorumlanır? (Sayfa 36) ve **3.8. Bölüm** "Dil yeterliği tanımlayıcı ölçekleri nasıl kullanılabilir?" bölümlerinden yararlanabilirler.

Örnek tanımlayıcı ölçekleri bağımsız, tek başına kullanılabilen tanımlayıcılardan oluşmaktadır ve öncelikli olarak değerlendirme amaçlı kullanılmazlar. Dil [becerilerini, yeterliğini, kapasitesini] ölçme değerlendirme terimi kapsamındaki gibi değerlendirme ölçekleri değildirler. Ölçeklerin geleneksel olarak bir performans değerlendirme için yaptığı gibi her seviyedeki ilgili her boyutu kapsayıcı hedeflemezler. Sadece uyulması zorunlu olmayan örnekler sundukları için değil, aynı zamanda ilgili alanda farklı seviyelerde yetkinlik örnekleri sağladıkları için de betimleyicidirler. Yeni ve dikkat çekici yönleri odaklanırlar, ilgili olan her şeyi kapsamlı bir biçimde betimleme girişiminde bulunmazlar. Gelişmeye açık ve tamamlanmamışlardır.

D-AOBM tanımlayıcı araştırma projesi

D-AOBM 2001'de yayımlanan örnek tanımlayıcılar İsviçre Ulusal Bilim Vakfının bir araştırma projesinin sonuçlarına dayanmaktaydı. Bu araştırma, D-AOBM ve ADP için tanımlayıcılar geliştirip onları geçerlemek ve İsviçre eğitim sisteminde farklı sınıflarda ulaşılan dil yeterliği gelişiminin bir görüntüsünü sunmak amacıyla yapılmıştı. Bu dökümanda bahsedilen, genişletilmiş bir dizi örnek tanımlayıcı geliştirme amacıyla olan D-AOBM tanımlayıcı araştırma projesi, 1993-1997 yılları arasında gerçekleştirilmiş İsviçre projesinde izlenen yaklaşımı tekrarlamıştır. Kaynak projede kullanılan ve D-AOBM 2001 Ek B'de kısaca açıklanan bu yöntem üç aşamadan oluşur:

Sezgisel aşama: Var olan tanımlayıcı ölçeklerin detaylı incelemesi ve yeni tanımlayıcıların oluşturulması.

Nitel aşama: 4 ila 12 kişilik öğretmen gruplarıyla yapılan 32 adet yüz yüze çalıştay. Bu çalıştaylar; (a) tanımlayıcıları hedefledikleri kategorilere ayırma, (b) tanımlayıcıların netliğini, doğruluğunu ve uygunluğunu değerlendirme ve (c) tanımlayıcıları dil yeterlik gruplarına ayırma amacıyla yapılmıştır.

Nicel aşama: 250 öğretmenin tanımlayıcıların zorluk seviyesini nasıl yorumladıklarını inceleyen Rasch ölçek analizi. Bu kapsamda okul dönemi sonunda öğretmenler sınıflarından ikisinde yapılandırılmış örneklem ile belirlenen 10 öğreneni değerlendirmiştir. Tanımlayıcılarla yapılan bu değerlendirmeler, öğretmenler (yaklaşık yüzde 80'i ortaokul öğretmeni) okul yılı için öğrencilere not verirken yapılmıştır.

Örnek tanımlayıcılar, ilgili bağlama uygun standartların geliştirilmesi için bir kaynaktır, kendi başlarına standart olarak sunulmazlar. Derin düşünme, tartışma ve ileriki adımlar için bir temel oluştururlar. Amaç, kararları önceden almak değil yeni olasılıklar oluşturmaktır. D-AOBM'in kendisi, tanımlayıcıların tavsiye olarak sunulduğunu ve kesinlikle zorunlu olmadığını açık bir şekilde belirtmektedir:

Kullanıcı olarak sizlere ölçme sistemini ve ilgili tanımlayıcıları eleştirel bir şekilde kullanmanız önerilmektedir. Avrupa Konseyi Modern Diller Birimi olarak bizler uygulamaya koymak amacıyla deneyimlerinizi bizimle paylaşmanızdan mutluluk duyarız. Ayrıca ölçeklerin sadece küresel dil yeterliği için değil aynı zamanda 4. ve 5. bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınan dil yeterlik parametrelerinin birçoğu için de hazırlandığını lütfen göz önünde bulundurunuz. Bu, belli öğrenenlerin veya öğrenen gruplarının farklılaştırılmış profillerinin özelleştirilmesini mümkün kılacaktır (D-AOBM 2001, Kullanıcı için notlar: xiii-xiv).

Bu yüzden tanımlayıcı ölçekler başvuru araçlarıdır. Değerlendirme görevi olarak kullanılması amaçlanmamıştır ancak bu tür değerlendirme gereçlerinin geliştirilebilmesi için bir kaynak olabilirler. Bunlar bir seviyede kontrol listesi şeklinde olabilirken farklı seviyelerde birkaç kategori tanımlayan tablo (grid) şeklini de alabilirler. Kullanıcılar D-AOBM 2001 "Öğrenme Hedefini Gerçekleştirmek İçin Ölçütler" başlıklı 9.2.2. bölümden yararlanabilirler.

Bu sürümde her tanımlayıcı ölçek, kullanıcı/öğrenen ilerleme sağladıkça tanımlayıcılardaki temel kavramları vurgulayan kısa bir gerekçe ile sunulmuştur. Ölçekler, her zaman bütün seviyeler için tanımlayıcı sunmazlar. Bir tanımlayıcının olmaması, yeni bir tanımlayıcı yazılamayacağı anlamına gelmez. Örneğin, C2 giriş seviyesinde bazen "Tanımlayıcı yoktur, C1'e bakınız." yazar. Böyle durumlarda kullanıcı, ilgili bağlam için C1 seviyesinde verilen tanımın bir üst seviyesini tarif eden bir tanımlayıcı oluşturup oluşturamayacaklarını düşünmeye davet edilir.

D-AOBM 2001 3.4. bölümde örnek tanımlayıcıların geçerliliği hakkındaki iddia şudur ki bu tanımlayıcılar:

- ▶ Yeterlik seviye tanımı alanında aktif olan birçok kurumun deneyimlerinden, yapılandırma aşamasında, faydalanılarak yazılmıştır.
- ▶ (a) Yazar grubunun kuramsal çalışması, (b) Var olan yeterlik ölçeklerinin analizi ve (c) Öğretmenlerle yapılan uygulamalı çalıştaylar aracılığıyla etkileşimli bir şekilde ve D-AOBM 2001 4 ve 5. bölümlerde sunulan tanımlayıcı şemayla uyumlu olarak geliştirilmişlerdir.
- ▶ Ortak Başvuru Seviyeleri olan A1, A2, B1, B2, C1, C2 ile uyumlu hâle getirilmişlerdir.
- ▶ Her bir tanımlayıcının kısa (en fazla 25 kelime), açık ve şeffaf olması, olumlu şekilde ifade edilmiş olması, belirli bir şeyi tanımlaması ve bağımsız olup yorumlamasında diğer tanımlayıcılara ihtiyaç duymaması ile D-AOBM 2001 Ek A'daki etkili tanımlayıcı ölçütlerini karşılamaktadır.
- ▶ Çeşitli eğitim sektörlerinden gelen, dil eğitimi ve öğretmenlik deneyimi açısından birbirinden oldukça farklı olan, öğrettiği dili ana dili olarak veya yabancı dil olarak konuşan öğretmen grupları tarafından şeffaf, faydalı ve uygun bulunmuşlardır.
- ▶ Ortaöğretimin ilk ve ikinci kademesi, teknik eğitim ve yetişkin eğitimindeki gerçek öğrenen başarısı tanımına uygundur ve bu yüzden gerçek hedefleri temsil edebilir.
- ▶ Ortak bir ölçeğe "nesnel biçimde ölçünleştirilmiştir". Bu, ölçekte bulunan tanımlayıcıların büyük çoğunluğu, ölçek yazarlarının görüşlerindense öğrenenlerin başarılarını değerlendirmek için nasıl yorumlandıklarının bir ürünü olduğu anlamına gelir.
- ▶ Ölçüt temelli değerlendirme için esnek bir şekilde kullanılabilecek bir yabancı dil yeterlik sürekliliği ölçüt bankası sunarlar. Mevcut yerel sistemlere uyum sağlayabilir, yerel deneyimlerle genişletilebilir ve/veya yeni hedefler geliştirmek için kullanılabilirler.

Sonuç olarak 2001 yılında yayımlanan örnek tanımlayıcı dizisi, geniş bir kitle tarafından kabul görmüş ve 40 dile çevrilmiştir. Fakat örnek tanımlayıcılar D-AOBM 2001'de "tanımlayıcı bankası" olarak adlandırılmışlardır çünkü aslında düşünülen şey tıpkı sınav soru bankasında olduğu gibi, kullanıcılar daha fazla tanımlayıcı geliştirip geçerlendikten sonra tıpkı bu güncellemede yapıldığı gibi yeni tanımlayıcıların eklenebilir olmasıdır.

Tanımlayıcılar, öğretmenler arasında ağ kurmayı ve uygulama topluluğu oluşturmayı kolaylaştırmak amacıyla ortak bir üstdil sunmayı amaçlamaktadır. D-AOBM kullanıcıları, öğrenenlerinin ihtiyaçlarına uygun olduğunu düşündükleri D-AOBM seviyeleri ve örnek tanımlayıcıları seçmek, özel bağlama uygun hâle getirmek ve gerekli gördüklerinde kendi tanımlayıcılarıyla desteklemek için örnek tanımlayıcıları uyarlamaya davet edilmektedir. Bu yol, tanımlayıcıların ALP'ler için uyarlanma şeklidir.

2.9. D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICILARININ KULLANILMASI

Tanımlayıcıların ana işlevi öğretim programı, öğretim ve değerlendirme arasındaki uyumun sağlanmasına yardımcı olmaktır. Eğitimciler, D-AOBM tanımlayıcılarını belirli bir bağlama uygunluklarına göre gerekirse sürece uyarlayarak seçebilir. Bu şekilde tanımlayıcılar, aşağıdakiler için ayrıntılı, esnek bir kaynak sağlayabilir:

- Öğrenme hedeflerini gerçek dünyadaki dil kullanımıyla ilişkilendirmek, böylece eyleme yönelik öğrenme için bir çerçeve sağlamak,
- Öğrenenlere, ebeveynlere veya yükümlülüğü bulunan kişilere şeffaf bir “yol” göstermek,
- Devam eden bir ihtiyaç analizi sürecinde yetişkin öğrenenlerle öncelikleri müzakere etmek için bir “katalog” sunmak,
- Öğretmenlere çeşitli tanımlayıcılarda açıklanan etkinlikleri içeren sınıf görevleri önermek,
- Bir dış çerçeveye ilişkin ölçütlerle birlikte ölçüt temelli değerlendirme sunmak (burada D-AOBM).

Öğretim programları hedeflerini bir ihtiyaç profili ile tanımlamak

Adım 1: İlgili öğrenen grubunun ihtiyaçları ile ilgili tanımlayıcı ölçekleri seçin (bk. Şekil 6 ve 7). Şüphesiz bu en iyi şekilde öğretmenler ve yetişkin öğrenenler söz konusu olduğunda öğrenenlerin kendilerinin de dâhil olduğu paydaşlarla görüşerek yapılır. Paydaşlara başka hangi iletişim etkinliklerinin ilgili olduğu da sorulabilir.

Adım 2: Paydaşlarla birlikte her bir ilgili tanımlayıcı ölçek için öğrenenlerin ulaşması gereken seviyeyi belirleyin.

Adım 3: Tüm ilgili ölçeklerden hedef düzey(ler) için tanımlayıcıları bir liste hâlinde harmanlayın. Bu, bir dizi iletişimsel hedefin ilk taslağını sağlar.

Adım 4: Mümkün oldukça paydaşlarla görüşerek listeyi düzeltin.

Alternatif bir yaklaşım şudur:

Adım 1: Kurs/ders için genel bir hedef seviye belirleyin.

Adım 2: O seviye için tüm tanımlayıcıları harmanlayın.

Adım 3: Paydaşlara danışarak ilgili tanımlayıcıları belirleyin ve geri kalanını silin.

Çoğu zaman, var olan bir dersin amaçlarını uyarlarken veya bu amaçları belirginleştirirken fikir vermesi için D-AOBM tanımlayıcılarına başvurulmaktadır. Böyle bir durumda belirli ölçeklerden tanımlayıcılar seçilir, yerel bağlama uyarlanır ve mevcut bir öğretim programı belgesine eklenir.

Ancak D-AOBM tanımlayıcıları, sıfırdan bir dizi öğrenme hedefi geliştirmek için de kullanılabilir. Bunu yaparken, tercihen, Şekil 6 ve 7’de grafik şeklinde gösterilen gibi bir ihtiyaç profili oluşturarak başlanmalıdır. Uygulamada genellikle ADP’nin birçok sürümünün Dil Biyografisi bölümündeki farklı seviyeler için hâlihazırda mevcut olan D-AOBM’ye uyarlanmış tanımlayıcıların kontrol listelerinden başlayarak kestirme bir yol alınır.

Hangi yaklaşım kullanılırsa kullanılsın, ortaya çıkan tanımlayıcılar listesinin belirli bir bağlamda, tekrarlamalar ve daha az ilgili görünen boyutlar kaldırılarak kabul edilebilir bir uzunluğa indirgenmesi gerekmektedir. Tanımlayıcılar genellikle bu noktada uyarlanır, kısaltılır, basitleştirilir, mevcut iletişim amaçlarıyla birleştirilir ve diğer eğitimsel amaçlarla desteklenir. Bir liste için “kabul edilebilir” uzunluğun ne olduğu, net bir amaca bağlıdır. Tüm bir düzey için öğretim programı tasarlarırken, bu liste uzun olabilir (örneğin 60 ila 80 tanımlayıcı) ancak deneyimler, öğretmen değerlendirmesi veya öz değerlendirme için gereç olarak kullanılan herhangi bir listenin, çok daha kısa ise (örneğin, 10 ila 20 tanımlayıcı) ve dersin belirli bir bölümündeki veya modülündeki ilgili etkinliklere odaklandysa daha etkili olduğunu göstermektedir.

Tanımlayıcıları öğrenme hedeflerinin bir listesini yapmak için kullanırken farklı ölçeklerdeki tanımlayıcıların birbirini tamamladığı unutulmamalıdır. Belirli bir tanımlayıcının kapsamı, öğrenme etkinliğinin amaçlanan kapsamı ile ilgili bir veya iki tamamlayıcı ölçekten alınan tanımlayıcılara bağlı olarak genişletilmek istenebilir. Örneğin, B1’de, aşağıdaki tanımlayıcıları üç farklı ölçekten ilişkilendirerek bir metinle etkileşim kurmak için daha geniş bir eğitim hedefi oluşturulmak istenebilir:

- Düzenli bir sözlük kullanımı göz önüne alındığında açık bir akışa ve yüksek kullanım sıklığına sahip ifadeleri içeren hikâyelerin, basit romanların ve çizgi romanların olay örgüsünü takip edebilir (Serbest zaman etkinliği olarak okuma).
- Bir eserin kendisinde uyandırdığı duygu ve düşünceleri kısaca açıklayabilir (Yaratıcı metinlere, edebiyat dâhil, yönelik kişisel görüşleri ifade etme).
- Başka bir sosyokültürel bağlamda kendisine “tuhaf” görülebilecek şeylerin diğer ilgili kişiler için “normal” olabileceğini basit terimlerle tartışabilir (Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme).

Tanımlayıcılar, değerlendirme için şeffaf ölçütler sağlamak amacıyla bir başlangıç noktası olarak da yararlı olabilir. D-AOBM 2001 9. Bölüm, farklı değerlendirme biçimlerini ve tanımlayıcıların bunlarla ilişkili olarak yararlı olabileceği yönleri özetlemektedir. Değerlendirmede tanımlayıcılardan yararlanmayı tartışırken D-AOBM şu noktayı vurgulamaktadır:

Tanımlayıcıların kullanımını tartışırken aşağıdakiler arasında bir ayırım yapmak gereklidir:

- 4. Bölüm’de bulunan iletişim etkinliklerinin tanımlayıcıları,
- 5. Bölüm’de bulunan belirli yetkinliklere yönelik dil yeterlik boyutlarının tanımlayıcıları.

Birinci maddedeki tanımlayıcılar, gerçek yaşam görevlerine yönelik öğretmen değerlendirmesi veya öz değerlendirme için çok uygundur. Bu tür öğretmen değerlendirmeleri veya öz değerlendirmeler, öğrenenin ilgili ders sırasında geliştirilen dil becerisinin ayrıntılı betimlemesine dayanılarak yapılır. Hem öğrenenlere hem de öğretmenlere eylem odaklı bir yaklaşım benimsetmeye yardımcı olmaları açısından ilgi çekicidirler (D-AOBM 2001 9.2.2. Bölüm).

İkinci maddedekiler ise yetkinlik boyutlarının tanımlayıcıları olarak (D-AOBM 2001 5. Bölüm), kullanıcı/öğrenenlerin belirli bir görevi ne kadar iyi yerine getirebildiklerine ilişkin değerlendirme ölçütleri geliştirmek ve ürün kalitesini değerlendirmek için yararlı bir kaynak olabilir. Bu, “yapabilir” iletişimsel etkinliklerine karşittir (D-AOBM 2001 Bölüm 4). İki tür örnek tanımlayıcı arasındaki ilişki Tablo 5’te gösterilmektedir. Her tür (ne, nasıl) iki şekilde olabilir: “dışarıdan gelenler” için daha basit ve “hazırlayanlar” (genellikle öğretmenler) için daha ayrıntılı olabilir. Öğrenenin neler yapabileceğine ilişkin basit tanımlayıcı formları, kullanıcıların/öğrenenlerin kendilerine ve diğer paydaşlara sonuçları bildirmek için sıklıkla kullanılır (kullanıcı odaklı ölçekler). Daha ayrıntılı, “hazırlayan” formları [insider forms] öğretmenlere veya test uzmanlarına bir program ve içinde belirli görevler oluşturmada yardımcı olur (oluşturucu odaklı ölçekler). Bir öğrenenin bir dilde nasıl performans gösterdiğine ilişkin daha basit tanımlayıcı sürümleri, kendilerini genellikle dört veya beş değerlendirme ölçütüyle sınırlayan değerlendirme tablolarında (grid) kullanılır ve şeffaflık ilkesiyle bunlar kullanıcı/öğrenenlerle paylaşılabilir (değerlendirici odaklı ölçekler). Daha ayrıntılı, “hazırlayan” formları, genellikle kalite yönlerinin daha uzun bir listesi için, güçlü ve zayıf yönleri teşhis etmek amacıyla bir kontrol listesi olarak kullanılabilir (tanılama odaklı ölçekler). Kullanıcılar, bu farklı yönelimleri açıklayan D-AOBM 2001 3.8.ve 9.2.2. kısımlardaki bu noktayı takip etmek isteyebilirler.

Tablo 5 - Tanımlayıcıların farklı amaçları

	Kullanıcı/öğrenen NE yapabilir (D-AOBM 2001 4. Bölüm)	Kullanıcı/öğrenen NE KADAR iyi (D-AOBM 2001 5. Bölüm)	İlgili olduğu
Daha karmaşık tanımlayıcılar	Oluşturucu odaklı öğretim programı tanımlayıcıları	Tanımlama odaklı değerlendirme tanımlayıcıları	Öğretim programcıları, Öğretmenler
Daha basit tanımlayıcılar	Kullanıcı odaklı öğrenme amaçları ve “yapabilirlik” öğrenme çıktıları	Öz değerlendirme odaklı değerlendirme tanımlayıcıları	Öğrenenler Ebeveynler/ işverenler vb.

Belirtildiği gibi, tanımlayıcıların birincil işlevi öğretim programı, öğretim ve değerlendirme (özellikle öğretmen değerlendirmesi) ve her şeyden önce “dil sınıflarının dünyası” ile gerçek dünya arasında şeffaf ve tutarlı bir uyum sağlanmasını kolaylaştırmaktır. Gerçek hayatın içindeki ihtiyaçları, dil kullanımının ana alanları olan kamusal alan, özel alan, mesleki alan ve eğitim alanı ile ilgili olacaktır (OBM 2001 4.1.1. Bölüm; D-AOBM 2001 Tablo 5). Bu alanlar, çevrim içi ve aracılık etkinliklerine yönelik yeni ölçekler için örneklerle Ek 5’te gösterilmektedir.

Eğitim alanı, açık bir şekilde diğer üç alanın olduğu kadar gerçek dünya alanıdır. Aslında daha önce gösterilen her iki ihtiyaç profili de eğitim alanıyla ilgiliydi (Dil ve İçeriği Bütünleştiren Öğrenim için Şekil 6; üniversite eğitimi için Şekil 7). Göçmen geçmişi olan çocuklar için eğitim dili ve Dil ve İçeriği Bütünleştiren Öğrenim durumunda öğretmen-öğrenen etkileşimi ve öğrenenler arasındaki iş birliğine dayalı etkileşimin aracılık işlevlerine sahip olduğu özellikle belirgindir:

- İş birliğine dayalı çalışmayı ve katılımcılar arasındaki ilişkileri organize etme,
- Bilgiye erişimi ve bilgiyi yapılandırmayı kolaylaştırma.

D-AOBM’nin yayımlanmasından bu yana hem sosyal hem de eğitim düzeyinde çeşitlilik arttıkça bu çeşitliliğe yer açmak giderek daha önemli hâle geldi. Bu artan çeşitlilik, 2014-2017 projesinde ele alındığı gibi kullanıcıların/öğrenenlerin çeşitli dilsel ve kültürel birikimlerine olumlu yönde odaklanmayla birlikte daha kapsamlı bir aracılık görüşünü gerekli kılmaktadır. Sınıflar, öğrenenlerin çoğul dilli/çoğul kültürlü profillerin farkındalığını artıran ve daha da geliştiren bir yer olabilir. Umuyoruz ki bir metne, kavramlara ve iletişime aracılık etmeye yönelik ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik için geliştirilen D-AOBM tanımlayıcılarının sağlanması, dil sınıflarında gerçekleştirilen görev türlerini genişletmeye ve kullanıcıların/öğrenenlerin getireceği geliştirici tüm dil kaynaklarına değer vermeye yardımcı olur.

2.10. D-AOBM UYGULAMASINA YÖNELİK BAZI YARARLI KAYNAKLAR

Avrupa Konseyinin web sitesi, bir dizi ek tanımlayıcılar, performans örnekleri (videolar ve senaryolar) ve ölçünleştirilmiş değerlendirme görevleri dâhil olmak üzere D-AOBM ile ilgili birçok kaynak ve makalenin bağlantılarını içerir. Ek olarak D-AOBM ile ilgili bir dizi projeden materyaller [Avrupa Modern Diller Merkezi web sitesinde](#) mevcuttur. Aşağıdaki web kaynakları ve kitap listesi, dil öğretimi ve öğrenimi için D-AOBM’den nasıl yararlanılacağına yönelik en pratik yönlendirmelerden bazılarını içerir.

2.10.1. İnternet Kaynakları

“Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”,³⁴ İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

“From communicative to action-oriented: a research pathway”,³⁵ İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

A quality assurance matrix for CEFR use³⁶ (CEFR QualiMatrix), İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

CEFRTrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training).³⁷

Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios,³⁸ İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

Equals “Practical resources for language teaching”.³⁹

Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education (Beacco ve diğerleri 2016a), İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR (Piccardo ve diğerleri 2011), İngilizce ve Fransızca’da erişilebilir.

PRO-Sign: Promoting Excellence in Sign Language Instruction.⁴⁰

2.10.2. Kitaplar

Bourguignon C. (2010), *Pour enseigner les langues avec les CERCL – Clés et conseils*,] Delagrave, Paris.

Lions-Olivieri M-L. and Liria P. (eds) (2009), *L’approche actionnelle dans l’enseignement des langues. Douze articles pour mieux comprendre et faire le point*, Difusion-Maison des langues, Paris.

North B. (2014), *The CEFR in practice*, Cambridge University Press, Cambridge.

North B., Angelova M. and Rossner R. (2018), *Language course planning*, Oxford University Press, Oxford.

Piccardo E. and North B. (2019), *The action-oriented approach: a dynamic vision of language education*, Multilingual Matters, Bristol.

Rosen E. and Reinhardt C. (eds) (2010), *Le point sur le Cadre européen commun de référence pour les langues*, Cle international, Paris.

34. Trim J. (ed.) (2001), “Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, <https://rm.coe.int/1680697848>.

35. Piccardo E. (2014), “From communicative to action-oriented: a research pathway”.

36. www.ecml.at/CEFRqualitymatrix.

37. www.helsinki.fi/project/ceftrain/index.php.35.html.

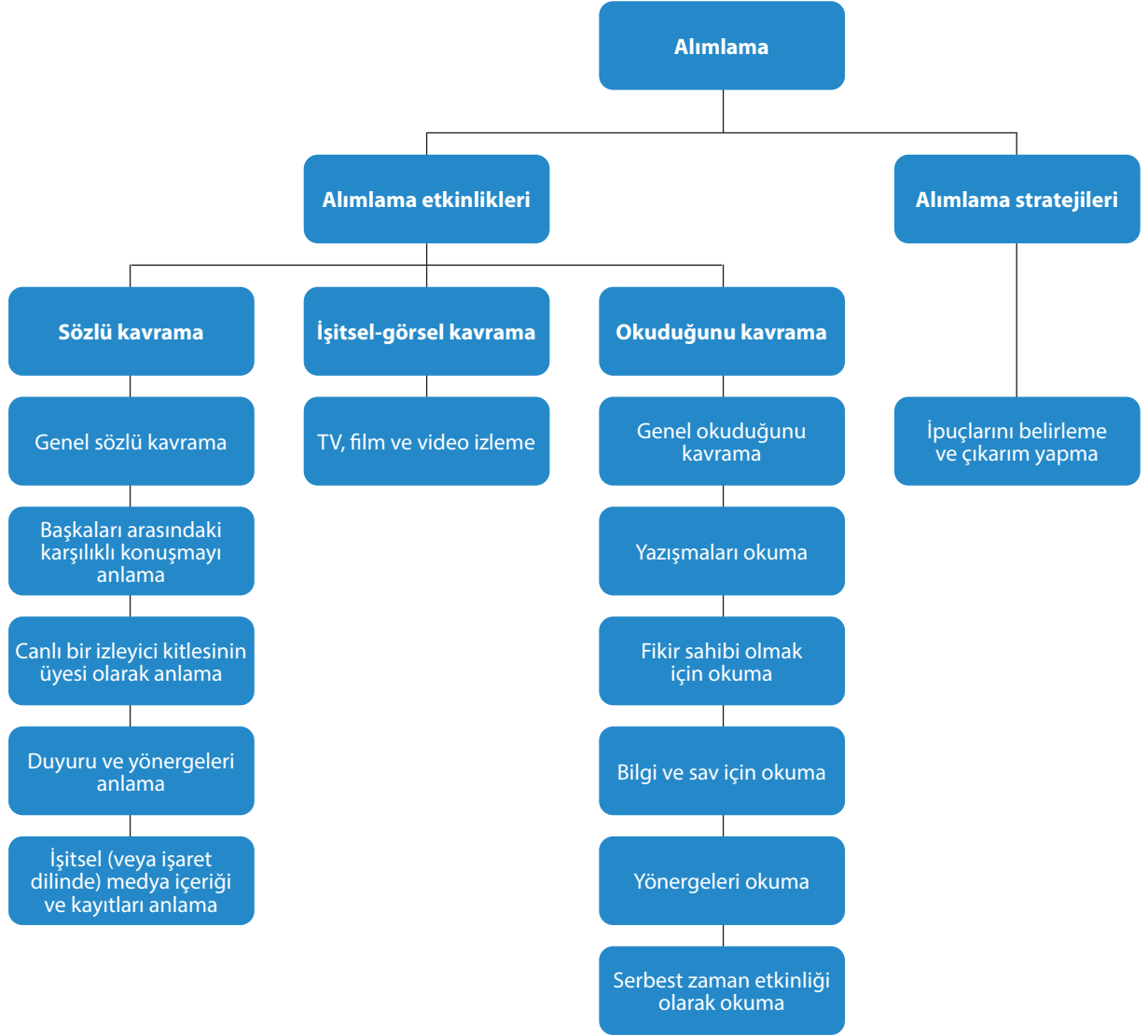
38. Goullier F. (2007), *Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios*, Les Editions Didier/ Council of Europe, Paris/Strasbourg, <https://rm.coe.int/168069ce6e>.

39. Equals “Practical resources for language teaching”, www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practical-resources-for-language-teaching/.

40. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/SignLanguageInstruction/tabid/1856/Default.aspx.

D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İLETİŞİM ODAKLI DİL ETKİNLİKLERİ VE STRATEJİLERİ

Şekil 11- Alımlama etkinlikleri ve stratejileri

3.1. ALIMLAMA

Alımlama, girdiyi alma ve işlemeyi içerir: İfade edilen anlamın bir temsilini ve bu anlamın ardında yatan iletişimsel niyetle ilgili bir varsayım oluşturma amacıyla uygun olduğu düşünülen şemaları etkinleştirmektir. Gelen ortak metinsel ve bağlamsal ipuçları, etkinleştirilen şemaya “uyup uymadıklarını” görmek için- veya alternatif bir varsayımın gerekli olduğunu önermek için kontrol edilirler. “Sözlü alımlama”da dil kullanıcısı bir veya daha fazla kişi tarafından üretilen canlı veya kayıtlı girdileri alır ve işler. “Görsel alımlama” etkinliklerinde kullanıcı, bir veya daha fazla kişi tarafından üretilen yazılı ve işaret dilindeki metinleri girdi olarak alır ve işler. Bir ölçeğin (TV ve film izleme) sunulduğu “İşitsel-görsel kavrama”da kullanıcı TV, video veya film izler ve alt yazılı veya alt yazısız çoklu ortam, seslendirmeler veya işaretler kullanır.

3.1.1. Alımlama etkinlikleri

3.1.1.1. Sözlü kavrama

“Sözlü kavrama” ifadesi canlı, yüz yüze iletişim ve bu iletişimin uzaktan veya kayıtlı eş değerlerindeki kavramayı kapsamaktadır. Bu yüzden görsel-jestlere dayalı ve işitsel-sözlü iletişim biçimlerini içermektedir. Bu bölümde alımlama başlığı altına dâhil edilen sözlü kavrama boyutları -etkileşim başlığı altında sunulan “muhabatı anlama” (etkileşimdeki bir katılımcı olarak) hariç olmak üzere- tek yönlü anlamanın farklı türleridir. Burada takip edilen yaklaşım, eş merkezli iç içe girmiş daireler [concentric] metaforundan oldukça etkilenir çünkü kişi bir etkileşimde katılımcı rolünden tek yönlü bir kulak misafiri veya kenardan olanları izleyen bir izleyici rolüne, canlı bir izleyici üyesi olmaya, medya yoluyla da uzaktan bir izleyici grubunun üyesi olmaya doğru ilerler. Ölçekler “Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama” (kulak misafiri olarak) ve “Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama” becerileri için sunulmuştur. Bu ölçeklere, “Duyuru ve yönergeleri anlama” ve “İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriği ve kayıtları anlama” becerilerine yönelik belirli iletişim araçları da eklenmiştir. Ayrıca işitsel-görsel kavrama başlığı altında sunulan “TV, film ve video izleme” için ayrı bir ölçek bulunmaktadır.

Genel sözlü kavrama

	Genel sözlü kavrama
C2	İster canlı ister yayın olsun, doğal hızında sunulan her türlü dili neredeyse kolayca anlayabilir.
C1	Ara sıra bazı ayrıntıları -özellikle ağız aşına değilse- doğrulamaya ihtiyaç duysa bile kendi alanı dışındaki soyut ve karmaşık konular hakkında uzayan söylemi takip edebilecek kadar anlayabilir. Üslubundaki geçişleri fark edip takdir ederek çok çeşitli deyimse ifadeleri ve gündelik anlatımı tanıyabilir. Anlaşılr biçimde yapılandırılmadığında ve ilişkiler açıkça belirtilmeyip yalnızca ima edildiğinde bile uzayan söylemitakip edebilir.
B2	Kişisel, sosyal, akademik veya mesleki yaşamda normal bir şekilde karşılaşılan hem aşına olan hem de aşına olmayan konularda ister canlı ister yayın olsun, standart dili veya aşına olduğu bir ağız anlayabilir. Sadece aşırı [işitsel/görsel] arka plan sesleri, yetersiz söylem yapısı ve/veya deyimse kullanım anlama yeteneğini etkiler. Uzmanlık alanındaki teknik tartışmalar da dâhil olmak üzere standart bir dil veya aşına olduğu bir ağız ile sunulan hem somut hem de soyut konularda önermesel ve dilsel olarak karmaşık söylemin ana fikirlerini anlayabilir. Konunun kabul edilebilir ölçüde aşına olması ve savların açık belirciler ile gösterilmesi koşuluyla uzayan söylem ve karmaşık tartışma dizisini takip edebilir.
B1	Genelde aşına olduğu bir ağızla ve açık bir şekilde sesletilmesi koşuluyla yaygın günlük veya işle ilgili konular hakkında hem genel mesajları hem de özel detayları tanımlayarak karmaşık olmayan olgusal bilgileri anlayabilir. Kısa anlatılar da dâhil olmak üzere işte, okulda, serbest zaman etkinliklerinde vs. düzenli olarak karşılaşılan aşına meseleler hakkında açık standart dil veya aşına olduğu bir ağızla anlatılan ana noktaları anlayabilir.
A2	Açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla somut türden ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar anlayabilir. Açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla en öncelikli alanlar (ör. çok temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam) ile ilgili öbekleri ve ifadeleri anlayabilir.
A1	Anlamı özümseyebilmesi için uzun duraklamalarla yapılan çok yavaş ve dikkatli sesletilmiş konuşmayı takip edebilir. Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması koşuluyla günlük hayatta karşılaşılan aşına olduğu konularla ilgili somut bilgileri (ör. yerler ve zamanlar) tanıyabilir.
A1 öncesi	Konuşmanın yavaş ve anlaşılır biçimde yapılması ve anlamayı desteklemek için görseller ve el hareketleri ile desteklenmesi ve gerekirse tekrarlar yapılması koşuluyla kısa, çok basit soru ve ifadeleri anlayabilir. Açık olarak tanımlanmış, aşına olduğu günlük bir bağlamda, anlaşılır ve yavaş bir biçimde sunulması koşuluyla gündelik, aşına olduğu kelimeleri/işaretleri tanıyabilir. Tanımlanmış, aşına olduğu günlük bir bağlamda, yavaş ve anlaşılır bir biçimde sunulması koşuluyla sayılar, fiyatlar, tarihler ve haftanın günlerini tanıyabilir.

Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama

Bu ölçek iki ana durumla ilgilidir: İlki, grup etkileşimindeki diğer katılımcıların birbirleriyle karşılıklı konuştuğu/ işaretlediği dolayısıyla kullanıcı/öğrenene artık doğrudan doğruya hitap edilmediği durumdur. İkinci durum, kullanıcının/öğrenenin yakındaki diğer kişiler arasında gerçekleşen konuşmaya kulak misafiri olduğu andır. Her iki durum da kullanıcıya/öğrenene doğrudan doğruya hitap edildiği durumlardan belirgin ölçüde daha zordur çünkü ilk olarak onlarla aralarında uyum unsuru yoktur ve konuşmacılar/işaret dili kullanıcıları gönderme yaptıkları ortak varsayım ve deneyimlere hatta kullanım farklılıklarına sahiptirler ve ikinci olarak da kullanıcı/öğrenen muhatap olmadığından açıklama, tekrar vb. talep etme “hakkı” bulunmamaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kelimeleri/işaretleri, öbekleri vb. seçme ve bağlama,
- Konuyu ve konu değişikliklerini anlamaya yetecek kadarını yakalama,
- Örneğin bir hikâyede kronolojik ilerlemeyi belirleme,
- İnsanların ne zaman hemfikir olup olmadıklarını ve bir konunun lehinde ve aleyhinde temas edilen noktaları belirleme;
- Tutumları ve sosyokültürel etkileri belirleme (C seviyeleri).

	Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama
C2	Doğal bir hızda gerçekleşen, gündelik anlatımdaki tartışmalarda kullanılan dilin çoğunun sosyokültürel çıkarımlarını belirleyebilir.
C1	Soyut, karmaşık ve aşına olmadığı konularda bile grup tartışması ve münazarada, üçüncü şahıslar arasındaki karmaşık etkileşimleri kolayca takip edebilir. Doğal hızında, aşına olduğu ağızlarda yapılan, örtüşen konuşma sırası, konudan sapma ve gündelik anlatımı içeren canlı bir tartışmadaki her bir katılımcının tutumunu belirleyebilir.
B2	Hedef dilin yetkin kullanıcıları arasında geçen canlı karşılıklı konuşmaya ayak uydurabilir. Biraz çaba sarf ederek etrafında söylenenlerin çoğunu yakalayabilir fakat dilini hiçbir şekilde dinleyen için değiştirmeyen birkaç hedef dil kullanıcısı ile yapılan tartışmaya etkili bir şekilde katılmayı zor bulabilir. Standart dil veya aşına olduğu bir ağızda yürütülen bir tartışmada bir sav veya görüşün lehindeki ve aleyhindeki ana nedenleri belirleyebilir. Hikâye veya fıkra gibi uzayan resmî olmayan söylemde kronolojik sırayı takip edebilir.
B1	Standart dil veya aşına olduğu bir ağızda açık bir şekilde sesletilmesi koşuluyla günlük karşılıklı konuşma ve tartışmaların çoğunu takip edebilir. Standart dil veya aşına olduğu bir ağızda açık bir şekilde sesletilmesi koşuluyla etrafındaki uzayan konuşmaların ana noktalarını genellikle takip edebilir.
A2	Yavaş ve açık bir şekilde yürütüldüğünde etrafındaki tartışmanın konusunu genellikle belirleyebilir. Yavaş ve açık bir şekilde yapılan bir konuşmada insanların ne zaman hemfikir olup olmadığını fark edebilir. Çok yavaş ve açık bir şekilde yapılan karşılıklı kısa, basit, sosyal konuşmaları ana hatlarıyla takip edebilir.
A1	Konuşmanın yavaş ve açık bir şekilde yapılması koşuluyla insanların aile, okul, hobiler ve etraftakiler hakkında konuşurken kullandığı bazı ifadeleri anlayabilir. Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşması koşuluyla basit bir karşılıklı konuşmadaki (ör. bir dükkânda müşteri ve satıcı arasında geçen) kelimeleri/ işaretleri ve cümleleri anlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama

Bu ölçek, örneğin bir toplantı/seminer, konferans/ders, rehberli tur, veya bir düğün veya diğer kutlamalarda izleyicilere hitap eden bir konuşmacıyı anlamakla ilgilidir. Konuşanı/işaret dili kullanıcısının bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama, kullanıcı/öğrenen söylemde katılımcı olmaktan daha uzak olsa bile aslında "Başka insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama"dan genellikle daha kolaydır. Bunun nedeni ilk olarak, tekil konuşmanın daha çok yapılandırılmış olan doğası, anlaşılmayan bölümler arasında köprü kurma ve yeniden başlamayı kolaylaştırması anlamına gelir. İkinci olarak, konuşanın/işaret dili kullanıcısının izleyicinin takip etme yeteneğini en üst düzeye çıkarmak için herhangi bir resmiyet niteliği taşımayan bir üslup kullanma ve iyi bir plan yapma olasılığı daha yüksektir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Beraberinde gerçek eserlerin (örneğin rehberli bir turda) ve görsel yardımcılarının (örneğin PowerPoint) olduğu bir konuşmayı takip etme,
- İzleyiciye uyum derecesi (konuşma hızı, kullanımın ne ölçüde basitleştirildiği),
- Duruma ve konuya aşinalık,
- Bir tartışma serisini ana noktaları ayırt ederek vs. takip etme.

	Canlı bir izleyici kitlesinin parçası olarak anlama
C2	Gündelik anlatım, bölgesel kullanım veya aşına olmayan terminoloji içeren uzmanlık konuşmalarını ve sunumlarını takip edebilir. Bağlantılar veya çıkarımlar açığa kavuşturulmadığında, uygun çıkarımlarda bulunabilir. Bir sunumdaki esprilerin veya imaların amacını anlayabilir.
C1	Çoğu dersi, tartışmayı veya münazarayı nispeten kolaylıkla takip edebilir.
B2	Önermesel ve dilsel olarak karmaşık olan derslerin, konuşma ve raporların ve diğer akademik/mesleki sunumların ana hatlarını takip edebilir. Konuşmanın standart dil veya aşına olduğu bir ağızda yapılması koşuluyla güncel ilgi alanı veya uzmanlık alanıyla ilgili konularda ifade edilen bakış açısını anlayabilir. Konunun kabul edilebilir ölçüde aşına olması koşuluyla açık bir şekilde sesletilen ders anlatımındaki karmaşık bir dizi savı takip edebilir. Bir ders anlatımı veya bir konuşmanın standart dil veya aşına olduğu bir ağızda yapılması koşuluyla ana temaları diğer temalardan ayırt edebilir. İfade edilen bakış açısını tanıyabilir ve bunu bildirilen gerçeklerden ayırt edebilir.
B1	Konunun aşına olması ve sunumun karmaşık olmayan ve açık bir şekilde yapılandırılmış olması koşuluyla kendi alanındaki bir ders veya konuşmayı takip edebilir. Açıkça ifade edilmiş standart bir dil veya aşına olduğu bir ağızda sesletilmesi koşuluyla bilinen konularla ilgili standart derslerdeki ana fikirler ve destekleyici detayları birbirinden ayırt edebilir. Açıkça sesletilmiş standart bir dil veya aşına olduğu bir ağızda sunulması koşuluyla bilinen konulardaki karmaşık olmayan kısa konuşmaları ana hatlarıyla takip edebilir. Verilen açıklamaları anlayarak kendi alanlarındaki bir konu veya ürünle ilgili görsel destekli (ör. slaytlar, çalışma notları) karmaşık olmayan bir konferans sunumunu veya tanıtım gösterisini takip edebilir. Konuşmanın açık ve oldukça yavaş olması koşuluyla karmaşık olmayan bir tekil konuşmada (ör. rehberli tur) söylenenlerin ana noktalarını anlayabilir.
A2	Mesajın basit bir dille yavaş ve açık bir şekilde ifade edildiği ve görsel desteklerin (ör. slaytlar, çalışma notları) olduğu aşına veya tahmin edilebilir bir konudaki tanıtım gösterisi veya sunumun genel taslağını takip edebilir. Slaytlar, somut örnekler veya şemalarla açıklanması, konuşmanın tekrarlarla yavaş ve anlaşılır bir biçimde yapılması ve konunun aşına olması koşuluyla, çok basit ve iyi yapılandırılmış bir sunum veya tanıtım gösterisini takip edebilir. Rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgilerin ana hatlarını anlayabilir (ör. "Burası Başkan'ın yaşadığı yerdir.").
A1	Konuşmanın çok yavaş ve açık bir şekilde yapılması ve zaman zaman uzun duraksamaların olması koşuluyla rehberli tur gibi öngörülebilir bir durumda verilen basit bilgileri ana hatlarıyla anlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Duyuru ve yönergeleri anlama

Bu ölçek, belirli bilgi yakalamanın amaçlandığı son derece odaklı farklı türde bir kavramayı içermektedir. Duyuru veya yönergelerin (muhtemelen bozuk/kusurlu) kamusal seslendirme sistemi tarafından sunulması veya önemli bir mesafeden söylenmesi/işaretlenmesi sebebiyle durum karmaşıktır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Tarif ve detaylı yönergeleri anlama,
- Duyuruların ana noktalarını yakalama,
- Açık ve yavaş hız ile başlayarak işitsel ve/veya görsel bozulmaların olduğu normal hıza doğru ilerleyen netlik derecesi.

	Duyuru ve yönergeleri anlama
C2	Tanımlayıcı yok, bk.C1
C1	Düşük kaliteli ve [işitsel ve/veya görsel] bozulmaların olduğu istasyon veya spor stadyumu veya eski bir kayıttaki kamusal duyurulardan belirli bilgileri alabilir. Aşına olduğu ürün veya servislerin kullanım yönergeleri ve teknik özellikleri gibi karmaşık teknik bilgiyi anlayabilir.
B2	Standart dil veya aşına olduğu bir ağızda normal hızda yapılması koşuluyla somut ve soyut konulardaki duyuru ve mesajları anlayabilir. Ayrıntılı yönergeleri başarılı bir şekilde takip edebilecek kadar iyi anlayabilir.
B1	Günlük araçların kullanım yönergeleri gibi basit teknik bilgiyi anlayabilir. Detaylı yönergeleri takip edebilir. Minimum derecede arka plan gürültülü [işitsel/görsel] ve açık bir şekilde sesletilmesi koşuluyla havaalanları, istasyonlardaki ve uçak, otobüs ve trenlerdeki kamusal duyuruları anlayabilir.
A2	Spor yapma, yemek pişirme gibi aşına olduğu günlük etkinlikler için bir dizi yönergeyi yavaş ve açık bir şekilde verilmesi koşuluyla anlayabilir ve takip edebilir. Karmaşık olmayan duyuruları (ör. sinema programı veya spor olayları, bir trenin gecikmesi), yavaş ve açık bir şekilde yapılması koşuluyla anlayabilir. Kısa, açık, basit mesaj ve duyurulardaki ana noktaları yakalayabilir. X noktasından Y noktasına yürüyerek veya toplu taşımayla nasıl gidileceğine yönelik basit yol tariflerini anlayabilir. Saatler, tarihler, sayılar vb. ve gerçekleştirilecek rutin görev ve ödevlerle ilgili temel yönergeleri anlayabilir.
A1	Kendisine dikkatle ve yavaşça verilen yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir. Birisini bir şeyin nerede olduğunu kendisine yavaş ve açık bir şekilde söylediğinde nesnenin yakın çevresinde olması koşuluyla anlayabilir. Örneğin bir tren istasyonu veya bir dükkânda hoparlörden yapılan bir anonsta yavaş ve açık bir şekilde verilen rakamları, fiyatları ve süreleri anlayabilir.
A1 öncesi	"Dur.", "Kapıyı kapat." gibi kısa, basit eylemlerle ilgili yönergeleri, resim veya el hareketleri ile desteklenmesi ve gerektiğinde tekrarlanarak yavaşça ve yüz yüze verilmesi koşuluyla anlayabilir.

İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama

Bu ölçek; mesajları, hava tahmin raporlarını, anlatılan hikâyeleri, haber bültenlerini, röportaj ve belgeselleri kapsayan işitsel ve işaret dilinde medya yayınlarını ve videosuz kayıtlı materyalleri içermektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Somut bilgileri anlama,
- Ana noktaları, gerekli bilgileri anlama,
- Önemli bilgileri yakalama,
- Konuşmacının duygu durumu, tavırları ve bakış açılarını tanıma.

	İşitsel (veya işaret dilinde) medya içeriğini ve kayıtları anlama
C2	Tanımlayıcı yok, bk. C1
C1	Bazı standart dışı kullanımlar da dâhil olmak üzere çok çeşitli kayıtlı ve yayımlanmış materyalleri anlayabilir ve örtük tutumlar ve insanlar arasındaki ilişkiler dâhil olmak üzere daha ince ayrıntı noktalarını belirleyebilir.
B2	Sosyal, mesleki veya akademik yaşamda karşılaşılması muhtemel, standart dildeki kayıtları anlayabilir ve bu kayıtlardaki bilgi içeriğinin yanı sıra bakış açıları ve tutumları belirleyebilir. Standart dilde sunulan çoğu belgesel ve diğer birçok kayıtlı veya yayımlanmış materyali anlayabilir ve bu materyallerdeki ruh durumunu, tutumu vb. tanıyabilir.
B1	Kişisel ilgi alanına giren konularda açık standart bir dilde sunulan çoğu kayıtlı veya yayımlanmış materyalin bilgi içeriğini anlayabilir. Aşına olduğu konularla ilgili oldukça yavaş ve açık bir şekilde sunulan haber bültenlerinin ve daha basit kayıtlı materyalin ana noktalarını anlayabilir. Anlatımın yavaş ve açık olması koşuluyla hikâye ve diğer anlatılardaki (ör. bir tatil anlatımı) ana noktaları ve önemli detayları anlayabilir.
A2	İlgi duyduğu ürün ve hizmetlerle ilgili (ör. CD'ler, video oyunları, seyahat) çok kısa reklamlardaki en önemli bilgileri anlayabilir. Bir röportajda insanların serbest zamanlarında ne yaptıklarını, özellikle ne yapmaktan hoşlandıklarını ve ne yapmayı sevmediklerini yavaş ve anlaşılır konuşmaları koşuluyla anlayabilir. Yavaş ve açık bir şekilde iletilen, öngörülebilir günlük meselelerle ilgili kısa ve kayıtlı metinlerdeki gerekli bilgiyi anlayabilir ve bu bilginin özünü çıkarabilir. Açık konuşulması koşuluyla kısa yayınlardaki (ör. hava durumu, konser duyuruları, spor sonuçları) önemli bilgileri anlayabilir. Yavaş ve açık bir şekilde anlatılması koşuluyla bir hikâyenin önemli noktalarını anlayabilir.
A1	Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla, aşına olduğu günlük konularla ilgili kısa kayıtlardaki somut bilgiyi (ör. yerler ve zamanlar) anlayabilir.
A1 öncesi	Çok yavaş ve açık bir şekilde konuşulması koşuluyla basit ve kısa kayıtlardaki hâlihazırda bildiği kelimeleri/ işaretleri, isimleri ve rakamları tanıyabilir.

3.1.1.2. İşitsel-görsel kavrama

TV, film ve video izleme

Bu ölçek, canlı ve kaydedilmiş video materyalleri ile daha ileri seviyelerde filmleri kapsamaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Konu değişikliklerini takip etme ve ana noktaları belirleme,
- Ayrıntıları, ince ayrımları ve ima edilen anlamı belirleme (C seviyeleri),
- Konuşma: yavaş, açık, standart kullanım ile başlayan, argo ve deyimselele kullanım ile başa çıkma yeteneğine doğru bir ilerleme.

	TV, film ve video izleme
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Önemli ölçüde argo ve deyimse kullanım içeren filmleri takip edebilir. Güncel olaylarla ilgili programları, röportajları, tartışma programları ve sohbet programları gibi zorlayıcı televizyon yayınlarında sunulan savları ayrıntılı bir şekilde anlayabilir. Standart dil veya aşına olduğu bir ağızda konuşulması koşuluyla çoğu film, oyun ve TV programındaki ince ayrımları ve ima edilen anlamları anlayabilir.
B2	Haber ve güncel olaylarla ilgili programlardaki sav ve tartışmaların ana noktalarını çıkarabilir. Çoğu TV haberleri ve güncel olaylarla ilgili programları anlayabilir. Standart dilde veya aşına olduğu bir ağızda sunulan belgesellerin, canlı röportajların, sohbet programlarının, oyunların ve filmlerin çoğunu anlayabilir.
B1	Konuşma oldukça yavaş ve açık olduğunda, kişisel ilgi alanına giren konulardaki röportajlar, kısa konferanslar ve haber bültenleri gibi birçok TV programının büyük bölümünü anlayabilir. Olay örgüsünün çoğunun görseller ve eylemlerle anlatıldığı ve açık bir şekilde karmaşık olmayan bir dilde pek çok filmi anlayabilir. Sunum oldukça yavaş ve açık olduğunda aşına olan konularla ilgili TV programlarındaki ana noktaları anlayabilir.
A2	Anlatımın görsellerle desteklendiği olayları, kazaları vb. bildiren TV haberlerindeki ana noktayı belirleyebilir. Görüntülerin anlamaya çok yardımcı olması ve konuşmanın açık ve oldukça yavaş yapılması koşuluyla hangi konu(lar) ile ilgili olduğunu anlayarak bir TV reklamı veya film fragmanını veya bir filmde bir sahneyi takip edebilir. Olgusal TV haberlerindeki konu değişikliklerini takip edebilir ve ana içerik hakkında bir fikir oluşturabilir.
A1	Aşına olduğu kelimeleri/işaretleri ve öbekleri tanıyabilir ve görseller ve genel bilgilerden yararlanarak manşet haber özetleri ile reklamlardaki pek çok ürünün konularını belirleyebilir.
A1 öncesi	Görsel ve önceki bilgilere dayanarak bir video belgesinin konusunu belirleyebilir.

3.1.1.3. Okuduğunu kavrama

Okuduğunu kavrama hem yazılı hem de işaret dilindeki metinleri içerecek şekilde ele alınmaktadır. Okuma kategorileri, okuma amacı ve özel işlevleri olan belirli metin türlerini okumanın bir karışımıdır. "fikir sahibi olmak için okuma" ile "bilgi ve sav için okuma" arasında, okuma amacı açısından temel bir farklılık vardır. "Fikir sahibi olma" becerisi bazen arama okuması olarak adlandırılır ve iki şekilde olur: Birincisi bir metni (metnin parçalarını) tam anlamıyla okuyup okumayacağına karar vermek için yapılan hızlı "çaprazlama" okuma (= "göz gezdirmek" [skimming]) ve ikincisi özel bir şey -genellikle küçük bir bilgi- aramak için metni hızlıca gözden geçirmektir (= "tarama" [scanning]). "Bilgi ve sav için okuma" ise otobüs veya tren tarifeleri gibi şeyleri okuma şeklidir, ancak bazen kişi düzyazı şeklinde yazılmış uzun bir metni özel bir şey bulmak için tarar. Ayrıca "bilgi ve sav için okuma" ve "serbest zaman etkinliği olarak okuma" arasında da temel bir fark vardır. "Serbest zaman etkinliği olarak okuma" kurgusal olmayan metinleri içerebilir ancak edebiyat olması şart değildir. Ayrıca dergileri ve gazeteleri, vlog/ blogları, biyografileri vb. ve muhtemelen de ilgilerine bağlı olarak kişinin sadece iş veya eğitim amacıyla okuyacağı metinleri de kapsayacaktır. Son olarak da bilgi edinmek için uzmanlaşmış bir okuma türü olan "yönergeleri okuma" gibi özel bir şekilde okunan metinler vardır. Aynı şekilde "yazışmaları okuma" da farklıdır ve ölçekler her kategoride kişiler arası dil kullanımı ile başladığı için bu ölçek ilk sırada sunulur. "Serbest zaman etkinliği olarak okuma" 2018'de eklendiği için listede son sıradadır.

Genel okuduğunu kavrama

	Genel okuduğunu kavrama
C2	Soyut, yapısal olarak karmaşık veya son derece gündelik anlatıma özgü edebî ve edebî olmayan yazılar dâhil olmak üzere neredeyse tüm metin tiplerini anlayabilir. İnce tarz farklılıklarını ve hem örtük hem açık anlamı fark edip takdir ederek çok çeşitli uzun ve karmaşık metinleri anlayabilir.
C1	Zor bölümleri tekrar okuyabilmesi koşuluyla kendi uzmanlık alanıyla ilgili veya uzmanlık alanı dışında uzun ve karmaşık metinleri ayrıntılı bir şekilde anlayabilir. Tekrar okuma fırsatı olması ve kaynak araçlara erişebilmesi koşuluyla edebî yazılar, gazete veya dergi makaleleri ve uzmanlık alanına ait akademik ve mesleki yayımları da kapsayan çok çeşitli metinleri anlayabilir.
B2	Okuma tarzını ve hızını farklı metin ve amaçlara uyarlayarak ve uygun başvuru kaynaklarını titizlikle seçip kullanarak büyük ölçüde bağımsız bir şekilde okuyabilir. Geniş bir aktif okuma sözcük birikimine sahiptir fakat düşük kullanım sıklığına sahip deyimlerde biraz zorluk yaşayabilir.
B1	İlgi alanlarıyla ilgili konularda karmaşık olmayan olgusal metinleri tatmin edici ölçüde kavrayarak okuyabilir.
A2	Somut türde aşına olduğu meselelerle ilgili, yüksek kullanım sıklığına sahip günlük veya işle ilgili dilden oluşan kısa ve basit metinleri anlayabilir. Bir kısmı ortak uluslararası kelime ögeleri olan yüksek kullanım sıklığına sahip kelimeleri içeren kısa ve basit metinleri anlayabilir.
A1	Aşına olduğu isimleri, kelimeleri ve temel öbekleri seçerek ve gerektiğinde yeniden okuyarak her seferde tek bir öbek olmak üzere çok kısa ve basit metinleri anlayabilir.
A1 öncesi	Resimli hazır yemek restoran menüsü veya aşına olduğu kelimeleri içeren resimli kitap gibi resimler eşliğindeki kelimeleri/işaretleri tanıyabilir.

Yazışmaları okuma

Bu ölçek hem kişisel hem de resmî yazışmaları okumayı kapsar. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Mesajın uzunluğu ve karmaşıklığı/basitliği,
- Bilginin somutluğu, rutin bir format izleyip izlemediği,
- Dilin ne ölçüde standart, gündelik anlatıma ait ve deyimisel olduğu,
- Konunun ne ölçüde gündelik olduğu veya ilgi alanlarıyla veya uzmanlık alanıyla ilgili olup olmadığı.

	Yazışmaları okuma
C2	Karmaşık bir konuda uzmanlık gerektiren resmî yazışmaları anlayabilir.
C1	Ara sıra sözlük kullanarak herhangi bir yazışmayı anlayabilir. Tekrar okuma fırsatı olması ve kaynak araçlara erişebilmesi koşuluyla e-posta, tartışma forumları, vloglar/ bloglar vb.de ifade edilen örtük ve açık tutumları, duyguları ve fikirleri anlayabilir. Özel yazışmalardaki argo, deyimisel ifade ve şakaları anlayabilir.
B2	İlgi alanları hakkındaki yazışmaları okuyabilir ve temel anlamını anında kavrayabilir. Bazı yerlerinde gündelik anlatım kullanılsa bile kişisel e-posta ve ilanlarda söyleneni anlayabilir.

	Yazışmaları okuma
B1	Daha az aşına olduğu konulardaki resmî yazışmaları başkalarına yönlendirecek kadar iyi anlayabilir.
	Kişisel mektuplardaki olay, duygu ve dilek betimlemelerini bir mektup arkadaşıyla düzenli yazışacak derecede iyi anlayabilir.
	Nispeten ayrıntılı olay ve deneyim betimlemesi yapan karmaşık olmayan kişisel mektup, e-posta veya ilanları anlayabilir.
	Mesleki ilgi alanına giren standart resmî yazışma ve çevrim içi ilanları anlayabilir.
A2	Yazan kişinin aşına konular (arkadaşlar ve aile gibi) hakkında konuştuğu veya bu konularda soru sorduğu basit bir kişisel mektup, e-posta veya ilanı anlayabilir.
	Aşına olduğu konularda temel standart rutin mektup veya faks türlerini (soruşturma, sipariş, onay mektupları gibi) anlayabilir.
	Kısa ve basit kişisel mektupları anlayabilir.
A1	Çok basit resmî e-posta ve mektupları (rezervasyon veya çevrim içi satın alma onayı gibi) anlayabilir
	Kartpostallardaki kısa, basit mesajları anlayabilir.
A1	Sosyal medya veya e-posta yoluyla gönderilen kısa, basit mesajları (ör. ne yapılacağını, ne zaman ve nerede buluşulacağını öneren) anlayabilir.
A1 öncesi	Bir mektup, kart veya e-postadan davet edildiği etkinliği ve gün, saat ve yer hakkında verilmiş olan bilgiyi anlayabilir.
	Arkadaşlarından veya meslektaşlarından gelen çok basit not ve mesajlardaki zamanları ve yerleri (ör. "Saat 4:00'te", "Toplantı odasında") kısaltmalar olmaması koşuluyla tanıyabilir.

Fikir sahibi olmak için okuma

Fikir sahibi olmak için okuma (arama okuması), uygunluk düzeyini değerlendirmek amacıyla yapılan hızlı okuma "göz gezdirmeye" [skimming] ve belirli bir bilgiyi aramak için yapılan "tarama" [scanning] becerilerini içermektedir. İşaret dili metinlerinde ise her iki işlev de videoyu "hızlı ileri sarma" yöntemiyle gerçekleştirilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Metin tiplerini (bildiri, broşür vb'den makale ve kitaplara kadar),
- Düzyazıdan ziyade görsel eserler olan metinlerden kullanışlı metin düzeni yardımıyla zaman ve fiyat gibi somut bilgileri çıkarma,
- Önemli bilgiyi belirleme,
- Düzyazı metnini uygunluğu için tarama,
- B2 seviyesinde ifade edilen okuma hızı.

	Fikir sahibi olmak için okuma
C2	Tanımlayıcı yok; bk. B2
C1	Tanımlayıcı yok; bk. B2

	Fikir sahibi olmak için okuma
B2	Hem kendi alanındaki hem de ilgili alanlardaki birçok birbiriyle paralel kaynakları (makaleler, raporlar, web siteleri, kitaplar vb.) tarayabilir ve bu kaynaklardaki belirli bölümlerin üzerinde çalıştığı görevle ilgili uygunluğunu ve yararlılığını tanımlayabilir. İlgili ayrıntıları bularak uzun ve karmaşık metinleri hızla tarayabilir. Çok çeşitli mesleki konularla ilgili haberlerin, makalelerin ve raporların içerik ve uygunluğunu, bu metinleri daha detaylı okumanın faydalı olup olmadığına karar vererek belirleyebilir.
B1	İstenen bilgiyi bulmak için daha uzun metinleri tarayabilir ve belirli bir görevi yerine getirmek için bir metnin farklı yerlerinden veya farklı metinlerden bilgi toplayabilir. Dergilerde, broşürlerde veya internetteki karmaşık olmayan olgusal metinleri tarayabilir, ne hakkında olduklarını belirleyebilir ve kullanışlı bilgi içerip içermediklerine karar verebilir. Mektup, broşür ve kısa resmî belgeler gibi gündelik materyallerdeki ilgili bilgileri bulabilir ve anlayabilir. Gıda maddeleri ve ilaçların üzerinde yazan hazırlama ve kullanımla ilgili önemli bilgileri anlayabilir. Bir makale, rapor veya eleştiri yazısının ihtiyaç duyulan konu ile ilgili olup olmadığını değerlendirebilir. Çok fazla kısaltma olmaması koşuluyla gazete ve dergilerdeki basit ve anlaşılır şekilde hazırlanmış olan reklamlardaki önemli bilgiyi anlayabilir.
A2	Basit bir dilde ifade edilmeleri koşuluyla pratik, somut ve öngörülebilir metinlerdeki (ör. seyahat rehberleri, tarifler) belirli bilgileri bulabilir. Broşür ve web sitelerinde yer alan ürünlerin (ör. taşınabilir dijital araçlar, kameralar) kısa ve basit açıklamalarındaki temel bilgileri anlayabilir. Reklamlar, tanıtım broşürleri, menüler, kaynak listeleri ve çizelgeler gibi basit gündelik materyallerdeki belirli ve öngörülebilir bilgileri bulabilir. Listelerdeki belirli bilgileri bulabilir ve gerekli bilgiyi ayırabilir (ör. hizmet veya satıcı bulmak için telefon rehberini kullanma). Sokak, restoran, tren istasyonu gibi kamusal alanlardaki gündelik işaret, duyuru vb. ve iş yerlerindeki yönlendirme, yönerge ve tehlike uyarısı gibi metinleri anlayabilir.
A1	En yaygın gündelik durumlarla ilgili, basit uyarılardaki aşına olduğu isimleri, kelimeleri/işaretleri ve çok temel öbekleri tanıyabilir. Mağaza kılavuzlarını (ör. bir reyonunhangi katta olduğuna yönelik bilgi) ve yönlendirmelerini (ör. asansörlerin nerede olduğu) anlayabilir. Temel otel bilgilerini (ör. öğünlerine zaman servisi edildiğini) anlayabilir. Reklamlar, özel etkinlik programları, bildiri ve broşürlerdeki basit, önemli bilgileri (ör. önerilenleri, fiyatları, etkinlik tarihi ve yerini, hareket saatlerini) bulabilir ve anlayabilir.
A1 öncesi	“Otopark”, “İstasyon”, “Kafeterya”, “Sigara İçilmez” gibi basit gündelik tabelaları anlayabilir. Posterler, el ilanları ve duyurularda yer, zaman ve fiyat hakkındaki bilgiyi bulabilir.

Bilgi ve sav için okuma

Bilgi ve sav için okuma -detaylı okuma-, birinin elindeki amaç için uygunluğuna karar verdiği yazılı veya işaret dilindeki bir metni dikkatli bir şekilde incelenmesini kapsar. Genellikle bu detaylı okuma becerisi eğitim ve meslek hayatıyla ilişkilendirilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Basit, kısa, resimli, bilgilendirici materyal ile başlayan karmaşık rapor ve makalelere doğru ilerleyen metin tipleri,
- ▶ Kişisel ilgi alanına giren aşına olduğu gündelik konular ile başlayan kendi ilgi alanının dışındaki konulara doğru ilerleyen metin konuları,
- ▶ İçerik hakkında bilgi sahibi olma ile başlayan daha ince noktaları ve çıkarımları anlamaya doğru ilerleyen okuma derinliği.

	Bilgi ve sav için okuma
C2	Kendi uzmanlık alanı dışında bile olsa karmaşık bir rapor veya makalenin daha ince detaylarını ve çıkarımlarını anlayabilir.
C1	Sosyal, mesleki veya akademik hayatta karşılaşılması muhtemel çok çeşitli uzun, karmaşık metinleri, tutumları ve hem ima edilen hem de açıkça belirtilen fikirleri içeren daha ince ayrıntı noktalarını belirleyerek detaylı olarak anlayabilir.
B2	Alanındaki son derece uzman kaynaklardan bilgi, fikir ve görüş alabilir. Terminoloji hakkındaki tahminlerini doğrulamak için zaman zaman sözlük kullanabilmesi koşuluyla alanı dışındaki bir uzmanlık alanına ait makaleleri anlayabilir. Belirli duruş ve tutumun sergilendiği çağdaş sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları anlayabilir. Bir metnin ne zaman olgusal bilgi verdiğini ve ne zaman okuyucuyu bir şeye ikna etmeye çalıştığını fark edebilir. Söylemsel metindeki farklı yapıları (karşıt savlar, sorun-çözüm sunumu ve sebep-sonuç ilişkisi) tanıyabilir.
B1	İlgi alanları ve çalışmalarıyla ilgili olan konularda karmaşık olmayan olgusal metinleri anlayabilir. İnsanların fikirlerini paylaştığı, aşına olduğu veya ilgi alanına giren güncel konulardaki kısa metinleri (ör. çevrim içi bir tartışma forumuna yapılan önemli katkılar veya editöre yazılmış okur mektupları) anlayabilir. Açıkça işaret edilen tartışmacı metinlerdeki ana sonuçları belirleyebilir. Sunulan konunun ele alınmasındaki bir dizi tartışmayı detaylı olmasa bile fark edebilir. Aşına olduğu konularla ilgili karmaşık olmayan haber makalelerindeki önemli noktaları ayırt edebilir. Tekrar okumak için yeterli zamanı olması koşuluyla ilgi alanına giren aşına olduğu konulardaki olgusal çoğu bilgiyi anlayabilir. Müze sergileri ve sergilerdeki açıklayıcı panolarda yer alan betimleyici notların ana noktalarını anlayabilir.
A2	Olayları tarif eden mektup, broşür ve kısa haber makaleleri gibi daha basit materyallerdeki belirli bilgiyi bulabilir. İçeriğin aşına ve tahmin edilebilir olması koşuluyla aşına olduğu türdeki bir olay üzerine olan bir haber bülteninin genel taslağını takip edebilir. Sayıların, isimlerin, resimlerin ve başlıkların önemli bir rol oynadığı ve metnin anlamını desteklediği kısa haber metinleri veya basit makalelerdeki temel bilgileri anlayabilir. Gündelik konularla (ör. yaşam tarzı, hobiler, spor, hava) ilgili kısa metinlerin ana noktalarını anlayabilir. Basit bir dil kullanması koşuluyla insanlar, yerler, gündelik hayat ve kültür vb. konuları anlatan metinleri anlayabilir. Resimli broşür ve haritalarda verilen bilgileri (ör. bir şehrin başlıca turistik yerleri) anlayabilir. Kişisel ilgi alanına giren konulardaki (ör. spor, ünlüler) kısa haber metinlerinin ana noktalarını anlayabilir. Basit bir dil kullanması ve tahmin edilemeyen bir ayrıntı içermemesi koşuluyla kendi alanıyla ilgili kısa olgusal bir tarif veya raporu anlayabilir. İnsanların kısa bir ilan veya gönderide kendileri hakkında söylediklerinin ve diğer insanlarda neleri sevdikleriyle ilgili söylediklerinin çoğunu anlayabilir.
A1	Daha basit bilgilendirici metinler ve kısa, basit betimlemelerin içeriği hakkında, özellikle de görsel destek varsa, fikir edinebilir. Çok basit bir dilde yazılmış ve çizim ve resimlerle desteklenmiş, kişisel ilgi alanına giren konular (ör. spor, müzik, seyahat hakkındaki sıcak gelişmeler veya hikâyeler) hakkındaki kısa metinleri anlayabilir.
A1 öncesi	Hazır yiyecek satan resimli lokanta menüsü veya çok basit gündelik kelimeler/ işaretlerle oluşturulmuş resimli bir hikâye gibi en basit bilgilendirici materyali anlayabilir.

Yönergeleri okuma

Yönergeleri okuma, bilgi için okumanın uzmanlık içeren türüdür ve yine yazılı veya işaret dilindeki metinlerle ilgilidir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Basit uyarı ve yönlendirmelerle ilgili rutin yasaklar ile başlayan, muhtemelen uzmanlık alanı dışındaki aşına olmadığı bir şey hakkında ayrıntılı koşullara ve karmaşık komutlara doğru ilerleyen yönergelerin konusu,
- Bağlamlama ve bilinirlik derecesi,
- Birkaç kelime/işaret ile başlayan, aralıksız bir metindeki detaylı ve uzun karmaşık yönergelere doğru ilerleyen metin uzunluğu.

	Yönergeleri okuma
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Zor bölümleri tekrar okuyabilmesi koşuluyla, yeni bir makine veya prosedürle ilgili uzun ve karmaşık yönergeleri, bu yönergelerin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili olup olmadığını detaylı bir şekilde anlayabilir.
B2	Zor bölümleri tekrar okuyabilmesi koşuluyla koşullar ve uyarılar hakkındaki ayrıntılar da dâhil olmak üzere alanındaki uzun karmaşık yönergeleri anlayabilir.
B1	İlgili süreç ve ürüne aşına olması koşuluyla kullanma kılavuzu gibi aralıksız metin şeklindeki yönerge ve prosedürleri anlayabilir. Bir teçhizat parçası için açıkça ifade edilmiş karmaşık olmayan yönergeleri anlayabilir. Ambalaj üzerinde verilen basit yönergeleri (ör. pişirme yönergeleri) takip edebilir. Çoğu kısa güvenlik yönergelerini (ör. toplu taşımada veya elektrikli bir teçhizat kullanım kılavuzundakileri) anlayabilir.
A2	Basit bir dille ifade edildiğinde güvenlik talimatnamesi gibi düzenlemeleri anlayabilir. Adım adım resmedilen kısa yönergeleri (ör. yeni bir teknoloji kurmak için) anlayabilir. Halka açık bir telefon gibi gündelik hayatta karşılaşılan araç gereçlerle ilgili basit yönergeleri anlayabilir. Resimlendirilmiş olmaları ve aralıksız olmamaları koşuluyla basit kısa yönergeleri anlayabilir. Basit bir komut (ör. "Yemeklerden önce alınız!" veya "Araç kullanıyorsanız almayınız!") şeklinde ifade edilen ilaç prospektüslerindeki yönergeleri anlayabilir. Özellikle en önemli adımları gösteren resimler varsa basit bir yemek tarifini takip edebilir.
A1	Kısa, basit yönlendirmeleri (X noktasından Y noktasına gitmek gibi) takip edebilir.
A1 öncesi	Özellikle resimler varsa aşına olduğu gündelik bağlamlarda kullanılan çok kısa ve basit yönergeleri (ör. "Park yasaktır!", "Yemek veya içmek yasaktır!") anlayabilir.

Serbest zaman etkinliği olarak okuma

Bu ölçek hem kurgu hem de kurgu olmayan yazılı veya işaret dilindeki metinleri kapsar. Bunlar kişinin ilgi alanına bağlı olarak okuduğu diğer metin tiplerinin yanı sıra, yaratıcı metinleri, farklı edebiyat şekillerini, dergi ve gazete makalelerini, internet günlüklerini veya biyografileri içerebilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Uzunluk, metin çeşitliliği ve resim olup olmaması,
- Basit insan ve yer betimlemeleri ile başlayan, anlatıma dayalı farklı metinler ile devam eden, farklı metin tiplerindeki çağdaş ve klasik yazılara doğru ilerleyen metin çeşitliliği,
- Gündelik konular (örneğin, hobi, spor, serbest zaman etkinliği ve hayvanlar) ve somut durumlar ile başlayan, çeşitli soyut ve edebî konulara doğru ilerleyen konu çeşitliliği,
- Dil türü: Basitten biçimsel karmaşık üsluba doğru,
- Okuma kolaylığı: Resimler yardımıyla tahminde bulunma ile başlayan, büyük ölçüde bağımsız okuma ile devam eden, metin çeşitliliğini fark edip takdir etmeye doğru,
- Anlama derinliği: Taslak şeklinde/ana hatlarıyla anlama ile başlayan, hem örtük hem de açık anlam çıkarmaya doğru bir ilerleme.

	Serbest zaman etkinliği olarak okuma
C2	İnce tarz ayrımlarını ve hem örtük hem de açık anlamı fark edip takdir ederek farklı türlerde klasik olan veya gündelik anlatım içeren edebî veya edebî olmayan metinler de dâhil olmak üzere hemen hemen tüm metin tiplerini okuyabilir.
C1	Belli bölümleri yeniden okuyabilmesi ve dilerse kaynak araçlara ulaşabilmesi koşuluyla çeşitli edebî metinleri okuyabilir ve fark edip takdir edebilir. Dilin standart biçiminde veya aşına olduğu bir ağızda üretilmiş çağdaş edebî ve kurgu olmayan metinleri, biraz zorluk yaşayarak ve örtük anlam ve fikirleri fark edip takdir ederek okuyabilir.
B2	Büyük ölçüde bağımsız olarak, okuma tarzı ve hızını farklı metinlere (ör. dergiler, daha karmaşık olmayan romanlar, tarih kitapları, biyografiler, gezi günlükleri, rehberler, şarkı sözleri, şiirler) uyarlayarak ve uygun başvuru kaynaklarını titizlikle kullanarak kendi zevki için okuyabilir. Yeterli zamanı olması ve sözlük kullanabilmesi koşuluyla güçlü bir olay örgüsü olan ve karmaşık olmayan, ağıdalı dil kullanmayan romanları okuyabilir.
B1	Daha geniş bir izleyici için hazırlanmış gazete/dergilerin film, kitap, konser vb. anlatımlarını okuyabilir ve ana noktalarını anlayabilir. Karmaşık olmayan bir dil ve tarz kullanılması koşuluyla basit şiir ve şarkı sözlerini anlayabilir. Yüksek kullanım sıklığına sahip gündelik dil kullanan anlatılardaki, kılavuzlardaki ve dergi makalelerindeki yer, olay, açıkça ifade edilen duygu ve bakış açısı betimlemelerini anlayabilir. Temelde bir yolculuktaki olayları ve yazarın tecrübe ve keşiflerini anlatan bir seyahat günlüğünü anlayabilir. Düzenli sözlük kullanımı yardımıyla açık ve doğrusal bir akışa ve yüksek sıklık derecesi olan günlük dil kullanımına sahip hikâyelerin, basit romanların ve çizgi romanların olay örgüsünü takip edebilir.
A2	Yüksek kullanım sıklığına sahip sözcüklerle gündelik dilde, aşına olduğu somut durumları betimleyen kısa, basit hikâyeleri ve çizgi romanları okuyabilecek kadar anlayabilir. Somut, gündelik konularla (ör. hobiler, spor, serbest zaman etkinlikleri, hayvanlar) ilgili kısa dergi raporları veya kılavuz girişlerinde belirtilen ana noktaları anlayabilir. Kısa anlatıları ve birinin hayatını anlatan basit bir dille oluşturulmuş betimlemeleri anlayabilir. Bir fotoğraf hikâyesinde (ör. yaşam tarzı üzerine bir dergide) neler olduğu ve karakterlerin nasıl olduğu hakkında izlenim oluşturabilir. Bir kişinin (ör. bir ünlünün) kısa betimlemesinde verilen bilginin çoğunu anlayabilir. Basit bir dilde ve açık bir şekilde oluşturulmuş olması koşuluyla öngörülebilir bir yapı izleyen bir olayı (ör. Oscar Ödülleri) bildiren kısa bir makalenin ana noktasını anlayabilir.
A1	Basit kelimelerle anlatılmış gündelik etkinliklerle ilgili kısa, resimli anlatımları anlayabilir. Görsellerin içerik hakkında çok fazla tahminde bulunmasına yardımcı olması koşuluyla resimli hikâyelerdeki kısa metinleri ana hatlarıyla anlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.1.2. Alımlama stratejileri

Alımlamada, anlama tabandan yukarı/yukarıdan aşağı işlemlenin ve çıkarımda bulunmak için içerik ve resmi şema kullanımının birleşimiyle ilerler. Alımlamadaki çıkarım stratejileri için tek bir ölçek sunulmaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Görsellerden, biçimlendirmelerden, başlıklardan, alt başlıklardan, metindeki konumlardan vb. yararlanma,
- Metin iç bağlamından ve dil bağlamından anlam çıkarma,
- Dilsel ipuçlarından yararlanma: Sayı ve özel isimler ile başlayan, kelime/işaret kökleri, ön ek ve son ekler, zamansal ve mantıksal bağlayıcılar ile devam eden, çeşitli stratejilerin yetenekli kullanımına doğru bir ilerleme.

İpuçlarını belirleme ve çıkarım yapma (sözlü, işaret dilinde ve yazılı)

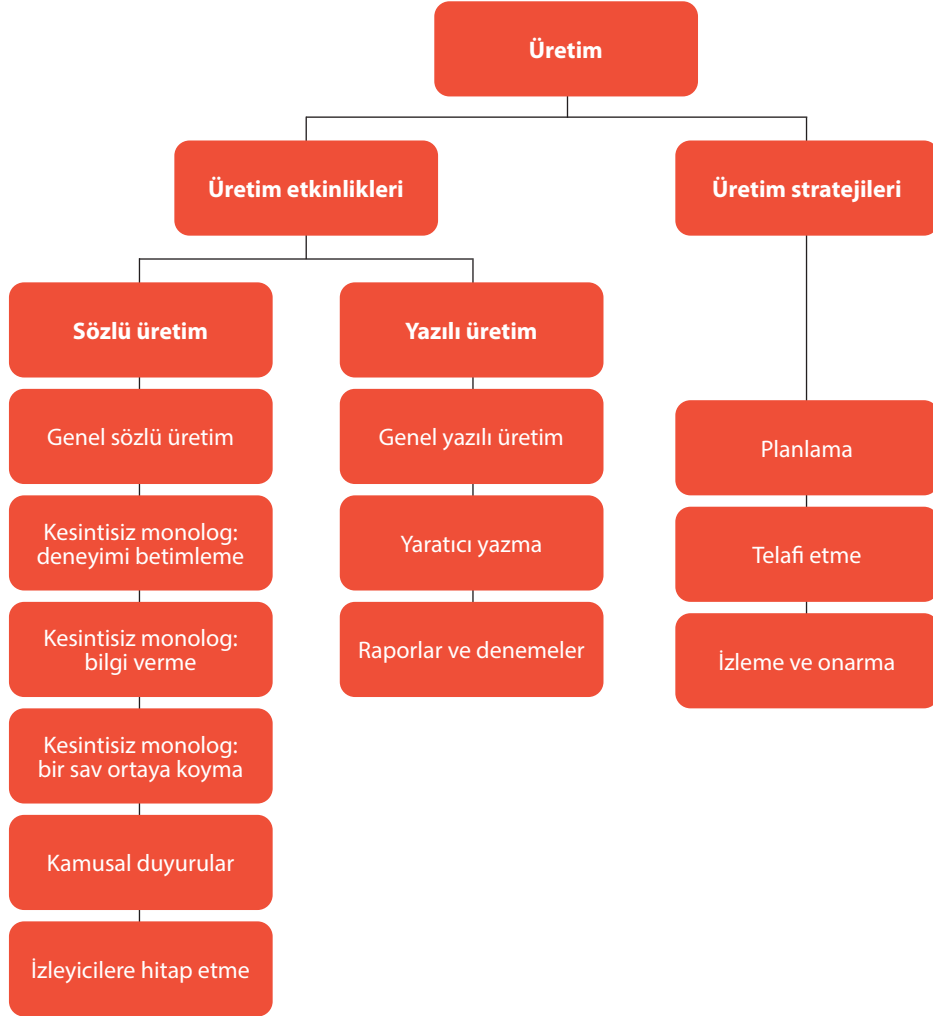
	İpuçlarını belirleme ve çıkarım yapma (sözlü, işaret dilinde ve yazılı)
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Tutum, ruh hâli ve amaçlar konusunda çıkarım yapmak ve daha sonra ne geleceğini tahmin etmek için bağlamsal, dil bilgisel ve sözcüksel ipuçlarını kullanma konusunda beceri sahibidir.
B2	Ana noktalara dikkat etme ve bağlamsal ipuçlarını kullanarak kavramayı kontrol etmek de dâhil olmak üzere kavramayı gerçekleştirmek için çeşitli stratejiler kullanabilir.
B1	Bir metindeki tartışmayı daha iyi anlayabilmek için farklı tür bağlayıcılardan (sayısal, zamansal, mantıksal) ve anahtar paragrafların genel organizasyondaki yerinden faydalanabilir. Metnin bir bölümünün anlamını, metni bir bütün olarak ele alarak tahmin edebilir. Kendi alanı ve ilgisiyle alakalı olan konularda aşına olmadığı kelimelerin/işaretlerin anlamını bağlamdan çıkarabilir. Tartışılan konunun aşına olması koşuluyla az rastlanan bilinmeyen kelimelerin/işaretlerin anlamını bağlamdan tahmin edebilir ve cümlelerin anlamını çıkarabilir. Başlıklardan, isimlerden veya manşetlerden metnin içeriğiyle ilgili temel çıkarımlar veya tahminler yapabilir. Kısa bir anlatıyı izleyebilir veya dinleyebilir ve daha sonra ne olacağını tahmin edebilir. Yaygın mantıksal (ör. fakat, çünkü) ve zamansal bağlayıcılara (ör. bundan sonra, önceden) odaklanarak hikâyedeki bir dizi tartışma serisini veya olay dizisini takip edebilir. Bir metindeki bilinmeyen kelimelerin/işaretlerin olası anlamlarını, onları oluşturan parçaların (ör. kökleri, sözcüksel ögeleri, ön ek ve son ekleri belirleme) anlamlarını belirleyerek çıkarabilir.
A2	Bilinmeyen kelimelerin/işaretlerin olası anlamlarını bağlamdan çıkarmak için somut türden gündelik konularda kısa metinlerin ve ifadelerin genel anlamını kullanabilir. Rutin, gündelik bağlamlarda kullanılan kısa ifadelerde aşına olmadığı kelimeler/işaretlerin anlamını çıkarmak için tanıdığı kelimeler/işaretlerden faydalanabilir. Metin tiplerini belirlemek için metnin biçim, görünüm ve dizgi özelliklerinden yararlanabilir: Gazete makalesi, tanıtım metni, makale, ders kitabı, çevrim içi sohbet veya forum vb. Bir metnin konusunu belirlemek için sayılar, tarihler, isimler, özel isimler vb. faydalanabilir. Bilinmeyen kalıplaşmış ifadelerin anlam ve işlevini metindeki konumlarından (ör. bir mektubun başında ve sonunda) çıkarabilir.
A1	İçinde yer aldığı metnin çok basit ve aşına olduğu gündelik bir konu hakkında olması koşuluyla somut bir eylem veya nesne için kullanılan bilinmeyen bir kelimenin/işaretin anlamını çıkarabilir. Bilinmeyen bir kelimenin/işaretin normalde kullandıkları dildeki anlamına benzer olan olası anlamını tahmin edebilir.
A1 öncesi	Bir kelimenin/işaretin anlamını, beraberindeki resim veya simgeden çıkarabilir.

3.2. ÜRETİM

Üretim, konuşma, işaretleşme ve yazma etkinliklerini içerir. Sözlü üretim, kısa bir açıklama veya anekdot içerebilen veya daha uzun, daha resmî bir sunumu ima edebilen “uzun süreli konuşma sırası”dır. Üretken etkinlikler birçok akademik ve mesleki alanda önemli bir işleve sahiptir (örneğin sözlü sunumlar, yazılı çalışmalar ve raporlar işaretle iletebilir) ve bunlara özel sosyal bir değer verilir. Yazılı olarak veya işaretlenmiş bir videoda sunulanların dilsel kalitesi ve özellikle bir izleyiciye hitap ederken gerçek zamanlı olarak ifadenin akıcılığı ve doğru ifade edilmesihakkında değerlendirmelerde bulunulur. Daha resmî üretimdeki bu yetenek doğal olarak kazanılmaz, eğitim ve deneyim

yoluyla öğrenilen okuryazarlığın bir ürünüdür. İlgili türün beklentilerini ve geleneklerini öğrenmeyi içerir. Hem resmî hem de resmî olmayan üretimin kalitesini artırmak için üretim stratejileri kullanılmaktadır. «Planlama» açıkça daha çok biçimsel türlerle ilişkilidir, ancak sözcük birikimindeki veya terminolojideki boşlukları “izleme ve telafi etme” becerisi de yarı otomatik doğal dil üretimindeki süreçlerdir.

Şekil 12 - Üretim etkinlikleri ve stratejileri

3.2.1. Üretim etkinlikleri

3.2.1.1. Sözlü üretim

Sözlü üretim kategorileri, iki uzmanlık alanına yönelik türle birlikte üç makro işlev (kişiler arası, işlemsel, değerlendirici) açısından düzenlenmiştir: “İzleyicilere hitap etme” ve “Kamusal duyurular.” Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme” esas olarak tanımlara ve anlatılara odaklanırken, “Kesintisiz monolog: bir sav ortaya koyma (ör. bir tartışmada)” normal karşılıklı konuşma ve tartışma bağlamındaki uzun süreli bir konuşma sırasında yapılabilecek bir savı sürdürme yeteneğini tanımlar. “Kesintisiz monolog: bilgi verme”, diyalogdan ziyade monolog anlamına gelen “Bilgi alışverişi” ölçeğinden belirli tanımlayıcıların aktarılmasıyla oluşturulan yeni bir 2018 ölçeğidir.

Genel sözlü üretim

	Genel sözlü üretim
C2	Alıcının önemli noktaları fark etmesine ve hatırlamasına yardımcı olan etkili bir mantıksal yapıya sahip, açık, akıcı, iyi yapılandırılmış söylemler üretebilir.
C1	Karmaşık konularda, alt temaları bütünleştirerek, belirli noktaları geliştirerek ve uygun bir sonuçla tamamlayarak açık, ayrıntılı açıklamalar ve sunumlar yapabilir.
B2	Önemli noktaların uygun şekilde vurgulandığı ilgili destekleyici ayrıntılarla birlikte açık, sistematik olarak geliştirilmiş açıklamalar ve sunumlar yapabilir.
B1	İlgili alanları ile ilgili çok çeşitli konularda, yardımcı/tamamlayıcı noktalar ve ilgili örneklerle fikirleri genişletip destekleyerek açık, ayrıntılı betimlemeler ve sunumlar yapabilir.
A2	İnsanların yaşam veya çalışma koşullarının, günlük rutinlerin, beğenilen/beğenilmeyen şeylerin vb. kısa bir dizi basit öbekler ve cümleler olarak bağlı bir liste hâlinde basit bir tanımını verebilir veya sunumunu yapabilir.
A1	İnsanlar ve yerler hakkında basit, çoğunlukla birbirinden kopuk öbekler üretebilir.
A1 öncesi	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, adres, aile, uyruk) vererek kendisi hakkında kısa öbekler üretebilir.

Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme

Bu ölçek, anlatı ve betimlemeyle ilgilidir. İletişimsel işlevler ile bunları ifade etmek için kullanılan dil arasında nispeten doğrudan doğruya bir bağlantıyı yansıtan A1 seviyesinden B1'e kadar birçok kısa tanımlayıcıya sahiptir. Sözlü, işaretlenen ve yazılı iletişim biçimleriyle ilgili iletişimsel dil yetkinlikleri için ölçeklere başvurulması gereken dilin kalitesi hakkında çok az bilgi vardır veya hiç yoktur. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Basit günlük bilgiler (kendinizi tanımlayın, ne yaptığınızı ve nerede yaşadığınızı tanımlayın) ile başlayan, klasik işlevler (örneğin, planları ve düzenlemeleri, alışkanlıkları ve rutinleri, geçmiş etkinlikleri ve kişisel bilgileri tanımlayın) ve geniş çeşitlilikteki ilgi alanına dair konular ile devam eden, karmaşık konuların ayrıntılı açıklamalarına doğru tanımlanan boyutlar,
- Söylem karmaşıklığı: Basit kelimeler/işaretler, kalıplaşmış ifadeler ve basit cümleler veya kısa paragraflar ile başlayan, bir dizi nokta olarak ilişkilendirme ile devam eden, alt temaları entegre etmeye ve düzgün ifade edilen bir tanımlamada belirli noktaları geliştirmeye doğru bir ilerleme.

	Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme
C2	Açık, akıcı, ayrıntılı ve çoğu zaman akılda kalan betimlemeler verebilir.
C1	Karmaşık konuların açık, ayrıntılı betimlemeler verebilir.
B2	Alt temaları bütünleştirerek, belirli noktalar geliştirerek ve bunları uygun bir sonuçla tamamlayarak ayrıntılı betimlemeler ve deneyimler/anlatılar verebilir.
B1	İlgili alanlarıyla ilgili çok çeşitli konularda açık, ayrıntılı betimlemeler yapabilir.
A2	Olayların ve deneyimlerin kişisel önemini ayrıntılı olarak açıklayabilir.
A1	Deneyimlenen bir şey hakkındaki duygularını açıkça ifade edebilir ve bu duyguları açıklamak için nedenler sunabilir.
A1 öncesi	İlgili alanları dâhilindeki çeşitli aşına olduğu konularda karmaşık olmayan açıklamalar yapabilir.
A1 öncesi	Karmaşık olmayan bir anlatıyı veya açıklamayı bir olaylar dizisi olarak kabul edilebilir ve akıcı bir şekilde ilişkilendirebilir.
A1 öncesi	Duyguları ve tepkileri açıklayarak, deneyimlerinin ayrıntılı açıklamalarını verebilir.
A1 öncesi	Öngörülemez olayların ayrıntılarını ilişkilendirebilir, örneğin bir kaza.
A1 öncesi	Bir kitabın veya filmin konusunu ilişkilendirebilir ve tepkilerini anlatabilir.
A1 öncesi	Hayalleri, umutları ve hırsları tanımlayabilir.
A1 öncesi	Gerçek veya hayali olayları anlatabilir.
A1 öncesi	Bir hikâye anlatabilir.

	Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme
A2	Bir hikâye anlatabilir veya herhangi bir şeyi basit bir liste şeklinde tanımlayabilir. Çevrelerini günlük yönleriyle (ör. insanlar, yerler, bir iş veya eğitim deneyimi) tanımlayabilir. Olayların ve etkinliklerin kısa, temel tanımlarını verebilir. Planları ve düzenlemeleri, alışkanlıkları ve rutinleri, geçmiş etkinlikleri ve kişisel deneyimleri tanımlayabilir. Nesneler ve varlıklar hakkında kısa açıklamalar yapmak ve bunları karşılaştırmak için basit betimleyici bir dil kullanabilir. Bir konuda neyi sevip neyi sevmediğini açıklayabilir.
A1	Ailesini, yaşam koşullarını, eğitim geçmişini, şimdiki veya en son işini tanımlayabilir. İnsanları, yerleri ve eşyaları basit terimlerle tanımlayabilir. Nelerde iyi olduğunu ve nelerde o kadar iyi olmadığını ifade edebilir (ör. spor, oyunlar, beceriler, konular). Hafta sonu veya tatillerde ne yapmayı planladığını kısaca anlatabilir.
A1	Kendisini, ne yaptığını ve nerede yaşadığını anlatabilir. Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla günlük yaşamlarını basit yönleriyle basit kelimeler/işaretler kullanarak bir dizi basit cümleyle ve temel öbeklerle anlatabilir.
A1 öncesi	Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla basit kelimeler/işaretler ve kalıplaşmış ifadeler kullanarak kendisini (ör. isim, yaş, aile) tanımlayabilir. Beden dili eşliğinde “mutlu” veya “yorgun” gibi basit sıfatları kullanarak nasıl hissettiğini ifade edebilir.

Kesintisiz monolog: bilgi verme

Kesintisiz monolog: Bilgi verme, uzun süreli bir konuşma sırasında bilgiyi alıcıya açıklamakla ilgili yeni bir ölçektir. Alıcı tekrar ve açıklama istemek için araya girebilmesine rağmen Bilgi açıkça tek yönlüdür, bilgi alışverişi biçiminde değildir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- Bilgi türü: Bir nesnenin basit bir tanımı veya yönlendirmeler ile başlayan, aşına olunan bir konu hakkında karmaşık olmayan olgusal bilgiler ile devam eden, karmaşık mesleki veya akademik prosedürlere doğru,
- Netlik derecesi: Basit açıklamalar ile başlayan, ana noktaları kabul edilebilir bir netlikle açıklama ve ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde iletim ile devam eden, fikirler, kavramlar ve birbirine çok benzeyen şeyler arasında belirgin ayrımlar yapmaya doğru bir ilerleme.

	Kesintisiz monolog: bilgi verme
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Birbirine çok benzeyen fikirler, kavramlar ve şeyler arasındaki açık ve ayrıntılı farklılıkları/ayrımları iletebilir. Bir dizi karmaşık mesleki veya akademik prosedürün uygulanması konusunda talimat verebilir.
B2	Mesleki rolleriyle ilgili her çeşit meselelere dair karmaşık bilgiler ve tavsiyeler iletebilir. Ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde iletebilir. Bir prosedürün nasıl uygulanacağına yönelik açık ve ayrıntılı bir betimleme verebilir.
B1	Bir fikir veya problemdeki ana noktaları kabul edilebilir bir netlikle açıklayabilir. Ayrıntılı talimatlar vererek bir şeyin nasıl yapılacağını tarif edebilir. Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla aşına olduğu bir konu hakkında (ör. bir sorunun doğasını belirtmek veya ayrıntılı tarifler vermek gibi) karmaşık olmayan olgusal bilgileri rapor edebilir.
A2	“Sağa dön” ve “düz git” gibi temel ifadelerin yanı sıra “ilk”, “sonra” ve “sonraki” gibi sıralı bağlayıcıları kullanarak X’ten Y’ye nasıl gidileceğine yönelik basit yönergeler verebilir.

	Kesintisiz monolog: bilgi verme
A1	Önceden hazırlanabilmesi koşuluyla bir nesneyi adlandırabilir, şeklini ve rengini başkalarına gösterirken temel kelimeler/işaretler, öbekler, deyimler ve kalıplaşmış ifadeler kullanarak gösterebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Kesintisiz monolog: bir sav ortaya koyma (ör. tartışmada)

Bu ölçek, bir savı sürdürme yeteneğini tanımlar. 2001’de yayımlanan tanımlayıcılar, bu yeteneğin göze çarpan bir kavram olduğu B2 seviyesinde gruplandırılmıştı. Şimdi ise daha fazla seviye için tanımlayıcılar eklenmiştir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- Konular: Bir şeyde ne sevip sevmediği ile başlayan, günlük yaşamla ilgili konulara yönelik görüşler ile devam eden, güncel ve karmaşık konulara doğru,
- Tartışma şekli: Basit, doğrudan doğruya karşılaştırmalar ile başlayan, sistematik olarak bir sav geliştirirken bakış açılarını belirli bir uzunlukta genişletme ve destekleme ile devam eden, muhatabın bakış açısını dikkate almaya ve vurguyu etkili bir şekilde kullanmaya doğru,
- Yapılandırma biçimi: Bir fikri basit terimlerle sunma ile başlayan, önemli noktaları uygun şekilde vurgulamaya ve konuya yönelik noktaları iyi yapılandırılmış bir dilde tam olarak ifade etmeye doğru bir ilerleme.

	Kesintisiz monolog: bir sav ortaya koyma(ör. tartışmada)
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Konuya yönelik noktaları tam olarak ifade ederek ve vurguyu etkili bir şekilde kullanarak karmaşık bir konuda bir durumu tartışabilir. İyi yapılandırılmış bir dilde, sistematik olarak muhatabın bakış açısını dikkate alarak, önemli noktaları destekleyici örneklerle vurgulayarak ve uygun şekilde sonuçlandırarak bir sav geliştirebilir.
B2	Önemli noktaları uygun şekilde vurgulayarak ve ilgili destekleyici ayrıntılarla sistematik olarak bir sav geliştirebilir. Yardımcı noktalar ve ilgili örneklerle bakış açılarını belirli bir uzunlukta genişleterek ve destekleyerek açık bir sav geliştirebilir. Mantıklı bir sav zinciri oluşturabilir. Çeşitli seçeneklerin avantajlarını ve dezavantajlarını vererek güncel bir konu hakkındaki bir bakış açısını açıklayabilir.
B1	Çoğu zaman zorlanmadan takip edilebilecek kadar iyi bir sav geliştirebilir. Aşına olduğu bir konuda bir bakış açısını haklı çıkarmak için basit nedenler sunabilir. Basit ifadeler kullanarak günlük yaşamla ilgili konularda görüşlerini dile getirebilir. Fikirler, planlar ve eylemler için kısaca nedenler ve açıklamalar sunabilir. Birinin yaptıklarını onaylayıp onaylamadıklarını açıklayabilir ve bu görüşü haklı çıkarmak için gerekçeler sunabilir.
A2	Bir konuda neyi sevip neyi sevmediğini, neden bir şeyi diğerine tercih ettiğini basit, doğrudan doğruya karşılaştırmalar yaparak açıklayabilir. Muhatabın sabırlı olması koşuluyla görüşlerini basit terimlerle sunabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Kamusal duyurular

Kamusal duyurular, belki özel bir kapsamda (örneğin bir düğünde), belki bir etkinlik veya gezi düzenlerken veya hava kabin görevlisi rolünde, bir grup insana önemli bilgileri iletmenin çok uzmanlaşmış bir yoludur. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- İçerik türü: Öngörülebilir, öğrenilmiş içerikten çeşitli konularda duyurulara doğru,
- Anlaşılabilirlik: Alıcıların odaklanmak zorunda kalacakları bir aktarımdan, ince anlam ayrımlarını tam olarak iletme için bürünsel ipuçlarının⁴¹ etkili kullanımına doğru,
- Hazırlık ihtiyacı: Çok kısa, prova edilmiş duyurulardan, spontane ve neredeyse rahat akıcılığa doğru bir ilerleme.

	Kamusal duyurular
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	İnce anlam ayrımlarını tam olarak iletme için vurgu ve tonlamayı kullanarak duyuruları akıcı, neredeyse rahat bir biçimde sunabilir.
B2	Çoğu genel konuda duyuruları, alıcı için herhangi bir zorlamaya veya rahatsızlığa neden olmayan bir açıklık, akıcılık ve spontanlık derecesi ile sunabilir.
B1	Vurgu ve tonlama ile ilgili olası sorunlara rağmen (= işaret dilinde el-dışı işaretler), yine de kendi alanlarındaki günlük olaylarla ilgili kısa, provası yapılmış duyurular yapabilirler.
A2	Konsantre olmaya hazır alıcıların anlayabileceği, öngörülebilir, öğrenilmiş içeriğin çok kısa, prova edilmiş duyurularını sunabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

İzleyicilere hitap etme

Bu ölçek, halka açık bir etkinlikte, toplantıda, seminerde veya sınıfta sözlü sunum yapmayı içerir. Konuşma açıkça hazırlanmış olsa da genellikle kelimesi kelimesine/işareten işarete okunmaz. Günümüzde PowerPoint gibi görsel yardımcılar kullanmak geleneksel hâle gelmiştir ancak bunun böyle olması gerekmez. Bir sunumdan sonra spontane bir biçimde soruları alıp kısa bir monologla cevaplamak alışıla geldiği için bu da tanımlayıcılara dâhil edilmiştir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- Hitap türü: Çok kısa, prova edilmiş ifade ile başlayan, kendi alanında aşına olduğu bir konuda hazırlanmış karmaşık olmayan bir sunum ile devam eden, konu ile aşına olmadığı izleyiciye verilen karmaşık bir konudaki iyi yapılandırılmış bir sunuma doğru,
- İzleyicinin dikkate alınması: A seviyelerinde herhangi bir yorum yoktur ancak B1 seviyesinden itibaren ilerleme, çoğu zaman zorluk çekmeden takip edilebilecek kadar açık olma ile başlayıp konuşmayı izleyicinin ihtiyaçlarını karşılamak için esnek bir şekilde yapılandırmaya ve uyarlamaya doğru,
- Soruları ele alma becerisi: Karmaşık olmayan soruları biraz yardımla yanıtlama ile başlayan, bir dizi takip sorusunu akıcı ve spontane bir biçimde yanıtlama ile devam eden, zor ve hatta kötü niyetli soruları ele almaya doğru bir ilerleme.

	İzleyicilere hitap etme
C2	Karmaşık bir konuyu, aşına olmadığı izleyiciye kendinden emin ve anlaşılır bir şekilde, konuşmayı izleyicinin ihtiyaçlarını karşılamak için esnek bir şekilde yapılandırarak ve uyarlayarak sunabilir. Zor ve hatta kötü niyetli sorularla başa çıkabilir.

41. Bürünsel ipuçları, örneğin, konuşulan diller için vurgu ve tonlama; işaret dilleri için el-dışı öğelerdir.

	İzleyicilere hitap etme
C1	Yardımcı noktalar, nedenler ve ilgili örneklerle bakış açılarını belirli bir uzunlukta genişleterek ve destekleyerek karmaşık bir konuda açık, iyi yapılandırılmış bir sunum yapabilir. İzleyicinin fikir dizisini takip etmesine ve genel tartışmayı anlamasına yardımcı olmak için daha uzun bir sunumu uygun şekilde yapılandırabilir. Karmaşık bir konuyu sunarken öneri seçeneklerini ve savları karşılaştırırken ve değerlendirirken tahmin veya varsayımında bulunabilir. Konuşmasına yapılan müdahaleleri spontane bir biçimde ve neredeyse hiç çaba göstermeden yanıt vererek iyi idare edebilir.
B2	Önemli noktaların altını çizerek ve ilgili destekleyici ayrıntılarla açık, sistematik olarak geliştirilmiş bir sunum yapabilir. Hazırlanmış bir metinden spontane bir şekilde ayrılabilir ve genellikle dikkate değer bir akıcılık ve ifade kolaylığı göstererek izleyiciler tarafından belirtilen ilginç noktaları takip edebilir. Belirli bir bakış açısını destekleyen veya aleyhte olan gerekçeleri ve çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını vererek açık, hazırlanmış bir sunum yapabilir. İzleyicilerden kendisi veya izleyici için herhangi bir zorluk yaratmayan, akıcı ve spontane bir dizi takip sorusu alabilir.
B1	Kendi alanındaki aşına olduğu bir konuda, benzerlikleri ve farklılıkları (ör. ürünler, ülkeler/bölgeler, planlar arasında) ana hatlarıyla belirten bir sunum yapabilir. Alanında aşına olduğu bir konuda, çoğu zaman zorlanmadan takip edilebilecek kadar açık ve ana noktaların kabul edilebilir bir netlikle açıklandığı, önceden hazırlanmış karmaşık olmayan bir sunum yapabilir. Takep soruları alabilir ancak hızlı sorulduysa sorunun tekrar edilmesini istemek zorunda kalabilir.
A2	Günlük yaşamıyla ilgili bir konuda kısa, provası yapılmış bir sunum yapabilir ve görüşler, planlar ve eylemler için kısaca gerekçeler ve açıklamalar verebilir. Sınırlı sayıda karmaşık olmayan takep sorularıyla başa çıkabilir. Aşına olduğu bir konuda kısa, prova edilmiş, temel bir sunum yapabilir. Eğer tekrar isteyebilirse ve cevaplarının ifade edilmesinde yardım alması mümkünse karmaşık olmayan takep sorularını cevaplayabilir.
A1	Çok kısa hazırlanmış bir metni, provası yapılmış bir ifadeyi iletmek için kullanabilir (ör. birini resmen tanıştırmak, kadeh kaldırmak için).
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.2.1.2.Yazılı üretim

Yazılı üretim kategorilerinde, makro işlevler olan “işlemsel dil kullanımı” ve “değerlendirici dil kullanımı”, normalde iç içe geçmiş oldukları için ayrılmaz (“Bilgi ve sav için okuma” becerisi de bu iki yönü birleştirmiştir). “Yaratıcı yazma”, “Kesintisiz monolog: deneyimi betimleme” becerisinin karşılığıdır ve betimleme ve anlatıya odaklanır. Yazmaya alternatif olarak işaret dili kullananlar bazen bir video⁴² hazırlar ve gönderir.

Genel yazılı üretim

	Genel yazılı üretim
C2	Uygun ve etkili bir tarz ve okuyucunun önemli noktaları belirlemesine yardımcı olan mantıklı bir yapıda açık, akıcı, karmaşık metinler üretebilir.

42. Resmî işaret dili kullanılarak videoda oluşturulan metinlerin üretimi giderek yaygınlaşıyor. İlk, orta ve yükseköğretimde, işaret dilinde video kaydı yapıp ödevlerini teslim eden öğrencilerin sayısı hızla artıyor. Günümüzde işaret dillerinde üretilen çeşitli türlerde (ör. hikâye kitapları, ders kitapları) başka yayınların yanı sıra çok sayıda yüksek lisans ve doktora tezi bulunmaktadır. Videolu ifadeler, basın bültenleri ve kamusal duyurular da giderek daha yaygın hâle gelmektedir.

	Genel yazılı üretim
C1	İlgili göze çarpan konuların altını çizerek, bakış açılarını yardımcı noktalar, gerekçeler ve ilgili örneklerle belirli bir uzunlukta genişletip destekleyerek ve uygun bir sonuçla tamamlayarak, karmaşık konulardan açık, iyi yapılandırılmış metinler üretebilir. Tonu, tarzı ve üslubu muhatabına, metin tipine ve temasına göre çeşitlendirerek çeşitli türlerin yapı ve geleneklerini kullanabilir.
B2	Farklı kaynaklardan bilgi ve savları sentezleyip değerlendirerek ilgi alanıyla ilişkili çeşitli konularda açık, ayrıntılı metinler üretebilir.
B1	Bir dizi daha kısa ayrı ögeyi doğrusal bir sıraya bağlayarak ilgi alanındaki çeşitli aşına olduğu konular hakkında karmaşık olmayan bağlantılı metinler üretebilir.
A2	“Ve”, “ama” ve “çünkü” gibi basit bağlayıcılarla bağlı bir dizi basit öbek ve cümle üretebilir.
A1	Basit sözcükleri/işaretleri ve temel ifadeleri kullanarak kişisel ilgisi olan meseleler (ör. hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyler, aile, evcil hayvanlar) hakkında bilgi verebilir. Basit, birbirinden kopuk öbekler ve cümleler üretebilir.
A1 öncesi	Belki bir sözlük kullanarak temel kişisel bilgileri (ör. isim, adres, uyruk) verebilir.

Yaratıcı yazma

Bu ölçek, yazılı ve işaret dili biçimlerinde çeşitli metin tiplerinde kişisel, yaratıcı ifadeyi içerir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- Basit günlük bilgiler ile başlayan, ilgi alanıyla alakalı çeşitli konular ile devam eden, ilgi çekici hikâyelere ve deneyim betimlemelerine doğru tanımlanan boyutlar,
- Metin tipleri: Günlük yazılar ve kısa, hayali biyografiler ve basit şiirler ile başlayan, iyi yapılandırılmış ve gelişmiş açıklamalara ve yaratıcı metinlere doğru,
- Söylemin karmaşıklığı: Basit kelimeler/işaretler ve öbekler ile başlayan, açık bağlantılı metinler ile devam eden, açık, iyi yapılandırılmış, sorunsuz akan metinle ilgili türün yerleşik geleneklerini takip etmeye doğru,
- Dilin kullanımı: Temel kelime hazinesi ve basit cümleler ile başlayan, hem benimsenen türe hem de okuyucuya uygun, kendinden emin, kişisel, doğal bir tarza doğru bir ilerleme.

	Yaratıcı yazma
C2	Benimsediği metin türüne uygun bir tarzda, açık, akıcı ve ilgi çekici hikâyeleri ve deneyimini anlattığı betimlemeleri ilişkilendirebilir. Metnin etkisini artırmak için deyim ve mizahı uygun şekilde kullanabilir.
C1	Okuyucunun zihnine uygun, kendinden emin, kişisel, doğal bir tarzla, açık, ayrıntılı, iyi yapılandırılmış ve gelişmiş betimlemeler ve yaratıcı metinler üretebilir. Deyim ve mizahı birleştirebilir, ancak mizah kullanımı her zaman uygun değildir. Kültürel olaylar (ör. oyunlar, filmler, konserler) veya edebî eserler hakkında ayrıntılı bir eleştirel değerlendirme yapabilir.
B2	Açık bağlantılı metinlerdeki fikirler arasındaki ilişkiyi belirterek ve ilgili metin türünün yerleşik geleneklerini izleyerek gerçek veya hayali olayların ve deneyimlerin açık, ayrıntılı betimlemesini yapabilir. İlgi alanları ile ilişkili çeşitli konularda açık, ayrıntılı betimlemeler yapabilir. Bir film, kitap veya oyun hakkında eleştiri yapabilir.

	Yaratıcı yazma
B1	Öyküleyici metinde kronolojik sırayı açıkça belirtebilir. Sınırlı bir dil varlığı kullanarak bir film, kitap veya TV programı hakkında basit bir eleştiri yapabilir. İlgi alanlarına giren çeşitli aşına olduğu konular hakkında, karmaşık olmayan, ayrıntılı açıklamalar yapabilir. Duyguları ve tepkileri basit, bağlantılı metinlerle açıklayarak deneyimlerini anlatabilir. Gerçek veya hayali bir olayı, yakın tarihli bir geziyi anlatabilir. Bir hikâye anlatabilir.
A2	Çevrelerinin günlük yönlerini, örneğin insanları, yerleri, bir işi veya eğitim deneyimini bağlı cümlelerle tanımlayabilir. Olayların, geçmiş etkinliklerin ve kişisel deneyimlerin çok kısa, temel betimlemesini yapabilir. Basit bir hikâye anlatabilir (ör. bir tatildeki olaylar veya uzak bir gelecekte yaşanacak hayat hakkında). Ailesi, yaşam koşulları, eğitim durumu veya şimdiki veya en son işi hakkında bir dizi basit öbek ve cümle üretebilir. İnsanlar hakkında kısa, basit hayali biyografiler ve basit şiirler oluşturabilir. “Ve”, “ama” ve “çünkü” gibi basit bağlayıcılarla temel, somut sözcükler, öbek ve cümleler kullanarak etkinlikleri (ör. günlük rutin, geziler, spor, hobiler), insanları ve yerleri tanımlayan günlük girdiler yaratabilir. Bir sözlüğe ve atıflara (ör. bir ders kitabındaki fiil zamanları tablolarına) başvurabilmeleri koşuluyla bir hikâyeye giriş oluşturabilir veya bir hikâyeyi devam ettirebilir.
A1	Kendisi ve hayali kişiler, nerede yaşadıkları ve ne yaptıkları hakkında basit öbekler ve cümleler kurabilir. Bir odanın neye benzediğini çok basit bir dille anlatabilir. Belirli günlük nesneleri tanımlamak için basit kelimeler/işaretler ve öbekler kullanabilir (ör. büyük veya küçük bir arabanın rengi).
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Raporlar ve denemeler [kompozisyonlar]

Bu ölçek, daha resmî işlemsel ve değerlendirici yazı türlerini ve işaret dilinde üretimi kapsar. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- İçerik: Aşına olduğu ilgi alanları ve rutin olgusal bilgiler ile başlayan, kişinin kendi bakış açısını kaynaklardakilerden ayırt ettiği karmaşık akademik ve mesleki konulara doğru,
- Metin tipleri: Kısa raporlar ve posterler ile başlayan, bir vakayı sunan veya tekliflerin veya edebî eserlerin eleştirel değerlendirmesini sağlayan karmaşık metinlere doğru,
- Söylemin karmaşıklığı: Cümleleri basit bağlayıcılarla bağlama ile başlayan, etkili mantıksal yapıya sahip sorunsuz akan açıklamalara doğru bir ilerleme.

	Raporlar ve denemeler
C2	Bir vakayı sunan veya tekliflerin veya edebî eserlerin eleştirel bir değerlendirmesini yapan, açık, akıcı, karmaşık raporlar, makaleler veya denemeler üretebilir. Okuyucunun önemli noktaları belirlemesine yardımcı olan, uygun ve etkili bir mantıksal yapı sağlayabilir. Kendi fikir ve görüşlerini kaynaklardakilerden açıkça ayırarak karmaşık akademik veya mesleki konularda birden çok bakış açısı ortaya koyabilir.
C1	İlgili göze çarpan konuların altını çizerek karmaşık konuların açık, iyi yapılandırılmış açıklamalarını üretebilir. Yardımcı noktalar, nedenler ve ilgili örneklerle bakış açılarını belirli bir uzunlukta genişletebilir ve destekleyebilir. Karmaşık bir akademik veya mesleki konu hakkında konunun kendi ilgi alanları dâhilinde olması ve yeniden yazma ve gözden geçirme fırsatları olması koşuluyla daha uzun bir rapor, makale veya tez için uygun bir giriş ve sonuç üretebilir.

	Raporlar ve denemeler
B2	Önemli noktaların ve ilgili destekleyici ayrıntıların uygun şekilde vurgulanmasıyla sistematik olarak bir sav geliştiren bir makale veya rapor üretebilir. Karmaşık bir sürecin ayrıntılı bir tanımını üretebilir. Bir soruna yönelik farklı fikirleri veya çözümleri değerlendirebilir. Belirli bir bakış açısını destekleyen veya onun aleyhine gerekçeler sunan ve çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını açıklayan sav geliştiren bir makale veya rapor hazırlayabilir. Bir dizi kaynaktan bilgi ve savları sentezleyebilir.
B1	İlgilendiği konularda kısa, basit denemeler yazabilir. Avantajları ve dezavantajları listelemek için basit bir dil kullanarak kişisel ilgi alanına giren güncel bir konu hakkında bir metin üretebilir ve görüşlerini bildirip gerekçelendirebilir. Kendi alanlarındaki rutin olan veya olmayan aşına olduğu meselelerde birikmiş olgusal bilgileri bir parça güvenle özetleyebilir, onlar hakkında rapor verebilir ve görüşlerini bildirebilir. Rutin olgusal bilgileri ve eylemlerin nedenlerini belirten standart, gelenekselleştirilmiş bir formatta çok kısa raporlar üretebilir. Fotoğrafları ve kısa metin bloklarını kullanarak kısa bir rapordaki veya posterdeki bir konuyu sunabilir.
A2	Cümleleri “ve”, “çünkü” veya “sonra” gibi bağlayıcılarla bağlayarak, ilgi duyduğu aşına konularda basit metinler üretebilir. Günlük temel kelime ve ifadeleri kullanarak kişisel ilgi alanları (ör. yaşam tarzları ve kültür, hikâyeler) hakkında izlenimlerini ve görüşlerini aktarabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.2.2.Üretim stratejileri

İletişim stratejileri, diller arası iletişimde stratejilere yönelik klasik yaklaşımla ilgili olarak D-AOBM’de sunulmaktadır: planlama, yürütme, izleme ve onarma. Üretim stratejileri için, açıklayıcı bir ölçeğin sunulduğu yürütme stratejisi “telafi etme”dir. D-AOBM’nin ortaya çıkmasından önce bu, dikkate alınan ana iletişim stratejisi olma eğilimindeydi. İzleme ve onarma daha sonra tek bir ölçekte birleştirilmiştir.

Planlama

Bu ölçek konuşma, işaretleşme veya yazmadan önce yapılan zihinsel hazırlık ile ilgilidir. Ne söyleneceğini ve nasıl ifade edileceğini bilinçli olarak düşünmeyi içerebilir ayrıca provayı veya taslakların hazırlanmasını da içerebilir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- İletilmesi gereken noktanın nasıl ifade edileceğine çalışma ve belki de ifadeyi prova etme,
- Alıcıların söylenenlere nasıl tepki gösterebileceğini göz önünde bulundurma.

	Planlama
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Daha resmî bir metin hazırlarken ilgili metin tipiyle bağlantılı geleneksel yöntemleri (ör. yapı, resmîyet düzeyi) bilinçli olarak benimseyebilir.
B2	Potansiyel olarak karmaşık veya garip bir duruma hazırlanırken hangi ifadenin uygun olacağını düşünerek farklı tepkiler durumunda ne söyleyeceğini planlayabilir. Alıcı(lar) üzerindeki etkisini göz önünde bulundurarak söylenecekleri ve söyleme yollarını planlayabilir.

	Planlama
B1	Geri bildirim vermeye teşvik ederek yeni birleşimleri ve ifadeleri prova edebilir ve deneyebilir. Mevcut tüm kaynakları kullanarak ve mesajı hatırladığı kadarıyla sınırlayarak veya mesajı ifade etmenin yollarını bularak iletmek istediği ana noktayı/ noktaları nasıl ileteceğini çözebilir.
A2	Dil birikiminden uygun bir dizi öbeği hatırlayabilir ve prova edebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Telafi etme

Telafi etme, uygun ifade düşünülemediğinde iletişimi sürdürmek için kullanılan bir stratejidir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunları içerir:

- Dili desteklemek için jest ekleme,
- Kasıtlı olarak “yanlış” bir kelime/işaret kullanma ve onu niteleme,
- Eksik kavramı tanımlama,
- Açıklama (dolaylama) ve bu tür farklı ifade kullanımı ile anlatımın ne ölçüde belirgin olduğu.

	Telafi etme
C2	Hatırlayamadığı bir kelime/işaret yerine, yumuşak bir geçişle neredeyse fark edilmeyecek şekilde eş değer bir terimi koyabilir.
C1	Hemen hemen tüm durumlarda dolaylı ifadeleri anında ve etkin bir şekilde kullanmak için sahip olduğu söz varlığındaki seçeneklerden yaratıcı bir şekilde yararlanabilir.
B2	Kelime ve yapıdaki boşlukları kapatmak için açıklama ve dolaylama yapabilir. Çoğu iletişim sorununu dolaylı ifadeler kullanarak veya zor ifadelerden kaçınarak çözebilir.
B1	Kelime/işaretini hatırlayamadığı somut bir şeyin özelliklerini tanımlayabilir. Bir kelimeyi/işareti niteleyerek benzer bir anlam ifade edebilir (ör. insanlar için bir kamyon = otobüs). İletmek istediği kavrama benzer anlama gelen basit bir kelime/işaret kullanabilir ve “düzeltmeye” davet edebilir. Kelime/işaretleri kendi dillerinde “yabancılaştırabilir” ve onay isteyebilir.
A2	Kelime birikiminden yetersiz bir kelime/işaret kullanabilir ve ne demek istediklerini açıklamak için jestler kullanabilir. İşaret ederek ne demek istediğini belirtebilir (ör. “Bunu istiyorum, lütfen”).
A1	Bir ihtiyacı ifade ederken basit kelimeleri/işaretleri desteklemek için jestleri kullanabilir.
A1 öncesi	Bir şeye işaret edebilir ve ne olduğunu sorabilir.

İzleme ve onarma

Bu ölçek, hem (a) kişinin bir hata yaptığının veya bir sorunla karşılaştığının kendiliğinden farkına varmasını hem de (b) geriye dönüp söylenmiş olanın doğruluğunu ve uygunluğunu kontrol etmenin daha bilinçli ve belki de planlı sürecini kapsar. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar arasında şunlar yer alır:

- Yön değiştirme ve farklı bir taktik kullanma – çok açık bir şekilde A seviyelerinde, C seviyelerinde çok yumuşak bir şekilde,
- Kendi kendine düzeltilen dil sürçmeleri, hatalar ve “yaygın hatalar”,
- Onarım yapılmadan önce bir iletişim sorununun ne kadar belli olması gerektiği.

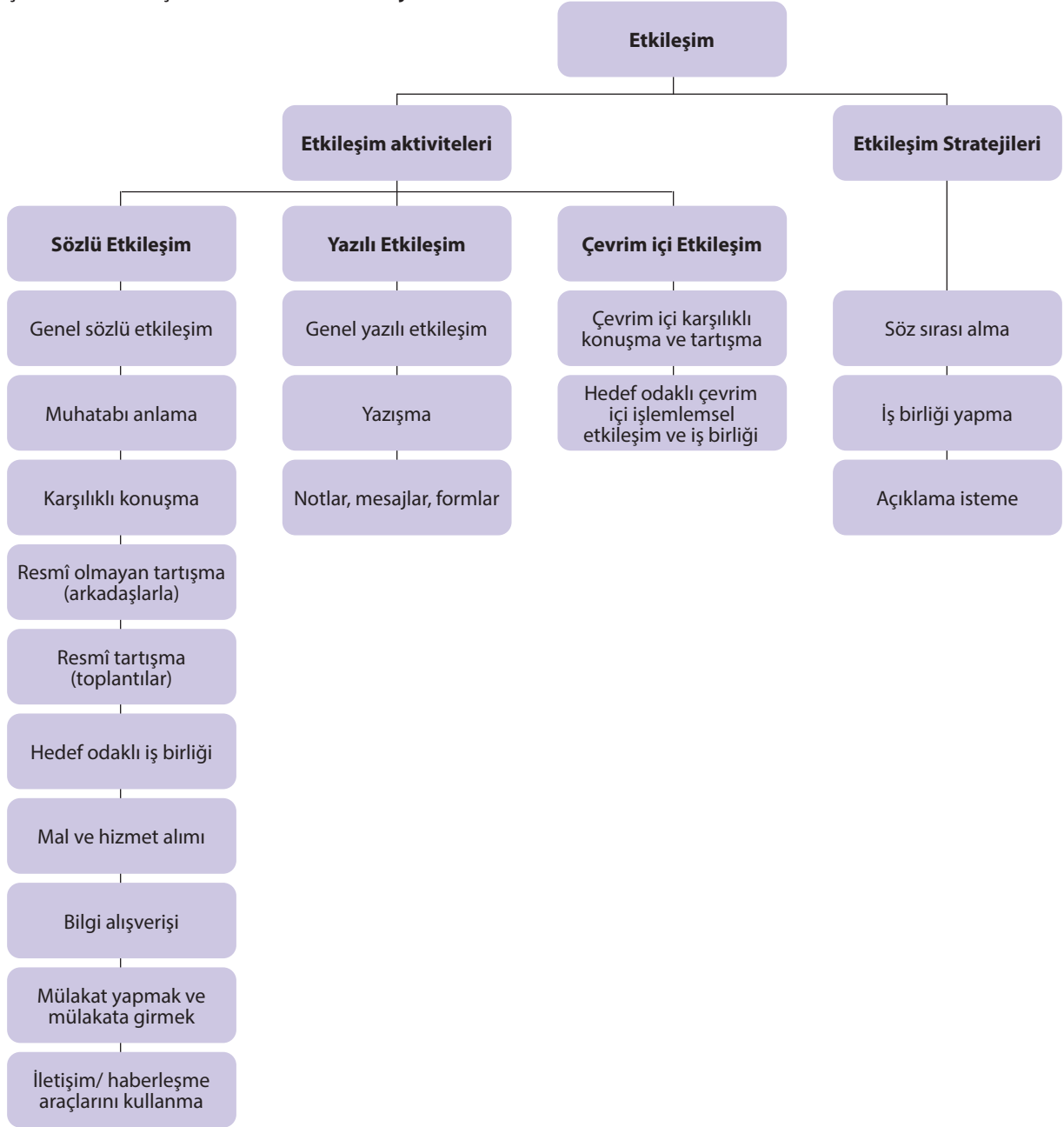
	İzleme ve onarma
C2	Muhatabın neredeyse hiç farkına varmayacağı kadar sorunsuz bir şekilde, bir zorluğa geri dönüp onu yeniden yapılandırabilir.
C1	Bir zorlukla karşılaştıklarında geri gidebilir ve dilin akışını tamamen kesmeden söylemek istediklerini yeniden ifade edebilir. Kendini büyük ölçüde etkili bir şekilde düzeltebilir.
B2	Cümle yapısındaki ara sıra ortaya çıkan “sürçmeleri” veya sistematik olmayan hataları ve küçük kusurları geriye dönük olarak sıklıkla kendi kendine düzeltebilir. Farkında oldukları veya yanlış anlamalara yol açan eksik ve hataları düzeltebilir. Tekrar eden hatalarını not edebilir ve bilinçli olarak onları izleyebilir.
B1	Muhatabın bir sorun olduğunu belirtmesi koşuluyla yanlış anlamalara yol açan zaman veya ifadeleri işaret ederek karışıklıkları düzeltebilir. Kullanılan bir yapının doğru olduğuna yönelik onay isteyebilir. İletişim bozulduğunda farklı bir taktik kullanarak tekrar başlayabilir.
A2	Tanımlayıcı yok.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.3 ETKİLEŞİM

İki veya daha fazla tarafın söylemi birlikte oluşturmasını içeren etkileşim, bu belgenin başında özetlenen D-AOBM dil kullanımı şemasının merkezinde yer alır. Kişiler arası, iş birliğine dayalı ve işlemsel işlevlerle birlikte, kişiler arası etkileşim dilin merkezi olarak kabul edilir. Hikâye anlatımı şeklindeki üretim, hitabette ve nihayetinde okuryazarlıkta daha ileri düzeyde bir gelişme olarak düşünülebilir.

Etkileşim, öğrenmede de bir temeldir. D-AOBM ölçekleri, etkileşim stratejilerini söz sırası alma, iş birliği yapma (= iş birliğine dayalı stratejiler) ve açıklama isteme ölçekleriyle yansıtır. Bu temel etkileşim stratejileri, gerçek dünya iletişimde olduğu kadar iş birliğine dayalı öğrenmede de önemlidir. Etkileşim ölçeklerinin çoğu sözlü etkileşimle ilgilidir. D-AOBM geliştirilirken yazılı etkileşim kavramı evrensel olarak kabul görmedi ve bu nedenle de bu kavram çok geliştirilmemiştir. Geriye dönüp bakıldığında, yazılı etkileşimin (= yavaşlamış bir diyalogda konuşacağınız kadar yazmanın) son 20 yılda giderek daha önemli bir rol üstlendiği görülebilir. Ancak bu kategoriyi daha da geliştirmek yerine, yeni bir çevrim içi etkileşim kategorisi geliştirilmiştir.

Şekil 13 – Etkileşim etkinlikleri ve stratejileri

3.3.1. Etkileşim etkinlikleri

3.3.1.1. Sözlü etkileşim

Sözlü etkileşimin hem sözlü etkileşimi hem de canlı, yüz yüze işaretleşmeyi içerdiği anlaşılmaktadır. Burada ölçekler uzmanlık alanına yönelik türler eklenerek bir kez daha “kişiler arası”, “işlemsel” ve “değerlendirici” olmak üzere üç makro işlev tarafından düzenlenmiştir. Ölçekler, “muhatabı anlama” ile başlamaktadır. “Muhatap”, bir diyalogda doğrudan doğruya konuşulan kişi anlamına gelen biraz teknik bir terimdir. Daha önce de belirtildiği gibi sözlü kavrama ölçeklerini açıklayacak olan metafor, bir dizi eş merkezli iç içe girmiş dairedir. Burada biz işte bu dairelerin merkezindeyiz: Kullanıcı/öğrenen, muhatap ile etkileşime aktif olarak katılmaktadır.

- ▶ Diğer ölçekler ise aşağıdaki gibidir:
- ▶ Kişiler arası: “Karşılıklı konuşma”,
- ▶ Değerlendirici: “Resmî olmayan tartışma (arkadaşlarla)”, “Resmî tartışma (toplantılar)”, “Hedef odaklı iş birliği”;
- ▶ İşlemsel: “Bilgi alışverişi”, “Mal ve hizmet alımı”, “Mülakat yapma ve mülakata girme” ve “İletişim ve haberleşme araçlarını kullanma”

Genel sözlü etkileşim

	Genel sözlü etkileşim
C2	Anlamın, yan anlam derecelerinin farkında olup deyimsele ifadeler ve gündelik anlatıma iyi derecede hâkimdir. Kabul edilebilir bir doğrulukla ve çok çeşitli niteleme öğelerini kullanarak, anlamın daha ince ayrımlarını tam olarak iletebilir. Bir zorluk yaşadığında, muhatabın farkına varamayacağı kadar sorunsuz bir şekilde geriye dönüp ifadesini yeniden yapılandırabilir.
C1	Kendini akıcı ve spontane bir şekilde, neredeyse hiç çaba harcamadan ifade edebilir. Dolaylı ifadeler kullanarak boşlukları anında doldurmasına izin veren geniş bir sözcük birikimine iyi derecede hâkimdir. Uygun ifadeleri veya kaçınma stratejilerini bulmaya çalışırken çok fazla belli etmez; sadece kavramsal olarak zor bir konu, doğal ve pürüzsüz bir dil akışını engelleyebilir.
B2	Fikirler arasındaki ilişkileri açıkça belirleyerek çok çeşitli genel, akademik, mesleki veya serbest zamanla ilgili konularda dili akıcı, doğru ve etkili bir şekilde kullanabilir. Koşullara uygun bir resmiyet düzeyi benimseyerek söylemek istediklerini sınırlamak zorunda olduğunu çok belli etmeden, iyi bir dil bilgisel kontrol ile spontane iletişim kurabilir. Hedef dil kullanıcılarıyla her iki tarafı da zorlamadan düzenli etkileşim ve kesintisiz ilişki sağlayabilecek bir akıcılık ve spontanlık derecesiyle etkileşime girebilir. Olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayabilir, uygun açıklamalar ve savlar sunarak görüşlerini belirgin bir biçimde açıklayabilir ve destekleyebilir.
B1	İlgi alanları ve mesleki alanıyla ilgili rutin veya rutin olmayan aşına olduğu meselelerde biraz güvenle iletişim kurabilir. Bilgi alışverişinde bulunabilir, bilgiyi denetleyebilir veya onaylayabilir, daha az rutin olan durumlarla ilgilenebilir ve bir şeyin neden sorun olduğunu açıklayabilir. Filmler, kitaplar, müzik vb. gibi daha soyut ve kültürel konular hakkında düşüncelerini ifade edebilir. Seyahatte ortaya çıkması muhtemel birçok durumda başa çıkabilmek için çok çeşitli basit dil yapılarından yararlanabilir. Aşına olduğu konularda hazırlıksız olarak karşılıklı konuşmaya katılabilir ve kişisel ilgi alanına giren veya günlük yaşamla ilgili (ör. aile, hobiler, iş, seyahat ve güncel olaylar) aşına olduğu konularda şahsi görüşlerini ifade edebilir ve bilgi alışverişinde bulunabilir.
A2	Karşı tarafın gerektiğinde yardım etmesi koşuluyla yapılandırılmış durumlar ve kısa karşılıklı konuşmalarda kabul edilebilir bir rahatlıkla etkileşime girebilir. Aşırı çaba harcamadan basit, rutin bilgi alışverişlerini yönetebilir; öngörülebilir olan günlük durumlarla ilgili aşına olduğu konular hakkında soru sorup yanıtlayabilir, fikir ve bilgi alışverişinde bulunabilir. İş ve serbest zamanla ilgili aşına ve rutin meseleler hakkında, basit ve doğrudan doğruya bilgi alışverişisi gerektiren görevlerde iletişim kurabilir. Çok kısa sosyal alışverişleri idare edebilir ancak karşılıklı bir konuşmayı nadiren kendi isteğiyle devam ettirecek kadar anlayabilir.
A1	Basit bir şekilde etkileşime girebilir ancak iletişim tamamen yavaş bir hızda konuşmayı tekrarlamaya, yeniden ifade etmeye ve onarmaya bağlıdır. Basit sorular sorup yanıtlayabilir, öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya çok aşına olduğu konularda basit açıklamalarla konuşma başlatabilir ve yanıt verebilir.
A1 Öncesi	Kısa, kalıplaşmış ifadeler kullanarak ve bilgiyi pekiştirme amacıyla jestlerinden yararlanarak kendi ve günlük rutinleri hakkında sorular sorup yanıtlayabilir.

Muhatabı anlama

Bu ölçek, bir etkileşimde doğrudan doğruya karşılıklı konuştuğunuz birini anlamakla ve anlamı müzakere etme olasılığıyla ilgilidir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Konu ve ortam: Kişisel ayrıntılar ve günlük ihtiyaçlar ile başlayan, uzmanlık gerektiren nitelikteki karmaşık ve soyut konulara doğru,
- Muhatabın konuşma şekli: Dikkatli ve yavaş olarak başlayarak standart dile ve daha az aşına olduğu ağızlara doğru,
- İletişimdeki tarafın uyum derecesi: Anlayışlı bir şekilde tekrarlama ve yardım etmek için çaba gösterme ile başlayan, aksanın daha az aşına olması durumunda yalnızca ayrıntıları onaylamaya doğru bir ilerleme.

	Muhatabı anlama
C2	Daha aşına olduğu bir ağza uyum sağlama fırsatı verildiğinde, kendi alanı dışında, uzmanlık gerektiren soyut ve karmaşık konularda bile herhangi bir muhatabı anlayabilir.
C1	Özellikle ağız aşına değilse, ara sıra ayrıntıları doğrulaması gerekmesine rağmen, bir muhatabı kendi alanının ötesinde uzmanlık gerektiren soyut ve karmaşık konularda ayrıntılı olarak anlayabilir.
B2	(İşitsel/görsel olarak) gürültülü bir ortamda bile standart dilde veya aşına olduğu bir ağızda kendine söylenenleri ayrıntılı olarak anlayabilir.
B1	Günlük karşılıklı konuşmada kendisine yöneltilen açıkça sesletilmiş konuşmaları/işaretleri takip edebilir ancak bazen belirli sözcüklerin/işaretlerin ve öbeklerin tekrarını istemek zorunda kalabilir.
A2	Fazla çaba sarf etmeden basit, rutin bilgi alışverişiyle başa çıkacak kadar anlayabilir. Zaman zaman tekrar veya yeniden ifade edilmesini isteyebilmesi koşuluyla kendisine yöneltilen aşına olduğu meselelerdeki açık, standart konuşmayı/işareti genel hatlarıyla anlayabilir. Basit günlük karşılıklı konuşmalarda açıkça, yavaşça ve doğrudan doğruya kendisine söyleneni anlayabilir; eğer muhatabı uğraşırsa bir şeyi anlaması sağlanabilir.
A1	Anlayışlı bir muhatap tarafından tekrarlanarak açık ve yavaş bir şekilde kendisine doğrudan doğruya iletilen, somut, basit ihtiyaçların karşılanmasına yönelik günlük ifadeleri anlayabilir. Dikkatli ve yavaş bir şekilde kendisine yöneltilen soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir.
A1 Öncesi	Yavaş ve açık bir şekilde sorulursa kendisini doğrudan doğruya ilgilendiren basit soruları (ör. isim, yaş ve adres) anlayabilir. Diğer insanlar kendilerini yavaş ve açık bir şekilde, doğrudan doğruya tanıttıklarında, basit kişisel bilgileri (ör. isim, yaş, ikamet yeri, köken) ve bu konularla ilgili kendisine yöneltilen soruları anlayabilir ancak soruların tekrarlanması gerekebilir. Konuşmanın çok yavaş olması ve gerektiğinde tekrarlanması koşuluyla bir dizi aşına olduğu kelimeyi/işareti anlayabilir ve önemli bilgileri (ör. sayılar, fiyatlar, tarihler ve haftanın günleri) tanıyabilir.

Karşılıklı konuşma

Bu ölçek, esasen sosyal bir işlevi olan etkileşimle ilgilidir: kişisel ilişkiler kurulması ve sürdürülmesi. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Ortam: Kısa konuşmalar ile başlayan, karşılıklı bir konuşmayı devam ettirme ve ilişkileri sürdürme ile devam eden, sosyal amaçlı esnek kullanımlara doğru,
- Konular: Kişisel haberler ile başlayan, kişisel ilgi alanıyla alakalı aşına olduğu konular ile devam eden, en genel konulara doğru,
- Dil işlevleri: Selamlama ile başlayan, teklif, davet ve izin alma ile devam eden, duygu derecelerini ifade etme ve kinayeli, şaka amaçlı kullanıma doğru bir ilerleme.

	Karşılıklı konuşma
C2	Sosyal ve kişisel yaşamını tam anlamıyla sürdürmek için herhangi bir dilsel sınırlamadan etkilenmeden, rahat ve uygun bir şekilde karşılıklı konuşabilir.
C1	Duygusal, kinayeli ve şaka amaçlı kullanım dâhil olmak üzere, sosyal amaçlar için dili esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir.
B2	Karşılıklı anlayış içeren sorgulama ve anlaşma ifadeleri ve ek olarak da eğer uygunsa üçüncü taraflar veya ortak koşullar hakkındaki yorumlar aracılığıyla muhataplarla ilişki kurabilir. Çekince ve isteksizliğini belirtebilir, teklifleri kabul ederken veya izin verirken koşulları belirtebilir ve kendi konumunun anlaşılmasını isteyebilir. [İşitsel/görsel olarak] gürültülü bir ortamda bile çoğu genel konu hakkında açıkça katılımcı bir tarzda uzayan karşılıklı konuşmalara katılabilir. Hedef dil kullanıcıları ile ilişkilerini, istemeyerek onları güldürmeden veya kızdırmadan veya onların başka bir yetkin dil kullanıcısıyla iletişimlerini esnasında davranacaklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden sürdürebilir. Duygularının derecelerini ifade edebilir ve olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayabilir.

	Karşılıklı konuşma
	İnsanlara özel bir deneyim veya olay hakkında nispeten spontane sorular sorarak aşına olduğu konularda tepkilerini ve görüşlerini ifade etmek suretiyle bir konuşma başlatabilir ve karşılıklı konuşmanın devam etmesine yardımcı olabilir. Muhatabın anlamayı desteklemek için çaba göstermesi koşuluyla ortak ilgi alanlarındaki konularda nispeten uzun karşılıklı konuşmalar yapabilir.
B1	Aşına olduğu konulardaki karşılıklı konuşmalara hazırlıksız girebilir. Günlük karşılıklı konuşmada kendisine yöneltilen açık şekilde sesletilmiş dili takip edebilir ancak bazen belirli kelimelerin/işaretlerin tekrarını istemek zorunda kalabilir. Karşılıklı bir konuşmayı veya tartışmayı sürdürebilir ancak bazen tam olarak ne istediğini ifade etmeye çalışırken onu takip etmek zor olabilir. Şaşıрма, mutluluk, üzüntü, ilgi ve kayıtsızlık gibi duyguları ifade edebilir ve bu duygulara yanıt verebilir.
A2	Sosyal bağlantı kurabilir (ör. selamlaşma ve vedalaşma, tanışma, teşekkür etme). Zaman zaman tekrar veya yeniden ifade edilmesini isteyebilmesi koşuluyla kendisine yöneltilen aşına olduğu meselelerdeki açık, standart dili genellikle anlayabilir. İlgilendiği konulardaki rutin bağlamlarda kısa karşılıklı konuşmalara katılabilir. Nasıl hissettiğini basit terimlerle ifade edebilir, teşekkürlerini ifade edebilir. Bir iyilik isteyebilir (ör. bir şey ödünç almak için), bir iyilik yapmayı teklif edebilir ve biri kendisinden bir iyilik yapmasını isterse karşılık verebilir. Sosyal bağlamda çok kısa karşılıklı konuşmayı idare edebilir ancak nadiren konuşma gidişatını kendisine göre devam ettirecek derecede anlayabilir ama yine de muhatap eğer çaba gösterirse anlaması sağlanabilir. Selamlaşmanın ve hitap etmenin basit, günlük nezaket yapılarını kullanabilir. Akranları, meslektaşları veya konuk olduğu evin sahibi aile üyeleriyle çoğu rutin meselelerle ilgili sorular sorarak ve yanıtları anlayarak basit bir dille konuşabilir. Davet edebilir, öneriler verebilir ve özür dileyebilir ve davete, önerilere ve özörlere yanıt verebilir. Nasıl hissettiğini çok basit hazır ifadelerle açıklayabilir. Neleri sevip sevmediğini söyleyebilir.
A1	Anlayışlı bir muhatap tarafından açık, yavaş ve tekrarlanan bir dille doğrudan doğruya kendisine iletilen, somut türde basit ihtiyaçların karşılanmasına yönelik günlük ifadeleri anlayabilir. Öngörülebilir bir konuda (ör. kendi ülkesi, ailesi, okulu) temel olgusal nitelikteki basit bir karşılıklı konuşmaya katılabilir. Giriş yapabilir ve temel selamlama ve vedalaşma ifadelerini kullanabilir. İnsanların nasıl olduğunu sorabilir ve haberlere tepki verebilir.
A1 Öncesi	"Evet.", "Hayır.", "Affedersiniz.", "Teşekkür ederim.", "Hayır, teşekkür ederim.", "Üzgünüm." gibi temel kalıplaşmış ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Basit selamlama biçimlerini tanıyabilir. İnsanları selamlayabilir, isimlerini söyleyebilir ve basit bir şekilde izin alabilir.

Resmî olmayan tartışma (arkadaşlarla)

Bu ölçek, günlük etkileşimde dilin kişiler arası ve değerlendirici kullanımlarının iç içe geçme eğilimi olduğu için, dilin bu iki kullanımıyla alakalı yönlerini içerir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Konular: ne yapılacağı ve nereye gidileceği ile başlayan, soyut, karmaşık ve hatta aşına olmadığı konulara ve hassas meselelere doğru,
- Tartışmayı takip etme yeteneği: Konuyu belirleme ile başlayan, ana noktaları takip etme ile devam eden, canlı tartışma ve gündelik anlatımdaki gönderimleri anlamaya doğru,
- Dil işlevleri: Sınırlı bir şekilde tartışma ve [fikirlere] katılma(ma) ile başlayan, fikirleri net bir şekilde ifade etmeye ve anlaşmazlık ve eleştiri ile diplomatik biçimde başa çıkmaya doğru bir ilerleme.

	Resmî olmayan tartışma (arkadaşlarla)
C2	Gündelik anlatımdaki gönderimleri anlayarak ve anlaşmazlık ve eleştirilerle diplomatik olarak başa çıkarak, hassas konular hakkında uygunsuz kaçmayacak tavsiyelerde bulunabilir veya tartışabilir.
C1	Soyut, karmaşık aşına olmadığı konularda bile grup tartışması esnasında üçüncü taraflar arasındaki karmaşık etkileşimleri kolayca takip edebilir ve etkileşime katkıda bulunabilir.
B2	Hedef dilin yetkin kullanıcıları arasında canlı bir tartışmaya ayak uydurabilir. Fikirlerini ve görüşlerini net olarak ifade edebilir, karmaşık tartışma serisini ikna edici bir şekilde sunabilir ve karşı tarafinkileri yanıtlayabilir. Yorum yaparak, bir bakış açısını açık bir şekilde ortaya koyarak, alternatif önerileri değerlendirerek ve varsayımlarda bulunup farklı varsayımlara yanıt vererek, aşına olduğu bağlamlardaki resmî olmayan tartışmalarda aktif rol alabilir. Biraz çaba ile tartışma esnasında etrafında söylenenlerin çoğunu yakalayabilir ancak dilini hiçbir şekilde değiştirmeyen birden çok hedef dil kullanıcısıyla tartışmaya etkin bir şekilde katılmayı zor bulabilir. Uygun açıklamalarda bulunarak, savlar sunarak ve yorumlar yaparak, tartışmada görüşünü açıklayabilir ve onu destekleyebilir.
B1	Muhatapların deyimse kullanımlardan kaçınmaları ve anlaşılır biçimde sesletmeleri hâlinde, genel konular çevresinde söylenenlerin çoğunu takip edebilir. Müzik veya filmler gibi soyut veya kültürel konular hakkında düşüncelerini ifade edebilir. Bir şeyin neden bir problem olduğunu açıklayabilir. Başkalarının görüşleri hakkında kısa yorumlar yapabilir. Ne yapılacağını, nereye gidileceğini, kimin veya neyin seçileceğini vb. tartışarak seçenekleri kıyaslayabilir. Açık bir şekilde, standart bir dilde veya aşına olduğu bir ağzda sesletilmesikoşuluyla arkadaşlarla yapılan resmî olmayan bir tartışmada ana noktaları genellikle takip edebilir. İlgi duyduğu konularda konuşurken kişisel görüş ve fikir isteyebilir, kendininkileri paylaşabilir. Sorunlara getirilen çözümlere veya nereye gidileceği, ne yapılacağı veya bir etkinliğin nasıl organize edileceği (ör. bir gezi) ile ilgili pratik sorulara yönelik görüşlerini ve tepkilerini anlaşılır hâle getirebilir. İnançları, görüşleri, anlaşma ve anlaşmazlıkları nazikçe ifade edebilir.
A2	Yavaş ve açık bir şekilde yürütüldüğünde genellikle etrafındaki tartışma konusunu anlayabilir. Basit bir dil kullanarak fikir alışverişinde bulunabilir, eşyaları ve insanları karşılaştırabilir. Akşam veya haftasonu ne yapacağını anlatabilir. Önerilerde bulunabilir, önerilere yanıt verebilir. Diğerleriyle aynı fikirde olabilir ve olmayabilir. Açık, yavaş ve kendisine doğrudan doğruya hitap edildiğinde günlük pratik sorunları basit bir şekilde tartışabilir. Ne yapacağını, nereye gideceğini tartışabilir ve buluşma için düzenlemeler yapabilir. Görüşlerini sınırlı bir şekilde ifade edebilir.
A1	Açık, yavaş ve doğrudan doğruya kendisine hitap edildiğinde sınırlı bir ifade birikimi kullanarak spor, yiyecek vb. için beğenilerini karşılıklı dile getirebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok,

Resmî tartışma (toplantılar)

Bu ölçek, esas olarak mesleki veya akademik bağlamda daha resmî tartışmalarla ilgilidir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar, resmî olmayan tartışmalar ölçeğindekiyle çok benzer ancak aşağıdakileri de içerir:

- Toplantının türü ve konular: Pratik problemler üzerine fikir alışverişi ile başlayan, soyut, karmaşık, aşına olmayan meselelere doğru,
- Tartışma takip etme yeteneği: Tekrarlama ve açıklama ihtiyacı ile başlayan; öne çıkan noktaları anlama ve canlı tartışmalara ayak uydurmaya doğru,
- Katkıda bulunma yeteneği: Prova yapma ve formülleştirme için yardıma ihtiyaç duyma ile başlayan; araştırma, değerlendirme ve başkalarının katkılarını meydan okuma ve kendi fikirlerini ikna edici bir şekilde tartışmaya doğru bir ilerleme.

	Resmî tartışma (toplantılar)
C2	Karmaşık meselelerle ilgili resmî tartışmada diğer katılımcıları güç duruma düşürmeden, açık ve ikna edici bir sav ortaya koyarak yerini koruyabilir. Gerekli uzmanlık bilgisine sahip olmaları koşuluyla karmaşık, hassas veya tartışmalı konularda tavsiyede bulunabilir veya bunlarla baş edebilir. Tartışmada kötü niyetli sorularla güvenle baş edebilir, söz sırasını koruyabilir ve karşı savları diplomatik olarak çürütebilir.
C1	Soyut, karmaşık, aşına olmadığı konularda bile tartışmaya kolayca ayak uydurabilir. Soruları ve yorumları yanıtlayarak ve karmaşık karşı sav serisine akıcı, spontane ve uygun bir şekilde cevap vererek resmî bir durumu ikna edici bir şekilde savunabilir. Akademik veya mesleki yetkinlikleri dâhilindeki meselelerde diğer katılımcıların yaptığı katkıları yeniden ifade edebilir, değerlendirebilir ve sorgulayabilir. Kritik yorumlar yapabilir veya aynı fikirde olmadığını diplomatik biçimde ifade edebilir. Daha fazla ayrıntı elde etmek için takip soruları sorabilir ve yanlış anlaşılması durumunda sorularını yeniden ifade edebilir.
B2	Görüşleri destekleyen ve onlara karşı çıkan savları doğru bir şekilde belirleyerek canlı bir tartışmaya ayak uydurabilir. Uzmanlık alanı ile ilgili diğer uzmanlarla tartışırken uygun teknik terminolojiyi kullanabilir. Fikirlerini ve görüşlerini net olarak ifade edebilir, karmaşık bir sav serisi ikna edici bir şekilde sunabilir ve yanıt verebilir. Rutin olan ve olmayan resmî tartışmalara aktif olarak katılabilir. Alanıyla ilgili meselelerdeki tartışmaları takip edebilir, öne çıkan noktaları detaylı olarak anlayabilir. Katkıda bulunabilir, görüşlerini açıklayabilir ve onları destekleyebilir, alternatif önerileri değerlendirebilir ve varsayımlarda bulunabilir veya varsayımlar hakkında yorum yapabilir.
B1	Muhatapların fazla sayıda deyimsel kullanımından kaçınması ve anlaşılır biçimde sesletilmesikoşuluyla kendi alanıyla ilgili söylenenlerin çoğunu takip edebilir. Bir bakış açısını açık bir şekilde ortaya koyabilir ancak tartışmaya girmekte güçlük çeker. Standart bir dilde veya aşına olduğu bir ağızda anlaşılır biçimde sesletilenve olgusal bilgi alışverişine talimat almaya veya pratik sorunların çözümüne ilişkin tartışma içeren aşına olduğu konular üzerine rutin resmî tartışmalara katılabilir. Anlatılmak istenen noktaların nispeten basit bir dilde ifade edilmesi ve/veya tekrarlanması ve açıklama için fırsat verilmesi koşuluyla aşına olan veya tahmin edilebilir bir konuda oluşturulan savları ve tartışmayı takip edebilir.
A2	Alanı ile ilgili yavaş ve açık bir şekilde yürütülen resmî tartışmalarda genellikle konu değişikliklerini takip edebilir. Formüleştirenken biraz yardım alması ve gerekirse anahtar noktaların tekrarını isteyebilmesi koşuluyla konuyla ilgili bilgi alışverişi yapabilir ve doğrudan doğruya sorulduğunda pratik sorunlar hakkında fikir verebilir. Gerektiğinde anahtar noktaların tekrarını isteyebilmesi koşuluyla resmî bir toplantıda kendisine doğrudan doğruya hitap edildiğinde konuyla ilgili fikrini söyleyebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Hedef odaklı iş birliği

Bu ölçek, özellikle mesleki bağlamlarda gerçek yaşamda günlük bir olay olan iş birliğine dayalı, görev odaklı çalışma ile ilgilidir. Karşılıklı konuşma ve [resmî olan/olmayan] tartışma ölçeklerinde olduğu gibi bu ölçek de tartışmayı takip etme becerisine ilişkin benzer tanımlayıcıları içermektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Tartışmayı takip etme: Kendisine doğrudan doğruya açıklanan basit yönergeleri anlama ile başlayan, ayrıntılı yönergeleri güvenilir bir şekilde anlamaya doğru,
- Çalışmaya aktif katılım: Basitçe bir şeyler isteme ve bir şeyleri verme ile başlayan, sebepler ve sonuçlar hakkında tahminde bulunmaya ve tüm görevleri organize etmeye doğru bir ilerleme.

	Hedef odaklı iş birliği (birlikte yemek pişirme, bir belgeyi tartışma, etkinlik düzenleme vb.)
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Başkalarının söylediklerini aktararak ve birden fazla bakış açısını özetleyerek, detaylandırarak ve değerlendirerek bir ortakla veya grupta bir eylem planına karar vermek için bir tartışma şekillendirebilir.
B2	Ayrıntılı yönergeleri güvenilir bir şekilde anlayabilir. Başkalarını [yapılan işe] katılmaya ve düşündüklerini ifade etmeye vb. davet ederek işin ilerlemesine yardımcı olabilir. Sebepler veya sonuçlar hakkında tahminlerde bulunarak ve farklı yaklaşımların avantaj ve dezavantajlarını değerlendirerek bir konuyu veya sorunu açık bir şekilde özetleyebilir.
B1	Söylenenleri takip edebilir ancak hızlı ve uzayan bir tartışmaysa zaman zaman tekrar veya açıklama istemek zorunda kalabilir. Bir şeyin neden sorun olduğunu açıklayabilir, bir sonraki adımda ne yapılacağını tartışabilir ve seçenekleri karşılaştırabilir. Diğerlerinin görüşleri hakkında kısa yorumlarda bulunabilir. Genellikle söylenenleri takip edebilir ve gerektiğinde karşılıklı anlaşmayı doğrulamak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilir. Olası çözümlere veya bir sonraki adımda ne yapılacağı sorusuna yönelik görüşlerini ve tepkilerini kısa sebepler ve açıklamalar sunarak anlaşılır hâle getirebilir. Başkalarını nasıl ilerleyecekleri konusunda görüşlerini bildirmeye davet edebilir.
A2	Basit, rutin görevleri anlamadığında çok basit bir şekilde tekrar edilmesini isteyerek bu görevleri fazla çaba harcamadan halledecek kadar anlayabilir. Önerilerde bulunarak, diğer önerilere yorum yaparak, yönlendirmeler isteyerek ve yönlendirmelerde bulunarak bir sonraki adımda ne yapılacağını tartışabilir. Ne zaman takip edebildiğini belirtebilir ve muhatap olan kişi anlaması için uğraşırsa gerekenleri anlaması sağlanabilir. Bir şeyler istemek veya sunmak, temel bilgiler edinmek ve bir sonraki adımda nelerin yapılacağını görüşmek için basit öbekler kullanarak basit ve rutin görevlerde iletişim kurabilir.
A1	Dikkatli ve yavaş bir şekilde yöneltile soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir. Zaman, yer, sayı vb. içeren temel yönergelere göre hareket edebilir. İnsanlardan bir şeyler isteyebilir ve onlara bir şeyler verebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Mal ve hizmet alımı

Bu ölçek esas olarak restoran, mağaza ve bankalardaki vb. hizmet alımlarıyla ilgilidir. Etkili bir şekilde şikâyetle bulunmak B1 seviyesinde ortaya çıkar ve bu seviyenin üzerinde ise bir şikâyet veya sorunu takip etmeye ve bir çözümü müzakere etmeye odaklanılır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Durum türleri: Basit günlük işlemler ile başlayan, kamusal, mesleki veya akademik yaşamdaki sorumluluklar ve hassas işlemlerden ilgili anlaşmazlıklara doğru,
- Hizmet alımı: Yiyecek ve içecek talep etme ile başlayan, daha karmaşık hizmetler hakkında ayrıntılı sorular sormaya doğru,
- Memnuniyet talebi: Şikâyetle bulunma (B1) ile başlayan, bir anlaşmazlığa veya hassas bir işlemlere çözüm müzakeresine doğru bir ilerleme.

	Mal ve hizmet alımı
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Kamusal, mesleki veya akademik yaşamdaki karmaşık veya hassas işlemleri müzakere edebilir.
B2	Hak edilmemiş bir trafik cezası, bir dairedaki hasarın mali sorumluluğu veya bir kazayla ilgili suçlama gibi anlaşmazlıkların çözümüne yönelik müzakerelerle dilsel olarak başa çıkabilir. İkna edici bir dil kullanarak bir konudaki zararının giderilmesi için kendisini tatmin edecek adımların ana hatlarını belirleyebilir ve kendisine verilmesine hazır olunması gereken her türlü tavizin sınırlarını açıkça ifade edebilir. Daha karmaşık hizmetlerle ilgili gereksinimleri belirtebilir ve ayrıntılı sorular sorabilir, ör. kira sözleşmeleri. Ortaya çıkan bir sorunu açıklayabilir ve hizmet sağlayıcısının/müşterinin bir taviz vermesi gerektiğini açıkça belirtebilir.
B1	Seyahat ederken, seyahat veya konaklama ayarlarken veya bir yurt dışı ziyareti sırasında yetkililerle uğraşırken ortaya çıkması muhtemel çoğu işlemle ilgilenebilir. Bir karar vermek için bir mağazada aynı amaca hizmet eden iki veya daha fazla ürün arasındaki farkın açıklamasını, gerektiğinde takip soruları sorarak, isteyebilir. Mağazalarda, postanelerde, bankalarda daha az rutin olan durumlarla (ör. tatmin etmeyen bir satın alma işlemi sonrası ürünü iade etme) başa çıkabilir. Şikâyetle bulunabilir. Bir acente aracılığıyla seyahat düzenlemeleri yaparken veya seyahat ederken, ortaya çıkması muhtemel çoğu durumla başa çıkabilir, ör. aşına olmadığı bir yere giderken bir yolcuya nerede inmesi gerektiğini sormak.
A2	Seyahat etme, konaklama, yemek yeme ve alışveriş yapma gibi günlük yaşamın sıradan durumlarıyla başa çıkabilir. Geniş çeşitlilikte basit ifade kullanarak öngörülebilir günlük durumlarda (ör. postane, istasyon, mağaza) etkileşim kurabilir. Karmaşık olmayan, uzmanlık gerektirmeyen bir yapıda olduğu sürece, ihtiyaç duyulan tüm bilgileri bir turizm ofisinden alabilir. Günlük mal ve hizmetleri talep edebilir ve sağlayabilir. Seyahat hakkında basit bilgiler alabilir, toplu taşıma araçlarını kullanabilir (ör. otobüs, tren, taksi), yol sorabilir ve yol tarifi verebilir ve bilet satın alabilir. Mağazalarda, postanelerde veya bankalarda bir şeyler sorabilir ve basit işlemler yapabilir. Miktarlar, sayılar, fiyatlar vb. hakkında bilgi verebilir ve alabilir. Ne istediğini belirterek ve fiyat sorarak basit alışverişler yapabilir. Yemek siparişi verebilir. Bir şeylerin yanlış olduğunu söyleyebilir (ör. "Yemekler soğuk" veya "Odamda ışık yok"). (Yüz yüze) tıbbi bir randevu talep edebilir ve verilen yanıtı anlayabilir. Bir sağlık çalışanına bir sorunun kaynağını, bir ihtimalle jestleri ve beden dilini kullanarak, gösterebilir.
A1	İnsanlardan bir şeyler isteyebilir ve onlara bir şeyler verebilir. Basit ifadeler kullanarak yiyecek ve içecek isteyebilir. Sayıları, miktarları, maliyeti ve zamanı anlayabilir
A1 Öncesi	İşaret ederek veya başka bir jestle sözlü gönderimleri destekleyebilir ve basit alışverişler yapabilir, yiyecek veya içecek siparişi edebilir.

Bilgi alışverişi

Bu ölçek, C seviyeleri için tanımlayıcılar içermez çünkü artık yetkin kullanıcılar için salt olgusal bilgi alışverişi öğrenme hedeflerinde ana odak noktası değildir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- İşlem türü: Temel seviyede bilgi alışverişi içeren basit sorular, yönergeler ve yönlendirmeler ile başlayan, diğer uzmanlarla bilgi alışverişinde bulunmaya doğru,
- Bilgi türü: Kişisel ayrıntılar, tarihler, fiyatlar vb. ile başlayan, alışkanlıklar, rutinler, eğlenceler ve karmaşık olmayan olgusal bilgiler ile devam eden, ayrıntılı ve karmaşık fikir veya tavsiyelere doğru bir ilerleme.

	Bilgi alışverişi
C2	Tanımlayıcı yok; bk. B2
C1	Tanımlayıcı yok; bk. B2
B2	Mesleki rolleriyle ilgili tüm çeşitlilikteki konularda karmaşık bilgi ve tavsiyeleri anlayabilir ve bilgi alışverişi yapabilir. Diğer uzmanlarla bilgi alışverişinde bulunurken veya uzmanlık alanını tartışırken uygun teknik terminolojiyi kullanabilir. Ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde aktarabilir.
B1	Biraz güvenle kendi alanındaki rutin ve rutin olmayan aşına konularda bir araya getirilmiş olgusal bilgileri verebilir, kontrol edebilir ve onaylayabilir. Kısa bir hikâye, makale, konuşma, tartışma, mülakat veya belgeseli özetleyebilir, bunlarla ilgili görüşünü bildirebilir ve daha ayrıntılı soruları yanıtlayabilir. Karmaşık olmayan olgusal bilgileri bulabilir ve iletebilir. Ayrıntılı yönlendirme sorabilir ve verilen yönlendirmeyi takip edebilir. Daha detaylı bilgi alabilir. Kendi deneyim alanlarındaki basit konular hakkında tavsiyelerde bulunabilir.
A2	Aşırı çaba sarf etmeden basit, rutin bilgi alışverişlerini idare edecek kadar anlayabilir. Karmaşık olmayan, olgusal bilgileri bularak ve aktararak, pratik günlük taleplerle başa çıkabilir. Alışkanlıklar ve rutinler hakkında sorular sorabilir ve cevaplayabilir. Eğlenceli uğraşlar ve geçmiş etkinlikler hakkında sorular sorabilir ve cevaplayabilir. Planlar ve niyetler hakkında sorular sorabilir ve cevaplayabilir. Basit yönlendirmeler ve yönergeler verebilir veya onları takip edebilir, ör. bir yere nasıl gidileceği. Basit ve doğrudan doğruya bilgi alışverişi gerektiren basit ve rutin görevlerde iletişim kurabilir. Aşına olduğu rutin işlevsel konularda sınırlı bilgi alışverişinde bulunabilir. İş yerinde ve serbest zamanlarında yaptıkları ile ilgili sorular sorabilir ve cevaplayabilir. Bir harita veya plana atıfta bulunarak bir yön sorabilir ve bir yön tarifi yapabilir. Kişisel bilgi isteyebilir ve verebilir. Bir olay hakkında basit sorular sorabilir ve cevaplayabilir (ör. olayın nerede ve ne zaman gerçekleştiğini, orada kimin olduğunu ve nasıl gerçekleştiğini sorabilir).
A1	Dikkatli ve yavaş bir şekilde yöneltilen soruları ve yönergeleri anlayabilir ve kısa, basit yönlendirmeleri takip edebilir. Basit sorular sorabilir ve cevaplayabilir, öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya çok aşına olduğu konularda basit açıklamalarla konuşma başlatabilir veya bu açıklamalara yanıt verebilir. Kendisi ve diğer insanlarla ilgili, nerede yaşadığı, tanıdığı insanlar, sahip olduğu şeyler hakkında sorular sorup cevaplayabilir. “Gelecek hafta”, “Geçen Cuma”, “Kasım’da”, “Saat 3’te” gibi sözcükselleşmiş öbekler kullanarak zaman belirtebilir. Sayıları, miktarları ve maliyeti sınırlı bir şekilde ifade edebilir. Giysilerin veya diğer aşına olduğu nesnelerin rengini adlandırabilir ve onların rengini sorabilir.
A1 Öncesi	İnsanlara kendi ismini söyleyebilir ve diğer insanlara isimlerini sorabilir. Günlük karşılıklı konuşmalarda basit sayıları kullanabilir ve onları anlayabilir. Hangi gün, saat ve tarih olduğunu sorup söyleyebilir. Doğum tarihi isteyip verebilir. Telefon numarası isteyip verebilir. İnsanlara yaşını söyleyebilir ve onlarınkini sorabilir. Bilgi için “Bu nedir?” gibi çok basit sorular sorabilir ve işaret dilinde verilen bir iki kelimelik yanıtları anlayabilir.

Mülakat yapma ve mülakata girme

Bu ölçek, doktor randevuları ve iş başvuruları ve diğer değerlendirme türleri, ek olarak anketler, eğitim bağlamındaki projeler ile ilişkilendirilen uzmanlık alanı rollerini içerir. İşaretleşme ile ilgili olarak muhatabın da işaretleşebileceği farz edilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Muhataptan bağımsız olma: Doğrudan doğruya, yavaş, açık ve standart bir dil talep etme ile başlayan, herhangi bir destek olmadan diğer kişi ve kişileri dezavantajlı duruma sokmayacak şekilde hareket etmeye doğru,
- İnisiyatif alma: Yeni konuları gündeme getirme (B1) ile başlayan, bir savı akıcı bir şekilde geliştirerek ve ünlem içeren ifadeleri iyi bir şekilde kullanarak tam anlamıyla katılıma doğru,
- Asıl mülakatı yapma: Hazırlanmış bir anketi kullanma (B1) ile başlayan, hazırlanmış sorulardan spontane biçimde ayrılarak takip soruları ve ilginç cevaplar almaya yönelik ek sorular ile devam eden, söylemi yapılandırmaya ve otoriter bir şekilde etkileşime geçmeye doğru bir ilerleme.

	Mülakat yapma ve mülakata girme
C2	Mülakat yapan veya mülakata giren olarak, diğer katılımcıları güç duruma düşürmeden, zahmetsiz bir akıcılıkla konuşmayı şekillendirerek ve yetkin bir biçimde etkileşimde bulunarak, diyalogdaki kendi kısmını son derece iyi takip edebilir.
C1	Mülakata giren veya mülakat yapan olarak, tartışılan konuyu herhangi bir destek almadan akıcı bir şekilde genişleterek ve geliştirerek ve ünlem belirten ifadeleri iyi kullanarak bir mülakata tam katılım sağlayabilir.
B2	Hazırlanmış sorulardan spontane bir şekilde ayrılarak, takip soruları sorarak ve ilginç cevaplar almaya yönelik ek sorular sorarak etkin, akıcı bir mülakat gerçekleştirebilir. Bir mülakatta inisiyatif alabilir ve mülakatı yapandan çok az yardım veya teşvik alarak fikirlerini genişletebilir ve geliştirebilir.
B1	Bir mülakatta/danışmada gerekli olan somut bilgileri sağlayabilir (ör. bir doktora belirtileri tarif edebilir) ancak netlik açısından biraz kısıtlıdır. Diğer kişinin hızlı ve uzayan bir yanıtı olursa, ara sıra tekrar istemek zorunda kalsa bile, bilgileri kontrol ederek ve onaylayarak yapılandırılmış bir görüşme yapabilir. Bir görüşmede/danışmada biraz inisiyatif alabilir (ör. yeni bir konuyu gündeme getirmek için) ancak etkileşimde mülakat yapana çok bağlıdır. Belirtileri basit bir şekilde betimleyebilir, sağlık hizmetlerini kullanırken tavsiye isteyebilir ve günlük dilde açık bir şekilde verilmesi koşuluyla cevabı anlayabilir. Bazı spontane takip soruları içeren, yapılandırılmış bir mülakat yapmak için hazır bir anket kullanabilir.
A2	Ara sıra açıklama isteyebilmesi ve istediğini ifade etmesi için biraz yardım alması koşuluyla bir mülakatta kendini anlatabilir ve aşına olduğu konular hakkında fikir ve bilgi verebilir. Soğuk algınlığı veya grip gibi çok temel belirtileri ve rahatsızlıkları bir doktora tarif edebilir. Bir mülakatta basit soruları yanıtlayabilir ve basit açıklamalara karşılık verebilir. Bir sağlık çalışanına, belki de jest ve beden dilini kullanarak yaşadığı sorunun doğasını basit bir dille belirtebilir.
A1	Deyimsel olmayan bir dille, çok yavaş ve açık bir şekilde, bir mülakatta kişisel bilgileri hakkında doğrudan doğruya sorulan soruları yanıtlayabilir. Mesajı güçlendirmek için jest ve beden dilini kullanmak zorunda olsa bile, bir sağlık çalışanına bir problemin nedenini basit bir dille ifade edebilir ve "Bu acıtıyor mu?" gibi basit soruları yanıtlayabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

İletişim/haberleşme araçlarını kullanma

Bu yeni 2018 ölçeği, uzaktan iletişim için telefon ve internet tabanlı uygulamaların kullanımına ilişkindir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen temel kavramlar şunlardır:

- Bilgi ve işlem çeşitliliği: Basit mesajlar ve varış saatleri, rutin mesajlar ve temel hizmetler gibi öngörülebilir konulardaki konuşmalar ile başlayan, çeşitli kişisel ve mesleki amaçlar için kullanıma doğru,
- Muhatap: Aşına olduğu bir kişiden, daha az aşınaaksana sahip bilinmeyen kişilere doğru,
- Bilgi alışverişi uzunluğu: Kısa, basit bilgi alışverişleri ile başlayan, uzayan gündelik karşılıklı konuşmalara doğru bir ilerleme.

	İletişim/haberleşme araçları kullanma
C2	Biraz parazit (gürültü) veya arayanın daha az aşına olduğu bir aksanı olsa bile iletişim/haberleşme araçlarını hem kişisel hem de mesleki amaçlar için güvenle ve etkili bir şekilde kullanabilir.
C1	Çoğu mesleki veya kişisel amaçlar için iletişim/ haberleşme araçlarını etkin bir şekilde kullanabilir.
B2	Aksan veya terminoloji aşına değilse, açıklama talep edebilmesi koşuluyla, iletişim/haberleşme araçlarını çeşitli kişisel ve mesleki amaçlar için kullanabilir. Aşına olduğu bir kişiyle çeşitli konularda telefon üzerinden uzayan, gündelik karşılıklı konuşmaya katılabilir.
B1	Zaman zaman açıklama talep edebilmesi koşuluyla iletişim/haberleşme araçlarını günlük kişisel veya mesleki amaçlar için kullanabilir. Beklenmeyen bir olayla ilgili önemli ayrıntıları (görüntülü) telefon üzerinden verebilir (ör. otelle, seyahat düzenlemeleriyle veya kiralık arabayla ilgili bir sorun). Kişisel olarak tanıdığı insanlarla nispeten basit ama uzayan görüşmeler yapmak için iletişim/haberleşme araçlarını kullanabilir. Rutin mesajlar (ör. bir toplantı için düzenlemeler) ve temel hizmetleri almak (ör. bir otel odası rezervasyonu yapmak veya tıbbi randevu almak) için iletişim/haberleşme araçlarını kullanabilir.
A2	Arkadaşlarıyla basit haber alışverişi yapmak, planlar yapmak ve buluşma ayarlamak için iletişim/haberleşme araçlarını kullanabilir. Tekrarlar ve açıklamalar verildiğinde aşına olduğu bir kişiyle öngörülebilir bir konuda kısa, basit bir telefon görüşmesine katılabilir, ör. varış saatleri, buluşma ayarlamaları. Basit bir mesajı anlayabilir (ör. "Uçağım gecikti. Saat 10:00'da varacağım."), mesajın ayrıntılarını onaylayabilir ve ilgili diğer kişilere telefonla iletebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.3.1.2. Yazılı etkileşim

Yazılı etkileşim, yazı veya işaret aracılığıyla etkileşimli iletişimle ilgilidir⁴³. Bu bölümde iki ölçek vardır: "Yazışmalar" ve "Notlar, mesajlar ve formlar". Bunlardan ilki kişiler arası karşılıklı yazma alışverişine odaklanır, ikincisi ise bilgi aktarımı ile ilgilidir. Yazılı etkileşimde kullanılan dil sözlü dille benzerlik gösterir. Ek olarak, çoğu etkileşimli durum bazı hatalara ve karışıklıklara karşı hoşgörülüdür ve bir miktar bağlamsal desteğe de sahiptir. Genellikle açıklama isteme, ifade etmeyle ilgili destek isteme ve yanlış anlamaları onarma gibi etkileşim stratejilerini kullanma imkânı vardır. Son olarak dikkatli bir şekilde yapılandırılmış, doğru metin üretme ihtiyacı daha az önceliklidir.

Çevrim içi etkileşim, çok biçimli olduğundan ayrı olarak ele alınmıştır (bir sonraki bölüme bakınız).

43. Resmî ve resmî olmayan görüntülü konuşmaların ve mesaj alışverişlerinin sayısı hızla artmaktadır, bunların en belirgin olarak da WhatsApp üzerindenidir. İşaret dili kullanıcıları, yazılı olarak veya işaretlerle anlaşır- hatta ikisi arasında geçiş yapabilir. Bazı ülkelerde, işaret dili kullanıcıları artık özel bir web portalı aracılığıyla belirli hizmet sağlayıcılara sorular, yorumlar ve şikâyetler gönderebilmektedir. Ayrıca işaret dili kullanıcılarının soruları yazılı olarak mı yoksa kendi işaret dillerinde mi yanıtlayacağını seçebilecekleri çevrim içi anket sayısı artmaktadır. Bu nedenle bu bölümde "oluşturmak" fiili işaret dili üretimi olasılığını da içerecek şekilde kullanılmıştır.

Genel yazılı etkileşim

	Genel Yazılı Etkileşim
C2	Hemen hemen her türlü resmî ve resmî olmayan etkileşimde kendini uygun bir ton ve tarzda ifade edebilir.
C1	Hitap edilen kişi ile esnek ve etkili bir şekilde ilişki kurarak kendini açıklıkla ve net bir şekilde ifade edebilir.
B2	Haberleri ve görüşleri etkili bir şekilde yazılı olarak ifade edebilir ve başkalarının ifadeleriyle ilişki kurabilir.
B1	Hem somut hem de soyut konular hakkında bilgi ve fikir iletebilir, bilgileri kontrol edebilir ve sorunlar hakkında makul bir netlikte soru sorabilir veya problemleri açıklayabilir. Önemli olduğunu düşündüğü noktayı izah ederek konuyla yakından ilgili basit bilgiler isteyen veya bunları ileten kişisel mektuplar ve notlar oluşturabilir.
A2	Öncelikli ihtiyaç duyulan alanlardaki meselelerle ilgili kısa, basit kalıp notlar oluşturabilir.
A1	Kişisel bilgiler sorabilir veya verebilir.
A1 Öncesi	Bir sözlük kullanarak temel bilgileri (ör. ad, adres, aile) kısa öbekler hâlinde bir formda veya bir notta iletebilir.

Yazışma

2001 ölçeği sadece kişisel yazışmalarla ilgiliydi. Bu güncelleme, resmî yazışmalar için tanımlayıcılar ekleyerek önceki ölçeği zenginleştirir çünkü bu bazı kullanıcıların/öğrenenlerin gerçekleştirmesi gereken bir etkinliktir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Mesaj türü: Basit kişisel mesajlar ile başlayan, derinlemesine kişisel ve mesleki yazışmalara doğru,
- Dil türü: Kalıplaşmış ifadeler ile başlayan, duygusal, kinayeli ve şakacı kullanıma ve uygun bir ton ve tarzla iyi ifadeyle yazmaya doğru bir ilerleme.

	Yazışma
C2	Mesleki yaşamı boyunca gerekli olan hemen hemen her türlü yazışmayı uygun bir ton ve tarzla oluşturabilir.
C1	Duygusal, kinayeli ve şakacı kullanım da dâhil olmak üzere, dili esnek ve etkili bir şekilde kullanarak, kişisel yazışmalarda kendisini açıklıkla ve net bir biçimde ifade edebilir. Açıklama, başvuru, tavsiye, referans, şikâyet, taziye ve başsağlığı mektupları gibi resmî yazışmaları, iyi bir ifadeyle ve doğrulukla oluşturabilir.
B2	Deneyimlerin ayrıntılı betimlemelerini yapmak, anlayışlı bir şekilde sorular sormak ve karşılıklı çıkar meselelerini takip etmek için dili akıcı ve etkili bir şekilde kullanarak kişisel yazışmalar yoluyla bir ilişki sürdürebilir. Çoğu durumda yazışmalardaki ve diğer iletişimlerdeki deyimsel ifadeleri ve gündelik anlatımı anlayabilir ve duruma uygun olarak en yaygın olanları kullanabilir. Uygun üslup, dil yapısı ve kuralları kullanarak sorgu, talep, başvuru ve şikâyet mektupları gibi resmî yazışmalar oluşturabilir. Destekleyici ayrıntılar ve istenen sonucun bir beyanını da içeren, güçlü ancak nazik bir şikâyet mektubu oluşturabilirler. Duyguların derecelerini ifade eden, olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayan ve mektuplaştığı kişinin haberleri ve görüşleri hakkında yorum yapan mektuplar oluşturabilir. Kişisel ve mesleki mektup ve e-posta yazarken, bağlama uygun resmîyeti ve kurallarını kullanabilir. Uygun üslup ve kuralları kullanarak resmî davet, teşekkür veya özür mektupları/ e-postaları oluşturabilir. Olgularla sınırlı olmaları koşuluyla uygun dil yapısı ve kuralları kullanarak rutin olmayan mesleki mektuplar oluşturabilir. Belirli bir amaç için gerekli bilgileri mektup veya e-posta yoluyla elde edebilir, derleyebilir ve e-posta yoluyla diğer kişilere iletebilir.

	Yazışma
B1	Müzik veya film gibi soyut veya kültürel konular hakkında bilgi veren ve düşüncelerini ifade eden kişisel mektuplar oluşturabilir. Farklı görüşleri ifade eden ve kişisel duygu ve deneyimlerinin ayrıntılı açıklamalarını yapan mektuplar oluşturabilir. Bir reklama yazılı olarak yanıt verebilir ve ilgisini çeken ürün hakkında daha fazla bilgi isteyebilir. Başlıca resmî e-postaları/mektupları oluşturabilir (ör. şikâyetle bulunmak ve eylem talep etmek için). Deneyimleri, duyguları ve olayları ayrıntılı olarak anlatan kişisel mektuplar oluşturabilir. Olgusal nitelikteki temel e-postaları/mektupları oluşturabilir (ör. bilgi talep etmek veya onay istemek ve vermek için). Sınırlı seviyede destekleyici ayrıntılarla temel bir başvuru mektubu oluşturabilir.
A2	Kısa mesaj, e-posta veya kısa mektuplarla, diğer kişiden gelen sorulara (ör. yeni bir ürün veya etkinlik hakkında) yanıt vererek bilgi alışverişinde bulunabilir. Kendini tanıtan kısa bir e-posta veya mektup gibi rutin nitelikteki kişisel bilgileri iletebilir. Teşekkür eden ve özür dileyen çok basit kişisel mektuplar oluşturabilir. Kısa, basit notlar, e-postalar ve metin mesajları oluşturabilir (ör. bir davetiye göndermek veya daveti yanıtlamak, bir düzenlemeyi onaylamak veya değiştirmek için). Bir tebrik kartında kısa bir metin oluşturabilir (ör. birinin doğum günü için veya ona mutlu yıllar dilemek için).
A1	Sözlük kullanarak, basit sözcükler ve kalıplaşmış ifadelerle, hobileri ve hoşlandığı/hoşlanmadığı şeyler hakkında bir dizi çok kısa cümleden oluşan mesajlar ve çevrim içi gönderiler oluşturabilir. Kısa, basit bir kartpostal oluşturabilir. Arkadaşlarına bir miktar bilgi vermek veya bir soru sormak için kısa, çok basit bir mesaj (ör. SMS mesajı) oluşturabilir.
A1 Öncesi	Sözlük kullanarak, temel kişisel bilgileri kısa öbekler ve cümleler hâlinde aktarabilir.

Notlar, mesajlar ve formlar

Bu ölçek, çeşitli işlemsel etkileşim içeren yazıları kapsar. A seviyelerinde, kişisel ayrıntılarla formların doldurulmasını içerir. A2 seviyesinden itibaren odak, mesaj almak veya bırakmak ve kısa notlar yazmak/kısa notlarla işaretleşmek üzerinedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Formların kişisel bilgilerle doldurulması (A1 Öncesi'nden A2 seviyesine),
- Zamanla ilgili basit mesajlar ile başlayan, birkaç nokta içeren mesajlar ile devam eden, karmaşık kişisel veya mesleki mesajlara doğru mesaj bırakma ve mesaj alma,
- Notları ifade etme: Kısa ve basit notlar ile başlayan, arkadaşlara, hizmet görevlilerine, öğretmenlere vb. yönelik yazılan daha gelişmiş notlara doğru bir ilerleme.

	Notlar, mesajlar ve formlar
C2	Tanımlayıcı yok; bk. B2
C1	Tanımlayıcı yok; bk. B2
B2	Gerektiğinde açıklama veya detaylandırma talebinde bulunabilmesi koşuluyla karmaşık kişisel veya mesleki mesajlar alabilir veya bırakabilir.
B1	Kişisel, mesleki veya akademik bağlamda ortaya çıkması muhtemel rutin mesajları alabilir. Sorguları ileten ve sorunları açıklayan mesajlar alabilir. Önemli olduğunu düşündüğü noktaları anlaşılır bir şekilde ileterek arkadaşlarına, hizmetlilere, öğretmenlere ve günlük yaşamında yer alan diğer kişilere konuyla yakından ilgili basit bilgileri aktaran notlar oluşturabilir. Arayanın açıkça ve anlayışlı bir biçimde dikte ettirmesi koşuluyla telefonda birkaç nokta içeren mesajları alabilir.

	Notlar, mesajlar ve formlar
A2	[Karşı tarafın] tekrar ve yeniden ifade etmesini isteyebilmesi koşuluyla kısa, basit bir mesaj alabilir.
	Öncelikli ihtiyaç duyulan alanlardaki meselelerle ilgili kısa, basit notlar ve mesajlar oluşturabilir. Günlük formların çoğunda (ör. bir banka hesabı açmak veya taahhütlü teslimat yoluyla bir mektup göndermek) kişisel ve diğer ayrıntıları doldurabilir.
A1	Bir form üzerinde (ör. otel kayıt formunda), numaraları ve tarihleri, kendi adını, uyruğunu, adresini, yaşını, doğum tarihini veya ülkeye varış tarihini vb. doldurabilir. Örneğin nereye gittiği veya ne zaman döneceği hakkında bilgi veren basit bir mesaj bırakabilir (ör. "Alışveriş: 17:00'de dönüş").
A1 Öncesi	Çok basit kayıt formlarını isim, adres, uyruk, medeni hâl gibi temel kişisel bilgileri ile doldurabilir.

3.3.1.3. Çevrim içi etkileşim

Çevrim içi iletişime her zaman bir makine aracılığıyla aracılık edilir, bu da yüz yüze etkileşimle tam olarak aynı olmasının pek olası olmadığı anlamına gelmektedir. Çevrim içi grup etkileşiminin bireyin konuşma, işaretleşme veya yazma davranışlarına odaklanan ve geleneksel yetkinlik ölçeklerinde yakalanması neredeyse imkânsız olan yeni ortaya çıkan özellikleri vardır. Örneğin, gerçek zamanlı olarak paylaşılan kaynakların kullanılabilirliği söz konusudur. Öte yandan çevrim içi etkileşimde hemen yakalanamayan yanlış anlamalar olabilir hâlbuki yüz yüze iletişimde bunları fark etmek ve düzeltmek çoğunlukla daha kolaydır. Başarılı iletişim için bazı gereksinimler şunlardır:

- ▶ Mesajlarda dolambaçlı yollara başvurma ihtiyacı,
- ▶ Mesajın doğru anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etme ihtiyacı,
- ▶ Kavramaya yardımcı olmak ve yanlış kavramalarla başa çıkmak için yeniden ifade etme yeteneği,
- ▶ Duygusal tepkileri idare etme yeteneği.

Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma

Bu ölçek, muhatapların hem ciddi sorunları hem de sosyal iletişimsel bilgi alışverişleri açık uçlu bir şekilde ele almak için nasıl çevrim içi iletişim kurduklarına vurgu yaparak çok kanallı bir olgu olarak çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışmaya odaklanır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Eş zamanlı (gerçek zamanlı) ve ardışık etkileşim örnekleri, bunlardan ikincisi olan ardışık etkileşim bir taslak hazırlamak ve/veya yardım istemek için zaman tanır,
- ▶ Bir veya daha fazla muhatap ile kesintisiz etkileşime katılım,
- ▶ Başkalarının yanıt vermesi için gönderiler ve katkılar oluşturma,
- ▶ Başkalarının gönderileri, yorumları ve katkıları hakkındaki (örneğin, değerlendirici) yorumlar,
- ▶ Gömülü medyaya verilen tepkiler,
- ▶ Mesajın tonunu, vurguyu ve bürünü (ölçü/vezin), aynı zamanda duyuşsal/duygusal tarafı, ironiyi vb. iletmesini sağlamak için semboller, resimler ve diğer kodları dâhil etme yeteneği.

Ölçekte ilerleyiş ise şu şekilde yapılandırılmıştır: B1+ seviyesinden gerçek zamanlı etkileşim ve grup etkileşiminin gelmesiyle birlikte alt seviyelerden daha yüksek seviyelere geçişe basit sosyal alışverişlerden ve kişisel haberlerden mesleki ve eğitimsel söylemsel etkileşimi kapsayan C seviyelerindeki daha geniş yetkinliklere doğru bir geçiş eşlik eder. B2 seviyesi, bir katkıyı mesaj dizisindeki diğer katkılarla etkili bir şekilde ilintileyerek ve yanlış anlamaları uygun şekilde düzelterek bir tartışmaya aktif olarak katılma yeteneği ile tanımlanır. C1 seviyesi ile, kullanıcı/öğrenen üslubunu ayarlayabilir ve diplomatik olarak kritik değerlendirmeler yapabilir. C2 seviyesinde olası yanlış anlamaları (kültürel olanlar dâhil), iletişim sorunlarını ve duygusal tepkileri önceden tahmin edebilir ve bunlarla etkili bir şekilde başa çıkabilir. İlerleme aynı zamanda kullanıcının/öğrenenin etkileşimde bulunabileceği sanal "kafe", "sınıf" veya "toplantı odası" gibi alanların eklenme süreci olarak da görülebilir. Bir kullanıcı/öğrenen, B seviyelerine ulaşana kadar çevrim içi bir toplantıda başarılı bir şekilde etkileşim kurmak için mücadele edecek, sadece dikkatli bir şekilde yönlendirilirse A2 seviyesinde sanal bir "sınıfta" etkileşime girebilecek, A1 seviyesinde belki gönderi paylaşıırken veya "kafede" sohbet ederken yalnızca çok yüzeysel bir şekilde iletişim kurabilecektir. C seviyelerinde ise kullanıcı/öğrenen, iletişimini daha etkili kılmak için dilini uygun şekilde ayarlayarak üslup ve etkileşim tarzını içinde bulunduğu sanal alana göre uyarlayabilir.

	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma
C2	Gerçek zamanlı çevrim içi tartışmalarda, dili esnek ve bağlama duyarlı bir şekilde ayarlayarak duygusal, kinaye içeren ve şaka amaçlı kullanım dâhil olmak üzere, kendini açıklık ve netlik içinde ifade edebilir. Çevrim içi bir tartışmada olası yanlış anlamaları (kültürel olanlar dâhil olmak üzere), iletişim sorunlarını ve duygusal tepkileri öngörebilir ve bunlarla etkin bir şekilde başa çıkabilir. Üslubunu ve tarzını, farklı çevrim içi ortamlara iletişim amaçlarına ve söz eylem biçimlerine göre kolayca ve hızlı bir şekilde uyarlayabilir.
C1	Birden fazla katılımcıyla çeşitli katkıların iletişimsel niyetlerini ve kültürel imalarını anlayarak gerçek zamanlı çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişinde bulunabilir. Canlı, çevrim içi mesleki veya akademik tartışmalara gerektiğinde karmaşık ve soyut konulara ilişkin ek açıklamalar isteyerek ve açıklama yaparak etkin bir şekilde katılabilir. Gerekirse aynı [bilgi/görüş] alışverişinde bir üsluptan diğerine geçerek, çevrim içi etkileşim bağlamına göre üslubunu uyarlayabilir. Mesleki veya akademik canlı çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışmada savları değerlendirebilir, yeniden ifade edebilir ve sorgulayabilir.
B2	Katkılarını mesaj dizisindeki önceki katkılara bağlayarak, kültürel imaları anlayarak ve uygun şekilde onlara tepki vererek çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişine katılabilir. Katkıda bulunanların olağandışı veya karmaşık bir dilden kaçınması ve yanıtlar için zaman tanınması koşuluyla ilgi alanına giren konularda belirli bir uzunlukta görüş bildirerek ve bildirilen görüşlere karşılık vererek çevrim içi tartışmalara aktif olarak katılabilir. Bir moderatörün tartışmayı yönetmeye yardımcı olması koşuluyla katkısını mesaj dizisindeki önceki katkılara etkin bir şekilde bağlayarak birden fazla katılımcının bulunduğu çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişine katılabilir. Muhatabın/muhatabların iş birliği yapmaya istekli olması koşuluyla çevrim içi bir etkileşimde ortaya çıkan yanlış anlamaları ve anlaşmazlıkları fark edip bunlarla baş edebilir.
B1	Her katılımcının iletişimsel niyetini fark ederek birden fazla katılımcıyla gerçek zamanlı çevrim içi bilgi alışverişlerinde bulunabilir ancak ek açıklama yapılmadan ayrıntıları veya sonuçları anlayamayabilir. Gömülü bağlantılara ve medyaya gönderimde bulunarak ve kişisel duygularını ifade ederek çevrim içi sosyal olaylara, deneyimlere, etkinliklere yönelik anlatsal paylaşımda bulunabilir. Metni önceden hazırlayabilmesi ve dildeki açıkları kapatmak ve doğruluğunu kontrol etmek için çevrim içi araçları kullanabilmesi koşuluyla ilgi alanına giren aşına olduğu bir konu hakkında çevrim içi bir tartışmada anlaşılır bir katkı paylaşabilir. Sözcüksel kısıtlar nedeniyle kimi zaman tekrarlar ve uygun olmayan yapılar kullansa bile deneyimler, duygular ve olaylar hakkında kişisel çevrim içi paylaşımlar yapabilir ve başkalarının yorumlarına bir miktar ayrıntıya girerek bireysel olarak yanıt verebilir.
A2	Yanıtlarını ifade etmek için yeterli zaman verilmesi ve her seferinde tek bir muhatap ile etkileşime girmesi koşuluyla sorular sorarak ve yanıtlayarak ve öngörülebilir günlük konular hakkında fikir alışverişinde bulunarak kendisini tanıtabilir ve çevrim içi olarak basit bir [bilgi] alışverişinde bulunabilir. Basit temel ayrıntılarla günlük konular, sosyal etkinlikler ve duygular hakkında kısa, açıklayıcı çevrim içi paylaşımda bulunabilir. Basit bir dilde yazılmış/işaretlenmiş olmaları koşuluyla gömülü medyaya yönelik şaşkınlık, ilgi ve kayıtsızlık duygularını basit bir şekilde ifade ederek diğer kişilerin çevrim içi gönderilerine yorum yapabilir. Çevrim içi olarak temel sosyal iletişim kurabilir (ör. sanal ortamda bir karta özel durumlar için basit bir mesaj yazma, haber paylaşma ve buluşma ayarlamaları yapma/ayarlamaları teyit etme). Genel olarak bir çevrim içi çeviri aracına ve diğer kaynaklara başvurması gerekmesine rağmen temel dil birikimini kullanarak gömülü bağlantılar ve gömülü medya hakkında olumlu veya olumsuz çevrim içi kısa yorumlar yapabilir.
A1	Bir çeviri aracının yardımıyla hobiler, beğenilip beğenilmeyenler vb. hakkında çok basit mesajlar ve kişisel çevrim içi bildirimleri bir dizi çok kısa cümle hâlinde düzenleyebilir. Basit çevrim içi gönderilere ve bunların gömülü bağlantılarına ve medyalarına basit sözcüklerle/işaretlerle olumlu veya olumsuz kısa tepkiler veren ifadeler düzenleyebilir, daha sonraki yorumlara standart teşekkür ve özür ifadeleriyle yanıt verebilir.
A1 Öncesi	Temel kalıplaşmış ifadeler ve yüz ifadelerini belirten ikonlar [emojis] kullanarak basit çevrim içi kutlama bildirimlerinde bulunabilir. Bir menüden seçebilmesi ve/veya çevrim içi bir çeviri aracına başvurması koşuluyla kendisi hakkında (ör. ilişki durumu, uyruk, meslek) çevrim içi kısa basit bildirimlerde bulunabilir.

Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği

Bu ölçek, çağdaş yaşamın düzenli bir özelliği olarak çevrim içi etkileşimin ve belirli hedefleri olan işlemlerin potansiyel iş birliğine dayalı doğasına odaklanmaktadır. Farklı iletişim kanallarının giderek daha önemli bir özellik ve kaynak olduğu ve bu nedenle de bağlama göre tanımlayıcıların farklı çevrim içi medya ve araçlarının kullanımını kabul ettiği çevrim içi işlemler için yazılı ve sözlü arasındaki katı ayırım pek geçerli değildir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Çevrim içi mal ve hizmet satın alma,
- ▶ Hem bir hizmette hem de müşteri rolünde koşulların müzakeresini gerektiren işlemlerde bulunma,
- ▶ İş birliğine dayalı proje çalışmasına katılma,
- ▶ İletişim sorunlarıyla ilgilenme.

Ölçekte ilerleme şu şekilde betimlenir: Daha yüksek seviyelere doğru hareket, A seviyelerindeki temel işlemlerden ve bilgi alışverişinden, hedef odaklı daha karmaşık iş birliğine dayalı proje çalışmasına doğru genişler. Bu, A1 Öncesi seviyede öngörülebilir çevrim içi formları doldurmaktan işlemin B seviyelerinde gerçekleşmesi için çeşitli sorunları çözmeye, gruba katılmaya ve nihayetinde C seviyelerinde çevrim içi proje çalışması için grubu koordine etmeye doğru bir ilerleme olarak görülebilir. Bu yetkinlikler, tepkisel [reactive] katılımdan, önetkin [proaktive] katılıma ve basitten karmaşığa doğru bir ilerleme gibi de görülebilir. Basit iş birliğine dayalı görevler, A2+ seviyesinde birlikte çalışılan bir muhatap ile B1 seviyesinde küçük grup proje çalışması şeklinde ve B2+ seviyesinde iş birliğine dayalı çalışmada lider rolü üstlenme yeteneği ile görülür. C1 seviyesiyle, kullanıcı/öğrenen, ayrıntılı yönergeleri ifade ederek ve düzelterek, ekip üyelerinden gelen teklifleri değerlendirerek ve paylaşılan görevleri gerçekleştirmek amacıyla açıklamalar sağlayarak, bir proje üzerinde çevrim içi olarak çalışan bir grubu koordine edebilir.

	Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği
C2	Yanlış anlamaları çözüme kavuşturabilir ve iş birliği sürecinde ortaya çıkan sürtüşmelerle etkin şekilde baş edebilir. İş birliğine dayalı çalışmanın düzeltme ve düzenleme aşamalarında bir gruba rehberlik edebilir ve çalışmaya netlik katabilir.
C1	Ayrıntılı yönergeleri düzenleyerek ve tekrar gözden geçirip düzelterek, ekip üyelerinden gelen önerileri değerlendirerek ve paylaşılan görevleri gerçekleştirmek amacıyla açıklamalar sağlayarak çevrim içi bir proje üzerinde çalışan bir grubu koordine edebilir. Tartışmaları ve müzakereleri yönetmek için kullandığı dili esnek bir şekilde uyarlayarak bir hizmet rolündeki (ör. karmaşık gereksinimlere sahip uygulamalar) çevrim içi işlemlerle ilgilenilebilir. Hedefe ulaşmak amacıyla yönergeleri net bir biçimde takip ederek ve aktararak diğer çevrim içi iş birliği biçimlerinin yanı sıra ortak yazma ve gözden geçirip yeniden düzenleme gerektiren karmaşık projelere katılabilir. Çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerinde ortaya çıkan iletişim sorunlarıyla ve kültürel meselelerle ifadelerini yeniden düzenleyerek, netleştirerek ve medya (görsel, işitsel, grafik) aracılığıyla örnekler sunarak etkili bir şekilde başa çıkabilir.
B2	Belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla gruba rollerini, sorumluluklarını ve son teslim tarihlerini hatırlatarak grubu görevde tutup uzmanlık alanlarındaki çevrim içi iş birliğine dayalı çalışmalarda lider rolü üstlenebilir. Koşulların müzakere edilmesini ve karmaşık ayrıntıların ve özel gereksinimlerin açıklanmasını gerektiren uzmanlık alanına giren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerine katılabilir. Sorunu çözmeye yardımcı olmak amacıyla nazikçe ve uygun şekilde yanıt vererek çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişinde ortaya çıkan yanlış anlamalarla ve beklenmeyen sorunlarla baş edebilir. Ortak görevlerin tamamlanmasını sağlamak amacıyla, önerilerini gerekçelendirerek ve destekleyici bir rol oynayarak bir proje üzerinde çalışan bir grupla çevrim içi iş birliği yürütebilir.

	Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği
	Muhatabın karmaşık dilden kaçınması ve gerektiğinde tekrar etmeye ve yeniden ifade etmeye istekli olması koşuluyla uzayan bir bilgi alışverişi gerektiren çevrim içi işlemlerde bulunabilir. Karmaşık olmayan yönergeleri izleyerek, açıklık getirilmesini isteyerek ve ortak görevlerin tamamlanmasına yardımcı olarak bir proje üzerinde çalışan bir grupta çevrim içi ortak etkileşimde bulunabilir.
B1	Bir kursa, tura veya etkinliğe kaydolmak veya üyelik başvurusu yapmak gibi durumlarda ilgili ayrıntılar hakkında basit bir açıklama yapılmasını gerektiren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerine katılabilir. Daha karmaşık kavramları açıklığa kavuşturmak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcıları olması koşuluyla bir proje üzerinde çalışan bir ortakla veya küçük grupta çevrim içi etkileşim kurabilir. Paylaşılan çevrim içi bir görevi yerine getirmek amacıyla yönergeleri uygulayabilir, sorular sorabilir veya açıklamalar talep edebilir.
	Çevrim içi işlemlerde baş gösteren rutin sorunlara (modeller veya özel tekliflerin bulunup bulunmadığı teslimat tarihleri, adres bilgileri vb.) kalıplaşmış bir dille yanıt verebilir. İlgili kavramları açıklamak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcıların bulunması koşuluyla, talimatları uygulayarak ve açıklamalar isteyerek basit iş birliğine dayalı bir görevde destekleyici bir ortakla çevrim içi etkileşim kurabilir.
A2	Kişisel bilgiler verme, hüküm ve koşulları kabul etme, ilave hizmetleri reddetme ve benzer şeyler için çevrim içi bir form veya anket doldurarak basit çevrim içi işlemleri (ürün sipariş etme, bir kursa kaydolma vb.) gerçekleştirebilir. Bir ürün veya özelliğin var olup olmadığı hakkında temel sorular sorabilir. Destekleyici bir muhatap yardımıyla çevrim içi olarak paylaşılan bir görevi yerine getirmek için basit yönergeleri uygulayabilir ve basit sorular sorabilir.
A1	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, e-posta veya telefon numarası) sağlayarak çok basit bir çevrim içi satın almayı veya başvuruyu tamamlayabilir.
A1 Öncesi	Görsel destek olması koşuluyla, basit bir çevrim içi satın alma veya başvuru formunda seçimler yapabilir (ör. bir ürün, beden, renk seçimi).

3.3.2. Etkileşim stratejileri

Etkileşim stratejileri için üç tanımlayıcı ölçek sunulmaktadır: “Sözü alma” (“Söz sırası alma”), “İş birliği yapma” ve “Açıklama isteme”. “Sözü alma” (“Söz sırası alma”) söylem yetkinliğinin çok önemli bir parçası olduğu için aslında “Edimsel yetkinlik” bölümünde tekrarlanmaktadır. Bu, D-AOBM’deki bir ölçeğin tekrarlanmasına tek örnektir. “İş birliği” ölçeğinde iki boyut vardır: bilişsel stratejiler (kavramsal içeriği çerçeveleme, planlama ve organize etme) ve iş birlikçi stratejiler (kişiler arası, ilişkisel yönleri ele alma). Aracılık bölümünde bu iki yön, bilişsel stratejiler (“Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma”) ve iş birliğine dayalı stratejiler (“Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma”) için yeni ölçeklerde daha da geliştirilmiştir. Pek çok açıdan bu ölçekler “İş birliği” için 2001 ölçeğinin daha da geliştirilmesini temsil etmektedir. Ancak bu ikisinin söylem odaklı yaklaşımdan çok daha ileri bir noktada olmalarından dolayı aracılık üzerine olan bölümde bulunmaktadır.

Söz sırası alma

Bu ölçek, söylemde inisiyatif alma yeteneği ile ilgilidir. Yukarıda belirtildiği gibi bu yetenek hem bir etkileşim stratejisi (sözü almak) hem de söylem yetkinliğinin ayrılmaz bir boyutu olarak görülebilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Karşılıklı konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirme,
- Mevcut karşılıklı bir konuşmaya veya tartışmaya müdahale etme, genellikle bunu yapmak için önceden hazırlanmış bir ifade kullanma veya düşünmek için zaman kazanma.

	Söz sırası alma
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Sözü almak veya zaman kazanmak ve düşünürken sırasını korumak amacıyla sözlerine uygun bir giriş yapmak için anında hazır bulunan çeşitli işlevsel söylemlerden uygun bir öbek seçebilir.
B2	Uygun bir dil kullanarak tartışmaya müdahale edebilir. Etkili şekilde sıra alarak söylemi uygun şekilde başlatabilir, sürdürebilir ve sonlandırabilir. Konuşmayı başlatabilir, uygun olduğunda sırasını alabilir ve gerektiğinde karşılıklı konuşmayı bitirebilir ancak bunu her zaman zarif bir şekilde yapamayabilir. Zaman kazanmak ve söz sırasını korumak için söylemek istediklerini ifade ederken hazır öbekler (ör. "Bu yanıtlaması zor bir soru") kullanabilir.
B1	Aşına olduğu bir konudaki tartışmaya söz almak için uygun bir öbek kullanarak müdahale edebilir. Aşına olduğu veya kişisel ilgi alanına giren konularda basit, yüz yüze konuşmayı başlatabilir, sürdürebilir ve kapatabilir.
A2	Karşılıklı kısa bir konuşmayı başlatmak, sürdürmek veya bitirmek için basit teknikler kullanabilir. Basit, yüz yüze konuşmayı başlatabilir, sürdürebilir ve kapatabilir. Dikkat verilmesini isteyebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1	Tanımlayıcı yok.
Öncesi	Tanımlayıcı yok.

İş birliği yapma

Bu ölçek, bir tartışmanın gelişmesine yardımcı olmayı amaçlayan iş birliğine dayalı söylem hareketleriyle ilgilidir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kavramanın doğrulanması (alt düzeyler),
- Geri bildirim verme ve kendi katkısını önceki konuşmacıların/işaret dili kullanıcılarının katkılarıyla ilişkilendirme yeteneği (daha yüksek seviyeler),
- Tartışmada varılan noktayı değerlendirmeye almak için özetleme (B seviyeleri),
- Başkalarını katkıda bulunmaya davet etme.

Not: Bu ölçek, [aracılık bölümünde yer alan] "Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma" ve "Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma" ölçeklerinde daha da geliştirilmiştir.

	İş birliği yapma
C2	Katkıları diğerlerinin katkılarıyla ustaca ilişkilendirebilir, etkileşimin kapsamını genişletebilir ve bir sonuca doğru yönlendirmeye yardımcı olabilir.
C1	Kendi katkısını başkalarınıninkiyle ustaca ilişkilendirebilir.
B2	Açıklamalar ve çıkarımlar hakkında geri bildirimde bulunabilir ve bunları takip edebilir ve böylece tartışmanın gelişmesine yardımcı olabilir. Akademik veya mesleki yetkinliği dâhilindeki meselelerde ilgili ana tartışma noktalarını özetleyebilir ve değerlendirebilir. Anladığını teyit ederek, başkalarını davet ederek, vs. aşına olduğu bir zeminde tartışmaya yardımcı olabilir. Bir tartışmada belirli bir aşamada ulaşılan noktayı özetleyebilir ve atılacak sonraki adımları önerebilir.

	İş birliği yapma
B1	Karşılıklı bir konuşmanın veya tartışmanın devam etmesine yardımcı olmak için temel bir dil ve strateji birikiminden yararlanabilir. Bir tartışmada ulaşılan noktayı özetleyebilir ve böylece tartışmaya odaklanmaya yardımcı olabilir. Karşılıklı anlayışı doğrulamak ve fikirlerin doğru yolda gelişmesine yardımcı olmak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilir. Başkalarını tartışmaya davet edebilir.
A2	Takip ettiğini gösterebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Açıklama isteme

Bu ölçek, kişinin takip edip etmediğini belirlemek için etkileşime müdahale etmek ve kavramayı kontrol etmek için belirli noktalarda takip soruları sormak üzerinedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kavradığını veya kavrama problemini belirtme (alt düzeyler),
- Tekrar edilmesini isteme,
- Kavramayı kontrol etmek veya daha fazla ayrıntı istemek için takip soruları sorma.

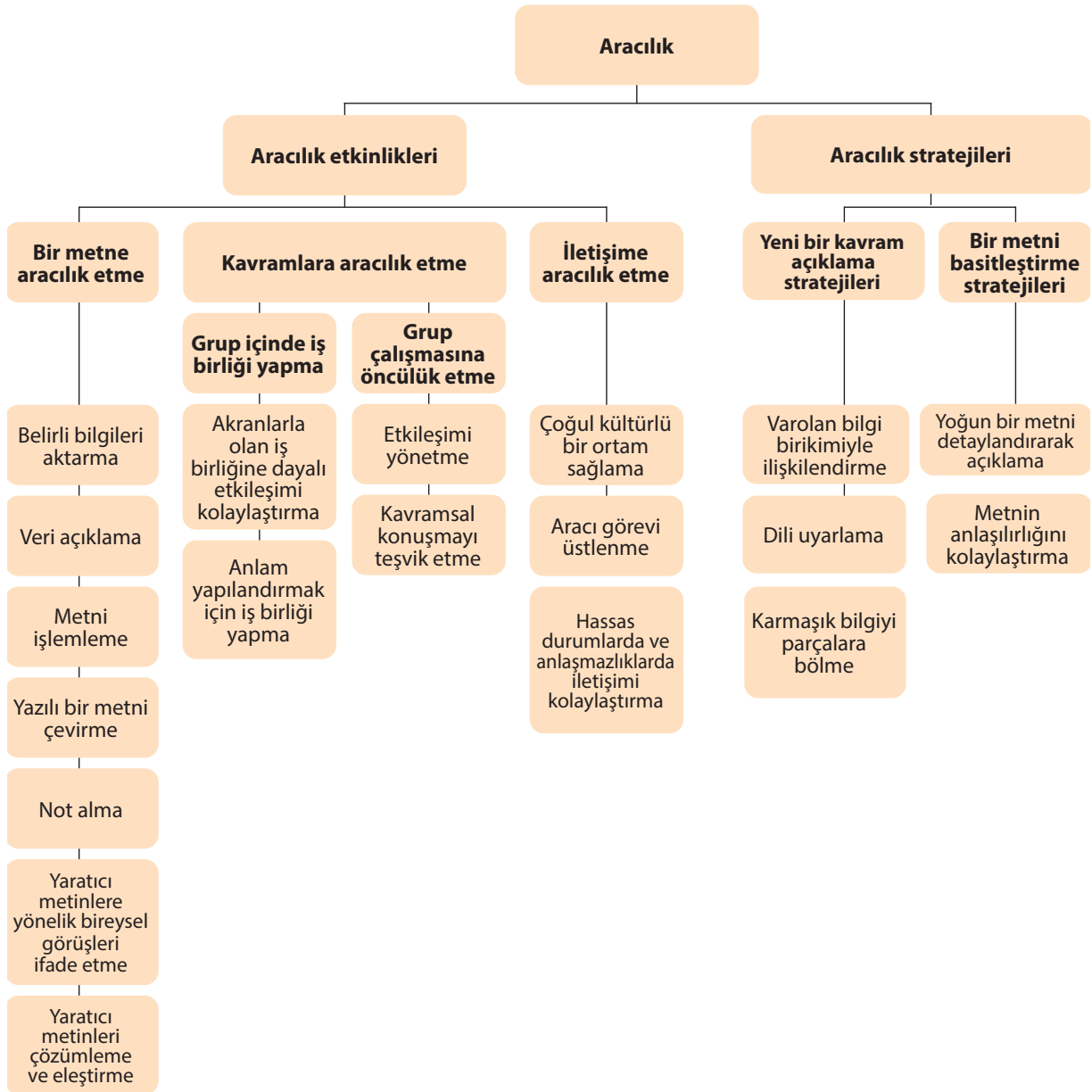
	Açıklama isteme
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Mesleki veya akademik bağlamlarda, canlı veya çevrim içi olarak karmaşık, soyut fikirleri anladığından emin olmak için açıklama ve aydınlatılma isteyebilir.
B2	Birinin söylemek istediğini kendisinin anlayıp anlamadığını kontrol etmek için takip soruları sorabilir ve belirsiz noktaların açıklığa kavuşturulmasını sağlayabilir. Karmaşık, soyut fikirleri anladığından emin olmak için açıklama ve aydınlatılma isteyebilir. Bir grubun bir üyesine örtük bir biçimde ifade edilen veya yetersiz bir biçimde ifade edilen bir konuyu açıklığa kavuşturmak için takip soruları sorabilir.
B1	Tartışmayı ilerletmek amacıyla diğer grup üyelerinden daha fazla ayrıntı ve açıklama isteyebilir. Birinden az önce söylediklerini açıklamasını veya detaylandırmasını isteyebilir.
A2	Anlamadığında çok basit bir şekilde tekrar edilmesini isteyebilir. Anahtar kelimeler/işaretler veya anlaşılmayan öbekler hakkında hazır öbekler kullanarak açıklama isteyebilir. Takip etmediğini belirtebilir. Anlamadığını işaret edebilir ve bir kelimenin/işaretin hecenemesini isteyebilir.
A1	Anlamadığını basit kelimelerle/işaretlerle, tonlamalarla ve hareketlerle gösterebilir. Anlamadığını basit bir şekilde ifade edebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.4 ARACILIK

Aracılık ölçeklerinin geliştirilmesi ve geçerlenmesi, “D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi” (North ve Piccardo 2016) adlı yayında açıklanmıştır. Amaç “Eğitim, hareketlilik, ötekilik – Okulların aracılık işlevleri” (Coste ve Cavalli 2015) başlıklı makalede sunulduğu gibi daha geniş bir aracılık görünümü için D-AOBM tanımlayıcıları sağlamaktır.

Aracılıkta kullanıcı/öğrenen, köprüler oluşturan ve anlam oluşturmaya veya iletmeye yardımcı olan sosyal bir aktör olarak bazen aynı dil içinde bazen farklı iletişim kanalları arasında (ör. sözlüden işaret diline veya tam tersi, çapraz kanallı iletişimde) ve bazen bir dilden diğerine (diller arası aracılık) hareket eder. Odak noktası, iletişim ve/veya öğrenme için alan ve koşullar yaratma, yeni anlam yapılandırmak için iş birliği yapma, başkalarını yeni anlam yapılandırmaya veya anlamaya teşvik etme ve yeni bilgileri uygun bir biçimde iletmeye gibi süreçlerde dilin rolü üzerinedir. Bağlam sosyal, pedagojik, kültürel, dilsel veya mesleki olabilir.

Şekil 14 - Aracılık etkinlikleri ve stratejileri

3.4.1 Aracılık etkinlikleri

Aracılığın pek çok farklı boyutu bulunmakla birlikte bu boyutların tamamı belli ortak özellikler taşımaktadır. Örnek olarak aracılık sırasında kişi kendi ihtiyaçları, fikirleri veya ifadelerinden çok, aracılık ettiği kişi veya tarafların ihtiyaçları, fikirleri veya ifadeleriyle ilgilenir. Aracılık etkinliğini üstlenen kişi, iletişim ortamındaki diğer katılımcıların bakış açıları ve duygu durumlarına yönelik yeterli empatiyi kurabilmek için gelişkin bir duygusal zekaya veya bunu geliştirmeye yönelik açık görüşlülüğe sahip olmalıdır. “Aracılık” terimi, aynı zamanda baş gösterebilecek hassas durumlara göğüs gererek ve mümkünse bunları yatıştırarak, iletişim ve iş birliği için gerekli koşulları yaratmaya yönelik sosyal ve kültürel bir süreci tanımlamak amacıyla da kullanılmaktadır. Özellikle diller arası ve çapraz kanallı aracılık, kaçınılmaz olarak sosyal ve kültürel yetkinlik, ayrıca çoğul dilli yetkinlik gerektirmektedir. Bu durum, uygulamada belli bir aracılık türünün diğerlerinden bütünüyle ayrıştırılamayacağı gerçeğine işaret etmektedir. Dolayısıyla kullanıcılar, tanımlayıcıları kendi bağlamlarına uyarlarken, kendi bakış açılarına uyumlu hâle getirmek için farklı kategorileri birleştirme ve eşleştirme serbestisi hissetmelidirler.

Aracılık ölçekleri, aracılığın ne şekilde gerçekleşme eğiliminde olduğunu göstermek üzere, üç grup altında sunulmaktadır.

“Bir metne aracılık etme” dilsel, kültürel, anlamsal veya teknik engeller nedeniyle erişim olanağının bulunmadığı bir metin içeriğinin başka birine aktarılmasını ifade etmektedir. 2001 D-AOBM’nin “aracılık” terimini kullandığı ana anlam budur [bk. Çeviri Notu 4]. İlk tanımlayıcı ölçek seti de -genellikle diller arası tercüme olmak üzere- bunun için ortaya konmuş olup dil öğretim programlarında giderek daha fazla yer bulmaktadır (örneğin İsviçre, Almanya, Avusturya, İtalya, Yunanistan ve İspanya). Bununla birlikte aradan geçen sürede bu kavram daha da geliştirilmiş ve kişinin kendisi için bir metne aracılık etmesini (örneğin bir ders sırasında notlar alma) veya yaratıcı ve edebî tepkiler başta olmak üzere, metinlere verilen tepkilerin ifade edilmesini de içerir hâle gelmiştir.

“Kavramlara aracılık etme”, özellikle başka kişilerin doğrudan doğruya kendi başlarına erişim olanağı olmadığı, bilgi ve kavramlara erişimi kolaylaştırma sürecini ifade etmektedir. Bu etkinlik hem ebeveynlik, rehberlik, öğretmenlik ve eğitmenliğin hem de iş birliğine dayalı öğrenme ve çalışmanın temel boyutunu oluşturmaktadır. Kavramlara aracılık etme, iki tamamlayıcı boyut içerir: Bir taraftan anlamın yapılandırılıp irdelenmesi ve diğer taraftan da ilgili kavram alışverişine ve gelişimine olanak tanıyan koşulların sağlanıp teşvik edilmesi.

“İletişime aracılık etme” sosyokültürel, toplumdilbilimsel veya entelektüel farklılıklar taşıyabilen kullanıcılar/öğrenenler arasında anlamayı kolaylaştırma ve başarılı bir iletişim şekillendirme amacındadır. Aracı, katılımcıların kendisiyle kuracağı ilişki de dâhil olmak üzere, tüm katılımcılar arasında dinamik bir ilişkinin boyutlarına olumlu yönde etki etmeye çalışır. Çoğu zaman, aracılık bağlamı katılımcıların iletişim hedeflerini paylaştıkları bir etkinlik olacaktır ancak bu mutlaka böyle olmak zorunda da değildir. Burada devreye girecek olan beceriler, diploması, müzakere, pedagoji ve uyumsuzluk çözümü ve aynı zamanda da günlük sosyal ve/veya işyeri etkileşimi ile ilgili olacaktır. Dolayısıyla iletişime aracılık etme, temel olarak kişisel karşılaşmalarla ilgilidir. Ancak bu kapalı bir liste değildir, ucu açık bir kümedir ve kullanıcılar, burada yer verilmemiş başka aracılık etkinliği türlerini de dikkate alabilirler.

Genel aracılık

	Genel aracılık
C2	Kişilerin ihtiyaçlarına ve ilgili duruma göre çeşitli roller üstlenerek, ince ayrımları ve örtük eğilimleri belirleyerek ve hassas bir tartışmaya rehberlik ederek, etkin ve doğal bir şekilde aracılık yapabilir. Tutum belirleyen boyutları ve çoğu ince ayrımı doğru bir şekilde aktararak, ayrıca sosyokültürel anlamlara işaret ederek (ör. üslup kullanımı, küçümseme, ironi ve alay), olgular ve savların ifade ediliş şeklini açık, akıcı ve iyi yapılandırılmış bir dille açıklayabilir.
C1	Farklı bakış açılarını yorumlayarak, belirsizlikleri yöneterek yanlış anlama olasılıklarını önceden tahmin ederek ve karşılıklı konuşmaya yeni bir doğrultu kazandırmak amacıyla diplomatik bir biçimde müdahale ederek olumlu bir etkileşim sağlayıp etkin bir aracılık gösterebilir. Bir dizi soruyla akıl yürütmeye teşvik ederek bir tartışmaya yapılan çeşitli katkıları temel alıp bunları geliştirebilir. Tutum belirleyen boyutlar ve çoğu ince ayrım da dâhil olmak üzere uzun ve karmaşık metinlerdeki önemli fikirleri, kendi ilgi alanıyla alakalı olsun veya olmasın, açık, akıcı ve iyi yapılandırılmış bir dille açıklayabilir.

	Genel aracılık
B2	Farklı bakış açılarını takdir ederek insanları meseleleri keşfetmeye teşvik ederek ve ifade şekillerini hassas bir biçimde düzenleyerek fikir paylaşımını destekleyici bir ortam oluşturabilir ve hassas meselelerin tartışılmasını kolaylaştırabilir. İlerlemeye yönelik önerilerde bulunarak diğer kişilerin fikirlerini temel alıp onları geliştirebilir. Konuşanların/ işaret dili kullanıcısının görüşleri ile amaçlarına açıklık getirerek, mesleki, akademik veya kişisel ilgi alanlarına giren konulardaki iyi yapılandırılmış ancak uzun ve savlar açısından önermesel olarak karmaşık metinlerin temel içeriğini aktarabilir. Destek sunarak, ortak hedefleri belirlemeye yönelik sorular sorarak, bu hedeflere nasıl ulaşılacağına ilişkin seçenekleri karşılaştırarak ve sonraki adımda ne yapılması gerektiğine ilişkin önerileri açıklayarak olumlu bir atmosfer yaratıp farklı altyapılara sahip kişilerle iş birliği içinde çalışabilir. Diğerlerinin fikirlerini daha ileriye taşıyabilir, farklı bakış açılarına dair yorumları teşvik eden sorular yöneltebilir ve çözüme veya sonraki adımlara yönelik öneriler sunabilir. Ayrıntılı bilgi ve savları, ör. mesleki, akademik veya kişisel ilgi alanlarındaki karmaşık ama iyi yapılandırılmış metinlerde yer alan önemli noktayı/noktaları güvenilir bir biçimde aktarabilir.
B1	Basit soru sorup yanıtlayarak, önerilerde bulunarak ve önerilere yanıt vererek, insanların aynı fikirde olup olmadığını sorarak ve alternatif yaklaşımlar önererek, ilgi ve empatisini gösterip farklı altyapılara sahip kişilerle iş birliği içinde çalışabilir. Gerekliğinde belli ifadelerin anlamlarını kontrol etmesi koşuluyla kişisel ilgi alanına giren konularda karmaşık olmayan bir dille ifade edilmiş uzun metinlerde belirtilen ana noktaları aktarabilir. Bazı soruların değişik şekillerde algılanabileceği bilincini taşıyarak farklı altyapılara sahip kişileri tanıtabilir ve diğer kişileri de uzmanlıkları, deneyimleri ve görüşleriyle katkı sunmaya davet edebilir. Sözcüksel sınırlılıklar nedeniyle zaman zaman kurgulamakta sıkıntı yaşasa da aşına olduğu veya kişisel ilgi alanına giren konularda veya güncel başlıklarda açık ve iyi yapılandırılmış bilgi içerikli metinlerdeki bilgileri aktarabilir.
A2	Diğer katılımcıların yavaş konuşması/işaretleşmesi ve en az bir katılımcının katkıda bulunmasına ve önerileri ifade etmesine yardımcı olması koşuluyla etkileşimde destekleyici bir rol üstlenebilir. Aşına ve somut konular üzerine basit gündelik dilde ifade edilmiş olmaları koşuluyla açık bir şekilde yapılandırılmış basit bilgi içerikli metinlerdeki ilgili bilgileri aktarabilir. Bir kişiden bir şeyi açıklamasını istemek için basit sözcükler/işaretler kullanabilir. Güçlükler baş gösterdiğinde bunu fark edebilir ve sorunun görünürdeki nedenini basit bir dille ifade edebilir. Basit bir dilde ve açık bir şekilde ifade edilmiş olmaları koşuluyla yakın ilgisi olan gündelik konulardaki kısa ve basit karşılıklı konuşmaların veya metinlerin ana noktalarını aktarabilir.
A1	Bir fikre duyduğu ilgiyi göstermek için basit sözcükler/işaretler veya ve sözel olmayan belirtkeler kullanabilir. Kısa ve basit işaretler, tabelalar, levhalar veya programlarda yer alan, yakın ilgisi olan basit, tahmin edilebilir bilgileri aktarabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.4.1.1. Bir metne aracılık etme

Bu bölümde yer alan ölçeklerdeki tüm tanımlayıcılar için A dili ve B dili birbirinden farklı diller, aynı dilin farklı ağızları veya farklı iletişim kanalları, aynı ağza ait farklı üsluplar veya tüm bunların bir bileşimi olabilir. Bununla birlikte A dili ve B dilinin birbiriyle aynı olması da olasıdır. Aracılığın aynı dil içerisinde de gerçekleşebileceği, D-AOBM 2001’de açıkça ifade edilmektedir. Öte yandan aracılığın pek çok farklı dil, ağız veya iletişim kanalı arasında gerçekleşmesi, ilgili iletişim durumuna bir C dilinin ve hatta bir D dilinin dâhil olması da olasıdır. Aracılık tanımlayıcıları, tüm bu durumlar için aynı derecede geçerlidir. Dolayısıyla kullanıcılar, tanımlayıcıları kendi bağlamlarına uyarlarken hangi dillerin/ağızların/iletişim kanallarının yer aldığını açık bir şekilde belirtmeyi tercih edebilirler. Kullanım kolaylığı açısından tanımlayıcılarda sadece A diline ve B diline gönderimde bulunulmuştur.

Bunun yanında bu bölümde sunulan örnek tanımlayıcıların profesyonel tercüman ve çevirmen yetkinliklerini tanımlama amacı taşımadığı bilinmelidir. Tanımlayıcılar, resmî olmayan gündelik durumlarda bir kullanıcının/öğrenenin ne yapabileceği düşünülerek belirlenmiş dil yetkinliklerine odaklanmaktadır. Tercüme ve çeviri yetkinlikleri ile stratejileri, tamamen farklı bir alanın konusudur.

Belirli bilgileri aktarma

Belirli bilgi aktarımı, konuyla/durumla yakından ilgili belirli bazı bilgilerin, hedef metinden alınıp birine aktarılmasını ifade etmektedir. Burada vurgulanan, metinde yer alan ana fikirler veya tartışma serisinden çok, durumla ilgisi bulunan belirli içeriktir. “Belirli bilgileri aktarma”, “Fikir sahibi olmak için okuma” ile ilgilidir (ilgili bilgiler, kamusal bir duyuruda veya bir dizi yönerge içinde sözlü olarak ifade edilmiş olsa bile). Kullanıcı/öğrenen, gerekli bilgiler için kaynak metni tarar ve ardından bunları alıcıya aktarır. Buradaki iki ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Duyurular veya yazılı/işaretlenen eserlerden zaman, yer, fiyat vb. bilgilerin aktarılması,
- Bir dizi yönlendirme veya yönergenin aktarılması,
- Belirli, alakalı bilgilerin, kılavuz ve broşürler gibi bilgi içeren metinlerden, yazışmalardan, veya rapor ve makale gibi daha uzun ve karmaşık metinlerden aktarılması.

Ölçeklerde ilerleyiş ise şu şekilde yapılandırılmıştır: A1 Öncesi ve A1 seviyelerindeki kullanıcı/öğrenen zaman, yer ve sayılar gibi basit bilgileri aktarma becerisini sergilerken A2 seviyesinde ise yönergeler ve duyurular gibi basit metinlerde yer alan bilgilerin üstesinden gelebilir. B1 seviyesine ulaştığında karmaşık olmayan sözlü duyurularda kitapçık, broşür ve belge benzeri metinlerde yer alan belirli, alakalı bilgileri ayırt edip aktarabilir. B2 seviyesiyle birlikte resmî yazışmalarda veya uzun, karmaşık metinlerin belli bölümlerinde yer alan ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde aktarabilir. “Bilgi alışverişi” ölçeğinde olduğu gibi salt bilgiye dayalı görevler için C seviyesi yeterliği gerekmediğinden burada C seviyelerine yönelik bir tanımlayıcı yer almamaktadır.

Buradaki iki ölçekte, A dili ve B dili, birbirinden farklı diller, aynı dilin farklı ağızları, aynı ağza ait farklı üsluplar, aynı dile/ağza ait farklı iletişim kanalları veya tüm bunların bir bileşimi olabilir. Bununla birlikte A dili ve B dilinin birbiriyle aynı olması da olasıdır. İlk durumda [farklı diller/ağızlar/iletişim kanalları olması], ilgili dillerin/ağızların/iletişim kanallarının kullanıcılar tarafından belirtilmesi, ikinci durumda [aynı dil/ağız/iletişim kanalı olması] ise parantez içine alınmış bölümlerin ölçeklerden çıkarılması gerekmektedir.

Belirli bilgileri aktarma		
	Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Yazı içeriğinde belirli bilgiyi aktarma
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1	Tanımlayıcı yok; bk. B2
C1	(A dilinde) uzun, karmaşık bir metnin belli bir bölümünde yer alan belirli bir bilginin konuyla bağlantısını (B dilinde) açıklayabilir.	Tanımlayıcı yok; bk. B2
B2	(A dilinde) bir konferansta yapılan sunumlardan veya (A dilinde) bir kitapta yer alan makalelerden hangilerinin belli bir amaçla bağlantısı olduğunu (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde yapılan) bir konferanstaki sunumlardan hangilerinin daha ayrıntılı ele alınması gerektiğini belirterek sunumlardan hangilerinin konuyla bağlantılı olduğunu (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir. (A dilinde) mesleki, akademik veya kişisel ilgi alanına giren örneksel olarak karmaşık ancak iyi yapılandırılmış metinlerde yer alan konuyla bağlantılı noktaları (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir. (A dilinde) akademik veya mesleki yayınlarda yer alan bir makaledeki bağlantılı noktaları (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.
B1	(A dilinde) genel konular ve kendi ilgi alanına yönelik konular üzerine olan resmi yazışmalardaki ve/veya raporlardaki ana noktaları (B dilinde) aktarabilir. (A dilinde) normal hızda ve anlaşılır bir şekilde yapılan kamusal duyuruların ve mesajların içeriğini (B dilinde) aktarabilir. (A dilinde) ayrıntılı talimatlar ve yönlendirmelerin içeriğini, anlaşılır bir şekilde sesletilmesi koşuluyla, (B dilinde) aktarabilir. (A dilinde) karmaşık olmayan bilgi metinlerinde (broşürler, kitapçıklar, bildirimler ve resmi yazılar, e-postalar vb.) verilen belirli bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde) bir toplantıda alınmış, konuyla bağlantılı kararları (B dilinde) yazılı bir rapor hâlinde aktarabilir. (A dilinde) resmî bir yazışmada yer alan önemli noktayı/ noktaları (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir. (A dilinde) aşına olduğu konular üzerine sunulmuş metinlerde (ör. çağrılar, duyurular, yönergeler) yer alan belirli bilgi noktalarını (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir. (A dilinde) aşına olduğu konulardaki karmaşık olmayan bilgi metinlerinde yer alan belirli bağlantılı bilgiyi (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir. (A dilinde) kaydedilmiş karmaşık olmayan sesli mesajlarda yer alan belirli bilgileri, konunun aşına olması ve konuşmanın yavaş ve açık yapılması koşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.

Belirli bilgileri aktarma		
	Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Yazı içeriğinde belirli bilgiyi aktarma
A2	(A dilinde) aşına olduğu gündelik konulara ilişkin açık bir şekilde yapılmış bir duyurunun amacını, mesajı basitleştirmesi ve çeşitli sözcükleri/işaretleri araması gerekse bile (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde) kısa ve basit bilgi içerikli metinlerde yer alan belirli bilgileri, metnin somut ve aşına olduğu konulara ilişkin olması ve basit gündelik dille düzenlenmiş olması koşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.
	(A dilinde) aşına olduğu konular üzerine olan kısa ve basit metinlerde, etiketlerde ve duyurularda yer alan belirli bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde) kısa, açık ve basit mesajların ve duyuruların ana noktalarını, anlaşılır ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla (B dilinde) listeleyebilir.
	(A dilinde) kısa, açık ve basit mesajlarda, talimatlarda ve duyurularda belirtilen noktayı, yavaş ve açık bir şekilde basit bir dilde ifade edilmeleri koşuluyla (B dilinde) aktarabilir.	Yakın ilgi alanına veya ihtiyacına yönelik gündelik konulara ilişkin (A dilinde) basit metinlerde yer alan belirli bilgileri (B dilinde) listeleyebilir.
	(A dilinde) bir dizi kısa ve basit yönergeyi, kaynak metnin açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesi koşuluyla basit bir şekilde (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde) Yakın ilgi alanına yönelik sözlü metinlerde verilen isimleri, sayıları, fiyatları ve çok basit bilgileri, çok yavaş ve açık bir şekilde tekrarlarla sesletilmesi koşuluyla (B dilinde) listeleyebilir.
A1	(A dilinde iletilen) kısa ve basit ifadelerdeki zaman ve yere ilişkin basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	
A1 Öncesi	(A dilinde verilen) yer ve zamanla ilgili basit yönergeleri, çok yavaş ve açık bir şekilde tekrarlanması koşuluyla (B dilinde) aktarabilir.	
	(A dilinde) kısa, basit, görsel içeren metinlerde yer alan çok temel bilgileri (sayılar, fiyatlar vb.) (B dilinde) aktarabilir.	(A dilinde) çok basit bir dille oluşturulmuş ve görsel içeren metinlerde yer alan ve Yakın ilgi alanına yönelik isimleri, sayıları, fiyatları ve çok basit bilgileri (B dilinde) listeleyebilir.

Veri açıklama

Bu ölçek, şekillerde (grafikler, diyagramlar vb.) yer alan bilgilerin sözlü metne dönüştürülmesiyle ilgilidir. Kullanıcı/öğrenen, bunu bir PowerPoint sunumunun parçası olarak veya bir arkadaşı veya meslektaşına bir makalede, hava tahmininde veya finansal raporlarda yer alan grafiklerdeki bilgileri açıklamak için yapabilir. Buradaki iki ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Aşına olduğu konular hakkında grafik materyalin (ör. akış şemaları, hava durumu grafikleri vb.) betimlenmesi,
- ▶ Eğilimlerin grafiklerle gösterilmesi,
- ▶ Çubuk grafiklerin yorumlanması,
- ▶ Grafiksel olarak sunulmuş deneysel verilerin öne çıkan ilgili noktalarının belirlenip yorumlanması.

Ölçeklerde ilerleyiş ise şu şekilde yapılandırılmıştır: Seviye yükseldikçe görsel bilgiler daha karmaşık hâle gelmekte ve gündelik görsellerden (ör. hava durumu grafikleri), akademik ve üst düzey mesleki metinlere eşlik eden karmaşık görsellere kadar ilerlemektedir. İkinci olarak, seviye yükseldikçe sürece dâhil olan iletişimsel eylemler de karmaşıkmaktadır (kaynak verilerin yorumlanması, öne çıkan noktaların açıklanması, ayrıntılı açıklamalar verilmesi). A1 ve A2 seviyeleri için herhangi bir tanımlayıcı yoktur. A2+ Seviyesindeki kullanıcı/öğrenen, aşına olduğu konulardaki basit görselleri açıklayabilirken B1 Seviyesinde ise ilgi alanına giren diyagramlardaki genel eğilimleri ve ayrıntılı bilgileri açıklayabilir. B2 Seviyesinde, karmaşık verilerin güvenilir bir şekilde yorumlanması öne çıkarken C2 Seviyesindeki kullanıcı/öğrenen ise kavramsal açıdan karmaşık araştırmalarda yer alan çeşitli biçimlerdeki deneysel verileri yorumlayıp açıklayabilir.

Buradaki iki ölçekte, A dili ve B dili, birbirinden farklı diller, aynı dilin farklı ağızları, aynı ağza ait farklı üsluplar, aynı dile/ağza ait farklı iletişim kanalları veya tüm bunların bir bileşimi olabilir. Bununla birlikte birbiriyle aynı olmaları da olasıdır. Farklı diller/ağızlar/iletişim kanalları olması durumunda ilgili dillerin/ağızların/iletişim kanallarının kullanıcılar tarafından belirtilmesi, aynı dil/ağız/iletişim kanalı olması durumunda ise parantez içine alınmış bölümlerin ölçeklerden çıkarılması gerekmektedir.

Veri açıklama (grafikler, şemalar vb.)		
	Konuşma veya işaret içeriğinde verileri açıklama	Yazı içeriğinde verileri açıklama
C2	(A dili metindeki) akademik veya mesleki konularla ilgili kavramsal açıdan karmaşık araştırmalardan elde edilen çeşitli deneysel veri biçimlerini ve görsel olarak düzenlenmiş bilgileri (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.	(A dili metindeki) akademik veya mesleki konular üzerine kavramsal açıdan karmaşık araştırmalardan alınan çeşitli biçimlerdeki deneysel veriyi (B dilinde) yorumlayabilir ve yazılı olarak sunabilir.
C1	(A dili metindeki) karmaşık akademik veya mesleki konular üzerine, karmaşık diyagramlarda ve diğer görsel olarak düzenlenmiş bilgilerde kapsanan noktaları ve ayrıntıları, (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.	(A dili metindeki) karmaşık akademik veya mesleki konular üzerine karmaşık diyagramlar ve başka görsel olarak düzenlenmiş veride kapsanan ilgili noktaları, (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yazılı olarak yorumlayabilir ve sunabilir.
B2	(A dili metindeki) ilgi alanına giren konular üzerine, karmaşık diyagramlarda, grafiklerde ve diğer görsel olarak düzenlenmiş bilgide yer alan ayrıntılı bilgileri, (B dilinde) güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.	(A dili metindeki) ilgi alanındaki diyagramlardan ve görsel olarak düzenlenmiş verilerden ayrıntılı bilgileri (B dilinde) yorumlayabilir ve güvenilir bir şekilde yazılı olarak sunabilir.
B1	(A dili metindeki) ilgi alanına giren diyagramlardaki ayrıntılı bilgileri, sözcüksel boşluklar nedeniyle tereddüt yaşasa veya tam olarak ifade edemese bile (B dilinde) yorumlayabilir ve betimleyebilir.	(A dili metindeki) basit diyagramlarda (grafikler, çubuk grafikler vb.) gösterilen genel eğilimleri, önemli noktaları daha ayrıntılı bir şekilde açıklayarak sözlükten veya başka başvuru malzemelerinden aldığı yardımla (B dilinde) yorumlayabilir ve sunabilir.
A2	(A dili metindeki) basit diyagramlarda (ör. grafikler, çubuk grafikler) yer alan genel eğilimleri, kimi zaman sözcüksel kısıtlar nedeniyle ifade etmekte sıkıntılar yaşasa bile (B dilinde) yorumlayabilir ve betimleyebilir.	(A dili metindeki) aşına olduğu konularda düzenlenmiş görsellerde (ör. hava durumu grafikleri, basit akış şemaları) yer alan ana olguları, (B dilinde) basit cümlelerle açıklayabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.
A1	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Metin işleme

Metin işleme, kaynak metinde yer alan bilgi ve/veya savların anlaşılması ve ardından, genellikle daha yoğunlaştırılmış bir hâlde, bağlama uygun düşecek şekilde başka bir metne aktarılması anlamına gelmektedir. Diğer bir deyişle, ortaya çıkan sonuç, kaynak metindeki ana noktalara ve fikirlere odaklanarak, orijinal bilginin ve savların yoğunlaştırılmasını ve/veya yeniden ifade edilmesini temsil eder. İşlemeye ilişkin ölçeklerdeki kilit sözcük, "özetleme"dir. Kullanıcı/öğrenen, "Belirli bilgileri aktarma"da hemen hemen hiçbir zaman metnin tümünü okumazken (ihtiyaç duyulan bilgi iyice gizlenmiş olmadığı sürece!), "Metin işleme"de öncelikle kaynak metinde yer alan tüm ana noktaları bütünüyle anlamak zorundadır. "Metin işleme", dolayısıyla, "Bilgi ve sav için okuma" ile ilgilidir (Kimi zaman ayrıntı amaçlı okuma veya dikkatli okuma şeklinde adlandırılır.). Ancak, ilgili bilgiler, bir sunum veya derste sözlü olarak verilmiş de olabilir. Kullanıcı/öğrenen, sonrasında, iletişimin amacına bağlı olarak bu bilgileri alıcıya tamamen farklı bir sıralamada sunmayı tercih edebilir. Buradaki iki ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Bir kaynak metindeki ana noktaların özetlenmesi,
- Söz konusu bilgi ve savların başka kaynaklardan derlenmesi,
- Kaynak metnin hedef okurunun, amacının ve bakış açısının belirlenmesi ve alıcıya açıkça sunulması.

Ölçeklerde ilerleyiş ise şu şekilde yapılandırılmıştır: Genel olarak seviye yükseldikçe tanımlayıcı tarafından açıklanan süreç, bilişsel ve dilsel açıdan daha zorlayıcı hâle gelmekte, metin tiplerinin çeşitliliği artmakta, metinlerin karmaşıklık düzeyi yükselmekte ve konu başlıkları soyutlaşmakta, sözcük birikimi de gelişmektedir. A1 seviyesi için herhangi bir tanımlayıcı yoktur. A2 Seviyesinde, öğrenen, sınırlı birikimini jestler, çizimler ve başka dillerden alınmış ifadelerle destekleme ihtiyacı duyabilir. Alt seviyelerde günlük ve yakın ilgi alanındaki konularla alakalı olarak kaynak metinler daha basit ve daha olgusal içeriğe sahiptir. B1 seviyesindeki metinler, TV programları, karşılıklı konuşmalar ve ilgi alanına giren iyi yapılandırılmış metinleri içermektedir. B2 seviyesine gelindiğinde kullanıcı/öğrenen, bir dizi farklı kaynaktan örneğin röportajlardan, belgesellerden, filmlerden ve ilgi alanına giren karmaşık metinlerden edindiği bilgileri sentezleyip rapora dönüştürebilir. C seviyeleriyle birlikte, iyi yapılandırılmış bir dile sahip olması koşuluyla, kullanıcı/öğrenen tutumlardan ve örtük fikirlerden çıkarım yaparak ve olgular ve savların sunumundaki ince ayrımlarını açıklayarak uzun ve zorlayıcı mesleki ve akademik metinleri özetleyebilir.

Buradaki iki ölçekte, A dili ve B dili, birbirinden farklı diller, aynı dilin farklı ağızları, aynı ağza ait farklı üsluplar, aynı dile/ağza ait farklı iletişim kanalları veya tüm bunların bir bileşimi olabilir. Bununla birlikte birbiriyle aynı olmaları da olasıdır. Farklı diller/ağızlar/ iletişim kanalları olması durumunda ilgili dillerin/ağızların/iletişim kanallarının kullanıcılar tarafından belirtilmesi, aynı dil/ağız/iletişim kanalı olması durumunda ise parantez içine alınmış bölümlerin ölçeklerden çıkarılması gerekmektedir.

Metin işleme		
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Yazı içeriğinde metin işleme
C2	Bağlantılar veya dolaylı anlamlar (A dilinde) açık bir şekilde ifade edilmediğinde bunların çıkarımlarını (B dilinde) açıklayabilir ve ifade biçimlerinin sosyokültürel anlamlarına (ör. küçümseme, ironi, alaycılık) dikkat çekebilir.	(A dilinde) bir metindeki olgu veya savların sunulma şeklini, özellikle başka birinin görüşü aktarırken küçümseme, örtülü eleştiri, ironi ve alaycılık kullanımına dikkat çekerek yazılı olarak (B dilinde) açıklayabilir. Savlar ve anlatıları genel sonucun tutarlı sunumunda yeniden yapılandırarak farklı kaynaklardan alınan bilgileri özetleyebilir.
C1	(A dilinde) uzun ve zorlayıcı metinleri (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) akademik veya mesleki yetkinliğidâhilindeki meseleler üzerine olan tartışmaları, farklı bakış açılarını ayrıntılı olarak ele alıp değerlendiren ve en önemli noktaları belirleyerek, (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) kendi uzmanlığı dışındaki bir uzmanlık alanına ait karmaşık metinlerde belirtilen ana noktaları, zaman zaman belli teknik kavramları kontrol etmesi gerekse bile iyi yapılandırılmış bir dille ve açık bir şekilde (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) olguların ve savların ortaya konmasındaki ince ayrımları (B dilinde) açıklayabilir. (A dilinde) karmaşık bir metinden alınan bilgi ve savları, değerlendirci yorumlarla açıklayarak ve kendi görüşünü ekleyerek (B dilinde) bir konuyu tartışmak için kullanabilir. (A dilinde) bir uzmanlık konusu üzerine kaynak bir metinde ifade edilmiş olan tutumu ve görüşü, kaynak metindeki belli bölümlere atıfta bulunup çıkarımlarını destekleyerek (B dilinde) açıklayabilir.	(A dilinde) uzun ve karmaşık metinlerin içeriğini doğru bir şekilde yorumlayarak alışılmadık, teknik terimlerin tam anlamını zaman zaman kontrol edebilmesi koşuluyla yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) uzun ve karmaşık bir metni (ör. akademik bir makale, politik bir analiz, roman özeti, başyazı, edebî bir eleştiri, bilimsel bir kitaptan rapor veya alıntı) belli bir okur kitlesi için, kaynak metnin üslup ve tarzına sadık kalarak yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.
B2+	(A dilinde) ilgi ve uzmanlık alanıyla bağlantılı, geniş çeşitlilikte konular üzerine düzenlenmiş karmaşık metinlerde yer alan bilgi ve savları (B dilinde) açık ve iyi yapılandırılmış bir dille özetleyebilir. (A dilinde) karmaşık tartışmaların ana noktalarını, ortaya konulmuş farklı bakış açılarını değerlendirerek (B dilinde) özetleyebilir.	(A dilinde) mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanına giren konularda iyi düzenlenmiş ancak önermesel olarak karmaşık olan metinlerin temel içeriğini yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) özel ilgi alanına giren akademik ve mesleki yayınlardaki bilgi ve bakış açılarını yazılı olarak (B dilinde) karşılaştırabilir, kıyaslayabilir ve sentezleyebilir. (A dilinde) karmaşık bir metinde ifade edilen bakış açısını metinde yer alan belirli bilgilere atıfta bulunup yaptığı çıkarımları destekleyerek yazılı olarak (B dilinde) açıklayabilir.

Metin işleme		
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Yazı içeriğinde metin işleme
B2	(A dilinde) birçok kaynakta yer alan bilgi ve savları (B dilinde) sentezleyebilir ve raporlayabilir. (A dilinde) geniş çeşitlilikteki olgusal ve kurgusal metinleri, karşıt bakış açılarını ve ana temaları yorumlayıp tartışarak (B dilinde) özetleyebilir. Uzmanlık alanı da dâhil olmak üzere kişisel ve yakın ilgi alanına ait konularda (A dilinde) uzun ve karmaşık metinlerde yer alan önemli noktaları (B dilinde) özetleyebilir. İlgi duyduğu bir konuda (A dilinde) bir metnin hedef okurunu belirleyebilir ve yazarın amacını, tutumunu ve görüşünü (B dilinde) açıklayabilir. Görüşler, savlar ve tartışmalar içeren (A dilinde) haber yazıları, röportajlar ve belgeselleri (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) bir filmin veya bir oyunun konusunu ve olay örgüsünü (B dilinde) özetleyebilir.	(A dilinde) ilgi ve uzmanlık alanıyla ilgili konularda yazılmış karmaşık metinlerin ana içeriğini yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.
	İlgi alanındaki konular hakkındaki (A dilinde) uzun metinlerde ortaya konulan ana noktaları, belli ifadelerin anlamını kontrol edebilmesi koşuluyla (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) kısa anlatıları, makaleleri, konuşmaları, tartışmaları ve belgeselleri (B dilinde) özetleyebilir ve ayrıntılara ilişkin ilave soruları yanıtlayabilir. (A dilinde) çeşitli kaynaklardan kısa bilgi parçalarını derleyebilir ve bunları başka bir kişi için (B dilinde) özetleyebilir.	Genel veya kişisel ilgi alanına giren konular hakkındaki (A dilinde) metinlerde bulunan bilgi ve savları yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.
B1	Aşına olduğu veya kişisel ilgi alanındaki konular üzerine (A dilinde) açık ve iyi yapılandırılmış metinlerin ana noktalarını, sözcüksel kısıtlar nedeniyle zaman zaman yapılandırmada güçlük yaşasa bile (B dilinde) özetleyebilir. Aşına olduğu konulardaki (A dilinde) karmaşık olmayan metinlerin (ör. kısa bir röportaj kaydı, dergi makalesi, seyahat broşürü) ana bilgi içeriğini (B dilinde) basitçe özetleyebilir. Kişisel veya o anki ilgi alanına giren bir konu üzerine (A dilinde) karşılıklı konuşma sırasında ortaya konan temel noktaları, anlaşılır bir şekilde sesletilmesi koşuluyla (B dilinde) özetleyebilir. İlgi alanındaki konular üzerine (A dilinde) sözlü olarak sunulan uzun metinlerin ana noktalarını, birkaç kez dinleme veya izleme olanağı bulunması koşuluyla (B dilinde) özetleyebilir. (A dilinde) TV programlarındaki ve video kliplerdeki ana noktaları veya olayları, birkaç kez izleyebilmesi koşuluyla (B dilinde) özetleyebilir.	Kişisel ilgi alanına giren veya güncel (A dilinde) karmaşık olmayan bilgilendirici metinlerdeki ana noktaları, sözlü metinlerin açık bir şekilde sesletilmesi koşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak özetleyebilir. Kaynak metindeki cümle yapısı ve sıralamasını kullanarak kısa metinleri basit bir şekilde açmılayabilir.

Metin işleme		
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Yazı içeriğinde metin işleme
A2	(A dilinde) olayları, spor etkinliklerini, kazaları vb. içeren basit TV veya radyo haberlerinde ortaya konan ana noktaları, konunun aşına olması ve yavaş, açık bir şekilde ifade edilmesi koşuluyla, (B dilinde) rapor edebilir. (A dilinde) illüstrasyonlar veya tablolar içeren, açık bir şekilde yapılandırılmış kısa, basit metinlerde yer alan bilgileri (B dilinde) basit cümlelerle rapor edebilir. (A dilinde) aşına olduğu konular üzerine kısa, basit bilgi metinlerinde yer alan ana noktayı/noktaları (B dilinde) özetleyebilir.	(A dilinde) kısa basit metinlerdeki ilgili bilgiyi bir dizi madde şeklinde, metinlerin somut ve aşına olduğu konular hakkında olması ve sadece basit günlük dil içermesi koşuluyla, (B dilinde) listeleyebilir. Sınırlı yetkinliği ve deneyimi içinde, kısa bir metinden anahtar sözcükleri ve öbekleri veya kısa cümleleri seçebilir ve bunları tekrar üretebilir.
	(A dilinde) açık bir şekilde yapılandırılmış, kısa ve basit metinlerdeki ana noktayı/noktaları, sınırlı sözcük birikimini başka araçlarla (jestler, çizimler, diğer dillerden sözcükler/işaretler) destekleyerek (B dilinde) aktarabilir.	Çok yüksek kullanım sıklığına sahip kelimeleri içeren aşına olduğu ve günlük temalar hakkındaki (A dilinde) çok kısa metinlerde yer alan ana noktayı/noktaları aktarmak için, (B dilinde) basit bir dil kullanabilir, hatalara rağmen metin anlaşılabilir. Basılı hâlde veya açık bir el yazısıyla yazılmış kısa metinleri kopya edebilir.
A1	(A dilinde) kısa, çok basit tablolarda ve duyurularda, afişlerde ve programlarda yer alan basit ve tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Aşına olduğu ve günlük temalar hakkındaki (A dilinde) basit öbeklerin anlamını sözlük yardımıyla (B dilinde) aktarabilir. Standart basılı bir biçimde sunulan, tek kelime ve kısa metinlerin kopyasını çıkarabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Yazılı bir metni çevirme

Yazılı bir metni konuşma veya işaret diline tercüme etmek, günlük kişisel ve mesleki yaşamda oldukça sık karşılaşılan, büyük ölçüde resmî olmayan bir etkinliktir. Duyurular, resmî yazılar, e-postalar ve diğer yazışmalar başta olmak üzere, yazılı bir metnin spontane sözlü tercüme sürecini ifade etmektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kabataslak ve yaklaşık bir tercüme yapılması,
- Önemli bilgilerin belirlenip yansıtılması,
- İnce ayrımların belirlenip yansıtılması (üst seviyeler için).

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Ölçek, basit metinlerde yer alan günlük rutin bilgilerin düşük seviyelerde kabataslak tercümesinden, karmaşıklaştan metinlerin, daha yüksek akıcılık ve doğruluk düzeyinde tercüme edilmesine doğru ilerlemektedir. A1'den B1'e kadar olan seviyeler arasındaki fark, neredeyse yalnızca ilgili metin tipiyle ilgilidir. B2 Seviyesiyle, kullanıcı/öğrenen, kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanlarına giren konularda bilgi ve savlar içeren karmaşık metinleri sözlü olarak tercüme edebilirken C Seviyelerinde ise genel ve uzmanlık gerektiren konulara ilişkin geniş çeşitlilikteki karmaşık metinleri, ince ayrımları ve çıkarımları da yansıtarak, akıcı bir şekilde tercüme edebilir.

"Yazılı bir metni yazılı olarak çevirme", doğası gereği, doğaçlama yapılan sözlü tercümeye göre daha resmî bir süreçtir. Bununla birlikte, bu D-AOBM tanımlayıcı ölçeği, profesyonel çevirmenlerin etkinliklerine veya eğitimlerine yönelik olarak düzenlenmemiştir. Dahası bu ölçekte ele alınan çeviri yetkinlikleri değildir. Ayrıca, profesyonel çevirmenler, tıpkı profesyonel mütercimler gibi, yetkinliklerini kariyerleri boyunca geliştirmektedirler. Bir tercüme etkinliği için ihtiyaç duyulan dil seviyesi, aynı zamanda metin tipine de bağlıdır. Örnek olarak, edebî çeviri için C2 veya üzerinde bir seviye gereklidir. D-AOBM'nin temel boyutlarına yönelik bölümde D-AOBM seviyelerine değinirken ifade edilmiş olduğu gibi, C2, ikinci/yabancı dil yeterliği için tanımlanabilecek en yüksek seviye değildir. Aslında, C2 seviyesi [PETRA projesinde](https://petra-education.eu)⁴⁴ edebî çeviri için ortaya koyulan beş seviyeli ölçeğin ortasında yer almaktadır. Diğer yandan, daha düşük yeterlikteki çoğul dilli kullanıcılardan/öğrenenlerden de kendi mesleki veya kişisel bağlamları içinde kalan bir metni yazılı olarak tercüme etmeleri kimi zaman beklenebilmektedir. Bu durumda, profesyonel çevirmenlerden beklenenin aksine, asıl metnin tarzı ve tonunu çeviri dilinde uygun bir tarz ve tonla aktarmalarından çok, kaynak metindeki gerçek mesajı ifade etmeleri beklenmektedir.

Ölçek, kasıtlı olarak, ana dilinden veya ana diline yapılan çeviriler şeklinde sınıflandırılmadığı için, tanımlayıcıların kullanımında, sürece dâhil olan dilleri belirtmek özellikle önem taşımaktadır. Bunun nedenlerinden biri, giderek artan sayıdaki çoğul dilli kişi için "ana dili" ile "en iyi dili"nin her zaman aynı dil olmamasıdır. Ölçekte yapılan şey, kaynak metni bir başka dilde yeniden üretmek için ihtiyaç duyulan dil becerilerine yönelik işlevsel betimlemeler getirmektir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Çevirinin anlaşılabilirliği,
- Hedef dilde ilgili kuralların izlenmesi yerine kaynak biçimlendirme ve yapının çeviriyi ne kadar etki altında bıraktığı,
- Asıl metindeki ince ayrımların belirlenip yansıtılması.

Ölçekte ilerleyiş, önceki ölçekle çok benzer bir şekilde gerçekleşmektedir. Alt seviyelerde çeviri etkinliği, karmaşık olmayan ve aşına bilgiler içeren kısa metinlerin yaklaşık çevirilerini içerirken, üst seviyelerde kaynak metinler giderek daha karmaşık hâle gelmekte ve çevirinin daha doğru olması ve asıl metni daha iyi yansıtması beklenmektedir.

Buradaki iki ölçekte, A ve B dilleri, birbirinden farklı diller, aynı dilin farklı ağızları, aynı ağza ait farklı üsluplar, aynı dile/ağza ait farklı iletişim kanalları veya tüm bunların bir bileşimi olabilir. Bununla birlikte, birbiriyle aynı olmaları da olasıdır. Farklı diller/ağızlar/iletişim kanalları olması durumunda, ilgili dillerin/ağızların/iletişim kanallarının kullanıcılar tarafından belirtilmesi, aynı dil/ağız/iletişim kanalı olması durumunda ise parantez içine alınmış bölümlerin ölçeklerden çıkarılması gerekmektedir.

Not: Dilleri arası aracılıkla ilgili her durumda olduğu gibi, kullanıcılar ilgili dilleri belirterek tanımlayıcıyı tamamlamak isteyebilir.

44. <https://petra-education.eu>.

Yazılı bir metni tercüme etme		
	Yazılı bir metni konuşmada veya işaretleşmede tercüme etme	Yazılı bir metni yazıda tercüme etme
C2	(A dilinde yazılmış) kişisel, akademik veya mesleki ilgi alanlarına yönelik geniş çeşitlilikteki konular üzerine olan soyut metinleri, ilgili ince ayrımlar ve çıkarımlar da dâhil olmak üzere yargı belirten boyutları ve savları başarıyla aktararak (B diline) akıcı bir şekilde sözlü tercüme edebilir.	(A dilinde yazılmış) kendi uzmanlık alanı dışında kalan teknik materyalleri, ilgili alanda faaliyet gösteren bir uzman tarafından doğruluğu kontrol edilmek koşuluyla, (B diline) tercüme edebilir.
C1	(A dilinde yazılmış) genel ve uzmanlık gerektiren konulardan oluşan geniş çeşitlilikteki karmaşık metinleri, ince ayrımların büyük kısmını yansıtarak, (B diline) akıcı bir şekilde sözlü tercüme edebilir.	(A dilinde yazılmış) kendi alanına giren toplumsal, akademik ve mesleki konularda yazılmış soyut metinleri, ilgili çıkarımların pek çoğunu da dâhil ederek, yargı belirten boyutları ve savları başarıyla aktararak bazı ifadelerinde asıl metnin fazlaca etkisi görülsün bile, (B diline) tercüme edebilir.
B2	(A dilinde yazılmış), kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanlarına giren konulardaki bilgi ve savlar içeren karmaşık metinleri (B diline) sözlü tercüme edebilir.	(A dilinden B diline) dilin normal kullanımını yansıtan anlaşılır bir biçimde düzenlenmiş tercüme üretilebilir ancak kaynak metnin düzeninden, paragraf yapısından, noktalama kullanımından ve kendine özgü biçimlendirmesinden fazlaca etkilenmiş olabilir.
B1	(A dilinde yazılmış) kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanına giren konularda bilgi ve savlar içeren metinleri, karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış olması koşuluyla, (B diline) sözlü tercüme edebilir.	(A dilinde) kaynak metindeki cümle ve paragraf yapısını sıkı sıkıya takip eden ama o metnin ana noktalarını doğru bir şekilde aktaran (B dilinde) tercüme üretilebilir ancak tercüme okunduğunda kulağa tuhaf gelme olasılığı vardır.
	(A dilinde yazılmış) kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanına giren konularda bilgi ve savlar içeren metinleri, karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış olması koşuluyla, (B diline) sözlü tercüme edebilir.	Kaynak metnin yapısına sıkı sıkıya bağlı kalarak, (A dilinden B diline) karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış, karmaşık olmayan olgusal metinlerin yaklaşık tercümelerini üretilebilir; tercüme dil hataları barındırır ancak anlaşılabilir niteliktedir.
	(A dilinde) kişisel ilgi alanlarına yönelik veya aşina olduğu konularda yazılmış, anlaşılır ve iyi yapılandırılmış bilgi içerikli metinleri, sözcüksel kısıtlamalar nedeniyle zaman zaman ifade etmede güçlükler çekse bile (B diline) sözlü tercüme edebilir.	(A dilinden B diline), karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış, olgusal kısa metinlerde yer alan bilgilerin yaklaşık tercümelerini üretilebilir, dil hataları olsa da tercüme anlaşılabilir niteliktedir.

Yazılı bir metni tercüme etme		
	Yazılı bir metni konuşmada veya işaretleşmede tercüme etme	Yazılı bir metni yazıda tercüme etme
A2	(A dilinde yazılmış) kısa, basit ve gündelik metinleri (ör. broşürler, duyurular, yönergeler, resmi yazılar, e-postalar) yaklaşık olarak (B diline) sözlü tercüme edebilir.	
	(A dilinde yazılmış) kısa ve basit metinleri (aşına olduğu konulara yönelik duyurular vb.), en önemli noktayı yansıtarak (B diline) basit ve kabataslak biçimde sözlü tercüme edebilir. (A dilinde yazılmış) basit cümlelerle düzenlenmiş, aşına olduğu günlük konulara ilişkin rutin bilgiler içeren metinleri (ör. kişisel haberler, kısa anlatılar, yönlendirmeler, duyurular, yönergeler), basit ve kabataslak biçimde (B diline) sözlü tercüme edebilir.	(A dilinde B diline) en yüksek kullanım sıklığındaki sözcükleri içeren aşına ve günlük temalar hakkındaki çok kısa metinlerin yaklaşık bir tercümesini sağlamak için basit bir dil kullanabilir, hataları olsa da tercüme anlaşılabilir niteliktedir.
A1	(A dilinde yazılmış) tablolar ve duyurularda, afişlerde, programlarda, broşürlerde vb. karşılaşılan basit günlük sözcükler/işaretler ve öbekleri (B diline) basit ve kabataslak biçimde sözlü tercüme edebilir.	(A dilinde B diline), sözlük yardımıyla basit sözcükler/işaretler ve öbeklerin tercümelerini üretebilir ancak her zaman en uygun anlamı seçemeyebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Not alma (dersler, seminerler, toplantılar vb.)

Bu ölçek, akademik ve mesleki yaşam açısından önem taşıyan anahtar bilgileri yakalama ve tutarlı notlar alma becerisi üzerinedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kaynak metin tipi: Gösterimler ve yönergeler ile başlayan, alanındaki konulara yönelik karmaşık olmayan ders anlatımları ve toplantılar ile devam eden, aşına olmadığı, karmaşık konular üzerine olan toplantı ve seminerlere doğru,
- Konuşmacı/işaret dili kullanıcısı tarafından dikkate alma (alt seviyeler): Yavaş ve anlaşılır şekilde yapılan bir konuşma ve ek olarak not alınması için verilen aralar ile başlayan, açık şekilde sesletilmiş, iyi yapılandırılmış dersler ile devam eden, çoklu kaynaklara doğru,
- Not tutma tipi: Bir dizi noktaya ilişkin notlar alma (alt seviyeler) ile başlayan, önemli görünen noktalara ilişkin notlar alma ile devam eden, not alırken hangi noktaların not alınıp hangilerinin atlanacağını belirlenmesine doğru,
- Alınan notların doğruluğu (üst seviyeler): Kendi kullanımı için yeterli netlikte alınan notlar (B1) ile başlayan, kendi alanına yönelik toplantılarda doğru notlar alma (B2) ile devam eden, soyut kavramları, fikirler arasındaki bağıntıları, çıkarımları ve imaları doğru şekilde yakalamaya doğru bir ilerleme.

	Not alma (dersler, seminerler, toplantılar vb.)
C2	Bir toplantıya veya seminere katıldığı sırada, işlenen konu karmaşık ve/veya aşına olmasa bile orada bulunmayan kişiler için güvenilir notlar alabilir (veya toplantı tutanağı tutabilir). Söylenen şeylerdeki çıkarımların ve imaların farkındadır ve fiili olarak kullanılan sözcüklere ek olarak bunlar hakkında da notlar alabilir. Soyut kavramları ve fikirler arasındaki bağıntıları yakalamak için açıklama ve kısaltmalar kullanarak seçici bir şekilde notlar alabilir.
C1	Kendi ilgi alanına giren konulara yönelik bir ders sırasında ayrıntılı not alabilir; sunulan bilgileri o kadar doğru ve aslına sadık bir şekilde kayda geçirir ki notlar başka kişilerin de işine yarar. Aşına olmadığı konularda bile, ders veya seminer sırasında, hangi noktaları not etmesi, hangilerini atlaması gerektiğine karar verebilir. Sunumun normal hızda yapılmış olması koşuluyla, çeşitli sözlü kaynaklardan (ör. dersler, ses kayıtları, resmi tartışma ve münazaralar, röportajlar) gelen karmaşık ve soyut konular hakkındaki uygun, detaylı bilgi ve savları seçebilir.
B2	Aşına olduğu bir konuya dair, açık bir şekilde yapılandırılmış bir dersi anlayabilir ve o andaki ifade ediş biçimine odaklanma eğilimi gösterip bazı bilgileri gözden kaçırma bile kendisine önemli gelen noktalara yönelik notlar alabilir. Kendi ilgi alanında ortaya çıkması olası çoğu meseleye yönelik toplantı ve seminerlerde doğru notlar alabilir.
B1	Konunun ilgi alanına girmesi ve dersin açık, iyi yapılandırılmış bir şekilde sunulması koşuluyla, bir ders sırasında ileride tekrar kullanabileceği kadar doğru notlar alabilir. Konunun aşına olması ve dersin hem basit bir şekilde oluşturulması hem de anlaşılır bir şekilde sesletilmesikoşuluyla karmaşık olmayan bir ders anlatımı sırasında önemli noktaları sıralayan bir liste tutabilir. Basit bir dille ifade edilmiş olmaları ve not almak için yeterli sürenin tanınması koşuluyla aşına olduğu bir konuya yönelik bir toplantıdaki rutin yönergeleri not edebilir.
A2	Konunun aşına ve tahmin edilebilir olması ve sunum yapan kişinin gerektiğinde açıklamalar yapması ve not alma olanağı tanınması koşuluyla, bir sunum/gösteri sırasında basit notlar alabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Yaratıcı metinler

Yaratıcı metinler, “serbest zaman etkinliği olarak okuma”nın temel kaynakları arasındadır ve bu başlık altındaki ölçekte edebiyat okumaları üzerine pek çok tanımlayıcı mevcuttur. Bununla birlikte, yaratıcı metinler edebiyat ve hatta diyalog metni/senaryo ile sınırlı değildir. Filmler, oyunlar, resitaller ve çok biçimli sanatsal düzenlemeler, hayal gücünün ve kültürel önemin eserleri olan diğer yaratıcı metin türlerinden sadece birkaçıdır. Bu nedenle,

bu bölümdeki tanımlayıcılardan bazıları açıkça metinlere ve/veya edebiyata gönderimde bulunuyor olsa bile, pek çoğu, konuyla ilgili “eser”e atıfta bulunmaktadır.

Yaratıcı metinler, bir tepki oluşturma eğilimi taşır ve dil eğitiminde de pek çok zaman bu desteklenir. Söz konusu tepki bir sınıfta veya yabancı dil öğrenimiyle ilgili amatör bir edebiyat kulübünde ifade edilebilir.

Klasik tepkiler muhtemel dört ana türe ayrılmaktadır:

- Katılım: Eserin diline, tarzına veya içeriğine kişisel bir tepki vererek, eserin belli bir boyutunun, eserdeki bir karakterin veya bir karakter özelliğinin çekiciliğine kapılma;
- Yorumlama: Eserin içeriği, motifleri, karakter güdülleri, metaforları vb. çeşitli boyutlarına anlam veya önem yükleme;
- Çözümleme: Dil, edebî öğeler, içerik, karakterler, ilişkiler gibi eserin çeşitli boyutlarını analiz etme;
- Değerlendirme: Tekniğe, yapılandırmaya, sanatçının bakışına, eserin önemine vb. yönelik eleştirel bir değerlendirme yapma.

İlk iki kategori (katılım ve yorumlama) ile son ikisi (çözümleme ve değerlendirme) arasında temel bir farklılık bulunmaktadır. Kişisel bir tepkiyi açıklamak ve yorum getirmek, bilişsel açıdan bakıldığında, daha entelektüel bir çözümleme ve/veya değerlendirme yapmaktan çok daha basittir. Bu nedenle burada iki farklı ölçek sunulmaktadır.

Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme

Yaratıcı metinler üzerine bu ilk ölçek, okullarda ve yetişkin okuma kulüplerinde benimsenen yaklaşımı yansıtmakta ve eserin bir birey olarak kullanıcı/öğrenen üzerinde yarattığı etkinin ifade edilmesine odaklanmaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Eserden neden hoşlandığını ve hangi boyutların kendisini ilgilendirdiğini açıklama,
- Eserdeki karakterleri açıklama ve hangisiyle özdeşleştiğini söyleme,
- Eserin boyutları ile kendi deneyimleri arasında ilişkiler kurma,
- Hisler ve duygularla ilişkiler kurma,
- Bireysel olarak eseri bir bütün veya boyutlar hâlinde yorumlama.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Alt seviyelerdeki kullanıcı/öğrenen eserden hoşlanıp hoşlanmadığını ve eserin kendisine ne hissettirdiğini söyleyebilir, karakterler üzerinde tartışma yürütebilir ve eserin farklı boyutları ile kendi deneyimleri arasında ilişkiler kurabilir. B1 Seviyesinde aynı becerileri kullanıcı/öğrenen daha fazla ayrıntıyla sergiler. B2 Seviyesinde daha ayrıntılı açıklamalar sunabilir, ifade yapısı ve tarz üzerine yorumda bulunabilir ve bir öyküdeki, romandaki, filmdeki veya oyundaki olay örgüsünün gelişimi, karakterler ve temalar üzerine kendi yorumunu yapabilir. C Seviyelerinde kullanıcı/öğrenen ayrıntılar ve örneklerle destekleyerek daha geniş kapsamlı ve derin yorumlar getirebilir.

	Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme
C2	Tanımlayıcı yok
C1	Eserin belli özelliklerine tepkisini ana hatlarıyla ortaya koyarak ve bu özelliklerin önemini açıklayarak bir esere yönelik kişisel yorumlamasını ayrıntılı şekilde betimleyebilir. Bir eserdeki bir karaktere yönelik kişisel yorumlamasını (karakterin psikolojik/duygusal durumu, eylemlerinin güdülleri ve bu eylemlerin sonuçları) ana hatlarıyla belirtebilir.
B2	Fikirlerini ortaya koyarak ve onları örnekler ve savlarla destekleyerek bir esere yönelik tepkilerinin açık bir sunumunu yapabilir. Bir öykü, roman, film veya oyundaki olay örgüsünün gelişimine, karakterlere ve temalara yönelik kişisel yorumunu ortaya koyabilir. Bir esere yönelik duygusal tepkisini betimleyebilir ve tepkinin ne şekilde ortaya çıktığını ayrıntılı olarak anlatabilir. Bir eserde neleri fark edip hangi nedenle takdir ettiğini açıklayarak eserdeki ifade yapısına, tarza ve içeriğe yönelik tepkilerini belli ayrıntılar vererek ifade edebilir.

	Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme
B1	Bir eserin belli bölümlerinin veya yönlerinin neden özellikle ilgisini çektiğini açıklayabilir. Kendisini en çok hangi karakterle ve hangi nedenle özdeşleştirdiğini belli ayrıntılar vererek açıklayabilir. Bir öykü, film veya oyundaki olaylar ile deneyimlediği veya duyduğu benzer olayları ilişkilendirebilir. Bir karakterin yaşadığı duygularla kendi yaşadığı duyguları ilişkilendirebilir. Hikâyenin belli bir noktasında deneyimlediği duyguları, ör. hangi noktalarda bir karakter için kaygıya kapıldığını nedenleriyle birlikte betimleyebilir. Bir eserin kendisinde uyandırdığı his ve düşünceleri kısaca açıklayabilir. Bir karakterin kişilik özelliklerini betimleyebilir. Bir karakterin duygularını betimleyebilir ve bu duyguların nedenlerini açıklayabilir.
A2	Duygularını ve görüşlerini basit bir dille ileterek bir esere yönelik tepkisini ifade edebilir. Bir eserin hangi yönlerinin özellikle ilgisini çektiğini basit bir dille ifade edebilir. Bir eserden hoşlanıp hoşlanmadığını, nedenlerini de belirterek basit bir dille ifade edebilir.
A2	Bir eserin kendisini nasıl hissettirdiğini basit sözcükler/işaretler kullanarak ifade edebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme

Bu ölçek, lise ve üniversite düzeyinde daha sık karşılaşılan bir yaklaşımı ifade etmektedir. Daha resmî ve entelektüel tepkilerle ilgilidir. Bir romandaki olayların önemi, bazı temaların farklı eserlerde ne şekilde ele alındığı ve bunlar arasındaki başka bağlantılar, bir eserin gelenekleri ne kadar uyguladığı ve eserin bütün hâlinde daha genel bir değerlendirmesi çözümlenen boyutlar arasında yer almaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Farklı eserler arasında karşılaştırma yapma,
- Bir esere yönelik gerekçelendirilmiş görüş sunma,
- Kullanılan tekniklerin etkililiği de dâhil olmak üzere, bir eserin özelliklerini eleştirel olarak değerlendirme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A1 ve A2 seviyeleri için herhangi bir tanımlayıcı yoktur. B2 Seviyesine kadar, odak noktası, değerlendirmeden çok betimleme üzerindedir. B2 Seviyesindeki kullanıcı/öğrenen, gerekçelendirilmiş görüşler sunarak ve diğer kişilerin görüşlerine atıfta bulunarak, eserler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları çözümleyebilir. C1 seviyesinde çözümleme daha hassas hâle gelir, eserin okuru içine alma şekli, ne ölçüde geleneksel olduğu veya ironi kullanıp kullanmadığı ile ilgilenilir. C2 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen, daha ince dilsel ve üslup biçimsel inceliklerin farkına varabilir, çağrıştırdığı anlamları açabilir ve belirli bir amaç için edebî bir eserde yapı, dil ve retorik öğelerin nasıl kullanıldığına yönelik daha eleştirel değerlendirmeler yapabilir [bk. Çeviri Notu 5].

	Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme
C2	Farklı dönem ve türlerden eserlerin (ör. roman, şiir, oyun) ince tarz farklılıklarını ve hem örtük hem de açık anlamlarını fark edip takdir ederek bu metinlere yönelik eleştirel değerlendirmeler yapabilir. Metin dilinin daha incelikli ayrımlarını, retorik etkileri ve dilin üslup biçimsel kullanımını (ör. metafor, olağan dışı söz dizimi, muğlaklık) anlam ve yan anlamları yorumlayıp “açığa çıkararak” fark edebilir. Bir eserde yer alan yapı, dil ve retorik öğelerin belli bir amaç için kullanım şeklini eleştirel olarak değerlendirebilir ve bunların uygunluğu ile etkinliği hakkında gerekçelendirilmiş savlar ortaya koyabilir. Bir yazıdaki dil kullanım geleneklerinin kasıtlı ihlallerine yönelik bir eleştirel değerlendirme yapabilir.
C1	Farklı dönem ve türlerden edebî eserleri de içeren geniş çeşitlilikteki metinlerin eleştirel olarak değerini takdir edebilir. Bir eserin, kendi türüne ait gelenekleri ne ölçüde benimsediğini değerlendirebilir. Bir eserin okuru hangi yollarla içine çektiğini (ör. beklentiler oluşturup bunları altüst ederek) betimleyebilir ve yorumlayabilir.

	Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme
B2	Temaları, karakterleri ve sahneleri dikkate alarak, benzerlik ve zıtlıkları açığa çıkartarak ve bunların aralarındaki bağlantıların uyumunu ortaya koyarak, iki eser arasında karşılaştırmalar yapabilir. Tematik, yapısal ve biçimsel özelliklerin farkına vararak ve diğer kişilerin görüşleri ile savlarına gönderimde bulunarak, bir eser hakkında gerekçelendirilmiş görüş sunabilir. Örnekler vererek bir eserin karakterlerle özdeşleşmeyi nasıl teşvik ettiğini değerlendirebilir. Farklı eserlerin aynı temayı işlemeleri açısından nasıl farklılaştıklarını betimleyebilir.
B1	Bir eserdeki en önemli bölümleri ve olayları, açıkça yapılandırılmış günlük dille ortaya koyabilir ve olayların önemi ile bu olaylar arasındaki bağlantıları açıklayabilir. Yalnızca yüksek kullanım sıklığında olan günlük dil içeren aşına olduğu durumları kapsayan kısa, basit anlatılardaki anahtar temaları ve karakterleri betimleyebilir.
A2	Yalnızca yüksek kullanım sıklığı olan günlük dil içeren aşına olduğu durumları kapsayan kısa anlatılardaki ana temaları ve karakterleri basit kalıplaşmış bir dille belirleyebilir ve kısaca betimleyebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

3.4.1.2. Kavramlara aracılık etme

Eğitimde kabul gördüğü üzere, dil bir konu hakkında düşünmek ve bu düşünceyi dinamik ve ortaklaşa bir yapılandırma sürecinde ifade etmek için kullanılan bir araçtır. Bu nedenle aracılık ölçeklerinin geliştirilmesinin önemli bir parçası, dilin bu işlevini yakalamaktır. [Öyleyse] kullanıcılar/öğrenenler bilgi ve kavramlara erişimi dil aracılığıyla nasıl kolaylaştırabilir? Bunun meydana geldiği iki ana durumdan biri iş birliğine dayalı çalışma ortamı, diğeri birinin resmî veya resmî olmayan kolaylaştırıcı, öğretici veya eğiten rolüne sahip olmasıdır. Her iki bağlamda kavramlarla alakalı sorunların üstesinden gelebilmek için hazırlamadan önce, o kavramları geliştirmek neredeyse imkânsızdır. Bu nedenle “grup içinde iş birliği yapma” ve “grup çalışmasına öncülük etme” etkinlikleri için iki ayrı ölçek sunulmuştur. Her iki durumda, aşağıdaki tabloda solda sunulan ilk ölçek etkili çalışma için koşulların oluşturulmasıyla (= ilişkisel aracılık) ilgilidir.

Tabloda sağda sunulan ikinci ölçek ise fikirlerin geliştirilmesi ve detaylandırılması (= bilişsel aracılık) üzerinedir. İletişimsel dil yetkinliğinin veya çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinliğin farklı boyutlarında olduğu gibi derin düşünmeye yardımcı olmak için ayrımlar yapılır ancak gerçek iletişim farklı boyutların bütüncül birleşimini gerektirir. Bu bölümdeki dört tanımlayıcı ölçek, bu nedenle aşağıdaki gibi iki ayrı çift oluşturur:

	[Etkili çalışma için] Koşulları oluşturma [= ilişkisel aracılık]	Fikir geliştirme [= bilişsel aracılık]
Grup içinde iş birliği yapma	Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma
Grup çalışmasına öncülük etme	Etkileşimi yönetme	Kavramsal konuşmayı teşvik etme

Tabloda “[etkili çalışma için] koşulları oluşturma” başlığı altında görülen iki ölçek, olumlu etkileşim kurmaya ve sürdürmeye odaklanırken, yeni bilgi ve kavramlara erişimle doğrudan doğruya ilgilenmez. Ancak bu tür bir aracılık, yeni bilginin gelişimini kolaylaştırmak için gerekli bir öncül veya paralel bir etkinlik olabilir. İnsanlar diğer insanların görüşlerine duyarlı olmalıdır, bu nedenle olumlu bir atmosfer çoğu zaman yeni bilgiye ulaşmaya imkân sağlayan iş birliğine dayalı katılım için bir ön koşuldur. Bu dört ölçek eğitimsel alanla doğrudan doğruya ilgili olmalarına rağmen sınıf ortamıyla sınırlı değildir çünkü insanların düşüncelerini ileri götürmeye ihtiyaç duyulan tüm alanlara uygulanabilirler.

Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma

Bir kullanıcı/öğrenen çoğu zaman belirli bir ortak amaç veya aklındaki iletişimsel görev ile ilgili ait olduğu gruptaki başarılı iş birliğine katkıda bulunur. Kullanıcı/öğrenen, tartışmayı yönlendirmek, tartışmaya yapılan katkıları dengelemek ve tartışma sırasında grup içindeki iletişim güçlüklerinin üstesinden gelmeye yardımcı olmak için, tartışmaya uygun anlarda bilinçli müdahaleler yapmaktan sorumludur. Sadece başarılı bir iş birliği ile ilgilendiği için, grupta kendisi için belirlenmiş bir lider rolü yoktur ve kendisi için bir lider rolü yaratmak endişesine de düşmez. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Bireyin rolünü ve grup iletişimine katkısını bilinçli bir şekilde yönettiği iş birliğine dayalı katılım,
- Anahtar noktaları değerlendirmeye ve sonraki adımları dikkate almaya veya tanımlamaya yardımcı olarak takım çalışmasının etkin uyumlandırılması,
- Tartışmayı verimli bir şekilde ilerletmek için soruların ve katkıların kullanımı,
- Diğer grup üyelerinden gelen katkılar ile kendi katkılarını dengelemek için soru sorma ve söz sırası alma kullanımı.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A2 seviyesinde olan bir kullanıcı/öğrenen, birinin önerilerini ifade etmesine yardımcı olması koşuluyla yerine getirmesi kolay, ortak görevlerde etkin olarak iş birliği yapabilir. B1 seviyesinde odak noktası, kullanıcının/öğrenenin sorular sorması ve başkalarını katkıda bulunmaya davet etmesidir. B2 seviyesiyle kullanıcı/öğrenen tartışma hedeflerinin tanımlanmasına yardımcı olarak ve bu hedeflere ulaşmanın farklı yollarını karşılaştırarak tartışmayı yeniden odaklayabilir. C1 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen bir tartışmanın zarif bir biçimde sonuca ulaşmasına yardımcı olabilir.

Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma

Bu ölçek, bir grubun üyesi olarak fikirleri teşvik etmek ve geliştirmekle ilgilidir. Ölçek özellikle ortak çalışmada problem çözmek, beyin fırtınası yapmak, kavram geliştirmek ve proje çalışması yapmak için uygundur.

Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- İş birliğine dayalı görevlerdeki amaçlara, süreçlere ve adımlara karar vererek bu görevleri bilişsel olarak çerçeveleme,
- Fikirleri/çözümleri ortaklaşa yapılandırma,
- Başkalarından düşüncelerini açıklamalarını isteme ve başkalarının düşünce akışındaki tutarsızlıkları belirleme,
- Tartışmayı özetleme ve sonraki adımlara karar verme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Ölçek, B1 seviyesinde basit soru sorma teknikleri ve görev düzenlemeleri ile başlayarak B2/ B2+ seviyesinde ortaklaşa fikir geliştirerek diğer insanların fikir ve görüşlerini daha da geliştirmeye, C1 seviyesinde düşüncedeki tutarsızlıklara dikkat çekerek sorunları, zorlukları ve önerileri değerlendirmeye, C2 seviyesinde fikir birliğine varmak için tartışmayı etkili bir şekilde yönlendirmeye doğru ilerler.

Grup içinde iş birliği yapma		
	Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma
C2	Tanımlayıcı yok.	Bir çözüm veya atılacak adım üzerinde anlaşmayı kolaylaştırmak amacıyla, yapılan çeşitli katkıları özetleyebilir, değerlendirebilir ve ilişkilendirebilir.
C1	Yapılan katkılar dikkate alarak, çekinceleri, anlaşmazlıkları, eleştirileri ve tepkileri en aza indirecek şekilde dile getirerek grup içindeki farklı bakış açılarına duyarlılık gösterebilir, Etkileşimi geliştirebilir ve zarif bir biçimde tartışmayı sonuca ulaştırmaya yardımcı olabilir.	Başkalarının söylediklerini bildirerek, farklı pek çok bakış açısını özetleyerek, detaylandırarak ve tartarak ikili çalışma ortağıyla veya grupta bir eylem planına karar vermek için tartışmayı şekillendirebilir. Atılacak adıma karar vermek amacıyla, iş birliğine dayalı bir tartışmada sorunları, zorlukları ve önerileri değerlendirebilir. Düşüncedeki tutarsızlıkları vurgulayabilir ve fikir birliğine varma sürecinde başkalarının görüşlerine meydan okuyabilir.
B2	İnsanların tepkilerine bağlı olarak, sorularını ifade etme biçimini ayarlayabilir ve/veya grup etkileşimine müdahale edebilir. Bir grup tartışmasında, belirtilen fikirleri ve kararları not ederek, bunları grupta birlikte tartışarak ve daha sonra grubun görüşlerini genelle yapılan bir toplantıda özetleyerek grup sözcüsü olarak hareket edebilir.	Karmaşık bir görevde çözülmesi gereken ana sorunu ve dikkate alınması gereken önemli hususları vurgulayabilir. Fikirleri ifade ederek ve onları ortaklaşa geliştirerek, ayrıntıları açıklayarak ve gelecek eylem için önerilerde bulunarak, iş birliği içinde karar vermeye ve problem çözmeye katkıda bulunabilir. Başkalarının söylediklerini ileterek, farklı bakış açılarını özetleyerek, detaylandırarak ve değerlendirecek bir gruptaki tartışmayı düzenlemeye yardımcı olabilir.
	İş birliğine dayalı çalışmanın nasıl düzenleneceğine yönelik tartışmayı teşvik etmek için sorular sorabilir. Takım çalışması için hedeflerin belirlenmesine yardımcı olabilir ve bu hedeflerin nasıl gerçekleştirileceğine yönelik seçenekleri karıştırmaya çalışabilir. Bir sonraki adımda neyin dikkate alınacağını ve nasıl ilerleneceğini önererek, bir tartışmayı yeniden odaklayabilir.	Başkalarının fikir ve görüşlerini daha da geliştirebilir. Fikirlerini bir grup içinde sunabilir ve diğer grup üyelerinin kendi bakış açılarını yansıtan tepkilerini dile getirmeleri için onlara sorular yöneltebilir. Bir meselenin iki farklı yönünü lehte ve aleyhte savlar sunarak ele alabilir ve bir çözüm veya uzlaşma önerebilir.

Grup içinde iş birliği yapma		
	Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma
B1	Örneğin kendi önerilerini ifade ederek ve başkasının önerilerine yanıt vererek, insanların hemfikir olup olmadığını sorarak ve alternatif yaklaşımlar önererek paylaşılan bir görev üzerine iş birliği yapılabilir. Karmaşık olmayan sorular sorarak ve bu tip soruları yanıtlayarak, yerine getirmesi kolay, ortak görevlerde iş birliği yapılabilir ve bir grupta ortak bir amaç doğrultusunda çalışabilir. Bir tartışmadaki görevi temel terimlerle tanımlayabilir ve diğerlerinin uzmanlıklarıyla ve deneyimleriyle katkıda bulunmalarını isteyebilir. Grupta diğerlerini görüşleriyle katkıda bulunmaya davet edebilir.	Amacı belirterek ve çözülmesi gereken ana meseleyi basit bir şekilde açıklayarak, karmaşık olmayan bir iş birliğine dayalı görevdeki çalışmayı düzenleyebilir. Bir tartışmanın odağını korumak için, sorular, yorumlar ve yeniden yapılandırmalar kullanabilir. Bir grup üyesinden görüşlerinin gerekçesini/gerekçelerini vermesini isteyebilir. Karşılıklı anlayış kontrol etmek ve fikirlerin farklı yönlere sapmadan geliştirilmesine yardımcı olmak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilir. Uygun sorular sorarak, hitap ettiği kişinin kendisinin ne demek istediğini anlayıp anlamadığından emin olabilir. Takip ettiğini göstermek için basit yorumlar yapılabilir ve ara sıra soru yöneltebilir. Basit bir şekilde önerilerde bulunabilir. Önceden hazırlanması koşuluyla, çok basit sözcükleri/ışaretleri ve öbekleri kullanarak bir fikri ifade edebilir ve başkalarının ne düşündüğünü sorabilir. Tanımlayıcı yok.
A2	Diğer katılımcıların yavaş biçimde sesletmelerine bir/birden fazla kişinin kendisine tartışmaya katılırken ve önerilerini dile getirirken yardımcı olması koşuluyla basit, pratik, paylaşılmış görevlerde iş birliği yapılabilir. Zaman zaman karşı tarafın söylediğini tekrar etmesini veya farklı biçimde ifade etmesini istemek koşuluyla başkalarının ne düşündüğünü sorarak, öneriler sunarak ve verilen yanıtları anlayarak yapması kolay ve pratik görevlerde iş birliği yapılabilir.	
A1	Önceden hazırlanmış kısa, basit öbekler kullanarak çok basit görevlere başkalarının katkılarını davet edebilir.	
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Etkileşimi yönetme

Bu ölçek, kullanıcının/öğrenenin bir grubun üyeleri veya birkaç grup arasında iletişimsel etkinlikleri düzenlemesi için lider rolü üstlendiği (örneğin öğretmen, atölye yöneticisi, eğitici veya toplantı yöneticisi gibi) durumlar içindir. Kullanıcı/öğrenen iletişim aşamalarını yönetmek için bilinçli bir yaklaşıma sahiptir. Bu iletişim aşamaları, tüm grubun genel iletişimini ve/veya alt grupların kendi içinde ve başka alt gruplarla iletişiminin idaresini içerir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Genel etkinliğe öncülük etme,
- Yönergeler verme ve iletişimsel görev hedeflerinin anlaşılmasını kontrol etme,
- Grup katılımcıları arasındaki iletişim akışını engellemeden grup veya alt gruplar içindeki iletişimi izleme ve kolaylaştırma,
- Grup veya alt gruplardaki iletişimi yeniden yönlendirme, bir grubu göreve geri döndürmek için müdahale etme,
- İhtiyaca göre, grup iletişimini desteklemek için kendi katkılarını ve etkileşimli rolünü uyarlama.

Ölçekte ilerleme şu şekilde betimlenir: B1 seviyesinde kullanıcı/öğrenen açık yönergeler verebilir, konuşma sırasını belirleyebilir, grup katılımcılarını göreve geri getirebilir. Bu boyutlar, B2 seviyesinde farklı rollerin açıklamalarıyla, temel kurallarla ve bir grubu yeni yönergelerle göreve geri döndürme veya daha dengeli katılımı teşvik etme becerisi ile genişletilmiştir. B2+ seviyesinde “izleme” üzerine çeşitli tanımlayıcılar kümelenmiştir, ancak bunlardan sadece birine bu ölçekte yer verilmiştir. C1 seviyesiyle, iletişim aşamaları arasında yumuşak geçişler sağlayarak, tartışmayı yeniden yönlendirmek için diplomatik müdahalelerde bulunarak, bir kişinin baskın olmasını önleyerek veya grubu rahatsız eden davranışlarla yüzleşerek, kullanıcı/öğrenen çeşitli ve dengeli bir genel toplantı, grup ve bireysel çalışma düzenleyebilir. C2 seviyesinde kullanıcı/öğrenen uygun düşmesi durumunda farklı roller üstlenebilir, örtük eğilimleri tanıyabilir ve bunlara uygun rehberlik sağlayabilir ve bireyselleştirilmiş destek verebilir.

Kavramsal konuşmayı teşvik etme

Kavramsal konuşmayı teşvik etme, başka birinin/birilerinin pasif şekilde bir öncüyü takip etmeleri yerine, başka bir kavramı oluşturabilmeleri için onlara yönlendirici destek [scaffolding] sağlamayı içerir. Kullanıcı/öğrenen bu tip bir yönlendirici desteği, geçici olarak bir kolaylaştırıcı rolü üstlenerek veya gruptakilerin kavramları anlamalarını sağlamak için grubu yönlendiren belirlenmiş bir uzman rolünü (örneğin animatör, öğretmen, eğitmen, müdür) üstlenerek verebilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Mantıksal akıl yürütmeyi (söyleşimsel konuşma) teşvik etmek için sorular sorma,
- Mantıksal, tutarlı söyleme katkıda bulunma.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Ölçek, A1 seviyesinde ilgi gösterme ile başlayıp; A2 seviyesinde bir kişiyi tartışmaya dâhil etmek veya fikrini sormak için basit sorular sorma ile devam edip; B2+ ve üstü seviyelerde mantıksal akıl yürütmeyi, fikirleri doğrulamayı ve tutarlı düşünce serisinin yapılandırmasını teşvik etme amacıyla tartışmayı izleme ve yüksek bilişsel seviyede sorular sormaya doğru ilerler.

Grup çalışmasına öncülük etme		
	Etkileşimi yönetme	Kavramsal konuşmayı teşvik etme
C2	Katılımcıların ihtiyaçlarına ve etkinliğin gerekliliklerine göre farklı roller (kaynak kişi, aracı, üst denetçi vb.) üstlenebilir ve bireyselleştirilmiş destek sağlayabilir. Etkileşimdeki örtük eğilimleri fark edebilir ve tartışma gidişatına rehberlik etmek için uygun adımlar atabilir.	Karmaşık soyut konular üzerine olan bir tartışmada, sorular yöneltilip ve başkalarını akıl yürütmelerini detaylandırmaya teşvik edip tartışmaya yön verip, fikirlerin geliştirilmesine etkili bir şekilde öncülük edebilir.
C1	Aşamalar arasında yumuşak geçişler sağlayarak çeşitli ve dengeli genel toplantı, grup ve bireysel çalışma düzenleyebilir. Tartışmayı yeniden yönlendirmek, bir kişinin baskın olmasını engellemek veya rahatsız edici davranışların üstüne gitmek için diplomatik olarak müdahalede bulunabilir.	Mantıksal akıl yürütmeyi (ör. varsayım da bulunma, çıkarım yapma, çözümleme, doğrulama ve tahmin etme) teşvik etmek amacıyla farklı katkıları temel alıp geliştiren bir dizi açık soru sorabilir.
B2	İş birliğine dayalı grup çalışmasını verimli bir şekilde düzenleyebilir ve yönetebilir. Bir grubu göreve geri döndürmek veya eşit dağılımlı katılım sağlamak için, araya girip müdahale etmeden bireysel ve grup çalışmalarını izleyebilir. İnsanların dikkatini görevin çeşitli yönlerine odaklamak amacıyla, yerinde sorular sorarak ve önerilerde bulunarak destekleyici bir şekilde araya girebilir.	Bir gruptaki kişileri düşüncelerini betimlemeye ve detaylandırmaya teşvik edebilir. Bir kavram veya çözüm bulmak amacıyla, bir gruptaki kişileri birbirlerinin bilgi ve fikirlerini temel alıp bu bilgi ve fikirleri geliştirmeye teşvik edebilir.
	Grup çalışması için açık yönergeler vererek iş birliği sürecinde katılımcıların farklı rollerini açıklayabilir. Problem çözümünü veya öneri seçeneklerini değerlendirmeyi içeren küçük gruplardaki iş birliğine dayalı tartışmanın temel kurallarını açıklayabilir. Bir grubu yeni yönlendirmelerle göreve döndürmek veya daha eşit dağılımlı bir katılıma teşvik etmek için gerektiğinde müdahale edebilir.	İnsanları düşüncelerini genişletmeye ve görüşlerini doğrulamaya veya netleştirmeye teşvik etmek için sorular sorabilir ve geri bildirimler verebilir. İnsanların fikirlerini temel alıp onları geliştirebilir ve bu fikirleri tutarlı bir düşünce serisiyle ilişkilendirebilir. İnsanlardan bir fikrin nasıl tartışılan ana konuya uyduğunu açıklamalarını isteyebilir.
B1	Bir tartışma sırasında gruptakileri görüşlerini ifade etmeye davet ederek söz alma sırasını düzenleyebilir.	İnsanlardan yapmış oldukları bir açıklamadaki belirli noktaları detaylandırmalarını isteyebilir. Açıklanan kavramların anlaşılıp anlaşılmadığını denetlemek için uygun sorular sorabilir. İnsanlara nasıl akıl yürüttüklerini açıklamaları için sorular sorabilir.
A2	Bir etkinliği düzenlemek için basit, açık yönergeler verebilir.	Birine neden bir şeyi düşündüğünü veya bir şeyin nasıl olacağını düşündüğünü sorabilir.
A2	Gerektiğinde ifadesini oluşturmada destek alması durumunda, ortaklaşa çalışan bir gruba çok basit yönergeler verebilir.	Birinin belli bir fikir hakkında ne düşündüğünü sorabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.	Bir fikre yönelik ilgisini göstermek için basit, birbirinden kopuk kelimeler/işaretler ve sözel olmayan belirtkeler kullanabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

3.4.1.3. İletişime aracılık etme

2001 D-AOBM metninde aracılık üzerine olan bölümün kısalığına rağmen, sosyal boyutunun altı çizilmiştir. Aracılık, “toplumlarımızın olağan dilsel işleyişinde önemli bir yer tutan” etkinliklerde bulunan farklı muhataplar arasında aracı rolü oynayan dil kullanıcısı ile ilgilenir (D-AOBM Bölüm 2.1.3). İnsanların bazen birbirlerini anlamakta zorluk çekmesinin tek nedeni elbette ki dil değildir. Aracılık, bir metnin anlaşılır kılınması açısından düşünülse de anlama güçlüğü ilgili alana yönelik aşinalık eksikliğinden kaynaklanabilir. Başka birini anlamak, her iki bakış açısını da göz önünde bulundurarak bir bakış açısından diğerine tercüme etme çabasını gerektirir. Bazen insanlar bunu başarmak için üçüncü bir kişiye veya alana ihtiyaç duyarlar. Kimi zaman herhangi bir anlayış ve dolayısıyla iletişimi sağlayacak koşulları yaratmak için çözülmesi gereken hassas durumlar, gerilimler ve hatta anlaşmazlıklar vardır.

Belirli bir dilde veya dillerde -özellikle kültürlerarası bir öge için içindeyse- iletişimsel karşılaşmalardan daha iyi sonuç almak amacıyla iletişime aracılık etme becerisine ait tanımlayıcıların daha iyiye ulaşmak için bu alandaki farkındalıklarını ve yetkinliklerini geliştirmek isteyen öğretmenler, eğitimciler, öğrenenler ve profesyonellerle doğrudan doğruya ilgisi vardır.

Çoğul kültürlü bir ortam sağlama

Bu ölçek, dilsel ve kültürel olarak farklı muhataplar arasında iletişim ve iş birliğini sağlamak amacıyla ortak bir ortam yaratma kavramını yansıtır (yani, “ötekilik”le başa çıkma, benzerlikleri ve farklılıkları belirleme, bilinen ve bilinmeyen kültürel özellikleri temel alıp onları geliştirme vb. kapasitesi). Kullanıcı/öğrenen çok kültürlü bağlamlar da dâhil olmak üzere farklı kültürel geçmişlerden gelen katılımcılar arasında başarılı bir iletişim için olumlu ve etkileşimli bir ortama imkân sağlamayı amaçlar. Katılımcılar sadece çoğul kültür birikimlerini temel alıp kabul görmek ve kendi görev veya mesajlarını güçlendirmek için onu geliştirmek yerine(bk. “Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme”), başkaları arasında iletişimi geliştirmek amacıyla tarafsız, güven duyulan, ortak bir “ortam” yaratarak kültürel aracı rolüyle devreye girerler. Zıt kültürel bakış açılarından kaynaklanan olası iletişim güçlüklerini önlemek ve/veya üstesinden gelmek amacıyla kullanıcılar/öğrenenler, katılımcılar arasında kültürlerarası anlayışı genişletmeyi ve derinleştirmeyi amaçlarlar. Doğal olarak, aracılık eden kişinin kültürlerarası iletişimi etkileyen sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıklar üzerine sürekli gelişen bir farkındalığa ihtiyacı vardır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kültürel normların ve bakış açılarının katılımcılar arasında anlaşılmasını teşvik etmek için soruları kullanma ve ilgi gösterme,
- Farklı sosyokültürel ve toplumdilbilimsel bakış açılarına ve normlara duyarlılık ve saygı gösterme,
- Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıklardan kaynaklanan yanlış anlamaları öngörme, bunlar üzerine eğilme ve/veya bunları onarma.

Ölçekte ilerleme şu şekilde betimlenir: B1 seviyesinde vurgu, insanları tanıtır ve soru sorarak ve cevaplayarak ilgi ve empati gösterme üzerinedir. B2+ seviyesi ile farklı bakış açılarının fark edilip takdir edilmesi ve esneklik merkez konumdadır: Bu beceri denge ve mesafe sağlayarak bir gruba ait olma, kendini duyarlı bir şekilde ifade etme, yanlış anlamaları açıklığa kavuşturma ve söylenenlerle ne kastettiğini açıklamayı içerir. Bu boyut, kullanıcının/öğrenenin yanlış anlamaları ve kültürel anlaşmazlıkları önlemek ve/veya onarmak amacıyla ince, göze çarpmayan düzenlemeler yaparak eylemlerini ve ifadelerini bağlama göre kontrol edebildiği C seviyelerinde daha da geliştirilmiştir. C2 seviyesi ile kullanıcılar/öğrenenler sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak etkili ve doğal bir biçimde aracılık yapabilirler.

	Çoğul kültürlü bir ortam sağlama
C2	Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak kendi topluluğunun ve diğer toplulukların üyeleri arasında etkili ve doğal bir şekilde aracılık yapabilir. Hassas bir tartışmayı ince ayrımların ve örtük eğilimlerin farkında olarak etkili bir şekilde yönlendirebilir.
C1	Belirsizlikle başa çıkarak, tavsiye ve destek sunarak ve yanlış anlamaları önleyerek kültürlerarası karşılaşmalarda ortak iletişim kültürüne katkıda bulunan bir aracı olarak hareket edebilir. İnsanların söylenenleri veya yazılanları nasıl yanlış anlayabileceklerini tahmin edebilir ve farklı kültürel bakış açılarına yorum yaparak ve onları yorumlayarak ilgili meseleye yönelik olumlu etkileşimin sürdürülmesine yardımcı olabilir.

	Çoğul kültürlü bir ortam sağlama
B2	İçinde yer alanların aşına olmadığı belirli bir durumda nasıl ilerleneceğine yönelik bir fikir birliği oluşturmak için sosyokültürel gelenekler hakkındaki bilgisinden yararlanabilir. Kültürlerarası karşılaşmalarda kendi dünya görüşü dışındaki bakış açılarını takdir ettiğini gösterebilir ve kendisini bağlama uygun bir şekilde ifade edebilir. Kültürlerarası karşılaşmalar sırasında meydana gelen yanlış anlamaları ve yanlış yorumlamaları, şüpheleri gidermek ve tartışmayı ilerletmek amacıyla aslında kastedilene belirterek, açığa kavuşturabilir. Farklı fikirleri, duyguları ve bakış açılarını anladığını ve takdir ettiğini ifade ederek ve katılımcıları birbirlerinin fikirlerine katkıda bulunmaya ve o fikirlere yönelik görüşlerini belirtmeye davet ederek ortak bir iletişim kültürünü teşvik edebilir. Farklı kültürel yönelimlere sahip insanlarla, görüş ve bakış açılarındaki benzerlikleri ve farklılıkları tartışarak, iş birliği içinde çalışabilir. Diğer kültürlerden insanlarla iş birliği yaparken ortak prosedürler oluşturmak amacıyla çalışma şeklinde uyarlamalar yapabilir.
B1	Karşılıklı konuşma başlatarak, basit soru ve yanıtlarla ilgi ve empati göstererek ve aynı fikirde olduğunu ve karşı tarafı anladığını ifade ederek kültürlerarası iletişimi destekleyebilir. Kültürlerarası karşılaşmalarda grupta bulunan diğer kişilerin farklı duygu ve dünya görüşleri olduğunu ayırdına vararak destekleyici bir şekilde hareket edebilir. Farklı kültürel geçmişe sahip insanları tanıtmak ve bazı soruların ilgili kültürlerde başka biçimde algılanabileceğinin farkında olarak soru sorup cevaplamak için sınırlı bir birikim kullanarak kültürlerarası alışverişi destekleyebilir. Dil ve kültüre ilişkin değerler ve tutumlar hakkında basit bir şekilde bilgi alışverişinde bulunarak ortak bir iletişim kültürünün gelişmesine yardımcı olabilir.
A2	Bir konuda anlaşmaya varıldığını belirtmek, davet etmek, teşekkür etmek vb. şeyler için sınırlı bir birikimden yararlanırken insanlardan bir şeyleri açıklamalarını ve söylediklerine açıklık getirmelerini istemek için basit sözcükler/işaretler kullanarak kültürlerarası bilgi alışverişine katkıda bulunabilir.
A1	Basit sözcük, işaret ve sözel olmayan belirtkelerle samimi bir tavır ve ilgi göstererek başkalarını katkıda bulunmaya davet ederek ve doğrudan doğruya kendisine hitap edildiğinde anlayıp anlamadığını belirterek, kültürlerarası bilgi alışverişini kolaylaştırabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Resmî olmayan durumlarda (arkadaşlar ve meslektaşlarla) aracı görevi üstlenme

Bu ölçek, kullanıcının/öğrenenin çoğul dilli bir birey olarak diller ve kültürler arasında kamusal, özel, mesleki veya eğitimsel alanlarda resmî olmayan durumlarda elinden geldiğince aracılık etmesine yöneliktir. Bu nedenle ölçek, profesyonel tercümanların faaliyetleri ile ilgili değildir. Aracılık tek yönlü (örneğin, bir karşılama konuşması sırasında) veya çift yönlü (örneğin, karşılıklı bir konuşma sırasında) olabilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Karşılıklı bir konuşma sırasında konuşmacıların/işaret dili kullanıcılarının ne söylediğini resmî olmayan bir şekilde iletme,
- Önemli bilgileri iletme (örneğin, işteki bir durum sırasında),
- Demeçlerde ve sunumlarda ifade edilenin anlamını tekrarlama.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A seviyelerinde kullanıcı/öğrenen çok basit bir şekilde yardımcı olabilirken A2+ ve B1 seviyeleriyle öngörülebilir günlük durumlarda aracılık yapabilir. Ancak bu tür yardımlar konuşmanın muhataplarının gerektiğinde ifadelerini değiştirme veya bilgileri tekrarlama konusunda destekleyici olmalarına bağlıdır. B2 seviyesinde duraklamalar göz önüne alındığında kullanıcı/öğrenen ilgi alanı içinde yetkin bir şekilde aracılık yapabilir ve C1 seviyesiyle aracılığı çok çeşitli konularda akıcı bir şekilde gerçekleştirebilir. C2 seviyesinde kullanıcı/öğrenen ayrıca tarz, üslup ve kültürel bağlamı yansıtarak muhatapların vermek istediği mesaja sadık kalarak anlamı iletebilir.

	Resmî olmayan durumlarda (arkadaşlar ve meslektaşlarla) aracı görevi üstlenme
C2	Çok çeşitli genel ve uzmanlık gerektiren konularda (A dilinde) söylenenlerin anlamını, uygun tarz ve üslubu koruyarak, daha ince anlam ayrımlarını ileterek ve sosyokültürel imaları detaylandırarak, (B dilinde) açık, akıcı, iyi yapılandırılmış bir şekilde iletebilir.
C1	Önemli bilgileri açık ve öz bir şekilde aktararak ve kültürel göndermeleri açıklayarak kişisel, akademik ve mesleki ilgi alanına giren (A dilinde) geniş çeşitlilikteki konularda söylenenlerin anlamını (B dilinde) akıcı bir şekilde iletebilir.
B2	Ayrıntılı bilgileri aktararak, her iki tarafın da dikkatini arka plan bilgilerine ve sosyokültürel ipuçlarına çekerek ve gerektiğinde açıklayıcı ve tamamlayıcı sorular yönelterek /açıklamalar yaparak, (A ve B dilleri arasında) aracılık yapabilir. Kültürel ipuçlarını uygun şekilde yorumlayarak ve gerektiğinde ek açıklamalar yaparak, kendi alanında (A dilinde) yapılan bir karşılama konuşmasında, bir anekdot/anı paylaşımında veya bir sunumda, sunan kişinin konuşma sırasında sık sık aracılığa yönelik duraklaması koşuluyla, söylenenlerin anlamını (B dilinde) iletebilir. İlgi alanına giren konularda, (A dilinde) söylenenlerin anlamını, önemli açıklamaların ve bakış açılarının önemini aktararak ve gerektiğinde açıklayarak, ihtiyaç olursa muhatapların açıklama yapması koşuluyla, (B dilinde) iletebilir.
B1	Karmaşık olmayan olgusal bilgileri ve açık kültürel göndermeleri aktararak, ilgi alanlarındaki konularda (A dilinde) söylenenlerin ana anlamını, önceden hazırlanabilmesi ve muhatapların günlük dilde açıkça sesletmeleri koşuluyla, (B dilinde) iletebilir. Muhatapların açık bir biçimde sesletmelerine kendisinin açıklama isteyebilmesi ve kendini nasıl ifade edeceğini planlamak için ara verebilmesi koşuluyla, önemli nezaket kurallarına uyarak, kişisel ilgi alanındaki konular hakkında (A dilinde) söylenenlerin ana anlamını (B dilinde) iletebilir.
A2	Açık bir biçimde sesletilmesi ve kendisinin tekrar ve açıklama talep edebilmesi koşuluyla temel kültürel âdetlere uyarak ve önemli bilgileri aktararak günlük durumlarda (A dilinde) söylenenlerin genel anlamını (B dilinde) iletebilir. Başkalarının kendisine ifade ederken yardımcı olması koşuluyla kişisel isteklerine ve ihtiyaçlarına yönelik bilgi paylaşarak tahmin edilebilir günlük durumlarda (A dilinde) söylenenlerin ana noktasını (B dilinde) iletebilir.
A1	Başkalarının ifade ederken kendisine yardımcı olması koşuluyla başkaları hakkındaki (A dilinde) kişisel detayları ve basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) iletebilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

Hassas durumlarda ve anlaşmazlıklarda iletişimi kolaylaştırma

Bu ölçek, kullanıcının/öğrenenin üçüncü taraflar arasındaki bir anlaşmazlık durumunda, resmî bir aracılık rolüne sahip olduğu veya onların arasındaki bir yanlış anlaşılma, hassas bir durumu veya anlaşmazlığı çözmeye çalıştığı resmî olmayan durumlar için tasarlanmıştır. Öncelikle kullanıcı/öğrenen, tarafların birbirlerinin konumunu anlamalarına yardımcı olarak, sorunun ne olduğunu ve tarafların ne istediğini açıklığa kavuşturmakla ilgilenir. Bir sorunu çözüme ulaştırmak için kullanıcılar/öğrenenler üçüncü tarafı/tarafları ikna etmeye çalışabilirler. Bir tartışmaya dâhil olan tarafların bakış açıları arasında bir denge kurma arayışında oldukları için tartışmaya yönelik kendi bakış açılarını dile getirme endişesi taşımazlar. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Bir diyalogda katılımcılar tarafından temsil edilen farklı bakış açılarını hassas ve dengeli bir şekilde inceleme,
- Katılımcıların tartışılan meselelere ilişkin anlayışlarını geliştirmek ve derinleştirmek amacıyla ifade edilen bakış açılarını detaylandırma,
- Ortak zemin oluşturma,
- Katılımcılar arasında olası uzlaşma alanları oluşturma,
- Bir anlaşmaya veya çözüme yaklaşmak için, bir veya daha fazla katılımcının bakış açısında değişime aracılık etme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A seviyelerinde kullanıcı/öğrenen anlaşmazlıkların ne zaman meydana geldiğinin farkında olabilir. B1 seviyesinde açıklamalar alabilir, konuları anladığını gösterebilir ve gerekli yerde açıklama isteyebilir. B2 seviyesinde ana konuları ve ilgili tarafların konumlarını özetleyebilir, ortak zemini

belirleyebilir, olası çözümleri vurgulayabilir ve üzerinde anlaşılana özetleyebilir. Bu beceriler B2+ seviyesinde kullanıcının/öğrenenin meseleler hakkında ayrıntılı farkındalık göstermesi ve olası çözümleri ortaya çıkarması ile daha da derinleşir. C seviyelerinde, hassas bir tartışmayı duyarlı bir şekilde yönlendirmede daha etkili olmak için, diplomatik ve ikna edici dile sahiptirler.

	Hassas durumlarda ve anlaşmazlıklarda iletişimi kolaylaştırma
C2	Duruma ve kültürel algılara bağlı olarak herhangi bir yorumu diplomatik bir biçimde ifade ederek rahatsız edici bir katılımcıyla zarif bir biçimde ilgilenebilir. İlkesel bir mesele üzerinde, başkalarının bakış açılarına saygı gösterirken kendinden emin ama diplomatik bir duruş sergileyebilir.
C1	Taraflardan her birinin anlaşmaya yönelik gereksinimlerinin ayrıntılı olarak anlaşıldığını göstermek için tekrar ve açıklama kullanarak farklı bakış açılarına hassasiyet gösterebilir. Anlaşmazlık içindeki her iki tarafın görüşünün merkezinde ne olduğunu ve belirli durumlarda nelerden vazgeçmeye istekli olduklarını belirlemeleri için diplomatik bir talepte bulunabilir. Anlaşmazlık içindeki tarafların bakış açılarını değiştirmelerini önermek için ikna edici bir dil kullanabilir.
B2	Anlaşmazlık içindeki tarafların fikir birliğine varmalarına yardımcı olmak amacıyla mahcubiyet veya gücenmeyi en aza indirmek için açık uçlu, tarafsız sorular sorarak muhtemel çözümleri ortaya çıkarabilir. Anlaşmazlık içindeki tarafların görüşünü daha açık bir şekilde yeniden belirleyerek ve ihtiyaç ve hedeflerine öncelik vererek birbirlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir. Neyin üzerinde anlaşmaya varıldığının ve tarafların her birinden ne beklediğinin açık ve doğru bir özetini yapabilir. Sorular sorarak ortak payda alanlarını belirleyebilir ve her iki tarafı da olası çözümleri vurgulamaya davet edebilir. Bir anlaşmazlıktaki ana noktaları kabul edilebilir bir netlik içinde özetleyebilir ve ilgili tarafların bakış açılarını açıklayabilir. İki tarafın yaptığı açıklamaları özetleyebilir, anlaşma alanlarını ve anlaşmanın önündeki engelleri vurgulayabilir.
B1	Anlaşmazlık içinde olan taraflardan kendi bakış açılarını açıklamalarını isteyebilir ve konunun aşına olması ve tarafların kendini açıkça ifade etmeleri koşuluyla onların görüşlerine kısaca yanıt verebilir. Aşına olduğu bir konuda, anlaşmazlık yaşanan bir durumdaki anahtar meseleleri anladığını gösterebilir ve basit onaylanma ve/veya açıklama taleplerinde bulunabilir.
A2	İnsanların ne zaman aynı fikirde olmadığını veya etkileşimde zorlukların ne zaman oluştuğunu fark edebilir ve uzlaşmayı ve anlaşmayı sağlamak için ezberlenmiş, basit öbeklere başvurabilir.
A1	İnsanların aynı fikirde olmadığını veya birinin bir sorunu olduğunu fark edebilir ve anlayış göstermek için ezberlenmiş, basit ifadeler (ör. "Anlıyorum." veya "İyi misin?") kullanabilir.
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.

3. 4. 2. Aracılık stratejileri

Kullanıcının/öğrenenin aracılık yeteneği, sadece ilgili dil veya dillerde dilsel olarak yetkin olmayı değil, iletişimsel bağlamın geleneklerine, koşullarına ve kısıtlamalarına bağlı olarak uygun aracılık stratejilerinin kullanılmasını da gerektirir. Aracılık stratejileri, açıklık kazandırmak ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla başvuru tekniklerdir. Bir aracı olarak kullanıcı/öğrenen, aracılık bağlamına bağlı olarak insanlar arasında, metinler arasında, söylem türleri arasında, diller, lehçeler, ağızlar arasında veya farklı iletişim kanalları arasında mekik dokuma ihtiyacı duyabilir. Bu bölümde sunulan stratejiler iletişim stratejileridir, yani insanlara anlamaları için fiili aracılık sürecinde yardım etme yollarıdır. Aracılık stratejileri, kaynak içeriğin alıcı için işlenme şekliyle ilgilidirler. Örneğin, kaynak içeriği detaylandırmak, yoğunlaştırmak, açıklamak, basitleştirmek, metaforlarla veya görsellerle örneklemek gerekli midir? Stratejiler, etkinliklerin çoğuna uygun düşmelerinden dolayı ayrı ayrı sunulmuşlardır.

3.4.2.1. Yeni bir kavram açıklama stratejileri

Var olan bilgi birikimiyle ilişkilendirme

Mevcut bilgilerle bağlantı kurmak öğrenme sürecinin önemli bir parçası olduğu için aracılık sürecinin de önemli bir parçasıdır. Örneğin, aracı yeni bir bilgiyi karşılaştırmalar yaparak alıcının hâlihazırda bildiği bir şeyle nasıl ilişkili olduğunu betimleyerek veya alıcıların önceki bilgileri etkinleştirmesine yardımcı olarak açıklayabilir. Yeni bilgi ve kavramları önceki materyallerle ve arka plan dünya bilgisiyle ilişkilendirerek diğer metinlerle bağlantı kurabilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İnsanları mevcut bilgilerini etkinleştirmeye teşvik etmek için sorular sorma,
- ▶ Yeni ve önceki bilgiler arasında karşılaştırmalar yapma ve/veya bağlantılar kurma,
- ▶ Örnekler verme ve tanımlar getirme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: B1 seviyesinde günlük aşına deneyimlerle karşılaştırma becerisi ile başlayan, B2 seviyesinde bağlantıların belirgin açıklamalarıyla farkındalık artırma ile devam eden, C2 seviyesinde önceki bilgilere dayanan karmaşık kavramların genişletilmiş, spontane tanımlanmasına doğru bir ilerleme vardır.

Dili uyarlama

Kullanıcı/öğrenen, bir metnin içeriğini farklı bir metin türünde olan ve farklı bir üsluba sahip yeni bir metne dâhil etmek amacıyla, dil, tarz ve/veya üslup kullanımında değişikliklere ihtiyaç duyabilir. Bu eş anlamlılar, benzetmeler, basitleştirme veya açıklama yoluyla yapılabilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Açıklama,
- ▶ Aktarış biçimini uyarlama,
- ▶ Teknik terimleri açıklama.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A2 seviyesinden B2 seviyesine kadar kullanıcı/öğrenen, metinlerin içeriğini daha anlaşılır kılmak için açıklama ve basitleştirme kullanabilir. B2 seviyesi tanımlayıcıları, açıklandığında anlaşılabilir hâle gelecek zor kavramların ve teknik konuların açıklanması ve bilinçli bir dil uyarlaması üzerinedir. C seviyelerinde, kavramlar teknik veya karmaşıktır ve kullanıcı/öğrenen içeriği hedef dinleyiciye/okura ve amaca uygun olarak farklı bir metin türü veya üslupta sunabilir.

Karmaşık bilgiyi parçalara bölme

Anlama genellikle karmaşık bilgileri bileşenlerine ayırarak ve bu parçaların bütün resmî vermek için nasıl bir araya geldiklerini göstererek geliştirilebilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Bir süreci basamaklara bölme,
- ▶ Fikirleri ve yönergeleri maddeler hâlinde sunma,
- ▶ Bir tartışma zincirinde belirtilen ana noktaları ayrı ayrı sunma.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: B1 seviyesinde kullanıcı/öğrenen yönergeleri veya bilgilendirici metinleri tek tek sunabilir. B2 seviyesinde karmaşık süreçleri veya savları bölebilir ve onların bileşenlerini ayrı ayrı sunabilir. C1 seviyesinde pekiştirme ve özetleme üzerinde ek bir vurgu vardır ve C2 seviyesinde kullanıcı/öğrenen parçaların bütünüle ilişkisini açıklayabilir ve konuyu farklı yollardan çözümlemeye teşvik edebilir.

Yeni bir kavram açıklama stratejileri			
	Var olan bilgi birikimiyle ilişkilendirme	Dili uyarlama	Karmaşık bilgiyi parçalara bölme
C2	Var olduğu düşünülen mevcut bilgilerine dayanan genişletilmiş tanımlar ve açıklamalar sağlayarak karmaşık kavramları (ör. bilimsel kavramlar) tanıtabilir.	Çok çeşitli metinlerde geçen dili, ana içeriği ilgili izleyiciye/okura uygun üslupta ve karmaşıklık derecesinde ve detaylarla sunmak amacıyla uyarlayabilir.	Parça-bütün ilişkisini açıklayarak ve o konuya farklı yaklaşım yollarını teşvik ederek karmaşık bir konunun anlaşılmasını kolaylaştırabilir.
C1	İnsanları soyut bir konuyla ilgili mevcut bilgileri hakkında düşünmeye teşvik etmek ve açıklanacak olan bir şeyle bağlantı kurmalarına yardımcı olmak için spontane bir dizi soru sorabilir.	Kendi uzmanlık alanına ait teknik terimleri ve karmaşık kavramları kendi alanındaki meseleler hakkında konuşurken o alanda uzman olmayan kişilere açıklayabilir. Aşına olmadığı bir alıcının karmaşık ve uzmanlık gerektiren bir konuyu anlaması için dili (ör. cümle yapısı, deyimler, jargon açısından) uyarlayabilir. Karmaşık teknik metinleri, o alana yönelik uzmanlık bilgisine sahip olmayan bir alıcının anlayabilmesi için teknik olmayan bir dil kullanarak açımlayabilir ve yorumlayabilir.	Ana noktaları mantıklı bir bağlantılı kalıpta sunup onları vurgulayarak ve sınıflandırarak ve verilen mesajın anahtar boyutlarını farklı yollardan tekrarlayıp o mesajı pekiştirerek karmaşık bir meselenin anlaşılmasını kolaylaştırabilir.
B2	Oturumun amaçları ile katılımcının/ katılımcıların kişisel veya mesleki ilgi alanları ve deneyimleri arasındaki bağlantıları belirgin bir şekilde açıklayabilir.	Kendi alanına ait teknik konuları, o alana yönelik uzmanlık bilgisine sahip olmayan bir alıcının anlayabilmesi için teknik olmayan bir dil kullanarak açıklayabilir. Kendi alanı ile ilgili karmaşık bir bilgiyi basit bir dilde açımlayarak, başkaları için daha açık ve belirgin bir hâle getirebilir.	Bir savın içeriğini ayrı ayrı sunarak karmaşık bir meseleyi anlaşılması basit hâle getirebilir.
B1	İnsanları mevcut bilgi ve deneyimleri ile bağlantı kurmaya teşvik etmek için, onlara soru sorabilir ve geri bildirimde bulunabilir. Yeni bir kavram veya prosedürü, insanların aşına olduğu bir kavramla karşılaştırarak açıklayabilir.	İlgi duyulan bir konu üzerine yazılmış bir metnin ana içeriğini (ör. bir deneme, herkeşe açık bir tartışma forumu, bir sunum), daha basit bir dilde açımlayarak başkaları için erişilebilir hâle getirebilir. Aşına olduğu konular hakkında kısa ve karmaşık olmayan metinlerdeki (ör. bir dergi makalesi, bir mülakat) ana noktaları, içeriğin başkaları için erişilebilir olması amacıyla daha basit biçimde açımlayabilir.	Karmaşık bir süreci bir dizi küçük adıma bölerek daha kolay anlaşılır hâle getirebilir. Kısa eğitici veya bilgilendirici bir metni ayrı ayrı maddeler hâlinde sunarak daha kolay anlaşılır hâle getirebilir.
A2	Basit sorular sorarak, yeni bir bilginin insanların aşına olduklarıyla nasıl alakalı olduğunu gösterebilir.	Kaynak metindeki sırayı takip ederek kısa bir parçayı basit bir biçimde açımlayabilir.	Bir yönerge serisini her defasında birkaç sözcüğü/ışareti yavaş yavaş bir şekilde tekrar ederek ve anlaşılmayı kolaylaştırmak için sözlü ve sözsüz vurgu yaparak daha kolay hâle getirebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.	Günlük bir konu üzerine basit bir mesajın ana noktasını, başkasının anlamasına yardımcı olmak için farklı şekilde ifade ederek tekrarlayabilir.	Tanımlayıcı yok.
A1	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.
Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

3.4.2.2. Bir metni basitleştirme stratejileri

Yoğun bir metni detaylandırarak açma

Bilgi yoğunluğu genellikle bir metni anlamının önünde bir engeldir. Bu ölçek yardımcı bilgiler, örnekler, ayrıntılar, arka plan bilgileri, akıl yürütme ve açıklayıcı yorumların dâhil edilmesi yoluyla girdi kaynağının genişletilmesi üzerinedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Tekrarlama ve gereğinden fazla sözcük kullanma, örneğin farklı yollarla açıklama,
- Bazı şeylerin daha belirgin açıklanması için tarzda değişiklik yapma,
- Örnekler verme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: B1 ve B2 seviyelerinde tekrar ve daha fazla örnek sağlamaya vurgu yapılırken C seviyelerinde yardımcı ayrıntılar ekleyerek daha çok detaylandırma ve açıklamaya odaklanılır.

Metnin anlaşılabilirliğini kolaylaştırma

Bu ölçek, yukarıdaki “Yoğun bir metni detaylandırarak açma” ölçeğinin tam tersi yani yazılı bir metni temel mesaj(lar)ına göre budama [yani gereksiz detaylardan arındırma] ile ilgilidir. Bu, tekrarları ve ara sözleri ortadan kaldırarak aynı bilgiyi daha ekonomik biçimde ifade etmeyi ve ilgili metnin yeni bilgi katmayan bölümlerini dışarıda bırakmayı içerebilir. Aynı zamanda önemli noktaları vurgulamak, sonuçlar çıkarmak veya karşılaştırma yapmak amacıyla kaynak fikirlerin yeniden gruplandırılmasını da içerebilir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Anahtar sözcükleri vurgulama,
- Tekrar ve dolaylı anlatımdan arındırma,
- Okur için alakalı olmayan bilgileri çıkarma.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Vurgulama, A2+/B1 seviyesinde basitçe metin üzerinde bir şeyin altını çizme veya metnin kenarına işaretler ekleme şeklinde olabilir ancak C2 seviyesinde kaynak metnin tamamen yeniden yazılması anlamına gelebilir. B2 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen, alakasızlıkları ve tekrar edilenleri ortadan kaldırmak amacıyla kaynak metinde düzenlemeler yapabilir. C seviyelerinde odak, belirli bir hedef okur için kaynak metnin üzerinde uyarlamalar yapmaya doğru değişir.

Bir metni basitleştirme stratejileri		
	Yoğun bir metni detaylandırarak açma	Metnin anlaşılabilirliğini kolaylaştırma
C2	Detaylandırarak ve örnekler vererek karmaşık akademik ve mesleki konular üzerine olan metinlerdeki bilgiyi açıklığa kavuşturabilir.	Karmaşık bir kaynak metni tutarlılığı, uyumu ve bir fikir akışını iyileştirirken metnin amacı için gerekli olmayan bölümleri çıkararak yeniden tasarlayabilir.
C1	Zor açıkların boyutları daha belirgin bir şekilde açıklayarak ve yardımcı detaylar ekleyerek karmaşık, zorlu içeriği daha erişilebilir hâle getirebilir. Anlatımı uzatarak, açıklama, tarz ve üslupta değişiklikler yaparak karmaşık bir metinde yer alan ana noktaları hedef okur için daha erişilir yapabilir.	Hedef okura göre en alakalı noktaların üzerinde durmak için karmaşık bir kaynak metni yeniden düzenleyebilir.
B2	Örnekler, gerekçeler, açıklayıcı yorumlar ekleyerek ilgi alanındaki bir metnin içeriğini hedef okur için daha erişilir yapabilir. Somut örnekler vererek, adım adım özetleyerek, ana noktaları tekrar ederek, ilgi duyduğu alandaki konulara yönelik kavramları daha erişilir yapabilir. Tekrarlama kullanarak ve örnekler ekleyerek yeni bir bilgiyi daha erişilir yapabilir.	İlgisiz ve tekrar eden bilgiyi çıkararak ve hedef okuru dikkate alarak kaynak metni basitleştirebilir.
B1	Ana bilgiyi başka bir biçimde ifade ederek günlük bir konunun bir boyutunu daha belirgin ve açık hâle getirebilir. Basit örnekler vererek günlük bir konunun bir boyutunu daha açık hâle getirebilir.	Önemli içeriği daha erişilebilir hâle getirmek amacıyla, belirli bir hedef kitle için alakalı yeni bilgi eklemeyen kısımları çıkartarak kaynak metni düzenleyebilir. Bir metnin farklı yerlerinde geçen ilgili ve tekrar eden bilgiyi ayırt edebilir ve gerekli mesajı daha açık hâle getirmek için kaynaştırabilir.
A2	Tanımlayıcı yok.	Karmaşık olmayan, bilgilendirici bir metindeki temel bilgileri başka birine iletmek amacıyla tanımlayabilir ve işaretleyebilir (ör. altını çizilebilir, vurgulayabilir).
A1	Tanımlayıcı yok.	Kısa günlük bir metindeki anahtar cümleleri ayırt edebilir ve işaretleyebilir (ör. altını çizme, renkli vurgulama ile).
A1	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.
Öncesi	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Bölüm 4

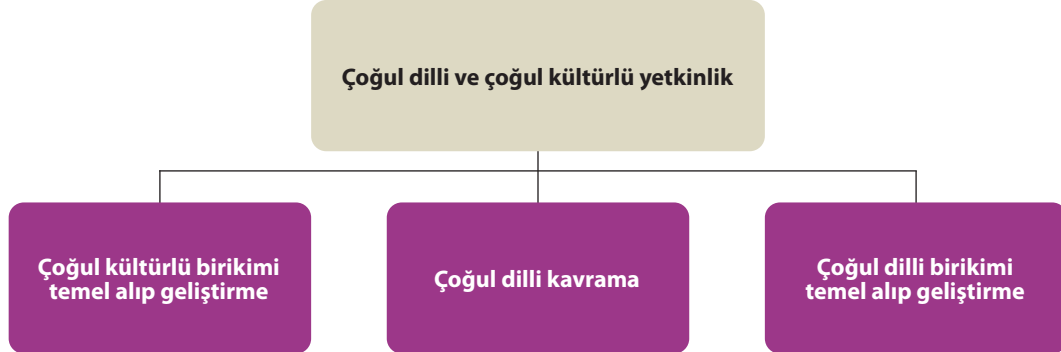
D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİK

D-AOBM 2001’de (1.3., 1.4. ve 3. Bölümler) sunulan çoğul dillilik ve çoğul kültürlülük kavramları, bu alanda tanımlayıcı geliştirilmesinin çıkış noktası olmuştur. D-AOBM ile ilişkilendirilen çoğul dilli vizyon, birey düzeyinde kültürel ve dilsel çeşitliliğe değer vermektedir. Bu vizyon, sosyal aktörler” olarak öğrenenlerin sosyal ve eğitimsel bağlamlara tam anlamıyla katılmak, karşılıklı anlayışı sağlamak, bilgiye ulaşmak ve buna bağlı olarak dilsel ve kültürel birikimlerini daha da geliştirmek için bütün dilsel ve kültürel kaynaklarına ve deneyimlerine başvurma ihtiyacını desteklemektedir.

D-AOBM 2001’in de ifade ettiği gibi:

Çoğul dilli yaklaşım, bireyin kültürel bağlamdaki dil deneyimi, evde kullanılan dilden toplumdaki genel dile ve daha sonra da başkalarının dillerine doğru genişledikçe (ister okulda veya üniversitede ister doğrudan doğruya deneyimle öğrenilmiş olsun), bireyin bu dilleri ve kültürleri birbirinden katı bir şekilde ayrılmış zihinsel bölümlerde saklayamayacağını, aksine tüm dil bilgi ve deneyimlerinin katkıda bulunduğu ve bütün dillerin birbiriyle ilişkide olduğu ve etkileşimde bulunduğu bir iletişimsel yetkinliği temel alıp geliştireceğini vurgulamaktadır. (D-AOBM 1.3. Bölüm)

Şekil 15 - Çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik

Eylem odaklı yaklaşımdaki sosyal aktör olarak öğrenen vizyonu, dil eğitimi ile ilişkili olarak, bu kavramları şunu dikkate alarak daha da ileriye götürür:

Dil eğitiminin amacı büyük ölçüde değişmiştir. Artık “mükemmel ana dili kullanıcısını” nihai model olarak alıp birbirinden bağımsız bir biçimde bir veya iki, hatta üç dilde “ustalık” elde etmek amaç olarak görülmemektedir. Bunun yerine amaç, bütün dil becerilerinin yer aldığı bir dil birikimi geliştirmektir. (D-AOBM 2001 1.3. Bölüm)

Tanımlayıcıların geliştirilmesinde D-AOBM 2001’de özellikle belirtilen aşağıdaki noktalara özel olarak önem gösterilmiştir:

- ▶ Özellikle bireysel düzeyde, diller birbiriyle ilişkilidir ve birbirine bağlantılıdır,
- ▶ Diller ve kültürler ayrı ayrı zihinsel bölmelerde saklanmazlar,
- ▶ Dillere ilişkin tüm bilgi ve deneyimler iletişimsel yetkinliğin geliştirilmesine katkıda bulunur,
- ▶ Amaç farklı dillerde dengeli ustalık değildir; aksine amaç dillerin kullanımını sosyal ve iletişimsel duruma göre değiştirebilme yeteneğidir (ve istekliliğidir),
- ▶ İletişimde diller arasındaki engeller aşılabılır ve aynı durumda bir mesajı vermek için farklı diller bilinçli olarak kullanılabilir.

Güncel alanyazın incelendikten sonra diğer kavramlar da dikkate alınmıştır:

- ▶ İletişim ve iş birliğini sağlama amacıyla benzerlik ve farklılıkları belirlemek, bilinen ve bilinmeyen kültürel öğeleri temel alıp onları geliştirmek vb. için “ötekilik” ile başa çıkma kapasitesi,
- ▶ Kültürlerarası aracı olarak hareket etme isteği,
- ▶ Bilinmeyen dillerdeki metinlerin anlam ifade etmesi için, “yanıltıcı eş asıllı” tehlikesinin de farkında olarak eş asıllıları [cognates] ve uluslararasılıkları [internationalisms; pek çok dilde aynı veya benzer anlama gelen ödünç sözcükler] arayarak aşına dillere yönelik bilgisini yeni dilleri anlamak için kullanmaya yönelik önekin [proaktive] kapasitesi,
- ▶ Diğer dillere ve/veya lehçelere ait öğeleri kendi söylemine dâhil ederek, toplumdilbilimsel olarak iletişim amaçlarına uygun yanıt verme kapasitesi,
- ▶ İfade ve söylem düzeylerinde, dilleri harmanlayarak, birbiri içine yerleştirerek ve değiştirerek, birinin dilsel birikiminden faydalanma kapasitesi,
- ▶ Dilsel/çoğul dilsel ve kültürel/çoğul kültürel farkındalığı geliştirmeye, açıklık ve merak gösteren bir tutumla hazır bulunma ve buna yönelik kapasite.

Bu alanda tanımlayıcıları D-AOBM seviyeleri ile ilişkilendirmenin nedeni, öğretim programları geliştirenlere ve öğretmenlere (a) kendi bağlamında dil eğitimi bakış açısını genişletme ve (b) öğrenenlerinin dilsel ve kültürel çeşitliliğini kabul etme ve bunlara değer verme çabalarında destek sağlamaktır. Tanımlayıcıların seviyeler hâlinde sunulmasının amacı uygun çoğul dilli/çoğul kültürlü hedefleri seçmeyi kolaylaştırmaktır ki bu ilgili kullanıcının/öğrenenin seviyesine göre de gerçekçidir.

“Çoğul kültürlü bir ortam sağlama” ölçeği, buradan ziyade “iletişime aracılık etme” başlığı altına dâhil edilmiştir çünkü bu ölçek, kültürlerarası aracı olarak daha önekin bir role odaklanmaktadır. Bu bölümdeki üç ölçek, çoğul dilli ve kültürlerarası eğitimle ilgili olan daha geniş kavramsal bir alanın boyutlarını betimlemektedir.

Bu alan, dil ve kültürlere yönelik çoğul dilli bir tutum için geliştirilmiş dillere ve kültürlere çoğulcu yaklaşımlar için başvuru metninin [*Framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures*] (FREPA/CARAP) konusudur. Bu metin, aşırı-metinsel [hypertextual] bir yapıda çoğul dilli ve kültürlerarası yetkinliklerin farklı yönlerini listelemektedir ve üç genel alana göre düzenlenmiştir: bilgi (*savoir*), tutumlar (*savoir-être*) ve beceriler (*savoir-faire*). Kullanıcılar, daha derin düşünmek ve bu alanda ilgili eğitim materyallerine ulaşmak için kısa adı kaynak dilde FREPA/CARAP olan bu metne başvurabilirler.

Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme

Kültürlerarası yetkinliğe yönelik alan yazında ve tanımlayıcılarda görülen pek çok kavram bu ölçeğe dâhil edilmiştir. Örneğin:

- ▶ Kültürel çeşitlilik, tepkileri ayarlama, dili değiştirme vb. durumlar ile karşılaşıldığında belirsizlikle başa çıkma ihtiyacı,
- ▶ Farklı kültürlerin farklı uygulama ve kuralları olabileceğini ve başka kültürlerden gelen insanların eylemleri farklı şekillerde algılayabileceğini anlama ihtiyacı,
- ▶ Aşırı genellemeleri ve basma kalıp inanışları tartışarak davranışlardaki farklılıkları (jestler, tonlar ve tutumlar da dâhil) dikkate alma ihtiyacı,
- ▶ Benzerliklerin farkına varma ve bu benzerlikleri iletişimi iyileştirmek için temel olarak kullanma ihtiyacı,
- ▶ Farklılıklara hassasiyet gösterme isteği,
- ▶ Olası yanlış anlama risklerini öngörerek, açıklama yapmak ve açıklama istemek için hazır olma.

Ölçekte çoğu düzeyde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Kültürel, toplum-edimsel ve toplumdilbilimsel gelenekleri/ipuçlarını tanıma ve bunlara göre hareket etme,
- ▶ Bakış açıları, uygulamalar ve olaylardaki benzerlik ve farklılıkları tanıma ve yorumlama,
- ▶ Tarafsız ve eleştirel değerlendirme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A seviyelerinde kullanıcı/öğrenen, iletişimde kültürel temelli karmaşıklıkların olası sebeplerini fark edebilme ve günlük basit sohbetlerde uygun davranma kapasitesine sahiptir. B1 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen genellikle en yaygın kullanılan kültürel ipuçlarına karşılık verebilir, toplum-edimsel geleneklere göre davranabilir ve kendi kültürünün ve diğer kültürlerin özelliklerini açıklayabilir veya onlar hakkında konuşabilir. B2 seviyesinde, kullanıcı/öğrenen ortaya çıkan çoğu zorlukla baş ederek iletişime etkili bir şekilde dâhil olabilir ve genellikle yanlış anlamaları fark edebilir ve onarabilir. C seviyelerinde kültürel inançların, değerlerin ve uygulamaların arka planını hassas bir şekilde açıklamaya, onların boyutlarını yorumlamaya ve tartışmaya, toplumdilbilimsel ve edimsel belirsizlikle baş etmeye ve tepkileri kültüre uygun olarak yapıcı bir şekilde ifade etmeye doğru bir dönüşüm görülür.

Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme	
C2	Yanlış anlamaları ve kültürel anlaşmazlıkları engellemek ve/veya onarmak amacıyla denge sağlayarak ve kültürel farklılıklara yönelik farkındalık göstererek, bağlama göre hareketlerini ve ifade yapılarını başlatabilir ve kontrol edebilir.
C1	Toplumdilbilimsel/toplum-edimsel geleneklerdeki farklılıkları tanıyabilir, bunlar üzerinde eleştirel olarak derin düşünebilir ve buna göre iletişimini ayarlayabilir. Kültürlerarası karşılaşma, okuma, film vb. yararlanarak kültürel değerlerin ve uygulamaların arka planını hassas bir şekilde açıklayabilir ve bunların boyutlarını yorumlayıp tartışabilir. Kültürlerarası iletişimde belirsizliklerle başa çıkabilir ve açıklık getirmek için düşüncesini yapıcı ve kültürel olarak uygun bir şekilde ifade edebilir.
B2	**Yargıların ve önyargıların sıklıkla temellendiği örtük değerlere farkındalık göstererek kendisinin ve diğer sosyal grupların bakış açıları ve uygulamalarını tanımlayabilir ve değerlendirebilir. **Kendi toplumunun ve aşına olduğu diğer toplumların kültürel varsayımları, yerleşmiş fikirleri, basmakalıp inanışları ve önyargıları hakkındaki yorumlarını açıklayabilir. **Başka bir kültüre ait bir belge veya olayı yorumlayabilir ve açıklayabilir ve bu belgeyi ve olayı kendi kültürüne ve/veya aşına olduğu başka kültürlere ait belgeler veya olaylarla ilişkilendirebilir. **Kendi toplumu ve diğer toplumlarla ilgili iletişim araçlarında yer alan bilgi ve görüşlerin tarafsızlığını ve dengesini tartışabilir. Kültürel olarak belirlenmiş davranış kalıplarındaki (ör. mimikler ve ses tonu veya işaret dilleri için işaret boyutu) benzerlik ve farklılıkları belirleyip bunların üzerine derin düşünebilir ve karşılıklı anlayışı müzakere etmek amacıyla bunların önemini tartışabilir. Kültürlerarası bir temasta birinin belirli bir durumda mutlak kabul ettiği bir şeyin başkaları tarafından aslında kabul görmediğini fark edebilir ve tepki verip kendini uygun bir şekilde ifade edebilir. Söz konusu kültürdeki kültürel ipuçlarını genellikle uygun bir şekilde yorumlayabilir. Kendi kültürü ve diğer kültürlerdeki belirli iletişim yolları ve bunların ortaya çıkarabileceği yanlış anlaşılma riskleri üzerine derin düşünebilir ve bunları açıklayabilir.
B1	Duruş, göz teması ve diğerleriyle arasındaki mesafe ile ilgili genellikle geleneklere göre hareket edebilir. En yaygın kullanılan kültürel ipuçlarına göre genellikle uygun karşılığı verebilir. Kendi kültürünün özelliklerini başka kültürdeki kişilere veya diğer kültürün özelliklerini kendi kültüründeki kişilere açıklayabilir. Değerlerinin ve davranışlarının kendinin diğer insanların değer ve davranışları hakkındaki görüşlerini nasıl etkilediğini basitçe açıklayabilir. Başka bir toplumsal kültürel bağlamda kendine “garip” görünen şeylerin diğer ilgili bağlamdaki insanlar için nasıl gayet “normal” olabileceğini basit şekilde tartışabilir. Kendi kültürel olarak belirlenmiş eylemlerinin diğer kültürlerden insanlar tarafından nasıl farklı algılanabileceğini basitçe tartışabilir.
A2	Günlük sosyal temaslarla (ör. farklı selamlaşmalar, âdetler) ilişkili temel kültürel gelenekleri tanıyabilir ve uygulayabilir. Her ne kadar rutinden sapma ile baş etmek konusunda zorluk yaşasa da günlük selamlaşma, vedalaşma, teşekkür ve özür ifadelerinde uygun şekilde davranabilir. Günlük işlemsel bir etkileşimdeki davranışının kastettiğinden farklı bir mesaj verebileceğini fark edebilir ve bunu basitçe açıklamaya çalışabilir. Diğer kültürlere mensup kişilerle iletişimde güçlük yaşadığında nasıl davranacağından emin olmasa bile böyle durumlar yaşanabileceğini fark edebilir.
A1	Somut türden basit günlük işlemlerde bile zorluk yaşasa da numaralandırmanın, mesafe ölçümünün, saati söylemenin vb. ayrı yolları olduğunu fark edebilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Yıldızlı tanımlayıcılar (**) B2 seviyesinin yüksek bir düzeyini temsil eder. C seviyeleri için de uygun olabilirler.

Çoğul dilli kavrama

Bu ölçekte ifade edilen temel kavram bir iletişim hedefini gerçekleştirmek için diğer dillerde metinleri ele alırken bir veya daha fazla dilde bilgi ve yeterliği (kısmi de olsa) lehine kullanma yeteneğidir. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Farklı dillerden farklı unsurlarla çalışmak için açıklık ve esneklik,
- İpuçlarından yararlanma,
- Benzerliklerden yararlanma, “yanıltıcı eş asıllıları” fark etme (B1 ve üstü seviyeler),
- Farklı dillerdeki paralel kaynaklardan yararlanma (B1 ve üstü seviyeler),
- Mevcut bütün kaynaklardan bilgi harmanlama (farklı dillerde).

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: Ölçekte yukarı seviyelere çıkarken ilerleme, sözcük düzeyinden eş-bağlam ve bağlamsal veya metin türüyle ilgili ipuçlarının kullanımına doğrudur. Benzerliklerden faydalanan, yanıltıcı eş asıllıları fark eden ve farklı dillerdeki benzer kaynaklardan yararlanan B seviyelerinde daha analitik bir yetenek mevcuttur. C seviyeleri için tanımlayıcı bulunmamaktadır, bunun nedeni kullanılan kaynakların muhtemelen A ve B seviyelerine odaklanmalarıdır.

Not: Bu ölçekte ölçünleştirilmiş olan şey, kavramaya yönelik çoğul dillilikten faydalanmak için pratik işlevsel yetenektir. Herhangi bir özel bağlamda, belirli diller söz konusu olduğunda, kullanıcılar tanımlayıcıda altı çizili olan ve eğik yazı ile yazılmış ifadeleri yenisıyla değiştirme yoluyla o dilleri açıkça belirterek tanımlayıcıyı tamamlamak isteyebilirler.

Örneğin, B1 tanımlayıcısı:

Farklı dillerde aynı temadaki metinlerden (ör. kısa haberler, müze broşürleri, çevrim içi eleştiriler) anladıklarından yararlanarak bir metnin mesajını ortaya çıkarabilir.

Şu şekilde sunulabilir:

Fransızca ve İngilizcede aynı temadaki metinlerden (ör. kısa haberler, müze broşürleri, çevrim içi eleştiriler) anladıklarından yararlanarak Almanca bir metnin mesajını ortaya çıkarabilir.

Çoğul dilli kavrama	
C2	Tanımlayıcı yok, bk. B2
C1	Tanımlayıcı yok, bk. B2
B2	Kavramayı desteklemek amacıyla, <u>çoğul dilli birikimlerinde bulunan dillerde</u> ki zıt metin türü gelenekleri ve metin kalıpları hakkındaki bilgisini kullanabilir.
B1	<u>Bir başka dilde</u>ki metnin konu ve ana mesajını anlamak için (ör. farklı dillerde aynı temayla ilgili kısa gazete makalelerini okurken) <u>farklı bir dilde</u> anladığını kullanabilir. <u>Farklı dillerde</u> kavramayı geliştirmek için, metinlerin paralel çevirilerini (ör. dergi makaleleri, hikâyeler, romanlardan bölümler) kullanabilir. <u>Farklı dillerde</u> aynı temadaki metinlerden (ör. kısa haberler, müze broşürleri, çevrim içi eleştiriler) anladıklarından yararlanarak bir metnin mesajını ortaya çıkarabilir <u>Farklı dillerde</u> alanıyla ilgili belgelerden bilgi alabilir (ör. bir sunuma eklemek için). Aynı kelime/işaret ve yanıltıcı eş asıllıların benzer kullanımlarını birbirinden ayırt etmek amacıyla, kavramların <u>farklı dillerde</u> ifade ediliş şekilleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları tanıyabilir. Kavramayı desteklemek amacıyla <u>çoğul dilli birikimlerdeki diller</u> in zıt/çelişen dil bilgisel yapılar ve işlevsel ifadeler üzerine olan bilgisini kullanabilir.

	Çoğul dilli kavrama
A2	Kısa ve açık bir şekilde sesletilenduyuruları, <i>farklı dillerde</i> mevcut biçimlerinden anladıklarını bir araya getirerek anlayabilir. Kısa ve belirgin bir şekilde ifade edilen mesaj ve yönergeleri <i>farklı dillerde</i>ki biçimlerinden anladıklarını birleştirerek anlayabilir. İlgili bilgiyi bulmak için <i>farklı dillerde</i> bir arada verilen basit uyarı, yönerge ve ürün bilgilerini kullanabilir.
A1	Uluslararasılaşmış ödünç sözcükleri ve <i>farklı dillerde</i> ortak olan kelimeleri/işaretleri (ör. haus/hus/house [3 dilde "ev" kelimesi örnek olarak verilmiştir]) aşağıdaki etkinlikler için tanıyabilir: - Basit işaret ve duyuruların anlamını çıkarma, - Basit ve kısa bir metnin olası mesajını belirleme, - Katıldığı yavaş ve belirgin bir şekilde gerçekleşen kısa ve basit sosyal sohbetleri ana hatlarıyla takip etme, - Çok yavaş ve belirgin bir biçimde sesletilmesi ve gerekirse tekrarlanması koşuluyla insanların doğrudan doğruya kendisine ne söylemeye çalıştıklarını çıkarsama.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme

Bu ölçekte, önceki iki ölçeği niteleyen boyutlar bulunmaktadır. Sosyal aktör kendi çoğul kültürlü birikimini temel alıp onu geliştirirken çok dilli bağlamlarda ve/veya diğer insanların ortak bir dil paylaşmadığı klasik aracılık durumlarında etkin bir şekilde iletişim kurmak amacıyla erişilebilir dilsel kaynaklardan da yararlanmaktadır. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Duruma esnek bir şekilde uyum sağlama,
- Ne zaman ve ne ölçüde birkaç dilin kullanımının yararlı ve uygun olduğuna dair öngörü,
- Dilini muhataplarının dil becerilerine göre ayarlama,
- Gerektiğinde dilleri harmanlama ve diller arasında geçiş yapma,
- Farklı dillerde açıklama yapma ve açıklığa kavuşturma,
- Örnek vererek insanları farklı diller kullanmaya teşvik etme.

Ölçekte ilerleyiş şu şekilde yapılandırılmıştır: A seviyelerinde odak noktası, basit günlük işlemsel bir etkileşimi tamamlamak amacıyla, bütün olası kaynakları kullanmak üzerinedir. B seviyelerinden itibaren başkalarını daha iyi hissettirmek, açıklama sunmak, uzmanlık gerektiren bilgi iletmek ve genel olarak iletişimin verimliliğini artırmak amacıyla, B2 düzeyinde diller arasında esnek bir şekilde geçiş yapan kullanıcıyla/öğrenenle, dili yaratıcı bir şekilde kullanılmaya başlar. C seviyelerinde bu odak noktası, farklı dillerde karmaşık soyut kavramları izah etme ve açıklama yeteneğinin eklenmesiyle devam eder. Genel olarak, diğer dillerden tek kelimeyi/işareti diline yerleştirmeden başlayarak, özellikle uygun ifadeleri açıklamaya ve etki uyandırmak için metaforlardan yararlanmaya doğru bir ilerleme vardır.

Not: Bu ölçekte ölçünleştirilmiş olan şey, çoğul dillilikten faydalanmaya yönelik pratik işlevsel yetenektir. Herhangi bir özel bağlamda belirli diller söz konusu olduğunda kullanıcılar tanımlayıcıda altı çizili olan ve eğik yazılan ifadeleri yenisiyle değiştirme yoluyla o dilleri açıkça belirterek tanımlayıcıyı tamamlamak isteyebilirler.

Örneğin, B2 tanımlayıcısı:

İş birliğine dayalı iletişim sırasında, bir görevin doğasını, temel basamaklarını, alınacak kararları ve beklenen sonuçları belirginleştirmek amacıyla, çoğul dilli birikimindeki farklı dillerden yararlanabilir.

şu şekilde sunulabilir:

İş birliğine dayalı iletişim sırasında bir görevin doğasını, temel basamaklarını, alınacak kararları ve beklenen sonuçları belirginleştirmek amacıyla İngilizce, İspanyolca ve Fransızcadan yararlanabilir.

Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme	
C2	<u>Çoğul dilli birikimindeki diller</u> arasında esnek bir şekilde geçiş yaparak ve gerektiğinde yapılan farklı katkıları açıklayarak çok dilli bağlamlarda soyut ve uzmanlık gerektiren konular hakkında iletişimde bulunabilir. Retorik etki veya eğlence için <u>çoğul dilli birikimindeki dillerdeki</u> metaforlar ve diğer söz sanatları arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları keşfedebilir.
C1	Tartışmaya yapılan katkıları ve gönderimde bulunulan metinleri <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerde</u> özetleyerek ve açıklayarak çok dilli bir bağlamda iletişimi kolaylaştırmak için esnek bir şekilde diller arasında geçiş yapabilir. Dil değişikliklerine uyum sağlayarak ve muhatapların ihtiyaçlarını ve dil becerilerini karşılayarak <u>çoğul dilli birikimindeki iki veya daha fazla dilde</u> karşılıklı konuşmaya etkin bir şekilde katılabilir. Soyut ve uzmanlık gerektiren konuların tartışılmasında anlamayı geliştirmek için <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dil</u>den muhabata/muhataplara daha aşina olduğu uzmanlık gerektiren terminolojiyi açıklayabilir. Başkası kendisinin <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dile</u> geçtiğinde spontane ve esnek bir biçimde uygun bir dilde yanıt verebilir. <u>Bir dildeki</u> sözlü, işaretlenen veya yazılı bir metni <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dilde</u> açıklayarak, özetleyerek, belirginleştirerek ve genişleterek, o metnin kavranmasını ve tartışılmasını destekleyebilir.
B2	**İletişimin verimliliğini artırmak amacıyla belirli bir durumda <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerden</u> esnek bir şekilde yararlanmanın ne derece uygun olduğunu fark edebilir. **Ortak bir dil bilmeyen üçüncü kişilerle veya o kişilerin birbirleriyle arasındaki kavramaya yardımcı olmak amacıyla <u>çoğul dilli birikimindeki diller</u> arasında etkili bir şekilde geçiş yapabilir. **Özellikle tartışılan durum/kavram için uygun olan <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dil</u>den bir ifadeyi/ anlatımı, gerektiğinde muhabatı için açıklayarak başka bir ifadenin içine yerleştirebilir. Uzmanlık gerektiren bilgiyi ve ilgi alandaki bir konuyla ilgili meseleleri farklı muhataplara aktarmak amacıyla <u>çoğul dilli birikimindeki diller</u> arasında geçiş yapabilir. İş birliğine dayalı iletişim sırasında bir görevin doğasını, temel basamaklarını, alınacak kararları ve beklenen sonuçları belirginleştirmek amacıyla <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerden</u> yararlanabilir. Diğer insanların kendilerini rahat hissettikleri bir dili kullanmaları için cesaretlendirmek amacıyla <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerden</u> yararlanabilir.
B1	Beklenmedik bir durumla başa çıkmak amacıyla, günlük bağlamları içeren <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerdeki</u> sınırlı birikiminden yaratıcı bir şekilde yararlanabilir.
A2	Bir sorunu açıklamak veya yardım veya açıklama istemek amacıyla <u>farklı dillerdeki</u> sınırlı birikimini harekete geçirebilir. Basit ve pratik bir işlemi veya bilgi alışverişini yürütmek için <u>çoğul dilli birikimindeki farklı dillerden</u> basit kelimeler/işaretler ve öbekler kullanabilir. <u>Kullanılan dilde</u> yeterli ifadeyi bulamadığı zaman sıradan günlük bir durumda kendini ifade edebilmek için <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dil</u>den basit bir kelime/işaret kullanabilir.
A1	İş birlikçi bir muhatapla çok basit, somut ve günlük bir işlemi yürütmek için <u>farklı dillerde</u> oldukça sınırlı bir birikim kullanabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

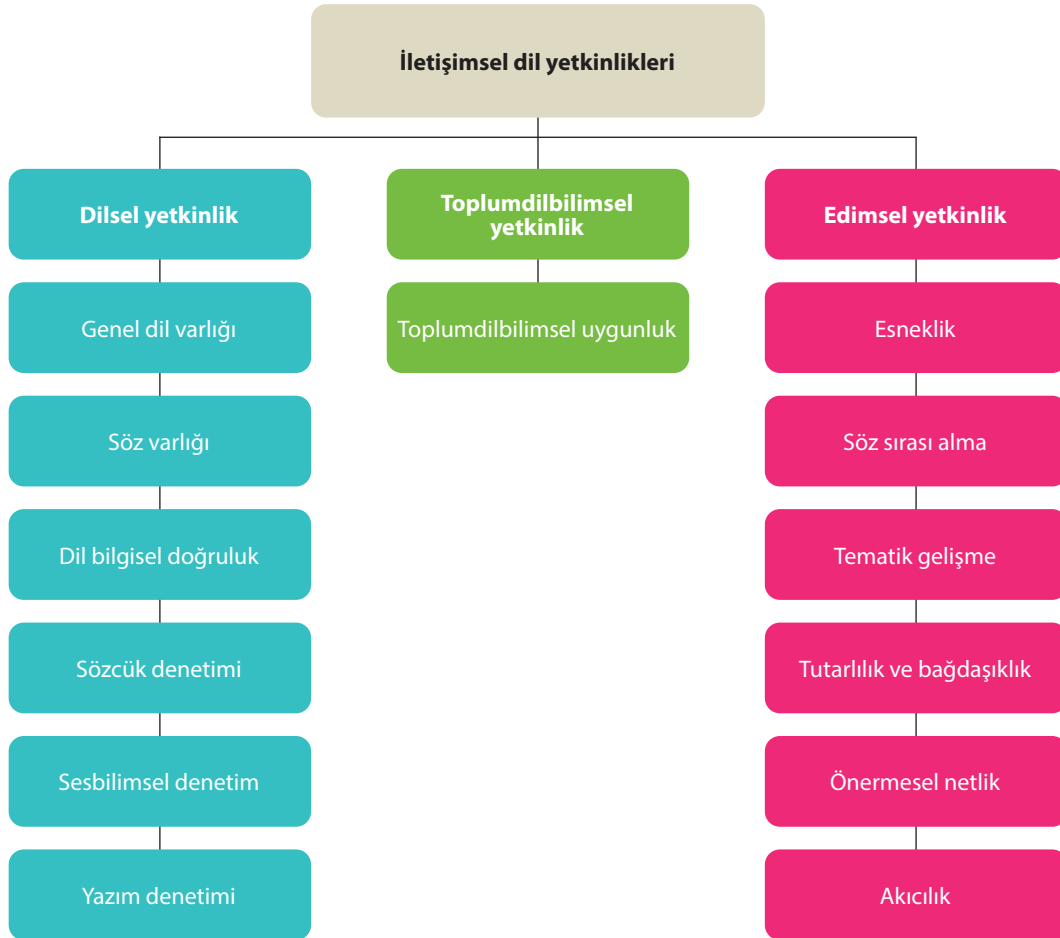
Yıldızlı tanımlayıcılar (**) B2 seviyesinin yüksek bir düzeyini temsil eder. C seviyeleri için de uygun olabilirler.

Bölüm 5

D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İLETİŞİMSEL DİL YETKİNLİKLERİ

D-AOBM tanımlayıcı şemasını tartışırken ilk bölümde belirtildiği gibi D-AOBM'deki yetkinlik görüşü yalnızca uygulamalı dil bilimden değil, aynı zamanda uygulamalı psikoloji ve sosyopolitik yaklaşımlardan da gelmektedir. Ancak 1980'lerin başından itibaren uygulamalı dil biliminde geliştirilen farklı yetkinlik modelleri D-AOBM'yi etkiledi. Onları farklı şekillerde organize etmelerine rağmen genel olarak bu modeller dört ana boyutu kapsamaktadır: stratejik yetkinlik, dilsel yetkinlik, edimsel yetkinlik (hem söylem hem de işlevsel/eylemsel yetkinlik içerir) ve sosyokültürel yetkinlik (toplumdilbilimsel yetkinlik dâhil). Stratejik yetkinlik, etkinliklerle bağlantılı olarak ele alındığından, D-AOBM, iletişimsel dil yetkinliğinin boyutları için D-AOBM 2001 5.2 bölümde üç başlık altında tanımlayıcı ölçekler sunmaktadır: "Dilsel yetkinlik", "Edimsel yetkinlik" ve "Toplumdilbilimsel yetkinlik". Bu boyutlar veya tanımlama parametreleri, herhangi bir dil kullanımında her zaman iç içedir; ayrı "bileşenler" değildirler ve birbirlerinden ayrı tutulamazlar.

Şekil 16 – İletişimsel dil yetkinlikleri

5.1. DİLSEL YETKİNLİK

Dilsel yetkinliğin farklı yönleri için tanımlayıcılar mevcuttur: “Varlık” (alt bölümlere ayrılmıştır: “Biçim-söz dizimsel varlık”, daha sonra yeniden adlandırılan “Genel dil varlığı” ve “Söz varlığı”); “Denetim” (alt bölümlere ayrılmıştır: “Dil bilimsel doğruluk” ve “Sözcük denetimi”), “Ses bilimsel denetim” ve “Yazım denetimi”. Genişlik/denetim ayrımı, yalnızca hataları kaydetmek yerine kullanılan dilin karmaşıklığını hesaba katma ihtiyacını yansıtan yaygın bir ayrımdır. “Ses bilimsel denetim”, “Genel ses bilimsel denetim”, “Sesletim” ve “Bürünsel özellikler” (vurgu ve tonlama) kategorileri ile bir tablo olarak sunulur.

Dilin farklı düzeylerde başarıyla kullanılan özelliklerine bazen “kritik özellikler” denir ancak bunlar farklı dillere özgüdür. Derlem dil bilimdeki araştırmalar, bu özelliklerin doğasına ve öğrenenlerin bunları kullanmadaki doğruluğuna ışık tutmaya başlamıştır, ancak sonuçlar diller arasında veya ilgili öğrenenlerin dil geçmişleri arasında kolayca genelleştirilememektedir.

Genel dil varlığı

İkinci dil ediniminin (yani ikinci dilde ilerlemenin) birincil kanıtı, yeni biçimlerde ustalaşmak değil yeni biçimlerin ortaya çıkışı olduğu için kullanıcının/öğrenenin tasarrufundaki dil “varlığı” birincil endişe kaynağıdır. İkinci olarak daha karmaşık bir dil kullanmaya çalışmak, risk almak ve kişinin konfor alanının ötesine geçmek, öğrenme sürecinin temel parçalarıdır. Öğrenenler daha karmaşık görevlerle uğraşırken dil üzerindeki kontrolleri doğal olarak azalır ve bu sağlıklı bir süreçtir. Öğrenenler, daha zor, daha yakın zamanda öğrenilen biçimbilim ve söz dizim üzerinde, dilsel rahatlık bölgeleri içinde kaldıklarından daha az kontrole sahip olacaklardır ve doğruluğu (eksik doğruluğu) [accuracy] görüntülerken bunun dikkate alınması gerekmektedir.

Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kullanım alanı çeşitliliği – A1 seviyesinden B2 seviyesine, ardından sınırsız,
- Dil türü: Ezberlenmiş öbekler ile başlayan, düşünceleri tam olarak ifade etmek, vurgu yapmak, belirsizliği ayırt etmek ve ortadan kaldırmak için engin bir dil varlığına doğru,
- Sınırlamalar: Rutin olmayan durumlarda sık sık aksama/yanlış anlama olması ile başlayan, söylemek istediğini kısıtlayacağına dair bir belirti olmamasına doğru bir ilerleme.

	Genel dil varlığı
C2	Düşünceleri tam olarak ifade etmek, vurgu yapmak, ayırt etmek ve belirsizliği ortadan kaldırmak için çok engin bir dil varlığından kapsamlı ve güvenilir bir ustalıkla yararlanabilir. Söylemek istediklerini kısıtlamak zorunda olduğuna dair bir işaret yoktur.
C1	Engin çeşitlilikteki karmaşık dil bilgisi yapılarını uygun şekilde ve önemli ölçüde bir esneklikle kullanabilir. Söylemek istediklerini kısıtlamak zorunda kalmadan, kendini belirgin bir şekilde ifade etmek için engin bir dil varlığından uygun bir yapı seçebilir.
B2	Söylemek istediklerini kısıtlamak zorunda kalmadan kendini açıkça ifade edebilir. Açık betimlemeler yapabilmek, bakış açılarını ifade edebilmek ve bunu yapmak için bazı karmaşık cümle yapılarını kullanarak çok fazla kelime/işaret aramadan savlar geliştirebilmek için yeterli bir dil varlığına sahiptir.
B1	Öngörülemeyen durumları tanımlamak, bir fikir veya problemdeki ana noktaları kabul edilebilir bir netlikle açıklamak ve müzik ve film gibi soyut veya kültürel konularda düşünceleri ifade etmek için yeterli bir dil varlığına sahiptir. Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi konularda biraz tereddüt ve dolaylı ifadelerle kendini ifade etmek için yeterli kelime birikimine sahiptir ancak sözcük sınırlamaları tekrara ve hatta zaman zaman ifade etmede zorluklara neden olur.
A2	Genelde mesajdan ödün vermek ve kelimeler/işaretler aramak zorunda kalacak olsa bile tahmin edilebilir içeriğe sahip günlük durumlarla başa çıkmasını sağlayan temel bir dil birikimine sahiptir. Somut türden basit ihtiyaçları (ör. kişisel ayrıntılar, günlük rutinler, istekler ve ihtiyaçlar, bilgi talepleri) karşılamak için kısa, günlük ifadeler üretebilir. Temel cümle kalıplarını kullanabilir ve ezberlenmiş öbekler, birkaç kelime/işaret grupları ve kalıp ifadeler kullanarak, ör. kendisi ve diğer insanlar, yaptığı şeyler, mekânlar, sahip oldukları vb. hakkında iletişim kurabilir. Öngörülebilir hayatta kalma durumlarını kapsayan, sınırlı bir kısa ve ezberlenmiş öbek birikimine sahiptir; rutin dışı durumlarda sık sık aksama ve yanlış anlamalar meydana gelir.

	Genel dil varlığı
A1	Kişisel ayrıntılar ve somut türden ihtiyaçlar hakkında çok temel basit ifade genişliğine sahiptir. Bazı temel yapıları, tek bir yan cümleden oluşan cümlelerde bazı öğeleri eksik veya azaltılmış olarak kullanabilir.
A1 öncesi	Kendisi hakkında basit bilgiler vermek için birbirinden kopuk sözcükleri/işaretleri ve temel ifadeleri kullanabilir.

Söz varlığı

Bu ölçek, kullanılan ifadelerin genişliği ve çeşitliliği ile ilgilidir. Genellikle geniş çapta okuma yoluyla edinilmektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kullanım alanı çeşitliliği – A1 seviyesinden B2 seviyesine, sonrası seviyelerde sınırsız,
- Dilin türü: Temel sözcük/işaret ve öbek birikimi ile başlayan, deyimse ifadeler ve gündelik anlatımı içeren çok geniş bir sözcük birikimine doğru bir ilerleme.

Not: Geniş bir söz varlığı hem alımlama hem de üretime yönelik olarak geçerlidir. İşaret dilleri için A1 ve A2 seviyelerinde yerleşik kelime hazinesi ile A2+ seviyesinden C2 seviyesine kadar yerleşik ve üretken kelime hazinesi kastedilmektedir.

	Söz varlığı
C2	Deyimsel ifadeler ve gündelik anlatım içeren çok geniş bir sözlük birikimine iyi derecede hâkimdir, anlamın yan anlam düzeylerinin farkındadır.
C1	Dolaylı ifadelerle boşlukların anında üstesinden gelmeye izin veren geniş bir sözcük birikimine iyi bir şekilde hâkimdir, az da olsa ifade ve kaçınma stratejileri arayışı içindedir. Daha az karşılaşılan kelimelerin/işaretlerin bile eş anlamlılarını kullanarak hemen hemen tüm durumlarda birkaç kelime seçeneği arasında seçim yapabilir. Yaygın deyimse ifadeler ve gündelik anlatıma hâkimdir; kelimeleri/işaretleri oldukça iyi kullanabilir. Kendi uzmanlık alanında ortak olan teknik kelime ve deyimse ifade genişliğini anlayabilir ve uygun şekilde kullanabilir.
B2	Uzmanlık alanlarını diğer uzmanlarla tartışırken kendi alanının temel teknik terminolojisini anlayabilir ve kullanabilir. Alanıyla bağlantılı meseleler ve çoğu genel konu için iyi bir söz varlığına sahiptir. Sık tekrardan kaçınmak için ifadesini çeşitlendirebilir ancak sözlüksel boşluklar yine de tereddüte ve dolambaçlı ifadelerle neden olabilir. Çoğu bağlamda oldukça sistematik biçimde birçok kelimenin/işaretin uygun eş dizimlerini üretebilir. Uzmanlık gerektiren kelimelerin çoğunu anlayabilir ve kullanabilir ancak bunun dışında uzmanlık gerektiren terminolojisiyle ilgili sorunları vardır.
B1	Aşına olduğu konular ve günlük durumlarla ilgili iyi bir söz varlığına sahiptir. Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi günlük yaşamıyla ilgili çoğu konuda biraz dolaylı ifadelerle kendini ifade edecek yeterli kelimeye sahiptir.
A2	Aşına olduğu durumları ve konuları içeren rutin günlük işlemleri yürütmek için yeterli kelimeye sahiptir. Temel iletişim ihtiyaçlarının ifadesi için yeterli kelime birikimine sahiptir. Basit hayatta kalma ihtiyaçlarıyla başa çıkmak için yeterli kelimeye sahiptir.
A1	Belirli somut durumlarla ilgili temel kelime/işaret ve öbek birikimine sahiptir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Dil bilgisel doğruluk

Bu ölçek, hem kullanıcının/öğrenenin “önceden hazırlanmış” ifadeleri doğru hatırlama yeteneği hem de düşünceyi ifade ederken dil bilgisel yapılara odaklanma kapasitesi ile ilgilidir. Bu zordur çünkü düşünceleri ifade ederken veya daha zorlu görevleri gerçekleştirirken kullanıcı/öğrenen zihinsel işlem kapasitesinin çoğunu görevi yerine getirmeye adanmalıdır. Bu nedenle karmaşık görevler sırasında dil bilgisel doğruluk azalma eğilimindedir. Ayrıca İngilizce, Fransızca ve Almanca araştırmalar, öğrenenin dili daha bağımsız ve yaratıcı bir şekilde kullanmaya başlamasıyla dil bilgisel doğruluğun B1 seviyesi civarında azaldığını göstermektedir. Doğruluğun çizgisel bir şekilde artmadığı gerçeği tanımlayıcılara da yansımaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Belirli bir birikimin denetimi (A1 seviyesinden B1 seviyesine),
- Hataların belirginliği (B1seviyesinden B2 seviyesine),
- Kontrol derecesi (B2 seviyesi ile C2 seviyesi arası).

	Dil bilgisel doğruluk
C2	İlgisi başka bir şey üzerinde olsa bile (ör. ileriye yönelik planlama, diğerlerinin tepkilerini izleme), karmaşık dil yapısının tutarlı dil bilgisi denetimini sağlar.
C1	Sürekli olarak yüksek derecede dil bilgisel doğruluğu korur, hatalar nadirdir ve fark edilmesi zordur.
B2	İyi dil bilgisi kontrolü vardır, ara sıra “sürçmeler” veya sistematik olmayan hatalar ve cümle yapısında küçük kusurlar meydana gelebilir ancak bunlar nadirdir ve çoğu zaman geriye dönük olarak düzeltilebilir. Nispeten yüksek derecede dil bilgisi kontrolü vardır. Yanlış anlamaya neden olan hatalar yapmaz. Karmaşık yapıları sabit bir şekilde bazı hatalarla kullanma eğiliminde olmasına rağmen basit dil yapılarına ve bazı karmaşık dil bilgisi kalıplarına iyi derecede hâkimdir.
B1	Aşına olduğu bağlamlarda gözle görülür ana dilinin etkisine rağmen genel olarak iyi bir kontrol ile ve kabul edilebilir doğrulukta iletişim kurar. Hatalar yapsa da neyi ifade etmeye çalıştığı açıktır. Sık kullanılan “rutinler” ve daha öngörülebilir durumlarla ilişkili kalıplardan oluşan bir birikimi kabul edilebilir bir doğrulukla kullanır.
A2	Bazı basit yapıları doğru kullanır ancak yine de sistematik olarak temel hatalar yapar, yine de genellikle ne söylemeye çalıştığı açıktır.
A1	Öğrenilmiş bir birikimde yer alan birkaç basit dil bilgisi yapısının ve cümle kalıbının yalnızca sınırlı denetime sahiptir.
A1 öncesi	Kısa ifadelerde çok basit kelime/işaret sıralaması ilkelerini kullanabilir.

Sözcük denetimi

Bu ölçek, kullanıcının/öğrenenin birikiminden uygun bir ifade seçme becerisiyle ilgilidir. Yetkinlik arttıkça bu tür yetenek, bir ifadenin diğer bir ifadeyi tetiklediği eş dizimler ve sözcük öbekleri biçimindeki çağrışımlarla giderek daha fazla yönlendirilmektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Konuların aşinalığı (A1 seviyesinden B1 seviyesine),
- Kontrol derecesi (B2 seviyesinden C2 seviyesine).

	Sözcük denetimi
C2	Kelime birikiminin sürekli olarak doğru ve uygun kullanır.
C1	Daha az yaygın olan kelimeleri deyimsel olarak ve uygun şekilde kullanır. Ara sıra küçük sürçmeler var ancak önemli kelime hataları yok.
B2	İletişimi engellemeden bazı karışıklıklar ve yanlış sözcük/işaret seçimi oluşsa bile sözlüksel doğruluk genellikle yüksektir.

	Sözcük denetimi
B1	Temel kelime birikimini iyi kontrol eder ancak daha karmaşık düşünceleri ifade ederken veya aşına olmadığı konuları ve durumları ele alırken büyük hatalar hâlâ meydana gelir. Aşına olduğu konuları tartışırken çok çeşitli basit kelimeleri uygun şekilde kullanır.
A2	Somut, günlük ihtiyaçlarla ilgili dar bir sözcük birikimini kontrol edebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Ses bilimsel denetim

Bu yayında 2001 ölçeği değiştirilmiştir. D-AOBM 2001 5.2.1.4 bölümde ses bilimin tanımı ikinci/ yabancı dil eğitiminde ses bilimin boyutları üzerine daha yeni, yansıtıcı düşünceleri kapsayacak kadar açık, eksiksiz ve geniştir. Ancak 2001 ölçeği bu kavramsal donanımı kapsamamıştır ve özellikle B1 seviyesinden (“Yabancı bir aksan bazen belirgin olsa ve ara sıra yanlış söyleyiş meydana gelse bile söyleyişi açıkça anlaşılabilir”) B2 seviyesine (“açık, doğal, söyleyiş ve tonlama”) gelişim gerçekçi görülmemiştir. Aslında ses bilim ölçeği, 2001’de yayımlanan tanımlayıcıların arkasındaki kaynak araştırmada ölçünleştirilmiş olanlar arasında en az başarılı olanıdır.

Dil öğretiminde, idealleştirilmiş bir ana dili konuşanın ses bilimsel denetimi geleneksel olarak hedef olarak görülürken aksan, ses bilimsel denetimin göstergesi olarak görülmektedir. Anlaşılabilirlik yerine aksan ve doğruluk üzerine odaklanılması, söyleyiş öğretiminin gelişimine zarar vermiştir. Aksanın kalıcılığını göz ardı eden idealleştirilmiş modeller, bağlam, toplumdilbilimsel boyutlar ve öğrenenlerin ihtiyaçlarını dikkate almamaktadır. 2001 ölçeği bu görüşleri pekiştiriyor gibi görüldüğü için ölçek sıfırdan geliştirildi. Alt projeye ilgili [Süreç Raporu](#)⁴⁵ D-AOBM web sitesinde mevcuttur. Alan yazının kapsamlı bir incelemesi ve uzmanlara danışılması sonucunda, tanımlayıcı üretimiyle ilgili çalışmaları yönlendirmek için aşağıdaki temel alanlar belirlendi:

- Sesletim: seslerin/sesbirimlerin söyleyişi dâhil,
- Bürün: tonlama, ritim ve vurgu – hem sözcük vurgusu hem de cümle vurgusu – ve konuşma hızı/parça,
- Aksan, vurgu ve bir “norm”dan sapma,
- Anlaşılabilirlik, muhataplar için anlamın erişilebilirliği, muhatapların anlamada algılanan zorlukları (normalde “anlaşılabilirlik” olarak adlandırılır).

Ancak alt kategoriler arasındaki belirli bir örtüşme nedeniyle ölçek yukarıda belirtilen kavramları üç kategoride işlevsel hâle getirir:

- Genel ses bilim denetimi (mevcut ölçeğin yerini alarak),
- Sesletim,
- Bürünselözellikler (tonlama, vurgu ve ritim).

Anlaşılabilirlik, seviyeler arasında ayırım yapmak için kilit bir faktör olmuştur. Odak noktası, konuşmacının mesajını çözmek için muhatapın ne kadar çaba göstermesi gerektiğidir. Daha ayrıntılı iki ölçekteki tanımlayıcılar daha genel açıklamalarla özetlenmiştir ve açık bir şekilde her düzeyde aksan belirtilmiştir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Anlaşılabilirlik: Konuşmacının mesajını çözmek için muhatapın ne kadar çaba göstermesi gerektiği,
- Konuşulan diğer dillerin etkisinin kapsamı,
- Seslerin denetimi,
- Bürünselözelliklerin denetimi.

Odak noktası hedef dil seslerine aşinalık ve güvendir (bir konuşmacının sesletebileceği ses varlığı ve ne derece netlikte sesletebileceği). Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavram, seslerin sesletimlerdeki açıklık ve netlik derecesidir.

Odak, anlamı giderek daha net bir şekilde iletmek için bürünsel özellikleri etkin bir şekilde kullanma yeteneği üzerindedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Vurgu, tonlama ve/veya ritim denetimi,
- Vurgu ve tonlamayı belli mesajları vurgulamak için kullanma ve/veya değiştirme yeteneği.

45. Piccardo E. (2016), “Phonological Scale Revision Process Report” [Sesbilim Ölçeği Revizyon Süreci Raporu], Education Policy Division, Council of Europe. <https://rm.coe.int/168073fff9>.

Ses bilimsel denetim			
	Genel ses bilimsel denetim	Sesletim	Bürünsel özellikler
C2	Mesajlarının daha ince noktalarının açık ve net olması için, hedef dildeki çeşitli ses bilimsel özelliklerin tamamını -kelime ve cümle vurgusu, ritim ve tonlama gibi bürünsel özellikler dâhil- yüksek düzeyde kontrol ile kullanabilir. Anlaşılabilirlik ve anlamın etkili bir şekilde iletilmesi ve geliştirilmesi, diğer dilden/dillerden alınabilecek aksan özelliklerinden hiçbir şekilde etkilenmez.	Hedef dilin neredeyse tüm seslerini açıklık ve netlikle sesletebilir.	İnce anlam ayrımlarını iletmek (ör. ayırt etmek ve vurgulamak) için bürünsel özelliklerden (ör. vurgu, ritim ve tonlama) uygun ve etkili bir şekilde yararlanabilir.
C1	Baştan sona anlaşılabilirliği sağlamak için hedef dildeki çeşitli ses bilim özelliklerinin tümünü yeterli denetimle kullanabilir. Hedef dilin neredeyse tüm seslerini sesletebilir, aksan(lar)ın diğer dilden/dillerden korunan bazı özellikleri fark edilebilir ancak anlaşılabilirliği etkilemez.	Hedef dilin neredeyse tüm seslerini yüksek derecede denetleyerek sesletebilir. Bir sesi belirgin bir şekilde yanlış söyleyişi olsa da bile genellikle kendi kendisini düzeltebilir.	Vurgu, ritim ve/veya tonlamanın denetiminde [söylediklerinin] anlaşılabilirliğine veya tesirine etki etmeyen, yalnızca ara sıra meydana gelen gecikmelerle akıcı, anlaşılır sözlü söylem üretebilir. Kastettiğini tam olarak ifade etmek için tonlamayı değiştirebilir ve vurguyu doğru yere yerleştirebilir.
B2	Genellikle uygun tonlamayı kullanabilir, vurguyu doğru yerleştirebilir ve tek sesleri açık bir şekilde sesletebilir aksan, konuştuğu diğer dilden/dillerden etkilenme eğilimindedir ama bunun anlaşılabilirlik üzerinde çok az etkisi vardır veya hiç etkisi yoktur.	Hedef dildeki seslerin büyük bir kısmını uzayan dil üretimlerinde açık biçimde sesletebilir, birkaç sistematik yanlış söyleyişe rağmen baştan sona anlaşılabilir. Aşına olmadığı çoğu kelimenin ses bilimsel özelliklerini (ör. kelime vurgusu) kabul edilebilir bir doğrulukla (ör. okurken) tahmin etmek için birikiminden genelleme yapabilir.	Konuştugu diğer dillerden biraz etkilenmiş olsa bile, iletmek istediği mesajı desteklemek için bürünsel özellikler (ör. vurgu, tonlama, ritim) kullanabilir.
B1	Söyleyiş genellikle anlaşılırdır, hem ifade hem de sözcük düzeyindeki tonlama ve vurgu, mesajın anlaşılmasını engellemez. Aksan genellikle konuştuğu diğer dillerden etkilenir.	Tek seslerde ve daha az aşına olduğu kelimelerde düzenli olarak yanlış söyleyiş olmasına rağmen genel olarak anlaşılabilir.	Konuştugu diğer dilin/ dillerin vurgu, tonlama ve/veya ritim üzerindeki güçlü etkisine rağmen mesajlarını anlaşılır bir şekilde iletebilir.

Ses bilimsel denetim			
	Genel ses bilimsel denetim	Sesletim	Bürünsel
A2	Söyleyiş genellikle anlaşılacak kadar açıktır ancak karşılıklı konuşmadaki ortaklarının zaman zaman söylenenin tekrar edilmesini istemesi gerekecektir. Vurgu, ritim ve tonlama üzerinde konuştuğu diğer dilden/dillerden güçlü bir etki, anlaşılabilirliği etkileyebilir ve muhatapların iş birliğini gerektirebilir. Yine de aşınaolduğu kelimelerin söyleyişi açıktır.	Söyleyiş basit günlük durumlarda iletişim kurarken muhatabın belirli sesleri anlamak için çaba göstermesi koşuluyla, genellikle anlaşılabilir. Sesbirimlerin sistematik olarak yanlış sesletilmesi, muhatabın konuşmacının dil geçmişinin söyleyiş üzerindeki etkisini tanımak ve ayarlamak için çaba göstermesi koşuluyla anlaşılabilirliği engellemez.	Konuştugu diğer dilden/dillerden gelen vurgu, tonlama ve/veya ritim üzerinde güçlü bir etkiye sahip olmasına rağmen günlük sözcük ve öbeklerin bürünsel özelliklerini anlaşılır bir şekilde kullanabilir. Bürünsel özellikler (ör. kelime vurgusu), aşına olduğu günlük kelimeler ve basit ifadeler için yeterlidir.
A1	Öğrenilmiş kelime ve öbeklerin çok sınırlı bir birikiminin söyleyişi, [içinde bulunduğu] dil grubunun konuşmacılarıyla uğraşmaya alışkın muhataplar tarafından biraz çaba sarf edilerek anlaşılabilir. Basit, aşına olduğu kelimeler ve öbekler için vurgunun yanı sıra sınırlı bir çeşitlilikteki sesi doğru bir şekilde tekrar üretilir.	Dikkatli bir şekilde yönlendirilirse sesleri hedef dilde tekrar üretilir. Sınırlı sayıda sesi sesletebilir, böylece konuşma ancak muhatap destek sağladığında (ör. sesleri doğru şekilde tekrar ederek ve yeni sesleri tekrarlar çıkararak) anlaşılır olur.	Konuştugu diğer dilden/dillerden vurgu, ritim ve/veya tonlama üzerinde çok güçlü bir etkiye sahip olmasına rağmen, basit sözcük ve öbeklerden oluşan sınırlı bir birikimin bürünsel özelliklerini anlaşılır bir şekilde kullanabilir; muhatabının iş birliği içinde olması gerekir.

Yazım denetimi

Bu ölçek, düzen ve noktalama işaretlerini yazma, heceleme ve kullanma becerisiyle ilgilidir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Kelimeleri ve cümleleri kopyalamak (daha düşük seviyelerde),
- Yazım/ımlâ,
- Yazım, noktalama işaretleri ve sayfa düzenin bir karışımı yoluyla anlaşılabilirlik.

	Yazım denetimi
C2	Yazı, yazımsal açıdan hatasızdır.
C1	Düzen, paragraflar ve noktalama işaretleri tutarlı ve faydalıdır. Ara sıra kalem kaymaları/sürçmeleri dışında yazım doğrudur.
B2	Standart düzen ve paragraflama kurallarını izleyen, açıkça anlaşılır, aralıksız yazı üretebilir. Yazım ve noktalama işaretleri kabul edilebilir ölçüde doğrudur ancak ana dili etkisi görülebilir.
B1	Genel olarak baştan sona anlaşılır olan aralıksız yazı üretebilir. Yazım, noktalama ve düzen çoğu zaman takip edilecek kadar doğrudur.
A2	Günlük konularda kısa cümleleri kopyalayabilir, ör. bir yere nasıl gidileceğine dair talimatlar. Sözlü kelime birikiminde bulunan kısa kelimeleri kabul edilebilir bir ses bilgisel doğrulukla (ancak tam olarak standart yazım şart değil) yazabilir.
A1	Aşına olduğu sözcükleri ve kısa öbekleri kopyalayabilir, ör. basit işaretler veya yönergeler, günlük nesnelerin adları, mağaza adları ve düzenli olarak kullanılan kalıp öbekler. Adresini, uyruğunu ve diğer kişisel bilgilerini heceleyebilir. Ana noktalama işaretlerini kullanabilir (ör. noktalar, soru işaretleri).
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

5.2. TOPLUMDİLBİLİMSEL YETKİNLİK

Toplumdilbilimsel yeterlik, dil kullanımının sosyal boyutuyla başa çıkmak için gereken bilgi ve becerilerle ilgilidir. Dil, sosyokültürel bir olgu olduğu için D-AOBM’de bulunan içeriklerin çoğu, özellikle sosyokültürel açıdan, aynı zamanda toplumdilbilimsel yetkinlikle de ilgilidir. Burada ele alınan meseleler, başka bir yerde ele alınmayan, özellikle dil kullanımıyla ilgili olanlardır: sosyal ilişkilerin dilsel belirticiler, nezaket kuralları, üslup farklılıkları ve lehçe ve aksan.

Toplumdilbilimsel uygunluk

“Toplumdilbilimsel uygunluk” için bir ölçek sunulmaktadır. Ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Nezaket yapılarını kullanma ve nezaket kurallarının farkında olma,
- Dil işlevlerini uygun bir şekilde yerine getirme (herhangi bir resmiyet niteliği taşımayan bir üslupta daha düşük seviyelerde),
- Sosyalleşme, alt seviyelerde temel rutinleri takip etme, muhatapın/muhatapların farklı davranmasını gerektirmeden (B2 seviyesinden yukarı) ve deyimse ifadeler, kinaye/imâ ve mizah (C seviyelerinde) kullanma,
- Özellikle farklılıklara işaret eden sosyokültürel ipuçlarını tanıma ve buna göre hareket etme,
- Uygun bir üslubu benimseme (B2 seviyesinden yukarı).

	Toplumdilbilimsel uygunluk
C2	Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak hedef dil kullanıcıları ile kendi topluluğunun üyeleri arasında etkili ve doğal bir şekilde aracılık yapılabilir. Anlamanın yan anlam düzeylerinin farkında olarak deyimsele ifadeler ve gündelik anlatıma hâkimdir. Hedef dilin yetkin kullanıcıları tarafından kullanılan dilin neredeyse tüm toplumdilbilimsel ve sosyokültürel çıkarımlarını fark edip takdir eder ve buna göre davranabilir. Yönetmek, tartışmak, ikna etmek, caydırmak, müzakere etmek ve danışmanlık yapmak için etkin bir şekilde hem sözlü hem de yazılı olarak çok çeşitli ve çok yönlü dil kullanabilir.
C1	Üslup geçişlerini fark edip takdir ederek geniş çeşitlilikteki deyimsele ifadeleri ve gündelik anlatımı tanıyabilir ancak ara sıra, özellikle aksan aşına değilse, ayrıntıları doğrulaması gerekebilir. Mizah, ironi ve örtük kültürel göndermeleri anlayabilir ve ince anlam ayrımlarını yakalayabilir. Önemli ölçüde argo ve deyimsele kullanımın geçtiği filmleri takip edebilir. Duygusal, kinayeli ve şaka amaçlı kullanım dâhil olmak üzere sosyal amaçlar için dili esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir. Resmîlik düzeylerini (üslup ve tarz) sosyal bağlama uygun olduğu şekilde resmî, resmî olmayan veya günlük gündelik anlatıma uyacak şekilde ayarlayabilir ve tutarlı bir üslup sürdürebilir. Eleştirel yorumlarını şekillendirebilir veya diplomatik olarak aynı fikirde olmadığını kuvvetli bir şekilde ifade edebilir.
B2	Konuşma hızlı ve gündelik anlatıma dayalı olsa bile biraz çaba göstererek grup tartışmalarına ayak uydurabilir ve katkıda bulunabilir. Sosyokültürel/toplumdilbilimsel ipuçlarını tanıyabilir ve yorumlayabilir ve kendini uygun şekilde ifade etmek için duruma göre dilsel ifade biçimlerini bilinçli olarak değiştirebilir. Resmî veya resmî olmayan üslupta, duruma ve ilgili kişiye/kişilere uygun olarak, kendini güvenle, açık ve nazikçe ifade edebilir. Resmî ve resmî olmayan ifade biçimleri arasında bir ayrım yapmak için ifadelerini ayarlayabilir ancak bunu her zaman uygun şekilde yapamayabilir. Hedef dil kullanıcılarıyla, istemeyerek onları güldürmeden veya kızdırmadan veya onların başka bir yeterlik sahibi kullanıcıyla iletişimleri esnasında davranacaklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden ilişkilerini sürdürebilir. Durumlara göre kendini uygun şekilde ifade edebilir ve kaba ifade hatalarından kaçınabilir.
B1	Herhangi bir resmiyet niteliği taşımayan bir üslupta en yaygın örneklerini/biçimlerini kullanarak çok geniş çeşitlilikteki dil işlevlerini gerçekleştirebilir ve bunlara yanıt verebilir. Belirgin nezaket kurallarının farkındadır ve uygun şekilde davranır. İlgili toplulukta yaygın olan gelenekler, âdetler, tutumlar, değerler ve inançlar ile kendi topluluğundakiler arasındaki en önemli farklılıkların ayırdındadır ve bunların belirtilerini gösteren işaretleri arar.
A2	Temel dil işlevlerini (ör. bilgi alışverişi ve ricalar) yerine getirebilir ve bunlara yanıt verebilir. Düşünce ve tutumları basit bir şekilde ifade edebilir. En basit ortak ifadeleri kullanarak ve temel rutinleri izleyerek basit ama etkili bir şekilde sosyalleşebilir. Gündelik selamlama ve hitap amaçlı nezaket yapılarını kullanarak çok kısa sosyal alışverişleri halledebilir. Davet, öneri, özür vb. yapabilir ve bunlara karşılık verebilir.
A1	En basit günlük nezaket yapılarını kullanarak temel sosyal iletişim kurabilir: Selamlama ve veda, tanıtımlar, "lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim vb." diyerek.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

5.3. EDİMSSEL YETKİNLİK

Dilsel/edimsel ayrımı anlamanın basit bir yolu, dilsel yetkinliğin dil kullanımıyla ("doğru kullanım" gibi) ve dolayısıyla dil kaynakları ve bir sistem olarak dil bilgisi ile edimsel yetkinliğin ise bir metni (ortaklaşa) oluştururken ki gerçek dil kullanımı ile ilgili olduğunu belirtmektir. Edimsel yetkinlik bu nedenle öncelikle kullanıcının/öğrenenin dil kullanımının ilkeleri bilgisi ile ilgilidir. Bu ilkelere göre mesajlar:

- Kurulur, yapılandırılır ve düzenlenir (“söylem yetkinliği”),
- İletişimsel işlevleri yerine getirmek için kullanılır (“fonksiyonel yetkinlik”),
- Etkileşimsel ve işlemsel şemalara göre sıralanır (“tasarım yetkinliği”).

Söylem yetkinliği, “Tematik gelişim”, “Tutarlılık ve bağdaşıklık” gibi genel boyutların yanı sıra bir etkileşimdeki iş birliğine dayalı ilkeler ve “Söz sırası alma” da dâhil olmak üzere metinleri tasarlama becerisiyle ilgilidir. İşlevsel yetkinlik, kişinin birikiminin kullanımında ve uygun toplumdilbilimsel seçeneklerin seçiminde “Esneklik” içerir. İletişimsel dil etkinliklerine yönelik tüm ölçekler, farklı işlevsel dil kullanım türlerini tanımlamaktadır. Etkileşimsel ve işlemsel şema bilgisi aynı zamanda sosyokültürel yetkinlik ile de ilgilidir. Bu bilgi bir yanda “Toplumdilbilimsel uygunluk” ve diğer yanda “Genel dil varlığı” ve “söz varlığı” altında, kullanım alanı çeşitliliği ve daha düşük seviyelerde onların birikimi açısından ele alınmaktadır. Ek olarak edimsel yetkinlik, kelimelerin ve ifadelerin “cümle/sözlük anlamı”nın aksine bağlamda “konuşmacı anlamını” içermektedir. Bu nedenle söylemek istediğinizi tam olarak ifade etmek, edimsel yetkinliğin başka bir yönünü gerektirmektedir: “Önermesel netlik”.

Son olarak bir şey söylemek “Akıcılık” gerektirir. Akıcılık genellikle birbirini tamamlayan iki şekilde anlaşılır: Birincisi, konuşmacının/işaret dili kullanıcısının (muhtemelen karmaşık) bir mesajı ifade etme yeteneğini temsil eden bütünsel bir şekilde. Daha bütünsel olan bu kullanım, “Kendini iyi ifade eden bir konuşmacı” veya “Rusçası çok akıcı” gibi açıklamalara yansır ve çok çeşitli bağlamlarda söylenecek uygun şeylerle uzun uzun konuşma/işaretleşme yeteneğini ima etmektedir. İkincisi daha dar, daha teknik bir yorumda, uzun konuşma/işaretleşme, akıştaki molalar ve uzun duraklamalar yoluyla dikkatin dağılmaması anlamına gelmektedir. “Akıcılık”ı edimsel yetkinliğin altına koymak, Chomsky’den beri dil bilimciler tarafından kullanılan gelenekseledinç/edim [competence/performance] ikiliğini ortadan kaldırır. D-AOBM modelini tartışırken belirtildiği gibi D-AOBM bu geleneği sürdürmemektedir. Benimsenen görüş, eylem odaklı bir yaklaşımda yetkinliğin yalnızca eylemde var olduğudur.

Esneklik

Esneklik, öğrenilen dili yeni durumlara uyarlama ve düşünceleri farklı şekillerde ifade etme yeteneği ile ilgilidir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Öğrenilen unsurları yaratıcı bir şekilde yeniden birleştirme (özellikle daha düşük seviyeler),
- Dili duruma ve karşılıklı konuşmadaki ve tartışmadaki yön değişikliklerine uyarlama,
- Vurgulama, bağlılık ve güven derecelerini ifade etme ve belirsizlikten kaçınmak için noktaları farklı şekillerde yeniden formüle etme.

	Esneklik
C2	Vurgu yapmak, duruma, muhataplara vb. göre farklılaştırmak ve belirsizliği ortadan kaldırmak için düşünceleri farklı dilsel biçimlerde yeniden ifade etmede büyük esneklik gösterir.
C1	İfade tarzını ve cümle uzunluğunu, gelişmiş kelime birikimini ve kelime sırasını etkili bir şekilde değiştirerek hedef kitle üzerinde olumlu bir etki yaratabilir. Bağlılık veya tereddüt, güven veya belirsizlik derecelerini ifade etmek için ifadelerini değiştirebilir.
B2	Söylediklerini ve ifade etme araçlarını duruma ve alıcıya göre ayarlayabilir ve koşullara uygun bir resmiyet düzeyi benimseyebilir. Normalde karşılıklı konuşmada bulunan yön, tarz ve vurgu değişikliklerine uyum sağlayabilir. Söylemek istediği şeyin ifade ediliş biçimini değiştirebilir. Bir noktayı vurgulamak veya açıklamak için bir fikri yeniden ifade edebilir.
B1	Daha az rutin, hatta zor durumlarla başa çıkmak için ifadelerini uyarlayabilir. İstediğinin çoğunu ifade etmek için çok çeşitli basit dil [kelime, yapı vb.] yapılarından esnek bir şekilde yararlanabilir.
A2	İyi prova edilmiş, ezberlenmiş, basit öbekleri sınırlı sözcük değiştirme yoluyla belirli koşullara uyarlayabilir. Söz öbeklerine ait unsurların basit yeniden düzenlenmesi yoluyla öğrenilen öbekleri genişletebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Söz sırası alma

Söz sırası alma, söylem girişkenliği ile ilgilidir. Bu yetenek, hem bir etkileşim stratejisi (söz almak için) hem de söylem yetkinliğinin ayrılmaz bir boyutu olarak görülebilir. Bu nedenle bu ölçek “Etkileşim stratejileri” bölümünde de yer almaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Karşılıklı konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirme,
- Araya girmek ya da düşünmek için zaman kazanmak için genellikle önceden hazırlanmış bir ifade kullanarak karşılıklı bir konuşmaya veya tartışmaya müdahale etme.

Not: Bu ölçek “Etkileşim stratejileri” başlığı altında tekrarlanmıştır.

	Söz sırası alma
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Söz almak veya zaman kazanmak ve düşünürken sırasını korumak amacıyla sözlerine uygun bir giriş yapmak için anında hazır bulunan çeşitli işlevsel söylemlerden uygun bir öbek seçebilir.
B2	Uygun bir dil kullanarak tartışmaya müdahale edebilir. Etkili şekilde sıra alarak, söylemi uygun şekilde başlatabilir, sürdürebilir ve sonlandırabilir. Konuşmayı başlatabilir, uygun olduğunda sırasını alabilir ve gerektiğinde karşılıklı konuşmayı bitirebilir ancak bunu her zaman zarif bir şekilde yapamayabilir. Zaman kazanmak ve söz sırasını korumak için söylemek istediklerini ifade ederken hazır öbekler (ör. “Bu yanıtılaması zor bir soru”) kullanabilir.
B1	Aşına olduğu bir konudaki tartışmaya söz almak için uygun bir öbek kullanarak müdahale edebilir. Aşına olduğu veya kişisel ilgi alanına giren konularda basit, yüz yüze konuşmayı başlatabilir, sürdürebilir ve kapatabilir.
A2	Kısa karşılıklı bir konuşmayı başlatmak, sürdürmek veya bitirmek için basit teknikler kullanabilir. Basit, yüz yüze konuşmayı başlatabilir, sürdürebilir ve kapatabilir. Dikkat verilmesini isteyebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Tematik gelişim

Bu ölçek, fikirlerin bir metinde mantıksal olarak sunulma ve açık bir retorik yapı içinde birbirleriyle ilişkili olma biçimiyle ilgilidir. Aynı zamanda ilgili söylem kurallarının uygulanmasını da içermektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Bir hikâye anlatma/bir anlatıyı ilişkilendirme (daha alt düzeyler),
- Söylenmek istenen noktaları uygun şekilde, mesela örneklerle, genişleterek ve destekleyerek bir metni geliştirme,
- Bir savgeliştirme (özellikle B2 seviyesinden C1 seviyesine).

	Tematik gelişim
C2	Hedef okurun ilgisini kolaylıkla canlı tutarak ve tüm iletişim amaçlarını yerine getirerek karmaşık fikirleri etkili bir şekilde iletmek için yeterli esneklikle ilgili metin tipinin kurallarını kullanabilir.
C1	Hedef okuyucunun dikkatini çekmek ve karmaşık fikirleri iletmek için ilgili metin tipinin kurallarını kullanabilir. Alt temaları bütünleştirerek, belirli noktaları geliştirerek ve uygun bir sonuçla tamamlayarak ayrıntılı betimlemeler ve anlatılar verebilir. Uzun ve karmaşık bir metne uygun bir giriş ve sonuç yazabilir. Yardımcı noktalar, sebepler ve ilgili örneklerle ana noktaları belirli bir uzunlukta genişletebilir ve destekleyebilir.
B2	Önemli noktaları uygun şekilde vurgulayarak ve ilgili destekleyici ayrıntılarla sistematik olarak bir sav geliştirebilir. Karmaşık bir savın ana hatlarını ikna edici bir şekilde sunabilir ve bunlara yanıt verebilir. Fikirlerini iletirken ilgili iletişimsel görevin geleneksel yapısını takip edebilir. Ana noktalarını ilgili destekleyici ayrıntılar ve örneklerle genişleterek ve destekleyerek belirgin bir açıklama veya anlatı geliştirebilir. Yardımcı noktalar ve ilgili örneklerle bakış açılarını belirli bir uzunlukta genişleterek ve destekleyerek açık bir sav geliştirebilir. Çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını değerlendirebilir. Gerçek ve görüş arasındaki farkı açıkça gösterebilir.
B1	Öyküleyici metinde açık bir şekilde kronolojik sırayı işaret edebilir. Çoğu zaman zorlanmadan takip edilecek kadar iyi düzeyde bir sav geliştirebilir. Fikirlerini iletirken ilgili metin tipinin geleneksel yapısının farkında olduğunu gösterir. Karmaşık olmayan bir anlatıyı veya açıklamayı bir dizi madde olarak kabul edilebilir ölçüde akıcı bir şekilde ilişkilendirebilir.
A2	Basit bir liste hâlinde bir hikâye anlatabilir veya bir şeyi tanımlayabilir. “Gibi” veya “örneğin” kullanarak çok basit bir metinde bir şeye örnek verebilir. <i>Tanımlayıcı yok.</i>
A1	<i>Tanımlayıcı yok.</i>
A1 öncesi	<i>Tanımlayıcı yok.</i>

Tutarlılık ve bağdaşıklık

Tutarlılık ve bağdaşıklık, bir metnin ayrı unsurlarının gönderme, değiştirme, eksiltme ve diğer metinsel uyum biçimleri gibi dilsel öğelerden, ayrıca mantıksal ve zamansal bağlayıcılar ve diğer metinsel bağdaşıklık biçimlerinden yararlanarak tutarlı bir bütün hâlinde iç içe geçme biçimini ifade etmektedir. Hem bağdaşıklık hem de tutarlılık, cümle/ifade ve tam metin düzeyinde işlemektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar arasında şunlar yer alır:

- Temel olarak mantıksal ve zamansal bağlayıcılarla öğeleri birbirine bağlama,
- Metin yapısını vurgulamak için paragrafları kullanma,
- Kullanılan bağdaşıklık öge türlerini daha az sayıda “kullanışsız” bağlayıcılarla çeşitlendirme (C seviyeleri).

	Tutarlılık ve bağdaşıklık
C2	Farklı [metin] düzenleme kalıplarını ve çok çeşitli bağdaşıklık öğelerini tam ve uygun şekilde kullanarak kendi içinde tutarlı ve bağdaşık metinler oluşturabilir.
C1	Metin düzenleme kalıplarının bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerinin kontrollü kullanımını gösteren, açık, sorunsuz akan, iyi yapılandırılmış bir dil üretebilir. Çeşitli bağdaşıklık öğeleri ve metin düzenleme kalıpları kullanarak iyi düzenlenmiş kendi içinde tutarlı metinler üretebilir.
B2	Fikirler arasındaki ilişkileri açıkça belirtmek için çeşitli bağlantı ifadelerini verimli bir şekilde kullanabilir. Uzun bir katkıda bir miktar "sıçrama" olsa bile ifadelerini açık ve tutarlı bir söylemle ilişkilendirmek için sınırlı sayıda bağdaşıklık öğeleri kullanabilir. Çeşitli bağlantı ifadeleri ve bağdaşıklık öğelerini kullanarak genellikle iyi düzenlenmiş ve kendi içinde tutarlı metinler üretebilir. Daha uzun metinleri açık, mantıklı paragraflar hâlinde yapılandırabilir.
B1	Basit bir söylemsel metinde bir karşı sav sunabilir (ör. "ancak" ile). Bir dizi daha kısa, ayrı basit unsurları bağlantılı, doğrusal bir maddeler dizisine bağlayabilir. Sınırlı sayıda bağdaşıklık öğelerini kullanarak, örneğin, bir hikâyede, daha uzun cümleler kurabilir ve bunları birbirine bağlayabilir. Daha uzun bir metinde basit, mantıklı paragraf sonları oluşturabilir.
A2	Bir hikâye anlatmak veya bir şeyi basit bir nokta/maddeler listesi olarak tanımlamak amacıyla basit cümleleri bağlamak için en sık rastlanan bağlayıcıları kullanabilir. Basit bağlayıcılarla (ör. "ve", "ama" ve "çünkü") sözcük/işaret gruplarını bağlayabilir.
A1	Sözcükleri/işaretleri veya sözcük/işaret gruplarını çok temel doğrusal bağlayıcılarla (ör. "ve" veya "sonra") bağlayabilir.
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.

Önermesel netlik

Bu ölçek, kişinin ifade etmek istediğini nasıl dile dökceğini tam olarak belirleme yeteneği ile ilgilidir. Kullanıcının/öğrenenin ayrıntıları ve ince anlam ayrımlarını ne ölçüde iletebileceği ve tercihen amaçlanan mesajdan ödün vermekten kaçınabileceğini içermektedir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- İlgili durum ve bilgi türü (A1 seviyesinden B1 seviyesine), B2 seviyesinde herhangi bir kısıtlama olmaksızın, kullanıcı/öğrenen, daha zorlu durumlarda bile ayrıntıları güvenilir bir şekilde iletebildiğinde,
- Verilen bilgide ayrıntı ve netlik derecesi,
- Olasılığı, bağlılığı, inancı vb. nitelendirme, vurgulama ve belirsizliği giderme yeteneği.

	Önermesel netlik
C2	Çok çeşitli niteleme öğelerini (ör. derecelendirme ifade eden zarflar, sınırlamaları ifade eden yan cümleler) kabul edilebilir bir doğrulukla kullanarak daha ince anlam ayrımlarını tam olarak iletebilir. Vurgu yapabilir, ayırt edebilir ve belirsizliği ortadan kaldırabilir.
C1	Görüşleri ve açıklamaları emin olma/olmama, inanç/şüphe, olabilirlik vb. derecelerle tam olarak nitelendirebilir. Bir iddianın, bir savın veya bir pozisyonun gücünü belirtmek için dilsel iletişim kanalını etkili bir şekilde kullanabilir.
B2	Ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde aktarabilir. Dilleri ifade gücü ve deyimsellikten yoksun olsa bile daha zorlu durumlarda bile ana noktaları iletebilir.

	Önermesel netlik
B1	Bir fikir veya problemdeki ana noktaları kabul edilebilir bir kesinlikle açıklayabilir.
	En yakın öncelikte olan noktayı aktararak basit, karmaşık olmayan bilgileri hemen iletebilir.
	Anlatmak istediği ana noktayı anlaşılır bir şekilde ifade edebilir.
A2	Aşına ve rutin meselelerde basit ve doğrudan doğruya sınırlı bilgi alışverişinde söylemek istediklerini iletebilir ancak diğer durumlarda genellikle mesajdan ödün vermek durumunda kalır.
A1	Kişisel ayrıntılar ve somut türden ihtiyaçlar hakkında temel bilgileri basit bir şekilde iletebilir.
A1 öncesi	Kişisel ayrıntılarla ilgili çok temel bilgileri basit bir şekilde iletebilir.

Akıcılık

Akıcılık, yukarıda tartışıldığı gibi, daha geniş, bütünsel bir anlama (=ifade gücü yüksek konuşmacı/işaretçi) ve daha dar, teknik ve daha ruhdilbilimsel bir anlama (=kişinin birikimine erişim) sahiptir. Daha geniş yorum, "Önermesel netlik", "Esneklik" ve en azından bir dereceye kadar "Tematik gelişim" ve "Tutarlılık ve Bağdaşıklık"ı içerecektir. Bu nedenle, aşağıdaki ölçek daha dar, daha geleneksel akıcılık görüşüne odaklanmaktadır. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Tereddütlere ve duraklamalara rağmen ifade oluşturma yeteneği (daha düşük seviyeler),
- Uzun bir üretim veya karşılıklı konuşmayı sürdürme yeteneği,
- İfade kolaylığı vedoğallığı.

	Akıcılık
C2	Doğal, zahmetsiz, tereddütsüz bir akışla kendini uzun uzadıya ifade edebilir. Yalnızca düşüncelerini ifade etmenin tam olarak doğru yolu üzerinde düşünmek veya uygun bir örnek veya açıklama bulmak için duraklar.
C1	Kendini akıcı ve spontane, neredeyse hiç çaba harcamadan ifade edebilir. Yalnızca kavramsal olarak zor bir konu, doğal, pürüzsüz bir dil akışını engelleyebilir.
B2	Genellikle daha da uzun karmaşık dil kullanımında dikkate değer bir akıcılık ve ifade kolaylığı göstererek spontane bir biçimde iletişim kurabilir.
	Oldukça dengeli bir tempoda, farklı uzunluklarda dil kullanımı üretebilir fakat kalıplar ve ifadeler ararken tereddüt yaşasa bile az sayıda fark edilir derecede uzun duraksama vardır. Her iki tarafı da zorlamadan hedef dilin kullanıcıları ile düzenli etkileşim kurulmasını oldukça mümkün kılan bir akıcılık ve doğallık ile etkileşimde bulunabilir.
B1	Kendini nispeten kolaylıkla ifade edebilir. Duraklara ve "çıkamazlara" [sonu bir yere varmayan cümleler] neden olan ifade etme ile ilgili bazı sorunlara rağmen yardım almadan etkili bir şekilde devam edebilir.
	Dil bilgisi ve sözcüksel planlama ve onarma için duraklaması özellikle daha uzun serbest dil üretimlerinde çok belirgin olmasına rağmen anlaşılır bir şekilde devam edebilir.
A2	Duraklamalar, yanlış başlangıçlar ve yeniden düzenlemeler çok belirgin olsa da kısa katkılarla kendini anlatabilir.
	Çok belirgin tereddütlere ve yanlış başlangıçlara rağmen kısa konuşmaları idare etmek için yeterli kolaylıkla aşına olduğu konularda öbekler kurabilir.
A1	İfadeleri aramak, daha az aşına olduğu sözcükleri/ işaretleri sesletmek ve iletişimi onarmak için çok duraklayarak oldukça kısa, birbirinden kopuk, çoğunlukla hazır ifadeleri yönetebilir.
A1 öncesi	Gerektiğinde jest ve işaretlerle yardım ricalarını kullanarak çok kısa, birbirinden kopuk, prova edilmiş ifadeleri yönetebilir.

Bölüm 6

D-AOBM ÖRNEK TANIMLAYICI ÖLÇEKLERİ: İŞARETLEŞME YETKİNLİKLERİ

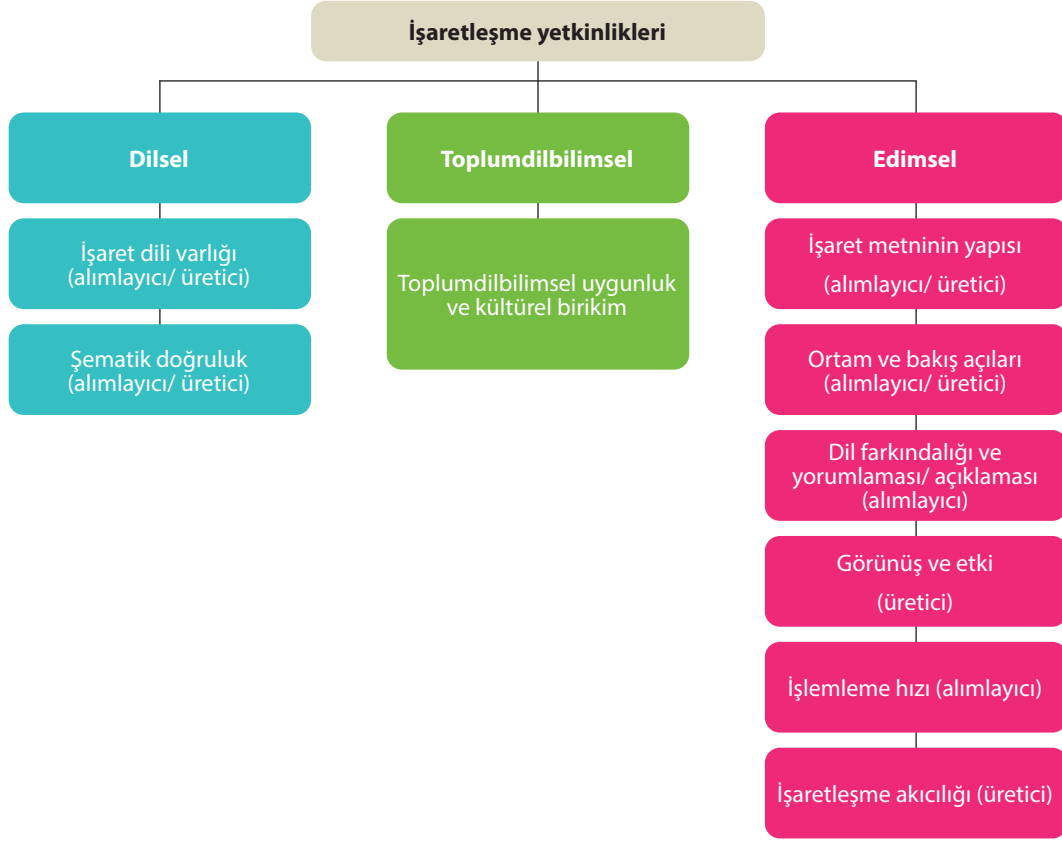
D-AOBM tanımlayıcılarının çoğu, özellikle de iletişimsel dil etkinlikleri için olanlar, konuşma dillerine uygulandıkları gibi işaret dilleri için de geçerlidir çünkü işaret dilleri benzer iletişimsel işlevleri yürütmek için kullanılmaktadır. Dolayısıyla bu tanımlayıcılar herhangi bir iletişim kanalına yönelik gönderimde bulunmamaktadır ve bu durumu vurgulamak için ifade ediliş biçimlerinde değişiklikler yapılmıştır. Fakat işaret dillerinin konuşma dillerden önemli ölçüde farklı olduğu belli yönler vardır. Temel olarak işaret dilleri uzam kullanımında dil bilgisel yetkinlikleri içermektedir ve bu “şematik yetkinlik” olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca “metin” teriminin genişletilmiş bir hâlini yani yazılı metne dayanmayan videoya kaydedilmiş işaretleşme metnini de içermektedir. Bu yetkinlikler, konuşma dili aracılığıyla iletişimin dilötesi [paralinguistic] özelliklerini de çok aşmaktadır. İşaret alanı genellikle ilgili kişileri, yerleri ve nesneleri belirlemek ve daha sonra onlara uzamsal haritalama şeklinde gönderim yapmak için kullanılır. Bu açıdan bakıldığında işaret dilleri, diğer dillerde olduğu gibi söz dizimi, anlambilimi, biçimbilimi ve ses biliminden oluşmaktadır. Farklı ülkelerde farklı işaret dilleri olduğu ve bazen de aynı ülkede birden fazla işaret dili olduğu için, bunlar elbette bir işaret dilinden diğerine farklılık göstermektedir. Fakat elle gösterme, zamirler ve sınıflandırıcı yapıları gibi belli ortak özelliklere de sahiptirler. Ayrıca geleneksel olarak daha çok, işaret dillerinin sesletim organları olarak görülen el ve kol hareketlerine ek olarak el-dışı öğeler (yüz ifadesi, vücut yönelimi, kafa hareketi vb.) ve yapılandırılmış eylem, sıklıkla kullanılmaktadır.

İletişim ve konuşma dili kullanıcılarıyla teması yansıtmak için sözlüksel ve üretken işaretler birikimi, parmakla heceleme kullanarak kelime ya da isimleri tam anlamıyla heceleyerek gerçekleşir. Genel olarak konuşma dili metninin her bir harfi bir el şekline karşılık gelmektedir. El işareti zamanla sözlükselleşebilir ve ses bilgiselleşebilir. Öte yandan parmakla heceleme ise ilgili işaret dilinde yerleşik bir işareti olmayan örneğin özel bir isim veya bir kavram gibi alışılmadık bir şeyi aktarmanın bir yoludur. Bu yüzden parmakla heceleme, sözlü dillerin yazılı bilgisine ulaşımı kolaylaştıran birkaç temas durumundan biridir. Dahası parmakla heceleme konuşma dillerinden yeni ifadeler almak için kullanılmakta ve bunlar da zamanla sözlükselleşebilmektedir.

İşaretleşme yetkinlik kategorileri konuşma dillerinde bulunan dilsel, toplumdilbilimsel ve edimsel yetkinliklerle ilgilidir ve bu yüzden özellikle işaretleşme yetkinlikleri tanımlayıcı ölçekleri burada üç başlık altında sunulur. Ölçekler alımlayıcı ve üretici yetkinlikler için yedi çift şekilde sunulmuştur: dilsel yetkinlik için iki tane, toplumdilbilimsel yetkinlik için bir tane ve edimsel yetkinliğin farklı yönleri için dört tane.

Ölçünleştirilmiş işaretleşme yetkinliklerinin birkaçı daha önce sunulanlara benzer olarak daha küresel bir yapıya sahiptir. Bunlar işaretleşme yetkinlik tanımlayıcıları ve diğer alanlardaki tanımlayıcılar arasındaki içerik tutarlılığını göstermeye yardımcı oldukları için işaretleşme yetkinlikleri altında sunulmaktadır.

Şekil 17 - İşaretleşme yetkinlikleri

6.1. DİLSEL YETKİNLİK

“İşaret dili varlığı” ve “Şematik doğruluk” için tanımlayıcılar bulunmaktadır. Bu iki yetkinlik arasındaki ayrım bilgi/denetim ikilemini yansıtır ve yine bu ayrım, dil bilgisi ve kelime bakımından, genişlik ile denetim/doğruluk arasındaki ikilemi gösterir.

İşaret dili varlığı

Bu iki ölçek, işaret dilinin hem kavramasında ve hem de üretiminde kullanılan dil kaynaklarını içermektedir. Örneğin, kastedilen anlamın diğer yönlerini ifade etmek için gönderimi ve muhtemelen el hareketini ve yönelimini göstermeyi amaçlayan el-dışı özelliklerin sınıflandırıcı el şekilleri ile bileşimindeki gibi.

İşaret dilleri, üretken işaret oluşumundan geniş ölçüde yararlanmaktadır. İşaret dili sözlükçesi, tıpkı konuşma dillerindeki gibi iki girdi setinden oluşmaktadır: (yeni) işaret veya biçimlerin oluşumunda sırasıyla kullanılan yerleşik sözlüksel öğeler ve üretken öğeler. Yerleşik işaretler, genellikle işaret dili sözlüklerinde kullanılan sabit sözlük biçimine sahiptir. Üretken sözlükçe öğeleri, olayların yeni ve dinamik tanımlarını oluşturmak için işaretleşme alanında kullanılan sınırlı bir dizi el hareketi ile üretken bir şekilde birleşmektedir. Birçok ifadenin üç boyutlu uzamsaldığı, çeşitli ancak yine de net oluşumlara izin vermektedir. Öğrenenler, üslup biçimsel/estetik amaçların yanı sıra birleşimsel kısıtlamalar edinerek ifadenin çok yönlü ihtiyaçlarına göre bu yetkinliklerin kullanımında gelişme gösterir.

İşaret dilindeki üretken öğelerin oldukça fazla olması sebebiyle uzamsal gönderim için verilen bağlamları akılda tutmanın yanı sıra alımlama eş zamanlı olarak sağlanan biçim-ses bilimsel ve biçim-söz dizimsel altyapıların yoğun ölçüde işlenmesini gerektirmektedir. Kısacası üretken işaret oluşturma, işaret dili sözlükçesinde bulunamayan ilgili birleşimlerdeki anlam taşıyan öğeleri birleştirmekte ve kavrama bu tür işaretlerin yeniden çözümlenmesini gerektirmektedir. Bir mesajın konusuna dair küresel bir anlayıştan çok daha fazlasını gerektiren belirli iletişim ihtiyaçlarını karşılama adına, öğrenenler üretken işaretleşme için dil bilgisel kuralları yeniden uygulamak,

birleşimsel kısıtlamaları yeniden uygulamak, uzamsal görevleri takip etmek ve ilkelerin üslup biçimsel-estetik amaçlar için uygulanabilirliğini göz önünde bulundurmak zorundadır. Bu şekildeki işaret dili kavrama süreçlerinin sözlüksel kaynaklar tarafından birçok konuşma dili kavrama sürecine göre çok daha az kolaylaştırıldığı öğrenenler tarafından belirtilmiştir.

Bu iki ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Üslup ve değişkenler [variants] de dâhil olmak üzere temel yapılar, sözcük türleri ve el işaretlerinin anlamları hakkında bilgi,
- ▶ Adlandırma ve gönderim yapmak için ve işaretleri biçim-söz dizimsel ve biçimbilimsel süreçler ve eş zamanlı yapılarla birleştirmek için işaret dilleri öğeleri hakkında temel dilsel bilgi,
- ▶ Üretken işaretlerde kullanılan biçim-ses bilimsel öğelerinin yanı sıra sözlüksel işaretler, deyimler ve öbekler gibi ele ait görünümeler,
- ▶ İlgili sınırlılıkların yanı sıra gözler, baş, vücut ve vücut hareketi, işaretleşme hızı, sesletim genliği vb. kullanımı gibi işaret kökleri ve el-dışı öğeler hakkında bilgi; işaretleşme, adlandırma ve gönderim yapmayı yorumlamak için bu biçimlere ulaşılır ve bunlar kullanılır,
- ▶ Üretken işaret oluşturmada kullanılan biçim-ses bilimsel kurallarla ilgili bilginin yanı sıra işaret birleşimlerinin ele ait ve el-dışı öğeleri ile ilgili bilgi (kalıp biçimler, deyimler ve kalıplaşmış ifadeler); bu aynı zamanda ör. belirli bir işaret dilinin el şekillerinin alt kümesi ile ilgili bilgiyi de içerir,
- ▶ Ne ele ait ne de el-dışı öğelerin bir başına “yüzeyde” bulunamayacağı için ele ait ve el-dışı öğelerin olası işaretlerin oluşumu için gerçekleştirdiği birleşim ile ilgili dile özgü bilgi [bk. [Çeviri Notu 6](#)],
- ▶ Örneğin, bir kullanıcının/öğrenenin metaforları ya da hicivleri yorumlayabileceği ya da üretebileceği ölçüde anlam ve çağrışımlarla ilgili kavramsal bilgi,
- ▶ Ve genel olarak işaretlerin ele ait ve el-dışı öğelerini anlama ve kullanmada yetkinlik göstermesi.

İşaret dili varlığı	
	Alımlayıcı
C2	Soyut kavramları (ör. fen bilimleriyle ilgili) anlayabilir ve onları uygun bağlamda kullanabilir. Bir olayın yaratıcı ya da yeni yapılan betimlemelerini (ör. bir UFO) anlayabilir. Çeşitli konulardaki zorlu metinleri anlayabilir ve bu metinlerin ne hakkında olduğunu açıklayabilir.
C1	Bağlam içinde ağızla söylemenin anlamını kavrayabilir. Kendi alanındaki teknik metinleri anlayabilir ve onlardaki bilgi, fikir ve görüşleri kullanabilir. Belirli ve net yönergeleri, istekleri, önerileri vb. anlayabilir.
B2+	Yaygın olarak bilinen kişi ve kurumların işaret adlarını anlayabilir ve doğru bir şekilde atfedebilir. Belirli el şekilleri ile ifade edilen ince anlam farklarını ayırt edebilir. Deyimleri (ve yerel topluluğa özgü işaretleri) anlayabilir. İşaretçinin ilgili kavramın işaretini üretmeden açılmadığında ne kastettiğini anlayabilir.
	Üretici
	Soyutlama yaparak şiirsel işaretleşme ile kendini ifade edebilir. Soyut ifade ve kavramları (ör. akademik ve bilimsel alanda) oluşturabilir. Eş zamanlı olarak tek elle üretken ya da sözlüksel bir işaret (ör. “aramak” gibi betimleyici ya da sözlüksel bir eylem) üretirken diğer elini yapılandırılmış eyleminin bir parçası olarak (ör. bir şey arar gibi kafasını farklı yerlerinden kaşıma) kullanabilir.⁴⁶ Karmaşık bir eylemi ya da olayı dilsel olarak estetik bir biçimde (ör. el şekillerini eğlenceli bir ifade aracı olarak kullanarak) sunabilir.
	Sınıflandırıcı yapılarını (tek ve çift eli) değişken bir şekilde kolaylıkla kullanarak eylemleri, nesneleri ve bunlar arasındaki ilişkileri ifade edebilir. Belirli bir anlamı vurgulamak için uygun üretken işaret (ör. bir sınıflandırıcı) kullanabilir. Sadece tek eli kullanarak (baskın el) anlaşılır bir biçimde işaret dilini kullanabilir. Belirsiz bir terimin tam olarak amaçlanan anlamını (ör. betimleyici kullanarak “cinayeti” ayrıntılı şekilde anlatma) belirten bir cümle kullanabilir. Bir konunun kapsamını içerdığı farklı yönlere dikkat çekerek çok geniş bir biçimde sunabilir. Dolaysız anlatım ve dolaylı anlatım arasında geçiş yapabilir.
	Karmaşık bir konuda anlaşılır ve eksiksiz biçimde işaret dilini kullanabilir. İşaretleşme tarzını tarif edilen içerik ve/veya hedefe uyarlayabilir. Basit bir üretken eylemi betimleme ve yapılandırılmış eylem yoluyla sunabilir. İlgili metin türüne bağlı olarak işaret seçimlerini değiştirebilir. Yapılandırılmış eylem kullanabilir (eylemler birebir taklit edilir).

46. Bu aynı zamanda “vücut bölümlere” olarak da bilinir.

İşaret dili varlığı	
Alımlayıcı	Üretici
B2 Günlük hayatta kullanılan çok sayıda işareti anlayabilir. Cümlelerin bağlamını kullanarak tekil şekilde bilinmeyen işaretlerin anlamını çıkarabilir.	Ortaya konulan tavırlar ve ifade edilen görüşler başkaları tarafından sunulsa bile her zaman kendi fikrini ifade edebilir. Aynı içeriği farklı bir dilde ifade edebilir. Üretken ve sözlüksel işaretleşme arasında geçiş yapabilir. Sadece üretken sözlükçeyi kullanarak bilgi aktarabilir. Üretici öğeleri, ör. betimleyici işaretleri ve sınıflandırıcı yapılarını kullanarak sözlüksel öğeleri açımlayabilir.
Basit ve yapılandırılmış bir şekilde sunulması koşuluyla kısa bir metinden ilgili bilgileri çıkarabilir. Benzer görünen işaretleri birbirinden ayırt edebilir. El-dışı ipuçlarından ve betimleyici işaretlerden yararlanarak bir nesnenin doğası hakkında çıkarımda bulunabilir. İşaretçinin yüz ifadelerinden faydalanarak bir öyküdeki karakterlerin özelliklikleri hakkında dolaylı çıkarımlarda bulunabilir.	Hızlı ve doğru bir şekilde parmakla heceleme yapabilir. Anlamayı kolaylaştırmak için alıcının hâlihazırda bildiği diğer şeyler, resimler veya durumlarla ilgili bir karşılaştırma yapabilir (ör. "Oklu kirpi [porcupine] büyük bir kirpi [hedhehog] gibi"). Bir eylem ya da olayı anlatırken farklı üretken işaretler (ör. tutuş belirten el şekilleri) kullanabilir. Ağızla söylemeyi bağlama uygun olarak farklı bir şekilde kullanabilir. Bir nesnenin boyutunu ve şeklini tarif etmek için farklı yollar (yüz ifadesi, el şekli, el yönelimi ve hareketini kapsayan el-dışı işaretler) kullanabilir. Sadece ağızla söyleme ve yapılandırılmış eylem kullanarak kişisel özelliklikleri anlatabilir.
B1 Nasıl veya neden olduğunu belirlemek için (ör. zamanla ilgili detaylar, olaya dâhil olan kişiler, yerler veya randevular ve göstergeler gibi) bilgileri işaret dilindeki bir metinden seçerek çıkarabilir. Üretici bir şekilde ifade edilen eylem ve süreçleri anlayabilir. Olayların tarihsel sırasını el-dışı ipuçlarından faydalanarak (zaman açısından yakına karşı uzak olaylar) çıkarımlayabilir. İşaretçi, insanları veya hayvanları taklit ettiğinde ne tür bir canlının kastedildiğini anlayabilir.	Uygun el şekilleri kullanarak bir kişi ya da nesnenin önemli özellikliklerini betimleyebilir. Üretici işaretleşmeyi bağlama uygun şekilde değiştirebilir. Bireysel ve basit eylemleri belirtmek için yapılandırılmış eylem kullanarak kendi katkısını sunabilir. Yapılandırılmış eylem kullanarak bir kişi ya da kahramanın karakter ve niteliklerinin ifade edebilir. Üretici işaretleşme kullanarak eylem ya da olayları sunabilir. Duruma bağlı olarak kendi işaretleşme ölçөгünü (daha geniş, daha küçük) değiştirebilir. Yüz ifadesi, ten rengi, makyajı, saç modeli ve mesleği dâhil olmak üzere bir kişiyi kapsamlı bir şekilde betimleyebilir. Sözlüksel işaretler yerine, uygun üretken sözlükçe öğelerini gönderim amacıyla kullanabilir, ör. hayvanlar için. Belirli içerikleri tam olarak ifade etmek için ağızla söyleyebilir.

İşaret dili varlığı	
Alımlayıcı	Üretici
A2	Bir dizi işaret kullanabilir. Bir olay örgüsü ya da hikâyenin ana temasının farklı yönlerini (ör. "gece boyunca çalışmak" da olduğu gibi süre) sunabilir. Bir şeyi tasvir etmek için örnek kullanabilir. İki şey arasındaki farkı açıkça gösterebilir. Bilgiyi kısa ve asgari düzeyde ancak anlaşılır bir biçimde aktarabilir. Hazırlık yaparak ilgili konuyla alakalı doğru isimleri ve terim bilgisini kullanabilir. Bir kişiyi ayırt edici özelliklerini açıklayabilir.
	Kendi fikrini ifade edebilir. Eylemler ve ilişkiler (ör. aile içinde) gibi basit ifadeleri görsel olarak anlatabilir. Doğrudan doğruya bir talebi işaret diliyle anlatabilir. El-dış ipuçlarıyla bir tutarı/miktarı ifade edebilir. Uygun el-dış ipuçları kullanarak yakınlığı ya da uzaklığı ifade edebilir. Giyisilerin tasarımı, rengi ve dokusunu ifade edebilir.
A1	Doğru ağızla söylemeler yapabilir ve birbirinin aynısı olan işaretleri ayırt etmek için bunları kullanabilir. Parmakla heceleme kullanarak diğer şeylerin yanı sıra adlar ve teknik ifadeleri heceleylebilir. Fiziksel şekli (yükseklik, genişlik, uzunluk) tanımlayabilir. Bir ricayı doğrudan doğruya işaret diliyle anlatabilir. Geleneksel selamlaşma ve vedalaşma ifadelerini işaret diliyle anlatabilir. Bir kişiyi, yüz ifadeleri, saç veya fiziksel özellikleri ya da sıklıkla giydiği şeylerle tarif edebilir. Belirgin ve anlamlı açık el şekilleri yapabilir. Aylar, haftanın günleri ve günün saatleri için sözlüksel işaretler yapabilir. Fikrini (bir görüşe katılarak ya da katılmayarak) belirtebilir.
	Kişinin sadece üretken işaretler yoluyla ifade ettiği içeriği anlayabilir. Sağır insanların kullanımı için tasarlanmış yaygın teknik cihaz kavramlarını anlayabilir. Yardımcı fiillerin (ör. [Türkçede]-ebilmek =<yetenek>, -meli/malı =<komut>, istemek=<dilek>) anlamını kavrayabilir. Günlük metinlerden (ör. sayılar, isimler, yerler, kişiler) belirli bilgileri çıkarabilir. İşaretçi içeriği görselleştirmek için resimler gösterdiğinde işaretlemeyi anlayabilir.
A2	Bir kişinin/nesnenin kapsamlı tasvirinde yer alan vücut biçimi, saç şekli ya da meslek gibi ayrıntıları tanımlayabilir. Bir yer ya da nesnenin yakınlığı ya da uzaklığı hakkındaki el-dış bilgiyi anlayabilir. El-dış işaretlerle ifade edilen anlamı tanıyabilir ve doğru bir şekilde yorumlayabilir. Muhatabın kodlanmış arka kanal işaretlerini tanıyabilir ve anlayabilir. İşaretçinin ne yaptığına ilişkin basit bildirimleri anlayabilir. Basit talimatları, istekleri, tavsiyeleri vb. anlayabilir.
	Komutları (ör. "kapıyı aç") doğrudan doğruya anlayabilir. El-dış işaretlerle ifade edilen miktarları anlayabilir. Kıyafet betimlemelerini (desen, renk) anlayabilir. Oran, miktar ve boyut oranları ile ilgili bilgileri anlayabilir. Sadece ağız şekline göre farklılık gösteren işaretleri ayırt edebilir. Ele ait şekilde biçimlense bile işaretleri anlayabilir. Ağız şeklinin (ör. şişmiş ya da büzülmüş yanaklar) anlama olan katkısını anlayabilir. El-dış işaretlerle sunulan nesnelerin şekli hakkında çıkarımda bulunabilir. <hayır> ve <değil> ya da baş sallamayla ifade edilen basit olumsuz yanıtlamaları anlayabilir. Sözlüksel işaretleri anlamadığında parmakla heceleme yoluyla ifadeleri anlayabilir. Muhataptan gelen yüze ilişkin geri bildirimleri (onaylama/reddetme) tanıyabilir ve anlayabilir.

Şematik doğruluk

Şematik doğruluk, söz dizimsel ifadelerin uygunluk, doğruluk, netlik ve karmaşıklığını tarif eder. Birlikte ele alındığında bu yönler, işaretlenen ifadelerin kastedilen anlamlarının anlaşılabilirliğini belirler. Buradaki yetkinlikler, ele ait ve el-dışı öğelerle ilgilidir; söz dizimsel kural ve ilkelerle ilgili bilgi ve gözlemleri, işaret alanı, gerekli bedensel ifade, baş hareketleri vb. kapsar. Alımlayıcı yetkinlikler sözcük türlerini, yapılandırılmış ifadelerin uzamsal ilişkilerini, cümlesel ve öbekselle işlevlerin belirli katkılarını ve el-dışı işaretleri (ör. açığı, uzamsal gönderimi, konulaştırılan öbekleri belirtmek vb. için) doğru bir şekilde çözümleme yapmayı içermektedir.

Bu yetkinlikler, örneğin, yeni bir noktaya temas etmek için işaret alanının ya da retorik soruların [bk. Çeviri Notu 7] özel bir düzenlemesi gibi bir dizi strateji uygulayarak işaretlenen metni yapılandırmada kullanıldıkları için metinselliğin ifadesi ile ilgilidir (bk. "İşaret metni yapısı"). Ele ait ve el-dışı anlam-biçim ilişkilerinin sözlüksel bilgisinden beslendiği için bu ölçeğin "İşaret dili varlığı" ölçeğiyle ortak yönleri de vardır. Bu nedenle "Şematik doğruluk", örneğin belirli dil bilgilisel yapıları göstermek ve bir dizi zarf sözcüklerini belirtmek amacıyla kaşların kaldırılması gibi el-dışı öğelere de dayanmaktadır.

Alımlayıcı ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İşaret alanında yer alan söylem göndermelerinin ve ilişkilerinin tam olarak ezberlenmesi,
- ▶ Farklı gönderimlerin (ör. işaret alanına yerleşmiş öğeler, dizinleme, zamirler, sınıflandırıcılar, uygunluk vb. kaynakları) yorumlanması,
- ▶ Zamansal ilişkiler ve zaman ve süreye gönderimlerin yanı sıra zaman içinde konumlanmış olayların yorumlanması,
- ▶ El-dışı öğelerin (ör. üst gövde, yüz ifadesi, bakışların kullanımı ve kapsamı) yorumlanması,
- ▶ İşaret dizileri ve bağlantılı yan cümlelerin anlaşılması,
- ▶ Çekimli biçimlerin anlaşılması, örneğin fiiller ve diğer yüklemcil öğeler.

Üretici ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Mevcut kuralları dikkate alarak işaret alanının uygun biçimde kullanımı,
- ▶ Uygun zaman gönderimleri kullanarak zaman içinde konumlandırılan olayların ya da zamansal ilişkilerin ifadesi,
- ▶ (işaret alanında yerleşmiş öğeler, dizinleme, zamirler, sınıflandırıcı yapıları vb. şeylere) Gönderimin tutarlılığı ve doğruluğu,
- ▶ El-dışı öğelerin doğruluğu (ör. üst gövdenin kullanım çeşitliliği, yapılandırılmış eylemin sesletiminde vücudun kullanımı, yüz ifadeleri, baş hareketleri vb.),
- ▶ Belirli kavramları (ör. neden ve sonuç) ifade etmek için gerekli olan işaret dizilerinin doğruluğu,
- ▶ Belirli bağlaç ve sıralaştırmaların [serialisation] kullanımı,
- ▶ Belirli yapıların kullanımı, örneğin fiilleri biçimlendirme yeteneği,
- ▶ İşaret metinlerini ilgili metin türüne uygun olarak yapılandırma araçları.

Şematik doğruluk		
	Alımlayıcı	Üretici
C2	Tanımlayıcı yok; bk. B2+	Tanımlayıcı yok; bk. B2+
C1	Tanımlayıcı yok; bk. B2+	Tanımlayıcı yok; bk. B2+
B2	Eylemler ve olaylar arasındaki çeşitli zamansal ilişkileri (eş zamanlı olaylar, önceki olay, sonraki olay) ayırt edebilir. Bir eylemin birkaç kişi (nesne) içerip içermediğini ya da birçok eylemin bir kişiyle (özne) ilgili olup olmadığını ayırt edebilir. İşaret dilindeki metinlerde dolaysız ve dolaylı anlatımı ayırt edebilir. Edici olmayan yüklemeleri içeren ifadeleri anlayabilir, ör: "su şimdi akıyor". Dilsel açıdan oldukça ekonomik bir şekilde (ör. kaşları kaldırarak) ifade edilse bile retorik soruları tanıyabilir. Bağlam yoluyla sınıflandırıcıları, doğru gönderim nesnesine (ör. hayvanlar) bağlayabilir. Görünüşel biçimlendirmeleri (ör. sendeleyen, hızlı, sürünen ya da yuvarlanan hareketleri) anlayabilir.	Metni yapılandırmak için metindeki farklı içerikleri/eylemleri mantıklı bir şekilde işaret alanına yerleştirebilir. Kısa metinlerde dizinleme ve üretken işaretlerin gönderiminde tam tutarlılık sağlayabilir.
	Dil bilimsel işaretlere dayanarak gerçek ve hayali olaylarla ilgili ifadeler arasında ayırım yapabilir. Daha uzun metinlerde bile karakterler ve eylemlerini birbirinden ayırabilir. Cümleleri birim olarak tanıyabilir ve kısa bir metnin kaç cümlesi olduğunu gösterebilir. Yüklemcil görünüşü (ör. tamamlama, tekrarlama, devam etme, eylemlerin sonucu) anlayabilir.	İşaret alanını bilinçli bir şekilde kullanabilir, ör. <lehinde> için sağ tarafı <aleyhinde> için sol tarafı kullanma. Duruma bağlı olarak geniş ya da dar bir işaret alanı kullanabilir. Üretici işaretleşmeyi zaman göstergeleri (zaman çizelgeleri) ile ilişkilendirebilir. Zamandaki noktayı ya da olayın süresini belirtmek için uygun zaman çizelgeleri kullanabilir (zamansal ilişkiler için: aynı anda, öncesinde/sonrasında, birbiri ardına). Birisinin bir şeyi nasıl yaptığını ifade edebilir; <X ile>; <Y olmadan> Farklı zamansal ilişkileri ifade edebilir (ör. üç ilişki: aynı anda; önce ve sonra, birbiri ardına) Zaman uzanımını gösterirken üst vücut duruşunu kullanabilir, ör. gelecek için öne eğilmek. Geçmiş, şimdiki ve gelecek olayları birbirleriyle doğru ilişkilendirmek için uygun zaman çizelgesinden faydalanabilir. Bir şeyi vurgulamak için bir cümledeki özne[Ö], eylem[E], nesnenin[N] işaret sıralamasında değişiklikten faydalanabilir (ör. ÖEN, ÖNE, NÖE).

	Şematik doğruluk	Üretici
	Retorik soruları, ör. sadece kaşlarını kullanarak, ekonomik bir şekilde ifade edebilir. Bir kişinin bir şeyi neden yaptığını ifade edebilir (amaç <...mek/mak için>). <her ne kadar> ve <rağmen> arasındaki anlam ilişkisini vermek için iki öbeği birbirine bağlayabilir. Soru ve cevap arasında hafif bir duraksama bırakarak retorik soruyu doğru bir şekilde gösterebilir. İşaret alanında ilişkiler kurabilir ve onları daha sonra tekrar kullanabilir. Bir zaman çizelgesinde tek bir noktaya odaklanabilir ve/veya bir olayı geçmişte, şimdi ya da gelecek zamanda doğru bir şekilde konumlandırmak için zamansal zarfları kullanabilir. Üstünlük biçimleri de dâhil olmak üzere sıfatları (ör. üretken işaretler ve el hareketinin değişen boyut ve hızını kullanma yoluyla) kullanarak karşılaştırma yapabilir. Dizinleme ve daha sonra zamirlerle onlara gönderim yaparak nesneleri/insanları işaret alanına yerleştirebilir. Önceden tanıtılan nesne ya da insanlara gönderim yapmak için bakışlarını işaret alanında doğru bir şekilde yönlendirebilir. Farklı cümle türlerini (düz, soru, emir) doğru bir şekilde kullanabilir. Uygun el-dışı belirticileri (ör. mimik ve kaşlara ek olarak üst vücut duruşu) kullanarak uygun bir şekilde soru sorabilir. Bir şeklin betimlenmesi için uygun olan el-dışı öğeleri kullanabilir. Anlamı iletmek için yapılandırılmış eylem kullanır. Sayı işaretlemesini bir işarete dâhil edebilir (ör. hareket eden insanların sayısını ve günlerin sayısını göstermek için). İşaret alanını kullanarak basit bir zamansal dizilişi sunabilir. El-dışı özelliklerle zaman içindeki olaylara gönderim yapmayı destekleyebilir (ör. yakın zamandaki olayları uzak zamandakilerden ayırt etme) Neden ve sonucu (bir şeyin sebebi) ifade edebilir.	Retorik soruları, ör. sadece kaşlarını kullanarak, ekonomik bir şekilde ifade edebilir. Bir kişinin bir şeyi neden yaptığını ifade edebilir (amaç <...mek/mak için>). <her ne kadar> ve <rağmen> arasındaki anlam ilişkisini vermek için iki öbeği birbirine bağlayabilir. Soru ve cevap arasında hafif bir duraksama bırakarak retorik soruyu doğru bir şekilde gösterebilir. İşaret alanında ilişkiler kurabilir ve onları daha sonra tekrar kullanabilir. Bir zaman çizelgesinde tek bir noktaya odaklanabilir ve/veya bir olayı geçmişte, şimdi ya da gelecek zamanda doğru bir şekilde konumlandırmak için zamansal zarfları kullanabilir. Üstünlük biçimleri de dâhil olmak üzere sıfatları (ör. üretken işaretler ve el hareketinin değişen boyut ve hızını kullanma yoluyla) kullanarak karşılaştırma yapabilir. Dizinleme ve daha sonra zamirlerle onlara gönderim yaparak nesneleri/insanları işaret alanına yerleştirebilir. Önceden tanıtılan nesne ya da insanlara gönderim yapmak için bakışlarını işaret alanında doğru bir şekilde yönlendirebilir. Farklı cümle türlerini (düz, soru, emir) doğru bir şekilde kullanabilir. Uygun el-dışı belirticileri (ör. mimik ve kaşlara ek olarak üst vücut duruşu) kullanarak uygun bir şekilde soru sorabilir. Bir şeklin betimlenmesi için uygun olan el-dışı öğeleri kullanabilir. Anlamı iletmek için yapılandırılmış eylem kullanır. Sayı işaretlemesini bir işarete dâhil edebilir (ör. hareket eden insanların sayısını ve günlerin sayısını göstermek için). İşaret alanını kullanarak basit bir zamansal dizilişi sunabilir. El-dışı özelliklerle zaman içindeki olaylara gönderim yapmayı destekleyebilir (ör. yakın zamandaki olayları uzak zamandakilerden ayırt etme) Neden ve sonucu (bir şeyin sebebi) ifade edebilir.
B1	Bir olayın zamanını, süresini veya sırasını kullanılan zaman çizelgelerinden çıkarabilir. Değiştirilmiş sözlüksel işaretleri anlayabilir. Bir zaman çizelgesindeki olayları (geçmiş, şimdi veya gelecek) doğru bir şekilde yorumlayabilir. Niyet gösteren ifadeleri (amaçlar <...amacıyla>) anlayabilir. Örneğin "ne" sorularını evet/hayır sorularından ya da belirtme yapılarını evet/hayır sorularından ayırmak için el-dışı işaretleri kullanabilir. Uygun bir şekilde sunulup yerleştirilmeleri koşuluyla kişilere yönelik dizimsel gönderimi doğru bir şekilde yorumlayabilir. Karşılaştırma ve üstünlük sıfatlarını ifade etmek için çeşitli stratejiler belirleyebilir ve bunların anlamlarını kavrayabilirler (ör. işaretin boyut ya da hız veya sınıflandırıcıların doğru kullanımı yoluyla)	

	Şematik doğruluk	
	Alımlayıcı	Üretici
A2	İse-o zaman [...ise o zaman...] cümlelerindeki şart ve sonucu fark edebilir ve anlayabilir. <olsa bile> / <yine de> ilişkilerini ifade eden yan cümle bağlantılarını anlayabilir. Koşul cümlelerini anlayabilir yani hangi şartlar altında (<eğer>) hangi sonuç (<o zaman>) doğar. Benzerlik (<kadar aynı>) ve farklılığın (<... den farklı>) nasıl ifade edildiğini anlar. Eylemlerin bir ya da birkaç kişi tarafından mı yapıldığını gösteren anlam farklılıklarını, ör. bir kişi gider ve pek çok kişi gider karşılaştırmasını anlayabilir.	Kişinin belli şeyleri hangi şartlar altında yaptığını ifade edebilir (<...ise o zaman>). Bağımlı dizini sürdürerek eylem uyumunu tutarlı bir şekilde belirtebilir. Nedensel olmayan bir dizilişi ifade edebilir (ör. <ve sonra...>, <ve böylece...>, <daha sonra...>, <bundan sonra...>).
	Farklı cümle türlerini ve anlamlarını sözcük dizilişi yoluyla belirleyebilir (düz, soru, emir). İşaret dilinde açık bir şekilde gösterilmeleri koşuluyla basit cümlelerdeki sınıflandırıcı yapılarını doğru bir şekilde yorumlayabilir. Eylem uyumunu doğru bir şekilde yorumlayabilir. Temel nedensel ilişkilerin anlamını anlayabilir (ör. "Geç kaldım çünkü trafığa takıldım"). Değiştirilmiş el şekillerini fark edebilir ve anlayabilir. Dolaylı mesajları anlayabilir (ör. sorular, ricalar, istekler, ret vb.) Olumsuzluğu ifade etmenin farklı yollarını ayırt edebilir ve anlayabilir.	Betimleyici işaretler kullanarak çevreyi (ör. manzara) tarif edebilir. Önemli öğelere vurgu yapmak için temel biçim alanını etkili bir şekilde kullanabilir. Sadece birbirinden kopuk işaretlerde değil cümlelerde de doğru el şekillerini üretebilir. <ise o zaman> cümleleri kullanabilir. Listeleri ve dizilişleri <ve> ek olarak ifade edebilir. Basit cümlelerde üretken işaretleri doğru bir şekilde kullanabilir.
A1	Bir ifadeyi bir rica, soru ya da emir olarak doğrudan doğruya anlayabilir ve buna göre yanıtlayabilir. Nesnelerin biçimlerini ve boyutlarını (ör. bir piramidin şekli) anlayabilir ve onları tanımlayabilir. Basit işaretlerle farklı çoğul biçimleri anlayabilir (ör. sayılar ya da tekrar yoluyla çoğul). Liste ve dizilişleri anlayabilir (<ve>/ <her ikisi ve>/ <z ve sonra> anlamları). Zaman göstergeleri açıkça belirtildiğinde üretici bir şekilde ifade edilen zaman göstergelerini (<dünden önceki gün>), (<3 yıl önce>) vb. anlayabilir. Bir işaretçinin nesneleri nasıl bir yere koyduğu ya da yerleştirdiğini yeri değiştirilmiş nesnelerin açıklamalarından anlayabilir.	Kişi zamirlerini doğru bir biçimde kullanabilir. ÖEN ve ÖNE dizilişleriyle basit cümleler kurabilir. Üretken işaretler kullanarak bir nesnenin kalınlığını anlatabilir. Sözlüksel işaretler kullanarak basit cümleler kurabilir. Tekrar kullanarak veya bir sayı belirterek çoğul yapabilir.

6.2. TOPLUMDİLBİLİMSEL YETKİNLİK

Bu ölçeğe bazı sosyokültürel bilgi unsurları dâhil edilmiştir, bunun nedeni iki kavram [bilgi ve yetkinlik] arasında belirgin bir ayrım çizgisini bir anda çizmenin güç olmasıdır. SNSF [İsviçre Ulusal Bilim Vakfı] araştırma projesinde sağır toplulukları ilgilendiren belirli bilgi boyutlarına yönelik bir dizi tanımlayıcı ölçünleştirilmiştir. Bazı konuların yerel kültürü, paylaşılmış bilgi ve değerleri ayrıca belli işaretleri anlama yolunda önem taşımasıyla birlikte bölgesel kültürle ilgili bu konulara Ek 9'daki ek tanımlayıcılar arasında yer verilmiştir ve bunlar, ihtiyaç duyulduğunda bölgesel değerler çerçevesinde yorumlanıp örneklendirilmelidir.

Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel birikim

Bu ölçek, iletişim dil yetkinlikleri altında yer alan toplumdilbilimsel uygunluğa denk gelmektedir. Toplumdilbilimsel uygunluğa (üslup, nezaket kuralları, uzlaş vb.) ek olarak kültürel ve bölgesel bilginin bazı genel unsurları da ölçeğe dâhil edilmiştir.

Buradaki alımlayıcı ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Farklı üslupları fark etme ve bunlar arasında geçiş yapma becerisi,
- ▶ Karşılama, tanıştırma ve vedalaşmada uygunluğu değerlendirme becerisi,
- ▶ İşaret dili kullanıcısı tarafından gönderim yapılan kişinin veya partnerin sosyal statüsünün dikkate alınıp alınmadığını fark etme becerisi,
- ▶ İşaret dili alanının uygunluğunu (bağlam ve alıcı açısından) değerlendirme becerisi,
- ▶ Sosyokültürel normlara, tabulara, uygun kişisel görünüme ve benzerlerine ilişkin bilgiyi hayata geçirme becerisi,
- ▶ Göz teması kurma ve sürdürme,
- ▶ Dikkati çekme veya dönüt verme araçlarını anlama ve uygulama becerisi,
- ▶ Yerel kültürün simgesel unsurlarına ilişkin bilgiyi hayata geçirme becerisi: insanlar, olgular ve önemli toplumsal meseleler,
- ▶ İletişimin taraflarının işaretlerinden yola çıkarak sosyal arka plan, bölgesel köken ve yerel bağlar hakkında çıkarım yapma becerisi,
- ▶ İletişimle bağlantılı dünyaya ilişkin bilgileri dikkate alma becerisi (kısaltmalar, teknik yardım araçları vb.).

Buradaki üretici ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Farklı üslup ifadeleri kullanma ve bunlar arasında geçiş yapma becerisi,
- ▶ Karşılama, tanıştırma ve vedalaşmada ifade becerisi,
- ▶ Gönderim yapılan kişilerin ve/veya iletişimde yer alan tarafların sosyal statüsünü dikkate alarak uygun şekilde işaret dilini kullanma becerisi,
- ▶ Yerel koşulları dikkate alarak, işaret dili alanını bağlama ve alıcılara uyumlu hâle getirme becerisi,
- ▶ Sosyokültürel normlara, tabulara ve benzerlerine uygun davranma becerisi,
- ▶ Göz teması kurma ve sürdürme,
- ▶ Dikkati çekme veya dönüt verme araçları,
- ▶ Yerel kültürün simgesel unsurlarına ilişkin bilgi: insanlar, olgular ve önemli toplumsal meseleler,
- ▶ İletişimin taraflarının işaretlerinden yola çıkarak sosyal arka plan, bölgesel köken ve yerel bağlar hakkında bilgi edinme ve bunlar hakkında yargıda bulunma becerisi,
- ▶ İletişimle bağlantılı dünyaya ilişkin bilgileri hayata geçirme becerisi (kısaltmalar, teknik yardım araçları vb.).

Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel repertuar		
	Alıcı	Üretici
C2	Alışıldık olmayan metinlerdeki sosyokültürel uzlaşları fark edebilir (ör. uygun üslup, nezaket biçimleri, sosyal statü, tabu konular vb.)	Tanımlayıcı yok; bk. C1
	İşaret dili kullanıcısı, bir hikâyedeki karakterleri onların kendi dilsel profilinde verdiği bunu fark edebilir ve ilgili profilleri açıklayabilir.	
C1	İşaret dili kullanıcısı tarafından tercih edilen dilsel üslubu, kullanılan işaretlerden yola çıkarak fark edebilir.	Metin üretiminde sosyokültürel normlara uygun davranır (ör. uygun üslup, nezaket biçimi, statü, tabular vb.)
	İşaret dili kullanıcısı, resmî olmayan bir üsluptan resmî bir üsluba ya da tam tersi üsluplar arasında geçiş yaptığında bunu fark edebilir.	Üslubunu ilgili izleyiciye uygun şekilde düzenleyebilir.
C1	Kullanılan üslubun, metin açısından uygun mesafeyi koruyup korumadığı hakkında yargıda bulunabilir.	Çaba harcamak zorunda kalmaksızın resmî olmayan bir üsluptan resmî bir üsluba ya da tam tersi geçiş yapabilir.
	İletişimin tarafları arasındaki sosyal ilişkiler (yakınlık, hiyerarşi vb.) hakkında çıkarımda bulunabilir.	Gerek ele ait gerekse el-dışı araçlarla sözlüksel olmayan üslup farklılıklarını ifade edebilir. Sağır deneyimleriyle bağlantılı fıkralar anlatabilir.
B2	Başkalı tarafından nasıl hitap edildiğini gördüğünde bir kişinin sosyal statüsünü belirleyebilir (ele ait işaret kullanımlarını yorumlayarak).	
	İşaret dili kullanıcısı, örnek olarak, daha küçük bir işaret alanı kullandığında veya bir elini işaret parmağının önünde tutarak işaret ettiği kişiyi belirin şekilde göstermediğinde ortamdaki kişilere yapılan örtülü atıfları anlayabilir.	
B2	Bir kişinin dilsel üslubundan yola çıkarak arka planına ilişkin çıkarımda bulunabilir (köken, yaş, meslek).	Söz konusu topluluğun sağırılık olgusuna aşina olup olmadığını değerlendirebilir ve gerekirse belirin açıklamalar yapabilir.
	Bir metin için kullanılan üslubun hedef izleyici grup için uygun olup olmadığını fark edebilir.	Farklı üslupların sözlükselleşmiş işaretlerini üretebilir.
B2	Bir metnin, metni anlamalarını sağlama yolunda, hedef izleyiciye ihtiyaç duyulan verileri sunmak üzere tüm gerekli bilgileri içerip içermediğini fark edebilir.	Sağır toplumlari için önem taşıyan olgu ve olayları açıklayabilir.
	Metindeki ele ait ve el-dışı gönderimler üzerinden bir kişi veya karakterin sosyal statüsünü fark edebilir.	
B2	Sağır toplumunda yaygın olarak kullanılan kısaltmaları anlayabilir.	
	Bir işaretin büyüklüğünden (ör. büyük/resmî veya küçük/yakın bir ortam) yola çıkarak bir metni hedef izleyiciye atfedebilir.	Bildirilen konuyla arasındaki mesafeyi korumak için uygun resmî üsluba uyum sağlayabilir.
B2	Metnin sunumundaki ele ait olan/olmayan özelliklerden yola çıkarak, bir metnin resmî veya günlük bağlamda kullanılıp kullanılmadığını belirleyebilir.	İşaret alanındaki işaretlerin sesletimine göre bir kişinin sosyal statüsünü belirleyebilir (ör. işaret dili kullanıcısından daha yüksek bir statüyü gösterecek şekilde işaret alanında daha yüksek çığak kullanımı vb.)
	Bir kişinin başka bir sağır kişiye kendisini tanıtmaya biçiminin kültürel açıdan uygun olup olmadığı hakkında yargıda bulunabilir.	
B2	Metinlerdeki kültürel gönderimleri fark edip anlayabilir.	
	Kendi ülkesindeki önemli olaylar, kişiler veya kurumlara yapılan dolaylı gönderimlerden yararlanarak bir metni anlayabilir.	

Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel repertuar		
	Alıcı	Üretici
B1	Tanınmış kişi, kurum ve yer adları gibi kültüre özgü işaretlerin kökenine ilişkin açıklamaları anlayıp takip edebilir.	Metin tipine ve ilgili gruba göre, karşılaşma/vedalaşma ifadelerini uygun şekilde kullanabilir. Metin tipine ve ilgili gruba göre kendini uygun şekilde takdim edebilir (giyim, aksesuarlar, kişisel dış görünüş vb.). ⁴⁷ İnsanların kültürel meselelere karşı duyarlılık göstermesini sağlayabilir. Seyahatlerinden bahsederken kültürel deneyimlerini ve ilgili ülkeye özgü boyutları dâhil edebilir.
	Bir karşılaşma/vedalaşma ifadesinin ilgili metnin tipine uygun olup olmadığı hakkında yargıda bulunabilir.	Sağır kişilere kendisini uygun şekilde tanıtabilir. Kültürel belirlemimli belli işaretlerin kökenini açıklarken hedef işaret dilinin kültürü hakkında sahip olduğu bilgileri kullanabilir (tanınmış kişi, kurum ve yer adları vb.). El-dışı araçlarla (bakma yönü vb.) bir kişinin sosyal statüsünü belirtebilir. İşaret dili topluluklarındaki geleneksel işaret kısaltmalarını kullanabilir.
A2	İşaret dili hitap zamirlerinden yola çıkarak yabancıların kendisine doğru şekilde hitap edip etmediğini fark edebilir.	İşaret dili kullanımı sırasında, iletişimde yer alan kişiyle göz temasını sürdürebilir. Doğrudan doğruya bir istek veya talebi kabul edebilir veya reddedebilir. Sağır ve işiten kişiler arasında iletişime yardımcı olması için yaygın teknik yardım araçlarını bilir ve kullanabilir.
	Bir kişi söz sırası almak istediğinde bunu fark edebilir (ör. el kaldırma, omza dokunma vb.).	Tanımadığı bir sağır kişiyle tanışırken uygun hitap yollarını kullanabilir. İşaret alanını bağlama ve hedef izleyiciye uygun şekilde düzenleyebilir. O anki yakın çevrenin, işaret dili iletişimi açısından önem taşıyan unsurlarını (ör. ışık, masadaki nesneler vb.) dikkate alabilir.

47. Bu dile ait olmayan unsurlar, bir işaret dili metninin yazının görünürlüğü ile ilgilidir. Öğrenenlerin bu tür faktörlerin üretimde metnin alımlanmasını nasıl etkilediğini tahmin etmesi gerekir.

Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel repertuar		
	Alıcı	Üretici
A1	Bir diyalog sırasında işaret dili kullanıcısıyla uygun göz temasını sürdürebilir.	Sağır bir kişiyi uygun şekilde selamlayıp karşılayabilir. İletişim için gerekli göz temasını sürdürmek üzere farklı stratejiler uygulayabilir (ör. el sallama, kişinin omzu, kolu veya eline dokunma, masaya vurma, ışıkları yakıp söndürme vb.). Söz almak için dikkat çekebilir (ör. el kaldırma veya sallama yoluyla göz teması kurma, iletişimde yer alan kişinin omzuna dokunma vb.). İletişimde yer alan kişiyle doğrudan doğruya göz temasını sürdürebilir. İletişimde sorunlar baş gösterdiğinde jestlerden yararlanabilir. Gelenekselleşmiş öbekler ve ağız hareketleri yoluyla iletişimde yer alan kişiye görsel dönüt sağlayabilir. Yüz ifadeleri ve diğer el-dış öğeler (ör. kafa sallama vb.) yoluyla iletişimde yer alan kişiye olumlu ya da olumsuz görsel dönüt sağlayabilir. Gelenekselleşmiş etkileşimler sırasında örneğin <hoş geldin> / < sorun değil> / <pekâlâ> / <teşekkür ederim> gibi kalıplaşmış ifadeler yoluyla uygun karşılıklar verebilir.

6.3. EDİMSSEL YETKİNLİKLER

Edimsel yetkinlikler, yüz yüze veya yazılı bir söylem bağlamında kişisel anlam yaratma ve dil eyleminin niyetlerini (ör. dolaylı söz eylemler) yakalama yeteneği gibi farklı ortamlardaki söylem yetkinliklerini ve aynı zamanda örtük anlamın işlenmesi ve anlaşılması gibi işlevsel yetkinlikleri kapsar. Bu yetkinlikler aynı zamanda dilsel farkındalık (üstdil) ile de ilgilidir. “İşaret metni yapısı” ve “Ortam ve bakış açıları” için tanımlayıcı ölçek çiftleri mevcuttur. Ek olarak iki alımlama ölçeği (“Dilsel farkındalık ve yorumlama” ve “İşleme hızı”) ve iki üretim ölçeği (“Hazır bulunuşluk ve etki” ve “İşaretleşme akıcılığı”) mevcuttur.

İşaret metni yapısı

Bu ölçek çiftinin odak noktası, kullanıcının/öğrenenin yalnızca farklı metin türlerinin yapısını kavraması ve anlaması değil, aynı zamanda onların katkılarını şekillendirme ve yapılandırma yeteneğidir. İşaret metni yapısı, “İletişimsel dil yetkinlikleri” altındaki “Tutarlılık” ve “Tematik gelişim” ölçekleriyle ilgilidir.

Ölçek çifti, videoya kaydedilmiş metinler için şema bilgisini içerir, örneğin raporlar, hikâyeler veya açıklamalar ve metinlerin nasıl oluşturulduğu ve tutarlı hâle getirildiği hakkındaki bilgiler. Ayrıca bir metnin yorumlanmasında veya bir video metninin şekillendirilmesinde ve yapılandırılmasında belirli bağdaşıklık öğelerinin bilgisini ve kullanımını da içerir. Burada “işaret metni” kavramı, konuşma dilleri için geleneksel yazılara gönderimde bulunulmadan kullanılmıştır. Bazı işlevlere hizmet eden fikirleri, düşünceleri ve anlamları iletmek için çok-öbekli işaretlenen ifadelerle gönderimde bulunulmaktadır. “İşaret metni” kavramı, işaret dillerindeki metinlerin kayıt yapmak için kitle iletişim araçları (monologlar) yaygınlaşmadan önce çok kısa ömürlü olduğu gerçeğini vurgular. “Sözlü bir gelenek” içinde aktarılan ve bir topluluk içinde paylaşılan şakaların yanı sıra belirli anlatılar, dualar ve az sayıdaki diğer metin türleri, tabiatı bakımından söyleşimsel metin olarak kalmıştır. Bunlar muhafaza edilemezlerdi ve söylemsel inceleme, eğitimsel amaçlar veya tartışmacı gelişim için erişilebilir değillerdi. Bu durum video ile değişmiştir.

Ancak yazılı metinlerin aksine, videoya kaydedilmiş işaret metinleri bile belirli bilgileri aramak için kolayca gözden geçirilemez ve kabataslak bir genel bakış için başlıklar hızlıca denetlenemez. Bununla birlikte farklı metin türlerine ilişkin belirli bilgiler, arama alanını daraltmaya yardımcı olabilir: Videonun başında tematik bir giriş, videonun sonunda bir sonuç bulunur, bir olayın zaman ve yer göstergesi birbirine yakın bulunabilir, özetler başlangıca yerleştirilir, sonuçlar tartışmayı takip eder vb.

Metin yetkinliğine sahip dil kullanıcıları, iyi tasarlanmış ve parçalanmış metinleri tanıyabilir ve değerlendirebilir ve açık ve örtük anlamları kavrayabilirler. Metin yetkinliği ayrıca burada tanımlanan diğer tüm ölçeklerin yetkinliğini de gerektirir, örneğin “Şematik doğruluk” ve “İşaret dili varlığı”. Metin yapısı ölçekleri, işaretlenen bir mesajın tutarlılığına ve yapılandırılmış gelişimine odaklanırken örneğin, “Şematik doğruluk” tanımlayıcıları, ön biçimlerin [proforms] kullanımı (önceden kullanılan bir işaretin yerine kullanılan el şekilleri) için söz dizimsel olarak doğru konumlara odaklanır.

Alımlama ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Bir metnin mantıksal gelişimini saptama ve o metnin tutarlılığını yeniden oluşturma becerisi,
- ▶ Metin tipleri, şemalar, biçimler, ilgili metin yapıları ve tahmin edilen içeriklerle ilgili bilgileri uygulayarak metinleri anlama becerisi,
- ▶ Bir metnin mantıksal gelişimindeki boşluklara ve tutarlılıkla ilgili uyumsuzluklara tepki verme yeteneği,
- ▶ Bir metnin altyapılarını belirleme becerisi (ör. belirli bilgiler veya sav zincirleri);
- ▶ Vurgularına göre farklı bilgi parçalarına öncelik verme yeteneği,
- ▶ Bir metindeki açık ve örtük gönderimleri yorumlama ve tartma becerisi,
- ▶ Metinsel içerikle ilgili beklentileri ifade etme ve uygun stratejilere (ör. belirli bir içeriği ararken) başvurulmasında beklentileri kullanma becerisi.

Üretim ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Savları sunma ve gerekçelendirme yeteneği ile metnin mantıksal gelişimi ve tutarlılığı,
- ▶ Bilgi ve savları bir giriş ve sonuç sırasıyla yapılandırmak gerektiğinde örnekler ve açıklamalar eklemek,
- ▶ Uygun geçişler yaratmak; vurgu yapmak,
- ▶ İlgili metin türüne göre bağdaşıklık öğelerinin (ele ait ve el-dışı, retorik vb.) uygun kullanımı,
- ▶ Metinde geriye ve ileriye gönderimde bulunma.

İşaret metni yapısı		
	Alımlayıcı	Üretici
C2	İşaretlenen bir metnin parçalarını birbirine bağlamak için mantıksal, nedensel, zamansal veya anlamsal ilişkileri anlayabilir. Çeşitli türde değerlendirme metinlerini birbirinden ayırt edebilir (ör. lehte ve aleyhte savları olan çelişkili bir metin, bir savın gerekçesi olan veya felsefi bir metin). Karmaşık hiyerarşik yapıları tanımlayabilir ve anlayabilir (ör. siyasette ve organizasyonlarda). Karmaşık metinlerin veya aşına olmayan metin türlerinin eksik kısımlarını belirleyebilir ve eksik içerik çıkarsayabilir.	Sirasını kaybetmeden, birkaç başka yerden ve kişiden bahsedebilir. Görüşlerini sistematik biçimde savunabilir, örneğin mantıksal, ahlaki ve edimsel olarak. Kendi katkısını etkili bir şekilde geliştirmek için üslup biçim ve retorik araçları zahmetsizce kullanabilir.
C1	İşaretlenen uzun bir metnin içeriğini çeşitli ayrıntılarla çoğaltabilir. İşaretlenen bir metni izledikten sonra ilişkileri ayrıntılı olarak açıklayabilir. İşaretlenen metinleri yapılandırmanın çeşitli yollarını bilir ve metin bağlamındaki işlevlerini doğru bir şekilde yorumlayabilir (ör. retorik sorular, numaralandırma, vücut dönüşleri). Bir metnin içeriği ve yapısı ile ilgili beklentileri formüle etmek ve kalitesini buna göre değerlendirmek için metin türleri hakkındaki kendi bilgilerini kullanabilir. İşaretlenen bir metinde bir savın ayrı öğelerini (iddia, nedenler, örnekler, sonuçlar) ayırt edebilir. Bir sözcede öğelerin görüldüğü sırayla ve aldıkları vurgudan sonra ne olacağını tahmin edebilir.	İkna edici, mantıklı bir sav geliştirebilir (tez, gerekçelendirme, örnekleme, sonuç). Karmaşık bir konunun belirli yönlerini vurgulayabilir. Karmaşık içeriği mantıklı bir şekilde yapılandırabilir. Farklı türde tartışmacı metinler kullanabilir (ör. bir şeyin lehindeki ve aleyhindeki savları özetleyen açıklayıcı bir metin veya ayrıntılı arka plan veren ve bir meseleyi derinlemesine inceleyen bir metin). Çok geniş bir konu yelpazesini ele alabilir, her birini uygun şekilde tanıtabilir ve sonuçlandırabilir. Metni yapılandırmak için ele ait ve el-dışı, sözlüksel ve üretici bağdaşıklık öğelerini zahmetsizce kullanabilir. Kullanılan dilsel bağdaşıklık öğelerini metnin iç yapısına uygun şekilde uyarlayabilir. Genel ifadelerden belirli ayrıntılara kadar bir metnin mesajını oluşturabilir.
B2+	Canlandırılmış metinlerde yinelenen ana temayı tanıyabilir. Bir savın işaretleşme alanındaki konumu temelinde savın hangi görüşe ait olduğunu anlayabilir. Metinlerin yapısal öğelerini saptayabilir ve metnin bütününe anlamak için işlevlerini kullanabilir. Aşına olduğu metin türlerindeki boşlukları belirleyebilir ve bunları tüm dengelim veya sorgulama yoluyla tutarlı bir şekilde doldurabilir. İşaretçinin bir metindeki anahtar soruları yanıtlayıp yanıtlanmadığını anlayabilir.	Bir metin için uygun bir giriş ve sonuç oluşturabilir. Bitirirken girişe tematik bir gönderim yapabilir. Yol gösterici ilkeleri izleyerek içeriği düzenleyebilir ve oluşturabilir. Mevcut olmayan alıcılara, söylenenleri takip edebilmeleri için bağlam hakkında gerekli tüm bilgileri sağlayabilir. Farklı bilgi parçalarını tematik olarak gruplayabilir. Bir etkinliğin/organizasyonun nasıl yapılandırıldığını görsellerle sunabilir. Bir metni yapılandırmak için duraklamalar kullanabilir (ör. farklı savlar arasında duraklama).

İşaret metni yapısı		
	Alımlayıcı	Üretici
B2	Açıkça yapılandırılmış, işaretlenen uzun bir metnin içeriğini iyi anlayabilir. Bir metinde yinelenen ana temayı kavrayabilir ve zorlanmadan takip edebilir. Giriş, ana metin ve sonuç bölümleri arasındaki geçişleri işaretlenen bir metinde tanıyabilir. Bir metnin girişinin ve sonucunun birbirine uyup uymadığını değerlendirebilir. İşaretlenen bir metinde konu değişikliğini tanıyabilir.	İçerdiği kategoriler/konular hâlinde yapılandırabilir, bunları işaret alanına yerleştirebilir ve ardından dizinleme gösterme yoluyla bunlara gönderimde bulunabilir. Açık bir gelişmeyi sürdürerek metni mantıksal olarak yapılandırabilir. İlgili metin türü için beklenen tüm içeriği ve bileşenleri sunabilir. Bir üst dil kullanabilir, örneğin metinde yapılanların sırasını açık bir şekilde belirterek okuyucuyu yönlendirmek. Metnin farklı bölümleri arasında uygun geçişler ve bağlantılar oluşturabilir. Bir konunun en önemli boyutlarını vurgulayabilir. Genel fikirlerden ayrıntıları sunmaya geçişli yöneten ilkeleri kullanabilir. Genelden detaya giden kuralları kullanabilir. Bir raporda farklı şeyler arasındaki geçişli ilişkileri gösterebilir. Metindeki bir terimi, gerektiği zaman ve gerekirse kısaca açıklayabilir.
B1+	İşaretleşme alanının merkezinde yer alan bir ifadenin önemini fark edebilir. Daha önce sağlanan bilgilere yapılan gönderimleri anlayabilir. İşaretlenen metinde açıkça atıfta bulunuluyorsa içerik arasındaki bağlantıları ve ilişkileri belirleyebilir. Yüksek düzeyde yapılandırılmış işaretlenen bir metnin gelişimini anlayabilir. Uzamsal yapılandırma araçlarını tanıyabilir ve bunları işaretlenen bir metni anlamak için kullanabilir. Yerel bağdaşıklık öğeleri eksik olsa bile bağlamdan kısa bir metnin içeriğini çıkarabilir.	Metin içeriğini giriş, ana bölüm ve sonuç şeklinde yapılandırabilir. İçeriği mantıklı bir sırayla sunabilir. Bir metni birkaç tematik bölüm hâlinde yapılandırabilir. Nesnelere açık bir gönderimde bulunarak nesneler arasındaki ilişkileri açıkça sunabilir. İlgili ve ilginç ayrıntıları kısa ve öz bir şekilde belirtebilir. Daha önce söylenene açıkça atıfta bulunabilir. Başkalarının görüşlerini karşılaştırabilir ve onlara göre bir tavır alabilir. Kendi deneyimlerini metindeki bir şeyle ilişkilendirebilir.

İşaret metni yapısı	
	Alımlayıcı
	Üretici
B1	Giriş bölümünde bir metnin hedef ve amacını biçimlendirebilir. Bir metnin ardışık öğelerini mantıksal sırada sıralayabilir. Bir konuyu uygun şekilde tanıtabilir, ardından ilgili içeriği paylaşılabılır. Bir konunun en önemli yönlerini önem sırasına göre sıralayabilir. Bilgileri yapılandırmak için basit stratejiler kullanabilir (ör. konuya yorum ekleme). Belirli bir söylem katkısının sonunu işaretleştirerek belirtmek için <avuç-içi-yukarı> işaretini kullanabilir. “Ne zaman”, “nerede”, “kim”, “ne”, “nasıl” ve “niçin” sorularına yanıt olarak en önemli ifadeleri bir metinde özetleyebilir. Görüşüne gerekçe sunabilir. Katkılarını doğru bir şekilde sonuçlandırabilir (eller birbirine kavuşmakta).
A2	Bir konuyu yeterince tanıtabilir. Bir listedeki farklı noktaları ayırt edebilir. Soru şeklinde basit lehte ve aleyhte savlar formüle edebilir. Basit konular üzerine bir özet üretebilir.
A1	Kısa günlük metinlerde ana noktaları bulabilir. İşaret alanında dayanak noktaları kullanarak basit hiyerarşik yapıları (ör. aileler, iş) tanımlayabilir ve anlayabilir. İşaret alanı aracılığıyla ifade edilen basit zaman dizilerini anlayabilir. Giriş bölümünden işaretlenen bir metnin niyetini/hedefini çıkarabilir. Bir numaralandırmada tek tek noktaları kavrayabilir. İşaretlenen bir katkının sonunu, örneğin ellerin kenetlenmesini, fark edebilir.
	Tanımlayıcı yok.

Ortam ve bakış açıları

İşaret dillerinin önemli bir yönü uzamsal gönderimin kullanılmasıdır. Bu, bir ortam yaratarak yorumlama için açık bir şekilde bağlamlar oluşturmayı gerektirir. Bunu yapmak için üç boyutlu işaret alanı sistematik olarak bölünür. Söylem göndermeleri ve belirli ilişkiler, işaret alanı içinde açık bir şekilde yerleştirilmelidir. Gönderim oluşturmak iki ana işleve hizmet eder: [birincisi] cümleler (yan cümleler) içinde gönderim ilişkileri kurmanın bir aracıdır ve [ikincisi] metnin yorumlanması için bir bağlam sağlar. İşaret dilleri, tipik olarak üç boyutlu işaret alanı içinde gönderim noktaları oluşturmak için etkileşimin veya üretimin başlangıcında bir metnin bağlamını ve düzenini açıkça ortaya koyar. Bir kez oluşturulduktan sonra bu gönderim noktaları, yeni bir ortam sunulana veya canlı bir gönderim uzamda hareket edene kadar yerinde kalır. Bu nedenle tutarlı, belirsiz olmayan bir katkı üretmek için uzamsal ilişkilerin tutarlılığı esastır.

Bir katkı sırasında örneğin yapılandırılmış diyalogda (dolaylı anlatım), işaretçinin belirli bir göndergenin bakış açısını benimsemesi gerekli olabilir. İşaretçi, gönderimsel çıkaklar [referential loci] arasında hareket etme potansiyelinden yararlanarak (vücut değiştirme veya omuz kaydırma yoluyla) veya daha azaltılmış biçimlerde (ör. bakış açısındaki bir değişikliği işaretlemek için bakış kaymaları ile) bakış açıları arasında geçiş yapabilir. Her durumda kurallı bakış açısı tipik olarak işaretçinin bakış açısıdır. Bu nedenle işaret dilleri ve konuşma dilleri aynı ayrıcalıklı bakış açısını kullanır yani işaretçinin veya konuşmacının bakış açısı.

Alımlama ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İşaretleşme alanı tasarlama ve sonraki metin için ilişkileri ezberleme yeteneği,
- ▶ Yeni bir ortamı, sahne değişikliğini, konuyu vb. tanıma yeteneği,
- ▶ Farklı kişilerin veya farklı kişilerin bakış açısıyla sunulan bir eylem, olay veya meselenin kavranması; farklı bakış açıları,
- ▶ Yapılandırılmış eylemi (rol değişimleri, bakış açısı değişimleri), yapılandırılmış diyalogu (dolaylı anlatım) takip etme becerisi ve bunu yaparken farklı teknikleri tanıma becerisi, örneğin vücut pozisyonu, görüş hattına veya diğer el-dışı işaretlere göre,
- ▶ Ele ait ve el-dışı sinyallerin yorumlanması ve ortamlarla ilgili gönderimlerin anlaşılması.

Üretim ölçeğinde işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İşaretleşme alanı kullanımını tasarlama ve planlama becerisi,
- ▶ Yeni bir ortam oluşturma veya sahne, konu vb. değişikliğini belirtme yeteneği,
- ▶ Bir eylemi, olayı veya konuyu farklı kişilerin veya farklı bakış açısından sunma becerisi,
- ▶ Bir rolü benimseme veya değiştirme yeteneği (ör. vücut duruşu, görüş hattı, betimleme yoluyla),
- ▶ Farklı insanları belirtmek için yüz ifadesi, duruş veya bakış gibi el-dışı araçların kullanılması.

Ortam ve bakış açıları		
	Alımlayıcı	Üretici
C2	Rol değişikliklerinin işaretlenmesi, ör. görüş yönü, indirgenmiş olsa bile birkaç karakter arasında yapılandırılmış bir diyalogu zorlanmadan takip edebilir. Bir eylem sırasında sahne, yer veya kişi değişikliklerini takip edebilir. Çeşitli bakış açısı ve rol değişikliklerini kolayca takip edebilir.	Farklı roller oynayarak ya da farklı bakış açıları benimseyerek karmaşık bir eylemi veya olayı sunabilir.
C1	İşaret alanında oluşturulan uzamsal ortamları (ör. peyzaj, aile, durum) ezberleyebilir ve ortamlardaki gönderimleri zorlanmadan takip edebilir. İşaret alanında kurulmuş bir ortamı (ör. manzara, aile ilişkileri, durum) sadece betimleyici fiillerle gösterilse bile tam olarak kavrayabilir. İşaretçinin işaret alanında gönderim (bir ortam) için yeni bir sahne oluşturduğunu anlayabilir. Açıkça işaretlenmiş olmaları koşuluyla çeşitli bakış açıları (gözlemci/anlatıcı) arasında ayırım yapabilir. İşaretçinin kendisinin ve başka birinin bakış açısından söylediklerini anlayabilir. Metni yorumlarken eylemdeki bir katılımcının bakış açısını dikkate alabilir (ör. karakterin her şeyi görmemesi).	Farklı bakış açıları arasında geçiş yapabilir. Hareket hâlindeki nesneleri içeren karmaşık üç boyutlu bir görüntü oluşturabilir.
B2	Rol değişiklikleri açık ve yavaş bir şekilde işaretletildiğinde (ör. üst vücudun konumu ve göz bakışıyla) birkaç karakterden oluşan bir anlatıyı anlayabilir. İşaret alanındaki uzamsal gönderimleri kavrayabilir ve bunları anlamak için kullanabilir. İşaretçinin kendisinin ve başka birinin bakış açısından söylediklerini anlayabilir.	İkiden fazla kişi arasında bir etkileşimi sunarken (ör. aile yemeği) işaretleşme alanını doğru kullanabilir. Bir rol değişimini doğru bir şekilde tanıtabilir ve izleyiciyi/dinleyiciyi etkileyebilir. Bir katılımcının bakış açısından basit bir eylem veya olay sunabilir. Bir gözlemcinin/anlatıcının bakış açısından basit bir eylemi veya olayı sunabilir. Metin, ele alınması gereken yeni bir konu veya durum gerektirdiğinde, dilsel olarak doğru bir şekilde yeni bir ortam oluşturabilir. Sadece yapılandırılmış eylem ve betimleme kullanarak bir ortam sunabilir. Bir sahne, yer veya kişi değişikliğini anlaşırlı bir şekilde sunabilir. Bir karakterin rolünü betimleyebilir (ör. duygularını göstermek için). Vücut duruşu ve/veya görüş yönü ile karakterin bakış açısındaki bir değişikliği betimleyebilir.

Ortam ve bakış açıları		
	Alımlayıcı	Üretici
B1	İşaretçinin bakış yönüne göre hâlihazırda tanıtılmış olan nesneleri ve kişileri doğru bir şekilde tanımlayabilir. Açıkça belirtilmeleri koşuluyla metnin başında yer alan yer işaretlemeleri kullanabilir ve sonraki gönderimleri anlayabilir. Kişilerin/nesnelerin göreceli konumlarını ve birbirleriyle olan uzamsal ilişkilerini tanımlayabilir ve hatırlayabilir. Uzamsal tanımlamalarda nesnelerin nerede ve nasıl konumlandığını anlayabilir.	Bir metin için (ör. manzara, aile, durum) işaret alanında dilsel olarak doğru bir şekilde bir ortam oluşturabilir. Varlıkların birbirlerine göre göreceli konumlarını doğru bir şekilde tanımlayabilir. Üst vücut duruşundaki bir değişiklik yoluyla karakter bakış açısında bir değişiklik gösterebilir.
A2	Peyzaj veya oda mobilyaları gibi etraftakileri şekil tanımlarını kullanarak hayal edebilir. Ardışık dizinsel gönderimler aracılığıyla daha önce işaret alanında bulunan nesneleri ve kişileri bir kez daha tanımlayabilir.	Göreceli oranları ve aralarındaki ilişkileri ifade edebilir (ör. işaret alanında bir manzara). Fikirleri uzamsal olarak kafasında canlandırabilir ve tanımlayabilir. Fikirleri yakından uzağa ve küçükten büyüğe eşleyen bir ifade geliştirebilir. İşaret alanında belirgin bir görüntü oluşturabilir. Bir anlatıda bir karaktere uygun yüz ifadeleri kullanabilir. Betimleme kullanarak bir anlatıdaki karakterlere gönderimde bulunabilir.
A1	Tanımlayıcı yok.	Bir konuyla ilgili farklı görüşleri belirtmek için vücut duruşunu kullanabilir (ör. sırasıyla sağa ve sola yönelik bir duruşla lehte ve aleyhte savları karşılaştırarak). Tanımlanan karaktere, kişiye veya nesneye uygun bir yüz ifadesi benimseyebilir. Yapılandırılmış eylem kullanarak bir kişiyi tanımlayabilir.
	İşaretçinin başka bir kişinin rolünü üstlendiği basit yapılandırılmış eylemi anlayabilir.	Nesnelerin göreceli boyutları ve orantılarıyla ilgili algılarını tutarlı bir şekilde koruyabilir (ör. bir muz soyarken).
	Tanımlayıcı yok.	Tanımlayıcı yok.

Dilsel farkındalık ve yorumlama

Bu ölçek, algılanan iletişim eylemlerinin ve işlevlerinin doğru bir şekilde yorumlanmasını sağlayan yetkinlikler için tanımlayıcıları içermektedir. Bu yetkinlikler, bir metinden beklentiler oluşturmak, işaretçinin varlığını anlamak, değerlendirmek ve farklı iletişim düzeylerini ayırt etmek için metinlerin ilgili işlevlerinin (inandırıcılık, eğlendiricilik, ikna edicilik, etkileyicilik vb.) tanımlanmasına izin vermektedir. Yetkinlikler ayrıca üslup biçimsel araçların, çağrışımsal anlamların ve bilinçli bürünsel sinyallerin anlaşılmasını ve değerlendirilmesini içermektedir.

Üst dil yetkinlikleri, örneğin estetik bir katkı veya retorik bir yanıt olarak algılanan belirli işaret ve ifadelerin değerlendirici niteliklerine izin verir. Bu yetkinlikler, bir işaretçinin üretimlerinin yorumlanmasında (örneğin bir itiraz veya talepte bulunan bir metinde veya resmî bir metinde) ve işaretleme üzerine yansımaları düşünülürken uygulanır.

Sözlüksel ve üretici birikimlere erişmenin ötesinde, bu yetkinlikler, sözlüğün parçası olmayan tempo ve tarz çeşitliliği gibi farklı türdeki işaretleştirilen ifadeleri anlama yetkinliğini kapsar. Ayrıca yazılı metnin yazarlarının aksine, işaretlenen bir metnin yazarı genellikle görünür durumda kalır: videoya kaydedilmiş işaret metinleri yazarlardan uzaklaşmış değildir ve aktarılan anlamlar, teknolojik teknikler (ör. bir avatar) kullanmadıkça yazarlardan kopmaz. Bu nedenle işaretçinin görünümü, işaretlenen bir metnin yorumlanması için büyük ölçüde önemli olabilir. Nitekim bu özellik, videoya çekilmiş metinlerin yüz yüze etkileşimlerle paylaştığı ortak noktadır.

Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İşaretçi tarafından iletilen bilinçli bürünsel sinyallerin yanı sıra dilsel olmayan (sözel olmayan) sinyallerin doğru yorumlanması,
- ▶ Amaçlanan iletişim eyleminin bir bütün olarak tanımlanması ve işaretçinin görünüme uygunluğunun değerlendirilmesi,
- ▶ İşaretçinin kasıtlı ve kasıtsız, iletişimsel ve iletişimsel olmayan davranışlarını, doğru yorumlamalarını ve yansımalarını ayırt etme yeteneği,
- ▶ Yeni sınıflandırıcıların, duraklamaların, el şekillerinin, hazır işaretlerin vb. doğru yorumlanması,
- ▶ El-dışı araçların doğru yorumlanması, örneğin yapılandırılmış eylem ve yapılandırılmış diyalog unsurları olarak yüz ifadesi, bakış, ağız jestlerinin dâhil olduğu (veya olmadığı) ağızla söyleme;
- ▶ Açık olmayan bir şekilde aktarılsa bile yan anlam ayrımı,
- ▶ Duraklamaların, metaforların, ironinin vb. retorik veya yapısal işlevinin doğru yorumu.

	Dilsel farkındalık ve yorumlama
C2	Karmaşık metinlerdeki önemli noktaları çözebilir. Kullanım bağlamında estetik işaretleşmeyi, aşına olmasa bile anlayabilir. Soyut şiirsel işaretleri yorumlayabilir. İşaretlenen bir metindeki retorik ve üslup biçimsel öğeleri tanıyabilir ve işlevlerini anlayabilir (ör. tekrar, kafiye, metafor, ironi). İşaretçinin farklı üslup biçimsel öğelerini aynı anda birleştirdiği işaretleşmeyi anlayabilir (ör.: Baskın olmayan el bir bağlamı belirtirken baskın el, el-dışı ifadelerle birleştirilmiş olarak farklı bir bakış açısından bir eylemi belirtir.)⁴⁸. Sözcük düzenindeki bir değişkenliği tanıyabilir ve onun retorik etkisini tanımlayabilir (ör. vurgu). Bir işaretçinin bir işareti sürekli tutuşunu bürünsel ya da retorik bir öge olarak kullandığını anlayabilir.
C1	İşaretlenen uzun bir metinden aşına olmayan bir konuyla ilgili önemli bilgileri çıkarabilir. Bir metin hakkında söylenen bir ifadenin ima edilen bir anlamı dikkate alıp almadığına karar verebilir. İşaretlenen bir metin içindeki üst dil gönderimlerini doğru bir şekilde yorumlayabilir. Bir metinde açıklanan örneksemelerden yararlanarak bilinmeyen kavramları kavrayabilir. Metni yapılandırma aracı olarak (ör. lehte ve aleyhteki savları ayırmak için) veya dilsel bir öge olarak (ör. ilgi yancümleleri için) vücut duruşunun kullanımını ayırt edebilir. İşaretçinin el-dışı işaretlerle ve yapılandırılmış eylemlerle ifade ettiği karmaşık duygusal durumları anlayabilir. Yaratıcı görüntülerde ifade edilen içeriği tanımlayabilir ve ana hatlarını çizebilir. İşaretçinin kullandığı yaratıcı dil oyunlarını açıklayabilir (ör. estetik bir unsur olarak el şekli).

48. Bu, bir «vücut bölümlenme» örneğidir.

	Dilsel farkındalık ve yorumlama
B2	Bir metinde ima edilen ancak açıkça belirtilmeden aktarılan bilgileri anlayabilir (ör. "Kayak yapmaya gitti." ya da "Onu hastanede ziyaret edeceğim."). Bir metnin ana noktalarını, işaretçi ayrıca ara açıklamalar yaptığında bile takip edebilir. Bir işaretçinin karmaşık bir metni rahat mı yoksa gergin bir şekilde mi iletildiğini anlayabilir. İşaretçinin belirli bir ritimde metin üretilip üretilmediğini anlayabilir ve çeşitli ritimlerin etkisini tanımlayabilir. İşaretçinin bir metne neden duraklamalar eklediği ile alakalı (ör. yapısal bir öge olarak anlamlı oldukları veya işaretçinin düşünmesi gerektiği için) gerekçeler üretebilir. Kimin hangi görüşe sahip olduğunu ve bu görüşlerin birbiriyle nasıl ilişkili olduğunu anlayabilir. İşaretçinin kişisel deneyimlerinin tartışmayı ne zaman etkilediğini ve etkilemediğini anlayabilir. Kullanılan işaretleşme tarzının içeriğe uygun olup olmadığını belirleyebilir. Muhatabın işaretleri ve el-dışı ipuçlarından yola çıkarak işaretçinin söylediklerinden ne kadar emin olduğuna karar verebilir (ör. <kararsız>/<belirsiz>/<olası>). Sınıflandırıcı yapılar sahip üretici işaretleri, taklitçi, gösterimsel işaretlerden ayırt edebilir. El-dışı araçlardan daha az yararlanıldığında bile muhatap tarafından yapılan işaretleri takip edebilir. Bir metnin işaret hızının kendi üzerindeki etkisini anlatabilir. Bir kişinin kendisini bağlama ve ilgili metnin türüne (kıyafet, aura, bakımlı görünüm) uygun bir şekilde sunup sunmadığını yargılayabilir. Aşına olmayan işaretlerin anlamını karşılaştırmalar ve örneksemeler kullanarak çıkarabilir.
B1	Yapılan ifadeler dizisinden olayların sırasını anlayabilir. Belirli bir konudaki basit "lehte" ve "aleyhte" savları anlayabilir. Bir metnin bir konuda bahsettiği avantaj ve dezavantajları anlayabilir. Sonuçların temel yönlerini anlayabilir. Vurgu için kullanılan el-dışı bileşenler (ör. yüz ifadesi, hareket boyutu) temelinde önemli öğeleri tanıyabilir ve doğru şekilde yorumlayabilir. Kullanılan sınıflandırıcılardan hangi genel terimin konuşulduğunu çıkarabilir (ör. bir cinayet silahının ele alınmasından "cinayet"). Bir metindeki önemli ve önemsiz içeriği ayırt edebilir. Üst vücudun hareketlerinden zamansal çıkarımlar yapabilir. Bir metni o kadar iyi anlayabilir ki duygusal olarak etkilenir. Metinde gerginlik yaratmak için işaretçi tarafından kullanılan el-dışı öğeleri tanıyabilir. <avuç-ıç-yukarı> işaretini doğru bir şekilde yorumlayabilir (ör. bir duraklamayı belirtmek için). El-dışı belirticileri tanıyabilir ve anlayabilir. Talimatları uygulayabilmeleri için açıklamaları anlayabilir.
A2	Bir konuya girişi anlayabilir ve onu kendi sözcükleriyle yeniden üretebilir. İşaretçinin bir konu hakkındaki görüşünü kavrayabilir. Açıklamaları ve örnekleri birbiriyle ilişkilendirebilir. İşaretçi kişi bunları yüz ifadeleriyle iletildiğinde duyguları yorumlayabilir. Alıcı olarak kendine hitap edilip edilmediğini anlayabilir. Günlük konulardaki işaretlenen metinlerin ana noktalarını anlayabilir Eşyalar arasındaki farkları kavrayabilir ve gösterebilir. Farklı dilsel yollarla ifade edilseler bile (ör. sözlüksel bir işaret veya yapılandırılmış eylemle) özdeş gönderimleri tanımlayabilir. Aralıksız devam eden akışta aşına olmayan işaretleri tanıyabilir ve ne anlama geldiklerini sorabilir.
A1	El-dışı ipuçları temelinde olumlu ve olumsuz tutumları ayırt edebilir (ör. çatık kaşlarla birlikte çok kalkık kaşlar). İsteklerin/taleplerin doğrudan doğruya kabulünü veya reddini anlayabilir.

Hazır bulunuşluk ve etki

Bir kişinin işaretlenmesinin muhataplar üzerindeki etkisinin boyutu (inandırıcılık, eğlendiricilik, ikna edicilik, etkileyicilik gibi etkisöz etkileri) ve kullanıcının/öğrenenin kullanımındaki belirli işaretler bu ölçeğin temel odak noktasıdır. Bu ölçek hem ele ait hem de el-dışı öğeler olmak üzere kelime birikimine, yapıların çeşitliliğine ve alıcıyı etkileyen bir metin üretmek için kullanıcının bunları biçimsel olarak kullanma şekline odaklanır. İşaretçi kullanıcının kapsamlılık sunmak, övünmek ya da açıklama yapmak için bunların varlığından haberdar olmalıdır.

Bu, tempo ve tarzdaki çeşitlilik gibi işaretlenen bir ifadeyi sunmanın farklı yollarını içerir. Yazılı bir metnin aksine, yazar işaret metinlerinde görünür durumdadır: bir işaret dilinde videoya kaydedilmiş metinler genel anlamda yazarlarından ve aktarılan anlamlardan kopuk değildir. Örneğin, resmî bir işaret metni üretme işaretçi tarafından uygun bir resmî görünüm gerektirir. Bu nedenle, işaretlenen metinler üretmede ek bir yetkinlik vardır, yani öğrenilmesi gereken ve belirli amaçlar için uygun bir işaret metninin nasıl başarılı bir şekilde üretilceğinin çeşitli boyutlarını içeren “kamera önü yetkinliği”.

Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- Genel mesajda kapsamlılık ve anlamsal netlik (C2 seviyesinde estetik kullanıma kadar),
- Retorik araçların bilinçli kullanımı, üslup seçenekleri, duraklama yapısı ve söylem denetimi,
- Söylemsel üretimlerde muhatapların ihtiyaçlarının öngörülmesi,
- Hazır işaretler de dâhil olmak üzere üretici ve var olan sözlükçe kullanım, uygun ve etkili olduğunda betimleme kullanımı,
- Belirli işlevlerin ve kelime birikiminin ifade edilmesi (A seviyeleri),
- İşaretçinin davranışı ve görünümü (görünürdeki ortam, aksesuarlar vb. dikkate alınarak).

	Hazır bulunuşluk ve etki
C2	Düşünce zincirini kaybetmeden yaratıcı olabilir. Gerilim ve heyecan yaratmak için çok çeşitli yollar kullanabilir (ör. kurgulanmış eylem, retorik sorular, değişen ritim). Yaratıcı dil biçimlerinin ortaya çıkması için estetik bir unsur olarak el şekillerini zahmetsizce ve eğlenceli bir şekilde kullanabilir. Uygun olduğu şekilde çeşitli işaretler ve betimlemeler kullanarak düşünce ve duygularını sanatsal bir şekilde sunabilir.
C1	İyi şekilde hazırlanabilir, böylece işaretlerken içerik hakkında düşünmek zorunda kalmaz. Yüksek derecede konsantrasyon gerektiğinde bile işaretlerken sakin ve rahat görünür. Bir hikâyedeki karakterlere kendi bireysel dilsel profilini (tarz, ton, üslup vb.) aktarabilir. Alıcının hikâyede neler olup bittiğine kendisini kaptıracak şekilde bir anlatı geliştirmek için dili kullanabilir. Gerilim oluşturmak için işaretlenme hızını (yavaştan hızlıya) değiştirebilir. Alıcıların coşkuya kapılmasına neden olabilir. Abartıyı uygun ve etkili bir şekilde kullanabilir.
B2	İlgili konu hakkında geleneksel olmayan ve özgün yansımalarla dilsel olarak becerikli bir şekilde katkıda bulunabilir. Hayal gücünü ve kavramları yaratıcı bir şekilde ifade edebilir. Gerilim ve heyecan yaratmak için çok çeşitli el-dışı araçlar arasından seçim yapabilir. İzleyicinin güçlü duygular yaşamasına neden olabilir (ör. gülme, ağlama). Bir olayı heyecan verici bir şekilde anlatabilir. Yapılandırılmış eylem ve jestlerle karmaşık duygusal durumları ifade edebilir. Alıcının alakalı bilgileri daha iyi kavramasına yardımcı olacak mantıklı karşılaştırmalar yapabilir. Bir metnin sonuyla ilgili olarak alıcı tarafında merak uyandırabilir/alıcının merakını uyandırabilir.
B1+	Alıcıları düşündürcek şekilde yeni bir bakış açısı aktarabilir. Kendisine yakın olan bir kişinin duygularını ifade edebilir. Anlamı iletme için beden dilini ve yüz ifadesini kullanabilir. El-dışı araçların ve hareketleri kapsamlı biçimde kullanarak neyin önemli olduğunu vurgulayabilir.

	Hazır bulunuşluk ve etki
B1	Çeşitli araçlar kullanarak (ör. retorik sorular) alıcıların dikkatini çekebilir. Bir hikâyeyi inandırıcı bir şekilde anlatabilir. Bir karakterin kişisel özelliklerini ifade edebilir.
A2	Kendini nazik ve uygun bir şekilde sunabilir. Duygusal etkilenmeyi dışlayarak gerçekleri tarafsız bir şekilde ifade edebilir. Duyguları iletebilir ve harekete geçirebilir (ör. neşe, üzüntü). Duyguları yüz ifadesi yoluyla iletebilir. Olumsuz ve olumlu duyguları ifade etmek için betimlemeyi uygun şekilde kullanabilir (ör. kaşlar çatık: olumsuz; kalkık kaşlar: olumlu).
A1	İşaretleşmenin alıcılar tarafından kolayca görülebilmesi için kendini uygun biçimde konumlandırabilir. Duygu durumunu yalnızca betimleme yoluyla ifade edebilir (sözlüksel işaretlere ihtiyaç duymadan).

İşleme hızı

Bu ölçek, bir işaret dilini anlamanın kolaylığını veya çabasını tanımlayan yetkinlikleri içerir. İşleme hızı, örnek vermek gerekirse aşına olan ve aşına olmayan işaretlere, dil bilgisel karmaşıklığının derecesine veya parmak hecelemesi ağırlığına bağlı olabilir. Bu nedenle ölçek, diğer ölçeklerin farklı yetkinliklerinin nasıl kullanılabileceğini, otomatikleştirilmiş yetkinliklerin hâlihazırda nasıl olduğunu ve yorumlamada kaç kaynağa yer verilmesi gerektiğini veya mesajların daha fazla işlenmesi için mevcut olan kaynakları ele alır. Bireyin kullandığı dile göre zorlu iletişim deneyimi buna bağlıdır. İşleme hızı, alıcının eğitim düzeyini ve iletilen bilgileri ne kadar iyi kavrayıp anlayabildiğini gösterir.

Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ Değişebilen uzunluk, açıklık ve karmaşıklıkta metinleri ve ifadeleri anlama zorluğu,
- ▶ Başkalarının işaretleşme hızını, düzenini ve ritmini değerlendirme ve kendini izleme becerisi,
- ▶ Farklı sesletim organları ile üretilen eylemleri aynı anda yakalayabilme,
- ▶ Birkaç karakter ve karmaşık ortamlardaki eylemleri takip edebilme,
- ▶ Metnin farklı bölümleri arasındaki geçişler pürüzsüz, hemen göze çarpmayan bir şekilde işaretlenmiş olsa (metin bölümleri yapısal olarak belirgin olmasa) bile mesajları veya metinleri takip edebilme (metnin giriş, gelişme ve sonuç gibi bölümlerini bölebilme),
- ▶ Akıcı bir şekilde üretilen parmak hecelemesinin anlama becerisi,
- ▶ Benzeşmelere, kesintilere, boşluklara, duraklamalara, üretim hatalarına veya belirsiz işaretleşmelere rağmen içeriği takip edebilme.

	İşleme hızı
C2	Paralel bir şekilde sahnelenen metinleri takip edebilir (ör. iki işaretçi ile). Örneğin, bir panel tartışmasında birkaç işaretçi yer aldığında, sıra alma taleplerini izleyerek bir sonraki sırayı kimin alacağını takip edebilir. Bir metinde bahsi geçen çeşitli yönlerden işaretçi birbiri ardına ve hızlı bir şekilde bahsetse bile onları listeleyebilir. Her harfi görmese ve belki de sadece ergonomik kelime şekillerini görse bile, parmak hecelemesini akıcı bir şekilde, kolayca anlayabilir.

	İşleme hızı
C1	Uzun, akıcı bir şekilde işaretlenen bir metni takip edebilir. Karmaşık raporları zorlanmadan takip edebilir. Çeşitli sınıflandırıcı yapıları kullanarak tanımlanan nesneler/kişiler/yerler arasındaki karmaşık eylem ve ilişkileri kolayca anlayabilir. Birkaç işaretçi dâhil olduğunda bile insanların birbirlerinin iletişim davranışlarına nasıl tepki verdiğini (örneğin bir panel tartışmasında) takip edebilir. İşaretçi tek elini kullansa bile işaretlenen bir metni anlayabilir. Bilinmeyen birkaç işaret içerdiğinde bile bir metni takip edebilir. Belirli işaretler veya cümleler eksik veya görünmez olduğunda bile bir metni anlayabilir. İşaretleme hatalarını tespit edebilir ve sorgulamadan kendisi düzeltebilir.
B2	Beklenmedik haberleri veya video mesajlarını hazırlık yapmadan takip edebilir. İşaretçi farklı sınıflandırma yapılarını (ör. kontrol ediciler [manipulator], yedekleyiciler [substitutor]) kullansa bile eylemlerin açıklamalarını kolayca anlayabilir. Bir metinde beklenmedik dönüşlerile takip edebilir. Ritmik olarak sunulan hareket dizilerini ve eylemleri anlayabilir ve estetik niteliklerini tanıyabilir.
B1	Uzun ve yavaş işaretlenen bir metni birkaç kez gösterilmesi koşuluyla takip edebilir. Bilinen bir hikâyenin anlatımını zorlanmadan takip edebilir. İşaretçi hızlı bir şekilde kullansa bile çeşitli el şekillerini tanıyabilir ve taklit edebilir. İşaretleme hatalarını tespit edebilir ve daha fazla netlik ve açıklık isteyebilir. Tekrarlanması koşuluyla daha uzun, akıcı bir şekilde işaretlenen bir metni takip edebilir. Yavaş işaretleştirilmesi koşuluyla nispeten uzun bir metni tek seferde anlayabilir. Bir metindeki kişiler için adlandırmaları (isim, parmakla yazılmış öğeler, işlevler) ve bunlara daha sonra yapılan gönderimleri anlayabilir.
A2	Açıkça görülebilmeleri koşuluyla, muhatabın işaretlerini takip edebilir. İşaretçinin gerektiğinde tekrar etmesi koşuluyla harflerin akıcı parmak yazımını anlayabilir.
A1	Kısa, yavaş ve anlaşılır şekilde işaretlenen metinleri tek seferde anlayabilir.

İşaretleme akıcılığı

Bu ölçek, iletişimsel dil yetkinlikleri kapsamındaki akıcılık ölçeğinin doğrudan doğruya eşdeğeridir. Bu ölçekte işlevsel hâle getirilen anahtar kavramlar şunlardır:

- ▶ İşaretleşmenin hızı, düzenliliği ve ritmi,
- ▶ Uygun olduğunda duraklatma yeteneği, farklı sesletim organları ile eş zamanlı yapıları ifade etme yeteneği,
- ▶ İşaretleri birbiri ardına yumuşak geçişlerle ve bozulma olmadan sesletme yeteneği,
- ▶ Bilinmeyen işaretler (A seviyeleri) veya bağlama bağlı vurgu (B seviyesi ve ötesi) için veya iki dillilere yönelik ortak işaretleşme aracı olarak (tüm seviyeler) kelimeleri ifade etmek üzere akıcı bir sırayla parmakla heceleme yeteneği.

	İşaretleme akıcılığı
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1
C1	Sabit bir ritimde hızla işaretleşme yapabilir. Daha uzun bir metni akıcı ve ritmik olarak işaretleştirebilir. Bir retorik veya bürünsel özellik olarak, bir işaretin süresi uzatılmış gösterimini (sabit şekilde tutma) kullanabilir.

	İşaretleme akıcılığı
	Planlama yapmak için bazı duraklamalar gerekli olsa da akıcı bir hızda işaretleşebilir. Aşına olduğu bir hikâyeyi işaret dilinde akıcı bir şekilde anlatabilir. Sabit durumda bulunan bir şeyi göstermek için (sabit durma) bir eliyle bir işaret yaparken aynı anda diğer elini işaretleşmeye devam etmek için kullanabilir ⁴⁹.
B2	Bireysel işaretleri düşünmeye ihtiyaç duymadan rahat bir tempoda işaretleşebilir. Etkileyici olması için uygun noktalarda duraklamalar kullanabilir. Bir hareketin veya etkinliğin aşamalarını ritmik olarak temsil edebilir (ör. düşen yapraklar, dolu). Parçaları sorunsuz bir şekilde bağlayarak veya karıştırarak akıcı bir şekilde parmakla heceleylebilir.
B1	Alakalı konular arasında akıcı geçişler yaparak işaretleşebilir. Kısa bir metni ritmik olarak işaretleştirebilir. Akıcı bir şekilde parmak hecelelemek için el şekli dizilerini ve/veya el şekillerini kullanabilir.
A2	Basit bir cümleyi ritmik biçimde işaretleştirebilir. Bir cümlenin sonunu bir duraklama bırakarak açıkça gösterebilir.
A1	Tanımlayıcı yok.

49. Bu yapılar aynı zamanda “parçalı şamandıralar” olarak da bilinir.

EKLER

D-AOBM SEVİYELERİNİN ÖNE ÇIKAN ÖZELLİKLERİ

A1 seviyesi üretken dil kullanımının en düşük seviyesi olarak kabul edilmektedir. Öğrenenin prova edilmiş, sözcüksel olarak düzenlenmiş, duruma özgü sınırlı öbek birikimine güvenmek yerine, “basit bir şekilde etkileşime girebildiği, kendisi, yaşadığı yer, tanıdığı insanlar ve sahip olduğu şeyler hakkında soru sorup cevap verebildiği, öncelikli ihtiyaç alanlarında veya çok aşına olduğu konularda basit açıklamaları başlatabildiği ve bunlara yanıt verebildiği” seviyedir.

A2 seviyesi “Başlangıç [Waystage]” tanımlamasında belirtilen seviyeyi yansıtmaktadır. Sosyal işlevleri belirten tanımlayıcıların çoğu bu seviyede bulunmaktadır: “selamlama ve hitap için günlük incelik biçimlerini kullanma”; “insanları selamlama, nasıl olduklarını sorma ve haberlere tepki verme”; “çok kısa sosyal konuşmaları idare etme”; “insanlara işte ve serbest zamanlarında ne yaptıkları hakkında sorular sorma ve soruları yanıtlama”; “davet etme ve davete yanıt verme”; “ne yapacağı, nereye gideceği üzerine tartışma ve buluşma için düzenlemeler yapma”; “tekliflerde bulunma ve bir teklifi kabul etme” gibi. “Eşik” [B1-Threshold] seviyesinde yurtdışında yaşayan yetişkinler için tüm işlemsel tanımlamaların basitleştirilmiş, kısaltılmış hâli olan evden dışarı çıkıp yapılan şeylerle ilgili tanımlayıcılar bu seviyede de bulunabilir. Örneğin, “mağazalarda, postanelerde veya bankalarda basit işlemler yapma”; “seyahat hakkında basit bilgiler alma”; “toplu taşıma araçlarını (otobüsler, trenler ve taksi vb.) kullanma, temel bilgileri talep etme, yol tarifi sorma, yol tarif etme ve bilet satın alma”; “günlük mal ve hizmetleri talep etme ve sağlama”.

Bir sonraki seviye, “Sağlam Başlangıç” [strong Waystage] (A2+) performansını temsil etmektedir. Burada göze çarpan şey, bir miktar yardım ve belirli sınırlamalar dikkate alındığında, karşılıklı konuşmaya daha aktif katılımdır. Örneğin: “basit, kısıtlı yüz yüze karşılıklı konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirme”; “aşırı çaba harcamadan basit, rutin bilgi alışverişlerini yönetmek için yeterince anlama”; “gerekirse diğer kişinin yardım etmesi koşuluyla öngörülebilir günlük durumlarda aşına olunankonularda fikir ve bilgi alışverişinde bulunma”; “istediğini ifade etmek için yardım isteyebilirse temel temalar üzerinde başarılı bir şekilde iletişim kurma”; “genellikle mesajdan ödün vermek ve kelimeleri/işaretleri aramak zorunda kalacak olsa da öngörülebilir içeriğe sahip günlük durumlarla başa çıkma”; “açık tartışmaya katılımı oldukça sınırlı olsa bile biraz yardımla, yapılandırılmış durumlarda makul bir kolaylıkla etkileşime geçme”. Bu seviyede göze çarpan başka bir şey de monologları sürdürmek için önemli ölçüde daha fazla yetenektir, örneğin: “nasıl hissettiğini basit terimlerle ifade etme”; “çevresinin günlük hâllerinin kapsamlı bir betimleme, örneğin insanlar, yerler, bir iş veya eğitim deneyimini anlatma”; “geçmiş etkinliklerini ve kişisel deneyimini anlatma”; “alışkanlıkları ve rutinleri ifade etme”; “planları ve düzenlemeleri anlatma”; “bir konuda neyi sevip neyi sevmediğini ifade etme”; “olayların ve etkinliklerin kısa, temel tanımlarını yapma”; “evcil hayvanları ve eşyaları betimleme”; “nesneler ve sahip olduğu şeyler hakkında kısa açıklamalar yapma ve bunları karşılaştırmak için basit betimleyici bir dil kullanma”.

B1 seviyesi, yabancı bir ülkeye gelen bir ziyaretçi için “Eşik” seviyesini [Threshold] yansıtır ve belki de en açık şekilde iki özellikle sınıflandırılmaktadır. İlk özellik, etkileşimi sürdürme ve çeşitli bağlamlarda istenen şeyi elde etme yeteneğidir. Örneğin: “insanların standart bir dilde açıkça sesletilmesikoşuluyla, genellikle etraflarındaki uzayan tartışmaların ana noktalarını takip etme”; “arkadaşlarla resmî olmayan bir tartışmada kişisel görüş ve öneriler verme veya isteme”; “söylemek istediği ana noktayı anlaşılır bir şekilde ifade etme”; “istediklerinin çoğunu ifade etmek için çok çeşitli basit dil yapısını esnek bir şekilde kullanma”; “bir sohbeti veya tartışmayı sürdürme ama bazen tam olarak ne istediğini ifade etmeye çalışırken takip etmekte zorlanma”; “dil bilgisel ve sözcüksel planlama ve onarma için duraklamaları özellikle daha uzun serbest üretimde çok belirgin olsa da anlaşılır bir şekilde devam ettirme”. İkinci özellik günlük yaşamdaki sorunlarla esnek bir şekilde başa çıkma yeteneğidir, örneğin “toplu taşımada daha az rutin durumlarla başa çıkma” gibi: “bir acente aracılığıyla seyahat düzenlemeleri yaparken veya gerçekten seyahat ederken ortaya çıkması muhtemel çoğu durumla ilgilenme”; “bilinen konulardaki karşılıklı konuşmalara hazırlıksız girme”; “bir şikâyetle bulunma”; “etkileşim içerisinde muhatabına çok bağlı olmasına rağmen bir mülakat/muayene görüşmesinde bazı inisiyatifler alma (örneğin yeni bir konuyu gündeme getirmek için)”; “birisinin az önce söylediklerini açıklamasını veya detaylandırmasını isteme”.

Sonraki seviye “Sağlam Eşik” [strong Threshold] (B1+) olarak görülmektedir. [Yukarıda bahsedilen] aynı iki temel özellik, bilgi “miktarının” alışverişine odaklanan bir dizi tanımlayıcının eklenmesiyle bu seviyede de varlığına devam etmektedir, örneğin: “soruları ileten, sorunları açıklayan mesajlar alma”; “bir mülakatta/muayenede gerekli

olan somut bilgileri sınırlı bir netlikle yapsa bile, o bilgileri verme (örneğin, bir doktora belirtileri tanımlama); "bir şeyin neden sorun olduğunu açıklama"; "bir kısa öykü, makale, konuşma, tartışma, röportaj veya belgesel hakkında özet yapma, fikirlerini belirtme ve ayrıntılı soruları yanıtlama"; "diğer kişinin hızlı veya uzayan bir yanıtı varsa ara sıra tekrar istemek zorunda kalsa da bilgileri kontrol ve teyit ederek hazırlanmış bir mülakat yapma"; "ayrıntılı yönergeler vererek bir şeyin nasıl yapılacağını tarif etme"; "kendi alanındaki aşına olduğu rutin ve rutin dışı konularda birikmiş olgusal bilgileri biraz güvenle paylaşma".

A2 seviyesi (Başlangıç) ile B1 seviyesinin (Eşik) farklı olduğu kadar, B2 Seviyesi de B1 seviyesinin çok üstünde yeni bir seviyeyi temsil eder. "Üstünlük" [Vantage] seviyesinin tanımlamasını yansıtmaması amaçlanmıştır. Kullanılan metafora göre orta seviye platosu boyunca yavaş ama dengeli bir şekilde ilerleyen kullanıcı/öğrenen bir yere vardığını, her şeyin farklı görüldüğünü, yeni bir bakış açısı kazandığını, etrafa yeni bir şekilde bakabileceğini fark eder. Bu kavram, bu seviyede ölçünleştirilen tanımlayıcılar tarafından önemli ölçüde teyit edilmiş görünmektedir. Şimdiye kadar var olan içerikten [tanımlayıcılar] tamamen farklıdır. Örneğin, seviyenin alt boyutunda odakta etkili bir sav vardır: "ilgili açıklamaları, savları ve yorumları sağlayarak tartışmadaki görüşleri dikkate alma ve sürdürme"; "çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını vererek güncel bir konu hakkındaki bir bakış açısını açıklama"; "gerekçeli bir sav zinciri oluşturma"; "belirli bir bakış açısını destekleyen veya karşı görüşte olan gerekçeler sunan bir sav geliştirme"; "bir sorunu açıklama ve bir müzakeredeki muhatapların tavizde bulunması gerektiğini açıkça belirtme"; "nedenler, sonuçlar, varsayımsal durumlar hakkında tahminde bulunma"; "bilinen bağlamlarda yorum yaparak, bakış açısını açıkça ortaya koyarak, alternatif önerileri değerlendirerek, varsayımlarda bulunarak ve o varsayımlara yanıt vererek resmî olmayan tartışmalarda aktif olarak yer alma". İkinci olarak seviye boyunca ilerlerken iki yeni odak vardır. Birinci yeni odak, sosyal söylemde kendine ait olandan fazlasını yapabilmektir. Örneğin, "doğal, akıcı ve etkili bir şekilde karşılıklı konuşma"; "(işitsel/görsel olarak) gürültülü bir ortamda bile standart dilde kendisine söylenenleri ayrıntılı olarak anlama"; "her zaman zarif bir şekilde yapamasa da söyleşi başlatma, yeri geldiğinde söz sırası alma ve gerektiğinde konuşmayı bitirme"; "ne söyleyeceğini ifade ederken zaman kazanmak ve söz sırasını korumak için hazır öbekler kullanma (ör. "Cevaplaması zor bir soru"); "her iki tarafı da zorlamadan hedef dilin kullanıcıları ile düzenli etkileşimi oldukça mümkün kılan bir akıcılık ve spontanlık ile etkileşim kurma"; "normalde konuşmada bulunan yön, tarz ve vurgu değişikliklerine uyum sağlama"; "hedef dilin kullanıcıları ile istemeyerek onları güldürmeden veya kızdırmadan veya başka bir yetkin kullanıcıyla olduklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden ilişkileri sürdürme". İkinci yeni odak, yeni bir dil farkındalığı derecesidir: "yanlış anlamalara yol açmış hataları düzeltme"; "tekrarlayan hataları anımsama, kullandığı dili bilinçli olarak izleme"; "eğer farkına varırsa eksikleri ve hataları genellikle düzeltme"; "alıcı(lar) üzerindeki etkisini göz önünde bulundurarak söylenecekleri ve söyleme biçimini planlama". Genel olarak bu seviye bir dil öğreneni için aşılması gereken yeni bir eşik olarak görünmektedir.

"Sağlam Üstünlük" (B2+) performansını temsil eden bir sonraki seviye, tartışma, etkili sosyal söylem ve B2 ("Üstünlük") seviyesinde ortaya çıkan dil farkındalığı üzerine odaklanmaya devam etmektedir. Bununla birlikte sav ve sosyal söylem üzerindeki odak, söylem becerilerine yeni bir odaklanma olarak da yorumlanabilir. Bu yeni söylem yetkinliği derecesi, karşılıklı konuşma yönetiminde (iş birliği stratejileri) kendini gösterir: "başkaları tarafından yapılan açıklamalar ve çıkarımlar hakkında geri bildirim vererek ve bunları takip ederek tartışmanın gelişmesine yardımcı olma"; "kendi katkısını başkalarınınkiyle ustaca ilişkilendirme". Bu tutarlılık/bağdaşıklık ile ilgili olarak da görülebilir: "cümleleri açık, bağlantılı söylemde sorunsuz bir şekilde birbirine bağlamak için sınırlı sayıda bağdaşıklık öğeleri kullanma"; "fikirler arasındaki ilişkileri açıkça belirtmek için çeşitli bağlantı ifadelerini verimli bir şekilde kullanma"; "önemli noktaları uygun şekilde vurgulayarak ilgili destekleyici ayrıntılarla sistematik olarak bir sav geliştirme". Son olarak, bu seviyede "uzlaşma" üzerine yoğunlaşan maddeler vardır: "telafi için ikna edici bir dil ve basit savlar kullanarak anlaşma talep etmek için bir durumun ana hatlarını çizme"; "verilen bir imtiyazın sınırlarını açıkça belirtme".

C1 seviyesi, aşağıdaki örneklerde gösterildiği gibi akıcı, spontane iletişime izin veren geniş bir dil varlığına iyi erişim ile bilinir: "Kendisini akıcı ve spontane, neredeyse hiç çaba harcamadan ifade etme. Boşlukların dolaylı ifadelerle anında üstesinden gelinmesine izin veren geniş bir sözcük birikimine iyi derecede hâkim olma. Dolaylı ifadeleri veya kaçınma stratejilerini bulmak için çok az belirgin arama yapma"; "sadece kavramsal olarak zor bir konunun, doğal, pürüzsüz bir dil akışını engellemesi". Önceki seviyeyi nitelendiren söylem becerileri, akıcılığa daha çok vurgu yaparak C1 seviyesinde belirgin olmaya devam eder, Örneğin: "söz sırası almak veya zaman kazanmak ve zamanı düşünürken kullanmak amacıyla yorumuna uygun bir giriş yapmak için akıcı söylem işlevleri birikiminden uygun olan öbeği seçme"; "metin düzenleme kalıplarının, bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerinin kontrollü kullanımını gösteren açık, pürüzsüz akan, iyi yapılandırılmış bir dil üretme".

C2 seviyesi ana dili düzeyinde veya ana diline yakın düzeyde yetkinlik anlamına gelmemektedir. Amaçlanan, son derece başarılı öğrenenlerin konuşmalarını simgeleyen dildeki netlik, uygunluk ve kolaylık derecesini nitelendirmektir. Burada ölçünleştirilen tanımlayıcılar şunları içerir: "makul bir doğrulukla, çok çeşitli niteleme

öğeleri kullanarak, daha ince anlam ayrımlarını iletme”; “yan anlam seviyelerinin farkında olarak deyimsel ifadelere ve gündelik anlatıma hâkim olma”; “bir zorluk etrafında geri dönüp muhatabın farkında olmayacağı bir şekilde yeniden yapılandırma”.

Ortak Başvuru Seviyeleri, değişen ayrıntı derecelerinde bir dizi farklı formatta sunulabilir ve kullanılabilir. Yine de sabit ortak başvuru noktalarının varlığı, şeffaflık ve tutarlılık, gelecek planlama için bir araç ve daha fazla gelişme için bir temel sunar.

Ortak Başvuru Seviyeleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Uzman kullanıcı	C2	Neredeyse tüm metin tiplerini anlayabilir. Farklı sözlü ve yazılı kaynaklardan gelen bilgileri, savları ve açıklamaları yeniden oluşturarak tutarlı bir sunumda özetleyebilir. Daha karmaşık durumlarda bile daha ince anlam ayrımlarını fark ederek kendini spontane, çok akıcı ve kesin bir şekilde ifade edebilir.
	C1	Çok çeşitli zorlukta, daha uzun metinleri anlayabilir ve örtük anlamın farkına varabilir. İfadeleri çok fazla aramsızın akıcı ve spontane bir şekilde kendisini ifade edebilir. Sosyal, akademik ve mesleki amaçlar için dili esnek ve etkili bir şekilde kullanabilir. Metin düzenleme kalıplarının, bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerin kontrollü kullandığını göstererek karmaşık konularda açık, iyi yapılandırılmış, ayrıntılı metinler üretebilir.
Bağımsız kullanıcı	B2	Kendi uzmanlık alanlarındaki teknik tartışmalar dâhil olmak üzere hem somut hem de soyut konulardaki karmaşık metinlerin ana fikirlerini anlayabilir. Her iki tarafı da zorlamadan, hedef dilin kullanıcıları ile mümkün olduğunca düzenli etkileşim kuracak akıcılıkla ve spontane bir biçimde etkileşime girebilir. Çok çeşitli konularda açık, ayrıntılı metinler üretebilir ve çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını vererek güncel bir konu hakkında bir bakış açısını açıklayabilir.
	B1	Düzenli olarak işte, okulda, serbest zamanlarında vs. karşılaşılan aşına olduğu meselelerdeki açık standart girdilerin ana noktalarını anlayabilir. Dilin konuşulduğu bir bölgede seyahat ederken ortaya çıkması muhtemel çoğu durumla başa çıkabilir. Aşına olduğu veya kişisel ilgi alanına giren konularda basit, bağlantılı metinler üretebilir. Deneyimleri ve olayları, hayalleri, umutları ve emelleri betimleyebilir ve kısaca görüşler ve planlar için nedenler sunabilir ve açıklamalar yapabilir.
Temel kullanıcı	A2	Kendisi için en yakın alakalı (ör. çok temel kişisel ve aile bilgileri, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam) cümleleri ve sık kullanılan ifadeleri anlayabilir. Aşına olduğu ve rutin konularda basit ve doğrudan doğruya bilgi alışverişini gerektiren basit ve rutin görevlerde iletişim kurabilir. Geçmiş, yakın çevresi ve öncelikli ihtiyaç alanlarındaki meselelerinin boyutlarını basitçe betimleyebilir.
	A1	Somut türden ihtiyaçların karşılanmasına yönelik aşına olduğu günlük ifadeleri ve çok temel öbekleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini ve başkalarını tanıtabilir ve sorular sorabilir. Nerede yaşadığı, tanıdığı insanlar ve sahip olduğu şeyler gibi kişisel ayrıntılar hakkında sorular sorabilir ve sorulan soruları yanıtlayabilir. Diğer kişinin yavaş ve açık konuşması ve yardım etmeye hazır olması koşuluyla basit bir şekilde etkileşim kurabilir.

ÖZ DEĞERLENDİRME TABLOSU (ÇEVİRİM İÇİ İLETİŞİM VE ARACILIK AÇISINDAN GELİŞTİRİLMİŞ HÂLİYLE)

Alımlama	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Sözlü kavrama	Kendimle, ailemle ve en yakın somut çevremle ilgili aşına olduğum kelimeleri ve en temel öbekleri, insanlar yavaş ve açık bir şekilde konuştuğunda/işaretleştğinde tanıyabilirim.	En yakın kişisel ilgi alanımla (ör. çok temel kişisel ve aile bilgileri, alışveriş, yerel coğrafya, istihdam) ilgili öbekleri ve en yüksek kullanım sıklığında olan kelimeleri anlayabilirim. Kısa, açık, basit mesajlar ve duyurularda ana noktayı yakalayabilirim.	İş, okul, serbest zaman vb. ortamlarda düzenli olarak karşılaşılan aşına olduğum meselelerde açık ve standart bir dilin ana noktalarını anlayabilirim. Güncel olaylar veya kişisel veya mesleki anlamda ilgimi çeken konularla ilgili pek çok radyo veya televizyon programının ana fikrini, nispeten yavaş ve açık sunulduğunda anlayabilirim.	Konunun kabul edilebilir ölçüde aşına olması koşuluyla uzayan konuşmaları ve dersleri anlayabilir ve karmaşık tartışma akışını bile takip edebilirim. Çoğu TV haberini ve güncel olaylara dair programları anlayabilirim. Standart dilde olan filmlerin çoğunu anlayabilirim.	Konuşma açıkça yapılandırılmadığında ve konuşmadaki ilişki örgüsü yalnızca ima edilip açıkça işaret edilmediğinde bile uzayan konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri çok fazla çaba harcamadan anlayabilirim.	Kullanılan aksana alışmak için biraz zamanım olması koşuluyla ister canlı ister bant yayını olsun herhangi bir sözlü dili, doğal hızında sunulsa bile anlamakta zorluk çekmem.
Okuduğunu kavrama	Bilinen adları, kelimeleri/işaretleri ve çok basit cümleleri (ör. ilanlarda, posterlerde veya kataloglarda geçen) anlayabilirim.	Çok kısa, basit metinleri okuyabilirim. Reklamlar, prospektüsler, menüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük materyallerde belirli, öngörülebilir bilgiler bulabilir ve kısa, basit kişisel mektupları anlayabilirim.	Günlük veya işle ilgili yüksek [kullanım] sıklığı olan bir dil içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplardaki olayların, duyguların ve dileklerin betimlemelerini anlayabilirim.	Yazarların belirli duruşlarını veya bakış açılarını yansıtan çağdaş sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıları anlayabilirim.	Tarz ayrımlarını fark edip takdir ederek uzun ve karmaşık olgusal ve edebî metinleri anlayabilirim. Alanımla ilgili olmasalar bile bir uzmanlık alanına ait makaleleri ve daha uzun teknik yönergeleri anlayabilirim.	Kilavuzlar, bir uzmanlık alanına ait makaleler ve edebî eserler gibi soyut, yapısal veya dilisel olarak karmaşık metinler de dâhil olmak üzere yazılı dilin/işaret dilinin hemen hemen tüm biçimlerini kolaylıkla okuyabilirim.

Üretim	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Sözlü üretim	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit öbekler ve cümleler kullanabilirim.	Ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve şu anki veya en son işimi basit terimlerle betimlemek için bir dizi öbek ve cümle kullanabilirim.	Deneyimlerimi ve olayları, hayallerimi, umutlarımı ve hedeflerimi anlatmak için öbekleri basit bir şekilde birbirine bağlayabilirim. Düşünceler ve planlar için kısa gerekçeler ve açıklamalar yapabiliyim. Bir hikâye anlatabilirim veya bir kitabın veya filmin konusu ile ilişkilendirip o kitaba/ filme yönelik düşüncelerimi anlatabilirim.	İlgi alanımla ilgili çok çeşitli konularda açık, ayrıntılı betimlemeler sunabilirim. Çeşitli görüşlerin avantajlarını ve dezavantajlarını vererek güncel bir konu hakkındaki bir bakış açısını açıklayabilirim.	Alt temaları birleştiren, belirli noktaları geliştiren ve uygun bir sonuçla tamamlayan karmaşık konuların açık, ayrıntılı betimlemelerini sunabilirim.	Bağlama uygun bir tarzda ve alıcının önemli noktaları fark etmesine ve hatırlamasına yardımcı olan etkili bir mantıksal yapı ile açık, akıcı bir betimleme veya sav sunabilirim.
Yazılı üretim	Basit, birbirinden kopuk öbekler ve cümleler üretebilirim.	"Ve", "ama" ve "çünkü" gibi basit bağlayıcılarla bağlı bir dizi basit öbek ve cümle üretebilirim.	Bilinen veya kişisel olarak ilgimi çeken konularla karmaşık olmayan bağlantılı metinler üretebilirim.	İlgi alanlarımla ilgili çok çeşitli konularda açık, ayrıntılı metinler üretebilirim. Bilgi aktararak veya belirli bir bakış açısını destekleyen veya o bakış açısının karşısında olan gerekçeler öne sürerek bir deneme [kompozisyon] veya rapor hazırlayabilirim.	Bakış açılarımla belirli bir uzunlukta dile getirerek kendimi açık, iyi yapılandırılmış bir metinle ifade edebilirim. Bir denemede veya bir raporda, çarpıcı olduğunu düşündüğüm noktaları vurgulayarak karmaşık konuların ayrıntılı açıklamalarını üretebilirim. Akıldaki okuyucuya uygun tarzda farklı türde metinler üretebilirim.	Uygun bir tarzda açık, akıcı metinler üretebilirim. Alıcının önemli noktaları fark etmesine ve hatırlamasına yardımcı olan etkili bir mantıksal yapıya sahip, bir vakayı sunan karmaşık mektuplar, raporlar veya makaleler üretebilirim. Mesleki veya edebî eserlerin özetlerini ve o eserlere dair değerlendirme yazılarını üretebilirim.

Etkileşim	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Sözlü etkileşim	Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir hızda tekrarlamaya veya yeniden ifade etmeye hazır olması ve benim dile getirmeye çalıştığım şeyi ifade etmeme yardımcı olması koşuluyla onunla basit bir şekilde etkileşim kurabilirim. Öncelikli ihtiyaç duyulan alanlarda veya çok aşına olduğum konularda basit sorular sorup soruları yanıtlatabilirim.	Bilinen konular ve etkinlikler hakkında basit ve doğrudan doğruya bilgi alışverişini gerektiren basit ve rutin görevlerde iletişim kurabilirim. Genelde karşılıklı konuşmayı kendi başıma devam ettirecek kadar anlayamasam da çok kısa sosyal bilgi alışverişlerini idare edebilirim.	Hedef dilin konuşulduğu bir bölgede seyahat ederken ortaya çıkması muhtemel çoğu durumla başa çıkabilirim. Aşına olduğum alanıma giren veya günlük yaşamla ilgili konularda (ör. aile, hobiler, iş, seyahat ve güncel olaylar) hazırlıksız olarak karşılıklı konuşmaya katılabilirim.	Hedef dilin kullanıcılarıyla düzenli etkileşimi oldukça mümkün kılan bir akıcılık ve hazırlıksızlık düzeyiyle etkileşim kurabilirim. Aşına olduğum bağlamlarda, görüşlerimi açıklayarak ve onların devamını getirerek tartışmalarda etkin rol alabilirim.	Çok belirgin şekilde ifadeler aramadan, kendimi akıcı ve spontane olarak ifade edebilirim. Hedef dili sosyal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Fikirleri ve görüşleri net bir şekilde ifade edebilirim ve katkımı başkalarının katkılarına ustaca ilişkilendirebilirim.	Herhangi bir sohbe veya tartışmaya zahmetsizce katılabilirim. Deyimsel ifadeler ve gündelik anlatıma iyi bir aşinalığım vardır. Kendimi akıcı bir şekilde ifade edebilir ve daha ince anlam ayrımlarını doğru bir şekilde aktarabilirim. Eğer bir [dil] sorunun varsa diğer insanların neredeyse hiç farkına varmayacağı bir şekilde geriye dönüp yaşadığım zorluk etrafında [dili] yeniden yapılandırabilirim.
Vazılı ve çevrim içi etkileşim	Ne yaptığımı ve onu ne kadar beğendiğime dair ifadeler şeklinde kısa, basit selamlar gönderebilirim [Çevrim içinde paylaşılabiliyorum.] ve yapılan yorumlara çok basit bir şekilde yanıt verebilirim. Diğer gönderilere, resimlere ve medyaya yönelik görüşümü basitçe dile getirebilirim. Formları kişisel bilgilerle doldurarak çok basit bir satın alma işlemi tamamlayabilirim.	Nasıl hissettığimi, ne yaptığımı veya neye ihtiyacım olduğunu ifade ederek ve yapılan yorumlara teşekkür, özür veya sorulara yanıt ile karşılık vererek temel sosyal etkileşime girebilirim. Ürün siparişi vermek gibi basit işlemleri tamamlayabilirim, basit yönergeleri takip edebilir ve destekleyici bir muhatap ile paylaşılan bir görevde iş birliği yapabilirim.	Önceden hazırlanabilirsem deneyimler, olaylar, izlenimler ve duygular üzerine etkileşim kurabilirim. Basit açıklamalar isteyebilir veya verebilirim ve yorumlara ve sorulara biraz ayrıntılı olarak yanıt verebilirim. Daha karmaşık kavramları açıklığa kavuşturmak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcılar olması koşuluyla bir proje üzerine çalışan bir grupla etkileşim kurabilirim.	Etkileşimdeki diğer kişilerin karmaşık dilden kaçınması, bana zaman tanıması ve genellikle iş birliğine dayalı olmaları koşuluyla katkılarımı onlarınkilere bağlayarak ve yanlış anlamaları veya anlaşmazlıkları ele alarak birçok kişiyle etkileşim kurabilirim. Gerçeklerin, olayların ve deneyimlerin önemini vurgulayabilir, fikirleri savunabilir ve iş birliğini destekleyebilirim.	Karmaşık, soyut konulara yönelik yapılan diğer katkılar niyetlerini ve etkilerini anlayabilirim ve kullandığım dili ve üslubu esnek ve etkili bir şekilde uyarlayarak kendimi açık ve net bir şekilde ifade edebilirim. Ortaya çıkan iletişim sorunlarıyla ve kültürel sorunlarla açıklayarak ve örnek vererek etkin bir şekilde başa çıkabilirim.	Hemen hemen her tür etkileşimde kendimi uygun bir ton ve tarzda ifade edebilirim. Olası yanlış anlamaları, iletişim sorunlarını ve duygusal tepkileri öngörebilir ve uygun gelen şekilde dili ve tonu esnek ve hassas bir biçimde ayarlayıp bunlarla etkin şekilde başa çıkabilirim.

Aracılık	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Bir metne aracılık etme	Levhalar ve duyurular, afişler ve programlar gibi kısa, sade metinlerde verilen basit, tahmin edilebilir bilgileri aktarabilirim.	Basit bir dille açıkça ifade edilmeleri koşuluyla yakın ilgi alanıma giren gündelik konular üzerine kısa ve basit metinlerdeki ana noktayı/ noktaları aktarabilirim.	Kişisel veya güncel ilgi alanıma yönelik veya aşına olduğum konularda açık, iyi yapılandırılmış bilgilendirici metinlerde verilen bilgileri aktarabilirim.	Ayrıntılı bilgi ve savları (ör. mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanlarım dâhilindeki karmasık ama iyi yapılandırılmış metinlerde yer alan önemli nokta/noktalar) güvenilir bir şekilde aktarabilirim.	Belirli teknik kavramları ara sıra kontrol edebilmem koşuluyla, kendi ilgi alanımla ilgili olsun veya olmasın, uzun, karmasık metinlerdeki önemli fikirleri iyi yapılandırılmış bir dille açık ve akıcı bir şekilde aktarabilirim.	Açık, akıcı, iyi yapılandırılmış bir dille, değerlendirmeli boyutları ve çoğu ince ayarımı tam olarak aktararak ve sosyokültürel imalara işaret ederek (ör. üslup, küçümseme, ironi ve alaycılık kullanımları) gerçeklerin ve savların sunulma şeklini açıklayabilirim.
Kavramlara aracılık etme	Kısa, basit öbekler kullanarak başkalarını katkı sağlamaya davet edebilirim. Bir fikre ilgimi göstermek ve anladığımı doğrulamak için basit sözcükleri/işaretleri ve belirtkeleri kullanabilirim. Bir fikri çok basit bir şekilde ifade edebilir ve başkalarına beni anlayıp anlamadıklarını ve ne düşündüklerini sorabilirim.	Zaman zaman tekrarlama veya yeniden biçimlendirme talebinde bulunabilmem koşuluyla, başkalarının ne düşündüğünü sorarak, önerilerde bulunarak ve yanıtları anlayarak, basit, pratik görevlerde iş birliği yapabilirim. Tartışmayı ilerletmek için basit bir şekilde önerilerde bulunabilirim ve insanların belirli fikirler hakkında ne düşündüklerini sorabilirim.	Bir görevi temel terimlerle tanımlamaya yardımcı olabilirim ve başkalarından uzmanlıklarına göre katkıda bulunmalarını isteyebilirim. Başkalarını görüşlerinin nedenini/hedenlerini açıklamaları veya dile getirmiş oldukları belirli noktaları detaylandırmaları için katkıda bulunmaya davet edebilirim. Kavramların anlaşılıp anlaşılmadığını denetlemek için uygun sorular sorabilirim ve karşılıklı anlayışı doğrulamak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilirim.	Katılımı teşvik edebilirim ve diğer grup üyelerine düşüncelerini paylaşmaya davet eden sorular sorabilirim veya insanlardan düşüncelerini ayrıntılarla açıklamalarını isteyebilirim. Bir konunun farklı yönlerini dikkate alarak diğer insanların fikirlerini daha da geliştirebilir ve bu fikirleri tutarlı bir düşünce serisiyle bağlayabilirim.	Bir gruba rehberlik ederken, mantıksal akıl yürütmeyi teşvik etmek amacıyla farklı katkıları temel alıp onları geliştiren bir dizi açık soru sorarak, başkalarının söylediklerini ileterek, özetleyerek, birden fazla bakış açısını detaylandırarak ve ölçerek ve tartışmayı zarif bir biçimde sonuca yönlendirmeye yardımcı olarak farklı bakış açılarını tanıyabilirim.	Diğerlerini akıl yürütmelerini detaylandırmaya teşvik ederek, özetleyerek, değerlendirecek ve çözüme yönelik bir doğru bir adım için yapılan birçok katkıyı birbirine bağlayarak, karmasık soyut konuların tartışılmasında fikirlerin geliştirilmesine rehberlik edebilirim.

Aracılık	A1	A2	B1	B2	C1	C2
İletişime aracılık etme	İnsanları hoş karşılamamı ve ilgimi basit kelimeler/ işaretler ve sözel olmayan belirtkelerle göstererek, onları katkıda bulunmaya davet ederek ve anlayıp anlamadığımı belirterek iletişimi kolaylaştırabilirim. Diğer insanların ifade etmede bana yardımcı olmaları koşuluyla diğer insanlar hakkındaki kişisel ayrıntıları ve çok basit, tahmin edilebilir bilgileri iletebilirim.	İnsanları bir şeyleri açıklamaya davet etmek için basit kelimeler/ işaretler kullanarak, anladığımı ve/veya aynı fikirde olduğumu belirterek iletişime katkıda bulunabilirim. Kişisel istekler ve ihtiyaçlar hakkında tahmin edilebilir, günlük durumlarda söylenenlerin ana noktasını iletebilirim. İnsanların ne zaman aynı fikirde olmadıklarını veya ne zaman zorlukların ortaya çıktığını anlayabilirim ve uzlaşma ve anlaşma aramak için basit öbekler kullanabilirim.	İnsanları tanıtarak, öncelikler hakkında bilgi alışverişinde bulunarak ve onay ve/veya açıklama için basit taleplerde bulunarak ortak bir iletişim kültürünü destekleyebilirim. Konuşmacıların açık bir şekilde sesletmelerine bir şeyleri nasıl ifade edeceğimi planlamak için duraklayabilmem koşuluyla kişisel ilgi alanıma giren konularda söylenenlerin ana anlamını iletebilirim.	İlerleme şeklimi uyarlayarak, farklı fikirleri, duyguları ve bakış açıları fark edip takdir ettiğimi, ifade ederek ve katılımcıları birbirlerinin fikirlerine yorum yapmaya davet ederek, ortak bir iletişim kültürünü teşvik edebilirim. Gerekirse konuşmacıların açıklama yapması koşuluyla, ilgi alanlarım dâhilindeki konularla ilgili önemli açıklamaların ve bakış açılarının önemini iletebilirim.	Belirsizliği yöneterek, farklı bakış açılarına duyarlılık göstererek ve yanlış anlamaları önleyerek ortak bir iletişim kültürüne aracılık edebilirim. Önemli bilgileri açık, akıcı ve kısa bir şekilde iletebilir ve kültürel göndermeleri açıklayabilirim. Diplomatik bir şekilde, ikna edici bir dil kullanabilirim.	Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak ve daha ince anlam ayrımlarını ileterek, kendi topluluğunun üyeleriyle diğer toplulukların üyeleri arasında etkili ve doğal bir şekilde aracılık edebilirim.

KONUŞMA DİLİNİN NİTEL ÖZELLİKLERİ (SESBİLİM İLE GENİŞLETİLMİŞ)

	Dil/Söz Varlığı	Doğruluk	Akıcılık	Etkileşim	Tutarlılık	Sesbilim
C2	Anlamanın daha ince ayrımlarını tam olarak iletme, vurgu yapmak, ayırt etmek ve belirsizliği ortadan kaldırmak için fikirleri farklı dilsel biçimlerde yeniden oluşturmak için mükemmel bir esneklik gösterir. Ayrıca deyimsel ifadelere ve gündelik anlatıma da iyi derecede hâkimdir.	Dikkat başka bir şeyle meşgul olsa bile (ör. ileriye yönelik planlamada, diğerlerinin tepkilerini izlerken) karmaşık dilin tutarlı dilbilgisel kontrolünü sürdürür.	Kendisini doğal bir gündelik anlatım akışıyla herhangi bir zorluktan kaçınarak veya bir zorluk sırasında geri adım atarak, muhatabın farkına varmayacağı kadar yumuşak bir şekilde uzun süre spontane olarak ifade edebilir.	Sözlü olmayan ve tonlamaya ait ipuçlarını görünüşe göre zahmetsizce alıp kullanarak kolaylıkla ve beceriyle etkileşim içinde olabilir. Tamamen doğal söz sırası olarak, gönderme yaparak, imada bulunarak vb. ortak söylemle katkılarını iç içe geçirebilir.	Çeşitli söylem düzenleme kalıplarını ve çok çeşitli bağlayıcıları ve diğer bağdaşıklık öğelerini tam ve uygun şekilde kullanarak tutarlı ve bağdaşık söylemler oluşturabilir.	Hedef dildeki tüm sesbilimsel özellikleri yüksek düzeyde denetimle kullanabilir-kelime ve cümle vurgusu, ritim ve tonlama gibi bürünsel özellikler dâhil-böylece mesajlarının daha ince noktaları açık ve net olur. Anlaşılabilirlik, diğer dilden/dillerden korunan aksan özelliklerinden hiçbir şekilde etkilenmez.
C1	Söylemek istediğini kısıtlamak zorunda kalmadan, geniş bir çeşitlilikteki genel, akademik, mesleki veya serbest zaman konularında, kendisini uygun bir tarzda açık bir şekilde ifade etmek için bir yapı seçmesine izin veren geniş bir dil varlığına sahiptir.	Sürekli olarak yüksek derecede dil bilgilisel doğruluğunu korur; hatalar nadirdir, fark edilmesi zordur ve oluştuklarında genellikle [kullananın/öğrenenin kendi tarafından] düzeltilirler.	Kendini akıcı ve spontane, neredeyse hiç çaba harcamadan ifade edebilir. Yalnızca kavramsal olarak zor bir konu, doğal, pürüzsüz bir dil akışını engelleyebilir.	Söz almak veya sözüne devam etmek ve kendi katkılarını ustaca diğer konuşmacıların katkılarıyla ikilendirmek amacıyla, sözlerine başlangıç yapmak için, anında hazırda mevcut söylem işlevi hazinesinden uygun bir öbek seçebilir.	Söylem düzenleme kalıplarının, bağlayıcıların ve bağdaşıklık öğelerinin kontrollü kullanımını gösteren, açık, sorunsuz bir dil üretebilir.	Hedef dilde her çeşit sesbilimsel özelliği, baştan sona anlaşılabilirliği sağlamak için yeterli kontrole kullanabilir. Hedef dilin neredeyse tüm seslerini sesletebilir; diğer dilden/dillerden geçen bazı aksan özellikleri fark edilebilir ancak anlaşılabilirliği hiçbir şekilde etkilemezler.

	Dil/Söz Varlığı	Doğruluk	Akıcılık	Etkileşim	Tutarlılık	Sesbilim
B2+						
B2	Açık betimlemeler yapmak ve pek çok genel konuda bakış açılarını ifade etmek için bunu yaparken göze çarpacak kadar kelimeleri aramadan ve bazı karmaşık cümle yapılarını kullanmadan, yeterli genişlikteki bir dil varlığına sahiptir.	Nispeten yüksek derecede dil bilgisel kontrolü vardır. Yanlış anlaşımaya neden olacak hatalar yapmaz ve hatalarının çoğunu [kendisi] düzeltebilir.	Oldukça düzgün bir tempoda farklı uzunluklarda dil kullanımı üretebilir; kalıplar ve ifadeler ararken tereddütlü olsa bile fark edilir derecede uzun birkaç duraklama olur.	Söylem başlatabilir, uygun olduğunda söz sırası alabilir ve gerektiğinde karşılıklı konuşmayı bitirebilir ancak bunu her zaman zarif bir şekilde yapamayabilirler. Aşına olduğu bir ortamda kavradığını teyit ederek, başkalarını [tartışmaya] davet ederek vb. tartışmaya yardımcı olabilir.	Uzun bir katkıda bir miktar “sıçrama” olsa bile ifadelerini açık, tutarlı bir söylemle ilişkilendirmek için sınırlı sayıda bağdaşıklık öğelerini kullanabilir.	Genellikle uygun tonlamayı kullanabilir, vurguyu doğru şekilde yerleştirebilir ve bireysel sesleri açık bir şekilde sesletebilir; aksan, konuştuğu diğer dilden/dillerden etkilenme eğilimindedir ancak anlaşılabilirlik üzerinde etkisi çok azdır veya hiç yoktur.
B1+						
B1	Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi konularda biraz tereddütle ve dolaylı ifadelerle kendini ifade etmek için yeterli kadar kelime hazinesi ile yeterli dile sahiptir.	Daha öngörülebilir durumlarla ilişkili sık kullanılan “rutinler” ve kalıplar birikimini makul bir doğrulukla kullanır.	Dil bilgisel ve sözcüksel planlama ve onarma için duraklama özellikle daha uzun serbest üretimlerinde, çok belirgin olmasına rağmen, anlaşılır bir şekilde devam edebilir.	Bilinen veya kişisel ilgi alanına giren konularda basit yüz yüze karşılıklı konuşmayı başlatabilir, sürdürülebilir ve bitirebilir. Karşılıklı birbirini anlamadığını doğrulamak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilir.	Bir dizi daha kısa, ayrıntı basit ögeyi bağlantılı, doğrusal olarak birbirini takip eden fikir noktalarına bağlayabilir.	Söyleyiş genellikle anlaşılabilir; tonlamayı ve vurguyu hem ifade hem de sözcük düzeyinde tahmin edebilir. Bununla birlikte, aksan genellikle konuştuğu diğer dilden/dillerden etkilenir.

	Dil/Söz Varlığı	Doğruluk	Akıcılık	Etkileşim	Tutarlılık	Sesbilim
A2+						
A2	Çoğunlukla basit günlük durumlarda, sınırlı bilgiyi iletmek için ezberlenmiş öbeklerle, birkaç kelimeden/ işaretten ve kalıplarından oluşan gruplarla temel cümle kalıplarını kullanır.	Bazı basit yapıları doğru şekilde kullanır ancak yine de sistematik olarak temel hatalar yapar.	Duraklamalar, yanlış [söze] başlangıçlar ve yeniden [ifadeyi] oluşturma çok belirgin olmasına rağmen çok kısa ifadelerle kendini anlatabilir.	Soru sorabilir, soruları cevaplayabilir ve basit ifadelere yanıt verebilir. Karşılıklı konuşmayı ne zaman takip ettiklerini belirtebilir ancak kendiliğinden devam ettirecek kadar nadiren anlayabilir.	Kelime gruplarını “ve,” “ama” ve “çünkü” gibi basit bağlayıcılarla bağlayabilir.	Söyleyiş genellikle anlaşılacak kadar açıktır ancak karşılıklı konuşma taraflarının zaman zaman tekrar istemeleri gerekecektir. Konuştukları diğer dilin/dillerin vurgu, ritim ve tonlama üzerindeki güçlü etkisi muhatapların iş birliğini gerektirecek kadar anlaşılabilir. Bununla birlikte, aşına olduğu kelimelerin söyleyişi açıktır.
A1	Kişisel ayrıntılar ve belirli somut durumlarda ilgili çok temel bir kelime/ışaret ve basit öbek birikimine sahiptir.	Ezberlenmiş bir birikimdeki birkaç basit dil bilgisi yapısının ve cümle kalıbının yalnızca sınırlı kontrolü vardır.	İfadeleri aramak, daha az aşına olduğu sözcükleri sesletmek ve iletişimi onarmak için çokça duraklayarak çok kısa, birbirinden kopuk, çoğunlukla hazır ifadeleri yönetebilir.	Kişisel bilgilerle ilgili sorular sorabilir ve cevaplayabilir. Basit bir şekilde etkileşime girebilir, ancak iletişim tamamen tekrara, yeniden başka şekilde ifade etmeye ve onarmaya bağlıdır.	Kelimeleri/ işaretleri veya kelime/ışaret gruplarını “ve” veya “sonra” gibi çok temel doğrusal bağlayıcılarla bağlayabilir.	Çok sınırlı bir öğrenilmiş kelime ve öbek birikiminin söyleyişi, ilgili dil grubunun konuşmacılarıyla uğraşmaya alışkın olan muhataplar tarafından biraz çaba sarf edilerek anlaşılabilir. Sınırlı çeşitlilikteki seslerle birlikte basit, aşına olduğu kelime ve öbeklerdeki vurguyu da doğru bir şekilde yeniden üretebilir/ düzenleyebilir.

YAZILI DEĞERLENDİRME TABLOSU (GRID) 50

	Genel	Söz/Dil Varlığı	Tutarlılık	Doğruluk	Betimleme	Sav
C2	Dahince anlam ayrımlarını ileten, uygun ve etkili kişisel bir tarzda açık, oldukça doğru ve sorunsuz akan karmaşık metinler yazabilir.	Anlamın daha ince ayrımlarını tam olarak iletmek, vurgu yapmak ve belirsizliği ortadan kaldırmak için fikirleri farklı dilsel biçimlerde oluşturmada mükemmel bir esneklik gösterir. Ayrıca deyimsel ifadelere ve gündelik anlatıma iyi derecede hâkimdir.	Çeşitli metin düzenleme kalıplarını ve çok çeşitli bağlayıcıları ve diğer bağdaşıklık öğelerini tam ve uygun şekilde kullanarak tutarlı ve bağdaşık metinler oluşturabilir.	En karmaşık dil yapılarının bile tutarlı ve son derece hassas dil bilgisel kontrolünü sağlar. Hatalar seyrekir ve nadiren kullanılan yapılarla ilgilidir.	Benimsediği metin türüne uygun bir tarzda açık, akıcı ve tamamen sürükleyici hikâyeleri ve deneyimini betimleyerek yazabilir.	Bir vakayı sunan veya tekliflerin veya edebî eserlerin eleştirel bir değerlendirmesini yapan açık, akıcı, karmaşık raporlar, makaleler ve denemeler üretebilir.
C1	Karmaşık konular hakkında açık, iyi yapılandırılmış ve çoğunlukla doğru metinler yazabilir. İlgili göze çarpan meseleleri vurgulayabilir, yan noktalar, gerekçeler ve ilgili örneklerle bakış açısını belirli bir uzunlukta genişletebilir ve destekleyebilir ve uygun bir sonuçla tamamlayabilir.	Söylemek istediklerini kısıtlamak zorunda kalmadan geniş bir çeşitlilikteki genel, akademik, mesleki veya boş zaman konularında kendisini uygun bir tarzda açık bir şekilde ifade etmek için bir yapı seçmelerine izin veren geniş bir dil varlığına sahiptir. Tarz ve tondaki esneklik biraz sınırlıdır.	Metin düzenleme kalıplarını, bağlayıcıları ve bağdaşıklık öğelerini kullanımını gösteren, açık, sorunsuz akan, iyi yapılandırılmış bir metin üretebilir.	Sürekli olarak yüksek derecede dilbilgisel doğruluğu sağlar; dil bilgisi, eş dizimler ve deyimlerde ara sıra hataları sürdürür.	Kafasındaki okura uygun, çoğunlukla kendinden emin, kişisel, doğal bir tarzda açık, ayrıntılı, iyi yapılandırılmış ve gelişmiş betimlemeler ve yaratıcı metinler yazabilir.	Karmaşık konuların açık, iyi yapılandırılmış açıklamalarını, ilgili göze çarpan konuları vurgulayarak yazabilir. Bazı tamamlayıcı noktalar, sebepler ve örneklerle bakış açısını genişletebilir ve destekleyebilir.

50. Bu tablo, *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)* adlı kılavuzda Tablo C4 olarak yer almaktadır.

	Genel	Söz/Dil Varlığı	Tutarlılık	Doğruluk	Betimleme	Sav
B2	İlgi duyduğu alanlara göre çeşitli konularda, çeşitli kaynaklardan bilgi ve savları sentezleyerek ve değerlendirecek açık, ayrıntılı, resmî ve yarı resmî metinler yazabilir. Ara sıra daha az uygun olan ifadelerle resmî ve resmî olmayan dil arasında ayırım yapabilir.	Açık betimlemeler yapmak ve bazı karmaşık cümle yapılarını kullanarak çoğu genel konu hakkındaki bakış açısını ifade etmek için yeterli bir dil varlığına sahiptir. Bununla birlikte dil, ifade gücünden ve deyimsellikten yoksundur ve daha karmaşık biçimlerin kullanımını hâlâ basmakalıptır.	Daha uzun bir metinde bir miktar "sıçrama" olsa bile cümlelerini açık ve tutarlı metinlerle ilişkilendirmek için birtakım bağdaşıklık öğelerini kullanabilir.	Nispeten yüksek derecede dil bilgisel kontrolü gösterir. Yanlış anlaşılmalara neden olan hatalar yapmaz.	Açık bağlantılı metinlerdeki fikirler arasındaki ilişkiyi göstererek ve ilgili metin türünün yerleşik geleneklerini izleyerek, gerçek veya hayali olayların ve deneyimlerin açık, ayrıntılı betimlemelerini yazabilir. İlgi alanları ile ilgili çeşitli konularda açık, ayrıntılı betimlemeler yazabilir. Bir film, kitap veya oyun hakkında eleştiri yazabilir.	Bazı önemli noktaların ve ilgili destekleyici ayrıntıların uygun şekilde vurgulanmasıyla sistematik olarak bir sav geliştiren bir deneme veya rapor yazabilir. Bir soruna yönelik farklı fikirleri veya çözümleri değerlendirebilir. Belirli bir bakış açısını destekleyerek veya ona karşı bazı gerekçeler sunarak ve çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını açıklayarak bir sav geliştiren bir deneme veya rapor yazabilir. Bir dizi kaynaktan bilgi ve savları sentezleyebilir.
B1	Bir dizi daha kısa ayrıntı ögeyi doğrusal bir sıraya bağlayarak ilgi duyduğu alanlara giren çeşitli aşınadığı konular hakkında karmaşık olmayan bağlantılı metinler yazabilir. Metinler anlaşılırdır ancak bazen açık olmayan ifadeler ve/veya tutarsızlıklar okumada aksamalara neden olabilir.	Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi konularda dolaylı ifadelerle kendini ifade etmek için yeterli kadar kelime ile yeterli dile sahiptir.	Bir dizi daha kısa ayrıntı ögeyi bağlantılı, doğrusal bir metne bağlayabilir.	Sık kullanılan "rutinler" ve daha yaygın durumlarla ilişkili kalıplardan oluşan bir birikimi makul bir doğrulukla kullanır. Ara sıra, okuyucunun bağlama dayalı olarak genellikle doğru yorumlayabileceği hatalar yapar.	Duyguları ve tepkileri betimleyen, basit bağlantılı metinlerde deneyimlerini yazabilir. Gerçek veya hayali bir olayın veya yakın zamanda yapılan bir gezinin betimlemesini yazabilir. Bir hikâye anlatabilir. İlgi alanlarına giren bir dizi aşına olduğu konu hakkında karmaşık olmayan, ayrıntılı betimlemeler yazabilir.	İlgi alanındaki konularda kısa, basit denemeler yazabilir. Biraz güvenle, kendi alanındaki alışıldık rutin ve rutin olmayan konularda birikmiş olgusal bilgiler hakkında özetleyebilir, rapor verebilir ve görüş bildirebilir. Rutin olgusal bilgileri aktaran ve eyleme geçme nedenlerini belirten çok kısa raporları standart, gelenekselleştirilmiş bir yapıda yazabilir.

	Genel	Söz/Dil Varlığı	Tutarlılık	Doğruluk	Betimleme	Sav
A2	Bir dizi "ve", "ama" ve "çünkü" gibi basit bağlayıcılarla bağlı basit öbekler ve cümleler yazabilir. Daha uzun metinler, ifadeler içerebilir ve metnin anlaşılmasını zorlaştıran tutarlılık sorunları gösterebilir.	Çoğunlukla basit günlük durumlarda, sınırlı bilgiyi iletmek için ezberlenmiş öbeklerle birkaç kelimeden ve kalıp ifadelerden oluşan gruplarla temel cümle kalıplarını kullanır.	Kelime gruplarını "ve", "ama" ve "çünkü" gibi basit bağlayıcılarla bağlayabilir.	Basit yapıları doğru kullanır ancak yine de sistematik olarak temel hatalar yapar. Hatalar bazen yanlış anlamalara neden olabilir.	Olayların, geçmiş etkinliklerin ve kişisel deneyimlerin çok kısa, temel betimlemesini yazabilir. İnsanlar hakkında kısa, basit, hayali biyografiler ve basit şiirler yazabilir.	
A1	Basit, birbirinden kopuk öbekler ve cümleler yazabilir. Daha uzun metinler, metnin anlaşılmasını çok zorlaştıran veya imkânsız kılan ifadeler içerir ve tutarlılık sorunları gösterir.	Kişisel ayrıntılar ve belirli somut durumlarla ilgili çok temel bir kelime ve basit öbek birikimine sahiptir.	Kelimeleri veya kelime gruplarını "ve" ve "sonra" gibi çok temel doğrusal bağlayıcılarla bağlayabilir.	Ezberlenmiş birikimdeki birkaç basit dil bilgisi yapısının ve cümle kalıbının yalnızca sınırlı kontrolünü gösterir. Hatalar yanlış anlamalara neden olabilir.	Kendisi ve hayali insanlar, nerede yaşadığı ve ne yaptığı vb. hakkında basit öbekler ve cümleler yazabilir.	

ÇEVİRİM İÇİ ETKİLEŞİM VE ARACILIK ETKİNLİKLERİNİN TANIMLAYICILARI İÇİN FARKLI ALANLARDA KULLANIM ÖRNEKLERİ

Yazar Grubu, örnek kullanıcıları tarafından ilave bir kaynak olarak yararlanılmak üzere, D-AOBM 2001 Bölüm 4.1.1'de yer alan dört farklı alandaki çevrim içi etkileşim ve aracılık etkinliklerinin tanımlayıcılarına ilişkin ayrıntıları içeren aşağıdaki örnekleri oluşturmuşlardır. Burada yer alan örnekler, her bir tanımlayıcıda öğrenenler için uygun etkinlikleri seçme yolunda eğitimcilerle yardımcı olma amacını taşımaktadır.

2015 Kasım ve Aralık ayları arasında, geçerlilik onaylaması sürecinin 3'üncü aşamasında yürütülen bir dizi uzaktan çalıştayla örneklerin geçerliliği onaylanmıştır.

	Çevrim içi etkileşim			
	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C2	Gerçek zamanlı çevrim içi tartışmalarda, dili esnek ve bağlama duyarlı bir şekilde ayarlayarak, duygusal, kinaye içeren ve şaka amaçlı kullanım dâhil olmak üzere, kendini açıklık ve netlik içinde ifade edebilir.	Çevrim içi kitap kulübü forumu gibi, arkadaşlar/meraklılar arasında yürütülen bir çevrim içi siyasi veya felsefi tartışmada	Çevrim içi halka açık bir siyasi forumda moderatör veya katkı sağlayan kişi olarak	Sendika/dernek çevrimi içi forumunda ve/veya internet sitesinde bir toplantı düzenleyicisi olarak
	Çevrim içi bir tartışmada olası yanlış anlamaları (kültürel olanlar dâhil olmak üzere), iletişim sorunlarını ve duygusal tepkileri öngörebilir ve bunlarla etkin bir şekilde başa çıkabilir.			Bir üniversitenin araştırmacılarına yönelik çevrim içi bir sosyalleşme ortamında ana düzenleyici olarak
	Üslubunu ve tarzını, farklı çevrim içi ortamlara, iletişim amaçlarına ve söz eylem biçimlerine göre kolayca ve hızlı bir şekilde uyarlayabilir.			

Çevrim içi etkileşim					
Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma		Durum (ve roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C1	Birden fazla katılımcıyla, çeşitli katkılarını iletişimsel niyetlerini ve kültürel imalarını anlayarak, gerçek zamanlı çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişinde bulunabilir.	Çevrim içi kitap kulübü forumu gibi, arkadaşlar/ meraklılar arasında yürütülen bir çevrim içi siyasi veya felsefi tartışmada	Bir sunumun ardından gerçekleşen sohbet dizisine katılırken	Büyük bir kuruluşta yürütülen birimler arası konuşmalarda	Açık çevrim içi bir ders veya forumda katkı sağlayan bir öğrenci olarak
	Canlı, çevrim içi mesleki veya akademik tartışmalara, gerektiğinde karmaşık ve soyut konulara ilişkin ek açıklamalar isteyerek ve açıklama yaparak etkin bir şekilde katılabilir.			Uzun vadeli şirket stratejisini tartışmaya yönelik çevrim içi toplantıda veya öğretmenlere yönelik çevrim içi mesleki gelişim oturumunda	Açık çevrim içi bir ders veya forumda katkı sağlayan bir öğrenci olarak (ör. büyük bir çevrim içi açık ders – MOOC)
	Gerekirse aynı [bilgi/görüş] alışverişinde bir üsluptan diğerine geçerek çevrim içi etkileşim bağlamına göre üslubunu uyarlayabilir.	Sosyal ağ sitesindeki bir tartışmada	Toplumsal veya kişisel sorunlara yönelik çevrim içi bir destek grubunun internet sitesinde katılımcı olarak	Çalışma koşullarının tartışıldığı bir çevrim içi personel komitesi toplantısında veya bir çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak	Aynı daldan öğrenciler veya öğretmenlere yönelik çevrim içi bir forumda
	Mesleki veya akademik canlı çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışmada savları değerlendirebilir, yeniden ifade edebilir ve sorgulayabilir.	[uygulanamaz]	İçerik ve sorunların değerlendirildiği bir özel ilgi alanı çevrim içi forumunda	Bir çevrim içi iş veya proje toplantısına katılan bir danışman olarak	Bir üniversite tartışma kulübünün çevrim içi forumuna katılırken
B2+	Katkılarını mesaj dizisindeki önceki katkılara bağlayarak, kültürel imaları anlayarak ve uygun şekilde onlara tepki vererek çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişinde katılabilir.	Sosyal ağ sitesindeki bir tartışmada	Toplumsal veya kişisel sorunlara yönelik çevrim içi bir destek grubu internet sitesinde katılımcı olarak İçerik ve sorunların değerlendirildiği bir özel ilgi alanı çevrim içi forumunda	Büyük bir kuruluşta yürütülen birimler arası konuşmalarda Çalışma koşullarının tartışıldığı çevrim içi personel komitesi toplantısında veya çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak	Aynı daldan öğrenciler veya öğretmenlere yönelik çevrim içi bir forumda

Çevrim içi etkileşim				
	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B2	Katkıda bulunanların olağandışı veya karmaşık bir dilden kaçınması ve yanıtlar için zaman tanınması koşuluyla, ilgi alanına giren konularda belirli bir uzunlukta görüş bildirerek ve bildirilen görüşlere karşılık vererek, çevrim içi tartışmalara aktif olarak katılabilir.	Arkadaşlarla çevrim içi yapılan bir eleştirel sanat veya müzik tartışması	Bir yayın/haber kuruluşu tarafından düzenlenmiş çevrim içi forum/yorum dizisinde	İş koşullarını tartışmak için düzenlenen bir çevrim içi personel komite toplantısında veya çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak
	Bir moderatörün tartışmayı yönetmeye yardımcı olması koşuluyla, katkısı mesaj dizisindeki önceki katkılara etkin bir şekilde bağlayarak, birden fazla katılımcının bulunduğu çevrim içi [bilgi/görüş] alışverişine katılabilir.	Kişisel gelişmeler ve planlardan haberdar olmak üzere başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma	Bir ticari yazılım veya oyun internet sitesine ilişkin forumda katkı sağlayan kişi olarak toplumsal veya bireysel sorunlara yönelik çevrim içi bir destek grubu internet sitesinde katılımcı olarak	Bir çevrim içi personel komitesi toplantısında veya bir çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak
	Muhatabın/ muhatapların iş birliği yapmaya istekli olması koşuluyla çevrim içi bir etkileşimde ortaya çıkan yanlış anlamaları ve anlaşmazlıkları fark edip bunlarla baş edebilir.	Bir sosyal ağ internet sitesindeki tartışma	İçerği ve sorunları değerlendirilen özel bir ilgi alanına üzerine çevrim içi forumda	Büyük bir kuruluşun birimler arası çevrim içi konuşmalarında
	Her katılımcının iletişimsel niyetini fark ederek, birden fazla katılımcıyla gerçek zamanlı çevrim içi alışverişlerde bulunabilir, ancak ek açıklama yapılmadan ayrıntıları veya sonuçları anlayamayabilir.		Bir ticari yazılım veya oyun internet sitesine ilişkin forumda katkı sağlayan kişi olarak	Bir çevrim içi personel komitesi toplantısında veya bir çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak
B1+	Gömülü bağlantılara ve medyaya gönderimde bulunarak ve kişisel duygularını ifade ederek, çevrim içi sosyal olaylara, deneyimlere, etkinliklere yönelik anlatsal paylaşımda bulunabilir.	Kişisel gelişmeler ve planlardan haberdar olmak üzere başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma	Bir halk/kültür festivalinde bağlı olarak internet sitesinde forum katkı sağlayan kişisi olarak	Bir şirkette birim içi çevrim içi sosyal etkinlik bildiriminde katkı sağlayan kişi olarak
B1	Metni önceden hazırlayabilmesi ve dildeki açıkları kapatmak ve doğruluğunu kontrol etmek için çevrim içi araçları kullanabilmesi koşuluyla ilgi alanına giren aşına olduğu bir konu hakkında çevrim içi bir tartışmada anlaşılır bir katkı paylaşabilir.	Kişisel gelişmeler ve planlardan haberdar olmak üzere başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma	Bir ticari yazılım veya oyun internet sitesine inceleme ve sorunlar bölümüne katkı sağlayan kişi olarak	Basit bir çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olarak
	Sözcüksel kısıtlar nedeniyle kimi zaman tekrarlar ve uygun olmayan yapılar kullansa bile deneyimler, duygular ve olaylar hakkında kişisel çevrim içi paylaşımlar yapabilir ve başkalarının yorumlarına bir miktar ayrıntıya girerek bireysel olarak yanıt verebilir.		Bir halk/kültür festivalinde bağlı olarak internet sitesinde foruma katkı sağlayan kişi olarak	Bir mesleki gelişim forumuna katkı sağlayan kişi olarak
				Başka bir okulun öğrencileriyle düzenlenen eTwinning projesindeki bir tartışmada
				Başka bir okulun öğrencileriyle düzenlenen eTwinning projesindeki bir iş birliği toplantısı
				Üniversite öğrenci birliğinin sosyal etkinlik bildirimine katkı sağlayan olarak
				Aynı konular üzerinde öğrenim gören öğrencilere yönelik çevrim içi bir forumda

Çevrim içi etkileşim				
	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
A2+	Yanıtlarını ifade etmek için yeterli zaman verilmesi ve her seferinde tek bir muhatap ile etkileşime girmesi koşuluyla, sorular sorarak ve yanıtlayarak ve öngörülebilir günlük konular hakkında fikir alışverişinde bulunarak, kendisini tanıtabilir ve çevrim içi olarak basit bir [bilgi] alışverişinde bulunabilir.	Kişisel gelişmeler ve planlardan haberdar olmak üzere başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma	Bir çevrim içi seyahat önerileri hizmetinde katkı sağlayan kişi olarak Basit bir çevrim içi birim forumunda alışıldık konular hakkında katkı sağlayan kişi olarak	Bir okul öğrenme platformunun soru-cevap bölümünde
	Basit temel ayrıntılarla günlük konular, sosyal etkinlikler ve duygular hakkında kısa açıklayıcı çevrim içi paylaşımda bulunabilir.			
A2	Basit bir dilde yazılmış/işaretlenmiş olmaları koşuluyla gömülü medyaya yönelik şaşkınlık, ilgi ve kayıtsızlık duygularını basit bir şekilde ifade ederek diğer kişilerin çevrim içi gönderilerine yorum yapabilir.	Kişisel gelişmeler ve planlardan haberdar olmak üzere başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma	Bir festival/etkinlik internet sitesine yapılan açık bildirimler	Bir okul öğrenme platformunun soru-cevap bölümünde
	Genel olarak bir çevrim içi çeviri aracına ve diğer kaynaklara başvurma gereksinimi olmadan temel dil birikimini kullanarak gömülü bağlantılar ve gömülü medya hakkında olumlu veya olumsuz çevrim içi kısa yorumlar yapabilir.			
A1	Bir çeviri aracının yardımıyla hobiler, beğenilip beğenilmeyenler vb. hakkında çok basit mesajlar ve kişisel çevrim içi bildirimleri bir dizi çok kısa cümle hâlinde düzenleyebilir.	Başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma (bir dil sınıfı simülasyonu da dâhil olmak üzere)	Bir festival/etkinlik internet sitesinde yapılan açık bildirimler (bir dil sınıfı simülasyonu da dâhil olmak üzere)	Bir okul öğrenme platformunun soru-cevap bölümünde (bir dil sınıfı simülasyonu da dâhil olmak üzere)
	Basit çevrim içi gönderilere ve bunların gömülü bağlantılarına ve medyalarına basit sözcüklerle/işaretlerle olumlu veya olumsuz kısa tepkiler veren ifadeler düzenleyebilir; daha sonraki yorumlara standart teşekkür ve özür ifadeleriyle yanıt verebilir.	Başka yerlerde yaşayan arkadaşlar ve/veya aileyle çevrim içi temas kurma (bir dil sınıfı simülasyonu da dâhil olmak üzere)		

Çevrim içi etkileşim				
Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A1 öncesi	Bir sosyal ağ sitesinde	Bir sosyal ağ sitesinde	[uygulanamaz]	Bir dil sınıfı simülasyonunda
	Temel kalıplaşmış ifadeler ve yüz ifadelerini belirten ikonlar [emoticons] kullanarak basit çevrim içi kutlama bildirimlerinde bulunabilir.			
	Bir menüden seçebilmesi ve/veya çevrim içi bir çeviri aracına başvurması koşuluyla kendisi hakkında (ör. ilişki durumu, uyruk, meslek) çevrim içi kısa basit bildirimlerde bulunabilir.			

Çevrim içi etkileşim				
Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği	Durum (ve roller)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	[uygulanamaz]	Çevrim içi düzenlenen bir sosyal sorumluluk projesinde (ör. sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenenler) organizatör olarak	Bir çevrim içi iş birliği projesinde kolaylaştırıcı olarak	Çevrim içi nitel veri toplama ve değerlendirme gerektiren, iş birliğine dayalı bir araştırma programında baş araştırmacı olarak
C1	Ayrıntılı yönergeleri düzenleyerek ve tekrar gözden geçirip düzelterek, ekip üyelerinden gelen önerileri değerlendirerek ve paylaşılan görevleri gerçekleştirerek amacıyla açıklamalar sağlayarak, çevrim içi bir proje üzerinde çalışan bir grubu koordine edebilir.	Bir çevrim içi yurttaş danışma hizmeti ve/veya soru-cevap forumunda gönüllü moderatör olarak	Kişisel asistan, seyahat acentesi veya bir eğitim kurumunun kayıt sekreteri olarak	[uygulanamaz]
	Tartışmaları ve müzakereleri yönetmek için kullandığı dili esnek bir şekilde uyulayarak bir hizmet rolündeki (ör. karmaşık gereksinimlere sahip uygulamalar) çevrim içi işlemlerle ilgilenebilir.	Çevrim içi düzenlenen bir sosyal müdahale projesinde (ör. sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenenler) organizatör olarak	Yeni prosedürlerin, farklı iş noktalarına tanıtımının koordinasyonunda bir çevrim içi araçlardan yararlanarak katılımı olarak	Çevrim içi veri toplama ve değerlendirme gerektiren, iş birliğine dayalı bir araştırma programında katılımcı olarak

Çevrim içi etkileşim				
	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B2+	Belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla, gruba rollerini, sorumluluklarını ve son teslim tarihlerini hatırlatarak grubu görevde tutup, uzmanlık alanlarındaki çevrim içi iş birliğine dayalı çalışmalarında lider rolü üstlenebilir.	[uygulanamaz]	Çevrim içi düzenlenen bir sosyal müdahale projesinde (ör. sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenenler) ekip lideri olarak	Net olarak tanımlanmış bir hedefe sahip, iş birliği içeren bir çevrim içi mesleki geliştirme projesindeki grup görevlerini lideri olarak
	Koşulların müzakere edilmesini ve karmaşık ayrıntıların ve özel gereksinimlerin açıklanmasını gerektiren uzmanlık alanına giren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel alışverişlere katılabilir.		Kamu hizmetlerine ilişkin bir sorun hakkında yerel medise bildirimde bulunma (ör. çöp toplama sorunu)	Okulda/üniversitedeki açık ve karmaşık olmayan bir çevrim içi etkinlikte
B2	Sorunu çözmeye yardımcı olmak amacıyla nazikçe ve uygun şekilde yanıt vererek çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel alışverişte ortaya çıkan yanlış anlamalarla ve beklenmeyen sorunlarla baş edebilir.		Çevrim içi düzenlenen bir sosyal müdahale projesinde (ör. sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenenler) ekip lideri olarak	Okulda/üniversitede net olarak yapılandırılmış, iş birliğine dayalı bir çevrim içi etkinlikte
B1+	Ortak görevlerin tamamlanmasını sağlamak amacıyla önerilerini gerekçelendirerek ve destekleyici bir rol oynayarak bir proje üzerinde çalışan bir grupla çevrim içi iş birliği yürütebilir.		Çevrim içi düzenlenen bir sosyal müdahale projesinde (ör. sivil toplum kuruluşları tarafından düzenlenenler) ekip lideri olarak	Okulda/üniversitede net olarak yapılandırılmış, iş birliğine dayalı bir çevrim içi etkinlikte
	Muhatabın karmaşık dilden kaçınması ve gerektiğinde tekrar etmeye ve yeniden ifade etmeye istekli olması koşuluyla, uzayan bir bilgi alışverişi gerektiren çevrim içi işlemlerde bulunabilir.		Kamu hizmetlerine ilişkin bir sorun hakkında yerel medise bildirimde bulunma (ör. çöp toplama sorunu)	Okulda/üniversitedeki açık ve karmaşık olmayan bir çevrim içi etkinlikte
B1	Karmaşık olmayan yönergeleri izleyerek, açıklık getirilmesini isteyerek ve ortak görevlerin tamamlanmasına yardımcı olarak, bir proje üzerinde çalışan bir grupla çevrim içi ortak etkileşimde bulunabilir.		Çevrim içi olarak bir tur rezervasyonu yaparken veya bir dernek ya da etkinliğe kaydolurken	Okulda/üniversitedeki açık ve karmaşık olmayan bir çevrim içi etkinlikte
	Bir kursa, tura veya etkinliğe kaydolmak veya üyelik başvurusu yapmak gibi durumlarda, ilgili ayrıntılar hakkında basit bir açıklama yapılmasını gerektiren çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerine katılabilir.	[uygulanamaz]	Çevresel gelişim organize eden bir toplum grubunun üyesi olarak	Okulda/üniversitedeki açık ve karmaşık olmayan bir çevrim içi etkinlikte
	Daha karmaşık kavramları açıklığa kavuşturmak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcılar olması koşuluyla bir proje üzerinde çalışan bir ortakla veya küçük grupla çevrim içi etkileşim kurabilir.			
	Paylaşılan çevrim içi bir görevi yerine getirmek amacıyla yönergeleri uygulayabilir, sorular sorabilir veya açıklamalar talep edebilir.			

Çevrim içi etkileşim					
	Çevrim içi karşılıklı konuşma ve tartışma	Durum (ve roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2+	Çevrim içi işlemlerde baş gösteren rutin sorunlara (modeller veya özel tekliflerin bulunup bulunmadığı, teslimat tarihleri, adres bilgileri vb.) kalıplaşmış bir dille yanıt verilir.	[uygulanamaz]	Mesajlaşma penceresi üzerinden ürün sipariş etme	Birimler arası basit talep ve istekleri tamamlama	Bir kursa çevrim içi kaydolma
	İlgili kavramları açıklamak için resimler, istatistikler ve grafikler gibi görsel yardımcıların bulunması koşuluyla talimatları uygulayarak ve açıklamalar isteyerek, basit bir iş birliğine dayalı görevde destekleyici bir ortakla çevrim içi etkileşim kurabilir.		Sokak partisi gibi bir açık etkinliğin basit çevrim içi planlanması ve tanıtımına destek verme		Okulda öğretmen rehberliğinde çevrim içi bir iş birliğinde
	Kişisel bilgiler verme, hüküm ve koşulları kabul etme, ilave hizmetleri reddetme ve benzer şeyler için çevrim içi bir form veya anket doldurarak basit çevrim içi işlemleri (ürün sipariş etme, bir kursa kaydolma vb.) gerçekleştirebilir.		Çevrim içi ürün sipariş etme		Bir kursa çevrim içi kaydolma
A2	Bir ürün veya özelliğin var olup olmadığı hakkında temel sorular sorabilir.				
	Destekleyici bir muhatap yardımıyla çevrim içi olarak paylaşılan bir görevi yerine getirmek için basit yönergeleri uygulayabilir ve basit sorular sorabilir.		[uygulanamaz]	Başka ülkedeki meslektaşıyla birlikte bir çevrim içi görevi tamamlama	Okulda öğretmen rehberliğinde çevrim içi bir iş birliğinde
A1	Temel kişisel bilgileri (ör. isim, e-posta veya telefon numarası) sağlayarak çok basit bir çevrim içi satın almayı veya başvuruu tamamlayabilir.	[uygulanamaz]	Alışıldık sözcükler ve gösterimler kullanılan basit bir form doldurarak ürün sipariş etme	Alışıldık sözcükler ve gösterimler kullanılan basit bir birimler arası formu doldurma	Sadece yabancı dil sınıfı simülasyonu çerçevesinde bir kursa çevrim içi kaydolma
A1 öncesi	Görsel destek olması koşuluyla basit bir çevrim içi satın alma veya başvuru formunda seçimler yapılabilir (ör. bir ürün, beden, renk seçimi).		Alışıldık sözcükler ve gösterimler kullanılan basit bir kutucuk işaretlemeli form doldurarak ürün sipariş etme	Alışıldık sözcükler ve gösterimler kullanılan basit bir birimler arası kutucuk işaretlemeli formu doldurma	

Bir metne aracılık etme					
	Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1				
C1	(A dilinde) uzun, karmaşık bir metnin belli bir bölümünde yer alan belirli bir bilginin konuyla bağlantısını (B dilinde) açıklayabilir.	Kişisel ilgi alanına giren güncel konuları ilgilendiren bir makalede, internet sitesinde, kitapta veya yüz yüze ya da çevrim içi konuşmada	Resmî toplantılardaki sunumlardan, politika değişikliklerini açıklayan açık belgelerden, siyasi konuşmalardan	Bir iş raporu, makale, yönetmelik veya işyeri politikası	Bir makale, kitap, kaynak kitap veya ders/sunum
B2+	(A dilinde) bir konferansta yapılan sunumlardan veya (A dilinde) bir kitapta yer alan makalelerden hangilerinin belli bir amaçla bağlantısı olduğunu (B dilinde) aktarabilir.	İnternet konuşması/öz yardım grubu açıklamaları (yazıcınızı nasıl tamir edersiniz vb.), belli bir konuya veya güncel bir meseleye ilişkin makaleler	Resmî toplantılarda yapılan sunumlar, politika değişikliklerini açıklayan resmî belgeler belli bir meseleyle ilgili bir basın konferansı veya çeşitli internet konuşma siteleri	Bir fuar, mesleki konferans, belli bir projeye ilişkin raporlar ve gazete makaleleri	Belli bir projeye ilgili olarak bir akademik konferans, çeşitli internet konuşma siteleri, akademik kitaplar ve dergiler
B2	(A dilinde) genel konular ve kendi ilgi alanına yönelik konular üzerine olan resmî yazışmalardaki ve/veya raporlardaki ana noktaları (B dilinde) aktarabilir.	Politikalar, yönetmelikler veya prosedürlere (konut, sigorta, kiralama/ipotek, istihdam, sağlık hizmetleri vb. alanlarda) ilişkin ana hatları ortaya koyan bir duyuru, bildirim, yazı veya e-posta	Bir kamu kurumu veya kütüphane, yüzme havuzu gibi bir tesis tarafından yapılmış, düzenleme veya prosedürleri açıklayan duyuru ya da bildirimler	Bir toplantının neden iptal edildiğini, bir kişinin bir fikre neden karşı çıktığını veya o fikri desteklediğini, işyeri politikalarını ve düzenlemelerini ana hatlarıyla açıklayan bir yazı, e-posta veya bildirim	Üniversite politikaları, prosedürleri veya yönetmelikleri ana hatlarıyla açıklayan bir yazı, e-posta veya bildirim

Bir metne aracılık etme				
Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
(A dilinde) normal hızda ve anlaşılır bir şekilde yapılan kamusal duyuruların ve mesajların içeriğini (B dilinde) aktarabilir.	Radyo veya televizyonda	Bir istasyon, havaalanı, spor stadyumu, siyasi yürüyüş/etkinlikte, bir kaza yerinde veya inşaat sahasında verilebilecek uyarı veya talimatlarda	Bir fuar veya konferansta, bir fabrika, depo, rafineri veya gemide, güvenlik tatbikatlarında	Büyük bir oditoryumda gerçekleştirilecek bir üniversite dersi sırasında
(A dilinde) ayrıntılı talimatlar ve yönlendirmelerin içeriğini, anlaşılır bir şekilde sesletilmesikoşuluyla, (B dilinde) aktarabilir.	Radyo veya televizyonda, yoldan geçen bir kişiden (bir turist, yol tarifi vb.), bir arkadaştan telefonda, bir partiye nasıl gidileceği bilgisini alırken	Havaalanları, istasyonlar ve uçaklarda verilen bilgiler, otel kasası gibi basit eşyanın kullanımı hakkında, bir yerden diğerine gitmek için yol tarifi, seyahat rehberi	Bir toplantıda bir görevin nasıl gerçekleştirileceğine veya basit bir ekipmanın nasıl kullanılacağına dair verilen bilgiler, güvenlik prosedürleri başta olmak üzere fuarlar veya konferanslarda, fabrikalarda, depolarda veya gemilerde verilen bilgi ve talimatlar	Akademik düzenleme, politika ve prosedürler, bir öğretim üyesi tarafından verilen ders/ödev talimatları, bir ödevin tamamlanmasına veya basit bir deneyin yapılmasına yönelik basit araştırma araçlarının kullanımına ilişkin bilgi ve talimatlar
(A dilinde) karmaşık olmayan bilgi metnlerinde (broşürler, kitapçıklar, bildirimler ve resmî yazılar, e-postalar vb.) verilen belirli bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Kitapçıklar, broşürler, kılavuzlar, internet siteleri, bir konut anlaşmasına ilişkin ayrıntılar	Müze veya galerilerdeki kitapçıklar ve bilgi panoları, öncelikli kamusal tehlikeleri gösteren uyarı ve bildirimler, kulüp/dernek kuralları, seyahat rehberleri, kulüp/dernek toplantılarının yer ve zamanı, bir satış veya kampanya hakkında bilgiler	Bir ihtiyacı karşılayacak olası ürünler, bir ticari teklifin koşulları, ekipman kullanım talimatları, güvenlik talimatları	Okul politika ve düzenlemeleri, ders planı, bir ödevi/okul görevini tamamlamaya yönelik işlem adımları, görevler listesi ve ilgili kıstaslar, duyurular, sınav kuralları, bir değişim programına katılım koşulları

B1

Bir metne aracılık etme				
	Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
A2+	(A dilinde) aşına olduğu gündelik konulara ilişkin açık bir şekilde yapılmış bir duyurunun amacını, mesajı basitleştirmesi ve çeşitli sözcükleri/işaretleri araması gerekse bile, (B dilinde) aktarabilir.	Radio veya televizyonda, düğün ve doğum duyuruları ve bunlara ilişkin koşullar değişikliği	Hava durumu raporları, tren peron değişiklikleri, bir etkinlik için bilet alma yöntemi	İş sorumluluklarındaki değişikliklere ilişkin duyurular, yeni işyeri prosedürlerine ilişkin bilgiler
	(A dilinde) aşına olduğu konular üzerine olan kısa ve basit metinlerde, etiketlerde ve duyurularda yer alan belirli bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Bir kişisel mektup veya e-posta ile aileden alınan haberler	Müze veya galerilerdeki kitapçıklar ve bilgi panoları, öncelikli kamusal tehlikeleri gösteren demek kuralları, seyahat rehberleri, kulüp/dernek toplantılarının yer ve zamanı, bir satış veya kampanya hakkında bilgiler	Bir broşürde yer alan okul etkinliklerine ilişkin haberler
A2	(A dilinde) kısa, açık ve basit mesajlarda, talimatlarda ve duyurularda belirtilen noktayı, yavaş ve açık bir şekilde basit bir dilde ifade edilmeleri koşuluyla, (B dilinde) aktarabilir.	Düğün ve doğum gibi kişisel olaylara ilişkin duyurular, çalışma veya yaşam koşullarındaki değişiklikler, buluşma saati bildirmek veya çöp atma gibi görevlerin tamamlanmasını istemek üzere aileye veya ev arkadaşına bırakılmış basit mesajlar	Havaalanları, istasyonlar, uçaklar, trenler ve otobüslerde güzergâh ile kalkış ve varış saati bilgileri, peron veya kapı değişiklikleri, hava tahminleri	Bir okul gezisi veya değişim programına ilişkin bilgiler, kötü hava koşulları nedeniyle okul açılma/kapanma saatlerinde değişikliğe ilişkin bilgiler, sınıf görevleri ve ev ödevlerine ilişkin bilgiler
	(A dilinde) bir dizi kısa ve basit yönergeyi, kaynak metnin açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesikoşuluyla, basit bir şekilde (B dilinde) aktarabilir.	Bir tarif, temel ev aletlerinin kullanım şekli, mobilya montaj talimatları	Bir yerden diğerine gitmek için yol tarifi, bir trafik veya otopark görevlisinin yön tarifi	Bir ev ödevine veya basit bir deneye ilişkin talimatlar

Bir metne aracılık etme					
	Konuşma veya işaret içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A1	(A dilinde iletilen) kısa ve basit ifadelerdeki zaman ve yere ilişkin basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Yaklaşan programlara ilişkin TV yayın akışı duyuruları	Bir etkinliğin yeri ve saati, seyahat rehberleri	Bir toplantının yeri ile başlangıç/bitiş saati, iş saatlerine ve mola saatlerine, tuvaletlerin ve içecek makinelerinin yerine ilişkin bilgiler	Bir okul gezintisi veya okul sonrası etkinliğinin yeri ve saati, kantinler, tuvaletler ve su sebillerinin yeri
A1 öncesi	(A dilinde verilen) yer ve zamanla ilgili basit yönergeleri, çok yavaş ve açık bir şekilde tekrarlanması koşuluyla, (B dilinde) aktarabilir.	Tarih ve saat bilgisiyle birlikte restoran rezervasyonları ve yemek davetiyeleri	İlan panoları ve duvarlarda bir mağazanın açılış/kapanış saatlerine, tuvaletlerin yerine ilişkin yönlendirmeler	e-posta ile bildirilmiş toplantı yeri ve saati	Okul ders programı, bir okul gezisi için toplanma yeri
	(A dilinde) kısa, basit, görsel içeren metinlerde yer alan çok temel bilgileri (sayılar, fiyatlar vb.) (B dilinde) aktarabilir.	Bir restoranın adı, adresi ve telefon numarası, fiyatlar ve temel gıda bileşenleri de dâhil olmak üzere restoran menüleri	Bir mağazanın adı ve adresi, ürün fiyatları, zaman çizelgeleri, seyahat rehberleri, etkinlik takvimleri, koltuk durumu, fiyat vb.	[uygulanamaz]	Bir okulun yeri, bir üniforma veya diğer okul malzemelerinin fiyatı, bir okul gezisinin güzergâhı ve fiyatı, okul ders programları

Bir metne aracılık etme					
	Yazı içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Tanımlayıcı mevcut değildir; bk. B2+				
C1	Tanımlayıcı mevcut değildir; bk. B2+				
B2+	(A dilinde yapılan) bir konferanstaki sunumlardan hangilerinin daha ayrıntılı ele alınması gerektiğini belirterek sunumlardan hangilerinin konuyla bağlantılı olduğunu (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	[uygulanamaz]	Belli bir konuyla ilgili olarak bir basın toplantısından, çeşitli internet konuşma sitelerinden	Belli bir konuyla ilgili olarak bir ticaret fuarından, bir mesleki konferanstan	Belli bir projeye ilgili olarak bir akademik konferanstan, çeşitli internet konuşma sitelerinden
	(A dilinde) mesleki, akademik veya kişisel ilgi alanına giren önermesel olarak karmaşık, ancak iyi yapılandırılmış metinlerde yer alan konuyla bağlantılı noktaları (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.		Konut ve vergi kanunları gibi kamusal düzenlemeler, bir kamu kurumu tarafından yapılan duyurular	Bir iş raporundan, düzenlemeden veya işyeri politikasından	Bir makalede veya internet sitesinde yer alan bilgiler, bir derste veya bir üniversite öğretim üyesinin yaptığı sunumda alınan notlar
	(A dilinde) akademik veya mesleki yayınlarda yer alan bir makaledeki bağlantılı noktaları (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.		Bir halk toplantısının konusunu oluşturan belli bir sorunla ilgili olarak	Bir rapordan veya işle ilgili makaleden	Bir sınıf arkadaşı veya öğretim üyesi için bir makale, kitap veya dergide yer alan bilgiler
B2	(A dilinde) bir toplantıda alınmış, konuyla bağlantılı kararları (B dilinde) yazılı bir rapor hâlinde aktarabilir.		Bir kulüpten		Bir öğrenci temsilcileri toplantısından
	(A dilinde) resmî bir yazışmada yer alan önemli noktayı/ noktaları, (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	Bir arkadaş veya aile üyesi için bir kiralama sözleşmesi veya sigorta poliçesi	Bir gezi veya hizmete ilişkin hüküm ve koşullar	Çalışanlara gönderilmiş bir duyuruda, bildirimde bulunan veya yeni koşullar bildiren bir iş ortağından gelen yazıda, bir şikâyetle	Okul müdürü tarafından velilere gönderilen bir duyuruda, bir proje sırasında iletilen bilgi talebiyle ilgili olarak bir kuruluşun gelecekteki yazısında

Bir metne aracılık etme				
	Yazı içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B1	(A dilinde) alışıldık konular üzerine sunulmuş metinlerde (çağrılar, duyurular, yönergeler vb.) yer alan belirli bilgi noktalarını (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	Geç kalma nedenini bildirmek için bir arkadaşına gönderilen kısa mesaj veya e-posta	Bir kamu kurumu tarafından yayınlanan duyuru veya ilan	Müşteri siparişleri, bilgi talepleri veya şikâyetleri, iş takvimi veya prosedürleri üzerindeki değişiklikler, ofis ekipmanlarının kullanım şekli
	(A dilinde) aşına olduğu konulardaki karmaşık olmayan bilgi metinlerinde yer alan belirli bağlantılı bilgiyi (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	Bir ev aletinin kılavuzundan alınmış kullanım talimatları, e-posta yoluyla aileye veya ev arkadaşlarına gönderilen mesajlar, bir arkadaşla/aile üyesiyle buluşma yeri ve saatini bildiren e-postalar	Etkinlikler ve programlara ilişkin e-postalar ve mektuplardan	e-posta yoluyla alınan bir siparişteki miktar ve teslimat tarihi bilgileri, bir toplantı tutanağında ilgili kişi için belirtilmiş görevler ve son teslim tarihleri, bir ekipman için basit kullanım talimatlarını ilgili işlem adımları
	(A dilinde) kaydedilmiş karmaşık olmayan sesli mesajlarda yer alan belirli bilgileri, konunun aşına olması ve konuşmanın yavaş ve açık yapılması koşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	Bir toplantının yeri ve saatini bildiren mesajlar, yemek hazırlama veya çöp atma gibi ev işlerinin yapılmasına yönelik talepler	Elçilikteki bekleme sırası, telesekreter: bir kamu kuruluşu veya bankadan bırakılan arama talepleri	Basit müşteri siparişleri, bilgi talepleri veya şikâyetleri, bir iş arkadaşına telefonda bırakılan mesaj, iş prosedürlerinde yapılan değişiklikler
A2+	(A dilinde) kısa ve basit bilgi metinlerinde yer alan belirli bilgileri, metnin somut ve alışıldık konulara ilişkin olması ve basit gündelik dile düzenlenmiş olması koşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak aktarabilir.	Gazeteler ve cihazlar ile ilaçlara yönelik kullanım talimatları	Broşürler, internet siteleri, reklamlar, posterler, programlar	Bir iş görevi hakkında, basit bir ekipmanın kullanım talimatları, iş güvenliği prosedürleri, bir iş ilanında yer alan iş şartları
				Kötü hava koşulları nedeniyle okul açılma/kapanma saatlerinde yapılan değişiklikler, sınıf değişiklikleri veya bir sınıf gezisi için buluşma noktası
				Bir okul gezisine veya ödevle ilişkin talimatları içeren e-postalar, ders müfredatında yer alan ders gerekliliklerine ilişkin ayrıntılar
				Okul ders programı veya takviminde yapılan değişiklikler
				Bir ders müfredatında yer alan bir test veya ödev hakkında, bir fen bilimleri sınıfında basit bir deneyin nasıl yapılacağına ilişkin talimatlar, bir broşürde yer alan müze gezisi veya başka okul gezisi açıklamaları

Bir metne aracılık etme					
	Yazı içeriğinde belirli bilgiyi aktarma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2	(A dilinde) kısa, açık ve basit mesajlarda, talimatlarda ve duyurularda belirtilen noktayı, yavaş ve açık bir şekilde basit bir dille ifade edilmeleri koşuluyla, (B dilinde) aktarabilir.	Düğün ve doğum gibi kişisel olaylara ilişkin duyurular, çalışma veya yaşam koşullarındaki değişiklikler, buluşma saati bildirme veya çöp atma gibi görevlerin tamamlanmasını istemek üzere aileye veya ev arkadaşına bırakılmış basit mesajlar	Havaalanları, istasyonlar, uçaklar, trenler ve otobüslerde güzergâh ile kalkış ve varış saati bilgileri, peron veya kapı değişiklikleri, hava tahminleri	Müşteriler veya iş arkadaşları tarafından bırakılmış basit mesajlar, iş prosedürlerindeki değişikliklere ilişkin duyurular	Bir okul gezisi veya değişim programına ilişkin bilgiler, kötü hava koşulları nedeniyle kapanma saatlerinde değişikliğe ilişkin bilgiler, sınıf görevleri ve ev ödevlerine ilişkin bilgiler
A1	(A dilinde) bir dizi kısa ve basit yönergeyi, kaynak metnin açık ve yavaş bir şekilde sesletilmesikoşuluyla, basit bir şekilde (B dilinde) aktarabilir.	Bir tarif, temel ev aletlerinin kullanımı şekli, mobilya montaj talimatları	Bir yerden diğerine gitmek için yol tarifi, bir trafik veya otopark görevlisinin yön tarifi	Bir fotokopi makinesinde toner değiştirme veya yazılım indirme benzeri ofis kullanımı talimatları	Bir ev ödevine veya basit bir deneye ilişkin talimatlar
A1	(A dilinde iletilen) kısa ve basit ifadelerdeki zaman ve yere ilişkin basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Yaklaşan programlara ilişkin TV yayını akışı duyuruları	Bir etkinliğin yeri ve saati, seyahat rehberleri	Bir toplantının yeri ile başlangıç/bitiş saati, iş saatlerine ve mola saatlerine, tuvaletlerin ve içecek makinelerinin yerine ilişkin bilgiler	Bir okul gezintisi veya okul sonrası etkinliğinin yeri ve saati, kantinler, tuvaletler ve su sebillerinin yeri
A1 öncesi	(A dilinde verilen) yer ve zamanla ilgili basit yönergeleri, çok yavaş ve açık bir şekilde tekrarlanması koşuluyla, (B dilinde) aktarabilir.	Tarih ve saat bilgisiyle birlikte restoran rezervasyonları ve yemek davetiyeleri	İlan panoları ve duvarlarda bir mağazanın açılış/kapanış saatlerine, tuvaletlerin yerine ilişkin yönlendirmeler	e-posta ile bildirilmiş toplantı yeri ve saati	Okul ders programı, bir okul gezisi için toplanma yeri
	(A dilinde) kısa, basit, görsel içeren metinlerde yer alan çok temel bilgileri (sayılar, fiyatlar vb.) (B dilinde) aktarabilir.	Bir restoranın adı, adresi ve telefon numarası, fiyatlar ve temel gıda bileşenleri de dâhil olmak üzere restoran menüleri	Bir mağazanın adı ve adresi, ürün fiyatları, zaman çizelgeleri, seyahat rehberleri, etkinlik takvimleri, koltuk durumu, fiyat vb.	[uygulanamaz]	Bir okulun yeri, bir üniforma veya diğer okul malzemelerinin fiyatı, bir okul gezisinin güzergâhı ve fiyatı, okul ders programları

Bir metne aracılık etme					
	Konuşma veya işaret içeriğinde verileri (grafikler, şemalar vb.) açıklama	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	(A dili metindeki) akademik veya mesleki konularla ilgili kavramsal açıdan karmaşık araştırmalardan elde edilen çeşitli deneysel veri biçimlerini ve görsel olarak düzenlenmiş bilgileri, (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.	Arkadaşlar veya aile için, tıbbi araştırmalar ve çevresel veriler gibi kişisel ilgi alanına giren başlıklardaki diyagramlar/görsel veriler; bir gazete haberine eşlik eden grafiksel ekonomi verileri	Bir toplumsal politika veya planlama toplantısıyla ilgili olarak bir şirket veya kamu kuruluşu tarafından yayınlanan raporlardaki diyagramlar/görsel veriler; açık toplantılardaki sunumlarda yer alan veriler	Finansal tabloların ayrıntılı analizi, bir toplantıda sunulan pazar araştırması veya devlet diyagramları/görsel verileri	Yayınlanmış akademik araştırmalarda yer alan veya bir derste, akademik konferansta veya yuvarlak masa toplantısında sunulan bir araştırma projesi için derlenmiş diyagramlar/görsel veriler
C1	(A dili metindeki) karmaşık akademik veya mesleki konular üzerine, karmaşık diyagramlarda ve diğer görsel olarak düzenlenmiş bilgilerde kapsanan öne çıkan noktaları ve ayrıntıları, (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.				Yayınlanmış akademik araştırmalarda yer alan veya bir derste, akademik konferansta ya da yuvarlak masa toplantısında sunulan bir araştırma projesi için derlenmiş diyagramlar
B2	(A dili metindeki) ilgi alanına giren konular üzerine, karmaşık diyagramlarda, grafiklerde ve diğer görsel olarak düzenlenmiş bilgide yer alan ayrıntılı bilgileri, (B dilinde) güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve betimleyebilir.	Bir arkadaş veya aile üyesine açıklamak üzere, kişisel ilgi alanına giren bir makaledeki diyagramlar, bir ev aleti veya eğlence yazılımı için işleyiş diyagramı	Bir toplumsal politika veya planlama toplantısıyla ilgili olarak bir şirket veya kamu kuruluşu tarafından yayınlanan raporlardaki diyagramlar/görseller	Personel eğitimleri veya şirket raporlarında gönderim yapılan grafikler, şemalar ve tablolar	Ortaokul, lise veya üniversitede bir sınıf sunumunda çubuk grafikler ile başka grafikler veya şemalar
B1+	(A dili metindeki) ilgi alanına giren diyagramlardaki ayrıntılı bilgileri, sözcüksel boşluklar nedeniyle tereddüt yaşasa veya tam olarak ifade edemese bile (B dilinde) yorumlayabilir ve betimleyebilir.				
B1	(A dili metindeki) basit diyagramlarda (grafikler, çubuk grafikler vb.) yer alan genel eğilimleri, kimi zaman sözcüksel kısıtlar nedeniyle ifade etmekte sıkıntılar yaşasa bile, (B dilinde) yorumlayabilir ve betimleyebilir.	Bir arkadaş veya aile üyesine açıklamak üzere ev faturalarında veya kişisel mali durumda ortaya çıkan eğilimler	Bir halk etkinliği için en uygun tarihi belirlerken hava raporu (istatistikler ve eğilimler), bir halk/kulüp toplantısında sunulan temel finansal eğilimler, bir bilim müzesindeki şematik gösterimler	Bir iş toplantısında çubuk grafiği ve başka grafiklerle sunulan eğilimler, çalışan eğitimi amacıyla kullanılan bir şirket organizasyon şemasındaki sorumluluklar	Ortaokul, lise veya üniversitede ikili veya grup çalışmasında kullanılmak üzere çubuk grafikler ile diğer grafikler ve şemalarda görülen genel eğilimler

Bir metne aracılık etme				
Yazı içeriğinde verileri (grafikler, şemalar vb.) açıklama	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2+	Bir arkadaş veya aile üyesine açıklamak üzere açık hava etkinlikleri planlarken başvuru hava durumu haritaları, bir ev aletinin şemayla gösterilmiş temel özellikleri	Bir halk etkinliği için en uygun tarihi belirlerken, tarihsel hava durumu verileri, bir halk/kulüp toplantısında sunulan temel finansal eğilimler, otobüs veya metro güzergah haritaları, bir bina veya alışveriş merkezinin yerleşim planı	Fotokopi makinesinin tonerini değiştirme gibi basit bir iş süreci veya faaliyeti gösteren bir akış şeması, veya şirket organizasyon şemasında gösterilen temel rol ve sorumluluklar	Ortaokul, lise veya üniversitede ikili veya grup çalışmasında kullanılmak üzere çubuk grafikler ile diğer grafikler ve şemalarda yer alan nüfus, zaman içinde hava durumu değişimi gibi öğeler
A2	Tanımlayıcı yok.			
A1	Tanımlayıcı yok.			
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.			

Bir metne aracılık etme				
Yazı içeriğinde verileri (grafikler, şemalar vb.) açıklama	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]	Bir şirket mali raporunda, pazar araştırmasında ve başka şirket raporlarında yer alan veriler, üst yönetime yönelik araştırma ve geliştirme çalışmalarında yer alan veriler	Deneysel veriler içeren bir doktora tezi veya yüksek lisans tezinin parçası olarak

Bir metne aracılık etme					
	Yazı içeriğinde verileri (grafikler, şemalar vb.) açıklama	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C1	(A dili metindeki) karmaşık akademik veya mesleki konular üzerine karmaşık diyagramlar ve başka görsel olarak düzenlenmiş veride kapsanan ilgili noktaları, (B dilinde) açık ve güvenilir bir şekilde yazılı olarak yorumlayabilir ve sunabilir.	Arkadaşlar veya aile için, tıbbi araştırmalar ve çevresel veriler gibi kişisel ilgi alanına giren başlıklardaki diyagramlar/görsel veriler; bir gazete haberine eşlik eden grafiksel ekonomi verileri	Bir toplumsal politika veya planlama toplantısıyla ilgili olarak bir şirket veya kamu kuruluşu tarafından yayınlanan raporlardaki diyagramlar/görseller; açık toplantılardaki sunumlarda yer alan veriler	Finansal tabloların ayrıntılı analizi, bir toplantıda sunulan pazar araştırması veya devlet diyagramları/görsel verileri	Yayınlanmış akademik araştırmalarda yer alan veya bir derste, akademik konferansta ya da yuvarlak masa toplantısında sunulan bir araştırma projesi için derlenmiş diyagramlar/görsel veriler
B2	(A dili metindeki) ilgi alanındaki diyagramlardan ve görsel olarak düzenlenmiş verilerden ayrıntılı bilgileri, (B dilinde) yorumlayabilir ve güvenilir bir şekilde yazılı olarak sunabilir.	Karmaşık bir ekipmanın kullanımı göstermek üzere bir evin kullanıcıları için hazırlanmış talimatlar ve şemalar	Sağlık ve güvenlik prosedürleri (hastane, fabrika, kütüphane vb. yerlerde)	Bir grafik veya sayısal tablo gibi görsel bir ekte yer alan önemli noktalara yönelik bir şirket içi rapor veya bilgi notu	Okul/üniversite projesi için hazırlanmış teknik görsel bilgilere eşlik eden yazılı bir ödev
B1+	(A dili metindeki) basit diyagramlarda (grafikler, çubuk grafikler vb.) gösterilen genel eğilimleri, önemli noktaları daha ayrıntılı bir şekilde açıklayarak, sözlükten veya başka başvuru malzemelerinden aldığı yardımla, (B dilinde) yorumlayabilir ve sunabilir.	Bir arkadaşına veya aile üyesine açıklamak üzere ev faturalarında veya kişisel mali durumunda ortaya çıkan eğilimler	Basit hava durumu verileri ve bir halk/kulüp etkinliğindeki çevrim içi tartışma için yayınlanan basit mali veriler	Grafik gibi bir görsel ekin temel öğelerini açıklayan bir e-posta	Bir araştırmayı veya demografik verileri özetleyen basit bir ödev
B1	(A dili metindeki) aşına olduğu konularda düzenlenmiş görsellerde (ör. hava durumu grafikleri, basit akış şemaları) yer alan ana olguları, (B dilinde) basit cümlelerle açıklayabilir.	Beraberinde sunulan bir harita üzerindeki basit yönlendirmeleri açıklayan bir e-posta	Bir çevrim içi halk/kulüp tartışma forumunda sunulan basit demografik bilgiler veya eğilimler	Bir akış şemasında gösterilen basit ofis prosedürlerine yönelik talimatlar	Bir ödev için resimlere eşlik eden basit yazılı anlatım
A2	Tanımlayıcı yok.				
A1	Tanımlayıcı yok.				
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Bir metne aracılık etme				
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C2	Bağlantılar veya dolaylı anlamlar (A dilinde) açık bir şekilde ifade edilmediğinde, bunların çıkarımlarını (B dilinde) açıklayabilir ve ifade biçimlerinin sosyokültürel anlamlarına (küçümseme, ironi, alaycılık vb.) dikkat çekebilir.	Tartışmalar, güncel konulara ilişkin programlar, kitaplar, gazete makaleleri, yorum yazıları ve başyazılar, uzmanlık alanı ile ilgili makaleler ve genel anlamda eğitilmiş okura yönelik diğer yayınlar	Bir yerel yönetim meclis toplantısına, açık tartışmaya/derse, forum tartışmasına, siyasi toplantıya, siyasi broşüre, kamu politikaları belgesine, hukuki görüşe, siyasi konuşmaya yapılan katkılar	Bir konferans, seminer veya toplantıdaki sunumlar, mesleki yayınlar, teknik raporlar, basın açıklamaları veya toplantıları
				Akademik bir konferanstaki konuşmalar, internet konuşmaları, bilgi içerikli materyaller, ders kitapları, akademik dergilerdeki makaleler, kaynak kitapları
C1	(A dilinde) uzun ve zorlayıcı metinleri (B dilinde) özetleyebilir.	Güncel konulara ilişkin programlar, dergi veya gazete makaleleri	Birden fazla katılımcının bulunduğu forum tartışmaları, siyasi konuşmalar, söylemler, görüşler ve belgeler	Bir konferans, seminer veya toplantıdaki sunumlar, raporlar, sözleşmeler, yönetmelikler
	(A dilinde) akademik veya mesleki yetkinliği dâhilindeki meseleler üzerine olan tartışmaları, farklı bakış açılarını ayrıntılı olarak ele alıp değerlendirecek ve en önemli noktaları belirleyerek (B dilinde) özetleyebilir.	Tartışmalar, güncel konulara ilişkin programlar	Birden fazla katılımcının bulunduğu forum tartışmaları	Birden fazla katılımcının bulunduğu forum tartışmaları, yuvarlak masa toplantıları veya seminerler
	(A dilinde) kendi uzmanlığı dışındaki bir uzmanlık alanına ait karmaşık metinlerde belirtilen ana noktaları, zaman zaman belli teknik kavramları kontrol etmesi gerekse bile, iyi yapılandırılmış bir dille ve açık bir şekilde (B dilinde) özetleyebilir.	Gazete başyazıları ve yorum yazıları, TV haberleri ve güncel konulara ilişkin programlar	Kanunlar, hukuki kamusal belgeler, yönetmelikler, sunumlar, konuşmalar, söylemler	Uzmanlaşmış bir izleyiciye yönelik teknik raporlar, iş mektupları, sözleşmeler, yönetmelikler, konferans sunumları
	(A dilinde) olguların ve savların ortaya konmasındaki ince ayrımları (B dilinde) açıklayabilir.	Tartışmalar, güncel konulara ilişkin programlar, kitaplar, gazete makaleleri, yorum yazıları ve başyazılar, uzmanlık alanı ile ilgili makaleler ve genel anlamda eğitilmiş okura yönelik diğer yayınlar	Bir yerel yönetim meclis toplantısına, açık tartışmaya/derse, forum tartışmasına, siyasi toplantıya, siyasi broşüre, kamu politikaları belgesine, hukuki görüşe, siyasi konuşmaya yapılan katkılar	Bir akademik konferanstaki konuşmalar, internet konuşmaları, bilgi içerikli materyaller, ders kitapları, akademik dergilerdeki makaleler, kaynak kitapları

Bir metne aracılık etme				
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C1	(A dilinde) karmaşık bir metinden alınan bilgi ve savları, değerlendirci yorumlarla açıklayarak ve kendi görüşünü ekleyerek (B dilinde) bir konuyu tartışmak için kullanabilir.	Kitaplar, gazeteler, makaleler, yorum yazıları ve başyazılar, uzmanlık alanı ile ilgili makaleler, TV haberleri ve güncel konulara ilişkin programlar, sohbet programları	Siyasi broşürler, kamu politikası belgeleri, forum tartışmaları, sunumlar, siyasi konuşmalar, söylevler	Teknik raporlar, mesleki makaleler, teknik şartnameler, sözleşmeler
	(A dilinde) bir uzmanlık konusu üzerine kaynak bir metinde ifade edilmiş olan tutumu ve görüşü, kaynak metindeki belli bölümlere atıfta bulunup çıkarımlarını destekleyerek (B dilinde) açıklayabilir.	Kitaplar, gazeteler, makaleler, yorum yazıları ve başyazılar, uzmanlık alanı ile ilgili makaleler, TV haberleri ve güncel konulara ilişkin programlar, sohbet programları		Bilgi içerikli materyaller, ders kitapları, okuyucular, sözlükler, akademik dergilerdeki makaleler, dersler, konferans sunum ve tartışmaları, internet konuşmaları
B2+	(A dilinde) ilgi ve uzmanlık alanıyla bağlantılı, geniş çeşitlilikte konular üzerine düzenlenmiş karmaşık metinlerde yer alan bilgi ve savları (B dilinde) açık ve iyi yapılandırılmış bir dille özetleyebilir.	Ailevi konulara ilişkin tartışmalar, TV haberleri ve güncel konulara ilişkin programlar, sohbet programları	Sunumlar, (siyasi) konuşmalar, söylevler	Konferans sunumları
B2	(A dilinde) karmaşık tartışmaların ana noktalarını, ortaya konulmuş farklı bakış açılarını değerlendirecek (B dilinde) özetleyebilir.		Birden fazla katılımcı arasındaki resmi tartışmalar	Toplantılarda, brifinglerde veya oryantasyon oturumlarında
	(A dilinde) birçok kaynakta yer alan bilgi ve savları (B dilinde) sentezleyebilir ve raporlayabilir.	Güncel konulara ilişkin programlar, internet konuşmaları veya röportajlar, TV haberleri ve analizleri, belgeseller, makaleler	Yerel yönetim meclisi toplantılar ve siyasi toplantılar, haberler, gündemdeki konulara ilişkin röportaj ve belgeseller	Bir proje üstlenirken: internet konuşmaları, dersler, halk röportajları, anketler, bloglar, belgeseller

Bir metne aracılık etme				
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B2	(A dilinde) geniş çeşitlilikteki olgusal ve kurgusal metinleri, karşıt bakış açılarını ve ana temaları yorumlayıp tartışarak (B dilinde) özetleyebilir.	Tartışmalar, güncel konulara ilişkin programlar, kitaplar, gazete makaleleri, yorum yazıları ve başyazılar, uzmanlık alanı ile ilgili makaleler ve genel anlamda eğitimi okura yönelik diğer yayınlar	Siyasi broşürler, kamu politikası belgeleri, romanlar, kısa öyküler	Teknik raporlar, mesleki makaleler, teknik şartnameler, sözleşmeler
	Uzmanlık alanı da dâhil olmak üzere kişisel ve yakın ilgi alanına ait konularda (A dilinde) uzun ve karmaşık metinlerde yer alan önemli noktaları (B dilinde) özetleyebilir.		Siyasi broşürler, kamu politikası belgeleri,	Teknik raporlar, mesleki makaleler, teknik şartnameler, sözleşmeler
	İlgi duyduğu bir konuda (A dilinde) bir metnin hedef okurunu belirleyebilir ve yazarın amacını, tutumunu ve görüşünü (B dilinde) açıklayabilir.	Forum siteleri, güncel konulara ilişkin programlar, belgeseller, gazete makaleleri ve başyazıları	Röportajlarda, duyurularda, politika beyanlarında	Konferanslardaki sunumlar, raporlar, uzmanlık alanı makaleleri
	Görüşler, savlar ve tartışmalar içeren (A dilinde) haber yazıları, röportajlar ve belgeselleri (B dilinde) özetleyebilir.	Arkadaşlarla resmi olmayan tartışmalar, sosyal medya sohbetleri	Halka açık bir mekândaki (restoran, havaalanı vb.) resmi olmayan tartışmalar	Takım veya strateji toplantılarında
B1 +	(A dilinde) bir filmin veya bir oyunun konusunu ve olay örgüsünü (B dilinde) özetleyebilir.	Arkadaşlarla resmi olmayan bir tartışmada	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]
	İlgi alanındaki konular hakkındaki (A dilinde) uzun metinlerde ortaya konulan ana noktaları, belli ifadelerin anlamını kontrol edebilmesi koşuluyla (B dilinde) özetleyebilir.	Uzun telefon görüşmeleri, güncel konulara ilişkin TV programları, belgeseller, internet konuşmaları	Konuşmalar, açık toplantılardaki konuşmalar	Bir sunum veya ders, aşına olduğu konulardaki belgeseller veya güncel konulara ilişkin programlar, internet konuşmaları
	(A dilinde) kısa anlatıları, makaleleri, konuşmaları, tartışmaları, röportajları ve belgeselleri (B dilinde) özetleyebilir ve onların ayrıntılara ilişkin ilave soruları yanıtlayabilir.	Arkadaşlarla yapılan tartışmalar, belgeseller, kısa anlatılar, dergi ve gazetelerdeki makaleler	Açık toplantılardaki konuşmalar, röportajlar, genel duyurular	İnternet söyleşileri, aşına olduğu akademik konulardaki belgesel ve makaleler, kısa anlatılar
	(A dilinde) çeşitli kaynaklardan kısa bilgi parçalarını derleyebilir ve bunları başka bir kişi için (B dilinde) özetleyebilir.	Resmi olmayan tartışmalar, prospektüsler, reklamlar, tiyatrolardaki programlar, şarkı sözleri	Genel duyuru ve ilanlar, toplantı notları, aşına olduğu konulara ilişkin gazete ve dergi haberleri	İnternet söyleşileri, görevlere ilişkin talimatlar, aşına olduğu konulardaki makaleler

Bir metne aracılık etme				
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B1	Aşına olduğu veya kişisel ilgi alanındaki konular üzerine (A dilinde) açık ve iyi yapılandırılmış metinlerin ana noktalarını, sözcüksel kısıtlar nedeniyle zaman zaman yapılandırma güçlük yaşasa bile, (B dilinde) özetleyebilir.	Kişisel mektuplar, kısa makaleler, broşürler, reklamlar	Kısa makaleler, kısa resmî yazılar, basın açıklamaları ve duyurular, yönetmelikler, kitapçıklar, etkinlik programları	Sunum ve gösterimler, raporlar, iş mektupları
	Aşına olduğu konulardaki (A dilinde) karmaşık olmayan metinlerin (ör. kısa bir röportaj kaydı, dergi makalesi, seyahat broşürü) ana bilgi içeriğini (B dilinde) basitçe özetleyebilir.	Kısa yazılı röportajlar veya dergi yazıları, seyahat broşürleri, mektuplar, e-postalar, gazete haber özetleri		Raporlar, iş mektupları ve e-postalar
	Kişisel veya o anki ilgi alanına giren bir konu üzerine (A dilinde) karşıklı konuşma sırasında ortaya konan temel noktaları, anlaşılır bir şekilde sesletilmesikoşuluyla, (B dilinde) özetleyebilir.	Haberlerin ve planların paylaşıldığı konuşmalar, bir düğünde karşıklı havadis paylaşımı	Bir kamu yetkilisiyle resmî olmayan konuşmada dikkat çekilen noktalar	Bir uzman, denetçi veya danışmanla yapılan görüşmeler
	İlgi alanındaki konular üzerine (A dilinde) sözlü olarak sunulan uzun metinlerin ana noktalarını, birkaç kez dinleme veya izleme olanağı bulması koşuluyla, (B dilinde) özetleyebilir.	Uzun telefon görüşmeleri, güncel konulara ilişkin TV programları, belgeseller, internet konuşmaları	Konuşmalar, açık toplantılardaki konuşmalar	Sunumlar veya dersler, yuvarlak masa toplantıları, aşına olduğu konulardaki belgeseller veya güncel konulara ilişkin programlar, internet konuşmaları
	(A dilinde) TV programlarındaki ve video kliplerdeki ana noktaları veya olayları, birkaç kez izleyebilmesi koşuluyla, (B dilinde) özetleyebilir.	Bir film, kısa roman veya durum komedisindeki sahneler	Bir açık toplantının konusuna ilişkin güncel programlar	Haber özetleri, kurumla ilgili röportajlar ve basın açıklamaları
A2+	(A dilinde) olayları, spor etkinliklerini, kazaları vb. içeren basit TV veya radyo haberlerinde ortaya konan ana noktaları, konunun aşına olması ve yavaş, açık bir şekilde ifade edilmesi koşuluyla, (B dilinde) rapor edebilir.	Arkadaşlarla resmî olmayan tartışmalar, sosyal medya sohbetleri	Bir halka açık mekândaki (restoran, havaalanı vb.) resmî olmayan tartışmalar	Medya kaynaklarından bilgi derlemeyi de içeren bir proje kapsamında

Bir metne aracılık etme					
	Konuşma veya işaret içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2+	(A dilinde) illüstrasyonlar veya tablolar içeren, açık bir şekilde yapılandırılmış, kısa, basit metinlerde yer alan bilgileri (B dilinde) basit cümlelerle iletebilir.	Haberlerdeki "kim, nerede, ne zaman" bilgileri	Konser veya spor etkinliklerine yönelik seçenekler, duyuru ve posterlerde, zaman çizelgelerinde, grafiklerde, etkinlik programlarında ve biletlerde yer alan bilgiler	Bir iş takviminin ayrıntıları	Resimli öyküler, bir ülkeye ilişkin, bilgi tabloları da içeren basit bilgi metinleri
A2	(A dilinde) aşına olduğu konular üzerine, kısa, basit bilgi metinlerinde yer alan ana noktayı/ noktaları (B dilinde) özetleyebilir.	Haberlerdeki "kim, nerede, ne zaman" bilgileri, internet siteleri/broşürler, basit kılavuzlar	Müzelerdeki bilgi panoları, kurumsal broşürler (hastane, polis karakolu vb.)	Yıllık mali durum raporları	Ödev ve görevlere ilişkin ayrıntılar, kurs ve sınav açıklamaları
A1	(A dilinde) açık bir şekilde yapılandırılmış, kısa ve basit metinlerdeki ana noktayı/noktaları, sınırlı sözcük birikimini başka araçlarla (jestler, çizimler, diğer dillerden sözcükler/işaretler vb.) destekleyerek, (B dilinde) aktarabilir.	Hava durumu raporları, çok basit montaj talimatları	Ulaşım saatleri ve ücretlerine ilişkin bilgiler, hizmet sunulup sunulmadığı	[uygulanamaz]	Hava durumu raporları, gösterimli mekân tanıtımları, çok basit resimli öyküler
A1	(A dilinde) kısa, çok basit tabelalarda ve duyurularda, afişlerde ve programlarda yer alan basit ve tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) aktarabilir.	Genç odalarının kapılarındaki notlar, buzdolabına ilıştırılmış notlar (yemek yapma/temizlik/ bulaşık sırasının kimde olduğu vb.)	Yönlendirme işaretleri ve duyuruları, etkinlik saatini bildiren afişler ve programlar	Yön bildiren ve/veya başka uyarılarda bulunan işaret ve duyurular, zaman takvimi duyuruları	Sınıf listeleri, sosyalleşme programında yer alan etkinliklere ilişkin bilgiler
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Bir metne aracılık etme				
	Yazı içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C2	(A dilinde) bir metindeki olgu veya savların sunulma şeklini, özellikle başka birinin görüşü aktarırken, küçümseme, örtülü eleştiri, ironi ve alaycılık kullanımına dikkat çekerek, yazılı olarak (B dilinde) açıklayabilir.	Tartışmalar, güncel olay programları, kitaplar, gazete makaleleri, yorumlar ve basyazılar, uzmanlık bilgisi gerektiren makaleler veya eğitimli genel okuyucuya hitap eden diğer yayınlar	Genel katılımlı belediye toplantısına katkı, kamusal münazara, bir oturma tartışması, siyasi bir toplantı, siyasi bir tanıtım yazısı, bir kamu politikası belgesi, hukuki görüş	Bir konferans sunumu, seminer veya toplantı, profesyonel bir yayın, teknik bir rapor, bir konferans
	Savlar ve anlatıları genel sonucun tutarlı sunumunda yeniden yapılandırarak farklı kaynaklardan alınan bilgileri özetleyebilir.			Akademik bir konferans konuşması, internet söyleşileri, ders malzemeleri, ders kitapları, akademik dergi makaleleri, kaynak kitaplar
C1	(A dilinde) uzun ve karmaşık metinlerin içeriğini doğru bir şekilde yorumlayarak, alışılmadık, teknik terimlerin tam anlamının zaman zaman kontrol edilebilmesi koşuluyla, yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.		Genel katılımlı belediye toplantısına katkı, kamusal münazara, bir oturma tartışması, siyasi bir toplantı, siyasi bir tanıtım yazısı, bir kamu politikası belgesi	Bir konferans sunumu, seminer veya toplantı, profesyonel bir yayın, teknik bir rapor, bir konferans, bir iş teklifi
	(A dilinde) uzun ve karmaşık bir metni (ör. akademik bir makale, politik bir analiz, roman özeti, başyazı, edebî bir eleştiri, bilimsel bir kitaptan rapor veya alıntı) belli bir okur kitlesi için, kaynak metnin üslup ve tarzına sadık kalarak, yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.		Genel katılımlı belediye toplantısına katkı, kamusal münazara, bir oturma tartışması, siyasi bir toplantı, siyasi bir tanıtım yazısı, bir kamu politikası belgesi, hukuki görüş	Akademik bir konferans konuşması, internet söyleşileri, ders malzemeleri, ders kitapları, akademik dergi makaleleri, kaynak kitaplar

Bir metne aracılık etme					
	Yazı içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B2+	(A dilinde) mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanına giren konularda, iyi düzenlenmiş ancak önermesel olarak karmaşık olan metinlerin temel içeriğini yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.	Aile durumları üzerine bir tartışma, TV haberleri ve güncel olay programları, söyleşi programları	Sunumlar, konuşmalar, nutuklar	Konferans sunumları	Ders, konferans sunumları ve tartışmalar, internet konuşmaları
	(A dilinde) özel ilgi alanına giren akademik ve mesleki yayınlardaki bilgi ve bakış açılarını yazılı olarak (B dilinde) karşılaştırabilir, kıyaslayabilir ve sentezleyebilir.	[uygulanamaz]	Kamusal politika belgeleri	Mesleki dergiler ve gazeteler, politika belgeleri, teknik raporlar	Akademik makaleler, değerlendirme yazıları, kitaplar
	(A dilinde) karmaşık bir metinde ifade edilen bakış açısını metinde yer alan belirli bilgilere atıfta bulunup yaptığı çıkarımları destekleyerek yazılı olarak (B dilinde) açıklayabilir.	Belgeseller, güncel haber programları, dergi veya gazete makaleleri, romanlar, kısa öyküler, oyunlar	Birkaç katılımcı içeren bir oturum tartışması, internet görüşmeleri, konuşmalar, nutuklar, yasal savunmalar, görüşler ve belgeler, politika belgeleri	Konferans sunumu, seminer, toplantı, bilgilendirme oturumu veya basın toplantısı, rapor, sözleşme, yönetmelikler, makaleler	İnternet konuşması, ders, akademik seminer, akademik makale ve kitaplar, romanlar, kısa öyküler, oyunlar
B2	(A dilinde) ilgi ve uzmanlık alanıyla ilgili konularda yazılmış karmaşık metinlerin ana içeriğini yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.				
B1+	Genel veya kişisel ilgi alanına giren konular hakkındaki (A dilinde) metinlerde bulunan bilgi ve savları yazılı olarak (B dilinde) özetleyebilir.				
B1	Kişisel ilgi alanına giren veya güncel (A dilinde) karmaşık olmayan bilgilendirici metinlerdeki ana noktaları, sözlü metinlerin açık bir şekilde sesletilmesikoşuluyla, (B dilinde) yazılı olarak özetleyebilir.	Telefon görüşmesi, internet söyleşileri, bültenler, belgeseller, kişisel mektuplar, bilgi broşürleri, kısa makaleler	Halka açık bir toplantıda sunum, basın açıklaması veya bildirileri	Bir toplantıda video kaydı olan sunum, bir görev için bilgilendirme toplantısı, raporlar ve iş mektupları	Yönlendirme oturumu, ödev talimatları, misafir konuşmacı sohbeti, hikayeler ve kısa makaleler
	Kaynak metindeki cümle yapısı ve sıralamasını kullanarak, kısa metinleri basit bir şekilde açımlayabilir.	Kişisel mektuplar, kısa makaleler, broşürler, reklamlar, internet sitesi metinleri	Kısa resmî mektuplar, kamuoyu açıklamaları ve bildirileri, yönetmelikler, hizmet değişiklikleri hakkında bilgi sağlayan broşürler, etkinlik programları	Raporlar, iş mektupları	Anlatılar, ders kitabı önsözleri, internet siteleri, haber özetleri, kısa makaleler

Bir metne aracılık etme					
	Yazı içeriğinde metin işleme	Metin (ve söylem)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2+	(A dilinde) kısa basit metinlerdeki ilgili bilgiyi bir dizi madde şeklinde, metinlerin somut ve aşına olduğu konular hakkında olması ve sadece basit günlük dil içermesi koşuluyla, (B dilinde) listeleyebilir. Sınırlı yetkinliği ve deneyimi içinde, kısa bir metinden anahtar sözcükleri ve öbekleri veya kısa cümleleri seçebilir ve bunları tekrar üretebilir.	Bir haberdeki "kim, ne zaman, nerede" bilgileri, internet/broşür betimlemeleri, basit rehber niteliğindeki açıklamalar	Müzelerdeki bilgi panelleri, kurumsal broşürler (ör. hastane, polis)	Duyurular, yönetmelikler, görev yönergeleri	Görev ve ödev detayları, ders veya sınav açıklamaları, ders kitabı özetleri
A2	Çok yüksek kullanım sıklığına sahip kelimeleri içeren aşına olduğu ve günlük temalar hakkındaki (A dilinde) çok kısa metinlerde yer alan ana nokta/noktaları aktarmak için, (B dilinde) basit bir dil kullanabilir; hatalara rağmen metin anlaşılabilir. Basılı hâlde veya açık bir el yazısıyla yazılmış kısa metinleri kopya edebilir.	Haber içeren mektuplar	Genel duyurular, rehber önsözleri	Bir yazıcıdaki mürekkebin nasıl değiştirileceği gibi basit iş yönergeleri	Basit ve kısa anlatılar, genel akademik yönetmelikler (ör. sınavlar için)
A1	Aşına olduğu ve günlük temalar hakkındaki (A dilinde) basit öbeklerin anlamını, sözlük yardımıyla, (B dilinde) aktarabilir. Standart basılı bir biçimde sunulan, tek kelime ve kısa metinlerin kopyasını çıkarabilir.		Kamu duyuruları, ulaşım bilgileri	Alanındaki konular üzerine basit yönergeler ve raporlar	Basit anlatılar, akademik yönetmelikler
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Bir metne aracılık etme					
	Yazılı bir metni konuşmada veya işaretlemmede tercüme etme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	(A dilinde yazılmış) kişisel, akademik veya mesleki ilgi alanlarına yönelik geniş çeşitlilikteki konular üzerine olan soyut metinleri, ilgili ince ayrımlar ve çıkarımlar da dâhil olmak üzere yargı belirlen boyutları ve savları başarıyla aktararak (B diline) akıcı bir şekilde sözlü tercüme edebilir.	Kişisel ilgi alanına giren meseleler hakkında uzmanlık gerektiren dergi makaleleri ve raporlar	Kamu politikası belgeleri, beyannameler, yönetmelik kuralları	Mesleki yayınlar, teknik raporlar, sözleşmeler, basın bültenleri	Akademik projeler ve ilgili belgeler
C1	(A dilinde yazılmış) genel ve uzmanlık gerektiren konulardan oluşan geniş çeşitlilikteki karmaşık metinleri, ince ayrımların büyük kısmını yansıtarak, (B diline) akıcı bir şekilde sözlü tercüme edebilir.				
B2+	(A dilinde yazılmış) kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanlarına giren konulardaki bilgi ve savlar içeren karmaşık metinleri (B diline) sözlü tercüme edebilir.	Kişisel ilgi alanına giren güncel konulardaki gazete veya dergi makaleleri	Bir müze veya sergide sanat eserlerine eşlik eden metinler, geri dönüşüm, park vb. belediye yönetmelikleri	Mesleğine ilişkin teknik raporlar	Akademik makaleler ve raporlar, yönetmelikler
B1+	(A dilinde yazılmış) kendi mesleki, akademik ve kişisel ilgi alanına giren konularda bilgi ve savlar içeren metinleri, karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış olması koşuluyla, (B diline) sözlü tercüme edebilir.				
B1	(A dilinde) kişisel ilgi alanlarına yönelik veya aşına olduğu konularda yazılmış, anlaşılır ve iyi yapılandırılmış bilgi içerikli metinleri, sözcüksel kısıtlamalar nedeniyle zaman zaman ifade etmede güçlükler çekse bile, (B diline) sözlü tercüme edebilir.	Arkadaşlar/akrabalardan gelen haber içeren e-posta veya mektuplar	Kazalarda tanık ifadesi gibi basit raporlar	Bir iş veya staj başvuranın özgeçmiş ve takdim mektubu	Ders dışı uygun etkinlikleri, koşullar da dâhil olmak üzere, tarif eden broşür(ler)
A2+	(A dilinde yazılmış) kısa, basit ve gündelik metinleri (ör. broşürler, duyurular, yönergeler, resmî yazılar, e-postalar) yaklaşık olarak (B diline) sözlü tercüme edebilir.		Park yönetmelikleri veya çöp toplama gibi kamu hizmetlerindeki değişiklikler hakkında bildirimler	Bir iş veya staj başvuranın genişletilmiş özgeçmiş ve takdim mektubu	

Bir metne aracılık etme				
Yazılı bir metni yazıda tercüme etme	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
A2	(A dilinde yazılmış) kısa ve basit metinleri (aşına olduğu konulara yönelik duyurular vb.), en önemli noktayı yansıtarak, (B diline) basit ve kabataslak biçimde sözlü tercüme edebilir.	Gıda ürünleri veya elektrikli aletlerin etiketleri, bir ilacın nasıl kullanılacağına yönelik yönergeler	Nasıl bir seyahat kartı alınacağına yönelik yönergeler	İş yerindeki temel sağlık ve güvenlik yönetmelikleri
A1	(A dilinde yazılmış) basit cümlelerle düzenlenmiş, aşına olduğu günlük konulara ilişkin rutin bilgiler içeren metinleri (ör. kişisel haberler, kısa anlatılar, yönlendirmeler, duyurular, yönergeler), basit ve kabataslak biçimde (B diline) sözlü tercüme edebilir.	e-posta ve mektuplardaki kişisel haberler	Yönergeler, duyurular, posterlerdeki bilgiler	Duyurular, yönergeler, temel sağlık ve güvenlik yönetmelikleri
A1 öncesi	(A dilinde yazılmış) tabelalar ve duyurularda, afişlerde, programlarda, broşürlerde vb. karşılaşılan basit günlük sözcükler/ışaretler ve öbekleri (B diline) basit ve kabataslak biçimde sözlü tercüme edebilir.	[uygulanamaz]	Tabelalar ve duyurular, posterler, programlar, broşürler	Tabelalar ve duyurular, posterler, zaman çizelgeleri

Bir metne aracılık etme				
Yazılı bir metni yazıda tercüme etme	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	(A dilinde yazılmış) kendi uzmanlık alanı dışında kalan teknik materyalleri, ilgili alanda faaliyet gösteren bir uzman tarafından doğruluğu kontrol edilmek koşuluyla, (B diline) tercüme edebilir.	Mektuplar, gazete makaleleri, yorumlar ve başyazılar, uzmanlık bilgisi gerektiren makaleler veya genel eğitimi okura hitap eden diğer yayınlar	Siyasi broşür, kamu politikası belgesi, hukuki görüş	Mesleki yayınlar, teknik raporlar, sözleşmeler, basın bültenleri

Bir metne aracılık etme					
	Yazılı bir metni yazıda tercüme etme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C1	(A dilinde yazılmış) kendi alanına giren toplumsal, akademik ve mesleki konularda yazılmış soyut metinleri, ilgili çıkarımların pek çoğunu da dâhil ederek, yargı belirten boyutları ve savları başarıyla aktararak bazı ifadelerinde asıl metnin fazlaca etkisi görülse bile, (B diline) tercüme edebilir.	Mektuplar, dergi veya gazete makaleleri, kısa hikâyeler	Konuşmalar, vaazlar, politika belgeleri	Bilimsel, teknik, finansal veya proje raporları, makaleler ve diğer mesleki yayınlar	Akademik makale ve kitaplar, edebîleştirir
B2+	(A dilinden B diline) dilin normal kullanımını yansıtan anlaşılır bir biçimde düzenlenmiş tercüme eder, paragraf yapısından, noktalama kullanımından ve kendine özgü biçimlendirmesinden fazlaca etkilenmiş olabilir.	Mektuplar, dergi veya gazete makaleleri, halk dilinde bazı yazılar			Akademik makale ve kitaplar, romanlar, kısa öyküler, oyunlar
B2	(A dilinde) kaynak metindeki cümle ve paragraf yapısını sıkı sıkıya takip eden ama o metnin ana noktalarını doğru bir şekilde aktaran (B dilinde) tercüme eder; ancak tercüme okunduğunda kulağa tuhaf gelmesi olasılığı vardır.	Haber içeren mektuplar, genel ilgi alanına giren makaleler	Genel yönetmelikleri tarif eden kamu belgeleri, rehber kitap önsözleri, görüş bildirileri	Karmaşık olmayan mektuplar, yönergeler, ilgi alanındaki konular üzerine raporlar	Karmaşık olmayan anlatılar, genel akademik yönetmelikler
B1+	Kaynak metnin yapısına sıkı sıkıya bağlı kalarak, (A dilinden B diline) karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış, olgusal kısa metinlerde yer alan bilgilerin yaklaşık tercümelerini üretir; tercüme dil hataları barındırsa bile anlaşılabilir niteliktedir.			Karmaşık olmayan mektuplar, yönergeler, ilgi alanındaki konular üzerine raporlar	Genel akademik yönetmelikler
B1	(A dilinden B diline) karmaşık olmayan, standart bir dille yazılmış, olgusal kısa metinlerde yer alan bilgilerin yaklaşık tercümelerini üretir; dil hataları olsa da tercüme anlaşılabilir niteliktedir.				
A2	(A dilinden B diline) en yüksek kullanım sıklığındaki sözcükleri içeren aşına ve günlük temalar hakkındaki çok kısa metinlerin yaklaşık bir tercümelerini sağlamak için basit bir dil kullanabilir; hataları olsa da tercüme anlaşılabilir niteliktedir.	Haber içeren mektuplar	Genel duyurular, rehber kitap önsözü	Yazıcıda mürekkebin nasıl değiştirileceği gibi basit iş yönergeleri	Basit ve kısa anlatılar, bir sınav için olduğu gibi genel akademik yönetmelikler
A1	(A dilinden B diline), sözlük yardımıyla basit sözcükler/ işaretler ve öbeklerin tercümelerini üretir; ancak her zaman en uygun anlamı seçemeyebilir.		Genel duyurular, ulaşım bilgisi	Alanındaki konular üzerine basit yönergeler ve raporlar	Basit anlatılar, akademik yönetmelikler
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Bir metne aracılık etme					
	Not alma (dersler, seminerler, toplantılar vb.)	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Bir toplantıya veya seminere katıldığı sırada, işlenen konu karmaşık ve/veya aşına olmasa bile, orada bulunmayan kişiler için güvenilir notlar alabilir (veya toplantı tutanağı tutabilir).	[uygulanamaz]	Kamuya açık bir toplantıda, komite/kulüp/dernek toplantısında, ilgi duyduğu bir konu hakkındaki bir seminer esnasında	Yönetim toplantısı veya eğitim seminerinde	Seminer veya tartışma oturumunda
	Söylenen şeylerdeki çıkarımların ve imaların farkındadır ve fiili olarak kullanılan sözcüklere ek olarak bunlar hakkında da notlar alabilir.			Yönetim toplantısı, mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Seminer veya tartışma oturumunda, ders takip ederken
	Soyut kavramlar ve fikirler arasındaki bağlantıları yakalamak için açılım ve kısaltmalar kullanarak seçici bir şekilde notlar alabilir.				
C1	Kendi ilgi alanına giren konulara yönelik bir ders sırasında ayrıntılı not alabilir; sunulan bilgileri o kadar doğru ve aslına sadık bir şekilde kayda geçirir ki notlar başka kişilerin de işine yarar.		İlgilenilen bir konudaki bir konferans sırasında	Mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Derse katılırken, bir internet konuşması izlerken
	Aşına olmadığı konularda bile, ders veya seminer sırasında, hangi noktaları not etmesi, hangilerini atlaması gerektiğine karar verebilir.		Kamuya açık bir toplantıda, komite/kulüp/dernek toplantısında, ilgi duyduğu bir konu hakkındaki bir seminer veya konferans esnasında	Yönetim toplantısı, mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Seminer veya tartışma oturumunda, derse katılırken
	Sunumun normal hızında olması koşuluyla çeşitli sözlü kaynaklardan (ör. dersler, ses kayıtları, resmi tartışma ve münazaralar, röportajlar) gelen karmaşık ve soyut konular hakkındaki uygun, detaylı bilgi ve savları seçebilir.	Kişisel ilgi alanına giren bir konuda araştırma yaparken	Bir dernek, lobi, siyasi parti vb. için bir alanı araştırırken	Bir rapor veya sunum için bir alanı araştırırken	Bir makale veya seminer sunumu için bir alanı araştırırken

Bir metne aracılık etme					
	Not alma (dersler, seminerler, toplantılar vb.)	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B2	Aşınadığı bir konuya dair, açık bir şekilde yapılandırılmış bir dersi anlayabilir ve o andaki ifade ediş biçimine odaklanma eğilimi gösterip bazı bilgileri gözden kaçırma bile kendisine önemli gelen noktalara yönelik notlar alabilir.	[uygulanamaz]	İlgi duyulan bir konu hakkında bir konferansta	Mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Bir derse katılırken, bir internet konuşması izlerken
B1 +	Kendi ilgi alanında ortaya çıkması olası çoğu meseleye yönelik toplantı ve seminerlerde doğru notlar alabilir.		Kamuya açık bir toplantıda, komite/kulüp/dernek duyulan bir konudaki seminer esnasında	Yönetim toplantısında, eğitim toplantısında	Seminer veya tartışma oturumunda
B1	Konunun ilgi alanına girmesi ve dersin açık, iyi yapılandırılmış bir şekilde sunulması koşuluyla bir ders sırasında ileride tekrar kullanabileceği kadar açık ve doğru notlar alabilir.		İlgi duyulan bir konu hakkında bir konferansta	Mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Bir derse katılırken, bir internet konuşması izlerken
	Konunun aşına olması ve dersin hem basit bir şekilde oluşturulması hem de anlaşılır bir şekilde sesletilmesi koşuluyla karmaşık olmayan bir ders anlatımı sırasında önemli noktaları sıralayan bir liste tutabilir.		İlgi duyulan bir konu hakkında bir konferansta	Mesleki bir konferans veya eğitim seminerinde	Bir derse katılırken, bir internet konuşması izlerken
	Basit bir dille ifade edilmiş olmaları ve not almak için yeterli sürenin tanınması koşuluyla aşına olduğu bir konuya yönelik bir toplantıdaki rutin önerileri not edebilir.		Kamuya açık bir toplantıda, komite/kulüp/dernek toplantılarında, ilgi duyulan bir konudaki seminer esnasında	Staj toplantısı veya eğitim seminerinde	Seminer veya tartışma oturumunda
A2	Konunun aşına ve tahmin edilebilir olması ve sunum yapan kişinin gerektiğinde açıklamalar yapması ve not alma olanağı tanınması koşuluyla bir sunum/gösteri sırasında basit notlar alabilir.		İlgi duyulan yeni bir ürünü gösteren bir fuar/alışveriş merkezinde	Mesleki bir konferans, fuar veya eğitim seminerinde	[uygulanamaz]
A1	Tanımlayıcı yok.				
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Bir metne aracılık etme					
	Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Tanımlayıcı yok;b.k. C1				
C1	Eserin belli özelliklerine tepkilerini ana hatlarıyla ortaya koyarak ve bu özelliklerin önemini açıklayarak, bir esere yönelik kişisel yorumlamasını ayrıntılı şekilde betimleyebilir.	Yeni okunan bir roman veya kısa öykü, yeni izlenen bir oyun, film, müzikal veya diğer bir gösteri, bir galerideki resimler veya heykeller, bir müzedeki kültürel eserler - arkadaşlarla tartışmada	Kültürel bir kurum veya kulüp tarafından düzenlenen kültürel bir grubun üyesi olarak okunan veya çalışılan roman, kısa öykü, oyun, şiir	Yabancı ortaklar veya müşterilerle sosyalleşirken: edebiyat, film endüstrisi veya diğer kişinin ülkesine ait büyük kültürel eserler üzerine gündelik bir tartışma	Bir edebiyat dersinde okunan roman, şiir, oyun, kısa öykü veya diğer klasik/ çağdaş eserler
	Bir eserdeki bir karaktere yönelik kişisel yorumlamasını (karakterin psikolojik/duygusal durumu, eylemlerinin güdülleri ve bu eylemlerin sonuçları) ana hatlarıyla belirtebilir.	Yeni okunan bir romanda kısa öykü, yeni izlenen bir oyun, film veya müzikal - arkadaşlarla tartışmada	Kültürel bir kurum veya kulüp tarafından düzenlenen sahneleme veya sergideki film veya diğer kültürel/sanatsal eserler	[uygulanamaz]	
B2	Fikirlerini ortaya koyarak ve onları örnekler ve savlarla destekleyerek, bir esere yönelik tepkilerinin açık bir sunumunu yapabilir.	Yeni okunan bir roman veya kısa öykü, yeni izlenen bir oyun, film, müzikal veya diğer bir gösteri, bir galerideki resimler veya heykeller, bir müzedeki kültürel eserler - arkadaşlarla tartışmada	Öğretmen veya kültürel bir kurum tarafından düzenlenen yabancı dil okuma grubunun bir üyesi olarak okunan daha karmaşık olmayan bir roman veya kısa öykü	Yabancı ortaklar veya müşterilerle sosyalleşirken: edebiyat, film endüstrisi veya diğer kişinin ülkesine ait büyük kültürel eserler üzerine gündelik bir tartışma	Sınıfta okunan roman, şiir, oyun, kısa öykü veya diğer edebî eser
	Bir esere yönelik duygusal tepkisini betimleyebilir ve tepkinin ne şekilde ortaya çıktığını ayrıntılı olarak anlatabilir.			[uygulanamaz]	
	Bir eserde neleri fark edip hangi nedenle takdir ettiğini açıklayarak, eserdeki ifade yapısına, tarza ve içeriğe yönelik tepkilerini belli ayrıntılar vererek ifade edebilir.				

Bir metne aracılık etme				
Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) yönelik kişisel görüşleri ifade etme	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1	Yeni okunan daha basit bir kısa öykü veya roman, yeni izlenen-arkadaşlarla- bir film, müzikal yada başka bir gösteri	Bir öğretmen veya kültürel bir kurum tarafından düzenlenen bir yabancı dil okuma grubunun bir üyesi olarak okunan daha karmaşık olmayan bir roman veya kısa öykü	Yabancı ortaklar veya müşterilerle sosyalleşirken: okulda işlenmiş veya ünlü film yıldızlarının eserleri olan kültürel miras edebiyatına (ör. Cervantes, Shakespeare) yönelik gönderimler/gündelik tartışma	Daha basit kısa öykü, peri/halk masalı veya bir derste ya da ödev için okunan bir romandan alıntı, sınıfta izlenen bir videonun hikâyesi
A2	Duygularını ve görüşlerini basit bir dille ileterek bir esere yönelik tepkisini ifade edebilir. Bir eserin hangi yönlerinin özellikle ilgisini çektiğini basit bir dille ifade edebilir.	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]	Sınıfta okunan basit bir hikâye, peri/halk masalı veya şiir
A1	Bir eserin kendisini nasıl hissettirdiğini, basit sözcükler/işaretler kullanarak ifade edebilir.			
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.			

Bir metne aracılık etme					
	Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Farklı dönem ve türlerden eserlerin (ör. roman, şiir, oyun) ince tarz farklılıklarını ve hem örtük hem de açık anlamlarını fark edip takdir ederek, bu metinlere yönelik eleştirel değerlendirmeler yapabilir. Metin dilinin daha incelikli ayrımlarını, retorik etkileri ve dilin üslup biçimsel kullanımını (ör. metafor, sıra dışı sözdizimi, muğlaklık) anlam ve yan anlamları yorumlayıp “açığa çıkarak” fark edebilir. Bir eserde yer alan yapı, dil ve retorik öğelerin belli bir amaç için kullanım şeklini eleştirel olarak değerlendirebilir ve bunların uygunluğu ile etkinliği hakkında gerekçelendirilmiş savlar ortaya koyabilir. Bir yazıdaki dil kullanım geleneklerinin kasıtlı ihlallerine yönelik bir eleştirel değerlendirme yapabilir.	[uygulanamaz]	Kültürel bir kurum veya kulüp tarafından düzenlenen kültürel bir grubun internet günlüğü ya da dergisi için bir roman, film, yazarın veya ressamın hayat eseri hakkında eleştiri yazısı yazarken	[uygulanamaz]	Roman, şiir, oyun, kısa öykü veya bir edebiyat dersinde okunan başka klasik veya çağdaş bir eser
C1	Farklı dönem ve türlerden edebî eserleri de içeren geniş çeşitlilikteki metinlerin eleştirel olarak değerini takdir edebilir. Bir eserin, kendi türüne ait gelenekleri ne ölçüde benimsediğini değerlendirebilir. Bir eserin okuru hangi yollarla içine çektiğini (ör. beklentiler oluşturup bunları altüst ederek) betimleyebilir ve yorumlayabilir.	Yeni okunan bir roman veya kısa öykü, yeni izlenen bir oyun, film, müzikal veya başka bir gösteri, bir galerideki resim veya heykeller, bir müzedeki kültürel eserler - arkadaşlarla tartışırken	Bir öğretmen veya kültürel bir kurum tarafından düzenlenen bir yabancı dil okuma grubunun üyesi olarak daha karmaşık olmayan bir roman veya kısa öykü	[uygulanamaz]	Bir roman, şiir, oyun, kısa öykü veya sınıfta okunan başka edebî eser
B2	Temaları, karakterleri ve sahneleri dikkate alarak, benzerlik ve zıtlıkları açığa çıkartarak ve bunların aralarındaki bağlantıların uyumunu ortaya koyarak, iki eser arasında karşılaştırmalar yapabilir. Tematik, yapısal ve biçimsel özelliklerin farkına vararak ve diğer kişilerin görüşleri ile savlarına gönderimde bulunarak, bir eser hakkında gerekçelendirilmiş görüş sunabilir. Örnekler vererek bir eserin karakterlerle özdeşleşmeyi nasıl teşvik ettiğini değerlendirebilir. Farklı eserlerin aynı temayı işlemeleri açısından nasıl farklılaştıklarını betimleyebilir.				

Bir metne aracılık etme					
	Yaratıcı metinleri (edebiyat dâhil) çözümleme ve eleştirme	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1	Bir eserdeki en önemli bölümleri ve olayları, açıkça yapılandırılmış günlük dille ortaya koyabilir ve olayların önemi ile bu olaylar arasındaki bağlantıları açıklayabilir. Yalnızca yüksek kullanım sıklığında olan günlük dil içeren aşına olduğu durumları kapsayan kısa, basit anlatılardaki anahtar temaları ve karakterleri betimleyebilir.	Yeni okunan bir roman veya kısa öykü, yeni izlenen bir oyun, film, müzikal veya başka bir gösteri, bir galerideki resim veya heykeller, bir müzedeki kültürel eserler - arkadaşlarla tartışırken	Bir öğretmen veya kültürel bir kurum tarafından düzenlenen bir yabancı dil okuma grubunun üyesi olarak daha karmaşık olmayan bir roman veya kısa öykü	[uygulanamaz]	Derste veya ödev için okunan daha basit kısa bir öykü, peri/halk masalı veya bir romandan alıntı
A2	Yalnızca yüksek kullanım sıklığı olan, günlük dil içeren, aşına olduğu durumları kapsayan kısa anlatılardaki ana temaları ve karakterleri basit kalıplaşmış bir dille belirleyebilir ve kısaca betimleyebilir.	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]		Derste okunan basit bir hikâye, peri/halk masalı veya şiir
A1	Tanımlayıcı yok.				
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Kavramlara aracılık etme					
	Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	Metin (ve söylem ortamı)			Eğitimsel
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	
C2	Tanımlayıcı yok; bk. C1				
C1	Yapılan katkılarla dikkate alarak, çekinceleri, anlaşmazlıkları, eleştirileri ve tepkileri en aza indirecek şekilde dile getirerek, grup içindeki farklı bakış açılarına duyarlılık gösterebilir. Etkileşimi geliştirebilir ve zarf bir biçimde tartışmayı sonuca ulaşturmaya yardımcı olabilir.	Farkında olduğu bir konuyu tartışmak için resmi olmayan koşullarda bir araya gelen arkadaşlarıyla, aile üyeleriyle, meslektaşlarıyla bir söyleşi sırasında	Bir topluluk/dernek toplantısında üye/başkan/moderator olarak; başlı toplantı etkinliği; bir projenin (ör. yeni bir bina/tesis için) genel sunumundaki soru-cevap oturumu	Odak grup toplantılarında bir grubun başkanı/üyeleri olarak; görece karmaşık olmayan bir ticari işlem esnasında; program toplantılarında; komite toplantıları esnasında	Bir konferansta soru-cevap süresi boyunca öğretim üyesi/öğretim elemanı olarak; okul/üniversitedeki bir derste önceden düzenlenen bir münazara esnasında; öğretmen gelişimi için uygulayıcı topluluk çalışmasında
B2+	İnsanların tepkilerine bağlı olarak, sorularını ifade etme biçimini ayarlayabilir ve/veya grup etkileşimine müdahale edebilir.		Görsel desteklerle özel bir meseleyi ele alan kamusal toplantılarda		Okul/üniversitedeki bir derste iş birliğine dayalı görev esnasında; öğretmen gelişimi için uygulayıcı topluluk çalışmasında
B2	Bir grup tartışmasında, belirtilen fikirleri ve kararları not ederek, bunları grupta birlikte tartışarak ve daha sonra grubun görüşlerini genele yapılan bir toplantıda özetleyerek, grup sözcüsü olarak hareket edebilir.				
B1+	İş birliğine dayalı çalışmanın nasıl düzenleneceğine yönelik tartışmayı teşvik etmek için sorular sorabilir.	Bir problemin olası çözümleri arasında seçim yapmak için resmi olmayan koşullarda bir araya gelen arkadaşlarıyla, aile üyeleriyle, meslektaşlarıyla bir söyleşi sırasında	Görsel desteklerle açık bir meseleyi ele alan kamu toplantılarında		Okul/üniversitedeki bir derste iş birliğine dayalı basit bir görev esnasında; diğer öğretmenlerin desteğiyle uygulayıcı topluluk çalışmasında
B1+	Örneğin kendi önerilerini ifade ederek ve başkasının önerilerine yanıt vererek, insanların hemfikir olup olmadığını sorarak ve alternatif yaklaşımlar önererek, paylaşılan bir görev üzerine iş birliği yapılabilir. Karmaşık olmayan sorular sorarak ve bu tip soruları yanıtlayarak, yerine getirmesi kolay, ortak görevlerde iş birliği yapılabilir ve bir grupta ortak bir amaç doğrultusunda çalışabilir. Bir tartışmadaki görevi temel terimlerle tanımlayabilir ve diğerlerinin uzmanlıklarıyla ve deneyimleriyle katkıda bulunmalarını isteyebilir.	Bir problemin olası çözümleri arasında seçim yapmak için resmi olmayan koşullarda bir araya gelen arkadaşlarıyla, aile üyeleriyle, meslektaşlarıyla bir söyleşi sırasında	Görsel desteklerle karmaşık olmayan bir meseleyi ele alan kamusal toplantılarda	Görece karmaşık olmayan bir ticari işlem esnasında; iş arkadaşları arasındaki komite toplantılarında	Okul/üniversitedeki bir derste iş birliğine dayalı basit bir görev esnasında; diğer öğretmenlerin desteğiyle uygulayıcı topluluk çalışmasında

Kavramlara aracılık etme					
	Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1	Grupta diğerlerini görüşleriyle katkıda bulunmaya davet edebilir.	Bir problemin olası çözümleri arasında seçim yapmadan önce tavsiye istemek gibi resmi olmayan şartlarda buluşan arkadaşlar, aile üyeleri ve meslektaşlarla yapılan kısa bir sohbet esnasında		Odak grup toplantıları esnasında bir grubun başkanı/üyeleri olarak; görece karmaşık olmayan bir ticari işlem esnasında; komite toplantıları esnasında	
A2+	Diğer katılımcıların yavaş biçimde sesletmelerine bir/birden fazla kişinin kendisine tartışmaya katılırken ve önerilerini dile getirirken yardımcı olması koşuluyla basit, pratik, paylaşılmış görevlerde iş birliği yapılabilir.	Arkadaşlar ve aile üyeleriyle yapılan kısa bir sohbet esnasında	[uygulanamaz]	Karmaşık olmayan bir ticari işlem esnasında	Okul/üniversitedeki bir derste basit ve iş birliğine dayalı bir görev esnasında
A2	Zaman zaman karşı tarafın söylediklerini tekrar etmesini veya farklı biçimde ifade etmesini istemek koşuluyla başkalarının ne düşündüğünü sorarak, öneriler sunarak ve verilen yanıtları anlayarak, yapması kolay ve pratik görevlerde iş birliği yapılabilir.				
A1	Önceden hazırlanmış kısa, basit öbekler kullanarak çok basit görevlere başkalarının katkılarını davet edebilir.				
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

Kavramlara aracılık etme					
	Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma	Metin (ve söylem ortamı)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Bir çözüm veya atılacak adım üzerinde anlaşmayı kolaylaştırmak amacıyla yapılan çeşitli katkıları özetleyebilir, değerlendirebilir ve ilişkilendirebilir.	Resmî olmayan şartlar altında bir araya gelen arkadaşlar, aile üyeleri ve meslektaşlarla farkında olduğu bir meseleyi tartışmak için yapılan bir sohbet esnasında	Bir kamu/dernek toplantısında başkan/oturma başkanı olarak; bir bağış toplama etkinliği; bir projenin (ör. yeni bir bina/tesis için) halka açık sunumundaki soru-cevap oturumu	Odak grup toplantıları esnasında başkan/oturma başkanı olarak; ticari bir işlem esnasında; program toplantıları; komite toplantıları esnasında	Bir konferansta soru-cevap sırasında öğretim görevlisi/ eğitmen olarak; okul/ üniversitedeki bir derste daha önceden düzenlenen bir münazara esnasında; öğretmen gelişimi için uygulayıcı topluluk çalışmasında
C1	Başkalarının söylediklerini bildirerek, farklı pek çok bakış açısını özetleyerek, detaylandırarak ve tartarak, ikili çalışma ortağıyla veya grupta bir eylem planına karar vermek için tartışmayı şekillendirebilir.		Görsel desteklerle özel bir meseleyi irdelleyen bir topluluk toplantısında		Bir grup problem çözme görevinde veya projesinde veya bir sınıf münazarasında
	Atılacak adıma karar vermek amacıyla iş birliğine dayalı bir tartışmada sorunları, zorlukları ve önerileri değerlendirebilir.				
	Düşüncedeki tutarsızlıkları vurgulayabilir ve fikir birliğine varma sürecinde başkalarının görüşlerine meydan okuyabilir.				

Kavramlara aracılık etme				
Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma	Metin (ve söylem ortamı)			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B2+	Karmaşık bir görevde çözülmesi gereken ana sorunu ve dikkate alınması gereken önemli hususları vurgulayabilir.	Bir arkadaş maddi veya aile problemini nasıl çözeceği yönünde yardım ederken, bir aile etkinliği planlarken, ör. düğün veya yıldönümü partisi	(siyasal) bir kampanya veya proje ve/veya bir kulüp tarafından düzenlenen bir etkinliğin üyesi/başkanı/oturma başkanı olarak	Ortak eleştiri yazısı veya araştırma projesi tasarlama gibi bir grup ödevini tamamlarken, bir değişim ziyareti veya projesi planlarken
	Fikirleri ifade ederek ve onları ortaklaşa geliştirecek, ayrıntıları açıklayarak ve gelecek eylem için önerilerde bulunarak, iş birliği içinde karar vermeye ve problem çözmeye katkıda bulunabilir.	Aile ve arkadaşlarla karmaşık bir dışarı çıkma, tatil veya proje planlarken	Strateji veya proje planlama toplantısının bir üyesi olarak; bir proje üzerine ortak çalışma esnasında	Sınıf arkadaşlarıyla/ meslektaşlarıyla bir grup ödevi veya projesi, eğitim gezisi veya değişim ziyaretini planlarken
	Başkalarının söylediklerini ileterek, farklı bakış açılarını özetleyerek, detaylandırarak ve değerlendirerek bir gruptaki tartışmayı düzenlemeye yardımcı olabilir.			
B2	Başkalarının fikir ve görüşlerini daha da geliştirebilir.	(sürpriz) parti gibi temalı veya aşamalı sosyal etkinlik düzenlemek için aile ya da arkadaşlarla karşılıklı konuşma	Herkese açık bir etkinlik düzenlemek için yapılan bir topluluk toplantısında kulüp üyesi olarak	Bir grup problem çözme görevi veya projesini tamamlarken veya bir sınıf müzahasında, öğretmen gelişimi için uygulayıcı topluluk çalışmasında
	Fikirlerini bir grup içinde sunabilir ve diğer grup üyelerinin kendi bakış açılarını yansıtan tepkilerini dile getirmeleri için onlara sorular yöneltebilir.	Tatilde ne yapacağı konusunda şiddetli görüş ayrılıkları olan aile veya arkadaşlarla bir tartışmada, aile birleşimi, ev yenileme esnasında	Yerel ve sosyal bir probleme (ör. güvenlik, vandalizm, trafik durumu, yeşil alan ve/veya imkân/ hizmet eksikliği ve/veya çözüm arayan bir topluluk toplantısında)	
	Bir meselenin iki farklı yönünü lehte ve aleyhte savlar sunarak ele alabilir ve bir çözüm veya uzlaşma önerebilir.	Tatilde ne yapacağı konusunda şiddetli görüş ayrılıkları olan aile veya arkadaşlarla bir tartışmada, aile birleşimi esnasında, ev yenileme veya ev arkadaşları arasındaki evle ilgili bir tartışma esnasında		

Kavramlara aracılık etme				
	Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma	Metin (ve söylem ortamı)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B1+	Amacı belirterek ve çözülmesi gereken ana meseleyi basit bir şekilde açıklayarak, karmaşık olmayan bir iş birliğine dayalı görevdeki çalışmayı düzenleyebilir. Bir tartışmanın odağını korumak için sorular, yorumlar ve yeniden yapılandırmalar kullanabilir.	Ev arkadaşları veya arkadaşlarıyla evin yeniden nasıl düzenleneceği, bir şeyin nasıl tamir edileceği ve bir etkinliğin nasıl düzenleneceği konusundaki bir tartışmada	Ulaşım, uygulamaları planlama veya topluluk politikası/etkinlikleri gibi yerel konular hakkındaki bir kamuoyu görüş alımı toplantısına katılırken	Proje planlama toplantısında; bir proje üzerine ortak çalışma esnasında
B1	Bir grup üyesinden görüşlerinin gerekçesini/ gerekçelerini vermesini isteyebilir. Karşılıklı anlayışı kontrol etmek ve fikirlerin farklı yönlere sapmadan geliştirilmesine yardımcı olmak için birinin söylediklerinin bir kısmını tekrarlayabilir.			
A2+	Uygun sorular sorarak, hitap ettiği kişinin kendisinin ne demek istediğini anlayıp anlamadığından emin olabilir.	Bir akşam dışarı çıkma seçenekleri tartışmasında, bir parti düzenlerken veya ev kurallarına karar verirken	[uygulanamaz]	Bir proje üzerine ortak çalışma esnasında
A2	Takip ettiğini göstermek için, basit yorumlar yapabilir ve ara sıra soru yöneltebilir. Basit bir şekilde önerilerde bulunabilir.			
A1	Önceden hazırlanması koşuluyla çok basit sözcükleri/ işaretleri ve öbekleri kullanarak bir fikri ifade edebilir ve başkalarının ne düşündüğünü sorabilir.			
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.			

Kavramlara aracılık etme					
	Etkileşimi yönetme	Durum (ve roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Katılımcıların ihtiyaçlarına ve etkinliğin gerekliliklerine göre farklı roller (kaynak kişi, aracı, üst denetçi vb.) üstlenebilir ve bireyselleştirilmiş destek sağlayabilir.	[uygulanamaz]	Bir topluluk toplantısında üye/başkan/oturum başkanı olarak; yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası seviyede siyaset/ gönüllü/ hayır kurumu/dernek toplantısında veya spor etkinliklerinde	Bir danışma toplantısında/ bir kuruluştaki politika/ yapı değişikliği üzerine oturumlarda; mesleki gelişim oturumlarında; ortak kurumlarda başka bir işteki karmaşık iş birliğine dayalı proje işleri esnasında	Grupla/ikili çalışma gerektiren etkinlikler, iş birliğine dayalı etkinlikler, düşün/eşleştir/paylaş, okulda/üniversitede proje çalışması veya öğretmen eğitimi esnasında; protesto/ muhalefet, okul gezisi düzenleyen veli/öğrenci toplantısında; doktora atölye çalışmasında
	Etkileşimdeki örtük eğilimleri fark edebilir ve tartışma gidişatına rehberlik etmek için uygun adımlar atabilir.	Resmî koşullarda buluşan arkadaşlar ve aile üyeleriyle yapılan kısa bir sohbet esnasında			
C1	Aşamalar arasında yumuşak geçişler sağlayarak çeşitli ve dengeli genel toplantı, grup ve bireysel çalışma düzenleyebilir.	[uygulanamaz]			
	Tartışmayı yeniden yönlendirmek, bir kişinin baskın olmasını engellemek veya rahatsız edici davranışların üstüne gitmek için diplomatik müdahalede bulunabilir.			İş yürütme yöntemi hakkındaki bir toplantıda; bir projedeki iş birliğine dayalı çalışma esnasında	

Kavramlara aracılık etme				
	Etkileşimi yönetme	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B2+	İşbirliğine dayalı grup çalışmasını verimli bir şekilde düzenleyebilir ve yönetebilir.	[uygulanamaz]	Bir topluluk toplantısında üye/başkan/oturma başkanı olarak; yöresel, bölgesel, ulusal ve uluslararası seviyedeki bir siyasi/gönüllü/hayır kurumu/dernek toplantısında veya spor etkinliklerinde	Bir kurumdaki politika/yapı değişikliği üzerine yapılan bir istişare oturumunda; mesleki gelişim oturumlarında; ortaklık yapılan kurumdaki iş birliğine dayalı projelerde çalışırken
	Bir grubu göreve geri döndürmek veya eşit dağılımlı katılım sağlamak için, araya girip müdahale etmeden, bireysel ve grup çalışmalarını izleyebilir.			İş yürütme yöntemleri üzerine yapılan bir toplantıda, bir proje üzerine yapılan iş birliğine dayalı çalışma esnasında
	İnsanların dikkatini görevin çeşitli yönlerine odaklamak amacıyla yerinde sorular sorarak ve önerilerde bulunarak destekleyici bir şekilde araya girebilir.			Bir kurumdaki politika/yapı değişikliği üzerine yapılan bir istişare oturumunda; mesleki gelişim oturumlarında; ortaklık yapılan kurumdaki başka bir işteki karmaşık iş birliğine dayalı projelerde çalışırken

Kavramlara aracılık etme				
	Etkileşimi yönetme	Durum (ve roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
B2	Grup çalışması için açık yönergeler vererek iş birliği sürecinde katılımcıların farklı rollerini açıklayabilir. Problem çözümünü veya öneri seçeneklerini değerlendirmeyi içeren küçük gruplardaki iş birliğine dayalı tartışmanın temel kurallarını açıklayabilir.	[uygulanamaz]	Bir topluluk toplantısında üye/başkan/oturum başkanı olarak; yöresel, bölgesel, ulusal ve uluslararası seviyedeki bir siyaset/gönüllü/hayır kurumu/dernek toplantısında veya spor etkinliklerinde	Odak grup toplantıları esnasında bir grubun başkanı/ üyesi olarak
	Bir grubu yeni yönlendirmelerle görevle döndürmek veya daha eşit dağılımlı bir katılımı teşvik etmek için gerektiğinde müdahale edebilir.		Belirli ve açık bir şekilde ifade edilmiş bir hedefi olan bir topluluk toplantısında üye/başkan/oturum başkanı olarak; grupla çalışılan belirli bir hedefi olan festivalde	Bir iş yürütme yöntemleri üzerine yapılan bir toplantıda, bir proje için yapılan iş birliğine dayalı çalışma esnasında
B1+	Bir tartışma sırasında gruptakileri görüşlerini ifade etmeye davet ederek söz alma sırasını düzenleyebilir.		Bakım vb. rutin şartları kabul etmek için bir yerdeki sakinlerle yapılan toplantıda	Küçük bir iş ekibi toplantısında bir ekip üyesi olarak
B1	Bir etkinliği düzenlemek için basit, açık yönergeler verebilir.		Belirli ve açık bir şekilde ifade edilmiş bir hedefi olan bir topluluk toplantısında üye/başkan/oturum başkanı olarak; grupla çalışılan belirli bir hedefi olan festivalde	Bir iş yürütme yöntemleri üzerine yapılan bir toplantıda, bir projede yapılan iş birliğine dayalı çalışma esnasında, yeni iş yürütme yöntemleri/ donanım tanıtımı için yapılan bir personel toplantısında
A2	Gerektiğinde ifadesini oluşturmada destek alması durumunda, ortaklaşa çalışan bir gruba çok basit yönergeler verebilir.			
A1	Tanımlayıcı yok.			
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.			

Kavramlara aracılık etme				
	Kavramsal konuşmayı teşvik etme	Durum (ve Roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C2	Karmaşık soyut konular üzerine olan bir tartışmada, sorular yöneltilip ve başkalarını akıl yürütmelerini detaylandırmaya teşvik edip tartışmaya yön verip, fikirlerin geliştirilmesine etkili bir şekilde öncülük edebilir.	Arkadaşlarla ve akrabalarla sosyal ve politik olaylar tartışırken	Bir eylem planının tartışıldığı bir halk toplantısında	Bir proje çalışma grubu toplantısı ve beyin fırtınası oturumlarında öncülük ederken
C1	Mantıksal akıl yürütmeyi (ör. varsayımda bulunma, çıkarım yapma, çözümleme, doğrulama ve tahmin etme) teşvik etmek amacıyla, farklı katkıları temel alıp geliştiren bir dizi açık soru sorabilir.			
B2+	Bir gruptaki kişileri düşüncelerini betimlemeye ve detaylandırmaya teşvik edebilir. Bir kavram veya çözüm bulmak amacıyla bir gruptaki kişileri birbirlerinin bilgi ve fikirlerini temel alıp bu bilgi ve fikirleri geliştirmeye teşvik edebilir. İnsanları düşüncelerini genişletmeye ve görüşlerini doğrulamaya veya netleştirmeye teşvik etmek için sorular sorabilir ve geri bildirimler verebilir.			Bir seminer yönetirken, ders verirken sınıf tartışması veya münazarası faaliyetindeyken, bir konferansın soru-cevap bölümündeki bir öğretim elemanı olarak
B2	İnsanların fikirlerini temel alıp onları geliştirebilir ve bu fikirleri tutarlı bir düşünce serisiyle ilişkilendirebilir. İnsanlardan bir fikrin nasıl tartışılan ana konuya uyduğunu açıklamalarını isteyebilir.			

Kavramlara aracılık etme					
	Kavramsal konuşmayı teşvik etme	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1+	İnsanlardan yapmış oldukları bir açıklamadaki belirli noktaları detaylandırmalarını isteyebilir.	Film, oyun veya başka bir biçimdeki arkadaş ve akrabalarla yapılan eğlenceler	Ulaşım, planlama uygulamaları veya topluluk politikası/etkinlikleri gibi yerel konular hakkında kamusal bir danışma toplantısına katılırken [uygulanamaz]	Proje çalışma grubu toplantıları ve beyin fırtınası oturumları; iş birliğine dayalı proje çalışmaları sırasında	Sınıf tartışması veya münazarası faaliyetindeyken
	Açıklanan kavramların anlaşılıp anlaşılmadığını denetlemek için uygun sorular sorabilir.	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]		
B1	İnsanlara nasıl akıl yürüttüklerini açıklamaları için sorular sorabilir.	Arkadaşlar ve akrabalarla bir şey tartışırken	Ulaşım, planlama uygulamaları veya topluluk politikası/etkinlikleri gibi yerel konular hakkında kamusal bir danışma toplantısına katılırken		Sınıftaki diğer öğrencilerle basit bir sınıf tartışması veya münazarasında
	Birine neden bir şeyi düşündüğünü veya bir şeyin nasıl olacağını düşündüğünü sorabilir.				
A2	Birinin belli bir fikir hakkında ne düşündüğünü sorabilir.	Bir akşam dışarı çıkmak için aile, arkadaşlar veya ev arkadaşlarıyla seçenekleri konuşurken, bir parti düzenlerken	Kamusal bir toplantıda	Takım çalışmaları sırasında, bir proje üzerine iş birliğine dayalı çalışmalarda	Basit bir sınıf tartışması veya münazarası faaliyetindeyken
A1	Bir fikre yönelik ilgisini göstermek için basit, birbirinden kopuk kelimeler/işaretler ve sözel olmayan belirtkeler kullanabilir.	Bir akşam dışarı çıkmak için seçenekleri konuşurken	[uygulanamaz]	[uygulanamaz]	Basit bir grup etkinliğinde
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

İletişime aracılık					
	Çoğul kültürlü bir ortama imkân sağlama	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak kendi topluluğunun ve diğer toplulukların üyeleri arasında etkili ve doğal bir şekilde aracılık yapabilir.	Arkadaşlar ve/veya aile ile yapılan çok kültürlü toplantılar veya şahsi olarak alakalı olan kutlamalarda	Çok kültürlü bir kamu toplantısı sırasında, çok kültürlü bir ortamda alışveriş yaparken, seyahat ederken veya halkla ilişkilerle uğraşırken	Çok uluslu bir ortamda, üst yönetim düzeyinde bir toplantı sırasında	Çok uluslu bir eğitim ortamında bir seminerde
	Hassas bir tartışmayı, ince ayrımların ve örtük eğilimlerin farkında olarak etkili bir şekilde yönlendirebilir.				
C1	Belirsizlikle başa çıkarak, tavsiye ve destek sunarak ve yanlış anlamaları önleyerek kültürlerarası karşılaşmalarda ortak iletişim kültürüne katkıda bulunan bir aracı olarak hareket edebilir.				
	İnsanların söylenenleri veya yazılanları nasıl yanlış anlayabileceklerini tahmin edebilir ve farklı kültürel bakış açılarına yorum yaparak ve onları yorumlayarak ilgili meseleye yönelik olumlu etkileşimin sürdürülmesine yardımcı olabilir.	Hassas meselelerde üçüncü şahıslardan gelen haberleri veririrken/getirirken	Örneğin evlilik, boşanma, çocuk velayeti ile ilgili çok kültürlü bir rehberlik ve danışma oturumunda	Çok taraflı bir sözleşmenin şartlarını tartışırken, başka bir ülkedeki yasaları veya düzenlemeleri açıklarken	Çok uluslu bir sınıfa üniversite seviyesinde ders verirken
B2+	İçinde yer alanların aşına olmadığı belirli bir durumda nasıl ilerleneceğine yönelik bir fikir birliği oluşturmak için sosyokültürel gelenekler hakkındaki bilgisinden yararlanabilir.	Arkadaşlar ve/veya aile ile yapılan çok kültürlü toplantılar veya şahsi olarak alakalı olan kutlamalarda	Çok kültürlü bir kamu toplantısı sırasında, çok kültürlü bir ortamda alışverişte, seyahatte veya halkla ilişkilerle uğraşırken	Çok uluslu bir ortamda, üst yönetim düzeyinde bir toplantı sırasında	Çok uluslu bir eğitim ortamında bir seminerde
	Kültürlerarası karşılaşmalarda, kendi dünya görüşü dışındaki bakış açılarını takdir ettiğini gösterebilir ve kendisini bağlama uygun bir şekilde ifade edebilir.	Arkadaşlar ve/veya akrabalarla sosyal veya kişisel meseleleri veya gayriresmî çok kültürlü bir ortamda hareket etme yollarını tartışırken	Mahalledeki bireyler ve gruplarla etkileşimde	Farklı bir kültürel arka plandan gelen iş arkadaşlarına işle ilgili sorunların üstesinden gelmeleri için yardım etme	Kaynaştırma eğitimini desteklerken

İletişime aracılık					
	Çoğul kültürü bir ortama imkân sağlama	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B2+	Kültürlerarası karşılaşmalar sırasında meydana gelen yanlış anlamaları ve yanlış yorumlamaları, şüpheleri gidermek ve tartışmayı ilerletmek amacıyla aslında kastedilene belirterek, açığa kavuşturabilir.	Farklı kültür veya geçmişten gelen kişilerin dâhil olduğu potansiyel olarak anlaşmazlığa açık özel durumlarda	Halka açık etkinliklerdeki (ör. festivaller, söyleşiler, gösteriler) akran etkileşiminde Çok kültürlü konularda bir kamu tartışmasını yönetirken	Uluslararası ticari politikaların uygulanmasını meslektaşlarla tartışırken	Uluslararası bir kampüste bir eğitmen olarak öğrenciler arasındaki anlaşmazlıklarla uğraşırken
	Farklı fikirleri, duyguları ve bakış açılarını anladığını ve takdir ettiğini ifade ederek ve katılımcıları birbirlerinin fikirlerine katkıda bulunmaya ve o fikirleri yönelik görüşlerini belirtmeye davet ederek, ortak bir iletişim kültürünü teşvik edebilir.	İlgi alanlarını paylaşan yeni bir arkadaş/arkadaş grubuna tanıştırdığında veya birini tanıştırdığında	Halka açık etkinliklerdeki (ör. festivaller, söyleşiler, gösteriler) akran etkileşiminde	Diğer ülkelerden gelen meslektaşlarına şehir veya şirket binası çevresinde eşlik ederken	Eğitmen olarak kültürlerarası merkezlerde çok kültürlü ilköğretim sınıfına öğretmenlik yaparken
B2	Farklı kültürel yönelimlere sahip insanlarla, görüş ve bakış açılarındaki benzerlikleri ve farklılıkları tartışarak, iş birliği içinde çalışabilir.	Arkadaşlar ve oda arkadaşlarıyla ortak etkinlikler düzenlerken	Bir yolculuk sırasında seyahat arkadaşlarıyla ortak etkinliklerde, halka açık etkinliklerdeki (ör. festivaller, söyleşiler, gösteriler) akran etkileşiminde	Meslektaşlarla basit görevler, çalışma saatleri, tatiller hakkında tartışmalarda	Okul arkadaşlarıyla akademik etkinliklerde
	Diğer kültürlerden insanlarla iş birliği yaparken ortak usul ve esaslar oluşturmak amacıyla çalışma şeklinde uyarlamalar yapabilir.		Çok kültürlü bir topluluk toplantısında	Meslektaşlarla uluslararası ticari politikaların uygulanması üzerine tartışırken	Çok kültürlü bir eğitim ortamında verilen bir seminerde
B1+	Karşılıklı konuşma başlatarak, basit soru ve yanıtlarla ilgi ve empati göstererek ve aynı fikirde olduğunu ve karşı tarafı anladığını ifade ederek kültürlerarası iletişimi destekleyebilir.	Farklı kültürel arka plandan gelen arkadaş ve akrabalarla günlük karşılıklı konuşmalarda	Tatil süresince, yerel halkla	İşle ilgili telefon görüşmeleri ve karşılıklı konuşmalarda meslektaşlar arasında	Okul dışı etkinliklerde okul arkadaşlarıyla
	Kültürlerarası karşılaşmalarda, grupta bulunan diğer kişilerin farklı duygu ve dünya görüşleri olduğunu ayırdına vararak, destekleyici bir şekilde hareket edebilir.	Arkadaşlar ve oda arkadaşlarıyla ortak etkinlik düzenlerken	Çok kültürlü bir topluluk toplantısında	Meslektaşlarla basit görevler, çalışma saatleri, tatiller hakkında tartışmalarda	Çok kültürlü bir eğitim ortamında verilen bir seminerde

İletişime aracılık					
	Çoğul kültürlü bir ortama imkân sağlama	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1	Farklı kültürel geçmişe sahip insanları tanıtmak ve bazı soruların ilgili kültürlerde başka biçimde algılanabileceğinin farkında olarak soru sorup cevaplamak için sınırlı bir birikim kullanarak kültürlerarası alışverişi destekleyebilir. Dil ve kültüre ilişkin değerler ve tutumlar hakkında basit bir şekilde bilgi alışverişinde bulunarak ortak bir iletişim kültürünün gelişmesine yardımcı olabilir.	Arkadaşlar, akrabalar ve ziyaretçiler arasındaki karşılıklı basit, resmi olmayan bir konuşmada	Restoranlardaki basit kısa konuşmalarda ve karşılıklı konuşmalarda	Yeni işe başlayanları iş ortamında karşılarlarken	Okul spor takımına öğrencileri bir öğretmen olarak karşılarlarken
A2	Bir konuda anlaşmaya varıldığını belirtmek, davet etmek, teşekkür etmek vb. şeyler için sınırlı bir birikimden yararlanırken, insanlardan bir şeyleri açıklamalarını ve söylediklerine açıklık getirmelerini istemek için basit sözcükler/işaretleler kullanarak kültürlerarası bilgi alışverişine katkıda bulunabilir.				
A1	Basit sözcük, işaret ve sözel olmayan belirtkelerle samimi bir tavır ve ilgi göstererek, başkalarını katkıda bulunmaya davet ederek ve doğrudan doğruya kendisine hitap edildiğinde anlayıp anlamadığını belirterek, kültürlerarası bilgi alışverişini kolaylaştırabilir.			Yeni işe başlayan biri iş ortamında tanıtılırken	Bir öğrenci olarak gruba yeni gelen bir öğrenciyi karşılarlarken
A1 Öncesi	Tanımlayıcı yok.				

İletişime aracılık				
	Resmî olmayan durumlarda aracı görevi üstlenme (arkadaş ve meslektaşlarla)	Durum (ve Roller)		
		Kişisel	Kamusal	Mesleki
C2	Çok çeşitli genel ve uzmanlık gerektiren konularda, (A dilinde) söylenenlerin anlamını, uygun tarz ve üslubu koruyarak, daha ince anlam ayrımlarını ileterek ve sosyokültürel imaları detaylandırarak, (B dilinde) açık, akıcı, iyi yapılandırılmış bir şekilde iletebilir.	Arkadaşlar/akrabalar/konuklar/ev sahipleri ile bir tartışmada (ör. politika, edebiyat üzerine) konuklarla bir araya gelince	Halka açık bir konuşma, siyasi bir toplantı, dini bir tören sırasında	Başka bir ülkeyi iş nedeniyle ziyaret sırasında yapılan bir yönetim toplantısında, sosyal veya kültürel bir etkinlikte
		Konuklarla resmî bir toplantıda, karmaşık tören, demec, karşılıklı konuşma veya tartışmalarda çeviri yaparken		Ulusal bir konferans, etkinlik, müzakere görüşmesi gibi düzenlemeler sırasında yapılan tartışmalarda
C1	Önemli bilgileri açık ve özlü bir şekilde aktararak ve kültürel göndermeleri açıklayarak, kişisel, akademik ve mesleki ilgi alanına giren (A dilinde) geniş çeşitlilikteki konularda söylenenlerin anlamını (B dilinde) akıcı bir şekilde iletebilir.			Bir araştırma projesi kapsamında bir mülakat sırasında, bir konferans veya seminerde
B2+	Ayrıntılı bilgileri aktararak, her iki tarafın da dikkatini arka plan bilgilerine ve sosyokültürel ipuçlarına çekerek ve gerektiğinde açıklayıcı ve tamamlayıcı sorular yönelterek /açıklamalar yaparak (A ve B dilleri arasında) aracılık yapabilir.	Ziyaret için başka bir ülkeden gelen konuklarla	Kamusal bir toplantı, kültürlerarası bir etkinlikte	Bir çocuğun okul performansını konuşmak üzere yapılan bir veli-öğretmen görüşmesinde, uzmanlık alanı hakkında yapılan bir tartışmada bir akademisyenle birlikte
B2	Kültürel ipuçlarını uygun şekilde yorumlayarak ve gerektiğinde ek açıklamalar yaparak, kendi alanında (A dilinde) yapılan bir karşılama konuşmasında, bir anekdot/anı paylaşımında veya bir sunumda, sunan kişinin konuşma sırasında sık sık aracılığa yönelik duraklaması koşuluyla, söylenenlerin anlamını (B dilinde) iletebilir.	Arkadaşlar/akrabalar/konuklar/ev sahipleri ile yurtdışında öğrenim veya iş meseleleri hakkında bir tartışmada	Rehberli bir ziyaret sırasında	Çocuğun okul performansını konuşmak üzere yapılan bir veli-öğretmen görüşmesinde, bir okul değişim programı kapsamında ziyaret eden müdür, öğretmen ve öğrencilerle
		Arkadaşlar/akrabalar/konuklar/ev sahipleri ile önemli güncel konular üzerine bir tartışmada	Rehberli bir ziyaret sırasında (ör. bir sergide)	Bir okul etkinliğinde veya veli görüşme gününde

İletişime aracılık					
	Resmî olmayan durumlarda aracı görevi üstlenme (arkadaş ve meslektaşlarla)	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B1+	Karmaşık olmayan olgusal bilgiler ve açık kültürel göndermeleri aktararak, ilgi alanlarındaki konularda (A dilinde) söylenenlerin ana anlamını, önceden hazırlanabilmesi ve muhatapların günlük dilde açıkça ifade etmesi koşuluyla, (B dilinde) iletebilir.	Arkadaşlar ve akrabalar ile (aile, iş, günlük olaylar hakkında) günlük karşılıklı konuşmada	Bir yolculuk veya tatil sırasında (ör. seyahat, hobiler ve ilgi alanları üzerine) diğer yolculuk edenlerle gündelik karşılıklı konuşmada	Meslektaşlar ve iş arkadaşlarıyla günlük karşılıklı konuşmalarda (ör. ilgi alanları, iş, günlük olaylar üzerine)	Gelen ve giden öğrencilerin olduğu bir okul değişim programı sırasında, çocuğun okul performansını konuşmak üzere yapılan bir veli-öğretmen görüşmesinde
B1	Muhatapların açık bir biçimde sesletmelerine kendisinin açıklama isteyebilmesi ve kendini nasıl ifade edeceğini planlamak için ara verilebilmesi koşuluyla, önemli nezaket kurallarına uyarak, kişisel ilgi alanındaki konular hakkında (A dilinde) söylenenlerin ana anlamını (B dilinde) iletebilir.				
A2+	Açık bir biçimde sesletilmesine kendisinin tekrar ve açıklama talep edebilmesi koşuluyla, temel kültürel âdetlere uyarak ve önemli bilgileri aktararak, günlük durumlarda (A dilinde) söylenenlerin genel anlamını (B dilinde) iletebilir.	Dışarı çıkmak amacıyla yapılan bir düzenleme için arkadaşlar, akrabalar, ziyaretçiler ile yapılan karşılıklı bir konuşmada	Konuklarla geçmiş, hobiler ve eğitim hakkında bir restoranda karşılıklı konuşurken	İşyerinde bir hoşça kal partisi düzenlerken	Kendi geldiği ülkeden gelen yeni bir öğrenci ile
A2	Başkalarının kendisine ifade ederken yardımcı olması koşuluyla, kişisel isteklerine ve ihtiyaçlarına yönelik bilgi paylaşılarak, tahmin edilebilir günlük durumlarda (A dilinde) söylenenlerin ana noktasını (B dilinde) iletebilir.	İnternet veya tesisat gibi hizmetlere başvuru amacıyla akrabalar ve arkadaşlar için telefonda çeviri yaparken	Hizmet veren bir kamu kurumunda, nüfus müdürlüğü gibi	Bir müşterinin ziyareti sırasında	
A1	Başkalarının ifade ederken kendisine yardımcı olması koşuluyla, başkaları hakkındaki (A dilinde) kişisel detayları ve basit, tahmin edilebilir bilgileri (B dilinde) iletebilir.	Bir konuğu aileye/arkadaş çevresine tanıtırırken	Hizmet veren bir kamu kurumunda, nüfus müdürlüğü şubesi gibi	Bir müşterinin ziyareti sırasında	
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

İletişime aracılık					
	Hassas durumlarda ve anlaşmazlıklarda iletişimi kolaylaştırma	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
C2	Duruma ve kültürel algılara bağlı olarak, herhangi bir yorumu diplomatik bir biçimde ifade ederek, rahatsız edici bir katılımcıyla zarif bir biçimde ilgilenilebilir. İlkesel bir mesele üzerinde, başkalarının bakış açılarına saygı gösterirken, kendinden emin ama diplomatik bir duruş sergileyebilir.	Arkadaşlar veya aile üyeleri arasında kişisel veya toplumsal meseleleri tartışırken anlaşmazlıkta	Toplumlara çatışma/ gerilim olan bir durumda	Zor bir duruma giren iş birliğine dayalı çalışmalarda Müzakerelerde, kesintiler ve yeniden yapılanma tartışmalarında	Rahatsız edici sınıf davranışlarında Zorba davranış veya ırkçı/ cinsiyetçi tahrik içeren okul şiddet olaylarında
C1	Taraflardan her birinin anlaşmaya yönelik gereksinimlerinin ayrıntılı olarak anlaşıldığını göstermek için tekrar ve açıklama kullanarak farklı bakış açılarına hassasiyet gösterebilir. Anlaşmazlık içindeki her iki taraftan, görüşlerinin merkezinde ne olduğunu ve belirli durumlarda nelerden vazgeçmeye istekli olduklarını belirlemeleri için diplomatik bir talepte bulunabilir. Anlaşmazlık içindeki tarafların yeni bir bakış açısına geçmelerini önermek için ikna edici bir dil kullanabilir.	Ev arkadaşları arasında ev kuralı hakkında bir anlaşmazlık olduğunda, akrabalarla çocuk veya yaşlı bakımına ilişkin sorumluluklara dair kararlar ve önlemler hakkında tartışırken	Paket tatilde veya halka açık bir olayda yaşanan bir meselede	Örgütsel ve işlevsel çatışmaların çözümünde	İşlevsel olmayan grup çalışmasında, akran aracılığıyla düzenlerken ve yönetirken veya iki öğrenci grubu arasındaki bir anlaşmazlıkta
B2+	Anlaşmazlık içindeki tarafların fikir birliğine varmalarına yardımcı olmak amacıyla, mahcubiyet veya gücünmeyi en aza indirmek için, açık uçlu, tarafsız sorular sorarak muhtemel çözümleri ortaya çıkarabilir. Anlaşmazlık içindeki tarafların görüşlerini daha açık bir şekilde yeniden belirleyerek ve ihtiyaç ve hedeflerine öncelik vererek, birbirlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir. Neyin üzerinde anlaşmaya varıldığının ve tarafların her birinden ne beklediğinin açık ve doğru bir özetini yapabilir.	Ev arkadaşları arasında ev kuralı konusunda bir anlaşmazlık olduğunda, akrabalarla çocuk veya yaşlı bakımına ilişkin sorumluluklar ve önlemlere yönelik kararlar hakkında tartışırken Ev sahipleri/kiracılar ile olan anlaşmazlıklarda (ör. bir apartman dairesinde meydana gelen hasarın mali sorumluluğu hakkında)	Paket tatilde veya halka açık bir olayda yaşanan bir meselede Restoranlarda, sinemalarda veya diğer halka açık yerlerde üçüncü şahısları etkileyen tartışmalarda Bir kaza ile ilgili anlaşmazlıklarda	Örgütsel ve işlevsel çatışmaların çözümünde Çalışanlar arasındaki günlük olumsuz etkileşimlerle uğraşırken Toplu pazarlıkta veya iş tahkiminde	İşlevsel olmayan grup çalışmasında aracılık yaparken, akran aracılığıyla düzenlerken ve yönetirken veya iki öğrenci grubu arasındaki bir anlaşmazlıkta
B2	Sorular sorarak, ortak payda alanlarını belirleyebilir ve her iki tarafı da olası çözümleri vurgulamaya davet edebilir.	Mağazalarda, ulaşım araçlarında, bankalarda başkalarına fatura veya hizmetlerle ilgili şikâyetlerde yardım etmek			

İletişime aracılık					
	Hassas durumlarda ve anlaşmazlıklarda iletişimi kolaylaştırma	Durum (ve Roller)			
		Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitimsel
B2	Bir anlaşmazlıktaki ana noktaları kabul edilebilir bir netlik içinde özetleyebilir ve ilgili tarafların bakış açılarını açıklayabilir.		Restoranlarda, sinemalarda veya diğer halka açık yerlerde üçüncü şahısları etkileyen tartışmalarda	Çalışanlar arasındaki günlük olumsuz etkileşimlerle uğraşırken	
	İki tarafın yaptığı açıklamaları özetleyebilir, anlaşma alanlarını ve anlaşmanın önündeki engelleri vurgulayabilir.		Üye/başkan/ moderatör olarak sosyal politika veya güvenlik ve güvenlik sorunlarını tartışmak için bir topluluk toplantısında	Hazırlık toplantıları sırasında bir gündemi veya eylem planını incelemek ve üzerinde düzeltmeler yapmak için	
B1+	Anlaşmazlık içinde olan taraflardan kendi bakış açılarını açıklamalarını isteyebilir ve konunun kendisine aşına olması ve tarafların kendini açıkça ifade etmeleri koşuluyla onların görüşlerine kısaca yanıt verebilir.	Ev arkadaşları arasında ev sorumlulukları veya evde yapılacak iyileştirmeler hakkındaki tartışmalarda	Restoranlarda, sinemalarda veya diğer halka açık yerlerde üçüncü şahısları etkileyen tartışmalarda	Çalışanlar arasındaki günlük olumsuz etkileşimlerle uğraşırken	Sınıf arkadaşları arasındaki günlük olumsuz etkileşimlerle uğraşırken
B1	Aşına olduğu bir konuda, anlaşmazlık yaşanan bir durumdaki anahtar meseleleri anladığını gösterebilir ve basit onaylanma ve/veya açıklama taleplerinde bulunabilir				
A2	İnsanların ne zaman aynı fikirde olmadığını veya etkileşimde zorlukların ne zaman oluştuğunu fark edebilir ve uzlaşmayı ve anlaşmayı sağlamak için ezberlenmiş, basit öbeklere başvurabilir.	Ev arkadaşları arasındaki ev sorumlulukları hakkındaki tartışmalarda	Bir partide, dışarı gezmeye çıktığında, istasyon veya müze gibi kamusal bir alanda	İş yerinde iki kişi bir işin nasıl yapılacağı veya tamamlanmamış bir görev hakkında tartışırken	Öğrenci arkadaşlar tartışmaya başladığında veya dışlandığında, bir grup çalışmasında
A1	İnsanların aynı fikirde olmadığını veya birinin bir sorunu olduğunu fark edebilir ve anlayış göstermek için ezberlenmiş, basit ifadeler (ör. "Anlıyorum." veya "İyi misin?") kullanabilir.	Bir tartışma sırasında veya tartışma sonrasında, ev arkadaşları üzüldüğü zaman		Bir tartışma sırasında veya tartışma sonrasında, bir çalışma arkadaşları üzüldüğü anda	
A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.				

GENİŞLETİLMİŞ ÖRNEK TANIMLAYICILARIN GELİŞTİRİLMESİ VE GEÇERLENMESİ

2001 ÖLÇEKLERİNİN GÜNCELLENMESİ

2001’de yayımlanan örnek tanımlayıcı ölçekler, D-AOBM’nin en çok kullanılan boyutları arasındadır ve tanımlayıcıların uygunluğu zaman içinde dikkate değer ölçüde sabit kalmıştır. Bu nedenle, 2001’deki tanımlayıcıları değiştirmek yerine, oradaki tanımlayıcı dizisine eklemeler yapmak üzerine bir yaklaşım benimsenmiştir. Bununla birlikte, D-AOBM 2001 4. ve 5. bölümdeki ölçeklerde bulunan az sayıda tanımlayıcıda önemli değişiklikler olmuştur. D-AOBM örnek tanımlayıcılarının bir kullanıcının/öğrenenin yetkinliği için ana dilini konuşanları başvuru noktası olarak almadığı gerçeğini daha iyi yansıtmak için C2 seviyesinde az miktarda bulunan “mutlak” ifadeler değiştirilmiştir. Bu küçük değişiklikler, burada yayımlanan genişletilmiş örnek tanımlayıcılara dâhil edilmiştir ve Ek 7’de listelenmiştir. Benimsenen çalışma yöntemi, önsözde belirtilen kaynaklardan alınmış olan ilgili ve ölçünleştirilmiş materyalleri seçen, birleştiren ve gerektiğinde uyarlayan Eurocentres Vakfı’ndaki küçük bir Yazar Grubu ile başlamıştır. Deneme Ekibi [Sounding Board: Herhangi önerilen bir şeyi halka açıklamadan önce, önerilenlerin geçerliliğini veya etkisini test etmek için oluşturulmuş bir ekip] olarak görev yapan küçük bir uzman grubuyla yapılan bir dizi toplantıda ortaya çıkan tanımlayıcılar, daha büyük bir danışman grubunun değerlendirmesine sunulmadan önce arıtılarak düzenlenmiştir.

YENİ ÖLÇEKLER

Projenin bu aşamasında “Serbest zaman etkinliği olarak okuma” (“Yazılı alımlama” başlığı altında), “İletişim/ haberleşme araçlarını kullanma” (“Sözlü etkileşim” başlığı altında) ve “Kesintisiz monolog: bilgi verme” (“Sözlü üretim” başlığı altında) için yeni ölçekler eklenmiştir. Daha monolog şeklinde konuşmayı tanımlayan mevcut bazı tanımlayıcılar da bu süreçte “Bilgi alışverişi” ölçeğinden “Kesintisiz monolog: bilgi verme” ölçeğine taşınmıştır.

A1 ÖNCESİ SEVİYE

A1 Öncesi seviye, öğrenenin henüz üretken bir kapasite kazanmadığı ancak bir kelime ve kalıplaşmış ifade birikimine bağlı olduğu bir yeterlik grubu olan A1 seviyesine doğru bir “dönüm noktası”nı temsil eder. D-AOBM 2001, Bölüm 3.5’in başında, A1 seviyesinin altında bir yeterlik bandının varlığından bahsedilmiştir. Burada, örnek tanımlayıcıları geliştiren SNSF araştırma projesinde A1 seviyesinin altında ölçünleştirilmiş kısa bir tanımlayıcı listesi verilmiştir. Alt seviyelere odaklanan tanımlayıcı projelerin sayısının kanıtladığı gibi A1 seviyesindeki öğrenenlerin yetkinliklerinin daha kapsamlı bir tanımı ve A1 seviyesinin altındaki bir seviyenin dâhil edilmesi, kullanıcılar için önemliydi. Bu nedenle ölçeklerin çoğunda A1 öncesi olarak adlandırılan bir yeterlik bandı yer almaktadır.

SES BİLİM

Mevcut bir D-AOBM 2001 ölçeği olan “Sesbilimsel denetim” için tamamen yeni bir tanımlayıcı dizisi geliştirildi/ bakınız “[Sesbilimsel Ölçek Revizyon Süreci Raporu](#)” (Piccardo 2016). Sesbilim, 2001’de yayımlanan tanımlayıcılar üzerine yapılan araştırmada geliştirilen en az başarılı ölçek olmuştur. Sesbilim ölçeği, örtük biçimde olsa bile norm olarak ana dilini konuşanın benimsendiği tek D-AOBM örnek tanımlayıcı ölçeğiydi. Daha önceki bir güncellemede, özellikle çoğul dilli/çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme için tanımlayıcılar sağlama bağlamında, mevcut araştırmalara paralel olarak, sesbilim denetiminde başlıca yapı olarak anlaşılabilirliğe odaklanmak daha uygun görülmüştür. Ortaya çıkan sesbilim projesi, her aşamada 250’den fazla bilgi kaynağının dâhil olduğu, diğer yeni ölçeklerle ilgili olarak aşağıda açıklanan üç geçiş aşamasını da takip etmiştir.

ÇOCUK ÖĞRENCİLER

Çocuk öğrenciler için derlenmiş tanımlayıcılar D-AOBM internet sitesinde mevcuttur. Çocuk öğrenciler için öğretme ve öğrenmenin D-AOBM uyumunu daha iyi destekleyecek araçlara ihtiyaç olduğu kabul edilmiştir. Bununla birlikte, bu grup öğrenenlere yönelik tanımlayıcılar büyük ölçüde yaşa ve bağlama göre D-AOBM örnek

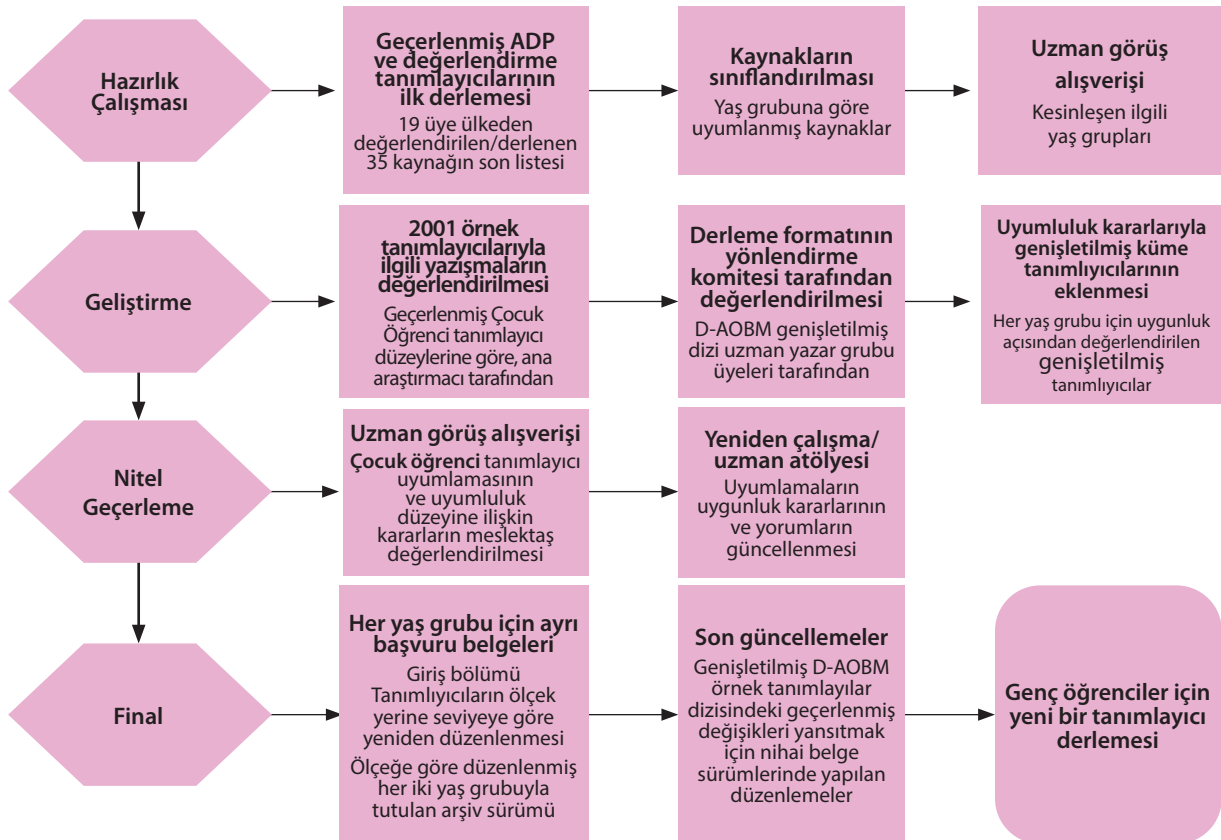
tanımlayıcılarından oluşturulduğu ve uyarlandığı için bu proje sırasında çocuk öğrenciler için yeni tanımlayıcıların paralel tasarımı ve ölçünleştirmesinden kaçınmaya yönelik bilinçli bir karar alınmıştır. Ayrıca çocuk öğrenciler için Avrupa Dil Portfolyosunun (ADP) tasarımı ve geçerlenmesi konusunda üye ülkelerdeki uzmanlar tarafından bu alanda hâlihazırda çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bu nedenle, benimsenen yaklaşım, çocuk öğrenciler için olan tanımlayıcıların toplanması ve derlenmesi ve eldeki geçerlenmiş ADP örneklerinin çoğunluğu tarafından temsil edilen iki ana yaş grubuna (7 ila 10 ve 11 ila 15) göre ayrılmasıdır.

Tam kapsamlı olmasa bile, proje Avrupa Konseyi ADP tanımlayıcı bankasındaki akredite edilmiş modellerden alınan materyalleri ve/veya Avrupa Konseyi internet sayfasındaki kayıtlı örnekleri kullanarak, çeşitli Avrupa Konseyi üye ülkelerinden çocuk öğrenciler için ADP tanımlayıcılarının temsili bir seçkisiyle, Cambridge Assessment English tarafından sağlanan çocuk öğrenci değerlendirme tanımlayıcılarını bir araya getirmektedir. Bu tanımlayıcılar, çocuk öğrenci tanımlayıcıları ile D-AOBM örnek tanımlayıcıları arasındaki anlamlı benzerlikler belirlenerek, 2001 yılında yayımlanan örnek tanımlayıcılarla seviyelere göre ayrı ayrı uyumlanmış ve Deneme Ekibi'ne doküman üzerinden meslektaş değerlendirmesi yapmaları için sunulmuştur. Bu derleme ve uyumlama, D-AOBM'de tanımlanan yetkinlikleri sağlayan yaşam boyu öğrenme bilinciyle çocuk öğrenci öğretim programlarının, portfolyolarının ve değerlendirme araçlarının daha da geliştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

Ek olarak, genişletilmiş örnek tanımlayıcılar belgeye eğitimcilerin çocuk öğrenci programlarına uygunluğundikkate almaları için dâhil edilmiştir. Bu genişletilmiş tanımlayıcıların her birinin her iki ayrı yaş grubu [7 ila 10 ve 11 ila 15] için de önerilen uygunluğuna yönelik yol gösterici kararlar eklenmiştir. Bu kararlar aynı zamanda Deneme Ekibi tarafından meslektaşdeğerlendirmesi yoluyla ve ayrıca yapılan bir fikir alışverişi çalıştayında onaylanmıştır.

Tanımlayıcılar⁵¹, her yaş grubu için bir tane olmak üzere iki belgede sunulmaktadır. Bu iki belgenin, A1 Öncesi seviye ile başlayarak her seviyeye göre tanımlayıcıları sunan ve yaş grubunun tipik bilişsel, sosyal veya deneyimsel kapasitesinin açıkça ötesinde değerlendirilen (esasen daha yüksek seviyelerde), alakasız D-AOBM örnek tanımlayıcılarını filtreleyen, birbiriyle eş bir yapısı vardır. Bu nedenle, henüz çocuk öğrenci tanımlayıcı örnekleri mevcut değilse bile, bu iki belge bir D-AOBM tanımlayıcısının yaş grubuna uygunluğu olduğunun bir göstergesiyle birlikte, çocuk öğrenci tanımlayıcısının hangi D-AOBM tanımlayıcısıyla ilişkili olduğunu sergilemektedir. Ek olarak, bir arşiv belgesi her iki yaş grubu için ölçeğe göre eşlenmiş tüm tanımlayıcıları bir arada tutmaktadır.

Şekil 18 – Çocuk Öğrenciler Projesinin Geliştirme Tasarımı

51. Yardımcı Tanımlayıcılar Bankası

www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors.

ARACILIK

Aracılığa kavramsal yaklaşım

İsviçre araştırma projesinin son aşamalarında yayımlanan D-AOBM'nin 1996 geçici sürümü, alımlama, etkileşim ve üretim örnek tanımlayıcı ölçeklerini tamamlamak amacıyla aracılığa yönelik olarak örnek tanımlayıcı ölçekler belirlemiştir. Ancak bunları geliştirmek için hiçbir proje oluşturulmamıştır. Bu nedenle, bu yayınla yapılan güncellenmenin önemli bir amacı, aracılık boyutunun eğitimde artan önemi göz önüne alındığında, nihayet aracılığa yönelik tanımlayıcı ölçekler sağlamaktır. Aracılık göz önüne alındığında, çoğul dilli ve çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirmek üzere tanımlayıcılar da eklenmiştir. Önsözde listelenen kurumlar aracılık, çevrim içi etkileşim, edebiyat eserlerine yönelik görüş belirtme ve çoğul dilli/çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme üzere olan bu yeni tanımlayıcıların geçerlemesine katkıda bulunmuştur.

Yeni ölçekler geliştirmenin temel odak noktası şu anda boyutları için mevcut 23 tanımlayıcı ölçeğin olduğu aracılıktı (aracılık etkinlikleri: 18; aracılık stratejileri: 5). Aracılık için benimsenen yaklaşım D-AOBM 2001'de sunulandan daha geniştir. D-AOBM 2001'de alımlama, etkileşim ve üretim kategorilerine ek olarak, iletişimsel dil etkinliklerinin dördüncü kategorisi olan aracılık Bölüm 2.1.3'te şöyle sunulur:

Hem alıcı hem de üretici biçimlerde yazılı ve/veya sözlü **aracılık** etkinlikleri, herhangi bir sebeple birbirleriyle doğrudan doğruya iletişim kuramayan insanlar arasında iletişimi mümkün kılar. Yazılı veya sözlü çeviri, açıklama, özet veya kayıt, üçüncü kişilere doğrudan doğruya ulaşamadıkları bir kaynak metne ulaşma fırsatı verir. Aracılık yapılan dil etkinlikleri mevcut metni (yeniden) işleme- toplumlarımızın normal dilsel işleyişlerinde önemli bir yer tutar.

Bu açıklama D-AOBM 2001 Bölüm 4.4.4'te bir aşama daha ileri götürülmüştür.

Aracılık etkinliklerinde, dil kullanıcısı kendi anlamını ifade etmekle ilgilenmez, birbirini doğrudan doğruya anlamayan muhataplar, (özelde olmasa da) genellikle farklı dillerin konuşanları arasında, aracı görevi üstlenmekle ilgilenir. Aracılık etkinliklerine örnekler arasında, hedeflenen alıcı tarafından kaynak metnin dili anlaşılmadığında sözlü tercüme ve yazılı çevirinin yanı sıra, metnin aynı dilde özetlenmesi ve açıklaması da yer alır.

D-AOBM 2001 kitabının metnindeki odak, bu nedenle, bilgi aktarımı ve bir dilde veya diller arasında aracı olarak hareket etme üzerinedir.

Bu projede benimsenen kavramsal yaklaşım, daha geniş eğitim alanıyla uyumlu olarak Coste ve Cavalli'nin Avrupa Konseyi için 2015 yılında yayımladıkları "**Eğitim, hareketlilik, ötekilik – Okulların aracılık işlevleri**" (Coste ve Cavalli 2015) çalışmada benimsenen yaklaşıma daha yakındır. Aracılığın tam kavramsallaştırılması "**D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi**" (North ve Piccardo 2016) adlı yayında açıklanmıştır. Yazar Grubu, aracılık için kategoriler geliştirirken, Coste ve Cavalli'nin belirttiği şu ikisi arasındaki ayrımı kullanmıştır:

- ▶ "İlişkisel aracılık": olumlu, iş birliğine dayalı bir ortam yaratmak için kişilerarası ilişkiler kurma ve yönetme süreci (Bunun için altı ölçek geliştirilmiştir.),
- ▶ "Bilişsel aracılık": kavramların yeniliği ve aşına olmaması ve/veya dilsel veya kültürel bir engel nedeniyle, özellikle bir kişinin kendiliğinden buna doğrudan doğruya erişemediği durumlarda, bilgiye ve kavramlara erişimi kolaylaştırma süreci.

Bununla birlikte, ilgili ilişkisel meseleleri hesaba katmadan bilişsel aracılık yapmak neredeyse imkânsızdır. Gerçek iletişim, her iki yönün bütüncül bir birleşmesini gerektirir. Bu nedenle, aracılık ölçekleri daha pratik bir şekilde dört gruba ayrılarak sunulmuştur:

- ▶ Bir metne aracılık etme,
- ▶ Kavramlara aracılık etme,
- ▶ İletişime aracılık etme,
- ▶ Aracılık stratejileri.

Son olarak, diller arası ve kültürel aracılığın değerlendirilmesi, üç ek ölçeğin geliştirildiği çoğul dilli veya çoğul kültürlü bir birikimden yararlanma becerisine yönelik ilgiye yol açmıştır:

- ▶ Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme,
- ▶ Çoğul dilli kavrama,
- ▶ Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme.

D-AOBM seviyeleriyle bağlantılı çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik için tanımlayıcılar geliştirmenin amacı, öğretmenleri, öğrenenlerin yeterlik düzeyine uygun çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlik edinimini planlamalarına dâhil etmeye teşvik etmektir.

BENİMSENEREN YÖNTEM

Projede, İsviçre’de Brian North ve Günther Schneider tarafından yapılan kaynak D-AOBM tanımlayıcı araştırmasında kullanılan yöntemler örnek alınmış ve daha da genişletilmiştir. Şekil 12’de özetlendiği gibi, bu projede benzer şekilde nitel ve nicel açılımı içeren karma yöntemli bir araştırma deseni izlenmiştir. İlgili alan yazının kapsamlı incelemesini, Deneme Ekibi’nden gelen geri bildirimle birlikte sezgisel bir yazma aşaması takip etmiştir. Bunu, Şubat 2015 ile Şubat 2016 arasında, yaklaşık 1000 kişiyle üç aşamalı geçerleme etkinlikleri izlemiştir. Geçerleme etkinlikleri, Temmuz 2016 ile Şubat 2017 arasında üç tur danışma toplantıları yapılarak devam etmiş ve Ocak 2017 ile Temmuz 2017 arasında pilot uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

Yeni ölçeklerin geliştirilmesi ve geçerlenmesi için izlenen yöntem, kaynak İsviçre araştırmasında (bk. D-AOBM 2001 Ek B) üstlenilmiş olan yöntemi daha kapsamlı bir şekilde yansıtmıştır. Kaynak araştırmada olduğu gibi, projenin üç aşamadan oluşmuştur:

- Ön araştırma ve geliştirme (sezgisel aşama),
- Kategorilerin ve tanımlayıcıların kalitesinin denetlenmesi ve iyileştirilmesi (nitel aşama),
- En iyi tanımlayıcıların matematiksel bir ölçeğe göre ölçünleştirilmesi ve seviyeler arasındaki kesme noktalarının geçerlenmesi (nicel aşama).

Yukarıdaki görevler, Ocak 2014 ile Mart 2016 arasında gerçekleştirilmiş, ardından danışma toplantıları ve pilot uygulama yapılmıştır.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

İlk adım, aracılıkla ilgili mevcut araç ve makaleleri toplamaktır; bu noktada Profile Deutsch ve diğer bazı kaynaklardan alınan aracılık tanımlayıcıları İngilizceye çevrildi. “Eğitim, hareketlilik, ötekilik – Okulların aracılık işlevleri”nin (Coste ve Cavalli 2015) yazarları Daniel Coste ve Marisa Cavalli ile yapılan irtibat toplantılarında, bir dizi başlangıç kategorisi geliştirildi ve bir metne ve kavramlara aracılık etmeye yönelik tanımlayıcılar toplandı ve taslakları hazırlandı. Ölçeklerin ilk aşamalarda gruplandırıldığı temel kategoriler şunlardır:

- Bilişsel aracılık (bilgiye, farkındalığa ve becerilere erişimi kolaylaştırma),
- Kişilerarası aracılık (ilişkiler kurma ve sürdürme; alıcılığı artırmak için rolleri ve usulleri tanımlama, çatışmayı önleme/çözme ve uzlaşmayı müzakere etme),
- Metinsel aracılık (bilgi ve sav aktarma: açıklık getirme, özetleme, tercüme etme vb.).

İlk derlemenin tamamı aynı zamanda kurumsal aracılığın boyutlarıyla ilgili bir dizi taslak ölçekle (Örneğin, yeni gelenleri kaynaştırma, paydaşlarla bir kurum olarak ilgilenme, kurumsal ilişkileri geliştirme ve sürdürme) birlikte öğretmenlerin aracılığın farklı boyutlarına ilişkin bir dizi ölçeğini de içermekteydi ve her iki boyut da Coste ve Cavalli’nin odağı olan okulların aracılık rolünü yansıtmaktaydı. Ancak, Temmuz 2014’te yapılan ilk danışma toplantısında, bu ölçeklerin aslında yeni bir çığır açmaktansa D-AOBM’de mevcut olan etkileşim ve üretim kategorilerinin boyutlarını yeniden kullanarak zaten yürürlükte oldukları konusunda bir fikir birliğine varıldı. Bu nedenle gelişim, yukarıda bahsedilen kavramsal, kişilerarası ve metinsel aracılık kategorilerine odaklanmıştır. Derleme üzerinde Eylül 2014’te bir Yazar Grubu’nun belirlendiği bir uzman toplantısı için yeniden çalışılmıştır.

GELİŞTİRME

Yazar Grubu daha sonra kapsamlı bir alan yazın taraması yapmış ve Eylül 2014 ile Şubat 2015 arasında bir dizi toplantı ile ilk derlemeyi yeniden kaleme almıştır. Alt gruplar, çevrim içi etkileşim, çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik ve sesbilim üzerine çalışmışlardır. Çoğul dilli ve çoğul kültürlü yetkinlikler üzerine olan çalışma, diller arası aracılığın değerlendirilmesi sonucunda, özellikle aracı rolünde, doğal olarak ortaya çıkmıştır. D-AOBM 2001 ölçeğinde sesbilim üzerine hâlihazırda yer alan tek ölçek olan sesbilimsel denetim ölçeğinin ana dilini konuşanları başvuru noktası olarak alması ve gerçekçi olmayan beklentiler oluşturmaya nedeniyse, bu boyut üzerine çalışma yürütülmüştür (B2 seviyesi: “Doğal bir söyleyiş ve tonlama edinmiştir”). Bu çoğul dilli bakış açısıyla uyumsuz olarak kabul edilen bir durumdur. Deneme Ekibi, Yazar Grubu’nun çalışmalarını girdi malzemeleri [input materials: belge, plan gibi bilgi ve veri içeren malzemeler] ve geri bildirimlerle yakından desteklemiştir. Şubat 2015’te, çevrim içi etkileşim, aracılık etkinlikleri ve stratejileri ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik üzerine 427 taslak tanımlayıcı ilk

tur geçerleme etkinlikleri için hazırlanmıştır. Çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik ve sesbilim üzerine çalışmaların sonradan başlamasından dolayı, bu noktada çoğul dilli yetkinlik için sadece bazı tanımlayıcılar dâhil edilmiş ama sesbilim tanımlayıcılardan hiçbiri dâhil edilmemiştir. Sesbilim tanımlayıcıları ilk olarak Haziran 2015'teki bir çalıştayda sesbilim uzmanlarına danışılarak denenmiştir.

NİTEL GEÇERLEME

Bu aşamaya kadar, geçerlemede yer almaları için 137 kurumla anlaşılmıştır. İlk aşama, yaklaşık 1000 kişinin katıldığı yüz yüze çalıştay oturumları sırasında Şubat-Mart 2015 tarihleri arasında bu kurumlarda gerçekleşmiştir. Görev, kaynak D-AOBM tanımlayıcı araştırma projesi kapsamında 32 çalıştayda yapılan geçerlemenin daha sistematik bir hâlidir. Katılımcılar çiftler hâlinde, üç ila beş ilgili alan için yaklaşık 60 tanımlayıcıyı tartışmışlar, bu tanımlayıcıların hangi alanı tanımladıklarına karar vermişler, tanımlayıcıları (a) açıklık, (b) pedagojik uygunluk ve (c) hayatın içindeki dil kullanımıyla ilgili olarak derecelendirmişler ve tanımlayıcıların ifade edilişinin iyileştirmesi için önerilerde bulunmuşlardır. Bunu takiben, yaklaşık 60 tanımlayıcı, bütün bir ölçek de dâhil olmak üzere, elenmiştir. Diğer tanımlayıcıların çoğu yeniden ifade edilmiş, genellikle kısaltılmış ve çalıştay katılımcılarının önerisiyle iki yeni ölçeğin ("Yazılı metnin sözlü çevirisi"; "Karmaşık bilgiyi parçalara bölme") taslağı hazırlanmıştır. Bu noktada, tanımlayıcılardan çıkarılan bazı ayrıntılar, farklı alanlar için örneklerle yerleştirilmiştir (bk. Ek 5). 250 proje katılımcısının aynı (aşına oldukları) etkinliklerde çevrim içi olarak yer aldığı sesbilim için nitel geçerleme yılın çok daha sonraki bir döneminde, Kasım ve Aralık 2015'te yapılmıştır.

NİCEL GEÇERLEME

Bir sonraki aşamada, 45 ülkeden toplam 1294 katılımcı ile 189 kurum yer almıştır. Yine, katılımcı her kurum yüz yüze bir çalıştay düzenlemiştir. Avrupa Konseyi'nin "[Dil Sınavlarını Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile İlişkilendirme: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme \(D-AOBM\) – Bir Kılavuz](#)" (Avrupa Konseyi 2009) başlıklı kılavuzunda önerilenlere benzer alıştırma etkinliklerinin ardından, katılımcılar bireysel olarak ve tartışmadan sonra D-AOBM seviyelerine taslak tanımlayıcılar atadıkları, kesme puanı belirleme üzerine bir çalıştaya katılmışlardır. İlk D-AOBM tanımlayıcı araştırmalarından elde edilen tüm D-AOBM yeterli bantları bu amaç için kullanılmıştır (=A1 Öncesi seviyeden C2 seviyesine 10 bant). Katılımcılar kararlarını PDF çıktılarını yazmışlar ve dikkate alınan, nihai ve bireysel kararlarını yalnızca süreç sonunda çevrim içi bir ankete girmişlerdir.

Analizde öncelikle her bir tanımlayıcıyı bir seviyeye ve alt seviyeye atayan katılımcıların yüzdeleri hesaplanmış, ardından orijinal D-AOBM tanımlayıcı araştırmasında olduğu gibi Rasch Modeli ile ölçeklendirme analizi yapılmıştır. Rasch analizi yapmak için, bağlantılı bir veri matrisine ihtiyaç vardır ve her bir madde [item: bu çalışmada "tanımlayıcı"] ideal olarak 100 yanıtla sahip olmalıdır. Bu hedef, tüm tanımlayıcı ölçekler için karşılanmıştır: Herhangi bir ölçek için en düşük yanıt veren sayısı 151 ve en yüksek ise 273'tür.

Geçerleme aşamalarının her biri için, tanımlayıcı kategorilerini söz konusu kategorilere ilgili olduğu bilinen gruplara hedeflemek için bilinçli bir çabayla bu tip bir matris kullanılmıştır. Rasch analizinin avantajları, ilk olarak, çalışmayan tanımlayıcıların ve görevi tamamlayamayan katılımcıların belirlenip çıkarılmasını sağlaması ve ikinci olarak her bir tanımlayıcıya bir aritmetik değer vermesidir. Bu değer daha sonra 2001 yılında yayımlanan D-AOBM tanımlayıcılarının bazılarını "çapa maddeler" olarak kullanarak temel ölçeğe dönüştürülebilmektedir.

Ön nicel analizden elde edilen sonuçlar, Temmuz 2015'teki bir danışma toplantısında tartışılmış, ardından 36 tanımlayıcı elenmiş ve çoğunlukla değişikliklerden sonra yaklaşık yarısı yeniden ölçünleştirilmeye bırakılmıştır. Aracılık ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik için A1 ve A2 seviyelerindeki tanımlayıcıların eksikliği önemli bir sorun olmuş, bunları bir sonraki aşamadan önce tasarlamak için çaba gösterilmiştir.

Daha sonra asıl nicel veri toplama İngilizce ve Fransızca gerçekleştirilen çevrim içi bir anketle Ekim ve Aralık 2015 arasında gerçekleştirilmiştir. Bu kez katılımcılar, "Siz veya aklınıza gelen biri, bu tanımlayıcıda açıklananları yapabilir miydi?" sorusuna bireysel olarak yanıt vermişlerdir. Bu soru üç kez katılımcıların farklı çoğul dilli kişilikleri ve/veya çok iyi tanıdıkları kişiler (eşler, çocuklar vb.) için sorulmuş ve yaklaşık 1500 kişiden 3503 kullanılabilir yanıt ulaşılmıştır. Geçerleme için katılımcılara verilen görev, 2001'de yayımlanan tanımlayıcıların ölçünleştirilmesinde kullanılan görevin çok az değişiklikle uyarlanmış bir tekrarıydı ve tanımlayıcılarla yapılan öğretmen değerlendirmesi ile onların sınıflarındaki temsili bir öğrenci örneğine dayalıydı. İki analiz gerçekleştirilmiştir: Tüm tanımlayıcıları içeren küresel bir analiz ve her bir temel kategorinin ayrı ayrı çözümlendiği ikinci bir analiz. Daha sonra, her bir tanımlayıcının düzeyiyle ilgili kararlar, mevcut tüm bilgiler temel alınarak yapılmıştır.

Sesbilim için nicel geçerleme, Ocak 2016'da 272 kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Bu geçerleme için iki görev verilmiştir: (a) seviyelere atama ve (b) video kliplerdeki öğrenci performanslarını değerlendirme [(Geçerleme etkinliğinde verilen görevde katılımcılar şu soruya yanıt vermiştir: "Videodaki öğrenci tanımlayıcıda anlatılanları

yapabilir mi?”]. Farklı kesme puanı belirleme teknikleri kullanılmış; yine okuyucular detaylar için “Sesbilimsel Ölçek Revizyon Süreci Raporu”na (Piccardo 2016) yönlendirilmişlerdir.

Rasch Modeli

Rasch Modeli Danimarkalı bir matematikçi olan George Rasch’dan adını almıştır. Bu model, örtük özellikler kuramını (aynı zamanda madde tepki kuramı – IRT [item response theory] olarak da adlandırılır) işlevsel hâle getiren olasılık modelleri ailesinin en yaygın olarak kullanılanıdır. Model, bir ögenin ölçülmekte olan temel yapıya (= örtük özellik) “uyuma” derecesini analiz eder. Ayrıca matematiksel bir ölçekte, ilk olarak zorluk değerlerini (= her bir maddenin ne kadar zor olduğunu) ve ikinci olarak yetenek değerlerini (= her bir kişinin söz konusu özellikte ne kadar yetkin olduğunu) kabaca hesaplar. Model birçok amaç için kullanılmaktadır ancak başlıca iki amacı şunlardır:

- Testler için madde bankaları oluşturmak,
- Anket çözümlemesi.

Anketleri çözümlemek için derecelendirme ölçeği modeli [RSM (rating scale model)] adı verilen bir değişken kullanılır. RSM’nin çok yönlü bir çeşidi, değerlendiricilerin yargılarından öznelliği kaldırabilmektedir. Ayrıntılı açıklamalar “[Dil Sınavlarını Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile İlişkilendirme: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme \(D-AOBM\) – Bir Kılavuz](#)” (Avrupa Konseyi 2009) ile ilgili Başvuru Eki’nde mevcuttur.

Rasch Modelinin ana avantajı, klasik test kuramından farklı olarak, elde edilen değerlerin aynı genel topluluğun parçası olarak kabul edilebilecek (yani aynı özellikleri yeterince paylaşan) diğer gruplara genellenebilir olmasıdır.

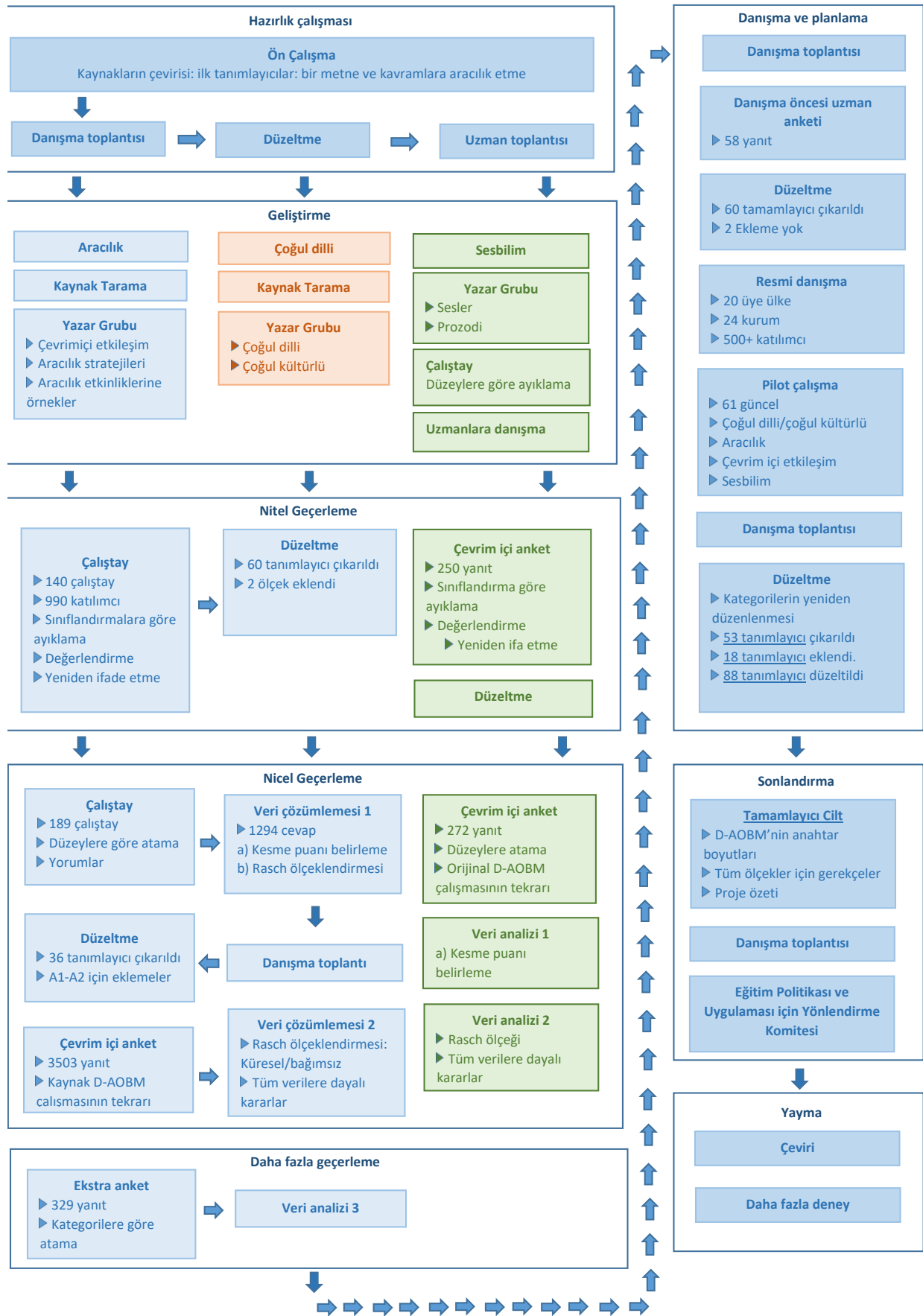
Tarafsız ölçekleme ve elde edilen ölçek değerlerinin olası genellenebilirliği Rasch modelini, “yapabilirlik” tanımlayıcılarının ortak bir çerçeve ölçeğinde (D-AOBM seviyeleri gibi) hangi düzeyde konumlandırılması gerektiğini belirlemek için özellikle uygun hâle getirmektedir.

ÇOĞUL DİLLİ VE ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ YETKİNLİĞİN DAHA İLERİ GEÇERLENMESİ

Son olarak, Şubat 2016’da üç nedenden dolayı ek bir anket uygulanmıştır. İlk neden çoğunlukla [MIRIADI Projesi](#)’nden⁵² uyarlanan, alımlama stratejileri ve çoğul dilli kavrama için tanımlayıcıları dâhil etme olanağıydı; ikinci neden ise temel çevrim içi ankette verilen görev çoğul dillilik için iyi işlememişti, bu yüzden ek anket çoğul dillilik geçerlemesi için farklı bir görevle yeniden uygulandı; son olarak bu ek anket özellikle daha düşük seviyelerde çoğul kültürlü yetkinlik için daha fazla tanımlayıcı eklemeye bir olanak sunmaktaydı. Anket birbirinden tamamen ayrı iki paralel versiyonla gerçekleştirilmiştir. Proje katılımcıları arasından 267 gönüllü katılımcı birini, 62 çoğul dilli eğitim uzmanı ise diğerini doldurmuştur. Sonuçlar daha sonra karşılaştırılmış ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Seviyelere göre yapılan ölçünleştirmeler, toplumdilbilimsel uygunluk için mevcut D-AOBM 2001 ölçeği ile de son derece uyumlu çıkmıştır.

52. www.miriadi.net/en/miriadi-plan.

Şekil 19 – Çok yöntemli gelişimsel araştırma deseni

SORUNLAR VE YANITLAR

2015'teki geçerleme etkinliklerinde, katılımcılar tarafından danışma toplantılarında ve 2016-17'deki daha geniş danışma ve pilot uygulama sırasında büyük miktarda geri bildirim verilmiştir. Bu bölüm, proje süresi boyunca gündeme getirilen bazı temel sorunlara ve her birinin nasıl ele alındığına odaklanmaktadır.

ARACILIK ÖLÇEKLERİNİN D-AOBM 2001 ÖLÇEKLERİ İLE İLİŞKİSİ

Projede odak noktası, hâlihazırda D-AOBM 2001 tanımlayıcı ölçeklerinde kapsanmayan etkinlikler ve stratejiler için tanımlayıcılar sağlamak olsa bile, aracılık ölçeklerinin bazı boyutları, özellikle daha düşük seviyelerde, mevcut D-AOBM ölçeklerinde açıklanan etkinlik türlerini andırmaktadır. Bunun nedeni, şimdi benimsenen daha geniş yorumuyla aracılığın bazı boyutlarının 2001'de yayımlanan örnek tanımlayıcı ölçeklerde zaten mevcut olmasıdır. "Bir metne aracılık etme" altındaki yeni ölçekler, örneğin "Belirli bilgileri aktarma", "Verileri açıklama" ve "Metin işleme", D-AOBM 2001 Bölüm 4.6.3'te "Metin" altındaki "Metni işleme" için mevcut ölçekte tanımlanan kavramların ayrıntılı bir açıklamasıdır. Benzer şekilde, özellikle "Akranlarla olan iş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma", "Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma" ve "Kavramsal konuşmayı teşvik etme" alanlarındaki grup etkileşimiyle ilgili ölçekler, birçok yönden mevcut "Etkileşim stratejileri altındaki iş birliği stratejileri" ölçeğindeki kavramların daha da geliştirilmesidir. Bu, herhangi bir sınıflandırma şeması oluşturmadaki zorluğa vurgu yapmaktadır. Sınıflandırmaların dünyayı yorumlamayı kolaylaştırmak için bulunmuş, kullanışlı insan yapımı olgular olduğu gerçeği asla küçümsenmemelidir. Sınırlar belirsizdir ve bu nedenle örtüşme kaçınılmazdır.

DİLLER ARASI ARACILIK

Tanımlayıcıların önceki sürümleri, diller arası aracılığı hesaba katmak isteyen çeşitli biçimlendirmelerle denenmiştir. Ancak, belirgin ayrımlar yapmanın oldukça zor olduğu ortaya çıkmıştır. "Ana dil", "birinci dil" ve "eğitim dili" çoğu zaman eş anlamlı değildir ve "kaynak dil" ve "hedef dil" gibi ifadeler bile kafa karıştırıcı olmuştur (Örneğin, kullanıcı başka bir dilden aracılık yaparken ana diline aracılık ediyor olabilir; diğer dil böyle bir durumda kaynak dildir ve ana dil hedef dil olacaktır.). Bu farklılıklara hitap etme girişimleri, bir noktada tanımlayıcı derlemesinin, çok küçük biçimlendirme değişiklikleriyle gereksiz yere boyut olarak üç katına çıkması anlamına gelmekteydi.

Bu nedenle, proje grubu, 2001'de yayımlanan örnek tanımlayıcılarda olduğu gibi hangi dillerin dâhil olduğuna bakılmaksızın, işlevsel dil yeteneğinin algılanan zorluğunu ölçünleştirme yoluna gitmeye karar vermiştir. Tanımlayıcıların pratik kullanım için uyarlanması bir parçası olarak, kullanıcı tarafından hangi dillerin dâhil olduğunun belirtilmesi önerilmektedir.

"Metne aracılık etme" ölçekleri "Dil A" ve "Dil B"ye bir gönderim içerir: sırasıyla aracılı iletişim kaynakları ve iletişim çıktıları için kapsamlı terimler. Notlarda, aracılığın bir dil içinde veya diller, ağızlar veya üsluplar (veya bunların herhangi bir birleşimi) arasında olabileceği ve kullanıcının ilgili dilleri belirtmek isteyebileceği ifade edilmektedir. Aynı şekilde, kullanıcı belki de Ek 5'te dil kullanımının dört alanı (kişisel, kamusal, mesleki ve eğitimsel) için sunulanlardan esinlenerek kendi bağlamıyla ilgili örnekler sunmak isteyebilir.

Örneğin, "Konuşma veya işaret dilinde belirli bilgilerin aktarılması" ölçeğindeki ilk tanımlayıcı:

(A dilinde) uzun, karmaşık bir metnin belli bir bölümünde yer alan belirli bir bilginin konuyla bağlantısını (B dilinde) açıklayabilir.

Aşağıdaki şekle dönüşebilir:

İngilizce olarak uzun, karmaşık bir metnin belli bir bölümünde yer alan belirli bir bilginin konuyla bağlantısını Fransızca olarak açıklayabilir (örneğin, güncel olaylar veya kişisel ilgi veya merak alanıyla ilgili bir makale, internet sitesi, kitap veya yüz yüze/çevrim içi konuşma).

Veya bir hedef dilde iletişim söz konusu ise:

Uzun, karmaşık bir metnin belli bir bölümünde yer alan belirli bir bilginin konuyla bağlantısını açıklayabilir (örneğin, güncel olaylar veya kişisel ilgi veya merak alanıyla ilgili bir makale, internet sitesi, kitap veya yüz yüze/çevrim içi konuşma).

Bir metne aracılık etme için tüm tanımlayıcılar bütünlük becerileri, yani alımlama ve üretimin bir karışımını içermektedir. Odak, D-AOBM ölçeklerinde zaten mevcut olan alımlama üzerinde değildir. Tanımlayıcıların ölçünleştirildiği seviye, gereken işleme ve üretim seviyesini yansıtmaktadır. Alımlama ve üretim farklı dillerde olduğunda, tanımlayıcı tarafından temsil edilen seviye, kaynak mesajı hedef dilde/dillerde işlemek ve ifade etmek için gereken seviyedir.

GENEL VE İLETİŞİMSSEL DİL YETKİNLİKLERİ

Kullanıcının/öğrenenin tanımlananı başarması için gerekli olan kişisel özelliklere, bilgiye, bilişsel olgunluğa ve deneyime – yani genel yetkinliklere (D-AOBM 2001 Bölüm 5.1) – sahip olması koşuluyla, herhangi bir D-AOBM tanımlayıcı ölçeğinde bulunan belirli bir seviyedeki tanımlayıcılar, kullanıcı/öğrenen iletişimsel bir dil yetkinliğine (D-AOBM 2001 Bölüm 5.2) sahip olduğunda makul olarak neyin verilen D-AOBM seviyesine karşılık gelen ilgili dillerde başarılabilirliğini tanımlamaktadır. D-AOBM ölçekleri, yeteneğin profilini çıkarmak için kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Küresel anlamda, “B1” olan tüm kullanıcıların tüm D-AOBM tanımlayıcı ölçeklerinde B1 seviyesinde tanımlananları ne eksik ne fazla, tam olarak yapabilmeleri olası değildir. Genel seviyesi B1 olan kişilerin, genel yetkinliklere ilişkin kişisel profillerine, sırasıyla yaşa, deneyime vs. bağlı olarak bazı etkinliklerde A2 veya A2+, diğerlerinde ise B1+ veya hatta B2 olması çok daha olasıdır. Bu, “Not alma”, “Bilgi ve sav için okuma”, “Resmî tartışmalar (toplantılar)”, “Kesintisiz monolog: izleyicilere hitap etme” ve “Raporlar ve denemeler” üretmek gibi bilişsel yeteneklerle ilgili mevcut birçok D-AOBM 2001 tanımlayıcı ölçeği için geçerlidir. Pek çok aracılık etkinliğinde de durum aynıdır. Bir metne aracılık etme (örneğin “Metni işleme”) veya aracılık stratejileri (örneğin “Metnin anlaşılabilirliğini kolaylaştırma”) altındaki bazı ölçekler, herkes tarafından eşit olarak paylaşılamayan, bir dereceye kadar bilişsel karmaşıklık gerektiren etkinlikleri içerir. Ayrıca, iletişime aracılık etme ölçekleri, kısmen deneyim nedeniyle, eşit olarak paylaşılmayan kişilerarası becerileri gerektirir.

Benzer şekilde, örneğin B1 seviyesindeki kullanıcı/öğrenenlerin profilleri, kişisel yörüngelerine ve yaşam boyunca edindikleri deneyim ve yetkinliklere bağlı olarak “Çoğul dilli/çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme” ile ilgili olarak büyük ölçüde farklılık gösterecektir. Bu nedenle, tanımlayıcılarda benimsenen yaklaşım bireysel farklılıkların etkisini ortadan kaldırmaya çalışmak yerine, bunların öğrenenlerin benzersiz iletişimsel yetenek profillerine önemli bir katkıda bulunan faktörler olduğunu kabul etmektir.

ÇOĞUL KÜLTÜRLÜ BİRİKİMİ TEMEL ALIP GELİŞTİRMEDE GENEL VE İLETİŞİMSSEL DİL YETKİNLİKLERİ

Aracılıkta olduğu gibi kişinin çoğul kültürlü birikimini kullanması, genellikle edimsel ve toplumdilbilimsel yetkinliklerle yakın bağlantılı olarak (D-AOBM 2001 Kısım 5.1) bir dizi genel yetkinliği içerir (D-AOBM 2001 Kısım 5.2.2 ve 5.2.3). Dolayısıyla bu ölçekte, aracılık ölçeklerinde ve diğer birçok D-AOBM ölçeğinde olduğu gibi dil yetkinlikleri dışındaki yetkinlikler devreye girmektedir. D-AOBM 2001’in açıkladığı gibi dünya bilgisi, sosyokültürel bilgi ve kültürlerarası farkındalık arasındaki sınırlar tam olarak belirgin değildir. Sosyal becerileri de dâhil olmak üzere, pratik beceriler ve uygulama bilgileri ve sosyokültürel bilgi veya kültürlerarası beceriler ile uygulama bilgisi arasındaki sınırlar da aynı şekilde belirgin değildir. Sosyo-edimbilim ise bu alanlarla ilgili çeşitli boyutları daha “dilsel” bir bakış açısından inceler. Kategoriler arasındaki olası örtüşmeden daha önemli olan kullanıcının/öğrenenin iletişimsel bir durumda anlamın yaratılmasında, uygun iletişimsel dil yetkinliği ile birleştirilmiş tüm bu çeşitli boyutlara başvurusudur. Belki de farklı yetenek ve deneyimlerinden dolayı, belirli bir dil yeterlik seviyesinin izin verdiği ölçüde bazılarının bunu yapabilmesi diğerlerinden daha olasıdır.

DANIŞMA VE PİLOT ÇALIŞMA

Yukarıda açıklanan geliştirme ve geçerleme süreçlerini daha sonra üç aşamalı bir danışma ve pilot uygulama süreci takip etmiştir:

- Uzman çalıştay,
- Danışma toplantısı öncesi uzmanlarla çevrim içi anket,
- Resmî danışma toplantısı.

Haziran 2016’da Avrupa Konseyi uzmanlarıyla yapılan toplantı ve 2016 yazında D-AOBM uzmanlarına yönelik ayrıntılı bir danışma öncesi çevrim içi anketinin ardından, Ekim 2016 ile Şubat 2017 arasında İngilizce ve Fransızca olarak resmî bir danışma gerçekleştirilmeden önce tanımlayıcılar yeniden düzenlenmiştir. Kişilere ve kurumlara yönelik iki paralel anket hazırlanmıştır. Davet edilen bir dizi kurumla ve öğretim programı geliştirme veya değerlendirme kuruluşuyla birlikte yaklaşık 500 bireysel katılımcı anketi yanıtlamıştır. Diğer soruların yanı sıra, katılımcılardan yeni ölçeklerin her birini ne ölçüde yararlı bulduklarını belirtmeleri ve tanımlayıcılar hakkında yorum yapmaları da istenmiştir. Kurum/kuruluşların daha olumlu yanıt verme eğiliminde görüldüğü anket sonuçlarında, önerilen tüm yeni ölçekler ankete katılanların %80’i tarafından yararlı veya çok yararlı olarak kabul edilmiştir. En popüler yeni ölçekler, metne aracılık etme, küçük gruplar hâlinde iş birliği yapma ve çevrim içi etkileşimle ilgili ölçekler olmuştur. İki tanımlayıcı ölçekte, “Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği” ve “Çoğul dilli birikimi temel alıp

geliştirme”, bireyler ve kurumlar arasında önemli bir görüş farklılığı görülmüştür. Kurumların %96’sı bu iki ölçeği yararlı veya çok yararlı bulurken bireylerin yalnızca %81 ile %82’si aynı değerlendirmeyi yapmışlardır.

Resmî danışma toplantısında, yanıt verenlerin üçte ikisi, aracılık için tanımlayıcı ölçeklerin klasik modern dil öğretimi alanının ötesine [Dil ve İçeriği Bütünleştiren Öğretim (CLIL) ve Eğitim Dili’ne (Language of Schooling)] geçmesini kesinlikle memnuniyetle karşılamışlardır; bu konuda hem bireyler hem de kurumların %90’ından fazlası bir dereceye kadar hemfikir olmuştur. Tanımlayıcı açıklamalarının, ölçek başlıklarının ve ölçeklerin sunulma şeklinin sonuçlandırılmasına yardımcı olan çok sayıda yorum ve öneri toplanmıştır.

Pilot uygulama, Şubat ve Haziran 2017 arasında gerçekleştirilmiş ve sonuçlar, tanımlayıcı ölçeklerin yazıya dökülmesini ve sunumunu desteklemeye devam etmiştir. Pilot çalışmaların büyük çoğunluğunda sınıftaki iletişimsel görevlerin tasarımı yönlendirmek için ilgili ölçeklerden tanımlayıcılar seçilmiş ve ardından tanımlayıcılar öğrenenlerin dil kullanımını gözlemlemek için kullanılmıştır. Tanımlayıcılarla ilgili geri bildirimler, aynı zamanda küçük düzeltmeler yapmak için bazı yararlı önerilerle birlikte çok olumlu olmuştur. Pilot uygulama için en popüler alanlar küçük gruplar hâlinde iş birliği yapma, bir metne aracılık etme ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik olmuştur. Pilot bir uygulamada, çevrim içi etkileşim için iki tanımlayıcı ölçek de dijital kaynakların⁵³ kullanımıyla ilgili çevrim içi bir kursu tamamlayan 1175 İtalyan İngilizce öğretmeninin katıldığı ayrı bir ankette sunulmuştur. Bu katılımcıların %94,8’i tanımlayıcıları çok açık veya oldukça açık bulmuş ve %80,8’i öz değerlendirme için çok kolay veya oldukça kolay kullandıklarını bildirmişlerdir.

Resmî danışma ile aynı zamanda, Avrupa Konseyi üye devletlerine, ülkelerinde D-AOBM’nin kullanımı, Avrupa Konseyi’nin Eğitim Politikaları Birimi (Dil Politikaları Programı) tarafından yakın zamanda kendilerine sağlanan destek malzemelere aşinalıkları ve önerilen yeni tanımlayıcı ölçeklerle ilgili düşünceleri hakkında sorular içeren bir anket de gönderilmiştir. Üye devletlerden ayrıca pilot uygulama yapmak için kurumlar önermeleri istenmiştir. D-AOBM’nin öğretmen eğitiminde kullanımına ilişkin bazı çekinceler dışında (Yanıt verenlerin yalnızca yarısı bunun oldukça yararlı olduğunu söylemekteydi.) sonuçlar çok olumlu çıkmıştır. Tahmin edileceği gibi resmî belgelerde en sık gönderme yapılan ve pratikte uygulanan D-AOBM boyutları, tanımlayıcılar (%83 çok fazla), seviyeler (%75 çok fazla) ve eylem odaklı yaklaşım (%63 oldukça fazla) olmuştur. Yeni ölçekleri memnuniyetle karşılayıp karşılamadıkları sorusuna, olumlu yanıt en yüksek düzeyde çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik (%79), ardından çevrim içi etkileşim (%75), aracılık (%63) ve edebiyat (%58) için olmuştur.

İŞARET DİLLERİ İÇİN TANIMLAYICILARIN OLUŞTURULMASI

Doğuştan sağır insanlar, ebeveynleri ve akranları tarafından uygun girdiler verildiğinde, ilk dilleri olarak bir işaret dili edinebilirler. İşaret dilleri, yalnızca jest temelli bir iletişim biçimi ve yalnızca konuşulan bir dilin ifade edildiği farklı bir araç değildir. Dilbilimsel araştırmalar, işaret dillerinin de konuşulan diller gibi kendilerine özgü nitelikleri olan insan dilleri olduğuna ve konuşma dilinde bulunanlar gibi dilsel özellikler, araçlar, kurallar ve kısıtlamalar gösterdiğine dair yeterli kanıt sağlamıştır. Bu özellikler arasında dil edinimi, işleme, dil kaybı, diğer tüm psikolojik süreçler ve konuşulan dillerde de geçerli olan dile özgü bir tasvir de yer alır.

Yukarıda bahsedilen temel projeye paralel olarak, SNSF tarafından finanse edilen⁵⁴ Zürih Uygulamalı Bilimler Üniversitesindeki (ZHAW) bir projede kullanılabenzer bir yöntem izlenerek işaret dili yetkinliği için tanımlayıcılar üretilmiştir. Projede, alımlayıcı ve üretici işaretleşme yetkinliğine yönelik tanımlayıcılar belirlenmiş ve ölçünleştirilmiştir. Bunlar, özellikle işaret dilleri için geçerli olan ve mevcut D-AOBM tanımlayıcılarını tamamlayan tanımlayıcılardır.

Ancak, dilde eylem yapma yeteneğini ifade eden D-AOBM tanımlayıcılarının tüm insan dilleri için geçerli olduğu da unutulmamalıdır. İşaret dilleri, tıpkı konuşulan diller gibi eylemleri yerine getirmek için kullanılır. Bu nedenle, aynı tanımlayıcılar her iki dil yöntemine de uygulanabilir ve sonuç olarak tüm D-AOBM tanımlayıcıları, bir iletişim kanalından bağımsız olacak şekilde yeniden ifade edilmiştir.

D-AOBM’nin tanıtılmasından bu yana, işaret dillerinde eğitim için ortak öğrenme hedefleri, öğretim programları ve seviyeler tanımlamaya ihtiyaç duyulmuştur. D-AOBM, aslında, işaret dili kurslarını yapılandırmak için giderek daha fazla kullanılmaktadır. Sağır çocukların çoğu (%95) işiten anne babaların çocuğu olarak doğarlar, bu nedenle sağır toplumu küçük olsa bile, sadece sağır çocukların aileleri için değil, aynı zamanda eğitim amaçlı (tercümanlar, sağır mülteciler, işitme güçlüğü çeken insanlar, öğretmenler, dilbilimciler vb.) olarak da bu kurslara büyük ihtiyaç vardır. Buna ek olarak işaret dili öğretmenleri ve tercümanlarının eğitimi ve sahip olması gereken nitelikleri belirlemede ve özellikle işaret dillerinin akredite edilmesi ve işaret dili uzmanlarının niteliklerine yönelik

53. Techno-CLIL 2017”, Moderatörler: Letizia Cinganotto ve Daniela Cuccurullo, <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>.

54. Avrupa Konseyi SNSF’ye projenin gerçekleşmesi için yaklaşık 385 000 Avro sağladığı için teşekkür eder.

çalışmalarda D-AOBM rol oynamaya başlamıştır. D-AOBM'de işaret dili için tanımlayıcılar dâhil etme girişimi bu nedenle sağır toplumundaki bazı derneklerden önemli destek almıştır.

ZHAW⁵⁵ işaret dili projesi "İşaret Dilleri İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: İsviçre Almancası İşaret Dili için Tanımlayıcıların Geliştirilmesi" temel tanımlayıcı projenin tamamlanmasından üç yıl sonra, Haziran 2019'da tamamlanan araştırma ile farklı bir zaman ölçeğinde yürütülmüştür. İşaret dili projesi de yine sezgisel, nitel ve nicel çözümlemeleri birleştiren karma yöntemli, gelişimsel bir araştırma deseni takip etmiştir. Ancak, işaret dili kullanıcısı olan topluluk küçük olduğu için işaret dili projesi daha küçük ölçekte gerçekleştirilmiştir. Projenin üç ana aşaması Şekil 20'de özetlenmiştir.

Tamamen veriye dayalı bir yaklaşım benimsenmiştir. ZHAW projesinin amacı, mevcut D-AOBM tanımlayıcılarını işaret diline uyarlamak yerine, uzman işaretçilerin videolarının incelenmesine dayalı olarak işaret yetkinliği için tanımlayıcılar üretmektir. Uzman işaretçiler farklı tipte metinleri işaretlerken kaydedildi ve bu performanslar daha sonra işaret dili öğretmenleri ile bir dizi çalıştayda tartışıldı. ZHAW Yazar Grubu daha sonra işaret dili öğretmenlerinin yorumları ve çözümlemelerine dayanarak tanımlayıcıları yazıya döktü. Bu şekilde, üretim yetkinlikleri için 300'den fazla tanımlayıcının yanı sıra alımlama yetkinlikleri için 260 tanımlayıcıdan oluşan bir derleme geliştirildi. Aracılık projesinde olduğu gibi bu aşamada da seviye dikkate alınmadı: Amaç, yetkinliğin önemli boyutlarını kelimelerle yakalamaktır. Aracılık projesindeki gibi, tanımlayıcılar yinelenen bir danışma ve çalıştay sürecinde iyileştirildi.

Ayrıca projedeki basit bir geçerleme deneyi göstermiştir ki sağır öğretmenlere kıyasla işitebilir işaret dili bilmeyenler ve sağır olup öğretmen olmayanlar bir tanımlayıcının gönderme yaptığı düzey hakkında önemli ölçüde farklı bir yoruma sahiptirler. Bu nedenle tanımlayıcılar, yalnızca doğuştan sağır olan veya topluluk tarafından işaretlenmiş formlar (videolar) temelinde ana dil yetkinliğine sahip sağır işaret dili eğitimcileri tarafından ölçünleştirilmiştir.

Tanımlayıcılar daha sonra kategorilere ayrılmıştır. Başlangıçta farklı metin tipleri için (öyküsel, betimsel, açıklayıcı vb.) ölçekler üretilmesi amaçlanmıştır⁵⁶. Ancak, tanımlayıcıların çoğunun çapraz yetkinlikleri ele aldıkları sonucu, çeşitli metin tipleri ile alakalı oldukları belirlenmiştir. Son olarak, proje ekibi tarafından yürütülen bir çalıştayda, tanımlayıcılar benzerliği temel alan kümeler hâlinde gruplandırılmıştır. Üç ayrı grup, tanımlayıcıları ilgili yetkinlikleri tanımlıyor görünen yığınları ayırmıştır. Daha sonra nihai bir sınıflandırma için müzakere edilmiştir. Her kümenin özellikleri incelenmiş ve artırılmış, bu da dokuz ölçek için kategorilerin aşağıdaki gibi tanımlanmasına yol açmıştır:

Dil yetkinliği:

1. İşaret dili varlığı (alıcı/üretici);
2. Şematik doğruluk (alıcı/üretici).

Toplumdilbilimsel yetkinlik:

3. Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel birikim (alıcı/üretici).

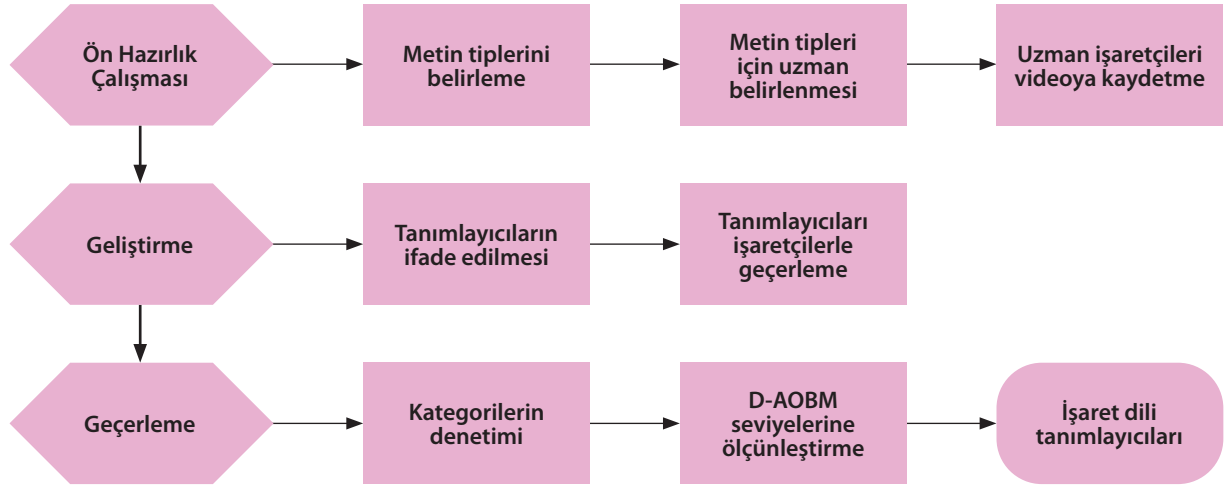
Edimsel yetkinlik:

4. İşaret metni yapısı (alıcı/üretici);
5. Ortam ve bakış açıları (alıcı/üretici);
6. Dilsel farkındalık ve yorumlama (alıcı);
7. Hazır bulunuşluk ve etki (üretici);
8. İşleme hızı (alıcı);
9. İşaretleşme akıcılığı (üretici).

55. Zürih Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yazar Grubu: Jorg Keller, Petrea Burgin, Aline Meili ve Dawei Ni.

56. Keller J. et al. (2017), "Auf dem Weg zum Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen (GER) für Gebärdensprachen. Empirie-basierte Bestimmung von Deskriptoren für Textkompetenz am Beispiel der Deutschschweizer Gebärdensprache (DSGS)", Das Zeichen, No. 105, pp. 86-97; Keller J. et al. (2018), "Deskriptoren zur gebärdensprachlichen Textstrukturierung im GER für Gebärdensprachen", Das Zeichen, No. 109, pp. 242-5. Keller J. (2019), "Deskriptoren für Textkompetenz in Gebärdensprachen", in Barras M. et al. (eds), IDT 2017, Band 2. Berlin: ESV, pp. 111-117.

Şekil 20 – İşaret dili projesinin aşamaları

Son adım, tanımlayıcıları D-AOBM seviyelerine ölçünleştirmek olmuştur. Bir tanımlayıcı ölçeği oluşturmak için aracılık ve sesbilim projelerinde ve kaynak D-AOBM tanımlayıcı projesinde olduğu gibi Rasch Modeli kullanılmıştır. Ancak, bu sefer veriyi sağlayan, işaretlenen tanımlayıcıların videolarıdır. Bu amaçla hem İsviçre Almancası İşaret Dilinde hem de Uluslararası İşarete (IS) videolar tedarik edilmiştir. Uluslararası İşaret farklı Avrupa ülkelerinden katılan işaretçiler için bu vakada kullanılan ortak bir iletişim dilidir. Derecelendirme ölçeğinin proje grubu tarafından başarılı bir şekilde denenmesinin ardından, çevrim içi anketlere katılanlardan, bir tanımlayıcının temsil ettiği zorluk derecesini 1’den (zor değil) 4’e (çok zor) kadar 4 puanlık bir ölçekte derecelendirmeleri istenmiştir.

Tüm veri seti (N=223) çok az değerlendirmeye sahip veya hiç değerlendirme yapılmayan durumlar için kontrol edilmiş, daha sonra bu durumlar elenmiştir. Tamamlanan değerlendirmelerin örneklem büyüklüğü ve dağılımları daha sonra iki ana gruba (İsviçre ve Avrupa) göre kontrol edilmiştir. İsviçre grubunun, N=53, neredeyse tamamı veri setinde yer alan 300’ün üzerindeki tüm tanımlayıcıları değerlendirmiştir. İsviçre Almancası grubundan 53 kişiye ek olarak, Avrupa grubunda, N=37, tüm katılımcılar tanımlayıcıların bir alt kümesini değerlendirerek tanımlayıcı başına ortalama 15 değerlendirme⁵⁷ yapmıştır.

Yukarıda kısaca Rasch Modeli açıklanırken bahsedildiği gibi modele (olasılık olmadığı için) uymayan kişi ve öğeler veriden çıkarılırsa tanımlayıcılar daha doğru seviyeye yerleştirilecektir. Temel projede olduğu gibi bu projede de bu adım takip edilmiştir.

Son adım ise işaret dili ölçeğinde D-AOBM seviyeleri arasındaki kesme puanını belirlemek olmuştur. Bu süreci kolaylaştırmak için burada üretilen ölçeği, D-AOBM ölçeğini oluşturan matematiksel değerlere dönüştürmede, 2001 yılında yayımlanan ölçünleştirilmiş D-AOBM tanımlayıcıları “çapa maddeler” olarak projeye dâhil edilmiştir. Bu sürecin açıklaması için kullanıcılara “D-AOBM için aracılık boyutlarına ilişkin örnek tanımlayıcıların geliştirilmesi” (North ve Piccardo 2016) ve “Sesbilimsel Ölçek Revizyon Süreci Raporu” (Piccardo 2016) içindeki nicel geçerleme bölümlerine başvurmaları önerilir. Ancak, bu iki projeden farklı olarak bu D-AOBM 2001’deki “çapa maddelerin” matematiksel değerleri, güvenilirmez çapalar [unstable anchors] çıkarıldığında bile güvenilir değildi. Bu nedenle, uzman görüşüne dayalı alternatif bir kesme puanı belirleme yöntemi kullanılmıştır⁵⁸.

57. Küçük olmakla birlikte, bu değerler ± 1 logit kapsamındaki zorluk parametrelerinde %95 güven aralığı için minimum öncül/önsel gereksinimleri karşılar: bk. Linacre J. (1994), “Örneklem boyutu ve madde ölçünleşmesi tutarlılığı”, Rasch Measurement Transactions Vol. 7, No. 4, s. 328. İşaret dili tanımlayıcıları için Standart Ölçüm Hatası, diğer tanımlayıcılardan daha büyüktür, ancak ölçekte ölçünleştirme sezgisel olarak mantıklıdır. Birkaç durumda, bir sonraki yeterli bandındaki hata payı içindeki tanımlayıcılar, toplu uzman kararı temelinde bitişik banda taşınmıştır.

58. Kullanılan yöntem, “Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) – A Manual” (Council of Europe, 2009) yayınında açıklanan “Yer İşareti Yöntemi”nin bir çeşidiydi.

SONUÇLANDIRMA

Şubat 2015 ile Haziran 2017 arasında yapılan geçerleme, danışma ve pilot çalışmanın çeşitli aşamalarında alınan geri bildirimler, daha az başarılı tanımlayıcıların ve ölçeklerin belirlenip elenmesine ve yazıya dökülmesi için gözden geçirilmesine oldukça yardımcı olmuştur. Süreç, Avrupa Konseyinin internet sitesinde araştırmacılara açık olan bir arşivde belgelenmiştir. Bu belgede yer alan tanımlayıcıların nihai hâli, elde edilen tüm geri bildirimleri dikkate almıştır.

Özellikle B2 seviyesi olmak üzere, bazı ölçeklerin belirli seviyeleri için çok fazla sayıda tanımlayıcı geçerlendiği için bir miktar örnek tanımlayıcı, başarılı bir şekilde geçerlenmiş tanımlayıcılar olmalarına rağmen, genişletilmiş sürümden çıkarılmıştır. Bunlar Ek 8’de mevcuttur. Bu fazlalık kendi içinde iyi bir şeydir, çünkü ölçünleştirmenin seviyelerle tutarlılığını vurgular, ancak nihai D-AOBM örnek tanımlayıcı ölçeklerine ilgili tüm tanımlayıcıları dâhil etmek gerekli değildir. Bunlar daha sonra Avrupa Konseyinin internet sitesinden ulaşılabilen D-AOBM ile ilgili tanımlayıcı bankasında ek tanımlayıcılar olarak sunulacaktır.

2001 YILINDA YAYIMLANAN BELİRLİ TANIMLAYICILARDA YAPILAN ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER

Genel dinlemesözlü anlama	
C2	İster canlı ister yayın olsun, ana-dil doğal hız(ın)da sunulan herhangi bir sözlü dili/ işaret dilini neredeyse kolayca anlayabilirdille ilgili herhangi bir zorluk yaşamaz.
Başka ana-dil konuşanları-insanlar arasındaki karşılıklı konuşmayı anlama	
B2+	Hedef dilin doğal konuşuru/işaretçileri arasındaki canlı karşılıklı konuşmaya ayak uydurabilir.
B2	Biraz çaba sarf ederek etrafında söylenenlerin çoğunu yakalayabilir, fakat hiçbir şekilde dilini değiştirmeyen birkaç hedef dil doğal konuşuru/işaretçisi ile yapılan bir tartışmaya etkili bir şekilde katılmayı zor bulabilir.
Canlı bir izleyici kitesinin parçası olarak dinleme anlama	
C2	Son-derecede gündelik anlatım, bölgesel kullanım ya da aşına olmayan terminoloji içeren uzmanlık konuşmalarını ve sunumlarını takip edebilir.
Genel okuduğunu kavrama	
C2	Soyut, yapısal olarak karmaşık veya son derece gündelik anlatıma özgü edebî ve edebî olmayan yazılar dâhil olmak üzere neredeyse tüm yazılı dil biçimlerini yazılı/işaret dilindeki metin tiplerini anlayabilir ve eleştirel olarak yorumlayabilir.
Genel sözlü etkileşim	
B2	Hedef dilin konuşucuları/işaretçileri ile doğal-dil-konuşucuları her iki tarafı da zorlamadan düzenli etkileşim ve kesintisiz ilişki sağlayabilecek bir akıcılık ve spontanlık derecesiyle etkileşime girebilir. Olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayabilir, uygun açıklamalar ve savlar sunarak görüşlerini belirgin bir biçimde açıklayabilir ve destekleyebilir.
Doğal bir konuşmacıyı- Muhatabı anlama	
C2	Standart olmayan-daha az aşına olduğu ağza aksana ve lehçeye uyum sağlama fırsatı verildiğinde, kendi alanı dışında uzmanlık gerektiren soyut ve karmaşık konularda bile herhangi bir doğal-dil-konuşucusu muhatabı anlayabilir.
Karşılıklı konuşma	
B2	Hedef dil kullanıcıları doğal-dil-konuşurları ile ilişkilerini, istemeyerek onları güldürmeden veya kızdırmadan veya onların başka bir doğal yetkin konuşucu/işaretçi ile iletişimleri esnasında davranacaklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden sürdürebilir.
Resmî olmayan tartışma (arkadaşlarla)	
B2+	Hedef dilin doğal konuşurları/işaretçileri arasındaki canlı bir tartışmaya ayak uydurabilir.
B2	Biraz çaba ile tartışma esnasında etrafında söylenenlerin çoğunu yakalayabilir, ancak dilini hiçbir şekilde değiştirmeyen birden çok hedef dil doğal konuşuru/işaretçisi ile tartışmaya etkin bir şekilde katılmayı zor bulabilir.
Resmî tartışma (toplantılar)	

C2	Karmaşık meselelerle ilgili resmî tartışmada doğal dil konuşurları diğer katılımcıları güç duruma düşürmeden, açık ve ikna edici bir sav ortaya koyarak yerini koruyabilir.
Mülakat yapma ve mülakata girme	
C2	Mülakatı yapan ya da mülakat yapılan kişi olarak doğal dil konuşucularını diğer katılımcıları güç duruma düşürmeden tam zahmetsiz bir akıcılıkla konuşmayı şekillendirerek ve yetkin bir biçimde etkileşimde bulunarak, diyalogdaki kendi kısmını son derece iyi takip edebilir.
Toplumdilbilimsel uygunluk	
C2	Sosyokültürel ve toplumdilbilimsel farklılıkları dikkate alarak hedef dilin ve kendi köken topluluğunun konuşucuları/ işaretçileri arasında etkili ve doğal bir şekilde aracılık edebilir.
C2	Hedef dilin doğal yetkin konuşucuları/ işaretçileri tarafından kullanılan dilin neredeyse tüm toplumdilbilimsel ve sosyokültürel çıkarımlarını etrafıca fark edip takdir eder ve buna uygun davranabilir.
B2	Hedef dil kullanıcıları doğal dil konuşucuları ileistemeyerek onları güldürmeden veya kızdırmadan veya onların başka bir doğal yetkin konuşucu/ işaretçi ile iletişimleri esnasında davranacaklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden sürdürebilir.
Sözlü Akıcılık	
B2	Her iki tarafı da zorlamadan, hedef dil kullanıcıları doğal dil konuşucuları ile düzenli etkileşim kurulmasını oldukça mümkün kılan bir akıcılık ve doğallıkla etkileşimde bulunabilir.

EK TANIMLAYICILAR

Bu ekteki tanımlayıcılar, aracılık için tanımlayıcılar geliştirmek üzere projede de geliştirilmiş, geçerlenmiş ve ölçünleştirilmiştir. Bu tanımlayıcılar, şu üç nedenden biri sebebiyle genişletilmiş örnek tanımlayıcılardan çıkarılmıştır: ihtiyaç fazlası olması nedeniyle, yeteri kadar çeşitli seviyeler için tanımlayıcılar geliştirmenin mümkün olmaması nedeniyle veya danışma aşamalarındaki yorumlar nedeniyle. Bunlar, Avrupa Konseyi internet sitesindeki ek tanımlayıcılar bankasına eklenecektir.

ÖLÇEKLER

Sözlü Çeviri [Bir dilden başka bir dile veya işaret diline]	
Not: Farklı diller arasında aracılığı içeren her durumda olduğu gibi kullanıcılar söz konusu dilleri belirterek tanımlayıcıyı tamamlamak isteyebilir, C2 tanımlayıcısı için verilen şu örnekteki gibi: <i>Konuşmacının anlamına sadık kalarak, tarz, üslup ve kültürel bağlamı herhangi bir eksiklik veya ekleme olmadan yansıtarak, Almancadaki karmaşık, resmî bir söylemin neredeyse tamamen doğru eş zamanlı veya ardıl Fransızca çevirisini sağlayabilir.</i>	
C2	Konuşmacının anlamına sadık kalarak tarz, üslup ve kültürel bağlamı herhangi bir eksiklik veya ekleme olmadan yansıtarak, karmaşık, resmî bir söylemin neredeyse tamamen doğru eş zamanlı veya ardıl çevirisini sağlayabilir. Resmî olmayan durumlarda, geniş çeşitlilikteki genel ve belirli uzmanlık gerektiren konular üzerine açık, akıcı, iyi yapılanmış bir dilde, tarz, üslup ve ince anlam ayrımlarını tam olarak aktararak eş zamanlı veya ardıl çeviri sağlayabilir. İfadeler her zaman uygun kuralları yansıtmaya bile öngörülemez karışıklarla başa çıkarak, birçok ince ayrımı ve kültürel imayı ana mesajı hâkim şekilde aktararak, eş zamanlı veya ardıl çeviri sağlayabilir.
C1	Önemli bilgileri açık ve özlü bir şekilde aktararak kişisel, akademik ve mesleki ilgi alanlarındaki geniş çeşitlilikteki konularda akıcı bir şekilde ardıl çeviri sağlayabilir.
B2	Bir görüşme sırasında, karmaşık bilgileri aktararak, arka plan bilgilerine her iki tarafın da dikkatini çekerek ve gerektiğinde açıklama yaparak ve takip soruları sorarak aracılık yapabilir. Çeviriyi yapsın diye konuşmacının zaman tanımak için sık sık durması koşuluyla alanında bir karşılama konuşmasının, kısa bir anı veya sunumun ardıl çevirisini sağlayabilir. Çeviriyi yapsın diye konuşmacının zaman tanımak için sık sık durması ve gerektiğinde açıklamalar yapması koşuluyla önemli ifadeleri ve görüşleri aktararak, genel ilgi alanına giren ve/veya kendi alanıyla ilgili konularda ardıl çeviri sağlayabilir. Bazı ifadeleri araması ve bazen belirli yapıların açıklanmasını istemesi gerekmesine rağmen bir görüşme sırasında, ayrıntılı bilgileri güvenilir bir şekilde yorumlayabilir ve iletebilir ve destekleyici bilgiler sağlayabilir.
B1	Önceden hazırlanabilmesi ve konuşmacıların günlük dilde açıkça sesletmelerikoşuluyla bir görüşme sırasında karmaşık olmayan olgusal bilgileri çevirebilir ve aktarabilir. Konuşmacıların standart bir dilde açıkça sesletmelerive kendisinin açıklama isteyebilmesi ve bir şeyleri nasıl ifade edeceğini planlamak için ara verebilmesi koşuluyla kişisel veya güncel ilgi alanlarında resmî olmayan çeviri yapabilir.
A2	Konuşanların standart dilde açıkça sesletilmesive kendisinin tekrar ve açıklama isteyebilmesikoşuluyla gerekli bilgileri aktararak günlük durumlarda resmî olmayan çeviri yapabilir. Konuşmacıların ifade etmesine yardımcı olmaları koşuluyla kişisel istekler ve ihtiyaçlar hakkında karşılıklı bilgi geçişi yaparak, öngörülebilir günlük durumlarda resmî olmayan çeviri yapabilir. Önceden hazırlanabilmesi ve konuşmacıların açık bir şekilde sesletmeleri koşuluyla aşına olduğu konular hakkında karmaşık olmayanbilgiler aktararak bir röportajda basitçe çeviri yapabilir. Başka birinin çeviride yardımcı olabileceğini basit bir şekilde belirtebilir.
A1	Belirli bir durumda üçüncü bir şahsın temel ihtiyaçlarının neler olduğunu basit kelimeler ve jestlerle iletebilir.

A1 öncesi	Tanımlayıcı yok.
------------------	------------------

Sesbilimsel kontrol: Ses tanıma	
C2	Bölgesel ve toplumdilbilimsel söyleyiş çeşitliliğinin ilgili özelliklerini bilinçli olarak uygun şekilde birleştirebilir.
C1	Bölgesel ve toplumdilbilimsel söyleyiş çeşitliliğinin özelliklerini tanıyabilir ve konuşmasına en belirgin olanı bilinçli olarak dâhil edebilir.
B2	Yaygın kelimeleri alışık olduğundan farklı bir bölgesel çeşitlilikte söylendiğizaman tanıyabilir.
B1	Anlama güçlüğü'nün bölgesel bir söyleyiş çeşitliliğinden kaynaklandığını anlayabilir.

BİREYSEL TANIMLAYICILAR

Çevrim içi konuşma ve tartışma	
C2	Çevrim içi bir tartışmada yapılan yorumların etkisini artırmak için netlik içinde gündelik anlatım, esprili dil, deyimsel kısaltmalar ve/veya uzmanlık alanına ait bir üslup kullanılabilir.
C1	Karmaşık bir konu veya kendi uzmanlık alanıyla ilgili belirli bir konu hakkında çevrim içi bir tartışmada, karmaşık bir dizi tartışmayı ikna edici bir şekilde sunarak ve [karşı tarafın] yanıt vererek fikir ve görüşlerini netlik içinde ifade edebilir. Çevrim içi yorumları eleştirel olarak değerlendirebilir ve olumsuz tepkileri diplomatik olarak ifade edebilir.
B2+	Uygun sorularla etkileşimi geliştirmek ve deneyimleri paylaşmak için dili akıcı bir şekilde kullanarak ilişkileri başlatmak ve sürdürmek amacıyla farklı çevrim içi ortamlardan yararlanabilir.
B2	Konuşmaya/tartışmaya yaptığı bazı katkılar tekrarlayıcı görünse de çevrim içi bir tartışmada belirli bir bakış açısının lehinde veya aleyhinde gerekçeler sunan bir sav geliştirebilir. Kişisel çevrim içi paylaşımlarında, olayların ve deneyimlerin kişisel olarak önemini vurgulayarak ve daha sonra paylaşımına yapılacak yorumlara esnek bir şekilde yanıt vererek duygu derecelerini ifade edebilir. Uygun bir yanıt vererek çevrim içi bir tartışmada olası yanlış anlamaları onarabilir.
B1	Gerçek zamanlı yanıt verirken bazı duraklamalar yapsa da aşına olduğu konularda basit çevrim içi karşılıklı konuşmaları başlatabilir, sürdürebilir ve kapatabilir.
A2	Kalıplaşmış ifadeler kullanarak nasıl hissettiğini veya ne yaptığını çevrim içi olarak yayımlayabilir ve paylaşımına yapılan yorumlara basit bir teşekkür veya özür ile yanıt verebilir.
A1 öncesi	Selamlama ve veda etme için en basit günlük incelik biçimlerini kullanarak temel sosyal çevrim içi iletişim kurabilir.

Hedef odaklı çevrim içi işlemler ve iş birliği	
C1	Üslubunu uygun şekilde ayarlayarak çevrim içi iş birliğine dayalı veya işlemsel bilgi alışverişlerinde ortaya çıkan iletişim sorunları ve kültürel meselelerle etkili bir şekilde başa çıkabilir.
A2+	Bir sorunu veya basit paylaşılan bir görevi ele almak için çevrim içi olarak destekleyici bir muhatap ile temel bilgi alışverişi yapabilir.

Olumlu bir atmosfer yaratma	
B2	Belirgin açıklamalarda bulunarak ve insanları karşılaştıkları/deneyimledikleri meseleyi keşfetmeye ve tartışmaya teşvik ederek, fikirlerin ve uygulamaların paylaşılması için kendi deneyimiyle ilişkilendirip destekleyici bir ortam oluşturabilir. Olumlu bir atmosfer yaratmak veya dikkati başka yöne çekmek için duruma uygun mizah (ör. bir anı, şaka veya neşeli bir yorum) kullanabilir. Hem pratik hem de duygusal destek vererek olumlu bir atmosfer yaratabilir ve katılımı teşvik edebilir.
B1	İnsanları selamlama, karşılama ve ilgisini gösteren bir dizi soru sorma şekliyle olumlu bir atmosfer yaratabilir.

Konuşma veya işaret dilinde metin işleme	
C1	Karmaşık metinlerde sunulan önemli fikirleri, kendi ilgi veya uzmanlık alanıyla ilgili olsun ya da olmasın, iyi yapılandırılmış bir dilde açık ve akıcı bir şekilde özetleyebilir. Geniş çeşitlilikteki genel ve uzmanlık gerektiren konularda, karmaşık, sözlü veya yazılı metinlerde yer alan bilgi ve savları açık, akıcı, iyi yapılandırılmış bir konuşmayla özetleyebilir.
B2+	Tutumlar da dâhil olmak üzere konuşmacıların örtük görüşlerini ve amaçlarını netleştirebilir.
B1+	İlgi alanlarına giren olgusal bilgileri özetleyebilir ve yorumlayabilir.

Yazılı metin işleme	
B1	Kişisel veya güncel ilgi alanlarına ilişkin karmaşık olmayanbilgilendirici metinlerde yapılan ana noktaları yazılı olarak özetleyebilir. Kişisel ilgi alanına ilişkin sözlü veya yazılı bilgilendirici metinlerde yer alan ana noktaları, basit yapılar kullanarak ve bunu yapmak için sözlük yardımı olarak yazılı olarak özetleyebilir.

Bilgiyi görsel olarak sunma	
B2	Görsel olarak sunarak (zihin haritaları, tablolar, akış şemaları vb.), fikirler arasındaki ilişkiyi vurgulama ve açıklama yoluyla anlamayı kolaylaştıraraksoyut kavramları erişilebilir hâle getirebilir. Hem anahtar kavramları hem de bunlar arasındaki ilişkiyi (ör. problem-çözüm, karşılaştırma) daha erişilebilir kılmak için bilgileri görsel olarak (zihin haritaları, tablolar, akış çizelgeleri vb. grafik düzenleyicilerle) sunabilir. İnsanların ilgili kavramları anlamalarına yardımcı olmak için, bir metnin içindeki ana fikirleri (bir zihin haritası, pasta grafiği vb.) sunmak için bir metinden bir grafik üretebilir. Bilgileri görsel olarak temsil ederek (zihin haritaları, tablolar, akış şemaları vb.) soyut kavramlara dair anahtar noktalarını daha erişilebilir hâle getirebilir. Bilgiler arasındaki ilişkileri açık hâle getirmek için bir kavramı veya süreci görsel olarak temsil edebilir (ör. akış şemalarında, neden-sonuç, problem-çözüm gösteren tablolarda).
B1	Bir çizim veya grafik düzenleyici kullanarak bir kavramın esas noktalarını veya ana adımları karmaşık olmayan bir yolla iletebilir. Bir grafik düzenleyici ile karmaşık olmayan bilgileri açık bir şekilde sunabilir (ör. öncesi/sonrası, avantajlar/dezavantajlar, problem/çözüm karşılaştırması yapan bir PowerPoint slaytı). Yüksek sıklık derecesindeki bir dilde yazılmış basit bir metni göstermek için bir çizim veya diyagram oluşturabilir.

Yaratıcı metinlere (edebiyat dâhil) dair kişisel görüşünü ifade etme	
A2+	Edebî bir eserden özellikle beğendiği basit bölümleri alıntılar için seçebilir.
A2	Edebî bir eserin kendisini nasıl hissettirdiğini basit cümlelerle açıklayabilir.

Yaratıcı metinlerin çözümlemesi ve eleştirisi (edebiyat dâhil)	
C2	Anlamları, görüşleri ve örtük tutumları belirleyerek karmaşık edebî eserleri çözümleyebilir.
C1	Retorik/edebî öğelerin okuyucu üzerindeki etkisini açıklayabilir (örneğin yazarın farklı ruh hâllerini iletme için tarzını değiştirme şekli).

İş birliğine dayalı etkileşimi kolaylaştırma	
B2+	Akademik veya mesleki yetkinlikler dâhilindeki meselelerde, katılmaya davet edebilir, sorunları gündeme getirebilir ve katkıları yönetebilir.
B2+	Grup çalışmasında fikirlerin ve kararların kaydını tutabilir, bunları grupla tartışabilir ve genel bir toplantı için bir rapor oluşturabilir.
B2	Başka biri tarafından başlatılan iş birliğine dayalı problem çözümünü desteklemek için müdahale edebilir.

Anlamı yapılandırmak için iş birliği yapma	
B2+	Bir tartışmanın sonuna doğru anahtar noktaları sentezleyebilir.

Etkileşimi yönetme	
B2+	Bir gruptaki sorunları ele almak ve herhangi bir katılımcının ötekileştirilmesini önlemek için müdahale edebilir.
B2	İkili ve küçük grup çalışmalarını organize etmek için açık yönergeler verebilir ve bunları bir genel toplantıda özet raporlarla sonuçlandırabilir.

Kavramsal konuşmayı teşvik etme	
B2+	Not alarak ve daha sonra açık geri bildirim sağlayarak, müdahaleci olmayan ve etkili bir şekilde performansı izleyebilir. İyi çalışmanın özelliklerine dikkat çekerek ve akran değerlendirmesini teşvik ederek grup çalışmasını izleyebilir. Fikirlerin sadece nasıl alış-veriş edildiğine değil, aynı zamanda o fikirlerin bir tartışmada veya sorgulamada nasıl bir tartışma serisi oluşturmak amacıyla kullanıldığına da emin olmak için küçük bir grup tartışmasını izleyebilir.
B2	Bilgi sunabilir ve problem çözmeye çalışmaları ve çözmeleri için insanları sunulan bilgiyi kullanmaya yönlendirebilir.

Çoğul kültürlü bir ortam sağlama	
C1	Farklı iletişim geleneklerini ve bunların söylem süreçleri üzerindeki etkilerini fark edebilir, konuşma şeklini buna göre ayarlayabilir ve etkili kültürlerarası iletişimi desteklemek için ilgili "kurallar" oluşturmaya yardımcı olabilir. Kültürlerarası meselelerin tanınması ve görevlerin birlikte tamamlanması gereken durumlarda, denge ve mesafe sağlayarak gruba/gruplara ait olma kapasitesini kullanarak esnek ve etkili bir şekilde etkileşim kurabilir.
B2+	Başkasının bakış açısına, düşünme ve hissetme biçimine uygun şekilde hem sözlerle hem de eylemlerle yanıt vermek için kendisini o kişinin yerine koyarak davranır.

B2	Soru sorma, anladığına dair ifadeler kullanma ve duygusal ve pratik ihtiyaçları belirleme yoluyla ilgi ve empati kurarak diğer kültürlerin üyeleriyle ilişki kurabilir. Farklı fikirleri, duyguları ve bakış açılarını anladığını ve fark edip takdir ettiğini ifade ederek ve katılımcıları birbirlerinin fikirlerine katkıda bulunmaya ve o fikirler hakkında düşüncelerini söylemeye davet ederek tartışmayı baskın olmayan bir şekilde teşvik edebilir. Dolaysız/dolaylı ve açık/örtük iletişim kullanımını fark edip takdir etmesine dayalı ortak bir anlayış oluşturmaya yardımcı olabilir.
-----------	--

Hassas durumlarda ve anlaşmazlıklarda iletişimi kolaylaştırma	
B2+	Çözülmesi gereken esas meselelerin ana hatlarını çizerek hassas durumların veya anlaşmazlıkların tartışılmasını kolaylaştırabilir. Mahcubiyet veya gücenmeyi en aza indirerek hassas konular hakkında bilgi edinmek için açık uçlu, tarafsız sorular oluşturabilir. Her bir tarafın bir anlaşma için gereksinimlerinin ayrıntılı olarak anlaşıldığını göstermek için tekrar ve açıklama kullanabilir. Yapılan açıklamaları tekrarlayarak ve özetleyerek hassas bir durumun veya anlaşmazlığın arka planını açıklayabilir. Tarafsız bir atmosfer oluşturan açık uçlu sorularla bir müzakerede çıkarları ve hedefleri netleştirebilir. Sorunun kökenini açıklayarak, ilgili bir dizi tartışmayı bildirerek, çözülmesi gereken esas meselelerin ana hatlarını çizerek ve ortak noktaları belirleyerek bir anlaşmazlığın tartışılmasını kolaylaştırabilir. Her bir çözümün avantajlarını ve dezavantajlarını tartarak anlaşmazlık hâlindeki tarafların farklı olası çözümleri düşünmelerine yardımcı olabilir. Bir anlaşmazlıkta bir tarafın konumunu değerlendirebilir ve onların savlarını belirtilen amaçları ile ilişkilendirerek bir meseleyi yeniden düşünmeye davet edebilir.
B2	Üzerinde anlaşmaya varılanların esaslarını özetleyebilir.

Var olan bilgi birikimiyle ilişkilendirme	
B2	Görsel temsiller (ör. diyagram/şema, tablolar, akış şemaları) sağlayarak ve bu temsilleri açıklayarak, insanların bir şeyin mevcut bilgilerini temel alarak nasıl geliştiğine dair farkındalıklarını artırabilir. Yeni tanıtılan/sunulan bir şeyin, insanların muhtemelen zaten bildiklerini temel alıp nasıl geliştiğini açıkça açıklayabilir.

Karmaşık bilgileri parçalara ayırma	
C1	Adımlar zinciri veya bir dizi tartışmaoluşturarak ve anahtar noktaları özetleyerek karmaşık bir konuyu daha anlaşılır hâle getirebilir.

Dili uyarlama	
C1	Karmaşık yazılı bir metindeki (örneğin bilimsel bir makale) bilgiyi, içeriği farklı bir metin türü ve üslupta sunarak daha erişilebilir hâle getirebilir.
B2+	İçeriği yapılandırmak, önemli yönleri vurgulamak ve bir konudan diğerine geçişleri işaretlemek için sesletimi, cümle vurgusunu, tonlamayı, hızı ve ses yüksekliğini uyarlayabilir. Karmaşık sözlü veya yazılı bir metindeki zor kavramları açıklama yoluyla metni daha anlaşılır hâle getirebilir.
B1+	Aşına olduğu bir konuyla ilgili sözlü veya yazılı bir metnin içeriğini basitleştirilmiş, daha somut bir biçimde açıklamak için açıklama kullanabilir.

Yoğun bir metni detaylandırarak açma	
B2	Benzer dili içeren ek örnekler sağlayarak bir metinde aşına olmayan dilin anlaşılmasını destekleyebilir.

Metni anlaşılır kılma	
C1	Karmaşık kaynak bir metni, hedef izleyiciye/okura göre en alakalı olan noktalara odaklanmak için tekrar düzenleyerek yeniden yazabilir.
B2	Alicının esas noktaları anlamasına rehberlik etmek amacıyla kaynak metnin farklı bölümlerinden ilgili bilgilerin özünü çıkarabilir. İçerdiği zıt bilgileri ve savları erişilebilir hâle getirmek amacıyla kaynak metnin farklı bölümlerinden bilgilerin özünü çıkarabilir. Esas mesajı erişilebilir kılmak amacıyla bir metindeki tekrarları ve konu dışı olan kısımları ortadan kaldırabilir.

Çoğul kültürlü birikimi temel alıp geliştirme	
C2	Kültürel olarak uygun bir şekilde, komuta etmek, tartışmak, ikna etmek, caydırmak, müzakere etmek, danışmanlık yapmak ve empati göstermek için çok çeşitli karmaşık iletişim stratejilerini hem şahsen hem de yazılı olarak etkili bir şekilde kullanabilir.
B2+	Hem kişisel hem de mesleki alanlarda başarılı kültürlerarası iletişim için kültürler arasındaki benzerliklere ve farklılıklara dair farkındalığın yararlanabilir.
B2+	Ortaya çıkan çoğu zorlukla başa çıkarak, bağlama uygun sözlü ve sözlü olmayan temel gelenekleri ve ritüelleri izleyerek uygun şekilde iletişim kurabilir.
B2	Olumlu ve ayrımcı kültürel basmakalıp inanışları fark edebilir ve bunların kendisinin veya başkalarının davranışlarını nasıl etkilediğini açıklayabilir. Kültürlenme ve kendi kültürünü/kültürlerini koruma arasındaki uyum sürecinde kişisel olarak sürdürdükleri dengeyi çözümleyebilir ve açıklayabilir. Davranışını ve sözlü ifadesini yeni kültürel ortamlara uyarlayabilir, kaba olarak görülebileceğinin farkında olduğu davranışlardan kaçınabilirler. Kendi kültürlerine ve diğer kültürlere dair benzerlik ve farklılıklara işaret ederek, kültürel olarak belirli görüşler, uygulamalar, inançlar ve değerler hakkındaki yorumlarını açıklayabilir.
B2	Kültürel farklılıkları kendi deneyim ve gelenekleriyle derinlemesine karşılaştırarak onları yorumlayabilir. Kültürlerarası meselelerin kabul edilmesi gereken bir durumda bir görevi iş birliği içinde çözmek için etkili bir şekilde etkileşim kurabilir. Kültürlerarası bir karşılaşmada iş birliği yaparken ilgili kültürel normlar ve uygulamalar hakkında bilgi alabilir ve ardından gerçek zamanlı etkileşimin kısıtlamaları altında edindiği bilgileri uygulayabilir.

Çoğul dilli kavrama	
A2	Bir metnin anlamı hakkında bir varsayım oluşturmak amacıyla tanımlanabilir kelime birikiminden (ör. uluslararası ifadeler, kökleri <i>farklı dillerde</i> ortak olan kelimeler – “banka” veya “müzik” gibi) kolayca yararlanabilir.

Çoğul dilli birikimi temel alıp geliştirme	
C2	<i>Çoğul dilli birikiminde olan diğer dillerden</i> metaforları ve diğer söz sanatlarını retorik etki için ödünç alabilir, bunları gerektiği gibi detaylandırabilir, yeniden ifade edebilir ve açıklayabilir.
C1	En can alıcı noktasını, şaka ona bağlı olduğu için, kaynak dilde tutarak ve şakayı anlamayan dinleyenlere açıklayarak <i>farklı bir dilden</i> bir fıkra anlatabilir.

B2	<u>Alıcı yetkinliğine sahip olduğu bir dilde veya dillerde</u> çevrelerinde olup biten karşılıklı bir konuşmayı takip edebilir ve <u>bir veya daha fazla muhatap tarafından anlaşılan bir dilde</u> katkısını ifade edebilir. Katılımcıların <u>çoğul dilli birikimlerinde olan farklı dilleri</u> esnek bir şekilde kullandıkları çoğul dilli grup çalışmasında, fikirlerin anlaşılmasını ve geliştirilmesini destekleyebilir. Bir tartışmayı veya bir görevi sürdürmek amacıyla <u>çoğul dilli birikimlerinde olan iki veya daha fazla dilde</u> etkileşimi yönetebilir ve insanları dillerini esnek bir şekilde kullanmaya teşvik edebilir. Çoğul dilli bir grubu bir etkinliğe dâhil edebilir ve <u>çoğul dilli birikiminde bir dilde</u> bir hikâye/olay anlatarak ve ardından <u>başka bir dilde</u> açıklayarak farklı dillerde katkıları teşvik edebilir. <u>O anda kullanılan dilde</u> uygun bir ifadenin bulunmadığı bir kavram için <u>çoğul dilli birikimindeki başka bir dilden</u> bir ifade kullanabilir ve gerekirse o ifadeyi açıklayabilir.
B1	<u>O anda kullanılan dilde</u> yeterli bir ifade bulamadığında <u>muhatapın konuştuğu başka bir dilden</u> uygun bir kelime kullanabilir.

İŞARET DİLİ YETKİNLİKLERİ

İşaret dili birikimi	
C2	Bir olguyu, örneğin bir UFO'yu, yaratıcı, soyut bir şekilde tanımlayabilir.
C1	Aşına olduğu kelime birikiminin ötesine geçen özgün, sanatsal işaretleşme oluşturabilir.
B2+	Nesneleri ve olayların farklı yönlerini net olarak tanımlayabilir. Bir kararın doğuracağı sonuçları tam olarak açıklayabilir.
B2	Dolaylı mesajları (dolaylı sorular, istekler, dilekler ve talepler) işaretleyebilir. Bir önermeyi (örneğin oylamaya sunulma) ilgili kelime birikimiyle daha basit bir şekilde ifade ederek özetleyebilir. Herhangi bir kelime sınırlamasına rağmen istediklerini açık ve tam bir şekilde ifade edebilir. İşaretleri ele-ait ve el-dışı özellikler açısından değiştirebilir.
B1+	İnsanları ve nesneleri canlandırmak için karşılaştırma kullanabilir. İşaret dili kültürüyle bağlantılı belirli işaretleşme ifadelerini bilir. Bir meselenin avantaj ve dezavantajlarını tartışabilir.
B1	Yapılandırılmış eylemleri kullanarak canlıların (insanlar, hayvanlar) davranışlarını taklit edebilir. Ziyaret ettiği yerleri (örneğin bir tatilde) basit cümlelerle anlatabilir. İlgili kavramların uygun işaretlerini bilmeden, açıklamalarla kavramların çerçevesini çizebilir.
A2+	Bir şeyi anlaşılır şekilde açıklayabilir.
A2	Sınırlı kelime birikimine rağmen basit bir işaretlenmiş metni anlayabilir. Sözlüksel işaretler ile hayvanları belirtebilir. Yeni oluşturulan işaretleri, örneğin kişiler veya renkler için, doğru şekilde uygulayabilir.
A1	Bir diyalogdaki sıradan ifadeleri anlayabilir (ör. selamlamalar veya teşekkürler). Aylar, günler, sayılar ve zamanların sözlüksel işaretlerini anlayabilir. İşaret dilinde selamlaşmayı anlayabilir. Hayvanların sözcükleşmiş işaretlerini anlayabilir. Basit yönergeleri, açıklamaları ve sebep açıklamalarını takip edebilir. Bağlama uygun basit ağızla söyleme kullanabilir.

Şematik doğruluk	
C1	Nesnelerin/canlıların hareketini belirtebilir (ör. farklı hayvanların yürüyüşleri).
B2+	Karşılaştırmaları ifade edebilir (... ile aynı, ... ile farklı).
B1+	Üretken işaretlerle çoğul yapı oluşturabilir.
B1	Olumsuzluğu ifade etmenin farklı yollarını kullanabilir.
A1	Basit ifadeleri anlayabilir.

Toplumdilbilimsel uygunluk ve kültürel birikim	
C1	Sosyokültürel bir üsluba yönelik bir ifade sunabilir. Önemli kanunların, kurumların ve sağır organizasyonlarının tanımlarını anlayabilir (ör. WFDYS, EFSLI).
B2+	Yerel sosyokültürel alışkanlıkları ve kuralları açıklayabilir (örneğin seçimlerde izlenen yöntem). Sağır toplulukları ve işaret dili (bölgesel ve uluslararası) için önemli olan kişileri belirleyebilir. Ülkesindeki önemli tarih, kişi ve kurumlara (dolaylı) gönderimde bulunabilir.
B1+	Örneğin, daha küçük bir işaret alanı kullanarak veya parmağın kime işaret ettiği belli olmayacak şekilde bir elini işaret parmağının önünde tutarak orada bulunan kişilere gizlice gönderimde bulunabilir. Ülkelerinde işaret dili için önemli olan kurum, yasa ve yönetmelikleri belirtebilir.
B1	Ülkelerindeki ilgili devlet dairelerinin ve siyasi partilerin isimlerini bilir. Sağır insanlar için en önemli olan kuruluşları bilir (ör. sağırılar için ulusal konsey, dernekler). Ulusal işaret dili durumunu bilir (örneğin: İsviçre için: 3 işaret dili; İsviçre-Alman İşaret Dilinin (DSGS) 5 lehçesi).

İşaret metni yapısı	
B2+	Bir hikâyeyi, hikâyenin parçalarını dışarıda bırakmadan baştan sona anlatabilir. Bir şeyi betimlerken uzamsal yerleştirmede kurallara uygun sıraya uyabilir (ör. büyük hareket ettirilemez nesneleri küçük hareket ettirilemez nesnelerden önce adlandırma ve hareketli nesneleri durağan nesnelerden sonra tanıtmak).
B2	Geliştirmeye açık olan bir metin üretebilir. Örneğin, bir filmin olay örgüsünü, resimli bir hikâyeyi, bir anlatıyı ilişkilendirebilir. Yeterli ölçüde önemli bilgileri yeterli ölçüde sunabilir ve önemli olmayan unsurları bir tarafa bırakabilir. Verilen işaretleri akıcı bir şekilde kısa, tutarlı bir metne bağlayabilir. Başkalarının görüşlerini karşılaştırabilir ve açıklayabilir.
B1+	Bir savı desteklemek için kişisel deneyimlerini örnek olarak kullanabilir.
B1	Bir kişiyi, bir karakteri veya bir hayvanı betimlerken görünür özellikleri doğru sırayla (ör. baştan ayağa) listeleyebilir. Bir metindeki anahtar soruları açık bir şekilde cevaplayabilir.

Ortam ve bakış açıları	
C2	Sanatsal bir şekilde çeşitli farklı işaret biçimini ve tekniklerini kullanabilir.
C1	Olayları yakın çevrenin neden olduğu belirli duygularla ilişkilendirebilir (ör. güneşin doğuşu ile mutluluk hissi).

B2	İnsanları ikna edebilir (örneğin bir etkinliğe kaydolmaya).
B1+	Bir metin için gerekli koşulları (aydınlatma, arka plan, odanın atmosferi) oluşturabilir.
A2	Duyguları el-dışı yollarla iletebilir.

Dil farkındalığı ve yorumlama	
C2	Mantıksal, ahlaki, faydacı gibi farklı gerekçelendirme türlerini ayırt edebilir ve değerlendirebilir. İşaret dili kullanıcısının belirli bir etkiyi elde etmek amacıyla bir konunun farklı yönlerini ne zaman abarttığını anlayabilir. Düşünce ve duyguların sanatsal temsillerini anlayabilir.
C1	Bağlam yoluyla konuyla ilgili belirli kelimelerin anlamlarını öğrenebilir. Belirli ayrıntıları anlamada bazı boşluklar kalsa bile karmaşık bir metnin ana fikirlerini kavrayabilir. Bir metni eyleme katmak için o metnin gerekli gerilim unsurlarına sahip olup olmadığını yargılayabilir. Metinlerin biçimsel karmaşıklığını yargılayabilir. Bir metnin içeriğini ve amaçlanan duygusal etkisini kavrayabilir ve açıklayabilir.
B2+	Gerçekleri görüşlerden ayırt edebilir. Bir metnin neden sürükleyici olduğunu açıklayabilir.
B2	İşaret dili kullanıcısı tarafından taklit edilen veya belirtilen kişilik özelliklerini veya davranışları yorumlayarak bir kişiyi veya karakteri ayırt edebilir (ör. çekingen bir kişinin başka tarafa bakma eğiliminde olması, giden bir kişinin gelip merhaba demesi). Diğer insanların görüşlerinin bir betimlemesi ile metnin üreticisinin kişisel görüşü arasında ayrım yapabilir. Bir rapordan önemli bilgileri çıkarabilir ve tarih sırasına göre sıralayabilir.
B1+	Bir konu hakkında muhatabın fikrini anlayabilir ve ifade edebilir. Bir metin hakkında kendi fikrini oluşturabilir.

(Bilgi) İşleme hızı	
C2	Daha uzun işaret metinlerinden bile ilgili ayrıntıları hızlı bir şekilde çekip çıkarabilir.

YENİ TANIMLAYICILAR İÇİN KAYNAKLAR (BK. ÇEVİRİ NOTU 8)

Abbe A., Gulick L. M. V. and Herman J. L. (2007), *Cross-cultural competence in army leaders: a conceptual and empirical foundation*, United States Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences, Arlington, VA, available at www.dtic.mil/docs/citations/ADA476072, accessed 9 September 2019.

Alberta Teachers of English as a Second Language (2005), *Section 7. Intercultural Communicative Competence. ATESL Adult ESL Curriculum Framework*, Alberta Teachers of English as a Second Language, Figure 2, Adapted Intercultural Knowledge and Skills Strand of the Massachusetts Curriculum Framework, available at www.atesl.ca/resources/resource-library/, accessed 9 September 2019.

Alexander R. (2008), "Culture, dialogue and learning: an emerging pedagogy", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 91-114.

ALTE Can Do Statements 2001, Appendix D in the CEFR 2001, available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages, accessed 9 September 2019.

Association of American Colleges and Universities, *Intercultural Knowledge and Competence Value Rubric*, available at www.aacu.org/value/rubrics/intercultural-knowledge, accessed 9 September 2019.

Barrett M. (2013), "Intercultural competence: a distinctive hallmark of interculturalism?", in Barrett M. (ed.), *Interculturalism and multiculturalism: similarities and differences*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 147-68.

Barrett M. (2014), "Competences for democratic culture and intercultural dialogue (CDCID)", 3rd meeting of the Ad hoc group of experts, Strasbourg, Council of Europe, 16 and 17 June, Phase One of CDCID: Collation of Existing Competence Schemes, CDCID 3/2014 – Doc.4.0.

Barrett M. et al. (2014), *Developing intercultural competence through education*, Pestalozzi Series No. 3, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16808ce258>, accessed 9 September 2019.

Beacco J.-C., Porquier R. and Bouquet S. (2004), *Niveau B2 pour le français : Un référentiel*, Didier, Paris.

Beacco J.-C. et al. (2006), *Niveau A1.1 pour le français/référentiel DILF livre*, Didier, Paris.

BULATS Summary of typical candidate abilities (global scale), available at www.englishtest.it/wp-content/uploads/2015/05/Cambridge_English_BULATS_Sample_Certificate.pdf, accessed 9 September 2019.

Byram M. (1997), *Teaching and assessing intercultural communicative competence*, Multilingual Matters, Clevedon, Somerset.

Cambridge Assessment Scales for Speaking: see www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/cambridge-english-scale/, accessed 9 September 2019.

Cambridge Common Scale for Writing: Overall Writing Scales, available in, for example *Cambridge English Business Certificates. Handbook for teachers for exams from 2016*, available at www.cambridgeenglish.org/images/business-english-certificateshandbook-for-teachers.pdf, accessed 9 September 2019.

Cambridge Overall Speaking Scales.

Cambridge Overall Writing Scales.

CARAP/FREPA, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*, available at <http://carap.ecml.at>, accessed 9 September 2019.

CEFR-J project for Japanese secondary school learners of English, 2011: for an update, see <http://events.cambridgeenglish.org/alte-2014/docs/presentations/alte2014-masashi-negishi.pdf>, accessed 9 September 2019; see also Negishi, Takada and Tono (2013).

Center for Applied Linguistics, Washington DC: Descriptors from translation collected in 1992 and included in the bank of descriptors for the CEFR descriptor research, but never used.

Center für berufsbezogenen Sprachen, das Sprachen-Kompetenzzentrum der Sektion Berufsbildung des BMBF, Vienna.

CERCLES Portfolio descriptors, included in Lenz P. and Schneider G. (2004), "A bank of descriptors for self-assessment in European Language", available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.

Common European Framework of Reference for Sign Languages: development of descriptors for Swiss-German Sign Language. Swiss National Science Foundation research project. ZHAW: Zurich University of Applied Sciences, School of Applied Linguistics, Institute of Language Competence.

Corcoll Lopez C. and Gonzalez-Davies M. (2016), "Switching codes in the plurilingual classroom", *ELT Journal* No. 70, 1 January 2016, pp. 67-77.

Council of Europe, *Autobiography of intercultural encounters*, available at www.coe.int/lang-autobiography, accessed 9 September 2019.

Creese A. and Blackledge A. (2010), "Translanguaging in the bilingual classroom: a pedagogy for learning and teaching?", *Modern Language Journal* Vol. 94, No. 1, pp. 103-15.

Dunbar S. (1992), "Integrating language and content: a case study", *TESL Canada Journal* Vol. 10, No. 1, pp. 62-70.

Eaquals (2008), *Eaquals can do SIP: Eaquals/ALTE Portfolio Descriptor revision*, available at www.coe.int/en/web/commoneuropean-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.

ELTDU (1976), "Stages of attainment scale", English Language Development Unit, Oxford University Press, Oxford.

Eurocentres adaptation of ELTDU scale: see www.eurocentres.com, accessed 9 September 2019.

European Language Portfolio Serial No. 1 (Prototype based closely on CEFR/Swiss project descriptors), see: www.coe.int/en/web/portfolio, accessed 9 September 2019.

European Profiling Grid, EPG Project, available at www.epg-project.eu, accessed 9 September 2019.

Fantini A. and Tirmizi A. (2006), "Exploring and assessing intercultural competence", World Learning Publications, Paper 1,

http://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=worldlearning_publications, accessed 17 July 2018.

Federal Bureau of Investigation, Washington DC, Descriptors from translation collected in 1992 and included in the bank of descriptors for the CEFR descriptor research, but never used.

Frau-Meigs D. (2007), "General Rapporteur's report on the workshop on 'Media literacy and human rights: education for sustainable democratic societies'", Graz, Austria, 5 to 7 December 2007.

GCSE: UK General Certificate of Secondary Education, assessment criteria for English.

Glaboniat M. et al. (2005), *Profile deutsch A1 – C2. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel*, Langenscheidt, Munich.

Gollob R., Krapf P. and Weidinger W. (eds) (2010), *Educating for democracy: background materials on democratic citizenship and human rights education for teachers*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16802f727b>, accessed 9 September 2019.

Green A. (2012a), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Green A. (2012b), "Performance conditions added to descriptors", appendix to *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*. English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Grindal K. (1997), *EDC: Basic Concepts and Core Competences: The approach in Norway*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

GSE (Global Scale of English: Pearson), available at www.pearson.com/english/about/gse/learning-objectives.html, accessed 9 September 2019.

- Hardman F. (2008), "Teachers' use of feedback in whole-class and group-based talk", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 131-50.
- HarmoS: EDK (Schweizerischer Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren) (2008), Projekt Bildungsstandards HarmoS:Vorschläge für Basisstandards Fremdsprachen, available at www.edk.ch/dyn/11659.php, accessed 9 September 2019.
- Himmelmann G. (2003), Zukunft, Fachidentität und Standards der politischen Bildung, Institut für Sozialwissenschaften, TU Braunschweig, Braunschweig [unpublished, summarised in Byram, 2008, *From foreign language education to education for intercultural citizenship*, Multilingual Matters, Toronto].
- Hodel H., Pädagogische Hochschule Luzern: Descriptors for Literature 2007. Descriptors for Literature 2013 (Personal communication: work in progress in HarmoS-related national project on objectives for school years).
- Huber J., Mompoin-Gaillard P. and Lazar I. (eds) (2014), *TASKs for democracy: developing competences for sustainable democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.
- INCA Project (2004), Intercultural Competence Assessment, INCA Assessor Manual, available at ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/the-inca-project-intercultural-competence-assessment, accessed 9 September 2019.
- Interagency Language Roundtable, Scale of Proficiency, available at www.govtilr.org, accessed 9 September 2019.
- Jorgensen J. N. et al. (2011), "Polylinguaging in superdiversity", *Diversities* Vol. 13, No. 2, pp. 22-37, available at www.unesco.org/shs/diversities/vol13/issue2/art2, accessed 9 September 2019.
- Karwacka-Vogele K. (2012), "Towards indicators for intercultural understanding", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 51-60.
- King J. and Chetty R. (2014), "Codeswitching: linguistic and literacy understanding of teaching dilemmas in multilingual classrooms", *Linguistics and Education* Vol. 25, pp. 40-50.
- Koch L. [co-author of Swiss ELP 2000 (CH-2000)], Proposed additional descriptors for reading in a secondary school context (unpublished).
- Lazar I. et al. (eds), *Developing and assessing intercultural communicative competence. A guide for language teachers and teacher educators*, Council of Europe Publishing, Strasbourg/Graz, available at http://archive.ecml.at/mtp2/publications/B1_ICCinTE_E_internet.pdf, accessed 9 September 2019.
- Lenz P. and Berthele R. (2010), "Assessment in plurilingual and intercultural education", Satellite Study No. 2 accompanying Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16805a1e55>, accessed 9 September 2019⁵⁹.
- Lewis G., Jones B. and Baker C. (2012), "Translanguaging: developing its conceptualisation and contextualisation", *Educational Research and Evaluation* Vol. 18, No. 7, pp. 655-70.
- LICI Project, *Handbook: language in content instruction*, available at www.yumpu.com/en/document/view/17817415/language-in-content-instruction-lici-project, accessed 9 September 2019.
- Lingualevel/IEF (Swiss) project for 13-15 year olds, 2009, available at www.lingualevel.ch, accessed 9 September 2019.
- Ludi G. (2014), "Dynamics and management of linguistic diversity in companies and institutes of higher education: results from the DYLAN project", in Gromes P. and Hu A. (eds), *Plurilingual Education: policies – practices – language development*, Studies on Linguistic Diversity 3, John Benjamins, Hamburg, pp. 113-18.
- Mercer N. and Dawes L. (2008), "The value of exploratory talk", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 55-72.
- MIRIADI Project, Skills reference data on multilingual communication in intercomprehension, available at www.miriadi.net/en/printpdf/book/export/html/746, accessed 9 September 2019.

59. Belge, 2-4 Kasım 2010 tarihleri arasında İsviçre'nin Cenevre kentinde gerçekleştirilen "Öğrencilerin eğitimde kalite ve eşitlik hakkı - Dilsel ve kültürlerarası yetkinliğin rolü" adlı Politika Forumu için hazırlanmıştır.

National Institute for Dispute Resolution (1995), "Performance-based assessment: a methodology, for use in selecting, training and evaluating mediators", Washington DC, available at www.convenor.com/uploads/2/3/4/8/23485882/method.pdf, accessed 9 September 2019.

Negishi M., Takada T. and Tono Y. (2013), "A progress report on the development of the CEFR-J", in Galaczi E. D. and Weir C. J. (2013) (eds), *Exploring Language Frameworks: proceedings of the ALTE Krakow Conference, July 2011*, Studies in Language Testing Series No. 36, Cambridge University Press, Cambridge, pp. 135-63.

Neuner G. (2012), "The dimensions of intercultural education", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Pestalozzi Series No. 2, Council of Europe Publishing, Strasbourg, pp. 11-49, available at <https://rm.coe.int/16808ce20c>, accessed 9 September 2019.

Newby D. et al. (2006), "European Portfolio for Student Teachers of Languages", EPOSTL, European Centre for Modern Languages, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/16/Default.aspx, accessed 9 September 2019.

North-South Centre of the Council of Europe (2012), "Global education guidelines. A handbook for educators to understand and implement global education", North-South Centre of the Council of Europe, Lisbon, available at <https://rm.coe.int/168070eb85>, accessed 9 September 2019.

Oatley K. (1994), "A taxonomy of the emotions of literary response and a theory of identification in fictional narrative", *Poetics* Vol. 23, pp. 53-74.

OECD (2005), "The definition and selection of key competencies. Executive summary", Organisation for Economic Co-operation and Development/DeSeCo, Paris, available at www.oecd.org/pisa/35070367.pdf, accessed 9 September 2019.

Pierce K. M. and Gilles C. (2008), "From exploratory talk to critical conversations", in Mercer N. and Hodgkinson S. (eds), *Exploring talk in schools*, Sage, London, pp. 37-54.

Purves A. C. (1971), "The evaluation of learning in literature", in Bloom B. S., Hastings J. T. and G. F. Madaus (eds), *Handbook of formative and summative evaluation of student learning*, McGraw-Hill, New York, pp. 699-766.

Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens, Mediation descriptors related to the mediation tasks in the Greek KPG examinations.

Schneider G., North B. and Koch L. (2000), *A European Language Portfolio*, Berner Lehrmittel und Medienverlag, Berne.

Takala S. (unpublished), AMMKIA: Finnish Project.

Thompson S., Hillman K. and De Bortoli L. (2013), *A Teacher's Guide to PISA Reading Literacy*, ACER, Melbourne, available at www.acer.org/files/PISA_Thematic_Report_-_Reading_-_web.pdf, accessed 9 September 2019.

Trim J. L. M., "C1 Level Can Do Specifications for Profile Deutsch", Appendix A, in Green A. (2012), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-a), *Approaches to teaching, learning and assessment in competences-based degree programmes*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.

Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-b), *Generic competences*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.

Tuning Educational Structures in Europe (n.d.-c), *Education – Specific competences*, available at <http://tuningacademy.org/?lang=en>, accessed 9 September 2019.

Vacca J. S. (2008), "Using scaffolding techniques to teach a social studies lesson about Buddha to sixth graders", *Journal of Adolescent and Adult Literacy* Vol. 51, No. 8, pp. 652-8.

Vollmer H. and Thurmann E. (2016), "Language sensitive teaching of so-called non-language subjects: a checklist", in Beacco J.-C. et al. (eds), *A handbook for curriculum development and teacher training – The language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg⁶⁰.

60. Bu kontrol listesinin genişletilmiş bir versiyonu Almanca olarak yayınlanmıştır: Thürmann, Eike and Vollmer, Helmut Johannes (2012), "Schulsprache und Sprachsensibler Fachunterricht: Eine Checkliste mit Erläuterungen", in Röhner C. and Hövelbrinks B. (eds), *Fachbezogene Sprachförderung in Deutsch als Zweitsprache*, Juventa, Weinheim, pp. 212-33.

Walqui A. (2006), "Scaffolding instruction for English language learners: a conceptual framework", *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* Vol. 9, No. 2, pp. 159-80.

Webb N. (2009), "The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom", *British Journal of Educational Psychology* Vol. 78, No. 1, pp. 1-28.

Zwiers J. (2008), *Building academic language*, Jossey-Bass, San Francisco.

ÇEVİRİM İÇİ KAYNAKLAR (BK. ÇEVİRİ NOTU 8)

ALTE (2011), "Manual for language test development and examining – For use with the CEFR", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680667a2b>, accessed 9 September 2019.

Bank of supplementary descriptors, available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, accessed 9 September 2019.

Barrett M. et al. (2016), *Competences for democratic culture: living together as equals in culturally diverse democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806ccc07>, accessed 10 December 2019.

Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806ae621>, accessed 9 September 2019.

Beacco J.-C. et al. (2016b), *A Handbook for Curriculum Development and Teacher Training: the language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16806af387>, accessed 9 September 2019.

Beacco J.-C. and Byram M. (2007), *From Linguistic Diversity to Plurilingual Education: guide for the development of language education policies in Europe*, Language Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16802fc1c4>, accessed 9 September 2019.

CEFR QualiMatrix, A quality assurance matrix for CEFR use, available at www.ecml.at/CEFRqualitymatrix, accessed 9 September 2019.

CEFRTrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training): www.helsinki.fi/project/cefrtrain/index.php.35.html, accessed 9 September 2019.

Competences for Democratic Culture: available at www.coe.int/competences, accessed 9 September 2019.

Coste D. and Cavalli M. (2015) *Education, Mobility, Otherness – the mediation functions of schools*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/16807367ee>, accessed 9 September 2019.

Committee of Ministers, Recommendation CM/Rec(2008)7 on the use of the Council of Europe's Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and the promotion of plurilingualism, available at https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1, accessed 9 September 2019.

Committee of Ministers, recommendations on language and language learning: available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/recommendations, accessed 9 September 2019.

Council of Europe (2001), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, Cambridge University Press, Cambridge, available at <https://rm.coe.int/1680459f97>, accessed 9 September 2019.

Council of Europe (2009a), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – a manual*, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680667a2d>, accessed 9 September 2019.

Council of Europe (2009b), *Autobiography of Intercultural Encounters*, available at www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp, accessed 9 September 2019.

Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at <https://go.coe.int/mWYUH>, accessed 17 April 2020.

Council of Europe, Official texts and guidelines relating to linguistic integration of adult migrants: available at www.coe.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines, accessed 9 September 2019.

Eaquals "Practical resources for language teaching", available at www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practicalresources-for-language-teaching/, accessed 9 September 2019.

European Centre for Modern Languages of the Council of Europe: see www.ecml.at, accessed 9 September 2019.

European Centre for Modern Languages thematic pages for the CEFR and the ELP: see www.ecml.at/Thematicareas/CEFRandELP/tabid/1935/language/en-GB/Default.aspx, accessed 9 September 2019.

Europass: see <http://europass.cedefop.europa.eu/>, accessed 9 September 2019.

European Language Portfolio (ELP): www.coe.int/en/web/portfolio, accessed 9 September 2019.

FREPA/CARAP, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*, available at <http://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>, accessed 9 September 2019.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 1: Ages 7-10*, Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16808b1688>, accessed 9 September 2019.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 2: Ages 11-15*, Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/16808b1689>, accessed 9 September 2019.

Goullier F. (2007), *Council of Europe Tools for Language Teaching – Common European framework and portfolios*, Didier/Council of Europe, Paris/Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/168069ce6e>, accessed 9 September 2019.

Guidelines for intercultural dialogue in non-formal learning/education, available at <https://pjpeu.coe.int/en/web/youthpartnership/icd-guidelines>, accessed 9 September 2019.

LINCIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented, available at www.lincdireproject.org, accessed 10 September 2019.

MIRIADI Project Plan: available at www.miriadi.net/en/miriadi-plan, accessed 9 September 2019.

Noijons J., Berešova J., Breton G. et al. (2011), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx, accessed 9 September 2019.

North B. and Piccardo E. (2016), "Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR", Education Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/168073ff31>, accessed 9 September 2019.

PETRA-E Network: available at <https://petra-education.eu/>, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. et al. (2011), *Pathways through Assessing, Learning and Teaching in the CEFR*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at http://ecep.ecml.at/Portals/26/training-kit/files/2011_08_29_ECEP_EN.pdf, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. (2014), "From communicative to action-oriented: a research pathway", Curriculum Services Canada, available at <https://transformingfsl.ca/en/resources/?pagenum=2>, accessed 9 September 2019.

Piccardo E. (2016), "Phonological Scale Revision Process Report", Education Policy Division, Council of Europe, available at <https://rm.coe.int/168073fff9>, accessed 9 September 2019.

Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education: available at www.coe.int/lang-platform, accessed 9 September 2019.

PRO-Sign Project: Sign languages and the Common European Framework of Reference for Languages – Descriptors and approaches to assessment, available at www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/PRO-Signreferencelevels/tabid/1844/Default.aspx.

Reference Level Descriptions (RLDs): available at www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions, accessed 9 September 2019.

Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG): available at <https://relang.ecml.at/>, accessed 9 September 2019.

Techno-CLIL 2017, moderators: Letizia Cinganotto and Daniela Cuccurullo, available at <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>, accessed 9 September 2019.

Trim J. (ed.) (2001), "Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg, available at <https://rm.coe.int/1680697848>, accessed 9 September 2019

Avrupa Konseyi Yayınları Satış Temsilcileri

BELÇİKA

La Librairie Européenne -
The European Bookshop
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUXELLES
Tel.: + 32 (0)2 231 04 35
Fax: + 32 (0)2 735 08 60
E-mail: info@libeurop.eu
<http://www.libeurop.be>
Jean De Lannoy/DL Services
c/o Michot Warehouses
Bergense steenweg 77
Chaussée de Mons
BE-1600 SINT PIETERS LEEUW
Fax: + 32 (0)2 706 52 27
E-mail: jean.de.lannoy@dl-servi.com
<http://www.jean-de-lannoy.be>

BİRLEŞİK KRALLIKLAR

The Stationery Office Ltd
PO Box 29
GB-NORWICH NR3 1GN
Tel.: + 44 (0)870 600 5522
Fax: + 44 (0)870 600 5533
E-mail: book.enquiries@tso.co.uk
<http://www.tsoshop.co.uk>

BİRLEŞİK DEVLETLER VE KANADA

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel: + 1 914 472 4650
Fax: + 1 914 472 4316
E-mail: coe@manhattanpublishing.com
<http://www.manhattanpublishing.com>

ÇEK CUMHURİYETİ

Suweco CZ, s.r.o.
Klecakova 347
CZ-180 21 PRAHA 9
Tel.: + 420 2 424 59 204
Fax: + 420 2 848 21 646
E-mail: import@suweco.cz
<http://www.suweco.cz>

DANİMARKA

GAD
Vimmelskafte 32
DK-1161 KØBENHAVN K
Tel.: + 45 77 66 60 00
Fax: + 45 77 66 60 01
E-mail: reception@gad.dk
<http://www.gad.dk>

FİNLANDİYA

Akateeminen Kirjakauppa
PO Box 128
Keskuskatu 1
FI-00100 HELSINKI
Tel.: + 358 (0)9 121 4430
Fax: + 358 (0)9 121 4242
E-mail: akatilaus@akateeminen.com
<http://www.akateeminen.com>

FRANSA

Please contact directly /
Merci de contacter directement
Council of Europe Publishing
Éditions du Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81
Fax: + 33 (0)3 88 41 39 10
E-mail: publishing@coe.int
<http://book.coe.int>
Librairie Kléber
1, rue des Francs-Bourgeois
F-67000 STRASBOURG
Tel.: + 33 (0)3 88 15 78 88
Fax: + 33 (0)3 88 15 78 80
E-mail: librairie-kleber@coe.int
<http://www.librairie-kleber.com>

HRVATİSTAN

Robert's Plus d.o.o.
Marasovičeva 67
HR-21000 SPLIT
Tel.: + 385 21 315 800, 801, 802, 803
Fax: + 385 21 315 804
E-mail: robertsplus@robertsplus.hr

İSVİÇRE

Planetis Sàrl
16, chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: + 41 22 366 51 77
Fax: + 41 22 366 51 78
E-mail: info@planetis.ch

KANADA

Renouf Publishing Co. Ltd.
22-1010 Polytek Street
CDN-OTTAWA, ONT K1J 9J1
Tel.: + 1 613 745 2665
Fax: + 1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
<http://www.renoufbooks.com>

NORVEÇ

Akademika
Postboks 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: + 47 2 218 8100
Fax: + 47 2 218 8103
E-mail: support@akademika.no
<http://www.akademika.no>

POLONYA

Ars Polona JSC
25 Obroncow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: + 48 (0)22 509 86 00
Fax: + 48 (0)22 509 86 10
E-mail: arspolona@arspolona.com.pl
<http://www.arspolona.com.pl>

PORTEKİZ

Marka Lda
Rua dos Correeiros 61-3
PT-1100-162 LISBOA
Tel: 351 21 3224040
Fax: 351 21 3224044
E mail: apoio.clientes@marka.pt
www.marka.pt

RUSYA FEDERASYONU

Ves Mir
17b, Butlerova ul. - Office 338
RU-117342 MOSCOW
Tel.: + 7 495 739 0971
Fax: + 7 495 739 0971
E-mail: orders@vesmirbooks.ru
<http://www.vesmirbooks.ru>

TAYVAN

Tycoon Information Inc.
5th Floor, No. 500, Chang-Chun Road
Taipei, Taiwan
Tel.: 886-2-8712 8886
Fax: 886-2-8712 4747, 8712 4777
E-mail: info@tycoon-info.com.tw
orders@tycoon-info.com.tw

Avrupa Konseyi Yayınları

F-67075 STRASBOURG Cedex

Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81 – Fax: + 33 (0)3 88 41 39 10 – E-mail: publishing@coe.int – Website: <http://book.coe.int>

TERİMLER SÖZLÜĞÜ (BK. ÇEVİRİ NOTU 9)

İngilizce	Türkçe
action-oriented	eylem odaklı
activity	etkinlik
allusion	ima
ambiguity	belirsizlik/bulanıklık
analysis	çözümleme
anchor items	çapa maddeler
argument	sav
articulation	sesletim
aspect	boyut/ yön
assessment	değerlendirme
assimilation	benzeşme
audience	izleyici/ okur
background knowledge	bilgi birikimi/geçmiş bilgi/ arka plan bilgisi
calibrate	ölçünleştirme
can do statements	yapabilirlik ifadeleri
circumlocution	Dolaylama, dolaylı ifade
clause	yan cümle
co-construction of (meaning)	(anlamı) ortaklaşa yapılandırma
cognates	eş asıllılar
coherence	tutarlılık
cohesion	bağdaşıklık
cohesive devices	bağdaşıklık öğeleri
collaborative	iş birliğine dayalı
colloquialism	gündelik anlatım
combination	birleşim
communicative ability	iletişim becerisi
communicative approach	iletişim odaklı yaklaşım
communicative competence	iletişimsel yetkinlik
communicative tasks	iletişim odaklı görevler
competence	yetkinlik
component	bileşen/öge/parça
comprehension	kavrama
connector	bağlayıcı
construct	(teorik) yapı
context	bağlam
conversation	karşılıklı konuşma
criterion	ölçüt
criterion-based assessment	ölçüt temelli değerlendirme
cumulation	birikme
curriculum	öğretim programı
cut-offs	kesme noktaları
descriptor	tanımlayıcı

device	öge
dialect	lehçe
dialogic	söyleşimsel
digression	arasöz (konudan dışı söz)
dimension	boyut
domain	alan
edition	baskı
empirical	deneyisel
exchange	bilgi/görüş alışverişi
expression	ifade
extended (talk, discussion, conversation)	uzayan (konuşma, tartışma, karşılıklı konuşma)
factual	olgusal
figure of speech	söz sanatı
form	yapı/biçim
formulaic expression	kalıplaşmış ifade
formulae	kalıp ifadeler
frequency	sıklık/ kullanım sıklığı
gender-free	herhangi bir cinsiyete atıfta bulunmayan
genre	metin türü
grammatical	dil bilgisel
grammar	dil bilgisi
graphology	yazı bilimi/yazıbilim
grid	tablo
illustrative descriptors	örnek tanımlayıcı
informant	katılımcılar
insider	hazırlayanlar
instruction	yönerge/ talimat
instrument	araç/gereç
interaction	etkileşim
internationalism	uluslararasılık/pek çok dilde aynı veya benzer anlama gelen ödünç sözcükler
interlinguistic	dillerarası /dillerarası
interlocutor	muhatap
intonation	tonlama
isolated	birbirinden bağımsız/ kopuk
item	(sınav/anket) madde
linguaging	dilselleştirme
layout	sayfa düzeni
learner	öğrenen
leisure activity	serbest zaman etkinliği
level	seviye/düzey
linguistic	dilsel/dilbilimsel
linguistic accommodation	dilsel konaklama

linguistics	dil bilimi
marker	belirtici
matrix	matris
mediation	aracılık
metalanguage	üst dil
metalinguistic	üstdilsel
metaphor	metafor
method	yöntem
methodology	yöntem bilim
modality	iletişim kanalı
modality -inclusive	farklı iletişim kanallarını kapsayan
modification	niteleme (dilbilimde)
modifier	niteleyici
monitor	izleme
morphology	biçimbilim
multicultural	çok kültürlü
multilingual	çok dilli
multi-model	çok kanallı
native speaker	bir dili ana dili olarak konuşan/kullanan kişi
neurolinguistic	sinirdilbilimsel
operationalized	işlevselleştirilmiş
orinal	kaynak
orthographic	yazımsal
paralanguage	ötedil
paralinguistic	dilötesi
paraphrase	açıklama
parts of speech	sözcük türü
pause	duraksama
phonetics	sesbilgisi
phonology	sesbilim
phrase	öbek
pluricultural	çoğul kültürlü
plurilingual	çoğul dilli
polite forms	nezaket yapıları
politeness conventions	nezaket kuralları
pragmatic	edimsel
prode	düzyazı
production	üretim
productive	üretici
proficiency	yeterlik
pronunciation	söyleyiş
prosodic	bürünsel
psycholinguistic	ruhdilbilimsel
range (language/ vocabulary)	dil varlığı/söz varlığı

reception	alımlama
register	üslup
reliability	güvenilirlik
repair	onarma
repertuar	birikim
scaffolding	yönlendirici destek
scale (descriptor scale)	(tanımlayıcı) ölçek
sign	işaret dili/ işaret (sözcük)
sign competence	işaret dili yetkinliği
signal	belirtke / sinyal
signing	işaretleşme
situation	durum
social agents	sosyal aktörler
sociolinguistics	toplumdilbilimi
spontaneous	önceden hazırlık yapmadan/spontane
standard language	standart dil
standardization	standartlaştırma/standart hâle getirme
standardized test	standart test /
style	tarz
sustained	kesintisiz
syntax	sözdizim
task	görev
tone	ton
tool	araç
transaction	işlem, işlemsel etkileşim
transactional	işlemsel
translanguaging	diller arası geçişlilik
turn	söz sırası
turntaking	söz sırası alma
type of delivery	aktarma şekli
undercurrent	örtük eğilim/ altta yatan düşünce, duygu, eğilim
understatement	küçümseme /bir şeyi olduğundan yetersiz gösteren ifade
uneven	eşit olmayan
utterance	ifade
validate	geçerleme
validated	geçerlenmiş
validity	geçerlilik
variety (language)	ağız
version	sürüm

İŞARET DİLİ YETERLİLİKLERİ ÜZERİNE TERİMLER SÖZLÜĞÜ (BK. ÇEVİRİ NOTU 10)

İngilizce	Türkçe
amplitude	genlik
articulators	sesletim organları
body orientation	vücut yönelimi
body shift	vücut çevirme/değiştirme
buoy	dayanak (noktası)
citation form	sözlük biçim
classifier	sınıflandırıcı
classifier constructions	sınıflandırıcı yapıları
coherence	tutarlılık
conditional sentences	koşullu tümceler
congruency	uygunluk
constructed action	yapılandırılmış eylem
creation	oluşturma
cut offs	kesme noktaları
deaf community	sağır toplumu
depicting	betimleyici
depiction	betimleme
diagrammatical competence	şematik yetkinlik
discourse referents	söylem göndermeleri
dominant hand	baskın el
established lexical items	yerleşik sözlüksel birimler
eye contact	göz teması
eye gaze	bakış
facial expression	yüz ifadesi
fingerspell	parmakla hecelemek
fingerspelling	parmakla heceleme
frozen forms	değişmez biçimler
gaining attention	dikkat çekmek
handshape	el şekli
head movement	baş hareketi
head shake	baş sallama
indexing	elle gösterme
indicate scope	belirtilen açı
inflected forms	çekimli biçimler
language awareness	dilsel farkındalık
lean forward	öne eğilme
lexical	sözlüksel
lexicalised	sözlükselleşmiş
manual	ele ait

manual signs	ele ait işaretler
manually	ele ait işaretle
modality-neutral	herhangi bir iletişim kanalına gönderimde bulunmayan
motion	devinim
mouthing	ağızla söyleme
multiphrase	çoklu öbek
non-dominant hand	baskın olmayan el
non-manual	el-dışı
non-manual elements	el-dışı öğeler
non-manually	el-dışı işaretle
one-handed	tek elleri
orientation	yönelim
posture	vücut pozisyonu
presence	hazır bulunuşluk
productive	üretici
proform	önbiçim
pronoun	adıl
raising of eyebrow	kaş kaldırma
reference	uzanım
referential loci	gönderimsel çıkak
register	(özel) değişkeler
repetition	tekrar
setting	ortam
shake of head	baş sallama
sign formation	işaret biçimlenişi
sign text	işaret metni/ işaret dili metni
signed	işaretlenen
signer	işaretçi/işaret dili konuşucusu
signing fluency	işaretleşme akıcılığı
signing space	işaret alanı
space	uzam
spatial	uzamsal
spatial mapping	uzamsal haritalama
spatial reference	uzamsal gönderim
spoken languages	konuşma dilleri
sub-structure	altyapı
surface	yüzey
topicalised phrases	odaklanan öbekler
two-handed	iki elleri
upper body	üst vücut
upper body posture	üst vücut pozisyonu
verb agreement	eylem uyumu
videoed	videoya çekilmiş
visual	görsel
wh-questions	ne-soruları

ÇEVİRİ NOTLARI

Çeviri Notu 1:

Bu notun ait olduğu bölümde her ülke için listelenen kurum ve kuruluşların isimleri okurun bu kurum ve kuruluşları araştırmak istemesi olasılığı nedeniyle Türkçeye çevrilmemiş, kaynak metinde olduğu gibi bırakılmıştır.

Çeviri Notu 2:

“Articulation” kelimesi bu çeviride “sesletim” olarak çevrilmiştir. “Articulate” Türkçede sesbilime yönelik bağlamlarda “eklemlenme” veya “boğumlanma” olarak da geçmektedir. “Pronunciation” kelimesinin Türkçe karşılığı olarak ise kaynaklarda “söyleyiş” veya “sesletim” bulunmaktadır. Bu çeviride pronunciation için “söyleyiş” kullanılmıştır.

İşaret dili ve işaretleşme üzerine olan bağlamlarda “articulation” sözcüğü “sesletim” olarak kullanılmıştır. Ancak işaret dili sözel dillerden ayrılmaktadır. İşaret dilinde ses olarak kabul edilen yani konuşma dillerindeki ünlü ve ünsüzlere benzer şekilde, 5 farklı ses vardır: el şekli, konum, yönelim, hareket ve el-dışı işaretler. Konuşma dillerinde parçalı sesbirimler (segmental phonemes) eşzamanlı üretilmezken, işaret dillerinde parçalı ses birimler zorunlu olarak eşzamanlı üretilir. İşaretleşme sırasında sesletimi sağlayan organlar (articulators) ise “sesletim organları” olarak çevrilmiştir.

Çeviri Notu 3:

Edinç/Edim (competence/ performance) kavramlarını Noam Chomsky geliştirmiştir. “Edinç” bir insanın dile ilişkin soyut bilgisini, “edim” ise bu soyut bilginin dil kullanımında somutlaşmasıdır.

Çeviri Notu 4:

D-AOBM 2001 sürümünün çevirisini yapan çeviri ekibi tarafından “mediation” terimi “arabuluculuk” olarak çevrilmiştir. Bu sürümün çevirisini yapan ekip ise Türkçe metinde “aracılık” sözcüğünü kullanmaya karar vermiştir.

Çeviri Notu 5:

“Rhetoric” sözcüğünün anlamı “Etkili ve ikna edici konuşma ve yazma sanatıdır.”. Kelimenin geçtiği yerlerde dilin etkileyici bir biçimde kullanımını sağlayan söz sanatına özgü öğelerden bahsedilmektedir.

Çeviri Notu 6:

Chomsky’nin üretici dil bilgisi kuramına bir gönderme yapılmıştır: “Derin yapı” ve “Yüzey yapı” ayrımı

Çeviri Notu 7:

Retorik soru: Estetik, cevap gerektirmeyen sorudur.

Çeviri Notu 8:

Bu notun ait olduğu bölümde Ek 9 ve Ek 10’da yer alan kaynakların isimleri okurun bu kaynakları araştırmak istemesi olasılığı nedeniyle Türkçeye çevrilmemiş, kaynak metinde olduğu gibi bırakılmıştır.

Çeviri Notu 9:

Çeviri notunun geçtiği bölümdeki terimler listesi ve Türkçe karşılıkları çeviri sürecinde MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ile yapılan çalıştaylarda kararlaştırılan terimleri içermektedir.

Çeviri Notu 10:

Çeviri notunun geçtiği bölümdeki liste, Dr. Bahtiyar Makaroğlu tarafından hazırlanmış ve 6. Bölüm olan İşaret Dili Yetkinlikleri bölümünün çevirisinde kullanılmak üzere bizlerle paylaşılmıştır. Bu alana ait terimlerden oluşan sözcük listesini bizlerle paylaştığı için kendisine teşekkür ederiz.

D-AOBM Tamamlayıcı Cilt, dil eğitiminin kapsamını genişletir. Tamamlayıcı Cilt, “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni”nin yayımlanmasından bu yana akademik ve toplumsal gelişmeleri yansıtır ve 2001 versiyonunu günceller. Avrupa ve ötesindeki dil öğretimi mesleği üyelerinin katkılarına çok şey borçludur.

Bu cilt şunları içerir:

- D-AOBM’nin öğretme ve öğrenmeyle ilgili temel yönlerinin bir açıklaması;
- 2001 setini aşağıdakilerle değiştiren eksiksiz, güncellenmiş bir D-AOBM tanımlayıcı seti:
 - Farklı iletişim kanallarını kapsayan ve cinsiyet içermeyen tanımlayıcılar,
 - Dinleme ve okumayla ilgili eklenmiş ayrıntılar,
 - Yeni bir A1 Öncesiseviyesi ve de A1 ve C seviyelerinde zenginleştirilmiş açıklama,
 - Sesbilimsel yetkinlik için yenilenmiş bir ölçek,
 - Aracılık, çevrim içi etkileşim ve çoğul dilli/çoğul kültürlü yetkinlik,
 - İşaret dili yetkinliği için yeni ölçekler,
- Dört yıllık geliştirme, geçerleme ve danışma süreçleri hakkında kısa bir rapor.

D-AOBM Tanımlayıcı Cilt, 1971’den beri Avrupa Konseyi tarafından takip edilen ve aşağıdakileri amaçlayan dil eğitimi ile katılım sürecindeki bir başka adımı temsil etmektedir:

- Modern dillerin öğrenilmesini ve öğretilmesini teşvik etmek ve desteklemek,
- Kültürlerarası diyalogu ve dolayısıyla karşılıklı anlayışı, sosyal uyumu ve demokrasiyi geliştirmek,
- Avrupa’daki dilsel ve kültürel çeşitliliği korumak,
- Herkes için kaliteli eğitim hakkını teşvik etmek.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

www.coe.int/lang-cefr

TUR

www.coe.int

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği’nin tüm üyeleri dahil olmak üzere, 47 üye ülkeden oluşmaktadır. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

ISBN 978-975-11-5808-6